

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ

+200
ΓΩ.

Αριθ. εις 10.761/79

Δωρεά: Δ. Παπαδόπου-
λου Γυμνασιάρχου

GRVER-00606

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

18
2

**ΛΟΓΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΙ
ΕΚΦΩΝΗΘΕΝΤΕΣ
ΕΝ ΤΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑΧΟΘΕΝ.**

**ΥΠΟ
ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΡΩΜΑΝΙΔΟΥ**

Ἀρχιμανδρίτου

Τοῦ Πατρίου.

« Ὡς ὥραῖοι πόδες ἐπὶ τῶν ὁρέων εὐαγγελιζομένου
ἀκοὴν εἰρήνης, εὐαγγελιζομένου ἀγαθόν. »

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ Β. ΜΩΡΑΪΗΝΗ.

(ΟΔΟΣ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ καὶ ΜΙΑΤΙΔΟΥ. Ἀριθ. 30.)

Δημοσία Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βερόιας

1871.

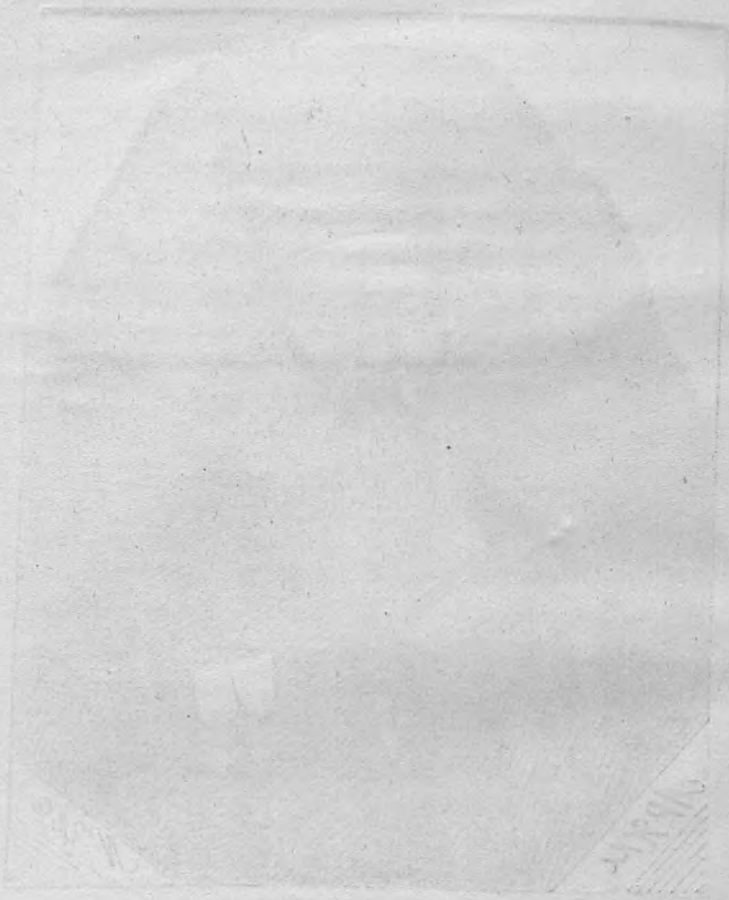
Αρ. Εισ. 10761

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ἰδιόχειρον ὑπο-
γραφὴν μου καὶ τὴν σφραγίδα, θεωρεῖται ὡς κλο-
πιμαῖον καὶ καταδιώκεται κατὰ τὸν Νόμον.

Η Η
 ΡΩΜΕΡΟΝ
 ΣΤΡΑΤ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Βιβλιοθήκη
Παλαιάς
Σχολής

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀριθ. 23213.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ.

Πρὸς ἀπάσας τὰς Στρατιωτικὰς Ἀρχάς.

Ἀποστέλλομεν ὑμῖν ἐγκλείστως ἀντίτυπον ἀγγελίας τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Νικηφόρου Ῥωμανίδου περὶ ἐκδόσεως βιβλίου τῶν προαναγγελθέντων παρ' αὐτοῦ ἐκκλησιαστικῶν λόγων, ἵνα ἐγγραφῶσιν οἱ ἐπιθυμοῦντες ὡς συνδρομηταί.

Μετὰ δὲ τὴν ἐγγραφὴν τῶν συνδρομητῶν ἐπιστρέψτε αὐτὰς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Τὸ ἀνωτέρω βιβλίον συνιστῶμεν εἰς πάντας τοὺς ὑφ' ὑμῶν ὡς λίαν χρήσιμον.

Ἀθῆναι, τὴν 14 Νοεμβρίου 1870.

Ὁ Ὑπουργὸς

Χ. ΖΙΜΒΡΑΚΑΚΗΣ.

Ἀριθ. 15934.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

Περὶ συνδρομῶν εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κυρίου Ῥωμανίδου
ἐκδιδόμενον βιβλίον ἐκφωνηθέντων ὑπ' αὐτοῦ λόγων.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ.

Πρὸς τοὺς Νομάρχας καὶ Ἐπάρχας τοῦ Κράτους.

Ὁ Πανοσιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Κ. Νικηφόρος Ῥωμανίδης
ἱερεὺς τοῦ ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ ἐλληνικοῦ Στρατοῦ, κηρύττων
τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐξεφώνησε κατὰ καιροὺς διαφόρους λό-
γους, ὧν τὴν συλλογὴν καὶ τύπωσιν εἰς ἓνα τόμον ἀνήγγειλεν
ἐσχάτως.

Τὸ βιβλίον τοῦτο τιμᾶται ἀντὶ δραχμῶν 6, τὰ θέματα, δὲ
περὶ τὰ ὅποια περιστρέφονται οἱ ἐκφωνηθέντες λόγοι γίνονται
γνωστὰ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1 Μαΐου
ε. ε. ἀγγελίας τοῦ Κυρίου Ῥωμανίδου.

Τῆς ἀγγελίης ταύτης διαβιβάζοντες εἰς ὑμᾶς ἐντυπὰ τινα,
σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ συστήτητε τὸ βιβλίον εἰς τε τὰς δημο-
τικὰς ἀρχὰς καὶ εἰς τοὺς πολίτας, ἵνα ἐγγραφῶσι συνδρομη-
ταί, ὅσοι τούτων προαιροῦνται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰουνίου 1871.

Ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Γ. Κ. ΖΗΝΟΠΟΥΔΟΣ.

Ν. Βραχηνός.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Πρὸ πεντήκοντα ἤδη ἐτῶν ἱερατεύων, οὐδέποτε ἔπαυσα θεω-
ρῶν ὅτι διπλοῦν εἶναι τὸ εἰς τοὺς λειτουργοὺς τοῦ Ὑψίστου
ἐπιβεβλημένον καθῆκον, λέγω τὸ τῆς ἱερᾶς τελετουργίας καὶ
τὸ τῆς διδασκαλίας. Καὶ τοῦ μὲν πρώτου ἡ ἐκπλήρωσις, κοινὴ
οὖσα πάντων τῶν ἱερέων, ἀφίνει ὅμως κενόν τι, τὴν ἔλλειψιν
τῆς ἐρμηνείας τῶν ἱερῶν λόγων, καὶ τῆς διδασκαλίας τῆς εἰ-
ρήνης, καὶ τῆς πρὸς Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, κατὰ
τὰς ῥητάς ἐντολάς τοῦ θεανθρώπου Σωτῆρος, καὶ τῶν ἱερῶν
αὐτοῦ Μαθητῶν. Τὸ δεύτερον δὲ τοῦτο καθῆκον, τὸ τῆς διδα-
σκαλίας, ἐπ' αὐτοῦ ἤδη τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος, ὅτε πολλαχοῦ ἱε-
ράτευον, εἶδον πόσον ἐτιμᾶτο, καὶ μετὰ προθυμίας ὑπὸ τῶν
πιστῶν ἐθεωρεῖτο ἐκπληρούμενον, ὅσάκις εἰ δυνάμενοι ἐκ τῶν
ἱερέων ἐδίδασκον ἐκ τῶν ἐνόντων τὸν λαόν. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐλευ-
σεως τοῦ αἰοιδίμου Κυβερνήτου, μεταδιδασθεὶς ἀπὸ τοῦ ἐθνικοῦ
στόλου εἰς τὸν τακτικὸν στρατὸν, καὶ ἀποκατασταθεὶς μόνιμος
ἐφημέριος καὶ μέχρι τινὸς καὶ διδάσκαλος τοῦ τυπικοῦ σώμα-
τος, διετέλεσα ἐν ταῖς ἱεουργίαις ἀκολουθῶν τὰς τῶν σοφῶν
διδασκάλων παραγγελίας, καὶ ἰδίως τοῦ μακαρίου Νικηφόρου
Θεοτόκης κατὰ τὰς ἐν τῷ πολυτίμῳ αὐτοῦ Κυριακοδρομίῳ ἡ-
θικὰς ὁμιλίας. Καὶ τὴν ἀκρόασιν τῶν λόγων παρετήρησα ὅτι
πάντες ἀσμένως ὑπεδέχοντο, οἳ τε ἐκ τοῦ στρατοῦ συνημμένοι
καὶ οἳ ἐκ τῶν πολιτῶν εὐλαβεῖς οὐκ ὀλίγοι. Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ
καὶ εἰς δύο ἐπαρχίας διορισθεὶς Ἀρχιερατικὸς Τοποτηρητής,
εἰς τὸ αὐτὸ ἔργον καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας ἠκολούθουν.

Ἐκ τῶν διαφορῶν λοιπὸν ὁμιλιῶν, ὅσας ἀπήγγειλα κατὰ

διαφόρους καιρούς και τόπους, συναθροίσας εἰς ἓν τὰς περισω-
θείσας, ἐθέλωρσα χρέους ἀπότισιν πρὸς τὸ κοινὸν τὴν καὶ διὰ
τοῦ τύπου δημοσιευσιν αὐτῶν, ἵνα οἱ προθυμούμενοι καὶ διὰ
τῆς ἀναγνώσεως τὴν ὠφέλειαν καρποῦνται, πλεονεκτοῦντες ἐν
εὐσεβείᾳ κατὰ τὸν κυριακὸν λόγον· «Τῷ ἔχοντι (πίστιν, ἐλπί-
δα, ἀγάπην καὶ εὐσέβειαν) δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται.»

Ἐπὶ τοῦ εὐτελοῦς μου τούτου ἔργου ἐπικαλοῦμαι τὴν ἐπιεί-
κειαν τῶν σοφωτέρων, τοὺς ὁποίους εὐχομαι νὰ μὴ εὕρω αὐ-
στηροὺς ἐπικριτάς, ἐνθυμουμένους ὅτι τοῦ μὲν καθήκοντος ἡ
ἐκπλήρωσις εἶναι παντὸς δυναμένου ἴδιον, καὶ κατὰ τὸ μέτρον
τῆς προθυμίας αὐτοῦ, τῆς δὲ σοφίας ἡ ἐπίδειξις, εἶναι μόνον
τῶν πολυμαθῶν, ἐν οἷς δὲν δύναμαι νὰ καταλεχθῶ καὶ ἐγὼ ὁ
ἐλάχιστος.

Ἐγγραφὸν ἐν Ἀθήναις τὴν 1 Ἰουνίου 1871.

Ὁ Ἐκδότης

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΡΩΜΑΝΙΔΗΣ

Ἀρχιμάνδριτης.

ΠΟΙΚΟΙ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ.

« Ἐν αὐτῇ ζωῇ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων,
καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κα-
τέλαθεν. » (Ἰωάννης κεφ. Α'. στιχ. 1).

Περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ κηρύγματος.

ΘΕΙΑ καὶ οὐχὶ ἀνθρώπινος Σοφία εἰς ἅπασαν τὴν ἀγίαν γραφὴν διαλάμπει, νέα ὅλως καὶ νεοφανής· καὶ ἰδίως εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὴν δὲ ἐρμηνείαν ταύτης οὐδεὶς δύναται ἐρμηνεύσαι, ἢ διδάξαι παρὰ αὐτὸς ὁ Θεὸς, αὐτοὶ οἱ Θεοὶ Ἀπόστολοι, οἱ, ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Πνεύματος ἐδίδαξαν, καὶ ἔγραψαν ταῦτα. «Τὸ φῶς (λέγει σήμερον τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον) ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβε.» Τοῦτο ὅλως ἀντίθετον ἀποβαίνει εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ἀληθείας, τὸ φῶς (λέγει) ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἐνῷ φαίνει, αὕτη οὐ κατέλαθεν αὐτό. Καὶ δικαίως· διότι, ἐρχομένου τινὸς μετὰ φωτὸς ἐντὸς σκότους, τὸ μὲν σκοτεινὸν μέρος δεχόμενον αὐτό, φωτίζεται, καὶ φωτιζόμενον, διαλάμπει, καὶ οὐ μόνον τοὺς θεατὰς φωτίζει, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν σκότει πλανωμένους πρὸς ἑαυτὸ ἐλκύει· διότι τοιαύτη ἐστὶν ἡ τοῦ φωτὸς ιδιότης· ἀλλ' ἐν ταῦτοις οὐ κατέλαβε τὸ φῶς. Μυστηριώδης!! ὅλως ἡ ἐρμηνεία, καὶ ἀνάγκη, ἵνα ἔλθῃ τὸ αὐτὸ πάλιν φῶς, τὸ φωτίσαν τοὺς ἐν σκότει, ὅπως φωτίσῃ πρῶτον ἐμὲ τὸν ἀνάξιον, εἴτα ὑπὸ τοιαύτου φωτὸς ὁδηγούμενος κἀγώ, ὑποδείξω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐστὶ δυνατόν τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ τούτου φωτὸς, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς μὴ καταλήψεως τοῦ τοιούτου.

Εἰς δύο λοιπὸν ὁ λόγος ἡμῶν διαιρεῖται σήμερον, α) εἰς

τὴν δύναμιν τοῦ κηρύγματος, καὶ ὅ) εἰς τὴν ἀπὸ μέρους ἡμῶν καταφρόνησιν αὐτοῦ.

Σὺ ὅθεν φωτοδότα Θεέ, ὃ τὸ σὸν οὐράνιον φῶς ἀποστείλας εἰς τὸν κόσμον, καὶ τῇ ταφῇ σου μὲν τοὺς ἐν τῷ ἔξει φωτίσας, τῇ σῇ δὲ ἀναστάσει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν σωτηρίαν ἐδηγήσας, κατὰπεμφόν μοι μίαν καὶ μόνην φωτεινὴν ἀκτῖνα, ὅπως δι' αὐτῆς δυνηθῶ φωτίσαι καὶ γὰρ τοὺς ἐν σκότει οἰκοῦντας.

Ἑμεῖς δὲ φιλέορται ἀκροῦται, ἀκούσατέ μοι εὐμενῶς, ὅπως μὴ τυχόν ἐλθούσης τῆς διδασκαλίας, καταφρονήσετε αὐτῆς.

« Ἐν αὐτῇ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαθεν. »

Πλείστοι τῶν πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς ἱερᾶς ὀρθοδόξου ἡμῶν ἐκκλησίας ἀγωνίζονται σήμερον, ὅπως ὑποδείξωσι καὶ παραστήσωσι τὸ λαμπρὸν τῆς ἐορτῆς, καὶ τὸ μεγαλεῖον αὐτῆς, ἀγωνιζόμενοι, ὥς νὰ ἀποδείξωσιν, οὕτω τὴν λάμψιν τοῦ ἡλίου καὶ τὸ φωτεινὸν τοῦ φωτός, καλὸν μὲν ἔργον ποιοῦσιν οὗτοι, οὐχὶ ὅμως καὶ κράτιστον, ἐὰν ἐκ τοῦ τοιούτου δὲν ἐξάγεται, καὶ ἡ δύναμις καὶ τὰ ἀποτελέσματα τούτων. Καὶ ὅτι μὲν φωτεινὸς ὁ ἥλιος, γνωστόν ἐστι, ἀλλὰ τὰ ἀποτελέσματα ὠφελιμώτερα, λαμπρὸν τὸ πῦρ, ἀλλὰ τὰ δι' αὐτοῦ, ὅτε μὲν ὠφέλιμα, ὅτε δὲ καὶ βλαβερά, ὁ ἥλιος ζωογονεῖ, ἀλλὰ καὶ ξηραίνει, καὶ μαράίνει. Τὸ φῶς φωτεινὸν, ἀλλ' οὐ καταλαμβάνει αὐτὸ ἡ σκοτία. Ἡμεῖς λοιπὸν γνωρίζοντες, ὥς καὶ σεις τὴν λαμπράν τῆς ἀναστάσεως ἰσχὺν, καὶ δύναμιν τὸ μεγαλεῖον, καὶ τὴν δύναμιν τοῦ λόγου, ὅπερ αὐτὸ τὸ φῶς ἐστὶ τὸ φωτίζον ἐν σκότει, στρέφομεν τὸν λόγον εἰς τὴν ἐκ τῆς ἀναστάσεως ὠφέλειαν. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐστὶ τόσον φανερά καὶ ἀναμφίδολος, ὥσπερ ἡ τοῦ φωτός λάμψις, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τὸ τοιοῦτον εἰκονίζεται ἀλλ', ἐνῶ καὶ τοῦτο φαίνει, ἡ σκοτία οὐ δέχεται τὸ φῶς, καὶ, ὥς μὴ δεχομένη αὐτὸ, μένει ἐσκοτισμένη, καὶ ὁ ἥλιος φωτοδόλος ἀλλὰ θερμαίνων τοὺς μὴ ποτιζομένους ἀγροὺς, ξηραίνει αὐτοὺς, οὕτως καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, φῶς ἐστὶ, διδασκαλία ὠφέλιμος, σπέρμα ἀγαθόν, σπειρώμενος εἰς ἀκαρπον γῆν καὶ ἀνυδραν ἀπόλλυται. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ βεβαία, καὶ ἀναμφίδολος, κηρυττομένη ὅμως εἰς σκληροκαρδίους ψυχάς, οὐ καταλαμβάνεται, οὐ πιστεύεται ποῖον τὸ αἷτιον; Τὸ πῦρ

ὠφελιμώτατον καὶ πάσης ἐπιστήμης παραγωγόν, εὐρίσκον ὁμῶς τρόφιμον ὕλην, αὐτὸ μὲν αὐξάνει, τὴν δὲ ὕλην ἀφανίζει. Ὁ χριστιανισμὸς κηρυττόμενος, οὐ κατελαμβάνετο, ἀλλὰ κατεδιώκετο, τοὺς διώκοντας ὁμῶς ἠφάνιζεν, αὐτὸς δὲ ἐξηπλοῦτο. Μέγας ὁ Θεὸς καὶ ἐξαίσιος ἡ ἀνάστασις αὐτοῦ ! καὶ ὡς φῶς φαίνει, καὶ ὡς ἥλιος λάμπει, καὶ ἐν σκοτίᾳ φαίνει. Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ λαμπρὰ, καθαρὰ, ἀμιγῆς τοῦ κακοῦ, ὠφέλιμος τῷ κόσμῳ, σωτηριώδης εἰς τὰς ψυχὰς, τοὺς ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ἐγείρει, τοὺς ἐν τῇ ἀσεβείᾳ διδάσκει, τὸν ἁμαρτωλὸν σώζει, τὸν ἐν ἀπιστίᾳ εἰς τὴν πίστιν ἔλκει, τὸν ἐν τῷ σκότει φωτίζει, τὸν ἀσθενῆ ὑγιαίνει. Αὕτη λοιπὸν ἡ σωτηριώδης τοῦ φωτός δύναμις, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον κατῆλθεν εἰς γῆν ὁ Σταυρωθεὶς καὶ Ἀναστὰς Χριστὸς, αὕτη ἐπομένως ἡ ἐννοια τοῦ Πάσχα. Διότι καὶ πάσχα οὐδὲν ἄλλο σημαίνει παρὰ μετάβασιν, ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας εἰς τὴν ἀρετὴν, ἀνάστασιν ἀπὸ τῆς νεκρώσεως, τῆς ψυχῆς εἰς τὴν ἀνάστασιν αὐτῆς, ἀνάστασιν ἀπὸ τῆς ταφῆς τῶν παθῶν εἰς τὴν αἰωνιότητα τῆς ἀρετῆς, αὕτη λοιπὸν ἡ ἀνάστασις, αὕτη ἡ δύναμις αὐτῆς, φωτοδόλος καὶ ἐπιωρελής. Ἀλλὰ τὴν ἐκ τῆς ἀναστάσεως ὠφέλειαν ἡμεῖς καταφρονοῦμεν, καίπερ αὕτη φαίνει· φαίνει ἀληθῶς, διότι, ἐνῶ πολλοὶ στολιζόμεθα μὲ τὸ ὄνομα μόνον τοῦ ἀναστάντος καὶ ὡς χριστιανοί, καυχώμεθα ἐν τῇ ἀναστάσει, ἐπαιρόμεθα ἐν τῇ χριστιανικῇ διδασκαλίᾳ, τρέχομεν, ὥσπερ οἱ ἰχθῦς εἰς τὸ φῶς, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ δαίμονος τῆς ἁμαρτίας ἐν αὐτῷ τῷ φωτὶ φανερούμεθα, καὶ οὐ φθάνομεν καταλαβεῖν τὴν λάμψιν καὶ τὴν χάριν αὐτοῦ. Μένομεν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, καταφρονοῦντες τὸ φῶς, στολιζόμεθα μόνον ὑπ' αὐτοῦ ἐξωτερικῶς, φωτοδότης καὶ φωτῆρες θέλομεν νὰ ὀνομαζώμεθα, ἀλλὰ διὰ τῶν ἔργων οὐ γενόμεθα πράγματι φῶς, περιοριζόμεθα εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐπίδειξιν, ἀποβάλλομεν τὴν ἰδίαν ἡμῶν ὠφέλειαν, ἂν καὶ ἡ ἀπόγνωσις χεῖριστόν ἐστι κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον, « οὐδὲν χεῖρον ἀπογνώσεως » οὐκ ἀφίνομεν νὰ εἰσέλθῃ ἐν τὸς ἡμῶν τὸ φωτίζον τῆς ἀρετῆς φῶς, ἐξώθεν αὐτὸ φέρομεν, ὥσπερ τὰ γύναια τὰ ἐπιτρίμματα καὶ τὰς βαφάς· ἅτινα διατηροῦντα μέχρις ἰδρώτος, ὅτε καὶ ἐξαλείφονται καὶ τὴν ὄψιν αἰετῇ ἐγκαταλείπουσιν, ὅπερ πάσχει καὶ ἡ ψυχὴ, ἡ μὴ οἰκειοποιηθεῖσα τὴν ἀνάστασιν τῆς ἀρετῆς, καὶ μὴ καταφρο-

νήσασα καὶ θάψουσα τὴν δύναμιν τῆς ἁμαρτίας, ἥτις ἐστὶν ἡ ἀφορμὴ τοῦ μὴ δεχθῆναι τὸ φῶς.

Δεῦρο λοιπὸν τέκνα μου τὸ φῶς τῆς ἀναστάσεως ἦλθε, φωτίζει ἀδιακρίτως καὶ ἁμαρτωλὸν καὶ ἀναμάρτητον, διδάσκει ἡμᾶς τὴν ἀληθῆ τοῦ Χριστοῦ ἀνάστασιν, καταλάβωμεν αὐτὸ ἐντὸς ἡμῶν, καὶ φωτισθέντες προσέξωμεν, μὴ ἐν τῇ φωτοβόλῳ ταύτῃ σωτηριώδη μεταβολῇ, μὴ ὑπὸ τοῦ διαβόλου τῆς ἁμαρτίας κυριευθῶμεν, ἅς περιπτύξωμεν ἀλλήλους, πάντα συγχωροῦντες τῇ ἀναστάσει, καὶ πταίστην, καὶ ἄδικον, καὶ δόλιον· λέγοντες « ἡ Ἀγάπη ἀνέστη τῇ ἀναστάσει, τὴν ἁμαρτίαν πατήσασα, καὶ τὴν ἐν ταῖς ἐχθραῖς αὐτὴν ἡμῖν χαριταμένην. » Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΟΥ ΘΩΜΑ.

« Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες, »
(Ἰωάννης κεφ. Κ'. στιχ. 20).

Περὶ μακαριότητος.

Καὶ σήμερον βλέπομεν τὴν ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξ οὗ ἀκούομεν τὴν μεγάλην πρὸς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοῦ ἀνταμοιβὴν, καὶ δικαίαν τῶν εἰς αὐτῷ πιστευσάντων κρίσιν, δι' ἧς οὐ μόνον σώζει τὸν ἀρνηθέντα αὐτὸν διὰ τῆς μετανοίας, ἀλλὰ μακαρίζει καὶ τοὺς προσερχομένους εἰς τὴν πίστιν. Διὸ εὐκαιρον σήμερον περὶ μακαριότητος εἰπεῖν.

Σὺ δὲ ὁ ἀληθὴς τῆς μακαριότητος τύπος καὶ ὑπογραμμός, ὁ διὰ τῆς αἰδίου μακαριότητος μακαρίους τοὺς εἰς ἐσὲ πιστεύοντας ποίῳν, καὶ ἐκ τοῦ θανάτου εἰς ἀθανασίαν αὐτοὺς ὁδηγῶν, φώτισόν με, ὅπως δυνηθῶ, νὰ παραστήσω, καὶ περιγράψω τὸ ὕψος καὶ τὴν τριπνότητα τῆς θείας ταύτης μακαριότητος, τὴν ὁποίαν εἰς τοὺς σοὺς μύστας ὑπόσχεσαι.

Σεῖς δὲ φιλέορτοι ἀμφοτέρω, ὁδοῦντέ μοι μικρὰ ἀκρόασι, ὅπως δυνηθῆτε νὰ ἐννοήσητε τὴν μεγάλην, ἣν ὁ Θεὸς ἐπαγ-

γέλλεται μακαριότητα εἰς τοὺς μικρὰ ἔργα ἀρετῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ποιοῦντας·

« Μακάριοι, οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες »

Τρεῖς ἐκ τῶν Ἀποστόλων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἱκανὴν ἀφορμὴν παρέχουσιν ἡμῖν, εἰς τρεῖς διαφόρους περιστάσεις εἰς τὴν ἐπιμονὴν τῆς ἀμαρτίας ἢ καὶ ἀνωφελῆ μετάνοιαν, εἰς τὴν μετὰ δακρύων καὶ ἐπωφελῆ μετάνοιαν, καὶ εἰς τὴν μετὰ λόγου καὶ ἀκριβοῦς μετάνοιαν, καὶ ταῦτα κατὰ θεῖον οἰκονομίαν. Καὶ ὁ μὲν Ἰούδας ἀμαρτάνει ἀμαρτίαν προδοσίας κατὰ τῆς εὐεργεσίας, μετανοεῖ οὐχὶ μετάνοιαν πρὸς σωτηρίαν, οὐ πρὸς ἐξιλέωσιν, ἀλλὰ μετάνοιαν ἀπελπιστικὴν, διὸ ἀπελθὼν ἀπήγγατο, ὁ δὲ Πέτρος τρεῖς ἀρνηθεὶς καὶ τοῦ ἀλέκτορος ἀκούσας, καὶ τὴν συνειδήσειν του ἐλέγχουσαν ἐννοήσας, αἰσθάνεται καὶ μετανοεῖ ὠφελίμως, διὸ καὶ, ὅτε ὁ Χριστὸς ἀνέστη ἰδιαιτέρως αὐτὸν εἰς μετάνοιαν προσκαλεῖ, εἶπατε· « τοῖς μαθηταῖς καὶ τῷ Πέτρῳ, » καὶ ἐπιστρέψας σώζεται. Καὶ ὁ σήμερον ἐορταζόμενος Θωμᾶς, οὐκ ἐπέθετο εἰς τὴν παρὰ τῶν Ἀποστόλων ὁμολογίαν τῆς Ἀναστάσεως, δὲν ἐπίστευσεν εἰς τοὺς συμμαθητὰς καὶ συναποστόλους αὐτῷ, καταφρονεῖ τὴν ὁμολογίαν αὐτῶν, θέλει νὰ ἴδῃ καὶ νὰ πιστεύσῃ, θέλει νὰ βάλλῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν τύπον τῶν ἡλῶν καὶ εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, καὶ τότε νὰ πιστεύσῃ καλὴ καὶ ἀξιόλογος ἡ ἔρευνα, καὶ οὐ μόνον διδακτικὴ, ἀλλὰ καὶ ὠφελίμος, ὅταν μετὰ τὴν ἔρευναν ἔρχηται ἡ μετάνοια, ἡ πίστις, καὶ ἡ ὁμολογία, ὥστερ' ἐπραξεν ὁ εἰλικρινὴς Θωμᾶς, ἐρευνᾷ, ἐξετάζει, μετανοεῖ, ὁμολογεῖ, κηρύττει καὶ ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν γίγνεται. Καλὴ λοιπὸν ἡ ἔρευνα ἐφ' ὅσον ὁμῶς συγχωρητὴ ἐστὶ, ὡς εἰς τὸν Θωμᾶν διότι ὁ ἀναστὰς ἔμελλε πάλιν νὰ ἐμφανισθῇ εἰς αὐτοὺς νὰ ἴδῃ αὐτὸν καὶ πιστεύσῃ καὶ ὁμολογήσῃ εἰς τοὺς μὴ μέλλοντας ἰδεῖν αὐτὸν, οἵτινες πιστεύοντες καὶ μὴ βλέποντες ἀξιωλοῦνται τοῦ μακαρισμοῦ περὶ οὗ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς προεῖπε· « Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες, » καὶ ἀληθῶς μακάριοι καὶ εὐδαίμονες εἰσιν οἱ τοιοῦτοι οὐ μόνον οἱ δώδεκα μαθηταὶ οἵτινες εἶδον καὶ μετ' αὐτοὺς πλῆθος ἀπειρον μὴ ἰδόντες ἐπίστευσαν, καὶ μακάριοι ἐγέναντο καὶ εἰς ἀποστολικὸν βελθὸν ἐσθασαν, ὥστερ' Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ

Ἐλένη ἱταπόστολοι ἐπωνομάσθησαν, ὡς καὶ ἄλλοι ἀποστολικοὶ πατέρες, μάρτυρες, ἱεράρχαι, καὶ πατέρες τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας ἡμῶν, οὗτοι πάντες οὐκ εἶδον, οὐκ ἐφιλάφησαν, ἀλλ' ἐγένοντο μακάριοι. Ὁ λόγος ὁμῶς ἡμῶν περὶ μακαριότητος ἐστὶ καὶ περὶ αὐτῆς ἡρξάμεθα λέγειν, ἀλλ' εἰς ἄλλα περιεσφρημεν, πλὴν χρήσιμα καὶ οὐχὶ περιττὰ πρὸς τὸν σκοπὸν ἡμῶν. Διότι μακάριος ἀποβαίνει πᾶς ὁ μὴ ἰδὼν ἀλλ' ἀκούσας πιστεύσει, καὶ πιστευὼν κηρύξει, καὶ κηρύττων τὴν πίστιν δι' ἔργου δείξει, δι' ἔργων τῆς ἀρετῆς, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ὑπομονῆς, τῆς ἀγάπης· ὁ τοιοῦτός ἐστι μακάριος, καὶ τί ἐστὶ μακάριος; οὐδὲν ἄλλο παρὰ ἀθάνατος, αἰώνιος, ἀπόστολος Χριστοῦ, ὑπόδειγμα τῆς ἱερᾶς ἡμῶν πίστεως, μακάριος διότι θέλει ψάλλει ἐν οὐρανῷ μετὰ τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ, ὡς λέγει ὁ ψαλμωδὸς Δαβίδ· « Μακάριοι πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας αἰνεσουσὶ σε, » καὶ εἰς τοῦτο λοιπὸν συνίσταται ἡ μακαριότης εἰς τὸ ὄρᾳν τὴν ὄψιν τοῦ Θεοῦ, ὡς καὶ ὑμνεῖν αὐτὸν μετὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὧν τινων εἶθε ἀξιοθείημεν. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΡΙΤΗ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ.

* Ἀλλ' ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, »
(Μάρκος ΣΤ', στ(χ. 7).

Περὶ τοῦ κατ' οἰκονομίαν θείου κηρύγματος.

Ὁ Θεὸς τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ ἐποίησε πρὸ τῆς τοῦ ἀνθρώπου πλάσεως, καὶ τελευταῖον τὸν ἄνθρωπον πρῶτος ὁ ἀγγελος συλλαμβάνει τὴν ιδέαν τῆς ἐπάρεσως, τὴν ιδέαν τοῦ μεγαλείου, ὅπως ὑπερβάς τοῦ πλάστου, σῇ τῇ τὸν θρόνον αὐτοῦ βάνω τέρῳ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου. Ἀλλὰ πάλιν ὁ Ἀρχάγγελος εὐαγγελίζει τὴν Θεοτόκον, πρῶτον μὲν τὴν σύλληψιν, καὶ σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὡς καὶ πρῶτον τὴν γενναίαν αὐτῆς διάβολος ἐξηπάτησε, γενόμενος ὅφιος, πρῶτη δὲ πάλιν ἀκούει αὐτὴ παρὰ

τοῦ Ἀρχαγγέλου τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, καὶ κηρύττει αὐτὴν, πρώτη δὲ γυνὴ ἡ Εὐα παρακινεῖ τὸν ἄνδρα αὐτῆς εἰς τὴν γεῦσιν τοῦ καρποῦ τῆς ἁμαρτίας· πρώτη ἦδη καὶ ἡ Μαγδαλινὴ Μαρία κηρύττει εἰς τοὺς ἀποστόλους τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἐξ ἧς προῆλθεν ἡ πτωχὴ τοῦ Ἀρχηγέτου τῆς ἁμαρτίας διαβόλου. Οὗτος ὁ Θεὸς ὠκονόμησε τὸ θεῖον αὐτοῦ κήρυγμα, ὥπως λάβῃ τὴν ἀρχὴν, ἐνθα ἔλαβε καὶ τὴν πηγὴν, ἔστω λοιπὸν ὁ λόγος ἡμῶν σήμερον εἰς τὸ κατ' οἰκονομίαν κήρυγμα τοῦ θεοῦ λόγου.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ ἐκ τοῦ τάφου ἀναστὰς καὶ ἐκ τοῦ ᾄδου ἀναβάς, καὶ τὸν ἄνθρωπον σώσας, φωτίσόν με τῇ σῇ παντοδυνάμῳ Σοφίᾳ, ὥπως δυνηθῶ, ἵνα κήρῳ κηρύξω τὸ κατ' οἰκονομίαν τῆς ἐνδόξου ἀναστάσεώς σου κήρυγμα, εἰς τὴν σὴν λογικὴν ποιήμην.

Ἕμεῖς δὲ τοῦ Χριστοῦ ὁπαδοί, ὅσοι πρόντες, ἀκούετε τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κηρυττομένην, προσέξατε, ἵνα ἐννοοῦντες αὐτὴν, κηρύξῃτε ταύτην εἰς τὰ τέκνα σας, φίλους καὶ γηραιούς γονεῖς σας, καὶ οὕτω ἐκπληρώσητε καὶ σεῖς ἔργον ἀποστολικόν.

« Ἀλλ' ὑπάγετε, εἰπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι προέγει ὑμεῖς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. »

Θεωρία τῶν ὄντι οἰκονομία τοῦ Θεοῦ διεγείρουσα καὶ τοῦ πλέον σκληροῦ τὴν καρδίαν, εἰς ἀκριβὴ ἐξέτασιν, καὶ ἀμετάτρεπτον εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ λόγου παραδοχὴν, παρίσταται ἐν πάσῃ τῇ παλαιᾷ καὶ νέᾳ, εἰς ἣν καθορᾷ τις μεγίστην τὴν ὁμοιότητα καθ' ὅλην, καὶ τὴν μὲν παλαιὰν διαθήκην προλέγουσαν τι εἰκονικῶς, τὴν δὲ νέαν ἐκπληρῶσαν, καὶ ἐπισημαίνουσαν πραγματικῶς τῶν τῆς παλαιᾶς ἐμφανιζομένων προφητειῶν καὶ ἐπαγγελιῶν· ὁ Θεὸς λ. χ. πλάττει τὸν ἄνθρωπον καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸν ἄγγελον, καὶ τὸν μὲν ἄγγελον μόνον ἐξ αὐλοῦ ὕλης, καὶ τοῦτον πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου ὑπηρεσίαν· ἀλλ' ἐν ταύταις ὁ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου πλασθεὶς ἄγγελος, αὐτὸς πρῶτος κατὰ τοῦ πλάστου αὐτοῦ ἁμαρτάνει, καὶ τὸν ἄνθρωπον εἰς ἁμαρτίαν ὥσπερ πρῶτον μὲν τὴν γυναῖκα Εὐά, καὶ δι' αὐτῆς τὸν ἄνδρα· ὑποδολεῖς δὲ τῆς ἁμαρτίας ὁ ἄγγελος, ἀλλὰ καὶ ὁ ἄγγελος κήρυξ τῆς ἀναστάσεως γίνεται ἐξ

ἥς ἡ σωτηρία· ὁ ἄγγελος πρῶτος εἰς τὴν γυναῖκα εἰσέρχεται, καὶ διαβάλλει τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν γυναῖκα πάλιν ὁ ἄγγελος τὴν σωτηρίαν κηρύττει· ἡ γυνὴ ὑποβάλλει τὴν ἰδέαν τῆς ἁμαρτίας εἰς τὸν ἄνδρα αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ γυνὴ τὴν ἀνάστασιν πάλιν τῷ Πέτρῳ καὶ τοῖς Ἀποστόλοις κηρύττει· θαυμασία ὅλως οἰκονομία!! καὶ θαυμασιωτέρα ἐκπληρώσις τῶν προφητειῶν, καὶ θαυμασιωτάτη ἡ διαμένουσα κατὰ τὸν θεῖον νόμον ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου, αὕτη ἡ παρὰ τοῦ Θεοῦ οἰκονομία! ἀλλὰ καὶ ποῖος ὁ σκοπὸς τῆς θείας ταύτης οἰκονομίας; καὶ αὐτὸς ὁ σκοπὸς ὅλως θαυμαστός. Ὁ ἄνθρωπος ὑποπίπτει εἰς τὴν ἁμαρτίαν τῆς σαρκὸς, τῆς ἐπάρσεως, τῆς ἀδικίας, τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης· αὐτὸς μόνος πάλιν ὀφείλει, ὅπως συνειδῇ τὸ ἁμάρτημα, εἰς ὃ περιέπεσε, καὶ αὐτὸς διὰ τῆς αὐτῆς πάλιν δυνάμεως νὰ κηρύξῃ, καὶ ἀποκηρύξῃ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ἀντὶ μὲν τῆς ἁμαρτίας νὰ προστρέξῃ εἰς τὴν μετάνοιαν, καὶ εἰς μὲν τὴν πτώσιν τοῦ ἀνθρώπου ὁ ἑωσφόρος, εἰς δὲ τὴν ἔγερσιν τοῦ Ἰησοῦ ὁ Ἀρχάγγελος. Ἔστω δὲ καὶ ἡμῖν, εἰς μὲν τὴν ἁμαρτίαν ἡ ἐπιθυμία τοῦ κακοῦ, εἰς δὲ τὴν μετάνοιαν ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἀγαθοῦ, ἡ ἀγαθὴ συνειδήσις. Ὑπὸ τοῦ ἑωσφόρου ἡμάρτησεν ἡ γυνὴ, καὶ εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τῆς θελήσεως τοῦ πνεύματος ἁμαρτάνει ἡ Σάρξ, ἀλλὰ καὶ ἡ αὐτὴ ἀκούουσα τὸν ἀγαθὸν τῆς συνειδήσεως ἄγγελον, ἃς κηρύξῃ εἰς τὰ μέλη αὐτῆς καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τὴν ἐκ τοῦ βορβόρου τῆς ἁμαρτίας ἔγερσιν τὴν ἔγερσιν ἀπὸ τοῦ τάφου τῆς ἁμαρτίας, εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πνεύματος πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἀντὶ τῆς εἰς τὴν Γαλιλαίαν προαγωγῆς, εἰς τὴν οὐράνιον Γαλιλαίαν, ἀντὶ τοῦ πάθους, τοῦ μίσους, τὴν ἀμνησιακίαν, ἀντὶ τῆς ἀδικίας, τὴν δικαιοσύνην. Καὶ οὗτος ὁ σκοπὸς τοῦ Θεοῦ τῆς οἰκονομίας μυστηρίου, ὅλως διδακτικός, καὶ ἐπωφελὴς ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, ὃν ἀκολουθοῦντες καταντήσομεν εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ.

α Ἦν δὲ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ, τριάκοντα ὅκτω ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ, τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς, κατακείμενον, καὶ γνοὺς, ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· θέλεις ὑγιὲς γενέσθαι; »
(Ἰωάννης κεφ. Β'. στίχ. 5—6).

Περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίας.

Καθ' ὅλην τὴν ἀνθρώπινον ἱστορίαν δὴν τινὰ εὐρίσκομεν, τὴν μεγάλην τῆς ἀνθρωπότητος σκληρότητα, καὶ τὴν ἄκραν τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίαν, πρῶτος ὁ Θεὸς φιλανθρώπως φερόμενος πλάττει τὸν ἄνθρωπον, ὁ δὲ τοῦτο σκληρῶς ἀποδίδων καταφρονεῖ αὐτοῦ, ἐπιμένει εἰς τὴν ἰδίαν του ἐπιμονὴν καὶ θεῖαν καταφρόνησιν, διὸ πρὸς κατανόησιν τῆς ἀρχῆς τῶν δύο τούτων ἀντικειμένων, εὐκαιρον σήμερον εἰπεῖν περὶ τούτων, — ἐπικαλούμενος τὴν θεῖαν βοήθειαν ἀρωγόν.

Φιλάνθρωπε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ, φώτισόν με, ὅπως διὰ τῆς Σῆς μεγάλης φιλανθρωπίας δυνηθῶ, νὰ παραστήσω τὴν μεγάλην ἐξ αὐτῆς ὠφέλειαν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ τὴν ἀνάγκην ταύτης.

Ὑμεῖς δὲ φιλάνθρωπα τέκνα, τέκνα τοῦ φιλανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀκούσατέ με εὐμενῶς, ὅπως εἰδότες τὸ ὕψος ταύτης, ἐκτελοῦντες δὲ ταύτην, ἀξιωθῆτε τοῦ μισθοῦ αὐτῆς.

α Ἦν δὲ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ, τριάκοντα ὅκτω ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ, τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς, κατακείμενον, καὶ γνοὺς, ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· θέλεις ὑγιὲς γενέσθαι; »

Ὁ ἄνθρωπος μὴ ὢν, ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, παρὰ τοῦ ὄντος εἰς τὸ εἶναι περήχθη, καὶ ἐκ τῆς ἀψύχου καὶ ἀναισθήτου ὕλης εἰς ἔμψυχον καὶ θεῖαν εἰκόνα ἐπλάσθη, ὁφείλει λοιπὸν καὶ διὰ τοῦτο νὰ ἀγαπᾷ καὶ νὰ σέβηται, οὐ μόνον τὸν Πλάστην του, ἀλλὰ νὰ φέρηται φιλανθρώπως πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ψυχὴν τε καὶ σάρκα, ἀλλὰ καὶ ἐλπίδα τὴν μὲν θεῖαν αὐτοῦ ψυχὴν ἀπανθρώπως κι-
λάζει καὶ τιμωρεῖ διὰ τῶν κακῶν λογισμῶν, τὴν δὲ σάρκα διὰ τῶν παρανομῶν φυσικῶν κατεφρονεῖ καὶ καθι-
στᾷ αὐτὴν παράλυτον· καὶ δεινῶς, ὥς ἐκ τούτου πάσχει, πρῶτον

αὐτὴ ἡ θεία ψυχὴ, καὶ δεύτερον αὐτὰ τὸ παρὰ τοῦ Θεοῦ δοθὲν σῶμα, καὶ μένων ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, οὔτε αὐτὸς εἰς ἑαυτὸν φέρεται φιλανθρωπῶς, οὔτε εἰς ἄλλον τινά, ἀλλὰ διὰ τῆς μεγάλης αὐτοῦ σκληρότητος, τοσοῦτον σκληραίνει αὐτὸς ἑαυτὸν, ὥστε οὐδεὶς δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν κατάλληλον τῆς ψυχῆς θεραπείαν· καὶ τοῦτο παριστᾷ σήμερον ἡμῖν τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον, τριάκοντα ὅκτω ἐτη ἐπάσχε τὸ σῶμα τοῦ δυστυχοῦς παραλύτου, ὥς αὐτὸς μὲν οὐκ ἐδύνατο σῶσαι αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι δὲν ἠδύνατο πράξαι τοῦτο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀληθῶς, ἕκαστος εἶχεν τὸ ἴδιον τῆς ἁμαρτίας βάρος περὶ ἑαυτοῦ μεριμνῶν καὶ φροντίζων, τὸν δὲ ἄλλον ὑποσπελίζων, αὐτὸς ἑαυτὸν νὰ σώσῃ ἐκ τῆς ἁμαρτίας ἀδυνατεῖ, ὁ πάντων δὲ τῶν ἀνθρώπων φιλόανθρωπος Θεὸς περὶ πάντων μεριμνῶν, πάντα σώζει, διότι δύναται καὶ θέλει, θέλει ὁμῶς, ἐὰν ὁ ἁμαρτωλὸς ἐπιθυμῇ νὰ σωθῇ, ἔσωσε λ.χ. τὸν Μωϋσῆν, διότι ἤθελεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ νὰ σωθῇ τὸ τέκνον αὐτῆς, σώζει τὸν Νῶε διότι ἐπεισθῇ αὐτὸς, διὸ καὶ τὴν κιβωτὸν κατασκεύασεν, ἔσωσε τὸν Ἰωνᾶν, διότι ὑπακούσας ἦλθεν εἰς Νινευὴν τὴν πόλιν. Καὶ σήμερον τὸν παράλυτον σώζει· διότι αὐτὸς ἤθελεν, ἐνῶ ἡ σκληρότης τῶν ἄλλων δὲν ἔσωζεν αὐτὸν, ἂν καὶ αὐτὸς ἤθελεν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο, δὲν ἠδύνατο διὰ τὸν μέγιστον βαθμὸν τῆς ἀσωτείας του, δι' ἧς τὸ ἑαυτοῦ σῶμα παραλυτικὸν κατέστη, μὴ θέλων νὰ συναισθανθῇ, διὸ καὶ ἡ σκληρότης τῶν ἀνθρώπων δὲν τὸν ἐδόθη, εἴτε διότι ἤτον ἀδύνατον νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον, εἴτε διότι δὲν ἠθέλον, πνέοντες ἐκδίκησιν διὰ τὴν κακὴν τοῦ πάσχοντος διαγωγὴν· ἀλλ' ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς καὶ ἐξ Οὐρανοῦ ὡς Παντοδύναμος διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου μεριμνῶν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καταβάς καὶ διὰ τῆς παρουσίας του τὸν ἄνθρωπον ἔσωσε, καὶ διὰ τῶν ποιμένων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας πανταχοῦ προστρέχει, ὅπως τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῶν δικτύων τῆς ἁμαρτίας ἐξαοράσῃ, ἐπιθυμῶν τὴν σωτηρίαν αὐτῶν· ἡμαρτεν, λέγει, ὁ θεὸς Χρυσόστομος καὶ ὁ Εὐτρόπιος, σκληρότατα καταδιώξας τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ· κατέφυγε δὲ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὅπως σωθῇ, ἀλλ' ἡ φιλόανθρωπος Ἐκκλησία, ὡς Μήτηρ φιλόστοργος ὑπὸ τῆς πίεργος Αὐτῆς αὐτὸν κρύψασα τὸν διώκτην αὐτῆς ἔσωσεν· ὡς πόσον μέγιστον παράδειγμα φιλανθρωποῦ Πατρὸς καὶ σκληρότητος ἀνθρώπου. Ἡμαρτεν ὁ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου ἄνθρωπος, ἐξύβρισε τὸν πλάστην του, καὶ τὴν ψυ-

χὴν αὐτοῦ ἐκόλασε, καὶ τὸ ἴδιον αὐτοῦ σῶμα παράλυτον κατέστησε, καὶ οὐδεὶς εὐσπλαγγίσθη αὐτὸν, εἰμὴ μόνος ὁ Θεός. Ὁ φιλόανθρωπος αὐτός, σώζει αὐτὸν καὶ μ' ὅλην τὴν ἀγαθότητα αὐτοῦ ἔλεει τὴν τοῦ ἀνθρώπου σκληρότητα.

Βλέπετε λοιπόν, τέκνα μου, τὴν μεγάλην τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ἑαυτὸν σκληρότητα καὶ τὴν ἄκραν τοῦ Θεοῦ φιανθρωπίαν, ταύτην μιμηθῶμεν καὶ ἐκείνην μισήσωμεν, ὅπως ἀξιωθῶμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἀκούσωμεν· « ἄρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει εἰς τὴν ὁδὸν τῆς μετανοίας, ἵνα ἀξιωθῇς τῆς αἰωνίου Βασιλείας μου. » Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΕΜΠΤΗ
ΤΗΣ ΣΑΒΑΤΙΔΟΣ.

« Καλῶς εἶπας, ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω, πάντα γὰρ ἄνδρας
ἔσχεις, καὶ νῦν, ὃν ἔχεις, οὐκ ἐστὶ σου ἀνὴρ.»
(Ίωάν. Κεφ. Δ'. στίχ. 17—18).

Περὶ σωφροσύνης.

Ἐμφανισθέντες οἱ τρεῖς Ἀγγελοι, εἰ τὴν τρισυπόστατον Θεότητα ἀπεικονίζοντες, πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀβραάμ, εἰπον αὐτῷ, ὅτι Σάρρα ἡ γυνὴ σου θέλει γεννήσῃ υἱόν, τὸν Ἰσαάκ, ἀλλ' ἡ γυνὴ αὐτοῦ κεκυρμμένη οὖσα ἐγέλασεν, ἀπιστήσασα εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ παντοδυναμίαν. Τὸ αὐτὸ ἐπραξε καὶ ὁ Προφήτης Ζαχαρίας, μὴ πιστεύσας εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ἀρχαγγέλου. Ἡ δὲ Ἀειπάρθενος Μαριὰμ, οὐ μόνον καὶ τοι ἠδύνατο ἀπιστῆσαι, οὐκ ἠπίστησεν, ἀλλ' ἐταράχθη, καὶ πολὺ δικαίως, πεποιθὴς εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῆς σωφροσύνην. Ἡ δὲ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου Σκαμαρείτις, ἀκούσασα παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸν βίον αὐτῆς, καὶ περ μὴ σώφρων οὖσα, σωφρονοθεῖσα ἀμέσως, κηρυξ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἐγένετο, διόπερ εὐκαιρὸν σήμερον ὁμιλῆσαι περὶ τῆς Σωφροσύνης—ἐπικαλούμενος τῆς Θεοτόκου τὴν θείαν ἀντίληψιν.

Σὺ λοιπὸν, τὸ καύχημα τῆς Παρθενίας, ὁ τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τῆς σωφροσύνης, ἡ Διδάσκαλος τῆς Παρθενίας, ἡ ἀ-

νωτέρω τῶν Χερουβὶμ, καὶ ἐνδοξοτέρα τῶν Σεραφίμ, ἢ πρὸ τόκου καὶ μετὰ τόκον Παρθένος μείνας, ἢ τὴν Εὐὰν ἐξιλεώσασα, ἢ τὰς μητέρας τὴν σωφροσύνην διδάσκουσα, ὁ τὸν νέον Ἰωσήφ γεννήσασα, φώτισόν με, ὅπως περὶ τῆς Παρθενικῆς σωφροσύνης σήμερον διαλεχθῶ.

Ἑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητά, καὶ σεῖς παρθένοι, ὡς θυγατέρες τῆς Ἀειπαρθένου, σεῖς δὲ νέοι, οἱ ὑπὸ τῆς νεότητος καὶ τῆς σαρκὸς ῥιπιζόμενοι, οἱ τὴν σωφροσύνην καταφρονοῦντες, ἀκούσατε τὸν πρεσβυτικὸν τοῦ πρεσβύτου λόγον, ἵνα λάβητε θεῖον δῶρον τὸ ἀντιφάρμακον αὐτῆς.

« Καλῶς εἶπαι, ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω, πάντα γὰρ ἄνδρας ἔσχεις, καὶ νῦν, ὃν ἔχεις, οὗκ ἔστι σου ἀνὴρ. »

Σαμαρεῖτις γυνὴ προσελθοῦσα, ὅπως ἀντλήσῃ ὕδωρ, εὗρε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς τὸ φρέαρ ζητοῦντα παρ' αὐτῆς ὕδωρ, ἢ δὲ εἶπεν, ὅτι οὐ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρεῖταις, αὐτοῦ δὲ εἰπόντος πρὸς αὐτὴν τὰς ἁμαρτίας τῆς, αὕτη ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν κηρύττουσα αὐτὸν Θεόν. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπανελθόντες ἀπὸ τῆς πόλιν προσέφερον αὐτῷ φαγεῖν, ὃ δὲ εἶπεν, ὅτι ἐμὸν βρῶμα ἐστὶ τὸ ποιεῖσαι τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν Οὐρανοῖς. »

Ὡ! πόσον ἡμῖν παραδειγματικὸν σήμερον γίνεται τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον εἰς τοὺς θέλοντας αὐτῷ ἀκολουθεῖν, καὶ πόρνοι, καὶ ἐναγεῖς, καὶ ἀκάθαρτοι, καὶ ἀπηλπισμένοι διὰ τὴν αἰσχροὴν αὐτῶν διαγωγὴν μετανοοῦντες καὶ τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον ἀκολουθοῦντες δύνανται νὰ εἰσελθῶσιν εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν, μεταβάλλοντες διαγωγὴν. Ἡ Εὐὰ πρώτη ἡμαρτε, τὴν τιμωρίαν πρὸς ἑαυτὴν προσεῖλκυσε, καὶ ταύτης ὁπαδὸς γέγονεν ὁ Κἀδὴν, ὅστις ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεμακρύνθη τοῦ ἀδελφοῦ του Σ ἢ Θ, καὶ ἐντεῦθεν λοιπὸν βλέπομεν τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς διαφθορᾶς ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, ἕως οὗ αὐξηνηθείσης ταύτης ἡρανίσθη ὑπὸ τοῦ Κατακλισμοῦ, ὅπου μόνος ὁ Νῶε ἐσώθη μετὰ τῶν τριῶν υἱῶν του καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐξοδὸν αὐτῶν ἀπὸ τῆς κιθωτοῦ, δύο πάλιν μεγάλους κλάδους βλέπομεν, τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ εἰς τὰς δύο ταύτας τάξεις οὐδεμία ὑπῆρχε σχέσις, καὶ ἀληθῶς ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει δίκαιον εἶπεῖν, οὐ συγχρῶνται οἱ σώφρονες τῶν ἀσέμνων, οὐ

συγχρᾶται ἡ παρθενία μετὰ τὴν διαφθοράν, οὐ συγχρῶνται πόρ-
 ναι καὶ μοιχαλίδες, μετὰ παρθένων καὶ σωφρόνων, ἀλλὰ τῆς
 τάξεως ταύτης καταφρονήσεως συνεχρῶντο τὰ τέκνα τοῦ
 Θεοῦ μετὰ τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ὅτε τὸ κακὸν πρὸς
 τὸ ἑπακρον ἐφθασεν ἐτιμωρήθη, — «Ναὶ μὲν καὶ ὁ Δαβὶδ τῆς
 τοῦ Οὐρίου γυναικὸς τὴν σωφροσύνην ἐβίασεν, ἀλλὰ τιμωρίαν
 μεγίστην ἔλαθεν, ἐκπτώτος τοῦ βασιλικοῦ θρόνου γενόμενος
 καὶ τὸν Ἀδωλειὴν ἀπώλεσεν, ὁ δὲ υἱὸς καὶ διάδοχος του, ὁ
 Σοφὸς Σολομών τὴν σοφίαν τοῦ Θεοῦ περιεφρόνησεν καὶ ἀφρο-
 σύνης ἐπεθύμησεν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἰδὼν τὴν τοῦ κόσμου μα-
 ταιότητα ὑπὲρ αὐτῆς ἐφώνησεν, «Ματαιότης ματαιότη-
 των τὰ πάντα ματαιότης,» καὶ ὁ γενναῖος Σαμψὼν τῆς σω-
 φροσύνης καταφρονήσας καὶ τῆς ἀμαρτίας ἐπιθυμήσας, ἀπώλε-
 σε τὴν θείαν δύναμιν, φονευθεὶς· ἀλλ' οὐχὶ ὁ Σώφρων Ἰωσήφ
 ὁ πάγκαλος, καὶ περ προσκληθεὶς πρὸς τοῦτο, καὶ βιασθεὶς
 ὑπὸ τῆς Αἰγυπτίας γυναικὸς τοῦ Πεντεφρῆ, οὐχὶ μόνον
 δὲν ἔπραξέ τι· ἀλλ' εἰς φυλακὸς ἐρρίφθη, καὶ μικροῦ δεῖν ἀπο-
 θανεῖν. Ἀλλ' ἡ Σωφροσύνη αὐτοῦ εἰς Βασιλικὴν ἔδραν ἀνα-
 δίδασκεν αὐτόν, ἡ δὲ Αἰγυπτία, καὶ αὐτὴ ἡ γυνὴ τοῦ Λώτ, τὴν
 τιμωρίαν τῆς ἀφροσύνης τῶν ἔλαβον, ἡ μὲν εἰς στήλην ἄλατος
 μεταποιηθεῖσα, ἡ δὲ τοῦ Πεντεφρῆ παῖγνιον τοῖς Αἰγυπτίοις
 ἐγένετο, διόπερ, εἴαν θέλωμεν νὰ σωθῶμεν ἢ νὰ ἀπολεσθῶμεν, ἅς
 ἐκλέξωμεν καὶ ἡμεῖς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν διαγωγὴν, καὶ οἱ μὲν
 ἄνδρες τὴν τοῦ Ἰωσήφ τοῦ Παγκάλου, αἱ δὲ γυναῖκες τὴν διαγω-
 γὴν τῆς Ῥούθ· μισήσωμεν οὕτω πᾶσαν διαφθοράν, καὶ εὐ μόνον
 μὴ ἐπιθυμήσωμεν, ἀλλ' οὔτε ἐπὶ τοιούτων ἀκουσμάτων χαμερπῶν
 ἡδονῶν προσέξωμεν, μὴ εὐχαριστοῦμενοι μὴδὲ θέλοντες καὶ
 βλέψαι αἰσχυρῶς, γινώσκοντες ὅτι τὸ βλέμμα φέρει τὴν ἐπιθυ-
 μίαν, ἡ δὲ ἐπιθυμία τὴν κακὴν πράξιν, αὐτὴ δὲ ἡ πράξις τὴν τι-
 μωρίαν καὶ τὸν ἀφανισμόν καὶ αὐτὴν τὴν καταστροφὴν τῆς ἰδίας
 ἡμῶν ζωῆς ἐπιφέρει καὶ τὴν συγκαινωνίαν μετὰ τῶν ἀλόγων ζώων
 προξενεῖ, ἐμμένωμεν λοιπὸν εἰς τὴν εὐθεὶαν ὁδὸν τῆς σωφρο-
 σύνης, ὥσπερ ὁ Πάγκαλος Ἰωσήφ, αἱ δὲ παρθένοι μιμούμεναι
 τὴν Ἀειπαρθένον Θεοτόκον Μαριάμ, αἱ δὲ ἐγγαμαί, ὥς ἡ Ἀδι-
 μέλεχ τοῦ Βασιλέως Δαβὶδ· αἱ δὲ χήραι καυχώμεναι ἐν τῇ χηρείᾳ
 αὐτῶν, ὥσπερ ἡ χήρα Ἀννα, εἴαν δὲ καί τινες ἐξεπράπησαν τῆς εὐ-
 θείας ὁδοῦ δηλονότι τῆς σωφροσύνης αὐτῶν, διδαχθῆτωσαν ὑπὸ τῆς
 σημερινῆς Σαμαρεϊτιδος γυναικὸς, ἃς ὁμολογήσωσιν εἰς τοὺς σά-

φρονας λέγουσαι, μὴ μετὰ τῶν μὴ σωφρόνων συναυλίζεσθε, ἀλλὰ μετανόησατε, ἀλείφοντες τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ με δάκρυα μετανόιας, με τὴν συναίσθησιν τῆς ἁμαρτίας· γνωρίζοντες ὅτι ἡ ζωὴ αὕτη εἶναι κτηνώδης· συλλογισθῆτε σεῖς οἱ νέοι καὶ φιλότιμοι ὅτι ἐνῷ νικάτε τοὺς ἀντιπάλους καὶ βαρβάρους ἐχθροὺς τῆς πίστεως, πῶς θέλετε νὰ νικᾶσθε ὑπὸ τῶν ἀγρίων παθῶν σας· ἐξομολογούμενοι τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις, συλλογισθῆτε ὅτι ἔρχεται ἡμέρα, καθ' ἣν θέλετε θεατριοθῆ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὸν αἰσχρὸν βίον σας, καὶ ἐπὶ τέλους ἐνώπιον τοῦ ἀδεκάστου καὶ ἀπροσωπολήπτου Θεοῦ. Ἐνθυμηθῆτε τὸν Πρόδρομον Ἰωάννην, ὅστις διὰ τῆς παρθενίας του ἰσαγγελος γέγονεν, καὶ ὁ Προφήτης Ἠλίας εἰς οὐρανοὺς ζῶν, ἀνέβη διὰ τῆς παρθενίας του. Καὶ αὐτὸς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, μέχρι τρίτου Οὐρανοῦ, ζῶν ἀνέβη, καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα· ὁ δὲ Εὐαγγελιστὴς καὶ Ἀπόστολος Ἰωάννης ἠξιώθη νὰ ὀνομασθῇ Παρθένος, καὶ δι' αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν Ἀειπαρθενον Μητέρα αὐτοῦ εἰς τὸν ἴδιον παρέδωκεν ἐπὶ τοῦ σφυροῦ, λέγων· «γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου», καὶ πρὸς αὐτὸν εἶπεν, «ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου»· Τοιαύτης λοιπὸν ἀξιοῦνται χάριτος καὶ τιμῆς οἱ παρθενεύοντες, καὶ τηλικούτων ἀξιωμαίων ἀπολαμβάνουσιν.

Ἐλθετε ἤδη τὴν παρθενίαν ζηλώσωμεν, τὴν Σωφροσύνην ἐπιθυμήσωμεν, ἵνα οὕτως τῆς παρθενίας καὶ τῆς Σωφροσύνης τὸν στέφανον ἀξιοθῶμεν, ὡς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις ἠξιώθη, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἀξιοθῶμεν τῆς οὐρανίου βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΚΤΗ

ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ.

« Οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη, πῶς οὖν ἄρτι βλέπει. »

(Ἰωάν. κεφ. θ'. στίχ. 19).

Περὶ πονηρίας.

Ὡς πόσον ἀληθῶς ἐξίσταται τὸ λογικόν, τέκνα ἀγαπητά, συλλογίζόμενοι τὴν ἀπειρον τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα, καὶ τὴν

ἄλογον τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν ἁμαρτίαν παρεκτροπὴν, δημιουργεῖ ὁ Θεὸς ἐν ὅλῃ τῇ ἀγαθότητί του τὸν Ἑωσφόρον, στολιζέει αὐτὸν μὲ τὸ φῶς, δίδει αὐτῷ τὴν ἐξουσίαν τῆς παντογνώσεως, δίδει εἰς αὐτὸν τὴν δύναμιν τῆς ἐν εἰλικρινείᾳ ταπεινότητος. Ἀλλ' οὗτος παρ' ἐλπίδα τὴν ταπεινότητα εἰς ὑπερηφάνειαν μεταβάλλει, τὴν ἀγαθότητα εἰς μῖσος διαστρέφει, καὶ τὸ φῶς εἰς σκότος μεταπειεῖ, ἀλλὰ καὶ σήμερον τὴν ἀγαθότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν ἴασιν τοῦ τυφλοῦ εἰς παράδασιν τοῦ ἐν σαδδάιῳ νόμου οἱ πονηροὶ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι διαστρέφουσι, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῆς ὁμολογίας μὲ πονηρίαν ψεύδους θέλουσι νὰ ἀντικαταστήσωσι, τὴν πονηρίαν ὅλως εἰκονίζοντες, τὰ πονηρὰ τέκνα τοῦ πονηροῦ δαίμονος, ὅπερ καὶ τοῦτο διεσάφησεν ἡμῖν σήμερον τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ἵνα ταύτην ἀποφεύγοντες εἰς τὴν ἀληθινὴν ζωὴν φθάσωμεν διόπερ εἰς τοῦτο ἡμῖν ὁ λόγος σήμερον.

Σὺ δὲ υἱὲ καὶ λόγε τοῦ Θεοῦ, ὁ τὴν ἀγαθότητα ὅλως ἔχων καὶ τὴν πονηρίαν μισῶν, Σὺ ἀγαθὲ διδάσκαλε, Σὺ ὅστις ἐν τῇ μεγάλῃ σου ταπεινότητι, εἶπας πρὸς τὸν νομικόν, «οὐδεὶς ἀγαθός, εἰμὴ εἰς ὁ Θεός.» Σὺ δίδαξόν με, τὰς τρίβους τῶν θείων σου ἐντολῶν καὶ τὴν ἀποστρεφὴν καὶ μῖσος τῆς πονηρίας, ὅπως ἐγὼ καὶ οἱ ἄκροαταί μου μισοῦντες τούτων, μῦσται ἀποδῶμεν τῆς οὐρανίου βασιλείας.

Ὅσοι δὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἀληθεῖς ὁπαδοὶ ἀκούσατέ μοι καὶ εἰς τοῦτο τὸ κεφάλαιον, ὅπερ ἐστὶ μυστήριον, δι' οὗ ἀποφεύγομεν τὸ φοβερόν τοῦ Θεοῦ κριτήριον.

«Οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε, ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη, πῶς οὖν ὅρτι βλέπει;»

Τυφλὸς ἐκ γενετῆς γεννηθεὶς ὁ Τυφλὸς καὶ παρὰ τοῦ ἀληθοῦς ἱατροῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τῶν ψυχῶν τε καὶ τῶν σωμάτων θεραπευθεὶς, πονηρῶς ὑπὸ τῶν πονηρῶν διαβάλλεται, ὡς μαθητῆς τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ τοῦτο δικαίως, ὡς ἀλαχοῦ εἶπε τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, «ὕμεῖς πονηροὶ ὄντες, οἶδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ἡμῶν,» ἀλλ' ἡ ἴασις τοῦ ἐκ γενετῆς Τυφλοῦ καὶ ἄλλων τυφλῶν, χωλῶν, παραλύτων κλπ. βεβαιῶσι τὴν ἀγαθότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰ δὲ πονηροὶ ἐν τῇ πονηρίᾳ αὐτῶν πονηρῶς ἀποκλείουσι διὰ νόμου πάντα ἄνθρωπον ὁμολογήσαντα τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, Θεόν, καὶ ἀποσυνάγωγον καθιστῶσιν αὐτόν. Ταυτὴν πονηρίαν ἐφεῦρε καὶ

ὁ Ἡρώδης εἰπὼν εἰς τοὺς Μίγους, ἀπάγετε καὶ εὐρόντες τὸ παιδίον ἀπαγγεῖλατέ μοι, ὅπως καὶ γὰρ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτό,» (Ματθ. κεφ. 6'.) ἀλλ' οὐδὲ ἐκεῖνος ἠδυνήθη διὰ τῆς πονηρίας του ἀπολέσαι τὸν Σωτῆρα, ἀλλ' οὐδ' αὐτοὶ οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ἠμπόρεσαν διαστρέφαι τὴν ἀλήθειαν τῆς ὁμολογίας τοῦ Τυφλοῦ, κηρύττοντος ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ ποιήσας με ὕγιᾶ. (Ἰω. κεφ. 9'.) Ὡ, πανταχοῦ! εὐρίσκομεν τὴν πονηρίαν, θριαμβεύουσιν ὡς καὶ εἰς τοὺς φυλάσσοντας ἐν τῷ μνήματι τὸν ἐσφραγισμένον Χριστὸν, οἵτινες εἰς τὴν πόλιν ὠμολόγησαν τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν αὐτοῦ, ἀλλ' εἰ πονηροὶ ἐν τῇ πονηρίᾳ αὐτῶν χρήματα δίδωσιν, ὅπως τὴν ἀλήθειαν κρύψωσιν, ἀλλὰ ἡ ἀλήθεια κηρυχθεῖσα ἐβεβαιώθη καὶ τὸ ψεῦδος ἐδιώχθη. Πονηρὰ ἐν τῇ πονηρίᾳ αὐτῆς, ἡ Δαλιὰ γυνὴ τοῦ ἀνδρείου Σαμψών, τὸ μυστήριον τῆς ἀρετῆς ἀποκρύπτει, τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ κόπτει καὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς θανατώνει. Πονηρὸς ὁ Ἀμὲν νόμον παρὰ τοῦ Βασιλέως φέρει, ἵνα τοὺς Ἰουδαίους θανατώσῃ, καὶ τὸν Μαρδοχαῖον σταυρώσῃ καὶ σταυρὸν δι' αὐτὸν ἐτοιμάζει, ἀλλ' ἡ πονηρία ἀνακαλύπτεται καὶ πρῶτον αὐτὸς ἐπὶ αὐτοῦ σταυροῦται. Πονηρὸς ὁ Ἑβραῖος ἐκεῖνος ὁ τὸν Μωϋσῆν ὡς φονέα τοῦ Αἰγυπτίου κηρύττει, ἀλλ' ὁ Μωϋσῆς φεύγει καὶ νομοθέτης ἀποβαίνει δοξάζεται, ὁ δὲ Ἑβραῖος ἀπόλλυται.

Πρὸς τί δὲ τὰ πλείοτερα; τίς δὲν μισεῖ τὸν πονηρὸν καὶ δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἀγαθόν; τίς δὲν μισεῖ τοὺς πονηροὺς τοῦ Εὐαγγελίου Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖους, οἵτινες πονηρῶς ἐξετάζουσι τὸν ἀγαθὸν κήρυκα τῆς ἀληθείας τὸν πρῶτον τυφλόν; τίς βεβαίως δὲν ἀποστρέφεται τὴν Ἡρωδιάδα ἐκείνην, ἥτις δὲν εὐχαριστήθη εἰς τὸ θῶρον τοῦ Βασιλέως ἐπὶ τὸ ἡμῖς τῆς βασιλείας του, ὑποσχεθέντος πρὸς τὴν ὀρχήσασα θυγατέρα τῆς τὴν ἐπεθύμησας λαβεῖν ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου, ἀλλ' ἐπεθύμησε νὰ ἀποκρύψῃ τὸν ἐλεγχον τῆς ἀμαρτίας καὶ νὰ καταφρόνησιν νὰ λάβῃ τὸ ἡμῖς τῆς βασιλείας, ὥστε οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ἐπιθυμοῦσι τὴν περιφρόνησιν τοῦ θεοῦ νόμου, φυλάττοντες τὰς παραδόσεις καὶ οὕτως καταγγέλουσι τοὺς μαθητὰς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι τρώγουσιν ἀνίπτοις χερσίν. Πονηρῶς λοιπὸν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν πονηρίᾳ ζῶσι, καὶ ταύτην τὰ τέκνα αὐτῶν κληρονομοῦσι, τυφλοὶ ὑπὸ τυφλῆς πονηρίας ἐλκόμενοι, εἰς τὸ βράθρον τῆς πονηρίας τῶν εἰσπληττουσίν. Ἀλλὰ σῶμεν, τέκνα μου ἀγαπητὰ, σῶμεν, ἵνα τὴν παρὰ τοῦ

Θεοῦ δοθεῖσαν ἀγαθότητα πρὸς ἡμᾶς ἀξιωμαμένοι σωθῶμεν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἀποनिψόμενοι, καὶ τὸν πηλὸν τῆς σαρκὸς διὰ τῶν δακρύων ἀποδαλλόντες, καὶ τὸ θεῖον φῶς εἶδομεν, καὶ τοὺς εὐεργέτας κηρύξομεν, καὶ τοὺς διαλογιζομένους πονηροὺς καθ' ἡμῶν πονηρὰ ὡς ἀπίστους εἰς τὴν πίστιν καὶ μετάνοιαν ὡς ἂν ᾤ τοὺς Φαρισαίους, ὥστε ὁ τυφλὸς, προτρέφομεν καὶ ὁμθυμαδὸν ἐνούμενοι βαδίσομεν πράττοντες τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δι' αὐτῶν βεβαίως ἀξιωθῶμεν τῆς οὐρανίου τοῦ Θεοῦ Βασιλείας. Ἀμήν.

— — — — —

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΒΔΟΜΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ.

« Αὕτη ἐστὶ ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκουσὶ σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. »
(Ἰωάν. 17'. 3).

Περὶ τῆς Θείας φύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Δύω τινὰ διδασκόμεθα σήμερον παρὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, πρῶτον τὴν τοῦ Θεοῦ ἀληθῆς θεότητα, καὶ δευτέρον τὴν τελεῖαν αὐτοῦ ἐνανθρώπησιν· « αὕτη ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε, τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. » Εἰς δὴν λοιπὸν, καὶ ἡμεῖς διαιροῦμεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὴν ἐμπεριεχομένην ἐννοίαν, πρῶτον εἰς τὴν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἐπιβεβαιωμένην θεῖαν φύσιν, καὶ δευτέρον εἰς τὴν ἐνσάρκωσιν τῆς τελείας ἀνθρωπότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὸ πρὸς διεκπεραίωσιν τῶν σπουδαίων τούτων ζητημάτων, ἐν οἷς ἅπαντα ἡ ἡμετέρα Ὁρθόδοξος πίστις βασίζεται, ἐπικαλούμεθα τὴν θεῖαν ἀντίληψιν ἀρωγόν.

6') Θεὸς τοῦ Παντός, ὁ διὰ τοῦ Σοῦ Λόγου τὴν ἀληθῆς τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ Θεότητα ὁμολογήσας, καὶ ὁ διὰ τοῦ ἁγίου Σου Πνεύματος, τριπλοαίους δεκαοκτὼ θεῖους Πατέρας φωτίσας πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῆς Θεότητος αὐτοῦ, φωτίσόν με, ὅπως καὶ γὰρ ὁ ἐλάχιστος εἰς αὐτοὺς συγκαταριθμηθεὶς, ἀποδείξω ὅτι Αὐτὸς διὰ τῶν ἀπείρων ὁχυμάτων ἐβεβαίωσεν.

γ') Ὑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητά, ἐπειδὴ ἅπαντα ἡ ἡμετέρα Ὁρηκεία εἰς τὰ δύω ταῦτα στηρίζεται, εἰς τὴν διαστολὴν δηλαδὴ τῆς Θεότητος ἀπὸ τῆς ἀνθρωπότητος, ἀκούσατέ με εὐμενῶς· διότι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι τόσον ὑψηλός, ὅσον καὶ ἀκατάληπτος.

δ') Καί, ὡς πρὸς τὸ πρῶτον·

« ἵνα γινώσκωσι Σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, »

Ὅτι ἐκπαλαί ἐξ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅσον σπουδαῖος ἦν ὁ Χριστιανισμός, ὅσον σπουδαῖα τὰ ἐμπεριεχόμενα μυστήρια, τοσοῦτον σπουδαίους διωγμούς ἐμελλε νὰ ἔχῃ, ἵνα διὰ τῶν μεγάλων τούτων διωγμῶν δοκιμασθεῖσα ἡ ἀλήθεια λαμπροτέρα καὶ φανερωτέρα ἀποβῇ, ὡς χρυσός ἐν χωνευτηρίῳ, διὰ τοῦτο καὶ αἱρέσεις ἀνεφάνησαν, καὶ αἰρεσιάρχαι ἀνεδείχθησαν, καὶ διώχται, οὐ μόνον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς θείας, ἐμελλόν νὰ γεννηθῶσιν. Τοιοῦτος λοιπὸν προῶρισται, καὶ ὁ σημερινός διώκτης τῆς θείας φύσεως ὁ Ἀρειος, ἵνα γενόμενος πῦρ δι' οὗ ὁ Χριστιανισμός ἐμελλε νὰ καθαρισθῇ, καὶ διαλάμψῃ, καὶ ἐπισφραγίσθῃ ἡ θεότης, καὶ ἡ ἀνθρωπότης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· οἱ δὲ πιστοὶ φανεροὶ γενήσονται κατὰ τὸν Ἀπόστολον, « δεῖ ἐν ἡμῖν καὶ αἱρέσεις εἶναι, ἵνα καὶ οἱ πιστοὶ φανεροὶ γίνωνται. » Ὁ ἀνθρώπινος φύσις, ἡ περικλείουσα τὸ πνεῦμα οὐδέποτε ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ, ὅτι ἡ κατοικοῦσα ἐν τῇ σαρκὶ Θεότης νὰ παραγάγῃ ἄνθρωπον τὸν Θεάνθρωπον Ἰησοῦν. Ἀλλ' ἐν τούτῳ ὁ τὰ πάντα προβλέπων Θεός, καὶ ὁ τὰ πάντα τῇ διανοίᾳ του προετοιμάζων καὶ διὰ τοῦ προστάγματός του φύσεις, καὶ μορφὰς παρέχων, ὡς τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην, τοὺς ἀστέρας, παρήγαγεν ἐκ τοῦ μηδενός, οὕτως καὶ κατὰ τὴν ἀπειρον Αὐτοῦ βουλήν καὶ τὸν Θεάνθρωπον Ἰησοῦν ἐξαπέστειλεν εἰς τὸν Κόσμον. Ἀπειρος δὲ ὢν ὁ Θεός, ἀπειρα καὶ τὰ ἔργα Αὐτοῦ καὶ ἐξαισία τὰ θαυμάσια Αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν τούτοις καὶ ὁ ἄνθρωπος, ἐν τῶν ἔργων Αὐτοῦ ὢν μηδὲν πρὸς τὴν ὅλην Δημιουργίαν, ἀλλὰ διὰ τὸ παρὰ τοῦ Θεοῦ δοθὲν αὐτῷ αὐτεξούσιον ἐξισοῦμενος αὐτῷ ἐρευνᾷ καὶ ἐξετάζει τὸ θεῖον. Αὐτεξούσιος λοιπὸν ὢν καὶ ὁ σημερινός διώκτης τῆς Ἐκκλησίας Ἀρειος ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ αὐτοῦ ἐξουσία ἐξετάζει τὸ θεῖον, καὶ πολλάκις μὲν καταφρονεῖ αὐτὸ καὶ πάλιν ἐπανάρχεται, ὅνπερ προετύπωσαν οἱ σκληροὶ

Τουδαῖοι καταφρονούντες τὸν ἀληθῆ Θεόν, καὶ προσκυνοῦντες τὰ εἰδωλα, καὶ πάλιν ἐπανάρχοντο πρὸς τὴν τοῦ Θεοῦ λατρείαν, οὕτω καταφρονεῖται ἡδὴ καὶ ἡ ἀληθὴς τοῦ ἀληθοῦς Θεοῦ ΘΕΟΤΗΣ ὑπὸ ἐνὸς ἀνθρώπου Ἀρείου, ἀλλὰ βεβαιούται ὑπὸ τῆς Οἰκουμένης Συνόδου τῶν τριακοσίων δεκαοκτῶ Πατέρων, καὶ γινώσκουσι τὸν μόνον ἀληθινόν Θεόν, καὶ συντάσσεται τὸ σπουδαῖον δόγμα τῆς Ἐκκλησίας, τὸ σύμβολον τῆς Πίστεως καὶ ἡ βεβαίωσις τῆς Ἱερᾶς πίστεως, δι' οὗ ἅπαντα ἡ ἀνθρωπότης ἐξίσταται, καὶ ἵσταται προσκυνοῦσα Θεόν καὶ ἄνθρωπον, τὸν Θεάνθρωπον Ἰησοῦν Χριστόν. Ταύτην λοιπὸν τὴν ἐορτὴν ἐορτάζει σημερινὸν ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἀγία Ἐκκλησία, τὴν ἐπιβεβαιώσιν (λέγω) τῆς Θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὸ καὶ ἡμεῖς βεβαιούμεν καὶ κηρύττομεν αὐτὸν ἕμοιον καὶ ἀδιαίρετον τῷ Πατρὶ καὶ ἐν Οὐρανῷ μὲν ὡς Διημιουργόν Θεόν δοξαζόμενον, ἐν γῇ δὲ ὡς Θεάνθρωπον Ἰησοῦν προσκυνοῦμενον, δι' ὧν αὐτός ὁ τῆς Ἐκκλησίας διώκτης ἐγένετο ἐξ ἀγνοίας ὑπέρτης τῆς θείας βουλῆς. Διὸς ἀφορμὴν εἰς τὴν γενικὴν ἐπισφραγίσιν, ἥνπερ καὶ οὐ μόνον διὰ τῶν ἀπείρων αὐτοῦ θαυμάτων, κατέδειξεν, οὐ μόνον διὰ τῆς ὑψηλῆς καὶ θείας αὐτοῦ διδασκαλίας ἐδίδασκεν, οὐ μόνον διὰ τῆς γλυκυτάτης αὐτοῦ γλώσσης πάντας εἴλκυσε αὐτός, καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ διὰ τῶν ἐξαισίων θαυμάτων, καὶ διέδωσαν τὸν Χριστιανισμόν ἐν ἔλῳ τῷ κόσμῳ, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἀψυχὸς φύσις σκοτισθεῖσα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς στυρώσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκήρυξε καὶ αὐτὴ τὴν ἰδίαν αὐτῆς λύπην, καὶ ἐπιβεβαίωσε τὴν θείαν τοῦ Ἰησοῦ Θεότητα, ὥστε πᾶς εἰσδύων εἰς τὸ θεῖον τοῦτο μυστήριον, ἐξίσταται ἀληθῶς διὰ τὴν ἑνωσιν τῶν δύο αὐτοῦ φύσεων τῆς Θείας, λέγω, καὶ ἀνθρωπίνης.

Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ἐφανερώθη ἡ θεία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ φύσις τὴν ὁποίαν προφήται προεκήρυξαν, Ἀπόστολοι ἐδίδασκαν, ἡμεῖς δὲ μετὰ προηγουμένην ἐξέτασιν παρεδεχθέντες, μεταδίδομεν τοῖς μεταγενεστέροις ἡμῶν τέκνοις, ὡς θησαυρὸν ἀνεκτίμητον. Ταῦτα λοιπὸν περὶ τῆς Θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἐλθωμεν ἡδὴ, τέκνα μου εἰς τὸ δεύτερον ζήτημα, δηλαδὴ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπερ ἐξ αὐτοῦ πάλιν τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἐπιβεβαιούται ἐκ δὲ τῶν παθμάτων αὐτοῦ ἐπισφραγίζεται. « Καὶ ὃν ἀπέστειλες Ἰησοῦν

Χριστὸν γενόμενον ἄνθρωπον ἐκ γυναικὸς, καὶ μορφὴν δούλου λαβόντα, ἵνα τὸν ἄνθρωπον σώσῃ. »

Ὁ ἄνθρωπος ὁ μηδὲν, ὡς πρὸς τὸ Σύμπαν ὢν, τὸ πᾶν δὲ κατὰ τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ χωρηγηθῆσαν αὐτῷ ἐλευθερίαν, εἰσχωρῶν οὕτω εἰς τὸ τῆς οἰκονομίας τῆς Θεότητος μέγιστον Μυστήριον, ἐφεῦρεν, οὐ μόνον τὴν Θεότητα αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἀμφιβάλλον, ἐστοχάσθη τὸν Θεάνθρωπον αὐτόν, ὅτι κατὰ φαντασίαν εἶναι ἄνθρωπον, διὰ τοῦτο, καὶ αἰρέσεις, καὶ διωγμοὺς, καὶ μαστιγώσεις βλέπομεν κατὰ τῶν κηρυττόντων τὴν Ἐνανθρώπησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῦτο, ὅπως ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῶν ἐπιβεβαιωθῇ ἡ τελεία τοῦ Θεοῦ ἐνανθρώπησις, διὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν ἐρευνῆς, ὁ δὲ Θεός, ὡς ἐκ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἀγαθότητος παίζων, ὥσπερ πατὴρ φιλόστοργος πρὸς τέκνα ἴδια, ἐρευνῶντα τὴν ἰδίαν αὐτοῦ περιουσίαν, τοῖς ἐπιτρέπει μὲν, οὐκ ἀφίνει ὅμως τὸν ἄνθρωπον ἀποπλανηθῆναι εἰς τὸ παντελές, διὰ τοῦτο παρέχει αὐτῷ τὸ μέσον πρὸς εὑρεσιν, καὶ ἐρισμὸν τῆς ἀληθείας. Διὸ καὶ πολλάκις εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἱερῷ Εὐαγγελίῳ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀποκαλοῦντα ἑαυτὸν οὐ μόνον ἄνθρωπον, ἀλλὰ τρώγοντα καὶ πίνοντα, καὶ πρὶν καὶ μετὰ τὴν ἑνδοξον αὐτοῦ Ἀνάστασιν μὲ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἄλλοτε μὲν μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν τὸ δὲ ἀθέατον καὶ τοῖς Ἀγγέλοις θεῖον αὐτοῦ σῶμα ὑπὸ τοῦ Θωμᾶ φιλοφούμενον ἐρατὸν τοῖς λοιποῖς Ἀποστόλοις καθιστᾷ, καὶ ἄλλοτε πάλιν κλαίει, ὡς ἐπὶ τοῦ Λαζάρου, καὶ συγκινεῖται ἐπιβεβιαῖον οὕτω τὴν τελείαν αὐτοῦ ἀνθρωπότητα.

Οὕτω λοιπὸν ἀδελφοί μου Χριστιανοί καταδείξαντες ἡμῖν τὴν τελείαν Θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν τελείαν ἀνθρωπότητα αὐτοῦ, τὴν ἀγάπην (λέγω), ἥτις ἐστὶν ὁ Θεός, καὶ τὴν ἀνθρωπότητα, ἥτις ἐστὶν ὁ πλησίον ἡμῶν, ἥνπερ τοσοῦτον ἠγάπησεν, ὥστε συνενώθη μετ' αὐτῆς ὁ Θεός, διδοὺς ἡμῖν οὕτω παράδειγμα τέλειον τῆς τοῦ πλησίου ἀγάπης, ὅπως ἀγαπῶντες αὐτὸν θεωρῶμεν ἰδίαν σάρκα τὴν σάρκα τοῦ πλησίου, καὶ τὰ παθήματα αὐτοῦ ἴδια ἡμῶν παθήματα, ὡς καὶ τὴν πείναν καὶ τὴν δίψαν τοῦ πλησίον ἰδίαν ἡμῶν πείναν καὶ δίψαν, διότι καὶ τῆς ἰδίας σαρκὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πασχούσης ὁ ἴδιος ἐπάσχευεν. Ἀγαπῶντες λοιπὸν τὸν πλησίον μας ὡς τὴν σάρκα ἡμῶν, γινόμεθα καὶ ἡμεῖς ὅμοιοι

τῷ Θεῷ, ὥσπερ αὐτὸς εἶπεν ἀγίνεσθαι τέλειοι, ὥσπερ ὁ Πατὴρ ἡμῶν τέλειός ἐστι, κληρονομήσομεν τὴν ἐπουράνιον βασιλείαν αὐτοῦ. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΟΓΔΩΗ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ.

« Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ Κόσμου ὁ ἀκολουθῶν ἔμοι οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔσται τὸ φῶς τῆς ζωῆς. »
(Ἰωάννης Εἰρ. II. σελ. 12)

Περὶ τοῦ πῶς δυνάμεθα φθάσαι πρὸς τὴν ἀρετὴν.

Πολλαί εἰσιν ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ αἱ πρὸς τὴν ἀρετὴν ὁδοί, καὶ πλείσται αἱ περικυκλοῦνται τοὺς πρὸς αὐτὴν περιπατοῦντας· διὰ τοῦτο καὶ πολλοὶ εἰσιν οἱ περιπατοῦντες, ἀλλ' ὀλίγοι οἱ φθάνοντες εἰς τὸ τέμαχος ταύτης· διόπερ οἱ μὲν μόλις διανοοῦνται πορευθῆναι πρὸς τὴν Ἀρετὴν, οἱ δὲ καὶ πορευόμενοι ἐν τῇ ὁδῷ ἀποκάνουσι, καὶ τέλος ὀλίγοι εἰσιν οἱ διερχόμενοι τὰς ἀκύνους, καὶ πρὸς τὸ φῶς φθάνουσι, καὶ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ βλέπουσι, καὶ τὸν ἀφθαρτον στέφανον τῆς μακρῆς αὐτῶν ὁδοπορίας ἀπολαμβάνουσι· πῶς οὖν δεῖ ἡμᾶς τοὺς εὐρισκόμενους ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀκολουθῆσαι, καὶ εἰς εὐσμον καὶ φωτεινὴν κοιλάδα ἀρετῆς φθάσαι; τοῦτο σπουδαῖον σήμερον ἡμῖν δεῖξαι, τὸν Θεὸν ἐπικαλούμενος ὁδηγόν.

Κύριε! ὁ ἐν τῇ θαλάττῃ περιπατῶν, καὶ τὸ Πανήγιόν σου Πνύμα καταπέμπων, εἰς τε τοὺς ἐν σκότει, καὶ σκιᾷ θανάτου πληγωμένους, καὶ διὰ τοῦ Πανηγίου Πνεύματος, καὶ τῶν θείων σου Ἀποστόλων τὰ ἔθνη εἰς τὸ σὸν ἀνάσπερον ὁδηγήσας παρίδεις. Σὺ αὐτὸς φώτισόν με, ὅπως καὶ γὼ δυνηθῶ νὰ ὑποδείξω εἰς τὸν παρούσιον λαόν σου τὴν πρὸς τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ ὁδόν.

Ὅσοι δὲ εἴτε διὰ τὸν φόβον, εἴτε διὰ διαβολικῆς ἐνεργείας περιπλανᾶσθε τὴν ἐν σκότει ὁδόν, ἐπιλαθόμενοι οὕτω τῆς πρὸς σωτηρίαν ὁδοῦ ἀκούσατέ μου εὐμενῶς.

« Ἐγὼ εἰμὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. »

Φῶς ἀληθῶς ἐστὶ τοῦ κόσμου ὁ Θεός, καθότι, καὶ ὡς Ἥλιος ἐστὶν Ἥλιος· διότι αὐτὸς τὸν ἥλιον ἐποίησε, καὶ ὡς Σελήνην, Σελήνην ἐστὶ, καὶ ὡς ἀστήρ, ἀστήρ. Ὁ περιπατῶν λοιπὸν εἰς τὸ φῶς αὐτοῦ οὐ μὴ προσκόψῃ· τίς δ' ἐξ ἡμῶν περιπατῶν ἐν νυκτὶ ἄνευ φωτός, οὐ προσκόπεται, ὅπερ πάσχουσι καὶ οἱ ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ περιπατοῦντες, ὡς καὶ οἱ χωρὶς ἀρετῆς ζῶντες. Δύο λοιπὸν εἶδη διδασκόμεθα ἐν τῇ σωτηριῳδῇ ταύτῃ διδασκαλίᾳ, τὸν τρόπον τοῦ κατ' ἀρετὴν ζῆν, καὶ τὸν τρόπον, δι' οὗ πρὸς τὴν ἀληθῆ ζωὴν φθάνομεν καὶ ταύτης ἀπολαμβάνομεν. Καὶ ἄς ἐξετάσωμεν ποῖον τὸ φῶς τοῦτο; ποῖος ὁ τρόπος τοῦ περιπατεῖν ἐν τῇ ζωῇ τοῦ φωτός; καὶ ποία αὕτη ἡ αἰώνιος ζωή; Τίς ἄλλος δύναται νὰ εἴπῃ, « Ἐγὼ εἰμὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου; » ἐγὼ αὐτὸς ὁ Φωτοδότης, ὁ πάντας ἀνθρώπους φωτίζων, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ὁδηγῶν; Τίς δύναται ἐλευθέρως περὶ ἑαυτοῦ οὕτω λαλεῖν; παρὰ ἐκεῖνος, ὅστις οὐ μόνον τὸν λόγον, λόγῳ λέγει, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ ἔργον τοῦτον ἐξηργάζεται, ἀληθῶς αὐτὸς ἐστὶ τὸ φῶς, αὕτη ἡ ἀρετὴ, καὶ καθὼς ἐν τῷ φωτὶ οὐδεμία κηλὶς ἵσταται, ἀλλὰ δι' αὐτοῦ, καὶ ταύτην καθαρίζομεν, καὶ τὸν χρυσὸν ἐπιδοκιμάζομεν. Οὗτος λοιπὸν ἐστὶ τὸ φῶς, καὶ δικαίως διότι εἰς αὐτὸν « οὐχ εὗρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. » Αὐτός ἐστιν τὸ φῶς, διότι οὐδέποτε ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος (Ἰωάν. κεφ. Ζ'). Αὐτός ἐστιν, ἐπιλέγω τὸ φῶς, ὅστις λαλῶν σχίσμα φέρει πρὸς τὸν λαόν. » Αὐτός ἐστὶν τὸ φῶς, ὅστις διὰ μόνου τοῦ λόγου νεκροὺς ἐγείρει, καὶ παραλυτικοὺς συσφίγγει, αὐτὸς ἐστὶν τὸ φῶς, ὅστις μεταμορφωθείς ἔμπροσθεν τῶν Μαθητῶν αὐτοῦ, ἔλαμψε τὸ πρόσωπόν του ὡς τὸ φῶς, (Ματθ. κεφ. 17.) τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένοντο λευκὰ ὡς ἡ χιών, καὶ Μωϋσῆς καὶ Ἠλίας ἐμφανισθέντες ἐνώπιον τοιοῦτου φωτός, ἐλάλουν μετ' αὐτοῦ. Αὐτός ἐστὶν τὸ φῶς, ὅστις Μέγα Φωτεινὸν Ἀστέρα, ὡς ὑπηρετὴν μεταχειρισθείς, ὁδηγεῖ τοὺς μαγούς πρὸς προσκύνησιν αὐτοῦ. Αὐτός ἐστι τὸ φῶς, ὅστις σήμερον ἀποστέλλει τὸ οὐράνιον φῶς, τὸ Πανάγιον δηλαδὴ Πνεῦμα, αὐτὸς ἔδωκεν τὸ φῶς εἰς τοὺς τυφλοὺς. Αὐτὸς λοιπὸν καὶ μόνος δικαιούται νὰ λέγῃ, « Ἐγὼ εἰμὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου, » « Ἐγὼ εἰμὶ ἀρετὴ » « Ἐγὼ ἡ δικαιοσύνη, » ἐγὼ τὸ ἀπαύγασμα τοῦ οὐρανοῦ Πα-

τὸς » Ἡμεῖς δὲ οἱ πιστεύοντες ὁμολογήσομεν τὸ, «Σὺ εἶσαι ἀληθὺς τὸ φῶς τοῦ Κόσμου», διὰ σοῦ καὶ ἡμεῖς, ὁδηγηθῶμεν, ὅπως περιπατήσωμεν εἰς τὴν πρόκαιρον ταύτην ζωὴν ὥσπερ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ἐν τῇ θαλάσῃ χειρὶ χλωσταίνοι κατὰ τοῦ φόβου τῶν τρικυμιῶν, τῆς ἀπάτης, τοῦ ψεύδους, τῆς ἀδικίας, τῆς συκοφαντίας, φθάσομεν πρὸς αὐτόν, φωτιζόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀνεσπέρου σου φωτός, ὅπως οὐδέποτε προσκόψωμεν πρὸς τινὰ τῶν τοιούτων λίθων τὸν πόδα ἡμῶν.

Ἀκολουθήσωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ ἐν τῇ νυκτὶ τῆς ἀσθεσίας, καὶ τῆς ἀμαρτίας ὥσπερ καὶ ὁ σημερινὸς τοῦ Εὐαγγελίου Νικοδήμος, μὴ πτοούμενοι τὰς ἀνεμώδεις τῶν συκοφαντῶν συκοφαντίας, ἀκολουθήσωμεν τὸ ἀόρατον τοῦτο φῶς τὸ ὑπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ προῤῥηθὲν, σήμερον δὲ εἰς τὰς τῶν Ἱερῶν Ἀποστόλων κεφαλὰς οὐρανόθεν καταπεμφθὲν, καὶ πάντα ἄνθρωπον ὁδηγοῦν πρὸς σωτηρίαν ἐρχόμενον, ὅπερ ἀκολουθήσαντες καὶ οἱ Θεοὶ Ἀπόστολοι, ἔφθασαν εἰς τὸ ἀκήρατον τῆς δόξης φῶς, καθὼς καὶ ἅπαντα ἡ χοροὶα τῶν Θεῶν Πατέρων, οἱ ἐγκταλειψάντες ἡμῖν τὰ παραγγέλματα, τὰ διὰ τοῦ Θεοῦ τούτου φωτός γράφοντα παρ' αὐτῶν.

Ἄς ὁδηγηθῶμεν λοιπὸν ὑπὸ τούτων πάντων εἰς τὴν προσωρινὴν ταύτην ζωὴν, τοὺς ὁποίους ἀκολουθοῦντες, ὡς λύχνους φωτεινοὺς, ὡς ἥλιον διαικῆ, ὡς ἀστέρας ἐν τῷ σκότει φωτίζοντας, περιπατήσωμεν τέκνα μου ἀγαπητὰ ἐν ἀρετῇ, ἐν δικαιοσύνῃ, περιπατήσωμεν ἐν εὐκρινείᾳ καὶ ἀγάπῃ, περιπατήσωμεν εὐεργετοῦντες καὶ περιποιούμενοι ἀσθενεῖς, περιθάλλοντες ἀσθενεῖς, περιθάλλοντες πτωχοὺς, δανείζοντες τοὺς ἄλλους, περιπατήσωμεν ἐλεοῦντες πενῶντας καὶ δυσυχεῖς, καὶ ταῦτα μὲν εἰδὶ δυνάμεις φυσικαὶ μὲν εἰς πάντα ἄνθρωπον, ὑπὸ δὲ τοῦ καταπεμφθέντος Ἁγίου Πνεύματος ἐπιβληταί, καὶ οὕτως φερόμενοι ἐν τῇ κατ' ἀρετῇ ταύτῃ ὁδῷ πρὸς πάντα ἄνθρωπον εἴτε Χριστιανὸν, εἴτε ἄλλοθεν, ἀκούομεν καὶ ἡμεῖς καθ' ὅλας τὰς γλώσσας τῶν Ἑθνῶν τὸν Χριστιανισμὸν κηρύττομενον, καὶ τὰς παρ' αὐτοῦ μὲν διδασκείας χριστιανικὰς ἀρετὰς, παρ' ἐμῶν δὲ ἐνεργουμένας, καὶ ἐφαρμοζομένας γενόμεθα ἀφορμή, ὅπως οἱ παρ' ἡμῶν ἐνεργετοῦμεν, ἐν εὐδοκίᾳ καὶ τρεφόμενοι ἀποδώσι, καὶ οὗτοι Ἀπόστολοι, κηρύττοντες τὰς

εὐεργεσίας ταύτας, ὁδηγούμενοι ὑπὸ τῶν ἀρετῶν καὶ εὐεργεσιῶν ἡμῶν, ὡς οἱ Θεοὶ Ἀπόστολοι, ὑπὸ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, κηρύττοντες τὸν Χριστιανισμόν ἐν ὅλῳ τῷ Κόσμῳ καὶ τὰς εὐεργεσίας ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν λέγοντες ταῦτα, εἰς ἕκαστος διὰ τῆς ιδίας αὐτοῦ Πατρῴας γλώσσης, ὁ μὲν Ἕλληνα τὴν εὐεργεσίαν διὰ τῆς ἑλληνικῆς ὁ δὲ Ἰουδαῖος διὰ τῆς ἑβραϊκῆς, ὁ δὲ Ἀγγλος διὰ τῆς ἀγγλικῆς καὶ ἐφεξῆς, ἵνα οὕτω φανῶμεν ἄξιοι νὰ διαβῶμεν τὴν ζωὴν ταύτην καταφρονοῦντες τρικυμίας τὰς ἐμποδιζούσας τὸν πρὸς τὴν ἀρετὴν δρόμον ἡμῶν, καὶ φθάσαντες εἰς τὸ φῶς, ζῶμεν ἐν αὐτῷ, γίνομεν πάντες μία ποιμήν, εἰς ποιμήν, τῆς ὁποίας ποιμενάρχης εἶναι αὐτὸ τὸ ἴδιον φῶς, ὁ Χριστὸς, καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἀξία δὲν ὁμοιάζει μετὰς ἡδονὰς τῆς παρούσης ζωῆς· ἀλλ' εἶναι αὐτὸ τὸ καθάρωτατον φῶς, ἥτοι ἡ εὐάρεστος θεὰ τῆς Ἀγίας Τριάδος, ἐξ ἧς ἀνατέλλει φῶς φωτίζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον πρὸς αὐτό. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΝΝΑΤΗ

ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ.

« Πᾶς ὅστις ὁμολογᾷ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμο-
λογήσω καὶ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐ-
ρανοῖς. »
(Ματθ. 10. Στ. 32)

Περὶ τοῦ ὅτι οὐ μόνον δεῖ πιστεῦειν τῷ Θεῷ,
ἀλλὰ καὶ ὁμολογεῖν αὐτὸν ἔμπροσθεν
τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ Ἰσότης, καὶ ἡ Δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ καθ' ὅλην τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ, ὡς ἥλιος δικλάμπει, καὶ διακρίνεται μετὰ τῶν ἄλλων διδασκαλιῶν διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐπιβάλλει τὴν ἰσότητα, ἀφ' ἐτέρου δὲ πρῶτος αὐτὸς διὰ τοῦ παρδείγματός του ἐπιβεβαιοῖ αὐτήν. Ἀγαπᾷ τὴν δικαιοσύνην, πρῶτος αὐτὸς αὐτὴν ἐπισφραγίζει, ἀπαιτεῖ σήμερον ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν ἰσότητα τῆς ὁμολογικῆς τῆς πίστεως, ἐπαγ-

γέλλεται καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς αὐτῆς ὁμολογίας ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς τοῦ ἐν τοῖς Οὐρανοῖς. Τοῦτο οὖν διδάσκει ἡμᾶς τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον, καὶ εἰς τοῦτο ἐστὶν ἡμῖν σήμερον ὁ λόγος.

Σὺ δὲ Ἰησοῦ Χριστέ, ὅστις διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος Σου τὴν ἀληθῆ πίστιν, καὶ δικαιοσύνην, λέγω μὲν διδάξας, ἐργῶ δὲ ὑποδείξας, καθοδήγησόν με, ὥπως παραστήσω εἰς τὸν περιούσιον λαόν Σου τὴν ἀξίαν τῆς δικαιοσύνης, καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως.

Οἱ δὲ εὐσεβεῖς Χριστιανοί, ὥπως ἀπολαύσητε τὸν μισθὸν τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἀξιωθῆτε τῆς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὁμολογίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀκούσατε εὐμενῶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

- » Πᾶς ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων,
- » ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν
- » Οὐρανοῖς. »

Ὁ παρὰ τῶν Ἀγγέλων ὁμολογούμενος, ὁ παρὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος βεβαιούμενος, ὁ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξ Οὐρανοῦ ἐπιμαρτυρούμενος, καὶ παρὰ τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου δακτυλοδεικτούμενος Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ υἱός, λέγω, τοῦ Θεοῦ, ζητεῖ σήμερον ὁμολογίαν καὶ μαρτυρίαν παρὰ τῶν θείων Ἀποστόλων, οὐχὶ ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀλλ' ἐν τῷ φανερῷ, καὶ ὡς ἐν συνθήκῃ λέγει, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁμολογήσει αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς, τὸν ὁμολογήσαντα αὐτὸν, ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὥς νὰ μὴν ἦσαν ἀρκεταὶ τοσαῦται ὁμολογίαι, ὥς προείπομεν, ἀλλὰ ζητεῖ ὁμολογίαν, καὶ παρα τῶν ἀνθρώπων ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων.

Λογικὸν ἀδελφοί μου, καὶ δίκαιον καὶ τοῦτο καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις. Διότι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐγένετο ἄνθρωπος, ἵνα καὶ τὴν ἰδίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐλευθερίαν φυλάξῃ, καὶ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ διδάξῃ.

Πῶς λοιπὸν ἄλλως ἠδύνατο νὰ διατηρηθῇ ἡ ἐλευθερία, καὶ ἡ δικαιοσύνη, εἰμὴ διὰ τῆς ἐλευθέρως ὁμολογίας, ὥπως καὶ οὗτος ἐλευθέρως ὁμολογήσῃ, καὶ ευστήσῃ τὴν ἐκ τῆς ὁμολογίας μετάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου, ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ, διπλὴν τὴν ὁμολογίαν ἀπαιτεῖ ὁ Θεὸς παρὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ του, καὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων διπλὴν, λέγω, διότι διπλοῦς καὶ ὁ ἄνθρωπος παρὰ Θεοῦ ἐπλάσθη, ἐκ ψυχῆς

καὶ σώματος, διπλῇ λοιπὸν καὶ ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα, καθ' ὅτι ἡ μὲν ὁμολογία τῆς ψυχῆς σώζει ἐαυτὴν· δοξάζει τὸ σῶμα, καὶ ἀθάνατον τὸν ἄνθρωπον καθιστᾷ, ἀξιοτίμητος ἤδη γίγνεται, καὶ παρὰ τῶν πιστῶν δοξάζεται, ὥς τοῦτο βλέπομεν σήμερον εἰς τοὺς ἁγίους Πάντας δοξαζομένους, καὶ προσκυνουμένους παρὰ πάντων τῶν πιστῶν.

Τὴν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὁμολογίαν τὴν θέλει, καὶ τὴν ἐπιβάλλει ὁ Θεὸς οὐχὶ διὰ τὸν ἑαυτὸν του, ἀλλὰ πάλιν διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἰδίου ὁμολογοῦντος ἀνθρώπου. Ταύτην τὴν ὁμολογίαν ἐξεπλήρωσαν καὶ οἱ σήμερον ἑορταζόμενοι ἅγιοι, οἱ ὁμολογήσαντες αὐτὸν ἔμπροσθεν βασιλείων, καὶ τυράννων, ἔμπροσθεν πολυμαθῶν, φιλοσόφων, καὶ ῥητόρων, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἀρείου Πάγου, ὡς ὁ Παῦλος. Μὴ φοβούμενοι ποσῶς! μὴδὲ ταραττόμενοι! Τοιαύτην λοιπὸν πίστιν ἐζήτησεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς παρὰ τῶν Ἀποστόλων ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλ' αὐτοὶ παρ' ἐλπίδα φοβοῦνται, καὶ οὐχ' ὁμολογοῦσιν, ὃ δὲ ἐνθερμος τῆς πίστεως Πέτρος, καὶ ἀρνεῖται μὲν τρεῖς αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο κατὰ τὴν θείαν οἰκονομίαν ἐγένετο, κρύπτεται μὲν διὰ τὸν φόβον τῶν Ιουδαίων, διότι οὐδεὶς εἶναι οἰκειότερος ἀπὸ τὸν συγγενῇ, καὶ τὸν πατριώτῃν, φίλος, ὅσον οὐδεὶς φοβερώτερος πάλιν αὐτῶν ἐχθρὸς, ἐν τούτοις ἔπειτα αὐτὸς καταφρονεῖ, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ, Ἀπόστολοι, Βασιλεῖς καὶ τυράννοι, καὶ πάντα τὰ τοῦ Κόσμου· καὶ οὐ μόνον ἐνώπιον ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον παντὸς ἔθνους, Θεὸν ἀληθινὸν ὁμολογοῦσιν· τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, αὐτὸς δὲ ὁ Πέτρος τῷ ἰδίῳ παθήματι θερμότερος τῆς ὁμολογίας κήρυξ καθίσταται, καὶ τοιοῦτον, ὥστε οὐ μόνον ἐνώπιον ἀνθρώπων ἀπλῶς ὁμολογεῖ, ἀλλὰ καὶ ἀνασταυρούμενος, καὶ ἀποθνήσκων Θεὸν ἀληθινὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν κηρύττει.

Τοιοῦτοι ἦσαν πάντες οἱ σήμερον παρὰ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Ἐκκλησίας ἑορταζόμενοι ἅγιοι Πάντες, οἱ ὁμολογήσαντες τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, καὶ παρὰ μὲν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁμολογοῦνται ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς τοῦ ἐν τοῖς Οὐράνοις, παρὰ δὲ τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας ὁμολογοῦνται ἐπὶ τῆς γῆς παρ' ἅπασι τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τώρα καὶ εἰς ὅλους τοὺς μεταγενεστέρους αἰῶνας.

Πλείστον αἰετῶς ἀγαπητῇ ἡμῶν, τέλει τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐξέτης, καὶ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ πανταχοῦ δια-

λάμπουσιν, πανταχοῦ κηρυττομένην καὶ ἐπισφραγιζομένην.

Ἡ δὲ ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία τιμὰς δικταίας ἀπονέ-
μει πρὸς αὐτοὺς διὰ τὰς τιμὰς τὰς ὁποίας ἡξιώθησαν παρὰ
τοῦ ἀγωνοθέτου Θεοῦ, παρὰ δὲ τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ αὐτοῦ,
Κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς καταφρονήσαντες οὐ μόνον
τὴν ματαιότητα τοῦ Κόσμου, ἀλλὰ καὶ τὰ πλούτη, καὶ
τιμὰς καὶ δόξαν κλπ. ὡς καὶ οἱ θεοὶ Ἀπόστολοι αὐτοῦ διέ-
τρεξαν, ὡς ἄλλοι πτεροειδεῖς ἀετοὶ κατ' ὅλην τὴν ὑψηλίαν
ὁμολογοῦντες καὶ κηρύττοντες τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν Θεὸν ἀλη-
θινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ γεννηθέντα εἰς τὸν Κόσμον πρὸς
σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐλθετε λοιπὸν πάντες τέκνα μου συμφώνως δοξάζωμεν
τοὺς ἐν ὅλῳ τῷ Κόσμῳ μαρτυρήσαντας, καὶ δι' ἀγάπην Χρι-
στοῦ ὑπομείναντες βασάνους μυρίας, καὶ διὰ πυρὸς, καὶ ὕδα-
τος καὶ ἐκκοπὴν οὐχὶ μόνον τῆς κεφαλῆς αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ
ὅλων τῶν μελῶν τοῦ σώματος των, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς
ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Θείας πίστεως, πρὸς παράδειγμα πάντων
τῶν μεταγενεστέρων πιστευόντων εἰς Χριστὸν καὶ εἰς ἐλπί-
δα τῶν μελλόντων ἐν οὐρανοῖς ἀγαθῶν ὧντινων διὰ πρεσβειῶν
αὐτῶν ἀξιωθησόμεθα καὶ ἡμεῖς παρὰ τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ
τῇ ἀφάτῳ αὐτοῦ ἰσότητι, καὶ δικαιοσύνῃ. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

« οἱ δὲ εὐδώς ἀφίντες τὰ δικτύα, ἡκολούθησαν αὐτῷ. »
(Ματθ. κεφ. Δ'. σιχ. 20).

Περὶ πνευματικῆς ἀλειτουργίας.

Νέαν παράκλησιν, καὶ προτροπὴν προτείνει ἡμῖν σήμερον
ὁ τῶν ὅλων Δεσπότης εἰς τοὺς ἀλειτουργοὺς, καὶ δι' αὐτῶν εἰς ἡ-
μᾶς, λέγων· δεῦτε ὁπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἀλειτουργοὺς ἀνθρώ-
πων, ὡς εἰ ἔλεγε μέγας τις τοῦ Κόσμου τούτου ἀνθρώπος,
μέγας φιλόσοφος καὶ διδάσκαλος ἀλλοκοτήτων καὶ καὶ καλῶς
ταστήτω ὑμᾶς ἐπίσης συνετοὺς, σοφοὺς, καὶ μεγάλους, ἀλλ'

οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἄνθρωποι φαινόμενοι ἀπλοῦς, καὶ νομιζόμενος υἱὸς τέκτονος, ἀπλουτέρους ἀνδρας προσκαλεῖ, καὶ ὑψηλότερα εἰς αὐτοὺς ὑπότχεται, οὐχὶ δηλαδὴ νὰ ἀρχωσιν ἀνθρώπων τυραννικῶς, ἀλλὰ νὰ ἀλειτουργοῦν (λέγει) ἀνθρώπους πνευματικῶς. Ποῖα λοιπὸν ἡ πνευματικὴ αὕτη ἀλειτουργία; ποῖα τὰ μέσα, καὶ ὁ σκοπός; εἰς τοῦτο ἡμῶν ὁ λόγος σήμερον.

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ διὰ τοῦ λόγου σου πᾶσαν τάξιν ἀνθρώπων καταπεισας, ἵνα παρακολουθῇ τοῖς σοῖς προστάγμασι, καὶ δόγμασι, φώτισόν με, ὅπως καὶ γὰρ γενόμενος εἰς τῶν τοιούτων ἀκολουθήσω τοῖς σοῖς προστάγμασι, καὶ γενόμενος ἀγιός, ἀγρεύσω εἰς τὴν μεγάλην καὶ θεοφροῦνητον ποίμνην πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ Δαίμονος διασκορπισμένα πρόβατά σου.

Σεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητά, ὅσα ἄλλα μὲν ἐν γνῶνται, ἄλλα δὲ ἐν ἀγνοίᾳ ὑπὸ τοῦ Δαίμονος εὗρίσκεσθε ἐκτὸς τῆς λογικῆς ταύτης ποίμνης, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς ὅπως ἀκούοντες πάλιν τῆς αὐτῆς εὐαγγελικῆς ῥήσεως, «δεῦτε πάντες καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁγίους ἀνθρώπων,» ἀφήσατε ἕκαστος ὑμῶν, οὐχὶ πλέον τὰ δίκτυα τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ τὰ δίκτυα τῆς ἀμαρτίας, κατασταθῆτε οὐχὶ ἁγίους ἀνθρώπων, ἀλλ' ἁγίους τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς Οὐρανίου Βασιλείας.

« Οἱ δὲ εὐθὺς ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. »

Μεγάλῃ τοῦ λόγου ἡ δύναμις, ἀγαπητά μου τέκνα, διότι ἦτο δύναμις οὐχὶ ἀνθρώπων, ἀλλὰ δύναμις Θεοῦ ἐνεργουσα ἐν ἀνθρώπῳ. Καὶ διαλάμπει καθ' ὅλον τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ Πνεύματος, πειρίζουσι λ. χ. αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται ἀλλὰ διὰ μόνου τοῦ λόγου καταπειθῶν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἐμπαίζουσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, ζητοῦντες σημεῖα· πλὴν αὐτὸς διὰ τοῦ λόγου φιμῶναι αὐτοὺς, ἐρχεται ὁ νομοδιδάσκαλος ζητῶν παρ' αὐτοῦ νὰ μάθῃ ποῖα ἐντολὴ μεγάλῃ ἐν τῷ νόμῳ, μὴ θάνηι ἀκούων τὸ, ὅτι «οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰμὶ ἐγώ, ὁ Θεός,» ἐρχεται σήμερον εἰς τοὺς ἁγίους εὗρίσκει αὐτοὺς καταρτίζοντας τὰ δίκτυα, καὶ βλέπει αὐτοὺς ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ, διὰ μόνου τοῦ λόγου πείθει αὐτοὺς νὰ ἐγκαταλείψωσι πάντα, καὶ νὰ τῷ ἀκολουθήσωσι. Διαλάμπει λοιπὸν ἀληθῶς ἡ δύναμις τοῦ λόγου καὶ ἐν ταύτῃ τῇ σημερινῇ τοῦ Θεοῦ λόγου διδασχῇ, εἰς ἧς διὰ μόνου τοῦ λόγου αὐτοῦ ἐδυνάθη οὐχὶ τοὺς ἁγίους νὰ κόμῃ ὡς ἀφήσωσι τὰ δίκτυα, ἀλλὰ Βασιλεῖς,

Δυνάστας, Τυράννους, Κοσμοκράτορας τοῦ Κόσμου τούτου, καὶ αὐτοὺς τοὺς κρατοῦντας τὰς ψυχὰς τῶν δικαίων ν' ἀφήσωσιν αὐτὰς ἐλευθέρας· λαμπρὸν λοιπὸν παράδειγμα ἔχομεν τέκνα μου, ἀγαπητὰ, τοὺς Ἀποστόλους, τοὺς Βασιλεῖς, καὶ πᾶσαν τάξιν ἀνθρώπων ἀρμόζουσιν εἰς ἓνα ἕκαστον, ὅσοι προφασιζόμενοι λέγουσιν, ὅτι δύσκολος ἡ ἀρετὴ, οὐχί· διότι, καὶ οἱ ἄλιεῖς δύνανται νὰ γίνωσιν Ἀπόστολοι ἀφίνοντες τὰς καταρτιζόμενας περ' αὐτῷ ἀμαρτίας, καὶ νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς, καὶ Βασιλεῖς, προφασιζόμενοι δύσκολον τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀρετῆς, δύνανται νὰ γίνωσιν ἱσαπόστολοι, καθὼς ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, Θεοδοσίος καὶ Λέων ὁ σοφὸς, στρατηγοί, Δημήτριος ὁ Μυροβλήτης, Γεώργιος ὁ Τροπαιοφόρος, πένητες, ἔμποροι, καὶ αὐτοὶ οἱ λησταὶ εἰσαγάγονται μετὰ τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ. Τί λοιπὸν βραδύνωμεν τέκνα μου προφασιζόμενοι ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν δυσκολίαν;

Ἐλθετε πάντες μετὰ κατανύξεως, ἔλθετε, καὶ λάβωμεν πάντες ἴδιον παράδειγμα· ὁ ἄλιεὺς, τοὺς ἄλιεῖς, οἱ ἱατροί, τοὺς ἱατροὺς τὸν Ἀπόστολον Λουκᾶν καὶ τοὺς Ἀναργύρους, οἱ σκηνοποιοὶ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, οἱ σοφοὶ τοὺς σοφοὺς διδασκάλους καὶ ἱεράρχας Βασιλείου, Γρηγόριον, Χρυσόστομον, οἱ στρατιῶται τὸν ἑκατόνταρχον Λογγίνον, καὶ ἕκαστος τὸν ἀρμόζοντα εἰς τὸ ἴδιον ἐπάγγελμά του, καὶ ἅς ἀφήσωμεν οὐχὶ τὸ ἐπάγγελμα, οὐχὶ τὴν ἐπιστήμην, οὐχὶ τὴν θέσιν, τὰ ἀξιώματα, τὰς τιμὰς, τὴν παιδείαν· ἀλλὰ μόνον τὴν κατάχρησιν αὐτῶν, οὐχὶ ὁ πλούσιος τὰ πλούτη αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν κακὴν μεταχείρησιν τοῦ πλούτου· ἅς ἀκολουθήσωμεν πάντες ἀντὶ τῆς σχολιας ὁδοῦ τὴν εὐθείαν, διὰ τῆς ὁποίας ταχύτερον θέλομεν φθάσει εἰς τὸν προορισμὸν μας.

Ἀρκετὰ ἔχομεν παρδείγματα, τέκνα μου ἀγαπητὰ, ὅτι διὰ μὲν τῆς σχολιας ὁδοῦ κακῶς διάγομεν φεῖ καταρτιζόμενες καὶ μὴ ἔχοντες οὐδὲν τέλος, ἐν τῇ ἀπεναντίας διὰ τῆς εὐθείας ὁδοῦ, ἥτοι τῆς δικαιοσύνης ἀντὶ τῆς πολυπλόκου ἀδικίας, ἀντὶ τοῦ μίσους τὴν ἀγάπην, τὴν εἰλικρίνειαν, ἀντὶ τῆς πολυμέχθου δολιότητος τὴν ἀγαθότητα, ἀντὶ τοῦ ἀνωφελοῦς πλούτου, τὴν ἐπωφελεῖ καὶ ἑμμετρον ἀπόκτησιν, καὶ ταῦτα πάντα ἀκολουθοῦντες· τὰ δὲ πλείονα ἀφέντες, οἷον πᾶν δίκτυον τῆς πικρομίας, ψεύδους, ἀπάτης, ἀρπαγῆς, πλεονε-

ξίας, μίσους, φθόνου· ἀκολουθήσωμεν καὶ ἡμεῖς ὡς οἱ θεοὶ Ἀποστόλοι· τὴν εὐαγγελικὴν ζωὴν, δι' ἧς τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς ποιοῦντες, γεννησόμεθα ἄξιοι νὰ ἴδωμεν τὸ ἀνέσπερον καὶ λαμπρὸν φῶς τῆς ἀνεσπεροῦ οὐρανοῦ ζωῆς· δοξάζοντες μετὰ τῶν θεῶν Ἀποστόλων τὴν Παναγίαν Τρισυπόστατον Θεότητα, ἧς ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας αἰῶνων. Ἀμήν.

ΕΤΕΡΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΔΙΑΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

« Οἱ δὲ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν καὶ τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.
(Ματθ. κεφ. Δ'· στίχ. 20). »

Περὶ τοῦ αὐτεξουσίου τοῦ ἀνθρώπου.

Καταβάς ἐξ Οὐρανοῦ καὶ γεννηθεὶς ὡς ἄνθρωπος ἐκ τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας, ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἠθέλησε παραδιάσθαι οὐδέν· ἄνθρωπον, ἀλλὰ δι' αὐτῆς τῆς διδαχῆς καὶ τῶν θαυμάτων ἠθέλησε βεβαιῶσθαι καὶ πείσθαι αὐτοῖς, διὸ ἔρχεται εἰς Τιβεριάδα θάλασσαν εὐρίσκει τοὺς ἀδελφοὺς Σίμωνα, Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν ἀλιεῖς προετοιμάζοντας τὰ δίκτυα πρὸς ἄγρην καὶ λέγει αὐτοῖς· « Δεῦτε, ἀκολουθήσατέ μοι, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων, » οἱ δὲ ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ μεταβάς ὀλίγον εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφοὺς τοὺς υἱοὺς Ζεβεδαίου Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, καὶ καλέσας αὐτοὺς, εὐθέως ἀφίησιν τὸν πατέρα, τὸ πλοῖον καὶ τὰ δίκτυα, καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ. Τὸ παράδειγμα τῶν θεῶν Ἀποστόλων ἀκολουθοῦντες καὶ ἡμεῖς τέκνα μου ἀγαπητά, ἡμποροῦμεν, ἐὰν θέλωμεν, νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἄνευ οὐδεμιᾶς προφάσεως, διὸ καὶ τοῦτο διδάξω ὑμᾶς σήμερον, ὅπως καὶ ὑμεῖς σωθῶμεν. Διαιροῦμεν δὲ τὸν λόγον εἰς δύο, εἰς τὴν ἐξωθεν προσκαλοῦσαν ἡμᾶς θεῖαν φωνήν, καὶ εἰς τὸν τρόπον καὶ τὸ χρέος τῆς εἰς Χριστὸν ὑπακοῆς ἡμῶν.

Σὺ δὲ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ μόνης τῆς προσκλησεως τοὺς ἱεροὺς Μαθητάς καὶ Ἀποστόλους εἰς τὴν σὴν σωτήριον διδασκαλίαν προσκαλεσάμενος, καὶ ἀλιεῖς ἀν-

Θρώπων ἀναδείξας, ἀξιώσόν με, ὥπως δι' αὐτῆς τῆς διδασκαλίας τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου δυνηθῶ καὶ γὼ νέους ἀναδείξαι τῶν ἐντολῶν σου ὁπαδούς.

Ἵμεῖς δὲ ἀγαπητὰ τέκνα μου προσέξατε εἰς τὴν διὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου προσκαλοῦσαν ὑμᾶς εἰς τὴν σωτήριον διδασκαλίαν φωνήν.

« οἱ δὲ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν καὶ τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῇ. »

Πανταχοῦ ἐμφαίνεται ἡ θεία τοῦ Χριστοῦ ἀποστολή καὶ ἰδίως εἰς τὸ σημερινὸν ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ἀνθρώπος ὡς ξένος καὶ ἀπειρος γραμμάτων νομιζόμενος, καὶ υἱὸς τέκτονος καλούμενος, προσκαλεῖ μαθητάς, ἀνθρώπους εὐτελεῖς, ἐργατικούς, πτωχοὺς, ἀλλὰ φιλησούχους, ἀλιεῖς τὴν τέχνην, τὸν Σίμωνα, Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφόν του, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην υἱοὺς Ζαβεδαίου, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, ἀφήσατε τὰ πλοῖα σας, τὰ δίκτυα καὶ τὸν πατέρα, καὶ ἀκολουθήσατέ μοι. Τί δὲ ὑπόσχεται πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀφήσαντας ταῦτα, τὸ δυσκολοκατόρθωτον παρὰ ἀνθρώποις ἔργον καὶ ἀνώτερον τῆς δυνάμεώς των, ὑπόσχεται νὰ τοὺς καταστήσῃ ἀλιεῖς ἀνθρώπων.

Πόσον σπουδαία ἡ ὑπόσχεσις αὕτη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ; ὅσον δύσκολος καὶ ἀπίστευτος φαίνεται παρὰ ἀνθρώποις, καὶ ὅμως πείθονται ἀμέσως οἱ θεοὶ οὗτοι ἄνδρες καὶ ἐγκαταλείψαντες, πάντα ὅσα εἶχον, καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν, ἀκολουθεῖσι. Μεγίστη γεναιότης, ἀλλὰ καὶ μεῖζονα τὸν μισθὸν εἶχε καὶ ἰδοὺ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ εἰς οὐδένα ἄλλον ἀφίνει τὴν ἀειπαρθένον μητέρα αὐτοῦ, εἰμὴ μόνον εἰς τὴν προστασίαν τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου, καὶ ὀνομάζει αὐτὸν ἀδελφόν. « Γύναι, εἶπεν, ἰδοὺ ὁ υἱός σου, » καὶ πρὸς αὐτὸν « ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. »

Ἀξιοθαύμαστον ἀληθῶς παράδειγμα ἔχομεν τῆς θείας ἀποστολῆς τῶν θείων μαθητῶν, ἐπειδὴ ποία ἄλλη δύναμις ἐπεισεν αὐτοὺς, εἰμὴ ἡ θεία; αὕτη δὲ ἡ τολμηρὰ ἀπόφασις τῶν μαθητῶν θέλει εἶσθαι παράδειγμα εἰς πάντα πιστὸν, καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· ὡς λαβοῦσα ἀφορμὴν ἐκ τῆς προσκαλεσάσης φωνῆς τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, εἰς ἣν ἠκολούθησαν ἀμέσως, μόλον ὅτι καθ' ὅλον τὸ τριετές περίπου δίκστημα τῆς ζωῆς αὐτῶν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβλεπον ἀφ' ἐνὸς μὲν τὰ ἐξαίσιμα αὐτοῦ θαυμαστά ἔργα, ἀφ' ἑτέρου δ' ἐδιδάσκον.

το παρὰ τοῦ ἰδίου διδασκάλου αὐτῶν τοὺς μεγίστους κινδύνους, τοὺς ὁποίους ἐμελλον νὰ ὑπομείνωσιν ἀπὸ Βασιλεῖς καὶ τυράννους ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός του, καὶ ἐπὶ τέλους καὶ αὐτὸν τὸν ὀδυνηρὸν θάνατον, καθὼς καὶ ὁ Θεὸς διδάσκαλος αὐτῶν, καὶ μόλα ταῦτα εὐχαρίστως ἐδέχθησαν τὴν πρόκλησιν, καὶ ἐγένοντο ἅλεις ἀνθρώπων ἀληθῶς.

Τοὺς ἱεροὺς μαθητὰς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀκολουθοῦντες καὶ ἡμεῖς ἀκούοντες τὴν ἰδίαν φωνὴν καὶ εὐαγγελικὴν πρόσκλησιν, ὥς ἀκολουθήσωμεν τῷ Χριστῷ καταφρονοῦντες οὐχὶ μόνον τὴν ματαιότητά τοῦ Κόσμου, ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ πάθη καὶ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς, καὶ τοὺς κυματιζομένους ἡμῶν διζλογισμοὺς ὡς τὰ ἄγρια κύματα τὰ ὑπὸ τῶν ἀνέμων βιαζόμενα· ὥς ἀπορρίψωμεν τὰ πονηρὰ τῶν ὀφθαλμῶν μας δίκτυα, δι' ὧν ἁλιεύομεν τὴν πονηρίαν, τὴν αἰσχροτήτα, τὸν φθόνον, τὴν μνησικακίαν, δι' ὧν διασθείρωμεν τὴν χριστιανικὴν κοινωνίαν καὶ διαδίδομεν αὐτὰ, καθὼς οἱ ἅλεις πωλοῦσιν τοὺς ἰχθῦς, ὥς ἀφήσωμεν ἢ μάλλον ὥς περιορίσωμεν τὸ πλοῖον τοῦ ἰδίου ἡμῶν σώματος, ἥτοι τὰ σαρκικὰ πάθη μας, ἅτινα φθείρουσιν τὴν οὐλὸν ἡμῶν ψυχὴν, καὶ φέρουσιν αὐτὴν εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν καὶ οὕτω προετοιμάζοντες τὴν ψυχὴν πρὸς ὑποδοχὴν τῆς ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης, ζήσωμεν θεαρίστως τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς προσηκίρου ζωῆς ἡμῶν. Ἐγκαταλείψαντες δὲ ταῦτα πάντα, καὶ αὐτὸν τὸν πατέρα τοῦ ψεύδους, τοῦτέστιν τὸν διάβολον, καὶ τὴν σὰρκα ἡμῶν περιορίσαντες ἀπομακρυνθῶμεν πάσης ἁμαρτίας, καὶ ζηλώσωμεν ποιοῦντες ἔργα ἀγαθὰ καὶ θεάρεστα, καὶ τότε ἀποκατασταθῶμεν ἅλεις ἀνθρώπων, τῆς ἰδίας ἡμῶν οἰκογενείας, τῶν φίλων καὶ συγγενῶν, διδάσκοντες διὰ τοῦ ἰδίου ἡμῶν παραδείγματος τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀρετὴν, ἐξάγοντες ἐκ τοῦ βάθους τῆς ἀσθεείας καὶ ἀπιστίας πάντα ἄνθρωπον καὶ φέροντες αὐτοὺς εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας· ὀδηγοῦντες καὶ ὀδηγούμενοι, διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι, φωτισθῶμεν διὰ τῆς τοῦ πανκτίου πνεύματος ἐλάμψεως, διάγομεν εἰρηνικῶς καὶ ἐν εἰλικρινεῖ ἀγάπῃ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς ἡμῶν, καὶ οὕτως καταντήσωμεν διὰ τῆς ἐνότητος τῆς πίστεως καὶ διὰ πράξεως τῶν ἐναρέτων ἔργων ν' ἀκολουθήσωμεν ὡς οἱ θεοὶ Ἀπόστολοι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ εἰσαχθῶμεν δι' αὐτοῦ εἰς τὴν οὐράκιον Βασιλείαν τοῦ Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΡΙΤΗ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

«Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μερμυῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓνα.» (Κεφ. ΣΤ' στίχ. 27).

Περὶ τῆς ἀνωφελοῦς ἐπασχολήσεως.

Σπουδαιοτάτην ἐρώτησιν προβάλλει σήμερον τὸ ἱερὸν ἡμῶν Εὐαγγέλιον εἰς πάντας τοὺς ἐπὶ ματαίῳ ἐπιπολομένους πρὸς ἀπόκτησιν πλεύτου, ματαίων ἡδονῶν, πρὸς καθωραϊσμόν τῆς τῶν σκωλήκων τροφῆς, τῆς σκαρκὸς αὐτῶν, τοὺς μὴ δυναμένους ἐπὶ τέλους, οὐδὲ τρίχα προσθεῖναι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν. «Τίς ἐξ ὑμῶν μερμυῶν δύναται προσθεῖναι πῆχυν ἓνα ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ,»* καὶ μολταυτὰ πάντες ἡμεῖς καταγινόμεθα εἰς ματαίας ἐπασχολήσεις, δι' ὅπερ, ἵνα μὴ πάθωμεν ὅμοιον μὲ τοὺς ἀντιλοῦντας εἰς πῆθον τετριμμένον εὐκαιρον σήμερον περὶ τῆς ματαίας καὶ ἀνωφελοῦς ταύτης ἐπασχολήσεως εἰπεῖν, τὸν Θεὸν ἐπικαλούμενοι βοηθόν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ ἐν τρισὶν ἔτεσι τὸ ἔργον τοῦ Πατρὸς ἐκπληρώσας καὶ τοὺς Ἀποστόλους σου διδάξας Πατέρα, Μητέρα καὶ ἀδελφοὺς ὡς ἀφῆσωσι, καὶ τὸ παράδειγμα σου ὡς ἀκολουθήσωσι. Σὺ αὐτὸς φώτισόν με, ὅπως καὶ γὰρ διδάξω τὴν ἐπιφελῇ τοῖς ἀνθρώποις ἐπασχέλησιν, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ἀνωφελοῦς αὐτῶν ἀπομάκρυνσιν.

Ἑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ, ὅτινες εἰς μάτην τὸν πολυτιμον τοῦτον καιρὸν δαπανᾶτε, τὴν δὲ ὠφέλιμον καὶ ἀληθῆ ἐργασίαν παρορᾶτε, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς.

«Τίς ἐξ ὑμῶν μερμυῶν, δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓνα.»

Μετὰ τὸν παγκόσμιον κατακλυσμὸν τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐκτὸς τοῦ Νῶε πάντες συνήλθον καὶ ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ ἀποφάσει ἀπεφάσισαν Πύργον Βαβυλώνιον νὰ οἰκοδομήσωσι μέχρις οὐρανοῦ φθάνοντα, ὅπως εἰς πάντα μέλλοντα κατακλυσθὲν εἰσέλθωσι καὶ σωθῶσιν ἐν αὐτῷ. Ἀλλὰ φεῦ! «ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θεὸς κελεύει,» αὐτοὶ δὲν ἐσκέφθησαν πῶς νὰ οἰκοδομήσωσιν εἰκὸν τῆς ἀρετῆς, εἰκὸν ἐπιφελῆ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, εἰκὸν τὸ ἴδιον αὐτῶν σῶμα, ὅπως προφυλάτ-

τῷσι τὴν ψυχὴν αὐτῶν. Ἀλλὰ πύργον τῆς ὑπερήφανειας, πύργον οὐχί, ὅπως ἀντισταθῶσιν εἰς τὰ βέλη τοῦ διαβόλου, ἀλλ', ἵνα ἀντιπράττωσιν εἰς τὸν Παντοδύναμον Θεόν, ἀλλὰ ταύτας τὰς ἀνοήτους καὶ ἀνωφελεῖς σκέψεις ἐματαίωσεν ἡ τοῦ Θεοῦ Σοφία· καὶ Ἰεσοῦ λέγει ἡ Θεία γραφή « δεῦτε καταδύντες συγχέωμεν αὐτῶν τὰς γλώσσας » καὶ ἐσυγχίσθησαν, ἀλλὰ τοιοῦτος ἐφάνη καὶ ἄλλοτε ὁ ἄφρων ἐκείνος πλούσιος, ὁ πολλὰ κτήματα ἔχων καὶ μείζονας ἀποθήκας θέλων οἰκοδομῆσαι, καὶ τοὺς καρπούς ἐκεῖ συνάξει, καθ' οὗ ἐπελθὼν αἰφνηδίως, ὁ θάνατος πάντας τὰς βουλάς αὐτοῦ ἐματαίωσε. Τοιαῦτα πάσχουσι κατὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καὶ ὅσοι ἐπιθυμοῦσι τὸν Μαρμωνᾶ καὶ τὸ σῶμα αὐτῶν νὰ προσκυνῶσι, τὴν δὲ Θείαν καὶ ἀνεκτίμητον αὐτῶν ψυχὴν νὰ καταφρονῶσιν, ὡς ἂν ᾔτο δυνατόν νὰ ἀναδῶ, καὶ ἐγὼ μετὰ τοῦ Θεοῦ Χρυσοστόμου εἰς ὑψηλὴν τινα περιοπὴν καὶ καθήμενος ἐπ' αὐτῆς καὶ βλέπων τοὺς ἐπάσχολομένους εἰς τὰς ματαίας ταύτας τῆς δόξης ἐλπίδας, εἰς τὴν ἀπόκτησιν πλούτου, εἰς τὴν οἰκοδομὴν Μεγάρων, εἰς τὴν ἀπόκτησιν ἐκτεταμένων πεδιδάδων, καὶ εἰς τοκισμὸν καὶ ἀνατοκισμὸν χρημάτων, εἰς τὴν αὐξήσιν καὶ καθωράϊσιν τοῦ σκωληκοβρώτου σώματός των, τοῦ ὄντος καὶ μὴ ὄντος τοῦ ἀνθίζοντος ὡς ἄνθος χόρτου καὶ ξεραινομένου πάλιν καὶ καιομένου, τῆς δὲ ἐνεργούσης ψυχῆς παραμηλούντων ὁμοιάζοντας μὲ τοὺς ἐν ᾄδῃ καὶ ἐν σκότει πλανωμένους, μὲ τοὺς ἐν τῷ λαβυρίνθῳ περιπατοῦντας, καὶ τῆς ὁδοῦ δι' ἧς εἰσῆλθον ἐπιλαθόντας ὑπὲρ ὧν ἤθελον ἀνακράξει αἱ ματαιοπονεῖτε, εἶναι δυνατόν νὰ προσθέσητε ματαιοποιεῦντες ἐν πῇ χυν ἐπὶ τοῦ σώματός σας καὶ νὰ ἐπιζήσετε μίαν καὶ μόνην στιγμὴν παραιτέρω τοῦ θανάτου; » αὐταὶ αἱ μέριμναι περιορίζουσι τὴν ζωὴν σας μωραίνουσι τὰς βουλάς σας, κρημνίζουν τοὺς πύργους σας· καὶ τέλος διαρπαύουσι τὴν ψυχὴν σας, ἥτις ζῇ καὶ θίλλει, ὡς ἡ ἐλαία μετὰ τὸν θάνατον, καὶ εἰ μὲν ἂν τι καλὸν ἐπράξετε καρποφόρος ὡς ἡ καλὴ ἐλαία ἀποδαίνει, εἰ δὲ κακῶς ἐδίωκε, ζῇ μὲν ὡς ὁ ἀμάραντος, κείτεται ὁμως κατηφὴς καὶ περίλυπος καὶ κατακαίεται ὡς ξηρὸν ξύλον καὶ θακρύει, ὡς πεῦκος, καὶ οἱ θαίμονες αὐτὴν βασανίζουν, καθάπερ ῥητίνην ἐκ ταύτης τὰς ἀμαρτίας καταστράλλουσιν καὶ ὡς ὁ μυθολογούμενος Προμηθεὺς τιμωρεῖται διαρκῶς καὶ αἰωνίως κολαζομένους, ὁ μὴ πᾶσι οὐδαίς ἐξ ὑμῶν. Ἀλλ' ἄς ἐνθυμηθῶμεν τὸν τεσσαράκοντα

περίπου ἔτη βασιλεύσαντα σοφὸν Σολομῶντα τὸν αἰκοδομήσαντα τὸν μεγαλοπρεπέστατον ἐκεῖνον ναὸν τὸν διὰ τῆς σοφίας πάντα ἄνθρωπον ὑπερβάντα· ἀλλ' ἐπὶ τέλους γνωρίσαντα τὴν ματαιότητά, ἐφώνησεν! «Ματαιότης ματαιοτήτων τὰ πάντα ματαιότης!»

Δεῦτε ἴδωμεν ἐκ τούτου, ὅτι εἰς μάτην ἐπασχολούμεθα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἀλλ' ἀπεναντίας διὰ τῆς μερίμνης τὴν ζωὴν ἡμῶν περιορίζομεν, τὴν ψυχὴν ἡμῶν ὑπεύθυνον καθιστῶμεν, τῆς αἰωνίου βασιλείας ὑστερούμεθα· ὁ μὴ γένοιτο, διὰ τοῦτο πάντες, τέκνα μου ἀγαπητά, τὰς ἀλόγους καὶ ἀνωφελεῖς ταύτας ἐπασχολήσεις καταφρονήσωμεν καὶ τὰς ἀρετὰς τῆς ψυχῆς μᾶλλον ζηλώσωμεν, ὅπως τυχύτην τῆς αἰωνίου κολάσεως σώσωμεν, τὴν δὲ αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Θεοῦ κληρονομήσωμεν. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

«Κύριε οὐκ εἰμι ἱκανός, ἵνα μου ὑπὸ τὴν σκέπην εἰσέλθῃς.»
(Κεφ. II'. στίχ. 8).

Περὶ ταπεινότητος.

Ἐξήτει πάλαι ποτὲ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἀγγελικῶν ταγμάτων, ὅπως θέσῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ ἀνωτέρω τοῦ Ὑψίστου, καὶ «θῆσω τὸν θρόνον ἐπάνω τῶν ἄστρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀναβήσομαι ἐπάνω τῶν νεφελῶν, καὶ ἔσομαι ὅμοιος τῷ Ὑψίστῳ (Κεφ. ΣΤ'. στίχ. 14—15 Γεν)· εἶπεν ὁ Ἐωσφόρος πλὴν πίπτει, καὶ κάτωθεν τῆς ἀδύσου μόνις ἵσταται, αἱ δὲ λοιπαὶ ταξιαρχίαι τῶν θείων Ἀγγέλων ἀκούσασαι τὸν Ἀρχάγγελον Μιχαὴλ, λέγοντα, «οἰτῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου Θεοῦ,» ταπεινωθεῖσαι ἐσώθησαν. Ἀλλὰ μὴ δυνηθεὶς ὁ Ἐωσφόρος συμπαρασῦραι μετ' αὐτοῦ τὰς λοιπὰς τάξεις τῶν θείων ἀγγέλων, ἐμβάλλει τὴν ἰδέαν ταύτην εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, διὸ λέγει πρὸς τὴν πρωτόπλαστον Εὐάν «ὅτι ἔσονται ὅμοιοι τῷ Ὑψίστῳ», ἀλλὰ πεσόντες οὐκ ἐγένοντο ὅμοιοι τῷ Θεῷ!! Ἄπερ προαισθόμενος ὁ ἑκατόνταρχος, σήμερον λέγει πρὸς τὸν Ἰησοῦν οὐκ εἰμι ἄξιος, ἵνα μου

ὕπὸ τὴν ζέγην εἰσέλωθαι», εὐκαιρον λοιπὸν εἰπεῖν σήμερον περὶ τῆς ἐπωφελοῦς ταπεινότητος, καὶ τῆς βλαβερᾶς ὑπερηφανείας.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ὁ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ὑπερηφάνου ἀνθρώπου σταυρωθεὶς, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐμπαιχθεὶς, ὅπως φέρῃς εἰς τὴν ἀρχαίαν κατὰσσαι τὸν παρεκτραπέντα διὰ τὰς ὑπερηφανείας ἄνθρωπον, καταξίωσον τὸν ἀνίκανον ἐμέ, ὅπως διὰ τῆς ταπεινότητος δυνήθῃ νὰ παραστήσω τὴν ἐπωφελῆ καὶ σωτηριώδη ταπεινότητα.

Σεῖς δὲ ἀγαπητά μου τέκνα, εἴτε ἀρχηγοί, καὶ στρατηγοί, εἴτε ἐκατόνταρχοι, ἢ καὶ ἀπλοὶ στρατιῶται, καὶ ἐν γένει πάσης τάξεως, καὶ πάσης ἐπαγγελίας χριστιανοί, βλέποντες, οὐ καὶ βασιλεῖς ἐκπίπτουσι, λαοὶ δὲ ἀνιστάμενοι ὑψοῦνται προσέξατε εὐμενῶς εἰς τὴν θεῖαν ταύτην διδασχὴν, καὶ θέλετε ἰδεῖ καὶ λάβει φανεράν τὴν σωτηριώδη ὠφέλειαν.

« Κύριε οὐκ εἰμὶ ἱκανός, ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς. »

Ἄπαντα ἡ ἱστορία ἐκκλησιαστικὴ τε, καὶ πολιτικὴ αὐδὲν ἄλλο ἐστὶ παρά μία καὶ μόνη διδασχὴ, καὶ εἰσιν αἱ καθρέπτει τῶν παρελθουσῶν πράξεις πρὸς ὁδηγίαν τῶν μελλόντων, δηλ. ὁ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος παραχθεὶς Ἐωσφόρος ἀνέβη εἰς τὸν ὑψιστον βαθμὸν τῶν θείων βουλήματι, πλὴν ἰδίᾳ ὑπερηφανείᾳ βουλόμενος ταπεινώσαι καὶ τὸν πλάστην αὐτοῦ, ἐπεὶς πτώσιν οἰκτρὰν καὶ δαίμων ἐγένετο, καὶ Σατανᾶς ἐπωνομάσθη!! βουληθεὶς ἐν τούτῳ καὶ ὁ ἄνθρωπος γινώσκειν τὸ καλὸν καὶ πονηρὸν τὴν πτώσιν αὐτοῦ κατέμαθε! καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὑπερηφανείας ἐδιδάχθη, εἰς πρὸς ἀποφυγὴν τῆς θείας τιμωρίας ἡ ἀνθρωπότης, πύργον μέγα ὠκοδόμησεν, ὅπως ἀνωτέρα τῶν θείων ἀποφάσεων ἀναφανῇ, ἀλλὰ τὰς φρένας καὶ τὰς γλώσσας συγχισθεῖσα ἐγνώρισε τὴν οἰκτρὰν πτώσιν τῆς, ἀπειθήσας ἐν τούτῳ κάτω τοῦ θεοῦ βουλήματος· ὁ Φαραὼ, οἰκτρῶς τιμωρεῖται διὰ τὴν φαντασίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἄρματα ζυῖσας τὴν ἐρυθρὰν διαβῆναι ἐγνώ, ἐπαιρόμενος τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἀνθρωπίνῃ δυνάμει ὑπόπόντιος ἐγένετο. Σολομὼν, αὐτὸς ὁ παρὰ πάντων τῶν τότε βασιλέων δοξαζόμενος διὰ τὴν σοφίαν του, ὑπὸ γυναικῶν διαφθαρεὶς μαρὸς ἐγένετο· ἀλλὰ καὶ Κύριος ὁ μέγας, (ἵνα καὶ ἐξωτερικὰ παραδείγματα μεταχειρισθῶμεν) ἀνατολὴν καὶ δύσιν ὑπὸ τὸ αὐτὸ σκῆπτρον ἐγνώσας, ὑπὸ γυναικὸς ἡ κεφαλὴ του περιεσπόμενῃ ἐνεπαίζετο, Εὐτρώπιας δὲ ἡ Πυξιννὸς, ὁ τὴν ἐκκλησίαν διώξας, ὁ τὰς ἐκκλησίας ἐρημώσας, καὶ τὰ θέατρα τιμῆσας,

καὶ τὸν νόμον τῶν προσφυγόντων εἰς τὰς ἐκκλησίας καταργή-
 σας, ἀνευ δεσμῶν δέσμιος εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα τῆς ἐκκλησίας
 ἐδέθη. Ἄλλ' ἐπιλείψει με ὁ χρόνος διηγούμενον τοιαῦτα
 καὶ τηλικαῦτα παραδείγματα, ἅτινα ἔχων ὑπ' ὄψιν ὁ σημερι-
 νὸς τοῦ Εὐαγγελίου ἐκατόνταρχος δὲν ἀναλογίζεται τὸν βαθ-
 μόν του, δὲν ἀρίνη τὸν ὑπηρετήν του νὰ πάσχη, καὶ νὰ ἀποθάνῃ,
 δὲν στέλει ἕνα τῶν στρατιωτῶν του νὰ καλέσῃ τὸν Ἰησοῦν, νὰ
 ἔλθῃ πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ ταπεινοὶ αὐτὸς ἐκυτὸν, καὶ προσέρχεται
 αὐτὸς ὁ ἴδιος, διότι ἐγνώρισεν, ὅτι ταπεινοῖς δίδεται ἡ χάρις,
 ὑπερηφάνοις δὲ ἀντιτίσσεται ὁ Θεός, ἐγνώρισεν ὅτι ἐνώπιον
 τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξ ἄβου ὁ νομοθέτης Μωϋσῆς ἀνῆλθεν καὶ
 Ἠλίας ὁ Θεοσπέσιος· ἐγνώρισεν ὅτι νεκροὺς ἀνέστησε καὶ
 πολλὰ θαύματα ἐνήργησε, καὶ κατήλθεν ἐξ οὐρανοῦ, ἐγνώρισεν,
 ὅτι ὁ Ἰωσήφ ὁ Πάγκαλος πωληθεὶς ὡς δοῦλος, καὶ ταπεινω-
 θεὶς ἐγένετο ἀντιβασιλεὺς πάσης τῆς Αἰγύπτου, ἐγνώρισεν,
 ὅτι τὰ ὑποχωρεῦντα ἀντικείμενα οὐδένα ἀνεμὸν φοβοῦνται, ὅτι
 καὶ αὐτὰ τὰ ὑπερήφανα καὶ ὑψηλὰ δένδρα, οἱ πλάτανοι εἰς πάντα
 ἀνεμὸν ἀνθιστάμενοι ἐκρίζονται ἐπὶ τέλους, καὶ ὑπὸ τῶν πο-
 ταμῶν παρσύρονται, καὶ τέλος καιόμενοι ἀφανίζονται, διὰ
 τοῦτο καὶ ἡμεῖς τοιαῦτα παραδείγματα ἔχοντας ταπεινωθῶ-
 μεν ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ βλέποντες τὴν ἀσθένειαν
 τῆς ψυχῆς ἡμῶν καὶ τοῦ σώματος συναισθανθώμεν, ὅτι
 πάσχει αὕτη ἕνεκα τῆς ὑπερηφανείας ἡμῶν, πάσχει πάθος ἀνία-
 τον· διότι τῶν μὲν πλουσίων αἱ ψυχαὶ πάσχουσιν ὑπὸ τῆς φι-
 λαργυρίας, ἔχοντας ὑπ' ὄψιν ταῦτα μόνον, ὑπερηφανευόμενοι δὲ
 εἰς τὸν πλοῦτον τευ, τῶν δὲ ἡγεμόνων ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, τῶν
 δὲ ἀξιωματικῶν καὶ στρατηγῶν ὑπὸ τῆς ἰσχύος των, ἀλλὰ
 διατὶ καυχᾶσαι ᾧ δυνάστη ἐν ᾧ γνωρίζῃς τὴν πτώσιν σου καὶ
 τὸν ἐφήμερον βίον σου, σὺς δὲ πλούσιοι ἐν ᾧ ἔχετε ὑπ' ὄψιν
 τοὺς πτωχεύσαντας, μήπως εἰσθε πλουσιώτεροι τοῦ Κροίσου;
 Σὺ δὲ σοφὲ τί φαντάζεσαι διὰ τὴν Σοφίαν σου; μήπως εἶσαι
 σοφώτερος τοῦ Σολομῶντος; ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐμωράνθη, καὶ
 ὡς πλούσιος ἐπτώχευσε· Μὴ ἐπαιριώμεθα λοιπὸν οὔτε ὁ σοφὸς
 διὰ τὴν σοφίαν σου, οὔτε ὁ ἄρχων διὰ τὴν ἐξουσίαν του, οὔτε
 ὁ πλούσιος διὰ τὰ πλούτη του, ἔχουσιν οἱ ἄρχοντες τὴν ἱστο-
 ρίαν μαρτυρηθεῖσαν τὴν δυστυχίαν τῶν συνιχνῶν, ἔχουσιν
 οἱ βσιλεῖς, τὴν πτώσιν τῶν βσιλείων, ἔλθετε πάντες αἰσθαν-
 θώμεν, καὶ μάθωμεν, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ἱκανοὶ ἐνώπιον τοῦ ἐλαχί-

στου έναρέτου και δικαίου ἀνδρός ἐξισωθῆναι, ταπεινωθῶμεν ἐνώπιον τοῦ ἀληθοῦς βασιλέως τῶν βασιλέων και ταπεινωθέντες προσπέσομεν, και τὴν ἐπηρμένην ἡμῶν ψυχὴν ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς ὑπερηφανείας ἀπαλλάξωμεν μὴ ἀπελπισθῶμεν ἔχοντες πολλά παραδείγματα τῶν μετανοησάντων και σωθέντων, (οἰδότες, ὅτι οἱ φιλάργυροι ὁμοιάζουσι μὲ νεκρὸν ἔχοντα ἐνώπιόν των πολυτελές. δεῖπνον και μὴ ἔυνάμενοι ἀψκοθαι αὐτοῦ· διότι καθὼς ὁ φιλάργυρος δὲν ἀπτεται τοῦ πλούτου, οὕτω και ὁ νεκρὸς τοῦ δεῖπνου, ἀλλ' αὐτοὶ ταπεινοῦνται ἐν τῇ τοιαύτῃ καταστάσει !; !) ἔχομεν τὸν προφητάνακτα Δαβὶδ τὸν μετανοήσαντα και σωθέντα, ἔχομεν ἐγγυητὸς τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίας τὸν λησὴν και τὴν πόρνην τοὺς μετανοήσαντας και σωθέντας εἶπομεν, οὐκ ἐσμέν ἀξιολογῆσαι υἱοὶ σου, οὐκ ἐσμέν ἀξιολογῆσαι δεχθῆναι ὑμᾶς Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐρχόμενοι εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ψυχῆς ἡμῶν, ποιήσον ἡμᾶς ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου, καθάρισον ἡμῶν τοὺς λογισμοὺς ὑπὸ τῆς ἐπαράτου ὑπερηφανείας, και θεράπευσον ἡμᾶς διὰ τῆς ἀνυποκρίτου ταπεινώσεως, ἵνα τότε ἀκούσωμεν τὴν μακαρίαν φωνὴν τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ « ὕπαγε και ὡς ἐπιστεύσατε γεννηθήτω ἡμῖν » και ἰαθήσεται ἡμῶν ἡ ψυχὴ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἐν ταπεινότητι και μετάνοιᾳ. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΕΜΠΤΗ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

« Καὶ ἰδοὺ ἔκραζον λέγοντες, τί ὑμῖν, και σοί, Ἰησοῦ υἱὸ τοῦ Θεοῦ
ἦλθες ὡδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς. » (Κεφ. II'. Στίχ. 29).

Περὶ ἀμετανοησίας και ἐπιμονῆς.

Συναισθάνεται ἀληθῶς ἡ ἀνθρωπότης τὴν ἰδίαν αὐτῆς πτωσιν, ὅσον συναισθάνεται και προβλέπει τὴν ἰδίαν αὐτῆς τιμωρίαν διὰ τοῦτο και προλέγει, και προβλέπει τὸν κίνδυνον, διὰ τοῦτο οἱ δαίμονες πολλάκις εἰς τοὺς ἑαυτῶν μύστας προλέγουσι τὰ μέλλοντα, καθὼς προεῖδε και ὁ Πιλάτος τὴν Θεότητα τοῦ Ἰησοῦ, διὸ και τὸν ἐρωτᾷ σὺ εἰ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ; και αὐτὸς ὁ Ἰούδας προεγνώρισεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγνώρισεν

τὴν προδοσίαν τοῦ διὸ καὶ τὸν ἐρωτᾷ κηῖτι εἰμὶ ἐγὼ Παββί ; » καὶ τοῦτο κατ' οἰκονομίαν γίγνεται, τέκνα μου ἀγαπητὰ, ἵνα μὴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως λέγωσιν εἰ ἁμαρτωλοὶ, οὐκ εἶδαμεν τὴν πτώσιν ἡμῶν, διὰ τοῦτο πολλοὶ τὸν θάνατον προβλέπουσι καὶ τὰς ἁμαρτίας των κατανοοῦσι, διὸ λαμπρὸν σήμερον παράδειγμα προβάλλει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον τοὺς ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ κλυομένους δαιμονιζομένους τοὺς προγνωρίσαντας καὶ συναισθανθέντας τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλ' ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ἐμμείναντας. Κατάλληλον λοιπὸν εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς σήμερον περὶ τῆς βλαβερᾶς ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ἐπιμονῆς ὑμῶν, προστρέχοντες πρῶτον εἰς τὴν θεῖαν ἀντίληψιν.

Δημιουργέ καὶ ἀμνησίκακε Ἰησοῦ Χριστέ κατὰπεμψον μίαν καὶ μόνην ἀκτίνα ἐκ τῆς ἀκαινότητος πηγῆς τῆς σῆς φιλανθρωπίας, ὅπως δι' αὐτῆς δυνηθῶ νὰ συγκινήσω τὰς σκληραυνθείσας ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ἡμῶν ψυχάς, καὶ ἀναπλάσας ταύτας ἀντικαταστήσω ἀγαθὰς καὶ ἀπαλὰς, ὥς ἐκ τῶν ἀγαθῶν σου χειρῶν ἐξελθούσας.

Σεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ, εἴτινες ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτῳ τῶ βορβόρῳ τῶν Γεργесίνων καὶ Γαδαρινῶν κατοικοῦντες ἀναβλεψατε καὶ ἴδατε εἰς ποῖον βαθμὸν τῆς ἁμαρτίας εὗρίσκεσθε καὶ ἐξέλθετε οὐχὶ ἐκ τῶν μνημείων τῶν νεκρῶν, ἀλλ' ἐκ τοῦ σωματικοῦ τάφου τοῦ περικαλύπτοντος πᾶσαν πονηρίαν καὶ ἀσέβειαν, δι' ὧν τὸν κόσμον ὅλον ταραττέτε, ἵνα ἴδετε νέον φῶς, καὶ μὴ πέσητε καὶ σεῖς εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων.

Ἀνερμήνευτα ὅλως ἀποβαίνουσι καὶ ἀνεξηρεύνετα τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ. Ἀνερμήνευτα μὲν, διότι ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ἐρμηνεύσῃ θεῖα ῥήματα· ἀνεξηρεύνετα δὲ, διότι οὐ δύναμεθα νὰ ἐρμηνεύσωμεν πράγματα τὰ ὅποια οὔτε εἰς τὴν ὕπαινον, ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὴν ἀκοήν ἡμῶν ὑποπίπτουσι, πλην καθὼς τὸ δέντρον ἐκ τοῦ καρποῦ γινώσκουμεν, οὕτως καὶ τὰ θεῖα ταῦτα ῥήματα ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐρμηνεύουμεν, οὔτε ψυχὴν βλέπομεν, οὔτε τῆς συνειδήσεως ἡμῶν ἀπτόμεθα. Πλην τὴν ψυχὴν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων κατανοοῦμεν, καὶ τὴν συνείδησιν ἐκ τοῦ ἐλέγχου αἰσθιζόμεθα, καὶ τὴν ἁμαρτίαν αὐτὴν κατανοοῦμεν ἐκ τῶν βλαβερῶν αὐτῆς ἀποτελεσμάτων, κατάλληλον λοιπὸν παράδειγμα τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον προβάλλει ἡμεῖς ἴδωμεν ὅ Ἰησοῦς λέγει εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργесίνων, ἀπήντησεν δύο δαιμονιζομένους κράζοντας καὶ λέγοντας :

« τί ἡμῖν καὶ σὺ εἰ τοῦ Θεοῦ ἡλῆες πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς. »

Πράττομεν ἡμεῖς ἐν τῷ κρυπτῷ τὴν ἁμαρτίαν, πράττομεν πᾶν πονηρὸν ἐν τῷ σώματι καὶ μὲν κεκρυμμένην αὐτὴν τὴν κατέχομεν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ σώματός μας εἰς τὸ ἐνδύμα τῆς συμπεριφορᾶς· καὶ πρὶν ἔλθωμεν εἰς δημοσίευσιν αὐτοῦ, ἐπέρχεται ὁ Ἰησοῦς διὰ τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς συνειδήσεως ἡμῶν ἐξελέγχων καὶ βασανίζων ἡμᾶς, τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἡμῶν κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, καὶ οὗτοι κατήγορος δεινὸς οὐδὲ μάρτυς φοβερός, ὡς ἡ συνείδησις ἐνὲς ἐκάστου ἡμῶν, βάσανος ἀληθοῦς, καὶ βάσανος μέγας πρὸ τῶν αἰωνίων ἐκείνων βασάνων· βάσανος εἰς τὸν ὅποιον οὔτε ἀπολογία ἰσχύει, οὔτε μαρτυρία θεραπεύει, βάσανος προάγγελος τοῦ αἰωνίου ἐκείνου καὶ φρικτοῦ βασάνου, βάσανος πρὸ καιροῦ ἤδη ἡμῖν γιγνόμενος καταμαστιτίζει ἡμᾶς διὰ τούτην ἢ ἐκείνην τὴν πονηρίαν· ἀλλὰ φεῦ! καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς συνειδήσεως ἐλογχόμενοι λέγομεν, « τί ἡμῖν καὶ σοί, » εἰ δὲ ἐν τῇ οἰκτρᾷ ἡμῶν καταστίχει ἐπέλθει! θεραπεύομεν ταύτην διὰ τῆς ἀπελπισίας, καὶ διὰ τοῦτο ζητοῦμεν τὴν αὐτοκτονίαν! ἀποφεύγομεν τὴν μετὰ τῶν ἀνθρώπων κοινωνίαν καὶ τὰ ὅσα ἐκζητοῦμεν! δαιμονιζόμενοι, καὶ μενόμενοι ἀποθαίνομεν καὶ θηρίων θηριωδέστεροι καταντῶμεν φεῦ! ποῦ λογικὸν τότε! ποῦ αἴσθησις! ποῦ συνείδησις! νεκροῦται, ὑποδουλοῦται τὸ πνεῦμα ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας, βασιλεύει καὶ τυραννεῖ ἡμᾶς ἡ ἁμαρτία, κατατυραννεῖ πλέον ἡμᾶς ἡ σὰρξ, καὶ εἰς πᾶσαν ἁμαρτίαν ἀναιδῶς παραδιδόμεθα, ζητοῦμεν οὐχὶ πλέον ἀπ᾽ ἁλλήλην τῶν δεινῶν, ἀλλ' ἐλευθέραν ἐκτέλεσιν τῶν πονηρῶν, καταφρονοῦμεν τοὺς ἀνθρωπίνους νόμους! ἐμπιζόμεν τοὺς θείους νόμους! καὶ ἀρνούμεθα καὶ αὐτὴν τὴν θείαν ὑπαρξιν· εἰ καὶ ἂν εὐχὴ ἐντελῶς, λέγομεν τοῦλάχιστον μὴ ἐκβάλλῃς ἡμᾶς ἐκ τῆς ἁμαρτίας; παντάπασιν ἐπίτρεψον ἡμᾶς εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων, τὴν ἀποτελουμένην ὑπὸ τοῦ ψεύδους, τῆς ἀπάτης, τῆς δολιότητος, ὑπὸ τοῦ μίσους, τῆς διαφθορᾶς, καὶ τῆς πονηρίας, εἰς τὴν ὅποιαν κυλιόμεθα, ὡς οἱ χοῖροι ἐν τῷ βορβόρῳ!! ὁ δὲ πανάγαθος Θεὸς, διὰ τοῦ νόμου, ὃν περ ἐνέβαλεν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου, ἀφίνει ἡμᾶς ἐλευθέρους, ἡμεῖς δὲ ἀφιέμενοι ἐλευθεροί, τοῦ λογικοῦ καταφρονῶντες τότε πείνομεν ἐκτανθέντες εἰς τὴν καταστροφὴν ἡμῶν, καὶ ταῦτο πρὸς σωτηρίαν τῶν ἄλλων, ὡς εἰ βόσκοντες ἐφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν τῶν δαιμονι-

ζομένων τὴν σωτηρίαν, σώζονται οἱ θέλοντες σωθῆναι, καὶ ἀπολλύονται οἱ βουλόμενοι ἀπολλέσθαι.

Βλέπομεν λοιπὸν τέκνα μου τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπιμόνου καταστροφῆς καὶ ἀπωλείας, κίνδυνος! καὶ ἀφανισμός! καὶ τοιοῦτον πρέπει νὰ ᾔῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν τοιούτων ἀνθρώπων, τῶν ὁμοιαζόντων τοῖς Σοδομίταις καὶ τοῖς ἐν Γομμόραις, πρὸς σωτηρίαν τῶν ἄλλων καὶ τιμωρίαν τῶν πονηρῶν· καὶ ἰδοὺ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τιμωρίας τοῦ Θεοῦ· διότι καὶ αὕτη ἡ συνείδησις ἡμῶν βασανίζει ἡμᾶς διὰ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ μὴ εἴπωμεν « τί ἡμῖν καὶ Σοί, ἢ ἄλλ' ὑπακούομεν εἰς τὴν θεῖαν ταύτην φωνὴν τὴν προλέγουσαν ἡμῖν τὴν καθ' ἡμῶν τοῦ Θεοῦ τιμωρίαν, ἐπιστραφέντες εἶπομεν, ἐλέησον ὑμᾶς Ἰησοῦ Χριστέ τῇ ἀμετρίῳ σου εὐσπλαγχνίᾳ. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΚΤΗ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

« Καὶ ἰδοὺ τινὲς τῶν Γραμματέων, εἶπον ἐν ἐκυτοῖς, οὗτος βλασφημεῖ »
(Κερ. Θ'. σελ. 3).

Περὶ κατακρίσεως.

Ἐπωφελέστατον, καὶ ἀπλούστατον παράδειγμα προβάλλει εἰς ἡμᾶς ἡ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία, τῆς ἀδίκου κατακρίσεως τῶν ἀνθρώπων. Ἦλθεν Ἰωάννης ὁ θεῖος Πρόδρομος ἐν τῷ Κόσμῳ ταύτῳ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ παιδιόθεν κατοικῶν, καὶ τὴν ἀρετὴν ἔργῳ καὶ λόγῳ διδάσκων, κατέκριναν αὐτὸν, καὶ ἀποκεφάλισαν αὐτόν, καὶ αὐτοὶ οἱ Προφῆται πάντες ἦλθον κηρύττοντες, καὶ προλέγοντες τὰ περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ πάντες ἔπαθον τὰ αὐτά. Τέλος ἔρχεται καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, θεραπεύει, σώζει, καὶ εὐσπλαγχνίζεται, ἀλλὰ φθονούμενος, κατακρίνεται, πρεδίδεται, καὶ ἐπὶ σταυροῦ ἀποθνήσκει! καὶ τοῦτο ὅλον γέγονεν, ἵνα καὶ ἐπὶ τῆς κατακρίσεως φανερὸν καὶ ἀποτελεσματικὸν παράδειγμα ἔχωμεν, καὶ μηδὲν ἀνευ ὁρθῆς ἐξετάσεως πράττομεν, αὐτὸς ἐν γνώσει, οὕτως ἐν ἀγνοίᾳ καὶ ἀπορίᾳ· καὶ εἰς τοῦτο ἡμῖν ὁ λόγος σήμερον ἀνατρέχοντες τῷ Θεῷ, ἐπικαλούμενοι τὴν ἀντιλήψιν αὐτοῦ.

Καρδιογιῶστα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ! ὁ ἀδίκως κατακριθεὶς, ὁ εἰς παρνόμους χεῖρας ὡς παρνόμος παραδοθεὶς, φώτισόν με, ὅπως διὰ τῶν ἀδικῶν παθημάτων καὶ τῆς διὰ φθόνου κατακρίσεως δυνήθω νὰ παραστήσω, ὅτι ὁ μὲν δίκαιος ἀπόλλυται ὑπὸ τῆς ἀδίκου κατακρίσεως, ἀλλ' ἄλλοίμονον δι' αὐτὸ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται.

Σεῖς δὲ ἀγαπητοὶ χριστιανοί, εἴτινες τὸν θῶρακα τῆς ἀληθείας ἐνεδύθητε διὰ τοῦ βαπτίσματος, προσέξατε εὐμενῶς, ἵνα μὴ ὁμοιάσητε τοῖς Γραμματέσιν καὶ Φαρισαίοις, καὶ κατακρίνατε ἀδίκως τὸν πλησίον σας, τὸν ἀγαπῶντα ὑμᾶς.

« Καὶ ἰδοὺ, τινὲς τῶν Γραμματέων, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, οὗτος βλασφημεῖ. »

Ἐκάστη λέξις, ἐκάστη περίοδος τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἀπείρους καὶ ἀναριθμήτους περιέχει σωτηρίους διδασχάς, τὰς ὁποίας ἀκολουθοῦντες καὶ μιμούμενοι σωθησόμεθα, καὶ τῆς βλαβερᾶς κατακρίσεως ἀπαλλαχθυσόμεθα, ἥτις βλάπτει μὲν προσκαίρως τὸν ἀδίκως παρ' ἡμῶν κατακρινόμενον, ἐλέγχει δὲ καὶ μαστίζει αἰωνίως τὸν κατακριτὴν, ὃ μὴ πάθοιμεν ἡμεῖς τέκνα μου ἀγαπητά.

Κατέκρινεν ὁ μεταμορφωθείς εἰς ὄφιν διάβολος τὸν Θεὸν πρὸς τὴν Εὐάν, εἰπών, « ὅτι οὐκ ἀποθανεῖτε, ἀλλ' ὅμοιοι τῷ Θεῷ ἔσεσθε, » καὶ ἀπώλεσεν οὕτως τὴν Εὐάν καὶ τὸν ἄκακον Ἀδὰμ, πλὴν οὗτοι μὲν κατακριθέντες ἠλευθερώθησαν πάλιν διὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ δὲ κατακρίνας διάβολος αἰωνίως δεσμοῖς παραδίδοται. Κατέκριναν εἰ ἀδελφοί τὸν Ἰωσήφ, φθονοῦντες αὐτὸν μὴ βασιλεύσῃ καὶ προσκυνήσωσιν αὐτὸν, καὶ πωλεῖται ὁ Πάγκαλος Ἰωσήφ τοῖς Αἰγυπτίοις, ἀγοράζεται δ' ὑπὸ τοῦ Πεντεφρῆ, καὶ κατηγορεῖται εἰτα ὑπὸ τῆς ἰδίας τούτου γυναικὸς, μὴ θελήσας ποιῆσαι τὴν ἁμαρτίαν, καὶ φυλακίζεται ὑπ' αὐτοῦ, πάσχει προσκαίρως, ἀλλ' ὁ Θεὸς Βασιλεὺς πάσης τῆς Αἰγύπτου αὐτὸν ἀποκαθιστᾷ, εἰ δὲ πωλήσαντες καὶ κατακρίναντες αὐτὸν, πίπτουσιν ἀληθῶς καὶ προσκυνᾷσι τὸν παρ' αὐτῶν κατακριθέντα. Κατακρίνεται ἅπας ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς, ὡς πλεονάσας τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἐπιφοδος θεωρηθεὶς εἰς πολυμέχθους ἐργασίας παραδίδοται, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ῥίπτονται εἰς τὸν ποταμὸν Νεῖλον, πλὴν ἡ θυγάτηρ τοῦ ἰδίου παρνόμου νόμου τοῦ Φαραὼ διασώζει τὸν μέλλοντα συντριψαὶ τοῦ ἰδίου πατρὸς αὐτῆς τὴν κεφαλὴν,

καὶ ὁ μὲν Μωϋσῆς προσκαίρως τιμωρεῖται, ὁ δὲ Φαραὼ διὰ παντός ἀφανίζεται, κατακρίνεται πάλιν ὁ Μωϋσῆς ὑπὸ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, οὐχὶ ὡς ἐλευθερωτῆς, ἀλλ' ὡς κακοποιός, ὅτι ἐξήγαγεν εἰς τὴν ἔρημον αὐτοὺς, καὶ ἐστερήθησαν πίσεως Λίγυπτιακῆς τροφῆς, ἀλλ' οὗτοι μὲν ἀφανίζονται ἕως ἐνός, ὁ δὲ Μωϋσῆς ἀξιοῦται μακρόθεν ἰδεῖν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας· βρῦει τοιούτων παραδειγμάτων ἀδίκου κατακρίσεως ἅπανα ἡ ἁγία Γραφή, πληροῦνται ἅπασαι αἱ πλάκες τῆς ἀνθρωπίνου ἱστορίας ἀδίκων κατακρίσεων καὶ παραδειγμάτων, συκοφαντεῖται ποτὲ ὁ ἀγαθὸς Φωκίων, ὡς καταχραστής, ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἀποθνήσκει ἀδίκως, ἀλλ' ἡ πόλις πᾶσα ἀνεγείρει αὐτῷ μνημεῖον, εἰς φυλακὰς παρασύρεται ὁ μέγας φιλόσοφος Σωκράτης, καὶ κῶνον ποτίζεται, ἀλλ' ἡ πόλις μετανοεῖ, καὶ ὡς Θεὸν αὐτὸν κηρύττει, τοὺς δὲ κατηγόρους του διὰ παντός ἐξορίζει, καὶ ἀφανίζει.

Οἱ προσῆται (ἵνα ἐν τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ ἐπανεέλθωμεν) προλέγουσι καὶ τὴν δικαιοσύνην κηρύττουσι, τὴν ἀγαθότητα ἐπιδύλλουσι, κατακρίνονται, καὶ θανατοῦνται. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς σήμερον ἔρχεται· ποῦ; εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πόλιν· φέρουσιν αὐτῷ παραλυτικόν, λυπεῖται, εὐσπλαγχνίζεται βλέπων τὴν πίστιν αὐτοῦ, συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἀλλ' ὡς ἀμνησίκακε Ἰησοῦ!! οἱ Γραμματεῖς κατακρίνουσι Σὲ αὐτόν, βλάσφημον ἀποκαλοῦσι. Σὲ αὐτόν, καὶ μὲν οὐχὶ ἐν τῷ σκηνερῷ, ἀλλ' ἐν τῷ κρυπτῷ ἐργαστηρίῳ τῆς καρδίας αὐτῶν, πλὴν ἐν τούτοις θέλων ὁ ἀμνησίκακος Ἰησοῦς, ἵν' ἀφήσῃ παράδειγμα, οὐχὶ ἀποτελεσματικοῦ κακοῦ. Ἐκρίζει, καὶ δημοσιεύει τὰς πονηρὰς ταύτας ἐνθυμήσεις τῶν καρδιῶν αὐτῶν, διὸ καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· «ἵνα τί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν.» Δὲν προσβάλλει πάλιν, δὲν κατακρίνει αὐτούς, ἀλλὰ μόνον ὑποδεικνύει, ὅπως ἐξαλείψῃ τὴν ρίζαν τοῦ κακοῦ, ἥτις εἶναι ρίζα παντός πονηροῦ ἀποτελέσματος.

Πικρὰ ἡ ρίζα τῆς πικρᾶς ἀμυγδαλείας, πικρότατος καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς, ἀλλὰ διὰ τῆς τέχνης γλυκύτατος ἀποκαθίσταται παρ' ἡμῶν, φοβερόν καὶ καυστικόν τὸ πῦρ, ἀλλὰ διὰ τῆς καλῆς χρήσεως αὐτοῦ, γίνεται χρησιμώτατον πρὸς ἡμᾶς· διὰ τοῦτο καὶ τῶν πονηρῶν διαλογισμῶν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς ἀγαθὸν ἐπιθυμεῖ μεταβαλεῖν, διὸ ὡς ἀγαθὸς ἐν ἀγαθότητι εἰς τοὺς κατακριτὰς αὐτοῦ λαλεῖ, λέγων, τί εὐκολώτερον εἰπεῖν

ἀφείωνται σοι αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν ἔχειται, καὶ περιπάτει, ἵνα μὴ ἐκπλήξῃ αὐτοῦ· διὰ τῆς ὑπερβολικῆς αὐτοῦ δυνάμεως, οὐχὶ ὡς υἱὸς Θεοῦ, ἀλλ' ὡς υἱὸς ἀνθρώπου λαλεῖ, ἵνα τὴν σκληρὰν αὐτῶν καρδίαν ὡς κηρὸν μαλάξῃ, οὐχὶ διὰ τοῦ παγετοῦ, ἀλλὰ διὰ τῆς θερμότητος τῆς θείας αὐτοῦ χάριτος· καὶ ἰδοὺ ἔφερε τὸ ἀποτέλεσμα, αἰδόντες (λέγει) τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις, καὶ οὕτως πολλοὺς ἔσωσε καὶ οὐδένα ἀπώλεσεν, εἰμὴ τὸν υἱὸν τῆς ἀπωλείας.

Διπλὴν λοιπὸν ὠφέλειαν σήμερον, τέκνα μου ἀγαπητὰ διδασκόμεθα, πῶς πρέπει νὰ μισῶμεν, καὶ ἀποφεύγωμεν τὴν κατάκρισιν, ἐὰν βλέπωμέν τινα εὐεργετοῦντα εἴτε ἡμᾶς· εἴτε ἄλλους, καὶ τιμῶμενον καὶ σεβόμενον παρὰ τῶν ἄλλων, πῶς καὶ ἡμεῖς ἂν ποτε εὐεργετῶμεν ν' ἀποφεύγωμεν παντὶ σθένει τὴν ἐπίδειξιν, διὰ τῆς ὁποίας εἶναι δυνατὸν νὰ ἐγερθῇ καθ' ἡμῶν ἡ κατάκρισις· ἀλλὰ νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς κατακρίνοντας ἡμᾶς, καὶ δι' αὐτῆς τῆς ἀγάπης νὰ νικῶμεν τοὺς κατακριτάς μας· εὖθρα δεικνύοντες ἀταράχως καὶ εἰλικρινῶς τὸ πρὸς τὸν πλησίον ἡμῶν καθῆκον· ἵνα καὶ οὗτοι εἰπῶσι καὶ δι' ἡμᾶς δόξα τῷ χριστιανισμῷ τῷ ἀναδείξαντι τοιοῦτους χριστιανούς, ἀγαπῶντας, καὶ διδάσκοντας τὴν σωτηρίαν ἀπάντων· καὶ οὕτως ἀφιέμενοι τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἀξιοθῶμεν τῆς Οὐρανίου Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τῆς ὁποίας οὐδὲν κτήμα σερνότερον καὶ βεβαιότερόν ἐστιν. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΒΔΟΜΗ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

« Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γεννηθῆτω ἡμῖν. »
(Κερ. Θ', στίχ. 29).

Περὶ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ.

Ὁ τὴν ἀπειρον δικαιοσύνην ἔχων Θεός, φιланθρώπως σήμερον διὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου θέλει νὰ συνδιαλλάξῃ τὸν πταίστην ἄνθρωπον μετὰ τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦτο ἀκούσας τοὺς δύο τυφλοὺς ζητοῦντας παρ' αὐτοῦ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν των, καὶ

γνωρίσας τὴν ἐνθερμον αὐτῶν πρὸς αὐτὸν πίστιν λέγει πρὸς αὐτούς: « Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γεννηθήτω ὑμῖν, » καὶ οὕτω ἀψάμενος τῶν ὀφθαλμῶν των ἔλαβον παρευθὺς τὸ φῶς των, διδάξας αὐτοὺς ἐνταυτῷ τὴν ἀπειρον αὐτοῦ δικαιοσύνην· διὸ περὶ αὐτῆς σήμερον ὁ λόγος, ἐπικαλούμενοι τὴν θεῖαν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἀντίληψιν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ τὴν ἀληθῆ δικαιοσύνην διδάξας τοὺς ἀνθρώπους καὶ ταύτην ἐπιθεβαιώσας τῷ ἰδίῳ σου ἔργῳ, φώτισον ἐμὲ τὸν λειτουργὸν τοῦ θεοῦ λόγου σου, ὅπως τὴν ἀπειρόν σου δικαιοσύνην καὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς διδάξω τοὺς ἐυσεβεῖς ἀκροατάς.

Ἰμμεῖς δὲ ἀγαπητά μου τέκνα, ὅσοι διάγετε ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ, οἱ μὲν ὡς οἰκονόμοι τοῦ Θεοῦ, τῆς παρ' αὐτοῦ δοθείσης πρὸς ὑμᾶς περιουσίας του, ὅσοι δὲ δοκιμάζεσθε παρ' αὐτοῦ ἐν τῇ ταπεινῇ πτωχείᾳ, ἀκούσατέ μου, καὶ θέλετε μάθει, ὅτι καταλλήλως διεμοίρασεν ὁ Θεὸς εἰς μὲν τὸν πλούτον, εἰς δὲ τὴν ὑγειάν, εἰς δὲ τὴν ἀσφάλειαν, εἰς δὲ τὴν ἀκκῆν, εἰς δὲ τὴν σοφίαν καὶ οὕτω ἔφεξῃς.

• Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γεννηθήτω ὑμῖν. •

Εἰς τέσσαρας ὥρας τὸ ἔτος διαιρεῖται, εἰς ἀνοιξιν, θέρος, φθινόπωρον, καὶ χειμῶνα, ὅπως ἐν μὲν τῷ χειμῶνι σπεύρωμεν, ἐν δὲ τῇ ἀνοίξει καλλιτεργῶμεν, καὶ ἐν τῷ θέρει θερίζωμεν, καὶ ἐν τῷ φθινοπώρῳ τοὺς καρποὺς ἀπολαμβάνωμεν, οὕτω καὶ οἱ νόμοι τῆς φύσεως παρὰ τοῦ Θεοῦ διατάχθησαν, ἀλλὰ τίς μεταξὺ ἡμῶν ἀγνοεῖ, ὅτι καὶ ἐν ταύταις ταῖς ὥραις βλέπομεν τὴν μεγίστην τοῦ χρόνου διαφορὰν, οἷον ἐν καιρῷ χειμῶνος θεωροῦμεν ἡμέρας αἰθρίους, ἐν δὲ τῷ θέρει ἡμέρας ψυχράς, διότι οὕτως ὁ Θεὸς οἰκονομεῖ, ὅπως εὐχαριστήσῃ τοὺς ἐπιθυμοῦντας βροχάς, καὶ φύχῃ ἐν καιρῷ τοῦ θέρους, καὶ ἐν καιρῷ χειμῶνος, θερμότητα καὶ θάληπν, ἂν καὶ ἄλλοι μέμφονται τοῦτο, κρίνοντες αὐτὸ ἐκ μονομεροῦς, ἀλλὰ πόσοι μεταξὺ ἡμῶν ἐγεννήθησαν ἐν μεγίστῃ ταπεινότητι, ἄλλοι δὲ ἐν ὑπερτάτῃ δόξῃ, καὶ ἄλλοι ἐν πλούτῳ καὶ κτημάτων ἐκτάσει, καὶ ἄλλοι πάλιν ἐν δυστυχίᾳ καὶ πενίᾳ μεγίστῃ, καὶ οἱ καλῶς ἢ κακῶς πᾶσι τούτοις χρησάμενοι ἀντήλλαξαν τὴν ἰδίαν αὐτῶν κατάστασιν, διότι ὁ Θεὸς, ὡς γνωρίζομεν, τὸν ἀνθρώπον ἐπλασέν ἐκ λευθερον καὶ αὐτεξούσιον, ὡς τυφλοὶ λ. γ. ἦσαν τὴν ὄρασιν,

εἰ σημερινὰ τοῦ Εὐαγγελίου τυφλοὶ, ἀδύνατοι μὲν κατὰ τὰς δυνάμεις τῆς ἀνθρωπότητος, ἐλεύθεροι δὲ κατὰ τὰς νοητὰς δυνάμεις τοῦ Πνεύματος. Καὶ τοιούτων παραδειγμάτων πληροῦται ὁ αἶων, ἐκ κοιλίας μητρὸς λόγου χάριν ἐγεννήθη ὁ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, καὶ ὁ μὲν νεώτερος τὴν ἀγαθὴν ἐδὸν ἐξελέξατο, διὸ καὶ Πατριάρχης ἐπωνομάσθη, ὁ δὲ Ἰσαὰκ ἀδελφοκτόνος ἐμελλε νὰ γίνῃ, τὰ πρωτοτόκια ἀπώλετο, καὶ τῆς Οὐρανοῦ τοῦ Θεοῦ Βασιλείας ὑστερήθη, ἐπειδὴ κακῶς μεταχειρίσθη τὴν ἐν τοῖς ἀνθρώποις τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, οἱ τυφλοὶ τοῦ σημερινοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, εὗρέθησαν τυφλοὶ, οὐχὶ ἵνα ἀποθάνωσι τυφλοὶ, ἀλλ' ἵνα μεταχειρισθέντες τὴν μεγάλην τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, λέγοντες καὶ διηγούμενοι τοῖς πάνσιν, πῶς καὶ τίνι τρόπῳ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς Χριστός, διὸ κατὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν καὶ τὴν πίστιν ἔλαβον καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν των, ἐγνώρισαν τὴν ἀληθινὴν πορείαν τῆς ζωῆς των· τυφλοὶ τὸν ἄνθρωπον ἢ ἁμαρτίαν, τυφλοὶ ἢ ἀδικίαν, ἢ ἀπάτην καὶ ἢ ὑπερηφανεῖαν, τυφλὴ δ' ἐστὶ αὕτῃ καθ' ἑαυτήν, καὶ οὐχὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, ἐπειδὴ οὐδεὶς δύναται βλέπειν τὰ ἴδια αὐτοῦ πταίσματα, εἰμὴ μόνον τῶν ἄλλων, καὶ ἐμπαίζοντες κηρύττουσιν αὐτὰ, ὅπερ καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἐπιβεβαιώσας εἶπεν, μωροὶ καὶ τυφλοὶ, ὁμοιάζετε μὲ τάρους πλήρεις ἀκαθαρσίας, πλήρεις κονιορτοῦ, δηλονότι πλήρεις ὑπερηφανεῖας, αἰσχυρότητος, καὶ ἀσεβείας. Ταῦτα πάντα τυφλοῦσι τὸν ἄνθρωπον, καὶ σκοτίζουσι τὴν ὄρασίν του, ἀδυνατοῦντα τὰς αἰσθήσεις του, γίνονται τυφλοὶ, ὑπὸ τυφλοῦ σώματος ὀδηγούμενοι, διὸ καὶ καταστρέφεται. Ἐν τοιαύτῃ λοιπὸν περιπτώσει δὲν βλέπει τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς δικαιοσύνης, μὴ βλέπων οὐδὲ ἀκούων τῆς φωνῆς τῆς συνειδήσεώς του διὰ νὰ καταφύγῃ πρὸς τὸν Θεόν καὶ ἰατρὸν τῆς συναισθησεως, ἀλλ' ὁμοῦς δίκαιος ὢν ὁ Θεὸς ἐπιφέρει τὴν θεραπείαν, ὡς ὁ ἰατρός εἰς τὸν πάσχοντα, ὅταν ἴδῃ αὐτὸν συναισθανόμενον τὴν εὐεργεσίαν. Δίκαιος ὁ Θεός ! ζητεῖ ὁ ἄνθρωπος τὴν ἰασίν του, ἀλλὰ καὶ ὁ Θεὸς ζητεῖ τὴν πίστιν, τὴν ὑπακοήν, τὴν πεποίθησιν, ἀντὶ λύτρον πολλῶν ὁ Θεὸς ἔσωσε τὸν ἄνθρωπον, καὶ σήμερον ἀντὶ μετανοίας, ἀντὶ πίστεως δίδωσι τοῖς τυφλοῖς τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν, ὁ στερούμενος τὸ φῶς, στερεῖται τοῦ ἡμίσους Κόσμου, ἀκούει μὲν, ἀλλὰ δὲν βλέπει, περιπατεῖ, ἀμφιβάλλων τρώγει, ἀλλὰ δὲν βλέπει τὸ εἶδος τῆς τροφῆς του, ὥσπερ ὁ ἐν σκοτεινῷ δεσμοτηρίῳ κεκλεισμένος

ζητεῖ νὰ ἐξεῖλθῃ, ζητεῖ νὰ ἴδῃ τὸ φῶς, ἀλλ' ἐμποδίζεται, ζητεῖ νὰ ἴδῃ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἀλλ' ἅμα ἐξεῖλθαι ἐν τῷ φωτὶ τυφλοῦται διὰ τὴν μεταβολὴν, οὕτως καὶ ὁ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὢν δύνανται νὰ μετέλθῃ τὴν δικαιοσύνην, ἐὰν δὲν ἀποδώσῃ τὸ χρέος, δι' ὃπερ ἤμαρτεν καὶ ἐτυφλώθη, ἐὰν δὲν ἀνταλλάξῃ τὸν ὄγκον τῆς ὑπερηφανείας διὰ τῆς ταπεινότητος, τὸ βέρος τῆς κατακρίσεως διὰ τῆς συναισθήσεως τῶν ἰδίων αὐτοῦ πταισμάτων, ἂν δὲν ἀποδώσῃ τὴν ἀπιστίαν τὴν ὅποιαν ἐδείξε καταφρονῶν τὸν Θεὸν καὶ τὰς θείας αὐτοῦ ἐντολάς. Ἐὰν δὲν ἀποδώσῃ τὸ ἀλλότριον χρέος, καὶ ἐὰν δὲν ἀντεuerγετήσῃ καταλλήλως τῆς παρὰ Θεοῦ ζητουμένης εὐεργεσίας, ἅτινα ἰσάμενα ἐμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν κωλύουσι τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου.

Ζητοῦσι παρὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ οἱ τυφλοὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν των, ἀλλὰ καὶ ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἀπίρῳ αὐτοῦ δικαιοσύνῃ ζητεῖ παρ' αὐτῶν τὴν πίστιν, τὴν πίστιν λέγω τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου, διότι πίστις ἄνευ τῶν ἔργων νεκρά ἐστὶ ἐξομολογοῦνται καὶ ὁμολογοῦσιν ὅτι πιστεύουσιν, ὁ δὲ καρδιογνώστης Θεὸς, ὡς παντεπόπτης καὶ παντοδύναμος καθορᾷ τὴν ἐδραίαν πίστιν αὐτῶν, πίστιν τὴν εἰς τὰ καλὰ ἔργα, διὸ καὶ ἐπιφέρει ἀμέσως κατὰ τὸν θεῖον αὐτοῦ νόμον τὴν δικαίαν αὐτοῦ ἀμοιβήν.

Δεῦτε λοιπὸν καὶ ἡμεῖς λάβωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅσοι ἐγεννήθημεν ἐν ταπεινότητι ἀπὸ γονεῖς πτωχοῦς, ὅσοι ἐν δάξῃ καὶ τιμῇ ἀπὸ εὐγενῆ καταγωγῆν, συναισθανθῶμεν τὸν βαθμὸν μας, μὴ ὑπερηφανευόμενοι διὰ τὰ πλούτη μας, μὴ δυσανασχετούμενοι διὰ τὴν πτωχείαν μας, ἀλλ' ἀγαπῶμεν τοὺς πλουσίους· αὐτοὶ δὲ προστατεύουσι τοὺς πτωχοὺς, καὶ τότε δυνάμεθα νὰ μεθέξωμεν πάντες κατὰ τὴν πίστιν ἡμῶν, καὶ πλούτου, καὶ δόξης, καὶ ὑγείας· ἐλπίζοντες πέρας ἀγαθὸν παρὰ Θεοῦ, καὶ ἀξιωθησόμεθα τοῦ θείου καὶ αἰωνίου φωτός μετὰ καθαρῶν, καὶ ὑγιαίνοντων ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΟΓΔΟΗ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

«Ὁ δὲ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς, δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.»
(Κεφ. ιθ'. στίχ. 16).

Περὶ τῆς προνοίας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις.

Ἐν τῇ πλάσει τοῦ ἀνθρώπου βλέπομεν ἐγκεχαραγμένην τὴν τοῦ Θεοῦ πρόνοιαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον, διότι πλάττει αὐτὸν τελευταῖον τῶν ποιημάτων αὐτοῦ, ἀφ' οὗ προηγουμένως ἡτείμασε δι' αὐτὸν ὅλον τὸν Κόσμον, καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν Παράδεισον, τὸν ἥλιον δὲ καὶ τὴν Σελήνην πρὸς φωτισμὸν καὶ περίθαλψιν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ νόμον, ὡς ἀγαθὸς Πατὴρ, πρὸς ἐμπόδιον τῆς ἁμαρτίας δίδωσι τῷ ἀνθρώπῳ ὁ Θεὸς, καὶ διὰ τοῦτο ἡμεῖς χρεωστούμεν δοξάζειν αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ σήμερον τὴν αὐτὴν ἀγαθὴν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς Πρόνοιαν βλέπομεν ἐν τῷ Μονογενεῖ υἱῷ αὐτοῦ, ὅστις προγνωρίσας τὴν μέλλουσαν τοῦ πλήθους πείνην εὐσπλαχνίζεται δι' αὐτοὺς καὶ παραγγέλλει εἰς τοὺς ἰδίους αὐτοῦ Μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους, ἵνα θρέψωσιν αὐτούς· καὶ τούτων εἰς ἀπελπησίαν ὄντων διὰ τὸ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ, τὸ ἐλλειπέες διὰ τῆς Πανοδυναμίας τοῦ ἀναπληροῦ ὁ Θεός, ἔλθετε λοιπὸν πάντες σήμερον διέλθωμεν τὴν μεγάλην τοῦ Θεοῦ διὰ τὸν ἄνθρωπον Πρόνοιαν, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς πρὸς τοὺς κατωτέρους νὰ ἔχωμεν, δεόμενοι τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς.

Προνοητὰ! Ἐπουράνιε Θεέ! ὁ ἐν τῷ ἀχανεῖ οὐρανίῳ πέλαγῳ κατοικῶν, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἀκόμη τῶν πτηνῶν μεριμνῶν, φώτισόν με, ὅπως περὶ ταύτης τῆς θείας Προνοίας σήμερον πραγματευθῶ.

Ὑμεῖς δὲ, ὅσοι καὶ ἐν προσευχαῖς καὶ ἐν νηστεῖαις ἐπιζητεῖτε τὴν τοῦ Θεοῦ Πρόνοιαν, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς, ἵνα ἴδῃτε τὴν ἐκ ταύτης μεγίστην ὠφέλειαν.

«Ὁ δὲ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς, δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.»

Οὐδὲν ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ ἐμφαίνεται τόσον ἀριδῆλως, ὅσον ἡ τοῦ Θεοῦ Πρόνοια πρὸς ἅπαντα τὰ ποιήματα αὐτοῦ, διὰ τοῦτο οὐδὲ θρίξ τῆς κεφαλῆς ἡμῶν κατὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἀνεῖ τῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας· καὶ πάλιν παρακαλεῖ ὁ Θεός, ὅτι ἡ κακὴ χρῆσις τοῦ αὐτεξουσίου, τὴν παρικοήν τοῦ ἀνθρώ-

που θέλει ἐπιφέρει, ταύτην ἀναχαιτίζει διὰ τοῦ νόμου. Διὸ καὶ μετὰ τὴν πτώσιν, τοῦ ἀνθρώπου προλέγει, κατὰ θεῖαν αὐτοῦ πρόνοιαν τὴν ἀποστολὴν ἐν τῷ Κόσμῳ τοῦ Μονογενοῦς υἱοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ταύτην, ἵνα μὴ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀθετήσῃ, καὶ καταφρονήσῃ (ὅπερ καὶ ἐγένετο) διὰ νόμου, διὰ τῶν Προφητῶν, καὶ διὰ σημείων, καὶ διὰ ἐπαγγελιῶν, προλέγει, ὡς περ καὶ τοῦ Παγκάλου Ἰωσήφ τὴν σωτηρίαν διὰ τῶν ὀνείρων τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ προειδὼς ὁ Θεός, ἐπενθύμησεν αὐτῷ τὸν Ἰωσήφ, ὅπως ἐν τῇ ἀποκαταστάσει αὐτοῦ, φροντίσῃ καὶ ὑπὲρ τούτου, ὅς τις καὶ ἐφρόντισεν ἀληθῶς, ὅτε καὶ ὁ Βασιλεὺς Φαραὼ εἶδεν τὸ φοβερόν ἐκεῖνο, καὶ δυσερμήνευτον ὄνειρον. Ἀλλὰ πῶς νὰ παρέλθῃ τὴν μερίστην τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους πρόνοιαν, ὃ χριστιανισμὸς ἐμελλε νὰ διαδοθῇ οὐχὶ διὰ τῆς βίβης, οὐχὶ διὰ τῆς ἀπάτης, οὐχὶ διὰ τοῦ ψεύδους, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγαθῆς διδασκαλίας τῶν Ἀποστόλων, οἵτινες ἐμελλαν νὰ ρίψωσι τὰ τεῖχη οὐχὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀλλὰ τῆς ἀσεβείας καὶ εἰδωλολατρείας, διὰ τοῦτο, οἰκονομικῶς εἰκονομεῖ, ἐξαπέστειλε πρότερον τὸν μέγαν ἐκεῖνον Ἀλέξανδρον καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν ὑφήλιον, καὶ τὰ ἑτερόγλωσσα ἔθνη, ὁμόγλωσσα κατέστησε, καὶ πανταχοῦ Ἀνατολὴν, Δύσιν, Μεσημβρίαν καὶ Ἀρκτον ἢ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐλαλεῖτο. Δι' οὗ καὶ ἐμελλε νὰ ἐκπληρωθῇ ὅτι ἐφρόνουν ποτὲ οἱ ἀρχαῖοι, λέγοντες, ὅτι ἐὰν ἔλθῃ ποτὲ ὁ Θεὸς εἰς τὸν Κόσμον διὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, μέλλει νὰ συνεννοηθῇ μὲ τοὺς ἀνθρώπους, τοῦτο καὶ ἐξεπληρώθη ἀληθῶς, διότι οὐ μόνον διὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐλάλησαν οἱ θεοὶ Ἀποστολοι, καὶ ἐκήρυξαν ἐν ὅλῳ τῷ Κόσμῳ τὸν χριστιανισμόν, ἀλλὰ καὶ διὰ ταύτης τὰ Μυστήρια τοῦ Θεοῦ ἐρμηνεύσαντες ἐγκατέλειπον ἡμῖν Θησαυρὸν ἀνεκτίμητον.

Ἀληθὲς εἶναι, ὅτι μέγας διώκτης καὶ φοβερὸς διωγμὸς τοῦ ἀρτισυστάτου χριστιανισμοῦ ἦτο, ὃ ὑπὸ τοῦ Σαοὺλ, ἀλλ' ἐν τῇ θεῇ Προνοίᾳ αὐτοῦ ὁ Θεὸς εἶπεν ὅτι, ὃ διώκτης αὐτὸς πρέπει νὰ γίνῃ Ἀπόστολος κλητὸς, διὸ αὐτὸς μὲν γράμμασι καὶ νόμοις διαφόροις προετοιμάζετο, ἵνα ἀπελθὼν εἰς Ἀμασχὸν φέρῃ πάντας τοὺς εἰς Χριστὸν πιστεύοντας δεδωμένους εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἀλλ' ὁ Θεὸς προεῖδε καὶ τὴν σωτηρίαν τῶν ἐν Ἀμασχωῖ δυστυχῶν χριστιανῶν, καὶ τὴν προσκλησιν αὐτοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ὁ πολέμιος τῆς ἀληθείας, κήρυξ γίνῃ

τῆς ἀληθείας, διὸ ἐν τῇ Προνοίᾳ τοῦ ὁ Θεὸς ἔσωσε τοὺς διωκόμενους, καὶ τὸν ἐνθερμον διώκτην, ἐνθερμον προστατὴν κατέστησε, καὶ παράδειγμα αὐτὸν ἡμῖν παρέδωκεν, ἐδίωξε τὸν χριστιανισμόν, ὡς ἄλλος Ναβουχοδονόσορ τοὺς Ἰουδαίους, ὁ Εὐτρόπιος, ἀλλ' ὁ Θεὸς καὶ τὸν χριστιανισμόν ἐν τῇ προνοίᾳ τοῦ ἔσωσε, καὶ τοὺς διώκτας τῆς ἀληθείας παρεδειγμάτισεν. Ἐκλονίζετο ὁ χριστιανισμὸς καὶ νίαν κατάδασιν τοῦ Σωτῆρος πάλιν ἐχρειάζετο, ἀλλ' ἐν τῇ προνοίᾳ τοῦ ὁ Θεὸς, ἐν τῇ μεγίστῃ ἐκείνῃ ἀνάγκῃ, τοὺς μεγίστους φωστῆρας ἐξαποστέλλει, τὸν Θεολόγον Γρηγόριον, τὸν οὐρανοφάντορα Βασίλειον, καὶ τὸν χρυσορρήμονα Χρυσόστομον. Πάντες οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς τὸν Πιλάτον ἐφώναζον ἄρον ἄρον σταύρωτον αὐτόν, ἀλλ' ἐν τῇ προνοίᾳ τοῦ ὁ Θεὸς, ἠθέλησε νὰ σωθῇ ὁ Πιλάτος, διὰ τοῦτο καὶ κατ' ὄναρ ἐφάνη εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ, ἥτις παραστᾶσα εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς μηδὲν κακὸν ποιήσεις, πολλὰ γὰρ ἐπαθεν κατ' ὄναρ δι' αὐτόν, ὁ δὲ Πιλάτος ὑπακούσας παρέδωκεν αὐτόν τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ ἀπελθὼν ἐνίψατο τὰς χεῖρας αὐτοῦ λέγων, « ἀθῶος εἰμί· ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου ὑμεῖς ὄψεσθε ».

Πάνταχοῦ ἀληθῶς βλέπομεν τὴν μεγίστην τοῦ Θεοῦ πρόνοιαν, προσίδεν διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ Ἀ ὡ τ, τοῦ Ν ὤ ε, τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰακώβ, καὶ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἡμῶν, καὶ προετοιμάζει τὰ ἔξοχα καὶ μεγάλα ἐκεῖνα Πνεύματα. Καὶ ὁ Μέγας διώκτης τῆς Ἠπεύρου ὁ σαπράτης Ἀλλῆ πασὰς διώκτης τοῦ χριστιανισμοῦ ἀναφαίνεται ἀλλ' ἡ μεγίστη τοῦ Θεοῦ πρόνοια, αὐτόν μὲν παρέδωκε θύμα τῶν διωκόμενων, τοὺς δὲ διωκόμενους ἐλευθέρους ἀπεκατέστησε. Καὶ ἵνα μὴ μακρολογῶ· ἅπαντα ἡ ἱστορία κάτοπτρον εἶναι τῆς τοῦ Θεοῦ μεγίστης προνοίας, προετοιμάζει ὁ Ἡρώδης τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, προσεῖδεν ὁ Θεὸς τὴν σωτηρίαν τοῦ Μονογενεῖς υἱοῦ αὐτοῦ, βρέφους ὄντος· ἀρκεῖ νὰ ἴδῃ ὁ Θεὸς ὅτι ἀγαπᾷμεν αὐτόν, ὅτι ἐκτελοῦμεν τὰς θείας ἐντολὰς καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ, ὥσπερ ὁ λαὸς ὁ ἀκούσας τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ ἀμέσως αὐτὸν ἔθρεψεν ἐν τῇ ἐρήμῳ διὰ τοῦ μάννα τεσσαράκοντα ἡμέρας τοὺς Ἰσραηλῆτας, οὕτως τρεῖς σήμερον διὰ τῶν πέντε ἄρτων πεντακισχιλίου ἀνδράς χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδῶν, ἐπείνασαν οὕτως, καὶ οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐπείνασαν τὴν

δικαιοσύνην, ἐδίψασαν τὴν ἐλεημοσύνην, ἐκοπίασαν ἀπαντῶν-
τες καὶ ἀπατώμενοι, ἀλλ' ἡ τοῦ Θεοῦ οἰκονομία τρέφει ἀπα-
τας, οὐ μόνον διὰ τοῦ ξηροῦ ἄρτου, ἀλλὰ καὶ διὰ ὕδατος ἐξερ-
χομένου ἐκ τῆς ἀκάρπου πέτρας ποτίζει τοὺς διψῶντας, προ-
νοεῖ ὁ Θεὸς δι' ὅλους, ὥσπερ ἐπρονόησε διὰ τὸν Προφῆτην
Ψάλιν, διὰ τὸν Προφῆτην Μωϋσῆν, καὶ δι' αὐτὸν τὸν Μονο-
γενῆ αὐτοῦ υἱόν· πεινάσαντα μετὰ τεσσαρακονθήμερον νη-
σπεῖαν ἐν τῷ ὄρει, καὶ δι' αὐτὸν τὸν λαὸν τὸν Ἰσραηλιτικόν,
ἀρχεῖ καὶ ἡμεῖς νὰ δεῖξωμεν τὴν προημίαν μας, καὶ μὴ ἀ-
πελπισθῶμεν ἐν τῷ σταδίῳ τῆς ὑπομονῆς, καὶ ἂν ᾖ ἀληθὲς
ὅτι ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀλμυρᾶς θαλάσσης ἀ ἀβρύει ὕδωρ γλυ-
κύτατον, οὕτω καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν πολέμιών μας, τῶν διωγ-
μῶν, τῆς πείνης, τῆς διψῆς, προνοεῖ ὁ Θεός, καὶ προνοῶν
ἐρχεται, καὶ ἐρωτᾷ οὐχὶ τοὺς Ἀποστόλους, ἀλλ' ἡμᾶς αὐτοὺς
πεινῶντας καὶ διψῶντας, καὶ οὐ μόνον ἱκανοποιεῖ τὴν πείναν
καὶ διψαν ἀλλὰ πληρῶν τὰς ἀνάγκας ἐγκυτалаίπει πλείονα
χάριν τῆς ὑπομονῆς ἡμῶν. Τοσαύτη ἀληθῶς ἡ τοῦ Θεοῦ
πρόνοια, διότι ὅσον ἡμεῖς πλεονάζομεν εἰς τὰς κακίας ἀπ' ἐ-
ναντίας αὐτοῦ εἰς ἀγαθοποιίας. Ἀλλὰ διατὶ ἡμεῖς τέκνα μου
ἀγαπητὰ νὰ μισῶμεν τὴν τοῦ Θεοῦ πρόνοιαν καὶ νὰ προνοῶμεν
κακὰ δι' ἐμαυτοὺς, ἐν ᾧ γνωρίζομεν τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύ-
νην καὶ τὴν πρόνοιαν αὐτοῦ, ἅς ποιήσωμεν ταῦτας διὰ τῆς
δικαιοσύνης καὶ οὕτω θέλομεν ἀξιώσῃ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ Θεοῦ
Βασιλείας.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΝΝΑΤΗ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

« Καὶ εὐσπλαχνίῃ ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἠεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν »
(Ματθ. ιδ' στλχ. ιδ')

Περὶ εὐσπλαχνίας τοῦ Θεοῦ.

Ἐὐσπλαχνος ὁ πατήρ, εὐσπλαχνος ὁ υἱός καὶ τὴν εὐσπλα-
χνίαν διδάσκει ἡμᾶς, καὶ ταύτην διὰ τοῦ σημερινοῦ ἱεροῦ
εὐαγγελίου ἐργῶ βεβαιῶ, ἀπάσα ἡ Παλιὰ καὶ Νέα Γραφή
κάτοπτρον τῆς Μεγάλης τοῦ Θεοῦ εὐσπλαχνίας ἐστίν, καὶ
ἀπάσα ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τύπος καὶ υπογραμμὸς

αὐτῆς ἐστίν, καὶ ταύτην σήμερον ἐν τῇ παρουσίᾳ προσλαλήσῃ
βουλόμεθα ἀναπτύξαι, λαβόντες ἀφορμὴν ἐκ τοῦ ἄρτι ἀνα-
γνωσθέντος ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

Εὐσπλαχνε υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ εὐσπλαχνοῦ Πατρὸς, ὁ το-
σοῦτον τὸν ἄνθρωπον εὐσπλαχνισθεῖς, ὥστε τοῖς παρανόμοις
ἀσπλάχνοις Ἰουδαίοις παραδοθεῖς, ἵνα τὸν παραβάτην ἄνθρω-
πον τῷ σὺ θανάτῳ ἐκ τοῦ θανάτου ἀρπάξης, κατὰπεμφόν μοι
μίαν καὶ μόνην ἀκτίνα τῆς μεγάλης Σου εὐσπλαχνίας, ὅπως
διὰ ταύτης καὶ μόνης δυνηθῶ, ἵνα περὶ ταύτης τῆς εὐσπλα-
χνίας σουπραγματευθῶ.

Ὑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητά, οἵτινες γονεῖς, ἀδελφοὺς,
τέκνα ἔχετε, πρὸς οὓς διάκεισθε διαβολικῇ ἐνεργείᾳ· εἴτε
ἐχθρικῶς ἢ δυσμενῶς πρὸς αὐτοὺς, ἀκούσατέ μοι εὐμενῶς,
διὰ νὰ μάθητε τὰ μεγάλα τῆς εὐσπλαχνίας ὠφέλιμα ἀπο-
τελέσματα.

« Καὶ εὐσπλαχνισθὲ ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. »

Προετύπωτε πρῶτον ὁ Θεὸς τὴν εὐσπλαχνίαν εἰς τὸν ἄν-
θρωπον, ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸν ἐπλασε, δοὺς τὸν πρῶτον νόμον
πρὸς αὐτόν, ἀπαγορεύσας αὐτοῦ τὴν πρᾶξιν τῆς ἁμαρτίας,
ὡς ἂν ἡ φιλόστοργος Πατὴρ προλέγων τοῖς τέκνοις αὐτοῦ,
τὴν εἰς τὴν κακίαν πορείαν αὐτῶν. Δι' ὃ ὡς εὐσπλαχνος Θεὸς
ὁ αὐτός, πλάττει ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἀνδρὸς τὴν αὐτοῦγον
αὐτοῦ Εὐάν, καὶ τοιαύτας τῷ ἀνθρώπῳ λογικὰς δυνάμεις
δίδωσιν, ὥστε ἰδεῖν καὶ ὁμολογῆσαι τὴν ἄμεσον πρὸς τὸν
πλησίον ἀγάπην, δι' οὗ φθόνῳ καταληφθεὶς ὁ πονηρὸς διάβολος
εἰσῆλθεν εἰς τὸν ὄφιν, καὶ δι' αὐτοῦ ἐδίδασκε τοὺς πρωτοπλά-
στους τὴν παρακοήν, ἐξ ἧς ἐξῆλθεν ἡ ἁμαρτία.

Ἀλλὰ πονηρῶς μὲν ἐβουλεύθη ὁ διάβολος ἐναντίον τοῦ
ἀνθρωπίνου γένους, πατρικῶς δὲ καὶ εὐσπλαχνῶς ὁ εὐσπλα-
χνος Θεὸς φαίνεται, πατρικῶς μὲν ὡς Πατὴρ πρὸς πταίστην
υἱόν, εὐσπλαχνος δὲ πρὸς τὸ ἀγαπητόν αὐτοῦ πλάσμα, καὶ
διὰ μὲν τοῦ νόμου τῆς δικαιοσύνης τιμωρῶν ἐξάγει αὐτοὺς
ἐκ τοῦ Παραδείσου, διὰ δὲ τῆς εὐσπλαχνίας του προλέγει
πρὸς αὐτοὺς τὴν μέλλουσαν ἀποστολὴν τοῦ εὐσπλαχνοῦ Μο-
νογενοῦς αὐτοῦ υἱοῦ, τὴν ἔλευσιν, καὶ τὴν σωτηρίαν τοῦ Κό-
σμου. Φονεῖται ὁ πονηρὸς Κάϊν τὸν ἀδελφόν του αὐτοῦ Ἀβελ,
ἀλλ' ὁ εὐσπλαχνος Θεός, τοῦτον μὲν τιμωρεῖ, τῷ δὲ Ἀδάμ

νέον ἄλλον, υἱὸν ἀνίστα τὸν Σὴθ, ἐξαπλοῦται τὸ ἀνθρώπινον
 γένος, διαδίδεται εἰς ἅπασαν τὴν ὑφήλιον, ἐξαπλοῦται ἡ ἁμαρ-
 τία, διαδίδεται ἡ κακία, καταφρονεῖται ἡ ἀληθὴς τοῦ Θεοῦ
 λατρεία, καὶ οἷονεὶ φαίνεται ὁ Θεὸς μετανοημένος διὰ τὴν
 πλάσιν τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τοῦτο, ὡς δίκαιος Θεὸς ἀποφασίζει
 τὴν τοῦ ἀνθρώπου καταστροφὴν· ἀλλ' ἡ μεγάλη τοῦ Θεοῦ εὐ-
 σπλαχνία, καὶ ἡ μεγίστη τοῦ Θεοῦ οἰκονομία, βλέπει μὲν,
 ὅτι οὐκ ἔστι ὁ συνιών, διότι πάντες εἶχον ἐκκλίνει, καὶ οὐ-
 δεὶς πλέον ἔμεινε, πλὴν ἐφαπτοὶ τὰς ἀκτῖνας τῆς μεγάλης
 αὐτοῦ εὐσπλαχνίας. Ἐκτὸν εἶχουσιν ἐτῶν δίδει προθεσμίαν
 τῆς μεγάλης αὐτοῦ εὐσπλαχνίας τῷ ἀνθρώπῳ, παραγγέλλει
 εἰς τὸν Νῶε τὴν κατασκευὴν τῆς Κιβωτοῦ, καὶ κατὰ παραγ-
 γελίαν τοῦ Θεοῦ, ἀργοπορεῖ νὰ τελειώτῃ τὸ ἔργον, ἐμπαίζε-
 ται πρὸς ἀνθρώποις ὁ Νῶε κατασκευάζων τὴν Κιβωτὸν, ἐπὶ
 τέλους ὁ δίκαιος Θεὸς δικαιοσύνην ἐπιφέρει, τοὺς ἐπιμένοντας
 τῇ ἁμαρτίᾳ τιμωρεῖ, τοὺς δὲ μετανοήσαντας σώζει, τοσαύτη δὲ
 καὶ τηλικαύτη τοῦ Θεοῦ ἡ φιλανθρωπία φαίνεται, ὥστε καὶ
 πέντε μόνον δικαίους λέγει πρὸς τὸν Ἀβραάμ συνδιαλεγό-
 μενος μετ' αὐτοῦ, ἔαν εὖρῃ δὲν θέλει καταστρέψει τὰ Σόδωμα
 καὶ Γόμορρα. Ἀλλὰ τί ἀνείπη τίς πρὸς τὴν μεγίστην τοῦ Θεοῦ
 φιλανθρωπίαν καὶ τὴν ἡμετέραν σκληρότητα, ὅσις ὥσανεὶ φι-
 λόστοργος Πατὴρ ἔχων ἐκ τῆς αὐτῆς συζύγου τὰ αὐτὰ τέκνα,
 καὶ τὴν αὐτὴν κατὰ τὴν διαγωγὴν αὐτῶν ἀπονέμων ἀγάπην,
 πόσον λυπεῖται; πόσον συνταράσσεται καὶ συγκινεῖται; βλέ-
 πων τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ διακειμένους πρὸς ἀλλήλους ἐχθρικῶς,
 βαβαὶ τῶν Σὼν οἰκτιρμῶν! ὦ λαμπροτάτου καὶ λυπηροτάτου
 παραδείγματος τύπος, ἡγάπα ὁ γηρικός Ἰακώβ καὶ τοὺς 12
 υἱοὺς αὐτοῦ ἐξίσου, ὑπερεφίλει δὲ τὸν μικρὸν καὶ ἀγαθὸν Ἰω-
 σὴφ, πλὴν Φεῦ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πωλοῦσιν αὐτόν, εὐσπλα-
 χνίζεται καὶ κλαίει τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, ὁ Ἰακώβ, καὶ
 ζητεῖ τὸν ἴδιον αὐτοῦ θάνατον, ζητεῖ νὰ καταβῇ εἰς τὸν Ἄ-
 δην! καὶ ἰδοὺ μεγίστη τοῦ παραδείγματος τοῦτου πρὸς ἡμᾶς
 ἡ ὠφέλεια, ἀντίτυπον τῆς εὐσπλαχνίας τοῦ Θεοῦ ὁ Ἰακώβ
 παρίσταται, ἀλλὰ καὶ τούτου ἐναργέστερον παράδειγμα ὁ
 Πάγκαλος Ἰωσήφ πλέον αὐτοῦ φαίνεται εὐσπλαχνικώτερος.
 Παρουσιάζονται οἱ πωλήσαντες αὐτὸν ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὡς δοῦλοι
 ἐνώπιόν του, πίπτουσι καὶ ὡς Βασιλεὺς τὸν παρ' αὐτῶν πω-
 ληθέντα προσκυνοῦσιν ἀδελφόν, καὶ πάντες δοῦλοι ἐπιθυμοῦσι

παραδοθῆναι αὐτῷ, ὅπως τὸν Βενιαμὴν τὸν μικρότατον ἀδελφόν τους τῷ Πατρὶ ἐπαναγάγῃ, ἀλλ' ὁ ἐν ταῖς ἀρεταῖς ἀγαθός· ἀγαθὴ εὐρος ἐν τοῖς πράγμασι· ὁ Ἰωσήφ ἐπισαίνεται, καὶ στραφεὶς λέγει ἡ Θεία γραφή ἐδάκρυσε, καὶ διακρίσας, τὴν εὐσπλαχνίαν του ἐπέδειξε, καὶ αὐτὸν ἀδελφὸν εἰς τοὺς δούλους ἀποκαλύπτει, χωρὶς καὶ τιμωρῆσαι αὐτοὺς, χωρὶς καὶ βασανίσαι, καταφιλεῖ αὐτοὺς, καὶ οὐχὶ ὡς Βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ἀλλ' ὡς Ἰουδαῖος καὶ ὅμοιος πρὸς ὁμοίους φέρεται, καὶ περὶ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ ἐρωτᾷ.

Διώκει ἀδίκως ὁ Ἀβιθαλὴμ τὸν εὐεργέτην καὶ Πατέρα του Δαβὶδ, ὅστις ζητεῖ τὴν Βασιλείαν του· ἄρπάσῃ, καὶ τὸν φόνον αὐτοῦ ἐπιζητεῖ, ἀλλ' εἰς τὰς χεῖρας τοῦ δικαιοκρέτους ὁ διώκτης παραδίδεται.

Πλὴν ὁ φιλόστοργος, καὶ εὐσπλαχνὸς πατὴρ τὸν θάνατον αὐτοῦ μαθὼν, λυπεῖται, καὶ κλαίει καθήμενος ἐπὶ τοῦ ὑπερῷου τῆς πύλης τῆς Ἱερουσαλὴμ. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς βλέπων τοὺς παρακολουθοῦντας αὐτῷ Ἰουδαίους, γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἀσθενεῖς, πεινῶντας καὶ διψῶντας· καίπερ ὡς Θεὸς προσεβόη, ὅτι αὐτοὶ ἐμελλον μετὰ ταῦτα φωνῆσαι τὴν καταδίξιμην του λέγοντες· ἄρον ἄρον σταύρωσον αὐτόν, δὲν σκιρτᾷ, ὡς Ταῦρος, δὲν μνησικακῇ, ὡς ἡ κάμηλος, δὲν πλήττει, ὡς σκορπιός, δὲν γίνεται ὑκυλός, ὡς ἡ ἀλώπηξ, ἀλλ' εὐσπλαχνίζεται ὡς εὐσπλαχνὸς Πατὴρ· λυπεῖται καὶ κλαίει ὡς ἄνθρωπος, καὶ ἐκτρέφει αὐτοὺς ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ τροφῆς, ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ λέγων σαρκὸς, καὶ ποτίζει αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἰδίου αἵματος, ἐκ τῆς ἀφάτου εὐσπλαχνίας, καταλακεύει ὁ δικαστὴς τὸν κρινόμενον, ζητεῖ καὶ θεραπεύει αὐμόνον τὰς σωματικὰς ἀσθενείας, ἀλλὰ καὶ τὰς πνευματικὰς αὐτῶν ἀμαρτίας· ζητεῖ νὰ εὕρῃ ἂν ὑπάρχουσιν ἐπίγειαι τροφαὶ νὰ θρέψῃ αὐτοὺς, ἀλλὰ δὲν εὐρίσκει, εἰμὴ μόνον πάντες ἄρτους, καὶ τούτου κατ' οἰκονομίαν, διότι καὶ πάντες μόνον ἐάν ὦσι δίκαιοι, ἱκανοὶ εἶσιν νὰ σώσωσι λαὸν καὶ πόλεις, καὶ οὗτοι μόνον ἰχθύες, καὶ τοῦτο πάλιν κατ' οἰκονομίαν τὴν ἀνθρώπινον καὶ τὴν Θεῖαν αὐτοῦ φύσιν σημαῖον, τὴν ἐννοιαν τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Νέας Γραφῆς περιέχοντες, ἐξ ὧν πάντες οἱ πιστοὶ ἐντροφεύμενοι ζῶμεν ζωὴν ἐνάρετον.

Τοιαῦτα λοιπὸν καὶ τηλοῦται ἐκ παραδείγματος τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ εὐσπλαχνίας· ταῦτα ἐδίδαξεν ἡμᾶς διὰ τῶν

Θ. Προφητῶν, ταῦτα ἐβεβαίωσεν ἡμῖν ὁ υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Πατρὸς, τοιοῦτους θέλει καὶ ἡμᾶς γενέσθαι, καὶ διὰ τούτων δυνάμεθα καὶ ἡμεῖς νὰ γίνωμεν τέκνα τοῦ ἐπουρανίου Πατρὸς, ἐντροφόμενοι ἐν τῇ ἀγῇ καὶ αἰωνίᾳ ζωῇ τῆς οὐρανίου Μακαριότητος, τῆς ὁποίας τὴν ἀπέλαυσιν πάντες ἐπιθυμοῦσιν, ἀλλὰ τὴν ἀπολαμβάνουσιν μόνοι οἱ εὐσπλαγχοι. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΝΝΑΤΗ (ΔΙΠΛΗ)

ΤΟΥ ΜΑΘΘΑΙΟΥ.

« Παραγγέλλει ἡγὼ εἶναι μὴ φοβεῖσθε »
(Κεφ. ιδ', στίχ. 27).

Περὶ ὑπομονῆς.

Δεινὰ πολλὰ τὰ περιβάλλοντα ἡμᾶς, πολλοὶ οἱ ἀγῶνες, οὓς ὁ ἄνθρωπος διατρέχει ἐν τῷ σταδίῳ τούτῳ καὶ οὗς ὁ νικῆσας μεγίστου στεφάνου παρὰ τοῦ ἀγωνοθέτου ἀξιοῦσεται· διότι θλίψεις μὲν ἔχει ὁ Κόσμος οὗτος, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς νίκης τῶν θλίψεων τούτων, πᾶν ἀγαθὸν ἀποκτάται. Πολλὰ τὰ περιβάλλοντα ἡμᾶς δεινὰ, ἀλλὰ πλεῖστα τὰ περιμένοντα ἡμᾶς ἀγαθὰ, « ἃ ὀφθαλμοὶ οὐκ εἶδε, καὶ οὓς οὐκ ἤκουσε » πῶς λοιπὸν νικήσωμεν τὰ δεινὰ ταῦτα, καὶ τοῦ στεφάνου ἀξιοῦσώμεν, εἰς τοῦτο ὁ λόγος σήμερον τέκνα μου.

Σὺ δὲ πρῶτος ὁ τὴν ὑπομονὴν διὰ τοῦ σοῦ ἀδίκου σταυρικοῦ θανάτου ἡμῖν ὑποδείξας, δίδαξόν με, ὅπως δυνηθῶ νὰ παραστήσω τὴν ἀξίαν τῆς ὑπομονῆς, καὶ τὴν ἐκ ταύτης πνευματικὴν ὠφέλειαν ὑμᾶς.

Τὸ δὲ φιλήκον ἀκροατήριον ἐώη ἡμῖν εὐμενῇ ἀκρόασιν, παρέχοντες γαλήνην τῷ λόγῳ τῇ σιωπῇ· διότι ἴσως διδάξω ὠφελιμὸν τι καὶ χρήσιμον.

Κλυδωνιζομένου τοῦ Πέτρου ὑπὸ τοῦ Κοσμικοῦ κλύδωνος βασανιζομένου δ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς θλίψεως ὑπὸ τῶν κυμάτων τῆς σαρκὸς, ὑπὸ τῶν κυμάτων τοῦ Κόσμου, καὶ ὑπ' αὐτῶν τέλος τῶν διαβολικῶν κυμάτων, ἔρχεται ἐν τῇ τετάρτῃ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ὁ Ἰησοῦς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ οἱ μὲν μαθηταὶ παραχθέντες, φάντασμα τὸν Σωτῆρα αὐτῶν

ἱστοχάσθησαν. Πλήν θάρρος ἐμβαλὼν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει, μὴ φοβεῖσθε, ἐγὼ εἰμὶ.

«Θαρσείτε· ἐγὼ εἰμαι μὴ φοβεῖσθε.»

Παραδειγματικὸν παράδειγμα παριστᾷ ἡμῖν σήμερον τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸν Πέτρον, ἥτοι τὴν ἀκράδαντον πίστιν τῶν πιστῶν κλυδωνιζομένων ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ τὴν ἔλευσιν τῆς Κρίσεως ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός, ἵνα ὑποδείξῃ ἡμῖν τὰς τοῦ Κόσμου τρικυμίας ἐμποδίζούσας τὸν μέλλοντα ἡμῶν στέφανον, καὶ ταιούτων παραδειγμάτων πληροῦται ἅπασα ἡ ἱστορία. Ὑπέμεινεν ὁ Ἀδὰμ τὴν ἐκ τοῦ παρὰδείσου ἐξορίαν, ὑπέμεινεν ἡ Εὐὰ τὰς ἐν τῷ τίκτειν ὀδύναις καὶ λύπαις καὶ ἀλγηδόναις, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ὑπομονῆς αὐτῶν ἐλυτρώθησαν, ὑπέμεινεν ὁ Πολύαυλος τὴν στέρησιν τῆς περιουσίας, τὴν στέρησιν τῶν τέκνων, τὴν στέρησιν τῶν υἱῶν καὶ θυγατέρων του, τὴν στέρησιν τῆς ὑγιείας, ὑπέμεινεν τοὺς σαρκασμοὺς τῶν φίλων του, ἀλλ' ἀνταξίῳν ἡξιώθη τῆς ὑπομονῆς του, τὴν ἀνάκτησιν ἀπάντων, καὶ τέλος τῆς αἰωνίου μακαριότητος, ὑπέμεινε τὴν ἀδικον φυλάκισιν ὁ Ἰωσήφ ὑπὸ τῆς συκοφαντίας τῆς γυναικὸς τοῦ Πεντεφρῆ, ἀλλ' ἀντιβασίλευς ἀπάσης χώρας Αἰγύπτου γέγονε, καὶ πρῶτον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ γενέσθαι καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς ἡξιώθη, ὑπέμεινον οἱ τρεῖς παῖδες τὴν τριήμερον πυρακτωθεῖσαν κάμινον ἐν Βαβυλῶνι εἰς τὴν ὁποίαν ῥιφθέντες σῶοι διέμειναν, ἀλλ' ἀνωτέρους τῶν κινδύνων ὁ ἀγώνιστος Θεὸς αὐτοὺς ἀνέδειξεν, καὶ ὁ Ἐλεάζαρ ἀταράχως καὶ ἀγογγύστως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἐσχάτα τοῦ γήρατός του ὑπέφερε τοσοῦτους κινδύνους καὶ τὸν θάνατον, ἀλλ' ὅμως μεγίστης τιμῆς καὶ χαρᾶς ἡξιώθη, ἀπολαμβάνων ἐν οὐρανοῖς, ἀκηράτους στεφάνους, ὑπέφερε τὴν πείναν, τὴν δίψαν, καὶ τὴν γυμνότητα ὁ Λάζαρος, ἀλλ' ὅμως παρ' αὐτοῦ ἐζήτει ὁ πλούσιος μὴ μόνον σταγῶν ὕδατος, ὅπως δι' αὐτῆς βρέξῃ τὸ ἄκρον τῶν χειλῶν του, καὶ τὴν καταχειρομένην γλῶσσαν του ὀροσίῃ. Ἀλλ' ἐπιλείψιμε ὁ χρόνος διηγουμένον τοὺς κινδύνους, τὰ ναυάγεια, τὰς τρικυμίας τῶν Προφητῶν, τῶν διδασκάλων, τῶν ἀποστόλων, τῶν μαρτύρων, καὶ λοιπῶν, οὐτοι πάντες μικρὰ ὑπομείνοντες, τῆς αἰωνίου ἡξιώθησαν Ἀθανάσις ὡς περ καὶ τῆς περὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν τε συγχρόνων καὶ μεταγενεστέρων τιμῆς καὶ ὑπολήψεως, ἀλλ' οἱ ἀγῶ-

νες ἐτέθησαν οὐχὶ μόνον πρὸς τοὺς ἄλλοτρίους ἀλλὰ καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, πολεμούμεθα καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τῆς σαρκὸς, πολεμούμεθα ὑπὸ τοῦ Πνεύματος, τῆς ὑπερηφανίης, πολεμούμεθα καὶ ὑπὸ τῆς ἰδίας αὐτῆς ἀρετῆς ἡμῶν!! καὶ διὰ τοῦτο μύλις ὁ Δίκαιος σώζεται, πλὴν, ὅσον ἰσχυρώτεροι οἱ πολέμιοι, τοσοῦτον ἐντιμώτεραί εἰσιν αἱ νίκαι, καὶ οἱ στέφανοι, πολεμούμεθα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Σατανᾶ, ὅστις ἐδόθη εἰς ἡμᾶς, ὅπως μὴ ἐπαιρώμεθα.

Διὰ τοῦ ὁποίου καὶ ὁ Παῦλος βοᾶν λέγει, ἐδόθη σκόλοψ τῇ σαρκί μου Ἄγγελος Σατᾶν, ἵνα μέ κολαφίζῃ, ἵνα μὴ υπεραίρωμαι. Ὑπέστη καὶ αὐτὸς ὁ Ἀγωνοθέτης, Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, τὸν ἀγῶνα τῆς πείνης, τῆς δίψης, τὸν ἀγῶνα τῆς ἀρνήσεως τῶν ἰδίων αὐτοῦ μαθητῶν καὶ ἀποστόλων, ἀλλὰ πάντων τούτων νικήσας ἐκάθισε πάλιν ἐκδεξιῶν τοῦ Πατρὸς. Μὴ λοιπὸν ἀπελπίζώμεθα καὶ ἡμεῖς, ἐνῷ ἀγωνιζόμεθα, διότι ἔρχεται ἡ Σωτηρία ἡμῶν ἐν τῇ τετάρτῃ ὥρᾳ τοῦ ἀγῶνος, δὲν ἔρχεται περὶ τὸ μέσον, δὲν ἔρχεται περὶ τὰ τέλη, ἀλλ' ἐν τῇ τετάρτῃ ὥρᾳ πρὸ τοῦ τέλους, πρὸ τοῦ μέσου καὶ συναντιλαμβάνεται ἡμῖν, καὶ συναγωνίζεται μετ' ἡμᾶς, καὶ νικήσαντας εἰς τὴν σάρκα, δίδωσι ἡμῖν τὸν στέφανον, εἰς δὲ νικήσαντα τὴν ὑπερηφάνειαν δίδωσι τὸν στέφανον τῆς ταπεινότητος, καὶ ἐπιγράφει ἐπάνω τῶν στεφάνων τρία ὀνόματα, μετ' οὐνόματι καὶ ὑψηλὴν ἐπιγραφὴν α) τὸ φοβερὸν ὄνομα τοῦ Θεοῦ β) τὸ ὄνομα τῆς πίστεως καὶ γ) τὸ νέον ὄνομα τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ταῦτα τὰ ὀνόματα φορῶν φρουρεῖται ὁ στεφανωθείς, καὶ ἀήττητος μένει, καὶ καταπατεῖ τὴν τοῦ δράκοντος κεφαλὴν καὶ συντρίβει τότε τὰ κέντρα τοῦ δαίμονος, τῆς ἀμαρτίας, ὧν εἶθε ἀξιωθίημεν.

Ἐνθαρρυνώμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ὑπομένοντες τοὺς πρὸς τὴν σωτηρίαν ἡμῶν γενομένους ἀγῶνας, τοὺς καταδιωγμούς τῆς συκοφαντίας, τῆς ψευδοκατηγορίας, τῆς ἀναισχυντίας, τὴν πείναν, τὴν δίψαν, τὴν γυμνότητα, ὃ δοῦ' ος τὴν ὑποταγὴν, ὃ ταπεινὸς τὴν ταπεινότητα, ὃ γυμνὸς τὴν γυμνότητα ὃ διωκόμενος τοὺς διωγμούς, θεωροῦντες ταῦτα ὅπλα, καὶ φρουρία κατὰ τῆς ὑπερηφανείας, κατὰ τοῦ πλοῦτου, κατὰ τῆς σαρκὸς, ἵνα ἐλευθέρως καὶ ταχέως ἀξιωθῶμεν καὶ ἡμεῖς περιπατοῦντες τὰ ὕδατα, καὶ τὰ κύματα τῆς παραχλωδιστάς τῆς θαλάσσης τοῦ κόσμου τούτου, ἔλθωμεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν

Χριστὸν καὶ ἀκούσωμεν παρ' αὐτοῦ ὀλιγόπιστοι, εἰς τι ἐδί-
στασες, καὶ διχμένοντες παρ' αὐτῷ· πούτει ὁ ἄνεμος τῶν
διωγμῶν, καὶ φθάσωμεν τότε οὐχὶ εἰς γῆν Ἰερουσαλὲμ, ἀλλ'
εἰς τὴν αἰώνιον Μακαριότητα. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

«Τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται, εἰμὴ ἐν προσευχῇ
καὶ νηστείᾳ.» (Καθ' 17 Ματθ στ. 70).

Περὶ προσευχῆς, καὶ νηστείας.

Δύο ἐντολάς διδάσκει σήμερον ἡμᾶς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον
τὴν τῆς Προσευχῆς καὶ τὴν τῆς νηστείας, δι' ὧν
διὰ μὲν τῆς προσευχῆς, συνομιλῶν τῷ Θεῷ ὁ ἄνθρωπος ἐξο-
μοιοῦται αὐτῷ, διὰ δὲ τῆς νηστείας ἐξαγινιζόμενος τοῦ σώ-
ματος, ἀναδαίνει ἐλευθέρᾳ ἡ ψυχὴ πρὸς τὸν Θεόν. Δύο λοιπὸν
θεραπευτικὰ μέσα δίδει ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον
τὴν Νηστείαν, καὶ τὴν Προσευχὴν, ἀνυπόκριτον· τῆς διπλῆς αὐ-
τοῦ φύσεως, περὶ ὧν εὐκαιρον σήμερον εἰπεῖν, τὴν θείαν τοῦ
Χριστοῦ ἀντίληψιν ἐπιζητῶντες.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ διὰ τῆς νηστείας ὑπὸ τοῦ πονηροῦ
Δαίμονος πειρασθεὶς, ὁ διὰ τῆς προσευχῆς ἐν τῷ κήπῳ τὸ
ἔργον τοῦ πέμψαντός Σε Πατρὸς τελειώσας, καὶ οὕτω εἰς
οὐρανοὺς ἀναβάς, ἐνδυναμωτόν με, ἵνα περὶ τούτων σήμερον
διδάξῃ τοὺς εὐσεβεῖς ἀκροατάς.

Σεῖς δὲ ἀγαπητά μου τέκνα, οἵτινες συνήλθετε ἐνταῦθα,
ὅπως μετὰ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Θεοῦ λόγου ἀναπέμψητε τὰς
δεήσεις Σας εἰς τὸν Θεόν, δι' οὗ ἀπολαύσητε πᾶν ἐπίγειον
καὶ οὐράνιον ἀγαθὸν ἀκουσατέ μου εὐμένως.

«Τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται, εἰμὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.»

Παραστάς ὁ πατὴρ τοῦ Δαιμονιζομένου ἐνώπιον τοῦ Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ ἐδεῖτο αὐτοῦ τὴν ἰκσιν τοῦ σεληνιζομένου υἱοῦ
αὐτοῦ, ὅντινα παρ' αὐτοῦ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός, τότε
λέγουσι πρὸς αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, πῶς ἡμεῖς οὐκ ἔδου-

νόημεν τοῦτο ποιῆσαι, ὁ δὲ ἀπεκρίθεις εἶπεν· «τοῦτο τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰμὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ». Δύο διδάσκει ἀμέσως ἐντολάς, τὴν προσευχὴν καὶ τὴν νηστείαν, εἰοτι ἡ καταφρόνησις τῶν ἐντολῶν τούτων κατέστησε τὴν Γενεάν τῶν ἀνθρώπων ἀπίστον, καὶ διεστραμμένην, ἥτις διὰ τῆς πολυφαγίας, καὶ ἀδύσφαγίας ἀπεστράφη τῶν πρώτων ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ τῶν διαρρήδην ἐρρίχουσιν εἰς τοὺς πρωτοπλάστους τὴν νηστείαν, οἱ, μὴ πιστεύσαντες μᾶλλον τῷ Θεῷ, ἀλλὰ τῷ Διαβόλῳ, κατέστησαν ἀπίστοι. Διό, ἵνα ἐπαναστρέψῃ αὐτοὺς εἰς πύστιν ἐπιβάλλει αὐτοῖς τὴν προσευχὴν καὶ τὴν νηστείαν, τὰς πρώτας ταύτας ἐντολάς, καὶ οὗτος λοιπὸν ὁ σκοπὸς τῆς προσευχῆς καὶ τῆς νηστείας ἡ ἀποκατάστασις ἡμῶν εἰς τὴν πρώτην ἀξίαν. Φέρε ἤδη ἰδὼ με ποῖος ὁ τρόπος τούτων, καὶ τὰ ἀποτελέσματα τούτων, καὶ τὸν μὲν, ἐν τῇ Κυριακῇ προσευχῇ ὁ Χριστὸς αὐτὸς διδάσκει ἡμᾶς, νὰ μὴ εἴμεθα, ὡς περ οἱ ὑποκριταί, οἵτινες φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ ἐν ταῖς τῶν πλατειῶν γωνίαις, ἐστῶτες προσεύχονται, ὅπως φαῖνται τοῖς ἀνθρώποις, οὗτος ὁ τρόπος, ἀπλοῦς καὶ ὠφέλιμος, ὁ ἐν τῇ Κυριακῇ προσευχῇ ἀλλὰ καὶ διπλοῦς ἐνταυτῷ, καὶ ὠφελιμώτατος, διπλοῦς, διότι καὶ ὁ ἄνθρωπος διπλοῦς ἐκ σώματος ψυχῆς, καὶ ἡ μὲν ψυχὴ ὡς ἐσωτερικὴ καὶ πνευματικὴ καὶ κεκρυμμένην θέλει προσευχὴν, περὶ ἧς καὶ τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον λέγει. Σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, «εἰσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου, πρόσευξαι τῷ πατρὶ σου, τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ»· ὁ ἐστὶ περιόριστον τὴν δίκαιοιάν σου εἰς ἑαυτὸν, ἀναβίβασον τὴν ψυχὴν σου, πρὸς τὸν οὐρανὸν εἰς τὰς νεφέλας, κλείσον τὴν θύραν τῶν κακιῶν, τῶν ἡδονῶν, τῶν ἀρπαγῶν τῆς ἀπάτης, τῆς πολυφαγίας, στερήθητι πάντων τούτων, καὶ ζῆται παρὰ Θεοῦ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, τὴν ταπεινότητα, τὴν ἀγάπην, τὴν Δικαιοσύνην, τὴν Ἰσότητά, «καὶ πάντα προστεθήσεται σοὶ καὶ ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοὶ ἐν τῷ φανερῷ, ἀποδώσει, ὡς περ ἔδωκε τῷ Μωϋσῇ· πρῶτον τὰς ἐντολάς, ἃς τηρῶν δώσει σοὶ οἶκον, καὶ τὸ κῆτος, ἀκόμη ὡς περ τῷ προσευχόμενῳ Ἰωάνῃ, τὴν ἐκ τοῦ θανάτου ἀπαγωγὴν εἰς τὴν ζωὴν, δώσει σοὶ τὴν δυνάμειν τοῦ τρέπειν τὴν ἐλπίαν εἰς ἐσπέρην. «Προσευχῆς τῷ μὲν Ἰωάνῃ τὸ κῆτος οἶκον ἐπαίσει· τὸν δὲ Ἐξοικὴν ἐκ τῶν

πυλῶν τοῦ θανάτου πρὸς τὴν ζωὴν ἐπανήγαγεν, τοῖς δὲ τρισὶ νέαις εἰς πνεῦμα δροσῶδες τὴν φλόγα ἐτρεψεν (Νύσσης). Δώσει σοὶ ὁ Θεὸς τὴν δύναμιν τοῦ βρέχειν καὶ μὴ, Δώσει σοὶ βλέπειν φανερῶς ὀράγματα καὶ ἀγγέλους Θεοῦ, καθὰ καὶ εἰς τὸν ἐν Καισαρείᾳ ἐκατόνταρχον, τὸν Κορνήλιον, οὗ τινος ἡ δύναμις τῆς προσευχῆς καὶ τῆς ἐλεημοσύνης ἀνέβησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀληθῶς ἀναβαίνει ὁ ἄνθρωπος μέχρι τρίτου οὐρανοῦ, ἀναβαίνει διὰ τῆς προσευχῆς, ἀφοῦ σταυρώσῃ τὰ πάθη ἐν τῷ σταυρῷ, ἀναβαίνει μέχρι Χερουδὶμ, μέχρι τοῦ Σεραφὶμ, ἀναβαίνει βλέπει τὸν Θεόν, ὥσπερ Μωϋσῆς, ἀκούει ἁρρήτα ῥήματα, ὥσπερ ὁ Παῦλος, ἐξομοιοῦται τῷ Θεῷ, ἀναμνησκαὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ, βλέπει τὸν πνευματικὸν κόσμον, καθορᾷ τὸν περικείμενον μηδὲν, ὡς πρὸς ἐκεῖνον, καταφρονεῖ ἐν καρῷ προσευχῆς τὴν ματαίαν δόξαν, συνομιλεῖ μὲ ἀγγέλους, ἀρχαγγέλους, καὶ δύναμις ἀνυψοῦται, καὶ ἀναπτεροῦται, συναισθάνεται τὴν ἀληθῆ ζωὴν ἐν καιρῷ τῆς προσευχῆς, ἐνισθί τὴν ἀθανασίαν. Τοιοῦτος γίνεσθαι ἐν καιρῷ προσευχῆς ὁ ἄνθρωπος, τοιοῦτος λοιπὸν ὢν, λαμβάνει δυνάμεις καὶ εὐεργεσίας διὰ τῆς ἐν τῷ κρυπτῷ αὐτοῦ ψυχῆς προσευχῆς του, ὁφείλει ἐπομένως διὰ τὸν παρὰ τοῦ Θεοῦ δοθέντα νόμον τῆς εὐεργεσίας καὶ εἰς τοὺς ἄλλους διδάσκειν τὴν προσευχὴν, καὶ ἐντεῦθεν γεννᾶται ἡ ἐξωτερικὴ προσευχή, ἣν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς οὐ μόνον ἐδίδαξεν, ἀλλὰ συναισθανόμενος τὴν μεγάλην τῆς ἀμαρτίας τοῦ ἀνθρώπου δύναμιν προσευχήθη ἐν τῷ φανερῷ, εἰς κῆπον δακρύας! κλαύτας! καὶ γονυπετήτας! διδάσκων τὴν ἐσωτερικὴν, καὶ ἐξωτερικὴν προσευχὴν (*)· καὶ ἐὰν ὁ Θεὸς ἐστὶ ἡ ἀλήθεια, (ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἀλήθεια), καὶ αἱ ἐπαγγελίαι αὐτοῦ εἰσὶν ἀληθεῖς.

Διὰ ὅ,τι καὶ ἐὰν ζητήσωμεν διὰ τῆς ἐπιμόνου προσευχῆς καὶ διὰ τῆς καθαρᾶς καρδίας ἀξιούμεθα αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ αἵτησις τοῦ ἀνθρώπου παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὁμοιάζει τῇ παιδικῇ αἰτήσῃ παρὰ τοῦ πατρὸς, διὰ τοῦτο πολλάκις ἀργοῦμεν νὰ ἀξιωθῶμεν αὐτῶν, ἢ καὶ παντάπασιν, ὡς βλαβερᾶς οὔσης, ὥσπερ ὁ Μωϋσῆς ποτε ὁ ἀψάμμενος τοῦ πυρὸς ἀντὶ τοῦ χρυσίου.

(1) Ὁ Ἰσοκράτης διδάσκει τὸ διπλοῦν τῆς προσευχῆς· λέγει μὴ μόνον θύων, οὐκ ἰμόν ἑξωτερικῶς, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένων (ἐσωτερικῶς καὶ μετὰ τῆς πόλεως).

Οἱ πατέρες ἡμῶν διὰ τῆς προσευχῆς μᾶλλον ἢ διὰ τῆς τῶν ὅπλων ἰσχύος ἔλαβον τὴν ἐλευθερίαν, καὶ διὰ τῆς τῶν σαλπίγγων προσευχῆς ἐρρίψαν οἱ Ἰσραηλῖται τὰ πείχη τῆς Ἱερικῶς.

Προσευχόμενοι ἀπομακρινόμθα τῆς μέθης, τῆς πορνίας, τῆς μοιχείας, λαμβάνομεν παρὰ Θεοῦ, τὴν σωφροσύνην, τὴν παρθενίαν, τὴν περιστολὴν τῶν παθῶν. Ἀποφεύγομεν διὰ τῆς προσευχῆς πᾶν μέλλον γίγνεσθαι ἡμῶν κακόν, ἀξιούμεθα τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν. Αὕτη ἐστὶν ἡ προσευχή, αὗτος ὁ τρόπος καὶ ὁ σκοπὸς τῆς διπλῆς προσευχῆς, τοιαῦτα τὰ ἀποτελέσματα θεῖα, οὐράνια, ἐπωφελῆ, σωτηριώδη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν. Δεῦρο λοιπὸν προσκαρτεροῦμεν καὶ ἡμεῖς ἐν προσευχῇ, καὶ νηστείᾳ.

Διότι καὶ Αὕτη συνεργὸς ἡμῖν πρὸς ἀρετὴν ἐστὶ, ἐὰν ταύτην οἱ πρωτόπλαστοι ἐφύλαττον, οὐκ ἂν περιέπιπτον εἰς τὴν ἁμαρτίαν, οὐκ ἂν ἐδοῦλεον μετὰ πόνου καὶ κόπου τὴν γῆν, ἐργαζόμενοι ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, οὐκ ἂν ἐδιώκοντο τοῦ Παραδείσου, οὐκ ἂν ἀπώλουν τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ δοθεῖσαν αὐτοῖς ἐπίγειον πατρικὴν περιουσίαν, τὸν Παράδεισον. Ἡ ἀδυναμία, ἀφανίζει περιουσίαν, καταστρέφει τὸ πνεῦμα, καὶ μεταποιεῖ αὐτὸ εἰς σὰρκα καὶ νεῦρα, μὴδενίζει τὴν ψυχὴν, διώκει τὸ θεῖον πνεῦμα, καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἀσεβῆ, καὶ ἄθεον! πάντα ὁ πολυφάγος προδίδει καὶ πατρίδα καὶ γονεῖς καὶ περιουσίαν, ὥσπερ ὁ πολυφάγος Ἰσαὺ· ἀλλὰ διὰ τῆς νηστείας, ἣν ὁ Θεὸς ἐπέβαλεν καὶ αὐτὸς ἐτήρησε, καταπατοῦμεν τοὺς δαίμονας, νικῶμεν τὴν ὑπερηφάνειαν, περιστέλλομεν τὸ πάθος, ἀνυψοῦμεν τὴν ψυχὴν, καὶ ἐλευθεροῦμεν αὐτὴν τοῦ Σατανικοῦ σώματος. Διὰ νηστείας οἱ τρεῖς παῖδες, καὶ ὁ Δανιὴλ εὐρωστώτεροι ἐγίγνοντο, ἢ οἱ Χαλδαῖοι. Διὰ τῆς νηστείας ὁ Ἑλεάζ παράδειγμα γέγονε τῆς ἀξίας τῆς προσευχῆς. Διὰ τῆς νηστείας ὑγιεῖς γινόμεθα, ἐφευρετικοὶ ἀποδοίνομεν, ἐχθροὺς νικῶμεν, ἀντιπάλλους καταβάλλομεν, ἐφόδιον πρὸς τὸ γῆρας ἔχομεν. Δὲν περιγράσω τὰς μεγάλας αὐτῆς ὠφελείας. Διότι διὰ ταύτης πᾶν ἀγαθὸν ἐπέρχεται νηστεία προφήτας γεννᾷ, δυνατοὺς ῥώνησιν νηστεία, νομοθέτας σοφίζει, ψυχῆς ἀγαθὸν φυλακτήριον, σώματι σύνοικος ἀσφαλὴς, ὅπλον ἀριστεύουσιν, ἀθληταῖς γυμνάσιον, τοῦτο πειρασμούς ἀποκρούεται, τοῦτη ἀλείφει πρὸς εὐτέδειαν, νήψεως σύνοικος, σωφροσύνης Δη-

σωμεν περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ φιλάνθρωπιᾶς, καὶ εὐσπλαχνίας, καὶ τῆς τῶν ἀνθρώπων ἀσπλαχνίας, πρὸς τὸν ὁμοίον τοῦ ἀνθρώπου, διὸ καὶ ἐπικαλούμεθα τὴν θεῖαν ἀντίληψιν.

Εὐσπλαχνα, καὶ μακρόθυμε Ἰησοῦ Χριστέ! ὁ διὰ πολλῶν θυμάτων σου δείξας τοῖς ἀνθρώποις τὴν μεγίστην φιλάνθρωπίαν σου καὶ τὴν ἀπειρον εὐσπλαχνίαν σου, καὶ δι' αὐτῆς τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς παραβουλῆς τοῦ πονηροῦ δούλου ὀφειλέτου μυρίων τελώνων ἀφήσας αὐτῷ πάσαν τὴν ὀφειλὴν τούτων προσπεσόντι καὶ παρακαλέσαντι. Φώτισόν με διὰ τῆς θείας σου χάριτος, ἵνα παραστήσω τὸ μέγα ὕψος τοῦ νοήματος καὶ τὴν διαφορὰν ταύτης τῆς θείας σου εὐσπλαχνίας.

Σεῖς δὲ εὐσεβεῖς ἀκροαταί μου προσέχοντες ἀκουσατέ μου.

* Ὁμοιωθῆ ἡ βασιλεῖα τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ,
» ὃς ἠθέλησε συναεῖν λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ »

Ἐξ ἀρχῆς καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἐφάνη ἡ τοῦ Θεοῦ εὐσπλαχνία καὶ ἀγαθότης πρὸς τὸν ἄνθρωπον, διὸ καὶ κατὰ τὴν ἀπειρον αὐτοῦ Σοφίαν ἐπλασεν αὐτὸν ἐκ τῆς Γῆς, δοὺς εἰς αὐτὸν ψυχὴν καὶ ζωὴν. Ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο παραβάτης τῆς θείας αὐτοῦ ἐντολῆς θνητὸς ἐγεγόνει ἀθάνατος πλᾶσθεις. Καὶ αἰετοτε προέδλεπε διὰ τὴν σωτηρίαν του διέσωσεν φέρ' εἰπεῖν τὸν Νῶε μετὰ τῶν υἱῶν του καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν ἐκ τοῦ παγιοσμίου Κατακλυσμοῦ διὰ τῆς Κιβωτοῦ, τὸν Ἀβραὰμ μετέφερεν ἐκ τῆς Μεσοποταμίας εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, διὰ δὲ τὴν μεγίστην αὐτοῦ πίστιν ὤμοσεν ὁ Θεός, ὅτι θέλει αὐξήσει τὸ γένος του ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δώσει τὴν Γῆν ἐκείνην κληρονομίαν εἰς τοὺς ἀπογόνους του, ἀλλ' ἐπειδὴ ἠπίστησαν οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ, ὑποδουλώθησαν παρὰ τοῦ Φαραῶ, καὶ ἐγένοντο αἰχμάλωτοι τετρακχόσια ἔτη. Ἀλλ' εὐσπλαχνοθεὶς πάλιν αὐτοὺς, ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς διὰ χειρὸς τοῦ Μωϋσέως, μεταφέρων αὐτοὺς εἰς τὴν Πατρίαν Γῆν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐξαποστέλλει πρὸς αὐτοὺς τοὺς Προφῆτας προμηνύων αὐτοῖς δι' αὐτῶν τὴν ἀνθρώπησιν τοῦ Μονογενοῦς υἱοῦ αὐτοῦ.

Αὐτοῦ δὲ ἀνάνθρωπήσαντος καὶ διὰ πολλῶν θαυμάτων βεβαιώσαντος τὴν Θεότητα αὐτοῦ, καὶ διδάσκοντος αὐτοὺς τὴν Θεογνωσίαν, οὗτοι κατέκρινον αὐτὸν καὶ πρέδωσαν αὐτὸν ὡς

κακοῦργον Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι, τὸν δὲ κακοῦργον Βαραβᾶν ἠθώωσαν, αὐτὸν δὲ ἐσταύρωσαν μετὰ δύο κακοῦργων, ὅποια λοιπὸν ὁμοιότης, ὅποια σύγκρισις τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς παραβολῆς εἰς τὴν ὁμοίωσιν Βασιλείας τοῦ ζήτοῦντος λογοδοσίαν μετὰ τῶν ὑπηρετῶν του, καὶ τῆς μεγίστης αὐτοῦ εὐσπλαχνίας εἰς τὸν ὀφειλέτην μυρίων τελούντων, ὁ ὅποιος παρκαλέσας αὐτὸν ἀφῆκεν τὰ πρὸς αὐτὸν ὀφειλόμενα. Αὐτὸς δὲ ἀσπλάχνως φερόμενος ἐζητεῖ παρὰ τοῦ συνδούλου του ἀποδοθῆναι τὰ χρεωστούμενα χρέη, σύρων αὐτὸν εἰς φυλακὰς, ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὸ γενόμενον.

Δηλονότι οἱ θεῖοι ἄγγελοι, ἡσθάνθησαν τὴν μεγίστην τοῦ Θεοῦ εὐσπλαχνίαν, καὶ τὴν τοῦ ἀνθρώπου σκληρότητα· διὸ καὶ ἀναγγέλλουσι ταῦτα πρὸς τὸν ὑψιστον Θεόν, αὐτὸς δὲ καταδικάζει αὐτὸν κατὰ τὸν νόμον τῆς ἀπείρου αὐτοῦ εὐσπλαχνίας καὶ δικαιοσύνης εἰς τὰ τάρταρα τοῦ Ἄδου.

Ἡ θεία διδασκαλία αὕτη θέλει γίνεαι ὡφέλιμος τέχνη μου πρὸς ὑμᾶς, ἀπ' οὗ μάλιστα ἠκούσατε καὶ ἐπληροφόρηθητε τὴν μεγίστην τοῦ Θεοῦ εὐσπλαχνίαν καὶ δικαιοσύνην αὐτοῦ. Καὶ διὰ τῆς ἀπείρου αὐτοῦ εὐσπλαχνίας ἐλεήσει ἡμᾶς ἐν ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς δικαίας αὐτοῦ Κρίσεως.

Ἄς ἐξετάσῃ δὲ ἕκαστος ἡμῶν πῶς φέρεται πρὸς τοὺς ὁμοίους του, καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς ὀφείλοντας εἰς αὐτὸν ὀφειλέτας του, καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ δανείζωμεν μὲ ὑπερόργους τόκους καθὼς πολλοὶ ἐξ ὑμῶν κάμνουσιν καὶ ἀποκαθιστῶσιν τοὺς δανειστὰς τῶν πτωχῶν καὶ ἀστέγους, οὐδόλως λυπούμενοι τὰς οἰκογενείας των, αἵτινες καταστρέφονται ἐξαιτίας τῆς πλεονεξίας τῶν δανειστῶν σκληρόότητός των. Εἴθε ἡ χάρις τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ φωτίσει πάντας ὑμᾶς, ἵνα μὴ πράξετε τοῦ λοιποῦ οὐδὲν πονηρὸν ἔργον, ἀλλῶς ἀληθεῖς μαθηταὶ καὶ ὀπκδοὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ποιῶντες τὰ θεάρεστα πρὸς αὐτὸν χριστιανικά ἔργα καταξιώσει ἡμᾶς νὰ εἰσέλθῃτε μετὰ τὴν ἐνταῦθα ἀποδημίαν μας εἰς τὴν οὐράνιον δόξαν τῆς αὐτοῦ Βασιλείας. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

«Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε, Παρὰ ἀνθρώποις
τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ Θεοῦ πάντα δυνατὰ ἐστί.»
(Ματθ. ιθ'. στίχ. 25—26).

Περὶ τοῦ καὶ ὅτι οἱ πλούσιοι δύνανται νὰ εἰσέλ-
θωσιν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Σπουδαιοτάτην ἀληθῶς ἐρώτησιν προβάλλουσιν οἱ θεοὶ Ἀ-
πόστολοι καὶ Μαθηταὶ τῷ ἰδίῳ αὐτῶν διδασκάλῳ, ἀκούσαντες
παρ' αὐτοῦ πρότερον, ὅτι οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες δυσκόλως
εἰσελεύσονται εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἐκπληττόμενοι λέ-
γουσιν, αὐτῷ. «Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι;» Ἀλλ' ὁ Θεὸς αὐτῶν
διδάσκαλος λύει τὴν ἀπορίαν των· μετὰ ζωηρᾶς καὶ θεοπρε-
ποῦς διδασκαλίας, καταπαύων τὸν θαυμασμόν αὐτῶν, λέγει
πρὸς αὐτούς. «Τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ
ἐστί.» Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς σήμερον θέλομεν νὰ φανερώσωμεν πρὸς
ὑμᾶς μὲ ποῖα μέσα δύναται πᾶς ἄνθρωπος πιστὸς νὰ εἰσέλθῃ
εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἐπικαλούμενοι τὴν θείαν ἀντίλη-
ψιν βοηθόν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς Παντοδυνα-
μου ἐξουσίας σου τὰ ἀδύνατα καὶ ἐξουθενημένα τοῦ Κόσμου,
Μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους σου ἀναδείξας, ἵνα οὗτοι τὰ ἰσχυρὰ
καταβάλλωσιν, ἐνδυναμώσόν με, ὅπως δυνηθῶ νὰ παραστήσω
πρὸς τοὺς ἀκροατάς μου, ὅτι καὶ παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ εἰσιν,
ὅτι καὶ παρὰ τῷ Θεῷ.

Ὑμεῖς δὲ ἀγαπητά μου τέκνα παρακαλῶ ἀκούσατέ μου εὐ-
μενῶς.

«Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; ὁ δὲ Ἰησοῦς, εἶπε· Παρ' ἀνθρώποις
τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ τῷ Θεῷ πάντα δυνατὰ ἐστί.»

Οὐδὲν ἐξ ὅσον τὸ Ἱερὸν εὐαγγέλιον διδάσκει εἶναι ἀκατόρ-
θωτον, ἐπειδὴ τὰ πάντα ἡ θεία δύναμις συμφόνως τῇ ἀνθρω-
πίνῃ δυνάμει ἐδίδαξε καὶ τὴν πραγματοποιήσιν αὐτῶν ἐζή-
τησε. Καὶ ἰδοὺ τὸ παράδειγμα. Παρὰ ἀνθρώποις ἐνομιζέτο
ἀπίστευτον καὶ ἀδύνατον μὲ τὴν Κιβωτὸν νὰ σωθῇ ὁ Νῶε μετὰ
πάντης τῆς οἰκογενείας του, καὶ μεθ' ὅλων τῶν διαφόρων γενῶν,

ζώων, θηρίων, πτηνῶν, ἀπὸ τὸν Παγκόσμιον ἑκείνον Κατακλυσμόν, διερρέσαντα τασοῦτον χρόνον· ἀλλ' ὅμως ἐσώθησαν. Καὶ ὁ Μωϋσῆς ἦτο ἀδύνατον νὰ σωθῇ ἀπὸ τὸν Βασιλικὸν ὄρισμόν τοῦ Φαραῶ, τοῦ νὰ φονεύωνται τὰ ἀρτιγέννητα ἄρρενα βρέφη τῶν Ἑβραίων, ἀλλὰ διὰ τῆς ὀρθῆς σκέψεως τῆς Μητρός του ἀπεκατέστη θεῖος υἱὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ Φαραῶ.

Ἀδύνατον ἦτο ἀφ' οὗ ἐπωλήθη ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἀδελφῶν ὁ Ἰωσήφ αἰχμαλώτος, καὶ συκοφαντηθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικὸς τῷ Πετεφρῇ, καὶ ἐρρίφθη εἰς φυλακὰς νὰ σωθῇ· ἀλλ' ὁ Θεὸς ἀπεκατέστησεν αὐτὸν Ἀντιβασιλέα πάσης Αἰγύπτου. Βλέπομεν λοιπὸν, ὅτι τὰ ἀδύνατα πρὸς ἄνθρωποις δυνατά ἐστιν, παρὰ τῷ Θεῷ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη κατ' εἰκόνα καὶ καθομοίωσιν ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος, ἔπεται, ὅτι ὡς Παντεξούσιος καὶ ἐλεύθερος ὢν δύναται νὰ ἐκλέγῃ τὸ ἀγαθὸν ἢ τὸ πονηρὸν, διότι οὐδένα ἄνθρωπον ὁ Θεὸς βιάζει ποιεῖν τὸ ἀγαθὸν καθὼς ἡκούσατε πρὸ ἐλίγου τὸ Ἱερὸν εὐαγγέλιον, ὅτι ἔλεγεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν νεανίσκον τὸν ζητοῦντα νὰ λάβῃ τὴν αἰώνιον ζωὴν, εἰ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν. Τήρησον τὰς ἐντολάς.

Χρήσιμος λοιπὸν εἶναι εἰς ἕκαστον ἄνθρωπον ἡ ἐλευθερία θέλησις καὶ οὐχὶ ἡ βεδισμένη, ἐὰν εἰς πλούσιοι θελήσωσιν νὰ φυλάξωσι τὰς τοῦ Θεοῦ ἐντολάς· ἐὰν βοηθῶσι τοὺς δυστυχεῖς καὶ ὑστερημένους· ἐὰν δὲν ὑπερηφανεύωνται διὰ τὰ πλοῦτη των, καὶ ζῶσιν χριστιανικῶς· εὐκόλως εἰσερχονται εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἐὰν δὲ ἐξεναντίας ζῶσιν ἀσώτως καὶ ὑπερηφάνως μὴ φυλάττοντες τὰς ἐντολάς, εὐκολώτερον εἶναι, καθὼς ἡκούσατε πρὸ ἐλίγου, νὰ περάσῃ τὸ χονδρότερον σκηνίον παντὸς πλοίου ἀπὸ τὴν ῥαφίδα τῆς βελόνης, ἢ πλούσιος εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἀναγνώσατε τὴν Παλαιὰν Γραφὴν καὶ μάθετε, ὅτι πλούσιος ἦτον ὁ Ἀβραάμ, ἀλλὰ μεταχειριζόμενος καλῶς τὰ πλοῦτη του, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, ἐπειδὴ οὐδεμίαν ἡμέραν ἔτρωγε χωρὶς νὰ φιλοξενῇ τινὰ, καὶ ὅταν δὲν προσήρχοντο ἐξήρχετο μόνος του εἰς τὴν ἐδὸν, καὶ ἅμα ἐδίδετο διαβαίνοντά τινα τὸν ἔφερεν εἰς τὴν σκηνὴν του, ἐπλυνε τοὺς πόδας του, καὶ ἐφιλοξενεῖ αὐτὸν, διὸ καὶ ἠξιώθη ξενισαὶ τρεῖς Ἀγγέλους ἐν μιᾷ ἐσπέρᾳ, καὶ μισθὸν παρ' αὐτῶν λαβεῖν τὴν γέννησιν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰσαάκ. Τοιοῦτοι ἦσαν τότε οἱ πλούσιοι, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν παρούσαν γενεάν

εὐρίσκαμεν τοιούτους, πλὴν σπανιωτάτους, καθὼς τοὺς ἡγ. ρίζα-
ρείου σκελῆς, τοὺς τοῦ Ἀροκκείου, τοὺς τῆς Ἀκαδημίας, τοὺς
τοῦ Βαρβακείου, τοὺς τῶν δύο ὀρφανοτροφείων ἁρρένων καὶ Κο-
ρασίων, τοὺς τοῦ Πολυτεχνίου καὶ ἄλλων τοιούτων καταστημάτων
θεαρέστων. Πάντες λοιπὸν δυνάμεθα, ἐὰν θέλωμεν νὰ εἰσελ-
θώμεν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, πλούσιοι καὶ πένητες, Ἀρ-
χιερεῖς, Ἱερεῖς, ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι καὶ πάσης τάξεως,
καὶ πάσης ἐπαγγελίας καὶ τοῦτο αὐτὸ διδασκόμεθα παρὰ τοῦ ση-
μερινοῦ Ἱεροῦ εὐαγγελίου, πᾶσα δὲ ἀρετὴ καὶ πᾶν ἀγαθὸν
ἔργον δυσκολοκατόρθωτον, ἡ δὲ κακὴ πρᾶξις εὐκατόρθωτος· διὰ
τοῦτο καὶ πᾶς ἐνάρετος κοπιᾷζων καὶ ὑπομένων ὑπὲρ τῆς ἀρε-
τῆς θέλει ἀνταμειφθῆ· παρὰ τοῦ μισθοποδότη Θεοῦ, καὶ θέλει
ἀκούσει τὴν μακαρίαν ἐκείνην φωνήν. Δεῦτε πρὸς με πάντες εἰ
κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι καὶ γὰρ ἀναπαύσω ἡμᾶς.

Ἄλλ' ἴσως τινὲς δύνανται νὰ εἰπωσι, διατὶ εἰ πλούσιαι με
δυσκολίαν εἰσέρχονται εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; διότι ἀντὶ
νὰ ταπεινωθῶνται ὑπερηφανεύονται, ἀντὶ νὰ ἐλεῶσι φιλαργυ-
ρεύονται, ἀντὶ νὰ ᾔναι σώφρονες, εἶναι φιλήδονοι, ἄσωτοι, να-
μιζόντες ἑαυτοὺς, ὅτι εἶναι ἀθάνατοι. Ἀλλὰ καὶ εἰ πτωχοὶ δὲν
εἰσέρχονται εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἐὰν δὲν ζῶσι χρι-
στιανικῶς, ποιοῦντες ἔργα ἐνάρετα, καὶ ὑπομένοντες τὰς κα-
κουχίας, οὔτε ὁ πλούσιος λοιπὸν ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ ἐμπόδιον εἰς
τοὺς πλουσίους, ἀλλ' οὔτε ἡ πτωχεύα δύναται νὰ φέρῃ τὸν
πτωχὸν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· διὰ τοῦτο λέγει τὸ Ἱερὸν
εὐαγγέλιον, ὅτι δύσκολον, καὶ οὐχὶ ἀκατόρθωτον, τὸ δύσκολον
λοιπὸν δύναται διὰ τῆς θελήσεως καὶ ἐπιμόνου ἀποφάσεως
ἡμῶν νὰ γίνῃ εὐκολώτατον, καὶ τότε λαμβάνει ὁ κατορθώσας
τὴν ἀρετὴν μεγαλεῖτερον μισθόν, διότι ὑπερέβη πᾶσαν δυσκο-
λίαν.

Πάντες λοιπὸν ἐπληροφορήθημεν διὰ τῆς σημερινῆς διδα-
σκάλιας, ὅτι δυνάμεθα νὰ εἰσελθώμεν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ, ἐὰν θελήσωμεν· αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς βλέπων τὴν σταθερὰν
ἀπόφασίν μας καὶ τὴν θέλησιν, βοηθεῖ καὶ συνεργεῖ καθ' ὅλα.
Τρέξομεν λοιπὸν πάντες τέκνα μου ἀγαπητὰ εἰς τὸν προκει-
μενον ἀγῶνα, ποιήσομεν τὰ ἔργα, τὰς ἀρετὰς, ἵνα πάντες
ἀξιωθώμεν τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

* ΟΙ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, οὗτος ἐστὶν ὁ κληρονόμος, θεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ κατασχώμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, καὶ λαβόντες αὐτὸν οἱ Γεωργοὶ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, καὶ ἀπέκτειναν *.

(Εβρ. καὶ σιγ. 38—39).

Περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ Μακροθυμίας.

Τὸ μέγα τῆς ἐνανθρωπήσεως Μυστήριον, καὶ τῆς τῶν ἀνθρώπων Σωτηρίας, καὶ Προφητικῶς καὶ Παραβολικῶς προείπεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τοὺς ἀχαρίστους Ἰουδαίους. Προφητικῶς μὲν, ὅπως τὰ κρίσια τῶν καρδιῶν αὐτῶν φανερώσῃ, ὡς καρδιζιγνώστης Θεὸς γνωρίζων, Παραβολικῶς δὲ, ἵνα διδάξῃ αὐτοὺς τὸ ὀλέθριον ἀποτέλεσμα τῆς χριστοκτονίας τῶν χριστοκτόνων, καὶ ἐμποδίσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς μωφονίας, φέρει δὲ ὡς παράδειγμα τὰ παθήματα τῶν πολυάθλων θείων Προφητῶν, καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ Μαθητῶν μετὰ ταῦτα. Εὐκερὸν λοιπὸν σήμερον εἰπεῖν ἡμῖν ἀγασπητὰ μου τέκνα περὶ πάντων τούτων, καὶ διδάσκων ὑμᾶς, ἐπικαλούμενος παρ' ὑμῶν τὴν εὐμενῇ ἀκρόασιν, τοῦ δὲ Θεοῦ καὶ Πατρὸς τὴν ὑπὲρ πάντων Ἑλλήνων ἐλευθέρων καὶ δούλων ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν πονηρῶν ἔργων, καὶ τὴν στοργὴν εἰς τὰς ἀγαθὰς πράξεις.

* Οἱ δὲ Γεωργοὶ ἐκείνοι ἰδόντες τὸν υἱὸν, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, οὗτος ἐστὶν κληρ. θεῦτε ἀποκτείνωμεν. *

Καθὼς εἰ γονεῖς καὶ διδάσκαλοι ὑμῶν, φίλοι καὶ συγγενεῖς συνηθίζουσι νὰ συμβουλευσιν τὰ τέκνα των πότε μὲν διὰ παραδειγμάτων, ἄλλοτε δὲ διὰ εἰκόνων, παριστῶντες αὐτοῖς τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα παντὸς πονηροῦ ἔργου, καὶ πάσης κακῆς πράξεως, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ Πανάγαθος Θεὸς καὶ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, δὲν φοβερίζει μὲ ἀπειλὰς πληγῶν, καὶ θανάτου τοὺς φονεῖς αὐτοῦ, ἀλλὰ ὡς φιλόστοργος Πατὴρ, πατρικῶς συμβουλεύει αὐτοὺς, καὶ διὰ τοῦ σημερινοῦ Ἱεροῦ εὐαγγελίου πάντα πιστὸν διὰ τὸν ἔξῃς. Ἀνθρωπὸς τις λέγει ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, δηλ. ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ μηδενὸς τὸν Κόσμον καὶ πάντα τὰ ὁρατὰ καὶ ἀόρατα, ὡς ἀναγωγικῶς λέγεται ἀμπελῶν ὁ ἐβραϊκὸς λαὸς, φραγμὸς ὁ Μωσαϊκὸς

νόμος, ληνὸς τὸ θυσιαστήριον, Πύργος ὁ Νὰός, Γεωργοὶ εἰ διδάσκαλοι, ἀπαδήμησεν δηλ. ἐμακροθύμησεν· καὶ εἰς μὲν τὸν Κόσμον τὸν ἀμπελῶνά του φραγμὲν αὐτῷ περιέθηκε, δηλονότι μὲ τὸν νόμον τῆς φύσεως ἐπεσφρίγισε, καὶ ὥρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν τὴν ἀγαθότητά του, καὶ ὠκοδόμησεν πύργον, τὴν ἀρετὴν δηλονότι, ἐνέβαλεν ὡς σκοπιὰν, καὶ ἐξέθετο αὐτὸν Γεωργοῖς, καὶ ἀπαδήμησε· παρέδωκεν ὁ Θεὸς τὸν Κόσμον ἐστολισμένον εἰς τοὺς πρωτοπλάστους, ἐλευθέρους δὲ αὐτοὺς δημιουργήσας, ἔδωκε πρὸς αὐτοὺς ἅπασαν τὴν πληρεξουσιότητα πάντων τῶν ἐπὶ γῆς κτισμάτων του, καὶ ὅτε ἦλθεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν κατὰ τὰς χρόνους τῶν Προφητῶν ἀπέστειλεν αὐτοὺς λαθεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ, οἱ δὲ γεωργοί, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖ· ἄλλους μὲν ἔδειραν, ἄλλους δὲ ἐφόνευσαν, ὕστερον δὲ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέγων ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου, ἀληθῶς ἐγνώριζεν ὁ Θεὸς ὅτι ὁ σαρκωθεὶς υἱὸς αὐτοῦ θέλει φονευθῆ παρ' αὐτῶν, διὰ τοῦτο ἐξέβαλεν αὐτὸν ἐξω τῆς πόλεως καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.

Καρποὺς λοιπὸν ἀρετῆς καὶ ἀγάπης ἐζήτησεν ὁ Θεὸς παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' αὐτοὶ ἀντὶ τούτων ἐσταύρωσαν καὶ ἐφόνευσαν αὐτόν, διὰ τοῦτο καὶ ἐδιώχθησαν παρ' αὐτοῦ καὶ ἀντ' αὐτῶν ἡμεῖς εἰσῆγαγεν εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ, ἀλλ' ἡμεῖς χεῖρονες τῶν Ἰουδαίων ἐγεγόναμεν, καὶ οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἀποδίδει τοὺς τοιοῦτους καρποὺς καὶ τοὺς ἀπαιτοῦντας παρ' ἡμῶν δούλους αὐτοῦ ἱερεῖς καὶ πνευματικοὺς ἐμπαίζομεν, χλευάζομεν καὶ μυκτηρίζομεν, καὶ οὐ μόνον πρὸς αὐτοὺς τοιαῦτα πράττομεν, ἀλλ' ἂν καὶ τινες ἔχωσιν ἀρετὰς προσπαθῶμεν διὰ δολίου τρόπου καὶ διὰ τῆς ἱεροκατηγορίας νὰ καταστήσωμεν αὐτοὺς ὁμοιοὺς ἡμῖν. Τοιαύτης δὲ εὐχῆς τῆς καταστάσεως ἡμῶν, ἔρχεται αἰφνιδίως ὁ θάνατος καὶ λαμβάνει τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἀνέτοιμον, τὸν ἀνεκτίμητον ἀμπελῶνα καὶ ὁθησαυρὸν τοῦ Θεοῦ, διότι οὐδέποτε ἐσυλλογίσθημεν περὶ αὐτῆς.

Τοιοῦτος λοιπὸν ὁ σκοπὸς τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς παραβολῆς, ἤλθομεν εἰς τὸν Κόσμον, ἐλάβομεν παρὰ Θεοῦ τὸ αὐτεξούσιον, ἀπολαμβάνομεν τοὺς καρποὺς τοῦ ἀμπελῶνος, ὅστις ἔχει φραγμὲν τὸ λογικόν μας, καθήμενον ἐπὶ ὑψηλοῦ πύργου καὶ ἐπιβλέπον πάσας τὰς κινήσεις καὶ πράξεις μας, καὶ εἰς μὲν τὰς καλὰς ἐνθαρρύνει, ἀπὸ δὲ τὰς κακὰς ἐμποδίζει.

Ἐλθετε λοιπὸν τέκνα μου ἀγαπητὰ, ὑπακούσωμεν τῆς θείας

ταύτης παραβολῆς, συλλογιζόμενοι ὅτι ἀπολαμβάνομεν ἤδη τοὺς καρποὺς τοῦ προσωρινοῦ Κόσμου τούτου, πίνοντες μεθύσαντες καὶ ἀπολαμβάνοντες ὅλα τὰ τοῦ Κόσμου, ἀκούσομεν τὴν εὐράνιον φωνὴν τοῦ Θεοῦ λόγου ζητοῦσαν τοὺς καρποὺς τῆς δικαιοσύνης καὶ μετανόας, καὶ μετανοοῦντες ἀληθῶς ἀποδώσομεν τὴν εἰλικρινῇ μετάνοιαν ἡμῶν, διότι, λέγει, οὐ θελήσει θελῶ τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὥς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν. Μόνοι μας καὶ αὐτοθελήτως ἂς ἐπιστρέψωμεν, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ πρὸς ἡμᾶς αἰφνιδίως ὁ θάνατος καὶ εὖρη ἡμᾶς κακοὺς διαχειριστὰς τῆς φιλανθρωπίας αὐτοῦ, καὶ τότε κακοὺς κακῶς ἀπωλέσει ἡμᾶς, ὃ μὴ γένοιτο Χριστὲ Βασιλεῦ, ἀλλ' ἔλεως γενοῦ ἡμῖν. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ. ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

• Ἰδοὺ καὶ ἄριστόν μου ἡτοιμάσα, οἱ ταῦτοί μου καὶ τὰ σιτιστὰ
τεθυμένα, καὶ πάντα ἑτοίμα, δεῖτε εἰς τοὺς γάμους. »

(Μαθ. Καρ. ΚΒ'. στίχ. 4).

Περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Πανάγαθος Θεὸς προετοιμάσας τὰ πάντα, καὶ ἐπὶ τέλει δημιουργήσας τὸν ἄνθρωπον, παρέδωκεν οὐχὶ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὰ δημιουργήματα, ἀλλὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν εἰς τὴν ἐξουρίαν τοῦ ἀνθρώπου ἔδωκε· καταστήσας αὐτὸν Βασιλέα τοῦ Παντός, ὅπερ ἡ ἀπειρος τοῦ Θεοῦ ἀγαθότης ἐδημιούργησε, καὶ τὸν μὲν ἥλιον, ἵνα ὁδηγῇ, καὶ θερμαίνῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς, σελήνην δὲ, ἵνα ἀποφεύγῃ τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας, αὐτὴν τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ἵνα μὴ προσκόπη εἰς λίθον τὸν πόδα αὐτοῦ, ἀστέρες δὲ, ἵνα ἐν καιρῷ, μὴ εὖσης τῆς σελήνης, ὁδηγήσῃ τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὴν ἀρετὴν· λίαν λοιπὸν καλὰ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὴν δημιουργίαν τοῦ Παντός, καὶ ἵνα τελειοποιηθῇ πάντων τῶν ποιημάτων ὁ ἄνθρωπος, προσεχάλεσε τὸν πρωτόπλαστον, ὅπως ὀνομάσῃ πάντα τὰ ἄλογα ζῶα καὶ τὰ πτηνὰ καθὼς καὶ τὰ ὀνόμαζεν καταλλήλως, παραδούς πρὸς αὐ-

τὸν τὰ πάντα εἰπών, ἰδοὺ ἀρχέτω πάντων, ἃ διὰ σέ-ἡτοίμασα. Τοῦτ' αὐτὸ σήμερον παρατηροῦμεν ἐν τῷ σημερινῷ ἱερῷ Εὐ-αγγελίῳ, τὸ ὁποῖον κατ' εἰκονομίαν Θεοῦ γέγονεν, ἵνα εὐδαίς δύναται φλυαρεῖν, ὅτι ἄλλος ὁ Πατήρ, ὁ δὲ υἱὸς ἀντίθετος τῷ πατρὶ· ἀλλ' ὁ ἴδιος ἐστὶ Πατήρ, ὡς Πατήρ, ὁ δὲ υἱός, ὡς υἱός, ἀλλ' ὁμοούσιον πρὸς ἀλλήλους, διὰ τοῦτο τὸν ἡτοιμα-σμένον παρὰ Πατρὸς Κόσμον, ὡς Βασιλείαν τινὰ εἰκονίζει ὁ Υἱός, τὸν δὲ Πατέρα αὐτοῦ Βασιλέα τοῦ Κόσμου. Ἡ αὐτὴ λοιπὸν ἐννοία καὶ εἰς τὴν Παλαιὰν Γραφὴν ὑπάρχει, ἡ αὐτὴ καὶ εἰς τὴν νέαν ἐν τῷ ἱερῷ Εὐαγγελίῳ ἐννοία καὶ σαφέναι. Ὁμοιώθη ἀληθῶς ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν μὲ τὴν Βασιλείαν τοῦ Κό-σμου. Καθὼς δὲ ὁ Πατήρ ἐν τῇ Παλαιᾷ Γραφῇ, εὐτὼ καὶ ὁ Υἱὸς παραβολικῶς, λέγει, σήμερον ἐν τῇ νέᾳ· διόπερ ὅς ἴδωμεν ὁποῖον ὁμοιότητα δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν πρὸς τὰ τῆς ἀρετῆς ἔργα τὰ ὑποβληθέντα εἰς ἡμᾶς παρὰ τοῦ Θεοῦ Νόμου.

Ὁμοιάζουσιν ἄραγε ἅπασαι αἱ πράξεις μας μὲ τὰ παραγ-γαλθέντα; ἢ, ὅπερ μὴ γένοιτο, εἶναι τὸ ἐναντίον. Περὶ τοῦ-του λοιπὸν ἡμῶν ὁ λόγος σήμερον, ἐλθετε δὲ εὐχὴ εἰς τοὺς γά-μους, ἀλλ' εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, ὅπου θελετε διδασθῆ παρ' ἐμοῦ.

Σὺ δὲ Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ, ὁ ὑπεραγαπήσας τοσοῦτον τὸν ἄνθρωπον καὶ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας του ἐνανθρωπήσας, καὶ σταυρωθεὶς μετὰ τῶν κακουργῶν, φώτισόν με, ὅπως δυνηθῶ ἂν εὐχὴ ἐντελῶς, τουλάχιστον, ὅσον δύναμαι νὰ παραστήσω τὸ μέγιστον ὕψος, τὸ ἐκ τῆς ὁμοιότητος τῶν πράξεών μας, συμφώνως μὲ τὰς ἀγίας σου ἐντολάς, καὶ λάβωμεν δι' αὐτῶν τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν.

Τρεῖς δὲ ἀγαπητά μου τέκνα ἀκούσατέ μου εὐμενῶς, ὅ-πως ἴδητε, ὅτι οἱ πράξεις ὑμῶν δὲν βυθίζουσιν συμφώνως μὲ τὸν θεῖον νόμον εἰς ὃν ἐμπεριέχεται, ἅπαν τὸ μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως.

« Ἴδου τὸ ἄριστόν μου, λέγει, ἡτοίμασα, οἱ παῖρές μου καὶ τὰ σκευὰ τοῦμένα, τὰ πάντα ἑτοίμα, δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. »

Ὁ παρὰ Μωϋσέως νόμος ἐδόθη παρὰ Θεοῦ ἐν τῷ ὄρει τῷ Σινᾷ, μετὰ δὲ ταῦτα Προφῆτας, καὶ Κριτὴς ἐξαπέστειλεν ἐ-παιτα καὶ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν Κόσμον, πρὸς κατὰ πάντα ἄνθρωπον εἰς τοὺς γάμους, δηλονότι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ

νόμου ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, ἔλθετε λέγει πάσης τάξεως καὶ πάσης ἡλικίας, ὅπως γεύσῃσθε μου τοῦ γάμου καὶ λάβητε τὴν ἐξ αὐτοῦ ὠφέλειαν, ἔλθετε ἢ τοὺς ἀγροὺς καλλιεργοῦντας, ἵνα ἀπολαύσῃτε τοὺς ἀληθεῖς καρποὺς αὐτῶν, καὶ μὴ προσποιῆσθε λέγοντες, ἀγρὸν ἡγόρασα· ἔλθετε οἱ τὰς πέντε αἰσθήσεις ὡς πέντε ζεύγη βυθῶν μεταχειριζόμενοι εἰς τὰς ἡδονὰς τοῦ Κόσμου τούτου, καὶ μὴ προσποιῆσθε τὴν δοκιμὴν αὐτῶν, ἔλθετε εἰ ἄγαμοι ἵνα μάθῃτε καὶ λάβητε τὸν στέφανον τῆς παρθενικῆς ἀρετῆς, τῆς σώφρονος ἀγαμίας, μὴ ἐπιθυμήσαντες τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σας, ἀλλὰ φυλάξαντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, προσέλθετε, καὶ σεῖς εἰ ἑγγαμοὶ, ἵνα μάθῃτε τὸν νομοθετιμένον κατ' ἀρετὴν σώφρονα γάμον.

Πάντας λοιπὸν προσεκάλεσεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ γάμου ἀπὸ μικρὸν ἕως μέγαν, καὶ αὐτὸν τὸν Παράδωσον πρὸς χάριν τοῦ ἀνθρώπου ἔκαμεν ὁ Θεός· ἀλλ' ὁ ἀνθρώπος παραβάς τὴν θεῖαν αὐτοῦ ἐντολὴν κατεδικάσθη νὰ ἐργάζεται τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήφθη, καὶ ἐν ἰδρώτι τοῦ προσώπου του νὰ ἐσθίῃ τὸν ἄρτον του, καὶ ἡμεῖς ἐργαζόμενοι καὶ τὰ καλὰ ἔργα ποιοῦντες, ὡς ἐσθίωμεν τὸν ἄρτον μας δικαίως· εἰ γεωργοὶ τοὺς καρποὺς τῶν, οἱ ποιμένες τὸ γάλα, εἰ διδάσκαλοι τὴν ἐνσέσητον καὶ ἀληθῆ διδασκαλίαν διδάσκοντες, εἰ ποιμενάρχαι καὶ ἱερεῖς τὴν πνευματικὴν τροφὴν μεταδίδοντες εἰς τὰ πνευματικὰ αὐτῶν τέκνα, ὁ ἄγαμος τὴν νίκην τῶν σαρκικῶν αὐτοῦ ὀρέξεων, εἰ ἑγγαμοὶ τὴν νόμιμον καὶ σώφρονα ἀπόλαυσιν τοῦ γάμου. Ἀλλὰ φεῦ! πάντες παρ' ἐλπίδα ἐξέκλιναν καὶ ἠχρειώθησαν, ὁ γεωργὸς ἐγένετο τῆς κακίας, καὶ ἀσεβείας γεωργός, ὁ ποιμὴν ἀρχηγὸς τῶν δαιμόνων, ὁ ἄγαμος διασπορεύς, εἰ ἑγγαμοὶ παραβάται τοῦ μυστηρίου, καὶ οὐδεὶς πλέον φυλάττει τὰ ἴδια αὐτοῦ καθήκοντα. Τούτου ἕνεκεν ὁ Θεὸς λυπηθεὶς τὸ ἴδιον αὐτοῦ πλάσμα ἀπεφάσισε νὰ ἀνανεώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ ἐξαπέστειλε τὸν μονογενῆ αὐτοῦ Υἱὸν εἰς τὸν Κόσμον, ὃς ἐλθὼν ὑπὸ νόμον εἰς τὸν Κόσμον, ἔλαβε τὴν Βασιλείαν, καὶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ἠθέλησε νὰ προσέλθωσι πάντες πρὸς αὐτὸν εἰ παρακτραπέντες, τουτέστι ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τὸν γάμον τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, ἅπερ εἰσὶ τὰ τεθυμένα σιτιστὰ, τὸ ἄριστον καὶ οἱ ταῦροι, σύμβολα πάντα τοῦ ὑπερφουδὸς μυστηρίου τῆς θείας εὐχαριστίας τῆς Σαρκὸς καὶ τοῦ Αἵματος, τοῦ ζωοδότητου Χριστοῦ. Αὐτὴ δὲ ἡ κοινὴ ἡμῶν μήτηρ, ἡ ἀγία τοῦ

Χριστοῦ ἐκκλησία πάντοτε καὶ σήμερον προσκαλεῖ ἡμᾶς λέγουσα, προσέλθετε μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης, ἀλλ' ἡμεῖς φεύγομεν καὶ ἀπομακρυνόμεθα περιφρονούντες τὴν πρόσκλησιν ταύτην, ὁ μὲν εἰς τὴν ἀγοράν, ἄλλος εἰς τὰ καφενεῖα, ἕτερος εἰς αἰσχροὶ καταγώγια· ἐν δὲ τῇ τοιαύτῃ περιπιώσῃ ἐξαποστέλλει ὁ Θεὸς τοὺς Ἀγγέλους αὐτοῦ νὰ ἐπαναγάγῃ τοὺς ἐσκορπισμένους εἰς τὰ πάθη τῆς σαρκὸς καὶ τῆς διαφθορᾶς, καὶ φέρῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας, εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας. Τρέφομεν λοιπὸν, σπεύσομεν, προσέλθομεν εἰς τὴν φωνὴν τῆς ἰδίας ἡμῶν συνειδήσεως, καταφρονήσομεν πᾶσαν παράνομον πράξιν πρὶν τὸ τέλος φθάσει, πράξομεν τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς ἅτινά εἰσι τὸ ἔνδυμα τοῦ γάμου, ὅπως μὴ ἀκούσωμεν, ὡς ἐκαῖνοι οἱ γυμνοὶ τοῦ ἐνδύματος, πῶς εἰσέλθετε μὴ ἔχοντες ἔνδυμα γάμου; Πῶς τολμᾶτε δηλονότι νὰ λέγεσθε χριστιανοὶ μὴ πράττοντες ἔργα χριστιανικά; πῶς δύνασθε νὰ ἐλπίζητε σωτηρίαν μὴ μετανοοῦντες; καὶ οὕτω καταδικασθῶμεν εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως, ῥῦσαι ἡμᾶς Κύριε τῇ τοιαύτῃ καταδίκῃ. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

• Ἐν ταύταις ταῖς δυὸν ἐντολαῖς, ὁ Θεὸς ὁ νόμος καὶ οἱ Προφῆται κρίμανται. • (Ματθ. Κεφ. ΚΒ'. στιχ. 40)

Περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ ἀγάπης κλπ.

Τὸ ἀψευδέστατον καὶ ἀλάνθαστον στόμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπισφραγίζει, καὶ βεβαιεῖ, ὅσα καὶ ἐπὶ τοῦ Σινᾶ ὄρους ἐνομοθέτησεν ὁ ἴδιος διὰ Μωϋσέως, διὸ, καὶ λέγει πρὸς τὸν νομικὸν Φαρισαῖον ὅστις ἐνόμιζεν, ὅτι διὰ τῆς ἐρωτήσεώς του θέλει κερδίσει τὴν εὐνοίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ εἶχεν ἀποστατήσῃ τὴν ἐναντίαν μερίδα τῶν Σαδουκαίων, αὐτῇ δὲ ἡ δόλιος ἐρώτησις τοῦ Νομικοῦ πρὸς τὸν Ἰησοῦν « τὸ ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ, » ἔφερε τὴν ἀπάντησιν τοῦ Σωτῆρος διὰ τῆς ὁποίας ἐντροπισθέντες οἱ Φαρισαῖοι ἐσιώπησαν, γνωρίζαντες, ὅτι πάντα τὰ τοῦ Θεοῦ προστάγματα

εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐντελὴν, τὴν πρώτην δηλονότι, περι-
κλείονται, καὶ ἐμπεριέχονται, διὰ εὐκαιρον εἰπεῖν σήμερον περὶ
τῆς τοῦ Θεοῦ ἀγάπης, δεομένους τοῦ Ὑψίστου βοηθῆσαι ἡμῖν.

Ποιητὰ Οὐρανοῦ καὶ Γῆς καὶ πάσης ὀρωμένης καὶ ἀερά-
του κτίσεως, Σὺ δὲ διὰ τὴν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀγάπην σου
καὶ αὐτὸν τὸν ἐκ τῆς γῆς ἄνθρωπον ἰδίαις χερσὶν πλάσας,
καὶ ὅλα τὰ τοῦ Κόσμου τερπνά, καὶ αὐτὸν τὸν Παράδεισον
δημιουργήσας, πρὸς τὴν τοῦ ἀνθρώπου τροφὴν καὶ τέρψιν.
Φώτισόν με, ἔπως δυνηθῶ νὰ ἐξηγήσω σήμερον τὴν πρὸς
τοὺς ἀνθρώπους μεγίστην ἀγάπην σου, καὶ ὅτι ὁ ἀχάριστος
ἄνθρωπος δὲν ἐγνώρισεν αὐτὴν, ὥστε νὰ μὴ ἀγαπήσῃ ἄλλο
τι εἰμὴ μόνον σὲ τὸν δημιουργὸν καὶ πατέρα αὐτοῦ.

Ὑμεῖς δὲ ἀγαπητὰ μου τέκνα, ἀκούσατε μετὰ προσοχῆς,
ἵνα τοῦ λοιποῦ ἀγαπήσῃτε αὐτὸν τὸν μόνον ποιητὴν καὶ πλά-
στην σας.

* Ἐν ταύταις ταῖς ὁμιλίαις, ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ
Προφῆται κρίνονται *

Μήτηρ πάντων τῶν θεῶν νόμων καὶ βαθμὶς ἑλὼν τῶν ἀ-
γαθῶν εἶναι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη, ὥστε δὲ τὸ ὕλικόν
πῦρ εὐρίσκον ὕλην καυστικὴν ἀνάπτει, ὑψοῦται, καὶ κορυφοῦ-
ται μέχρι τῶν νεφελῶν τοῦ Οὐρανοῦ, κατακαίει πᾶν τὸ προσ-
τυχόν ἀδιακρίτως, εὐτως καὶ ἡ θερμότης τῆς πρὸς τὸν Θεὸν
ἀγάπης, ὅπου εἰσέλθει ἐκρίζώνει καὶ κατακαίει πάντα τὰ
τῆς πονηρίας πάθη, τὴν δὲ αὐτὴν ψυχὴν ὡς παρθένον γῆν
πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ θείου λόγου ἐτοιμάζει, ὅπου γὰρ ἀγάπη
καθαρὰ, ἐκεῖ οὐχὶ ὑπάρχει φόβος καθ' ὅς γράφει ὁ Ἀπόστολος
Ἰωάννης εἰς τὴν καθολικὴν αὐτοῦ ἐπιστολὴν, ἡ γὰρ τελεῖα
ἀγάπη ἐξωδᾷλλει τὸν φόβον, ἕκαστος δὲ τῶν πιστῶν ἔχων ἀ-
γάπην καὶ φόβον πρὸς τὸν Θεόν, ὑποτάσσει τὸ λογικόν αὐτοῦ
πρὸς αὐτόν, καὶ ἀνοίγει τὴν καρδίαν του πρὸς ὑποδοχὴν τῆς
θεῆς χάριτος.

Ἐκ τούτου φανεροῦται, ὅτι, ἐὰν δὲν ἀφιερῶσωμεν ἀπάσας
τὰς ψυχικὰς ἡμῶν δυνάμεις πρὸς τὸν Θεόν, τὴν ἀγάπην φυ-
λάττοντες εἰς τὴν καρδίαν μας πῇν εἰς αὐτὸν πίστιν, γνωρί-
ζοντες τὸν Κύριον τοῦ Παντός, ὡς πηγὴν ζωῆς τῶν κτησιμᾶ-
των αὐτοῦ, ὡς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει πρὸς Ῥωμαίους
ἐπιστολῆς (Κεφ. Β'. στίχ. 5), ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυ-
ται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος

ἡμῶν, ἐπειδὴ δὲ πᾶς ἄνθρωπος φέρει τὴν εἰκόνα τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ, διὰ τοῦτο καὶ πρὸς πάντα ἄνθρωπον πρέπει νὰ ἔχωμεν τὴν ἀγάπην καὶ πρὸς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἰδίους ἐχθροὺς ἡμῶν, «μηδενὶ μηδὲν κακὸν ἀποδίδοντες, ἀλλὰ προνοούμενοι ἀγαθὰ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων» ἐπειδὴ οὐδεμία ἀλλή τις πράξις ἡμπορεῖ νὰ ᾖναι ὠφέλιμος εἰς ἐκάστην ἐπαρχίαν καὶ πόλιν, καὶ ἰδίως εἰς κάθε οἰκογένειαν, τοῦ νὰ ζῶσιν ἐνωμένοι καὶ συνδεδεμένοι μετ' τὸν ἀδιάρρηκτον δεσμόν τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία οὐχὶ μόνον φέρει τὴν εὐτυχίαν τῆς προσωρινῆς ταύτης ζωῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν τῆς ψυχῆς σωτηρίαν, καὶ αὐτὴν προσέτι τὴν ἑνωσιν τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἐν ᾧ ἐξ ἐναντίας διχονοοῦντες, φθονοῦντες καὶ μιμοῦντες ὁ εἰς τὸν ἄλλον, θέλει εἶθαι τὸ μεγαλεῖτερον δυστύχημα οὐχὶ μόνον δι' ἐκάστην ἐπαρχίαν, πόλιν καὶ οἰκογένειαν, ἀλλὰ γενικῶς διὰ τὴν κοινὴν ἡμῶν πατρίδα! ἥτις ἐλπίζει παρ' ἡμῶν, ὅσον εὐπὼ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν δεδουλομένων ἀδελφῶν μας, καὶ δὲν πρέπει νὰ φανῶμεν ἄλλως πως, παρὰ νὰ δεῖξωμεν καθ' ὅλον τὸν Κόσμον ὅτι εἰμεθα ἀληθεῖς μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μιμούμενοι καθ' ὁλοκληρίαν αὐτόν, ὅστις ἔλαβεν ἀνθρώπινον σῶμα διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, καὶ σταυρωθεὶς ὑπὲρ ἡμῶν, πάλιν παρεκάλει, καὶ ἐζήτησε τὴν συγχώρησιν τῶν σταυρωτῶν του, «Πάτερ ἔλεγεν, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσιν» αὐτὸς ὑπέμεινεν ὅλας τὰς κακουργίας τοῦ Κόσμου, τὰς θλίψεις, τοὺς ἐνεδισμοὺς, τὰς ὕδρεις, τὰ ἐμπτύσματα, τὰς μοσιγώσεις, τὴν χλεύην, τὸν σταυρόν, τὴν χολήν! τὸ ὄξος! τοὺς ἡλούς, τὴν λόγχην! καὶ τὸν θάνατον! ἐκπληρώσας ἱλαρῶς καὶ ἀγαλλύσας τὸ θέλημα τοῦ Ὑψίστου Πατρὸς του πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπινου γένους, οἱ ἀγαπῶμεν τὸν Θεόν.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἡγάπα πάντα ἄνθρωπον ἑνανθρωπήσας, δικαίους καὶ ἀμαρτωλοὺς, οὐδέποτε ἐδίωξεν ἢ ἀπέβαλέν τινα, ἀλλ' ἐζήτησε καὶ τὸν πλανηθέντα ἄνθρωπον, τὸ παράδειγμα αὐτοῦ ἔχοντες ἐνώπιόν μας, ὡς ἀγαπῶμεν πάντα ἄνθρωπον ἔχοντες ὡς κανόνα τὸν ἐξῆς· «ἀγάπα πάντα ἄνθρωπον καὶ μὴ ἐξέταζε τὰς ἐνυπαρχούσας αὐτῷ ἑλλείψεις», μιμούμενοι δὲ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ καλὰ ἔργα, θέλομεν ἀποφεύγει πᾶσαν κακίαν, σπουδαζόντες νὰ σιωπῶμεν καὶ μόνον νὰ ἀκούωμεν ὅσα ἐστὶν ἀγαθὰ καὶ τίμια, νὰ ζήτῶμεν τὴν ἐν Χριστῷ ἀγάπην, πολιτευόμενοι ὡς ἀληθεῖς Χριστιανοί, φρόνιμοι ὡς ὁ ὄφιος, καὶ

ἀκέραιοι ὡς ἡ περισσότερῃ, μεταδίδοντας πρὸς τὸν πλησίον μας ὅτι ἕκαστος δύναται, καὶ οὕτως διάγοντες ἡ τοῦ Θεοῦ ἀγάπη καὶ τὸ ἀπειρον ἔλεος θέλει ἀξιώσει ἡμᾶς τῆς Οὐρανίου αὐτοῦ Βασιλείας. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΚΤΗ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

« Καὶ προσελθὼν ἑπτά πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων Κύριε πέντε τάλαντα μοι παρέδωκες, ἴδε ἄλλα πέντε ἐκέρδισα ἐπ' αὐτοῖς. » (Ματθ. Κεφ. ΚΕ'. στίχ. 20)

Περὶ ἐλεημοσύνης καὶ μεταδόσεως τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς παραβολικῶς καὶ σήμερον διὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου διδάσκει, παραβάλλων τὰ θεῖα αὐτοῦ χάρισματα μετὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν πέντε, δύο, ἑνὸς τάλαντων. Ἡ διανομὴ ἂν καὶ φαίνεται πρὸς ἡμᾶς ἀνίσος, πλὴν ἡ τοῦ Θεοῦ πρόνοια οὕτως εὐδόκησε νὰ χαρίζῃ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, διὰ τοῦτο βλέπομεν ἄλλους μὲν πολὺ πλευσίους, ἄλλους ὀλιγώτερον, ἄλλους εὐφρεῖς καὶ ἄλλους ἐπιστήμονας, ἄλλους ἡγεμόνας, βασιλεῖς, ἀρχιερεῖς, στρατηγούς, συνταγματάρχας, ὑπουργούς, καὶ ἄλλους στρατιώτας μόνον καὶ πτωχοὺς· οὕτως ἡ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς νὰ δωρήσῃ εἰς ἓνα ἕκαστον, καὶ οὕτως οἱ τοιοῦτοι πρέπει νὰ δοξαζῶσι τὸν Θεὸν πολλαπλασιάζοντες τὸ χάρισμα, ὡς καὶ οἱ τὰ πέντα καὶ τὰ δύο τάλαντα λαβόντες, οὐχὶ ἐξ καὶ ν' ἀχαριστῇ, νὰ κοιμᾶται, νὰ εὐδαιμονῇ μόνος τοῦ τρώγων καὶ θησαυρίζων ἐν τῷ κιβωτίῳ, ἀλλὰ διανέμων εἰς πάντα πτωχὸν καὶ δυστυχησμένον, οὐδένα ἀποβάλλων καὶ περιφρονῶν, ἀλλ' εὐγνωμονῶν πρὸς τὸν Θεὸν τὸν δώσαντα τειαυτὰ χάρισματα πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας· διότι ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη παρὰ Θεοῦ αὐτεξούσιος, ὅσοι λοιπὸν μεταχειρίζονται ἐλευθέρως τὴν καλὴν αὐτῶν προαίρεσιν, πολλαπλασιάζουσι τὸ δοθὲν πρὸς αὐτοὺς τάλαντον, καὶ οἰκίζονται, ὅσοι δὲ τουναντίον πράττουσι κολάζονται μόνον των, διότι ὁ Θεὸς οὐδένα θέλει νὰ κολάσῃ, ἀλλ' ὡς φιάνθρωπος πάντων τὴν σωτηρίαν ἐπιθυμεῖ, καθὼς λέγει εἰς τὸ ΚΒ'. Κεφ. τοῦ εὐαγγελιστοῦ (Ματθ. σ' χ. 40).

διὰ τοῦτο ὅσοι θέλουσι νὰ πολλαπλασιάσωσι τὸ τάλαντον, εἰκ-
νέμωσιν αὐτὸ εἰς τὸν πλησίον των, ἐπεὶδὴ ὁ Θεὸς ἐδωρήσατο
πρὸς αὐτοὺς τὸ τάλαντον, ὅπως δίδωσι καὶ εἰς ἄλλους, καὶ πάλιν
τοῦτ' αὐτὸ θέλει γείνει αἷτιον τῆς σωτηρίας των, ὁ δὲ Θεὸς
βλέπων τὴν καλὴν διάθεσιν των πολλαπλασιάζει τὰ δῶρά του,
καὶ ἀνταμείβει αὐτοὺς πλουσίως καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐκεῖ. Πάντες
λοιπὸν ἐλάβομεν παρὰ Θεοῦ τὸ τάλαντον, διότι ὅλοι ἔχομεν
θεϊκὰ χαρίσματα, π. χ. ἔχομεν ὑγίαν, πλοῦτον, κτήματα, τέ-
χνα ἀγαθὰ καὶ τὰ παρόμοια, ὅλα ταῦτα εἰσι θεῖα χαρίσματα.

Ὁφείλομεν λοιπὸν πάντες τὸ κατὰ δύναμιν πράττειν νὰ ἐλ-
θῶμεν πτωχοὺς, νὰ ξενίζωμεν ξένους, νὰ ἐνδύωμεν γυμνοὺς,
νὰ ἐπισκεπτώμεθα ἀσθενεῖς καὶ τοὺς ἐν φυλακῇ, νὰ τρέφωμεν
ὄρφανὰ, νὰ βοηθῶμεν χήρας, νὰ ἀνεγείρωμεν σχολεῖα, ὄρφα-
νοτροφεῖα, νοσοκομεῖα, πτωχοκομεῖα καὶ τὰ τοιαῦτα, καθ' ὅ-
σον βλέπομεν ὅτι πολλοὶ τῶν χριστιανῶν ὠκοδόμησαν τοιαῦτα ἐν
τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλαχού, καὶ
θέλουσι μακαρισθῇ αἰωνίως παρὰ τῶν ἐπερχομένων γενεῶν, καὶ
ἐν τῇ αἰωνίῳ ζωῇ καὶ βισιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. Οἱ τοιοῦτοι βεβαίως
ἐδιπλασίασαν καὶ ἠύξησαν τὸ τάλαντον, ὅπερ παρὰ Θεοῦ ἐλά-
βον· ἐξ ἐναντίας δὲ περιφρονοῦνται ἐκεῖνοι, ὅσοι δὲν μεταδίδου-
σι τὸν πλοῦτόν των, ἀλλ' εἶναι σκληροὶ καὶ ἀδικοὶ, βδελύγματα
καὶ διαφθορεῖς τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, οἱ τοιοῦτοι θέλουσι
καταδικασθῇ αἰωνίως. Καὶ ἡμεῖς ἀκόμη οἱ ἱερωμένοι, ὅταν δὲν
ἐκπληρῶμεν τὰ παρὰ Θεοῦ ἐμπιστευθέντα πρὸς ἡμᾶς ἱερὰ κα-
θήκοντα, ἀλλ' ἀμελοῦμεν καὶ διασκεδάζομεν μὴ θέλοντες νὰ
ἐπαυξήσωμεν τὸ δοθὲν πρὸς ἡμᾶς τάλαντον θέλομεν καταδικα-
σθῇ ἐν τῷ αἰωνίῳ πυρὶ.

Ἄς ἀπομακρυνθῶμεν λοιπὸν, τέχνα μου ἀγαπητὰ, ἀπὸ τὰ ἐφή-
μερα καὶ προσωρινὰ τοῦ Κόσμου τούτου ἀγαθὰ, καὶ ἄς ὑψώ-
σωμεν τὸν νοῦν ἡμῶν εἰς τὰ αἰώνια καὶ οὐράνια, ὅπως λάβωμεν
χιλιοπλασίως τὰς ἀμοιβὰς παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ χαίρομεθα ἐν
οὐρανοῖς μετὰ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνας ἁγίων. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΒΔΟΜΗ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

« Ναὶ Κύριε, καὶ γὰρ τὰ Κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν » (Κερ. 16. στ(χ. 27).

Περὶ τῆς τῶν ἀνθρώπων σκληροκαρδίας.

Παράδοξον ὅπως φαίνεται τέκνα ἐν Χριστῷ ἀγαπητὰ, ἡ τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου περιγραφή τοῦ θαύματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τὴν Χαναναίαν, διότι αὐτὸς ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, κατέβη ἐξ Οὐρανοῦ εἰς τὴν Γῆν, οὐχὶ ἵνα διακονηθῇ, ἀλλ' ἵνα διακονήσῃ, ἵνα φέρῃ τὸν σταυρὸν, καὶ οὕτως τὸν ἀνθρώπον σώσῃ· διὰ τοῦτο αὐτορμήτως θεραπεύει, νεκροὺς ἀνιστᾷ, δωρεὰν τὰ πάντα πράττει, καὶ τοὺς Μαθητάς του καὶ Ἀποστόλους ἀποστέλλων εἰς τὰ ἔθνη, διατάττει αὐτοὺς, δωρεὰν θεραπεύειν, ἀλλ' αὐτὸς σήμερον καὶ παρακαλούμενος, ἀποφεύγει τὴν θεραπείαν τῆς θυγατρὸς τῆς δυστυχοῦς μητρὸς, ἐξελέγχων οὕτως τὴν σκληροκαρδίαν ἀνθρώπων τινῶν· ὅθεν, ἵνα μὴ καὶ ἡμεῖς πάθωμεν τὸ τοιοῦτον περὶ τούτου σήμερον θέλωμεν διδάξει, ἐπικαλούμενοι τὴν ἀγαθότητα τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ ἡμῶν.

Φιλάνθρωπε καὶ ἀμνησίκακε, ὁ τὴν φιλανθρωπίαν καθ' ὅλην τὴν ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ δικτριδίην σου δείξας, φώτισόν με, ὅπως σήμερον περὶ τῆς περὶ τῶν ἀνθρώπων σκληρότητος ὁμιλήσω.

Τρεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ, εἴτινες μᾶλλον τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ ἀγαπᾶτε, καὶ τὴν τοῦ Φαρῶ σκληροκαρδίαν μισεῖτε. Ἀκούσατέ μοι εὐμενῶς παρακαλῶ (1).

« Ναὶ Κύριε, καὶ γὰρ τὰ Κυνάρια ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης κτλ. ».

Ζητῶν ὁ πλούσιος παρὰ τοῦ Πατριάρχου Ἀβραάμ, ὅπως ἀποστείλῃ πρὸς αὐτὸν τὸν πτωχὸν Λαζαρον, ἵνα βρέξῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου του ἐκ τῆς δρόσου τῆς ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἀβραάμ καὶ δροσίσῃ δι' αὐτῆς αὐτὸν, οὐχ ἔπραξεν τοῦτο ὁ Ἀβραάμ. Διότι πολλάκις διὰ τῶν Προφητῶν καὶ Ἀποστόλων στείλας τοιαύτην

(1) Ἀναγινώσκεται τοῦτο τὸ εὐαγγ. τῆς Χαναναίας ἐάν αἱ Ἀπὸκρῶ εἰσι πέραν τοῦ Μαρτίου, τὸ δὲ Πάσχα τὸν Ἀπρίλιον.

ἐδίδωκεν αὐτήν, καὶ σήμερον ζητοῦσα ἡ Χαναναία παρὰ τοῦ Ἰησοῦ
 Χριστοῦ τὴν ἰακὴν τῆς θυγατρὸς τῆς, ἀρνεῖται ταύτην πρὸς
 αὐτήν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀμέσως τὴν ἰακὴν παρέχει, μὴ μιμού-
 μενος τὴν τῶν ἀνθρώπων σκληροκαρδίαν, ἀλλὰ διδάσκει ἀπε-
 ναντίας τὸν τρόπον τῆς φιλανθρωπίας διὰ τοῦτο ἀρνεῖται μὲν,
 βλέπων ὅμως τὴν θερμὴν πίστιν, τὴν ἀγαθότητα καὶ τὴν ἐπι-
 μονὴν τῆς αἰτούσης γυναικὸς προθύμως παρέχει αὐτήν, ἵνα
 κατεσχύνη τὰς καρδίας τῶν σκληροκαρδίων ἀνθρώπων, ἵνα δι-
 δῇ τοὺς ἔχοντας σκληρὴν καὶ ἀμύλλακτον καρδίαν, ἵνα δι-
 δαχθῶμεν τὴν σκληρότητα τῶν αὐταδέλφων τοῦ Παγκάλου
 Ἰωσήφ, ἵνα προλάβῃ καὶ μαλακώσῃ τὴν σκληρὰν προδοσίαν
 τοῦ Μαθητοῦ τοῦ Ἰούδα, ἵνα πάντας διδάξῃ ἐπὶ τέλους, ὅτι
 πρέπει νὰ ὑπομένωμεν εἰς τὰς αἰτήσεις ἡμῶν, καθὼς ἡ Θεο-
 τόκος καὶ ἀειπαρθένος Μήτηρ αὐτοῦ ἐζήτησεν ἐν Κανᾷ παρ'
 αὐτοῦ νὰ κάμῃ τὸ ὕδωρ εἶναι, ἀλλὰ οὐχὶ ἀμέσως ἐπραγματο-
 ποιήθη τοῦτο, εἰμὴ διὰ τῆς ἐπιμονῆς αὐτῆς κατωρθώθη τὸ θαῦ-
 μα, ἔφερον τὸν τοῦ παραλύτου κράββατον οἱ τέσσαρες, πρὸς
 τὸν Ἰησοῦν, ὅστις ἐδύνατο ἀμέσως νὰ τὸν θεραπεύσῃ, ἀλλὰ πε-
 ρίμενα καὶ ὑπέμενον, ὅπως μάθωσιν, οἱ ἄλλοι τὴν ἐπιμονὴν ἐν
 τῇ μετανοίᾳ ὑπομονῇ, καὶ ἀποῦ κατεβίβασαν τὸν ἐκ τῆς στέ-
 γης τοῦ οἴκου, τότε ἐθεράπευσεν αὐτόν! παρεπονοῦντο αἱ ἀ-
 δελφαὶ τοῦ Λαζάρου, ὅτι ἀπέθανεν ὁ ἀδελφὸς τῶν, ἀλλ' αὐτὸς
 ἔλεγε, πρὸς αὐτάς, ὅτι δὲν ἀπέθανεν ὁ ἀδελφὸς τῶν ἀλλὰ κοι-
 μᾶται, δι' ὅλων λοιπὸν τούτων καὶ πολλῶν ἄλλων παραδειγ-
 μάτων πειθόμεθα, ὅτι ἡ εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ, ὑπάρχει διὰ
 λόγου, καθὼς καὶ ἡ ἐλεημοσύνη πρὸς τοὺς ζητοῦντας αὐτήν,
 διότι εἶναι δίκαιος πρὸς δικαίους, καὶ τιμωρὸς πρὸς κακοὺς,
 εἶναι φιλόπτιχος πρὸς πτωχοὺς, καὶ φειδωλὸς πρὸς τοὺς ἀσώ-
 τους, δὲν ἠθέλησεν ὁ Θεὸς ὅπως ὁ Ἀβραάμ ἐλεήσῃ καὶ δρο-
 σίσῃ τὸ πλοῦσιον, διότι αὐτὸς ἐφείδετο πρὸς τοὺς πτωχοὺς καὶ
 ἐξόδευσεν πρὸς ἑαυτὸν ἀσώτως, τιμωρεῖ σκληρῶς τὸν Φαραὼν
 καὶ ἐπὶ τέλους καταποντίζει αὐτόν, καταστρέφει καὶ καταπον-
 τίζει ἐν τῷ Κατακλυσμῷ τὰ ἔθνη, διότι πολλάκις ἐπεχείρησε
 διὰ τοῦ αὐτεξουσίου νὰ σώσῃ αὐτοὺς, ἀλλ' ἤδη, ὡς Πάγκα-
 λος Ἰωσήφ σώζει τὴν θυγατέρα τῆς Χαναναίας ὁ Ἰησοῦς
 Χριστὸς διότι βλέπει τὴν πίστιν καὶ μετανοίαν τῆς, ὡς ὁ
 Ἰωσήφ τὴν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, διὸ καὶ ὁ Ἰωσήφ κλαίει μετὰ
 τὴν ἐν τῇ μετανοίᾳ ἐπιμονὴν τῶν ἀδελφῶν του, ὁ δὲ Ἰησοῦς

Χριστός σώζει τὴν θυγατέραν τῆς Χαναάνος μετὰ τὴν ἐν τῇ μετανόᾳ ἐπιμονὴν αὐτῆς, ἥτις δὲν ἠκολούθησε τὸ παράδειγμα τῆς Πρώτης Πλάστου Εὐκας, ἀλλὰ δεικνύει μεγίστην πίστιν καὶ μετάνοιαν, μετὰ συναισθήσεως πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, λέγουσα πάσχει καθὼς ἡ θυγάτηρ μου, πάσχει ἡ ψυχὴ μου ὑπὸ τῆς ἡδυπαθείας, ὑπὸ τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τῆς ἀσεβείας !!

Δὲ οὐ σπεῦσον Αὐτῶν τὰ τοῦ Κόσμου βοηθήσάν μοι, μεταναστεύσα ἤδη, εἶσαι δίκαιος Ἰησοῦ Χριστέ, ἡ πράξις τῆς ἁμαρτίας μου ἔφερε τὴν ἀσθένειαν τῆς θυγατρὸς μου, διότι εἰμεθα εἰδω-
λαλάτρα· οὐδέποτε πιστεύσασαι εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἀλλὰ
Σὺ εἶπας οὐκ ἤλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς
μετάνοιαν, Σὺ ἤλθες, ἵνα ἀποκαταστήσης μίαν ποίμνην ἐν τῷ
Κόσμῳ. Ναὶ ἀληθῶς ὑμεῖς οἱ ἐθνικοὶ, ἄδικοι, ἄρπαγες, ἀσυμ-
παθεῖς, Σὺ ὅμως δίκαιος, καὶ κατὰ μὲν τὴν δικαιοσύνην σου
ἀνταμείβονται οἱ δίκαιοι, καὶ τιμωροῦνται οἱ ἄπιστοι, οἱ ἄσε-
βεῖς, ἀλλ' ὡς εὐσπλαχνος, εὐσπλαχνίσθητι, μὴ σκληρανθεῖς ὡς
ὁ Φαραὼ καὶ ὁ ἑβραϊκὸς λαός, ὡς αὐτοὶ οἱ ἐθνικοὶ, Σὺ εἶ ὁ
Πατὴρ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ Ἀσώτου οἰκῶ, ὁ τὴν μετάνο-
ιαν γινώσκων καὶ πρὸς ὑποδοχὴν αὐτοῦ ἐρχόμενος. Καὶ
ταῦτα μὲν ἐπραξεν ὁ φιλόανθρωπος Θεός, οὐχὶ δὲ καὶ ἡμεῖς
πράττομεν, πόσοι μεταξὺ ἡμῶν βλέπομεν τοὺς δυστυχοῦντας,
αἰτοῦντας καὶ ἡμεῖς γινόμεθα σκληροκαρδιοὶ κατ' αὐτῶν, πό-
σους βλέπομεν τοὺς ἐν ἀγνοίᾳ, ἢ καὶ ἐν γνώσει ἁμαρτήσαν-
τας πρὸς ἡμᾶς ἀλλ' ἡμεῖς ἐπιμένομεν ἐκδίκησιν, ὡς οἱ ἑ-
βραῖοι μὴ ἄρκεσθόντες εἰς τὴν σταύρωσιν τοῦ Σωτῆρος, ἀλλ'
ἐνέπαιζαν καὶ κατηγοροῦν αὐτόν. Ἡ σκληρὰ πέτρα ῥηγνυομένη
ῥῥῶν ἐκχέει, ἡ δὲ τοῦ σκληροῦ καρδίᾳ χειροτέρα ταύτης
τῆς σκληρότητος καθίσταται· ὁ εἶθε μὴ φανεῖται ποτὲ τοιοῦτοι
καὶ ὁμοιάσομεν τῆς σκληρᾶς Πέτρας, καὶ στεριθῶμεν διὰ τοῦτο
τῆς οὐρανίου τοῦ Θεοῦ Βασιλείας. Ἀμήν.

« Καθελὼ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ μέλζοντας οἰκοδομήσω. »

Ἄγαθὰ τοῦ Κόσμου τούτου εἰσὶ διπλὰ τέκνα μου ἀγαπητὰ, ἀγαθὰ καὶ τερπνὰ σωματικά, εὐάρεστα καὶ ὠφέλιμα δὲ τὰ τῆς ψυχῆς, πονηρὰ δὲ καὶ δυσάρεστα τὰ τοῦ σώματος, βλαβερὰ καὶ ἀνωφελεῖ ἀγαθὰ τῆς ψυχῆς. Ὁ Θεὸς ὅσα ἐποίησε, λίαν καλὰ ἐποίησεν αὐτὰ, ἡ δὲ κακὴ χρῆσις τούτων καθιστᾷ αὐτὰ πονηρὰ, ὁ Θεὸς π. γ. ἐποίησε τὴν τροφήν, ἵνα δι' αὐτῆς τρέφοντες τὸ σῶμα ἐξασκῶμεν τὴν ἀρετὴν, ὁ δὲ πλούσιος μεταχειριζόμενος τὴν τροφήν ταύτην ὡς τρυφήν, καθιστᾷ αὐτὴν τρυφήν τοῦ σώματος, καὶ τῆς σαρκὸς, τρυφήν τῆς ἡδυπαθείας εἰς αὐξήσιν τοῦ σώματος, ἀποπνίγουσιν τὴν ψυχὴν. Ὁ Θεὸς ἔδωκεν ἡμῖν τὸν Λόγον, ἵνα τὰς ἀγαθὰς βουλάς τῶν κερδαῶν ἀλλήλοις ἀποκαλύπτωμεν, ὁ ἄνθρωπος μεταχειριζόμενος τὸ ἀγαθὸν τοῦτο μέσον ἐξαπατᾷ τὸν πλησίον του, καὶ ἐμπαίζει αὐτόν, καὶ ἐμπαίζει, ζῇ ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ τοῦ ἐμπαιγμοῦ καὶ τῆς ἀπάτης καὶ δὲν περιορίζεται εἰς τὰ δύο ταῦτα. ζῆτε νὰ ἐξέλθῃ ἐξω τοῦ σώματος, ἐξω τῶν ὁρίων τῆς φύσεως, κρημνίζει τὴν ταπεινότητα τοῦ ὑπερηφάνου, καὶ ἐξέρχεται διὰ τῆς ὑπερηφανείας πέραν τοῦ δέοντος, κρημνίζει τὸν φυσικὸν Νόμον τοῦ θανάτου, καὶ φαντάζεται τὸν ἑαυτοῦ του ἀθάνατον, διὸ καὶ ζῇ ὡς ἀθάνατος, θνητὸς ὑπάρχων, ζῇ τὴν γνησίαν ἀθανασίαν παραμορφῶν, ἐμπαίζει καὶ ἐμπαίζομενος, ζῇ, καταφρονῶν τοὺς κατωτέρους του, ζῇ, ὑποτιελίζει τοὺς ἀνωτέρους του, καὶ ἐξαπατᾷ τοὺς ὁμοίους του, καὶ ζῇ, καθὼς ὁ πλούσιος λέγων, φάγε, πίε, εὐφρένου· ζῇ, λέγων, φάγε τὸ δίκαιον τοῦ ἄλλου, πίε τοὺς ἰδρώτας τοῦ ἐργάτου, εὐφρένου μετὰ γυναικῶν καὶ πορνῶν, ὡς τῆς ἐσχάτης ἀπελπισίης!! ταῦτα, ἃ ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἀγαθὰ τῷ σώματι ἡμῖν, μεταποιεῖ αὐτὰ εἰς βλάβην τῆς ψυχῆς καὶ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ! ὡς τῆς ἐσχάτης ἀσελγείας, τὸν φυσικὸν νόμον ὃ Θεὸς, ὃν ἔθηκε τοῦ θανάτου, τὸν μεταποιεῖ διὰ τῆς ἀλόγου αὐτοῦ ὑπερηφανείας εἰς βλαβερὸν πρόσκαιρον ἀθανασίαν, πλὴν πῶς; ὅριον ἔθου ὃ οὐ παρελεύσεται, τῆς αἰωνιότητος, ὅριον τῆς ἀμαρτίας, καὶ ὅριον τῆς ἀκολασίας, ἡμεῖς καθιστῶμεν αὐτὸν ἀπερίοριστον ἐν τῇ ἀκολασίᾳ ἐπερχόμενον; ἐν τῇ πλεονεξίᾳ περιοριζόμενον. ἐξῇ, ὁ ἄσωτος υἱὸς ἐν τῇ ἀσωτείᾳ, πλὴν ἐπὶ ἅλθον ἡ ἡμέρα αὐτῷ τῆς μετανοίας, ἐξῇ, ἡ πόρνη ἐν πορνείᾳ ἐλεεινῶς, καὶ ὁ ληστὴς ἐν ἀρπαγῇ πλὴν συνάντησεν αὐταῖς ἡ μετάνοια,

ἔζη ὁ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου πλούσιος τρώγων καὶ ἐφρε-
νόμενος, καὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ του εἰς οὐδένᾳ μεταδίδων, κατε-
φρόνησε τοὺς νόμους τῆς φύσεως, καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ πρὸς τὸ
σῶμά του ὠφέλιμα μέγα, εἰς ἀγαθὰ καὶ βλαβερὰ τῆς ψυχῆς
του μεταλλάττει, τοὺς καρποὺς τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ζωῆς
εἰς πονηροὺς μεταλλάξας, ἐθησαύριζε διὰ τὸ σῶμα, καὶ οὐκ
ἐφρόντιζε διὰ τὸ πνεῦμα, ἐν τοιαύτῃ καταστάσει. Οὕτω λοι-
πὸν ζῶν, ἐπῆλθεν ἡ οὐράνιος φωνή, ἄφρων ταύτῃ τῇ νυκτὶ
τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ!! διότι δὲν εἰσηκούσθῃ ἡ
τῆς συνειδήσεώς του φωνή, ἔφαγες, ἔπιες, ὑψοφάνθης, οὐδὲν
ὠφελήθης, πρὸς τί λοιπὸν τέκνα μου ἀγαπητὰ τρώγωμεν, πί-
νωμεν, εὐφρενώνεσθα ἀπρεπῶς, ἀδικοῦντες, ὑπερφηανεύομενοι
ὡς ἀθάνατοι ἐν ᾧ ὑπάρχομεν θνητοί; πλᾶσθέντες ἀθάνατοι;
ἀκούσωμεν ταῦτα πάντα καὶ ὡς ἔχοντες ὧτα, ἀκούωμεν,
καὶ τοὺς θεοὺς νόμους πρὸ ὀφθαλμῶν λάβομεν, τὸν θάνατον
ᾧς ἐνθυμηθῶμεν καὶ τὸν ἐπερχόμενον κίνδυνον, ᾧς συλλο-
γισθῶμεν, μὴ πάθωμεν, ὡς ἐπαθεν ὁ ἄφρων πλοῖσις. Ἀλλὰ
ᾧς προβλέψωμεν τὴν ἀθλήον ὥραν τοῦ θανάτου, ᾧς ἀποδό-
σωμεν τὸ δίκαιον ἐνὸς ἐκάστου, καὶ μετανοήσωμεν εἰς ὅσα
παρανόμως ὑψοφάνθημεν, διὰ τὰ ἀκούσωμεν τὴν μακαρίαν
ἐκείνην φωνήν. Ἐλθετε πρὸς με καὶ τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν
ἀπολαύσατε. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ.

«Γύναί ἐπολέμισαι τῆς ἀσθενείας σου.»
(Κερ. 11^ο. στίχ. 12).

Περὶ συγχωρήσεως ἁμαρτιῶν.

Ὁ λύσας τὰ δεσμὰ τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ καὶ τῆς συν-
αμαρτησάσης αὐτῇ Εὕας, λύει σήμερον τὰ διπλὰ τῆς ἀσθενού-
σης γυναικὸς δεσμὰ, τὰ δεσμὰ δι' ὧν ἡ ἁμαρτία περιέβαλλε τὸ
ἀνθρώπινον γένος, καὶ τὰ δεσμὰ τῆς ἀσθενείας, ἣν ἡ συναμαρ-
τητοῦς φύσις τῇ ἀνθρωπίνῳ σαρκὶ ἐνέβαλλε, «Γύναί ἀπολέ-
μισαι τῆς ἀσθενείας σου.» Πρὸς αὐτὴν ἡ ἀσθενεία, καὶ ποίᾳ ἡ
λύσις; εἰς τοιοῦτο, ἡμῶν ὁ λόγος σήμερον, ἐπικαλούμενοι τὸν
ιατρὸν τῆς ψυχῆς συνατεκλήτορα ἡμῶν.

Ἐλευθερώτῃ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἡμῶν ἐκ τῶν τοῦ διαβόλου δεσμῶν, φώτισόν με, ὅπως διὰ τῆς σῆς παντοδυναμίου ἐξουσίης λύσω καὶ γὰρ τὰ λογικά σου πρόδοτα τῶν δεσμῶν τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν, ἅπερ παρὰ τὴν θέλησίν σου εἰς τὸ ἐλεύθερον παρὰ σοῦ πλάσθην πλάσμα ἀνέβαλλεν ὁ Σατανᾶς.

Ὑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ, ὅσοι ἐν πνεύματι, ἐν λόγῳ, ἐν διανοίᾳ καὶ ἐν ἀγνοίᾳ διατελεῖτε δεδεμένοι ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ἀκούσατέ μοι παρακαλῶ εὐμενῶς, ὅπως ἀξιωθῆτε καὶ ὑμεῖς νὰ ἀκούσητε, ἀπολέλυσθε τῶν ἁμαρτιῶν σας.

« Γύναι ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου. »

Θαῦμα θαυμάτων βλέπομεν σήμερον εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὴν θεραπείαν πασχούτης γυναικὸς, καὶ τὴν κατάκρισιν τοῦ θαυματουργοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀρχισυναγώγου τῶν Ἰουδαίων, θαῦμα οὐχὶ τόσον διὰ τὴν ἴασιν, ὅσον διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν τῆς ἐπὶ δεκαοκτὼ ἔτη δεδεμένης ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας γυναικὸς. Ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη κατὰ τὴν ἁγίαν Γραφὴν πρῶτον ἐλεύθερος, δευτέρον, ὡς καὶ πάντα τὰ λοιπὰ κτίσματα, λίαν καλὸν καὶ λογικὸν κτίσμα, καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι τὰ πάντα λίαν καλὰ εἰσι, πλὴν ὥσπερ ἡ ψυχὴ πρὸς τὸ σῶμα ἔχει λόγον, ὅλως μυστηριώδη, οὕτως καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς ψυχῆς ἔχει λόγον σχετικὸν πρὸς τὰς τοῦ σώματος ἀσθενείας, διὰ τοῦτο λοιπὸν καὶ ὁ ἄνθρωποκτόνος διάβολος, βλέπων τὸν ἄνθρωπον πλάσθέντα ἐλεύθερον προσεπάθησε νὰ δεσμεύσῃ αὐτὸν διὰ τῆς ἁμαρτίας, ὅπερ κατορθώσας ἡδυνήθη διὰ τὴν σχέσιν τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ σῶμα, νὰ δεσμεύσῃ διὰ τῆς ἁμαρτίας ἐξ ἧς γεννᾶται ἡ ἀσθένεια καὶ εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα, τὸ ἐποῖον προβλέπων καὶ ὁ δημιουργὸς τοῦ παντός Θεός, καὶ ἀληθὴς τῶν σωμάτων ἱατρός, εἰς πάσας τὰς θεραπείας τὴν λύσιν πρῶτον τῆς ἁμαρτίας ἐπιφέρει, λέγων, πότε μὲν ἀφείωνται σοι αἱ ἁμαρτίαι, πότε δὲ μηκέτι ἁμάρτανε, πότε δὲ καθεύει, καὶ οὐκ ἀπέθανε καθὼς καὶ σήμερον λέγει « Γύναι ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας » διότι ἡ ἁμαρτία καὶ ὁ ὕπνος τῆς ἁμαρτίας, ἡ ἀμέλεια τοῦ νόμου δεσμεύουσι τὰς ψυχὰς, καὶ δεσμευομένων τῶν ψυχῶν, στενοχωρεῖται τὸ σῶμα τὸ ὁποῖον στενοχωρούμενον πάσχει ἀσθενεῖαν σωματικὴν, ἐξ ὧν γεννῶνται αἱ πλημενίαι καὶ μεγάλαι ἀσθένειαι, π.χ. ἡ ἀσθένεια τοῦ αἵματος, ἡ παραλυσία τοῦ σώματος καὶ ὁ φρικτὸς θάνατος !!

Ταῦτα λοιπόν εἰσι τὰ αἷτια δι' ὧν ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα δέδεσθεν, ἅτινα δεθέντειν οὐ δύνανται αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ λύθῃναι, ζητῶσι δὲ τὰ μέσα τῆς λύσεως καὶ καταφεύγουσι πρὸς τοὺς ἰατροὺς, καταφεύγουσι πρὸς τὰ βότανα, καὶ χόρτα τῆς γῆς, ἀλλὰ τὰ πάντα εἰς μάτην, διότι πηγὴ πάντων τούτων εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι, καὶ ἐν ὧν μὲν δὲν συναισθανθῶσι τὴν πηγὴν τῆς ἁμαρτίας· ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ἀποθνήσκουσι, καὶ ὁ μὲν πάσχει τριάκοντα ὀκτὼ ἔτη, ἄλλος δέκα καὶ ὀκτὼ, καὶ ἄλλος τυφλὸς· ἐκ γενετῆς. Τοιαύτην ἀσθένειαν διδάσκει ἡμᾶς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὴν δέκα ὀκτὼ ἔτη πάσχουσιν καὶ συγκύπτουσιν γυναῖκες, καὶ μὴ γνωρίζουσιν τὴν αἰτίαν, ὥς μὴ δυναμένη ν' ἀνακύψῃ εἰς τὸ παντελές, ζητεῖ καὶ βλέπει τὴν θεραπείαν, εἰ ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν τῆς πάσχει, διὸ καὶ θεραπεύουσα αὐτὴν ὁ λυτρωτὴς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, λέγει· «Γύναι ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου.»

Ἰκανὸν καὶ ἐπωφελὲς παράδειγμα ἔχομεν σήμερον ἀγαπητά μου τέκνα, τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς θεραπείας αὐτῆς, ἀλλὰ πόσοι ἐξ ἡμῶν ἔχομεν τοιαύτην ἀσθένειαν, ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ ἀνακύψωμεν καὶ νὰ γνωρίσωμεν τὴν πηγὴν αὐτῆς, καὶ πολλοὶ πάσχουσιν ὑπὸ τῆς ἀσθενείας τῆς ὑπερφηκείας, ἄλλοι ὑπὸ τῆς φιλαργυρίας, ἄλλοι ὑπὸ τῆς πλεονεξίας, ἄλλοι ὑπὸ τῆς ἡδουπαθείας ἔχοντες δεδεμένον τὸ πνεῦμα τῆς ταπεινότητος, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐλεημοσύνης καὶ μεταδόσεως καὶ αὐτῆς τῆς ἀγαθοεργείας, καὶ ἐὰν ἐν ταῖς ἀσθενείαις αὐταῖς ἐπέλθῃ ἡ συναίσθησις τῆς μετανοίας, σωζόμεθα, καὶ ἐλευθερούμεθα, λυωμένων τῶν ψυχικῶν καὶ σωματικῶν ἀσθενειῶν.

Πλὴν ὁ Ἀρχισυνάγωγος δηλαδὴ τὸ ἴδιον ἡμῶν σῶμα ἀντίκειται ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, τῆς συναισθήσεως, καὶ λέγει πρὸς ἡμᾶς, «ἐν ἡμέρᾳ τῆς Κυριακῆς ἡ ἑορτὴς τινος, (συνειθισμένους εἰς τὴν μέθην, καὶ κρεπάλην), τί συνηροθάνθητε το βάρος τῆς ἑορτῆς καὶ ἐν μεθύετε! ἀλλ' οὐδὲ ἀμυχράνετε! διασκεδάσατε τὴν ἀγιότητα τῆς ἡμέρας!» πλὴν ἃ ἀντισηλῇ τὸ πνεῦμα! καὶ διὰ λόγου ὡς χαλινὸν εἰς τὸ σῶμα, ἃ εἶπη, «σήμερον ἐδίψησα δικαιοσύνην καὶ ἀπολύομαι τῆς ἀδικίας, ἡγάπησα φιλανθρωπίαν καὶ ἐμίσησα βδελυρίαν, ἐπάτην καὶ δολον,» καὶ μετανοήσαν ἀξιωθῆσθαι τῆς Οὐρανίου Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ΄

ΗΤΙΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΠΡΟΠΑΤΟΡΩΝ ΛΕΓΕΤΑΙ.

« Ἐρχεσθε, ὅτι ἤδη πάντα ἑτοιμά ἔστι. »

(Λουκ. Κεφ. ιδ΄, σελ. 17).

Περὶ τῆς τοῦ καλοῦ ἡμῶν μετοχῆς.

Ἐτοιμάσας καὶ δημιουργήσας ὁ Πανάγαθος Θεὸς τὸν οὐρανὸν, τὴν γῆν, τὸ φῶς, τὸ στερέωμα, τὰ ὕδατα, τὰ φυτὰ, τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην καὶ ἀστέρας, τὰ πτηνὰ, τοὺς ἰχθῦς καὶ πάντα τὰ κτήνη, ἐπὶ τέλους πλάττει τὸν ἄνθρωπον ἰδίαις αὐτοῦ χερσὶ, κοσμήσας αὐτὸν λόγῳ λογικῷ τοῦ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν καλοῦ, καὶ ἀποστροφῇ τοῦ κακοῦ, ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ ὥρᾳ ἐν ἣ τὰ πάντα ἦσαν ἑτοιμα, προσεκάλεσεν αὐτὸν, ἵνα γευσάμενος πάντων τούτων, ἐλευθέρως τούτων ἀπολαμβάνῃ, καὶ ἐπὶ τῶν κτισμάτων ἄρχῃ, καὶ ἀληθῶς ἐν τοιούτῃ διήγεν ὁ ἄνθρωπος καταστάσει πρὸ τῆς ἐπιθυμίας τῆς γεύσεως τῆς ἁμαρτίας, μέχρι σοῦ παραβάτης γενόμενος τῆς θείας ἐντολῆς ἐξεβλήθη καὶ ὑστερήθη τῆς ἐξουσίας τῆς θείας χάριτος, ἀλλ' ὁ πάντοτε παρακολουθῶν τὰ διαδήματα τοῦ παραβάτου ἀνθρώπου Θεὸς, καὶ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ ἐπιζητῶν, τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν Μονογενῆ ἐξαποστέλλει τοῖς ἀνθρώποις, ὡς ἥλιον, οὗτινος τὴν ἀποστολὴν προετοιμάζει διὰ τῶν Προφητῶν του, καὶ διὰ μὲν τοῦ Προφήτου καὶ Προδρόμου Ἰωάννου τὴν μετάνοιαν, διὰ δὲ τῶν Προφητῶν Δαυὶδ καὶ Ἠσαΐου τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του καὶ τῆς θυσίας τοῦ ἰδίου αὐτοῦ σώματος, καὶ προσκαλεῖ πάντας εἰς τὸν τόπον τοῦ Γολγοθᾶ, ὅπως μεθέξωσι τῆς τοιαύτης θυσίας· πῶς λοιπὸν θέλωμεν καὶ ἡμεῖς δυνῆσθαι ἀξιωθῆναι τοῦ τοιοῦτου δείπνου, τὸ τρόπον τοῦτον ὑποδειξομεν, παρακαλοῦντες τὸν ὑψιστον Θεὸν βροτῶν.

Ὁ διπλοῦν δείπνον θέσας τὸν μυστικὸν καὶ τὸν ἐν Γολγοθᾶ, καὶ πάντας προσκαλέσας Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἀξιώσόν με ὡς ὑπηρετὴν σου, ἵνα πάντας καγὼ τοὺς προσκληθέντας καλέσω.

Ἑμεῖς δὲ οἱ πενῶντες, καὶ διψῶντες τὴν ἀρετὴν, τὴ μὴ κοπιῶντες ἀλλὰ μεθύοντες ἐν ἀγρῷ ἀκούσατέ μου τῆς φωνῆς ταύτης, ὅπως ἅπαντες γευθῆτε τοῦ δείπνου τούτου.

Ἵψηλόν παράδειγμα δίδωσιν ἡμῶν τὸ ἱερὸν σήμερον Εὐχὰ γέλιον κατὰ φύσιν, καὶ κατὰ πνεῦμα· καὶ κατὰ φύσιν μὲν πάντας ὅσους θέλει ὁ ἄνθρωπος ποιῆσαι φίλους, εἰς γεῦμα αὐτοῦ καλεῖ, κατὰ πνεῦμα δὲ πάντας, ὅσους θέλει διδάξαι τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, εἰς εἰκὼν ἢ ἐκκλησίαν προσκαλεῖ, ὁ δὲ φίλος ὁριώπης Θεὸς φιλανθρώπως φιλανθρωπίαν θέλων διδάξει, καθ' ἃ καὶ τὴν πτώσιν τοῦ ἀνθρώπου προγινώσκας· ἐν Παραδείσῳ πάντα προετοιμάζει δι' αὐτοῦ, οὐρανόν, γῆν, ἥλιον, σελήνην, ἀστέρας καὶ πάντα τὰ λοιπὰ, βάλλει δὲ καὶ τὸν ἄνθρωπον εἰς αὐτὸν καὶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ πάντα παραδίδωσιν, ὥπως τὸν ἥλιον ἐξετάζων, καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἡλίου θαυμάζων, εἰς αὐτοῦ τὸν Θεὸν καὶ πλάστην τοῦ ἀποκαλύπτει, τὴν γῆν δὲ καλλιεργῶν, τὰ χρειώδη αὐτοῦ ἀπολαμβάνει, τὰ ζῶα τρέφων, τρέφεται ὑπ' αὐτῶν, καὶ βρῖσκει ἐπ' αὐτῶν, τούτων οὖν μετόχιον, οὐ σέβεται, καὶ οὐδὲ εὐχαριστεῖ τὸν Θεόν!! ἀλλ' οὐ μέχρι τοῦδε ὁ ἄνθρωπος ἔστη, ἀλλ' ἐξω τῶν ὁρίων αὐτοῦ τραπεῖς, τοῦ παραδείσου τῆς ἀρετῆς· ἡγάπησα τὴν ὑπερφάνειαν, ἐπεθύμησε τὴν πολυσαυρίαν, ἐζήλωσεν ἐπιθυμίαν πονηροῦ καρποῦ, ἠγάπησε πλούτου καὶ δόξης! διὰ τοῦτο ὑπὸ Θεοῦ αὐτὸς κατηράσθη, ἐπικατάρατος δὲ γενόμενος ἐπεθύμησεν ἀγορὰν ἀγροῦ, δηλ. γῆνιων πραγμάτων, καὶ ἀντὶ οὐρανίων ἀγαθῶν δοκιμασίαν πέντε αἰθητικῶν βοῶν ἐζήλωσεν, ἐπιπληθόμενος ὅτι ἡ αἴσθησις τοῦ κακοῦ φέρει τὴν ἐπιθυμίαν, αὕτη δὲ τὴν πρᾶξιν τὴν πονηράν, βόας ἐδοκίμασεν διὸ καὶ εἰς ζῶάδην βίον μετεβλήθη, ἀντὶ πνεύματος ἀθανάτου, εἰς γῆνιν σάρκα ἐντελῶς κατέστη, ἕτερος εἶπε προφασίζόμενος γυναῖκα ἐγήμα, σάρκα δηλονότι, καὶ ἡδονὰς ἐπεθύμησεν, ὥς εἰ μὴ ἤρεσκεν αὐτῷ ἡ ἐκ τῆς τοῦ ἰδίου πνεύματος αὐτοῦ πλυσθεῖσα γυνὴ τῆς ἀρετῆς, ἐγήμα λοιπὸν ταύτην καὶ ὑπὸ ταύτης εἰς σάρκα μετεβλήθη, ὑπὸ δὲ τῆς ἀρετῆς ἐξεβλήθη, καὶ πάντες προσέειπεν τὴν ἀρετὴν μισήσαντες, καὶ τῆς κακίας ἐρᾶσθαι γενόμενοι, πρὸς τὰ τοιαῦτα ἐξετράπησαν, ὁ μὲν ἀφαιρὶ τὴν τράπεζαν τῆς δικαιοσύνης, παρεξέτραπή εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἀδικίας, ὁ δὲ τὸν παράδεισον τῶν ἀρετῶν ἀφαιρὶ, ἐβρίβη εἰς τὸν περίβολον πῶν κακιῶν, ὁ δὲ τὸν νόμον τῆς ἐννόμου γυναικός, εἰς τὴν πονηρίαν καὶ ἀσμίαν παρανόμου γυναικός ἐξετράπη, ὁ δὲ τὸν ἀγρὸν τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας καταφρονήσας, εἰσέρχεται εἰς τὰ αἰσχροῦ καταγώγια καὶ εἰς θεά-

ματα τῶν αἰσχυρῶν θεάτρων, ὁ δὲ τὴν φωνὴν τοῦ προσκαλοῦν-
τος αὐτὸν Εὐαγγελίου παρακούσας ἀκολουθεῖ τῇ φωνῇ τῶν
βρώντων ἐν ἀγυαῖς αἰσχυρῶν ἀγμάτων.

Πάντας λοιπὸν τοὺς διεσκαρπισμένους τούτους λαοὺς ἐν
τῇ ἀσωτέρι, ἐν πονηρίᾳ καὶ ἀτελείᾳ, ἐν τῇ φιλαργυρίᾳ καὶ
πλεονεξίᾳ, καὶ ἐν τῇ συκοφαντίᾳ παραδιδόμενους ὁ Μονογε-
νὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ θέλων ἀνακαλέσασθαι, ἔρχεται ἐν τῷ ματαίῳ
τούτῳ Κόσμῳ, συνάξει διὰ τῶν θείων προφητῶν του, καὶ ἀπο-
δεικνύει διὰ τῶν προφητειῶν τους, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ τὸν Ἰη-
σοῦν πάλαι ποτὲ ποιήσας, δεῦτερον Παράδεισον ἐτοιμάζει
καὶ Ὀῦμα μὲν ἑαυτὸν τέθυκε, προπόσει δὲ τοὺς προφῆτας
τοὺς Ἀποστόλους, αἶνον δὲ τὸ ἑαυτοῦ αἶμα, δούλους δὲ ἐξα-
ποστέλλει τοὺς Μαθητάς του εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἵνα καλέσω-
σι πάντας τοὺς κεκλημένους, πάντας τοὺς κατεισοῦντας καὶ
ζῶντας ἐν τῷ περιδόλῳ τοῦ Κόσμου τούτου, τοὺς πονηροὺς
τε καὶ ἀγαθοὺς ἔρχεσθε, λέγει, ὅτι ἤδη ἔτοιμά εἰμι πάντα.
Ἐτοιμος ὁ δεῖπνος, ὁ μυστικός, ἔτοιμος ἡ θυσία ἡ ἀναίμακτος,
ἔτοιμος ἡ λύσις τῆς ἀμαρτίας, ἡ σωτηρία σας καὶ ὁ λυτρω-
τὴς πρόθυμος· τὸ οὐράνιον γλεῦκος ἐκχύεται, εἰς ὅλους γενι-
κῶς τοὺς πιστοὺς, μὴ ἐμμένητε ὑμεῖς ἀναδύλλοντες τὴν μετέ-
νοιάν σας, ἐμποδιζόμενοι ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τῆς πονηρίας σας,
ὑπὸ τῆς ἰδίας σαρκός σας, ὑπὸ τῆς ἡδοναθείας σας, αἶμα οὐκ
ἀφανίζουσιν ἀνεπισθήτως. Ἀπολαύσατε τῆς Οὐρανίου Βασι-
λείας τοῦ Θεοῦ. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ΄. ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ.

« Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθίσθησαν, οἱ δὲ ἑνὶ τοῦ »

(Λουκ. Κεφ. ΙΓ΄. στίχ. 17.)

Περὶ ἀγνομοσύνης.

Δεινὸν γε ἡ ἀχαριστία καταφαίνεται ! δεινὸν καὶ πάνδυ-
νον ! πᾶς ἄνθρωπος ἐφείλει ποιεῖν τὸ ἀγαθόν, διότι οὕτως
ἀποφεύγει τὸ πονηρὸν, ὥς μὴ ἀνῆκον πρὸς λογικὸν ὄν, τοῦ-
το ἡ φύσις ἐδίδαξε, καὶ ὁ νόμος ὑπέβαλλε, τὸ δὲ μὴ ἀποδι-

δόνει τὸ ἀγαθόν, εὖτε ἡ φύσις ἐδίδαξεν, εὖτε ὁ νόμος ἐπέ-
βαλλεν, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐνὸς ἐκάστου αἰσθήματος ὑπα-
γορεύεται, καὶ ἀπαγορεύεται, δὲν ἀπήτησεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸν
Νῶε μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ παγκοσμίου Κατακλυσμοῦ σωτηρίαν τοῦ
Θυσίαν εὐχαριστήριον, ἀλλ' ὁμως εὖτος ὑπὸ τῆς ἰδίας φύσεως
τοῦτο ἐδιδάχθη, εὖτε διὰ νόμου ὑπεχρεῖτο, ἀλλ' ὑπὸ μόνου τοῦ
αἰσθήματος, τοῦ ὅτι εὐεργετήθη, εἰς τοῦτο ὠδηγήθη, ὁ Πατριάρ-
χης Ἰακώβ ἐγερθεὶς ἐκ τοῦ ὕπνου, διότι ἤξιώθη νὰ ἴδῃ τὴν φο-
βεράν ἐκείνην ὄρασιν, ἀμέσως προσέφερεν εἰς τὸν Θεὸν, Θυσίαν ἐ-
κούσιον· ἔθεν τρίτου ὅλως δι' ὅλου διαφορετικοῦ αἰσθήματος τρόπον
βλέπομεν, τὴν εὖτε ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένην, τὴν εὖτε μὴ
γινομένην ἐμποδιζομένην, καὶ αὕτη εἰ μὲν γίνεται ὀνομάζεται
εὐχαρίστησις, εἰ δὲ περιφρονεῖται, καὶ παραμελεῖται, λέγεται
ἀγνωμοσύνη! καὶ ἀχαριστία! καὶ περὶ ταύτης ὡς ὁμιλήσωμεν,
ἀφ' οὗ προηγουμένως τοῦ Θεοῦ δεηθῶμεν.

Ὁ μόνος προσφέρων Θυσίαν ἐκούσιον εὐεργέτα Ὑἱὸς τοῦ Θεοῦ,
ἔνα δεῖξῃς, ὅτι τὸ αἰσθητὴ τῆς εὐγνωμοσύνης, καὶ τὸ βδελυ-
ρὸν τῆς ἀγνωμοσύνης, καὶ μὲν δὲν τὸ ἐπέβαλλες, οὐχ ἥτιον
ὅμως τὸ ἐδίδαξας, φώτισόν με, καὶ ὠδήγησόν με νὰ δυνηθῶ
περὶ τούτου σήμερον ὁμιλῆσαι.

Τὸ δὲ φιλικὸν ἀκροατήριον, ὅπερ διατελεῖ φεῖ εὐεργετού-
μενον ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ αὐτεῦ, καὶ τῆς φύσεως, ἀκούσατέ
μου εὐμενῶς, ὅπως μὴ φανεῖτε ὅμοιοι τοῖς ἐννέα θεραπευθεῖ-
σιν ἀγνώμονοις λεπρεῖς.

« Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν, οἱ δὲ ἐννέα ποῦ ; »

Δεινὸν γε, λέγω, πάλιν ἡ ἀγνωμοσύνη καταφαίνεται! δεινὸν
καὶ πᾶνδυνον! καθόσον ἡ μὲν ὑπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νόμου
δὲν ὑπεχρεώθη, οὐχ ἥτιον ὅμως εὐρίσκομεν ἔθνη τινά, καὶ
τοῦτο νενομοθετιμένον ἔχοντα, οἷον τοὺς Πέρσας αὐτοὺς, τι-
μωροῦντας αὐστηρῶς μὲ ζημίαν θανάτου, ὅσους ἤθελον κατα-
νοήσει ἀγνώμονας πρὸς τοὺς ἑαυτῶν εὐεργέτας διακειμένους, καὶ
παράδειγμα τὸν Βασιλέα αὐτῶν Κύρον τὸν νεώτερον ἔχομεν τι-
μωρήσαντα αὐστηρῶς μὲ τιμωρίαν θανάτου τὸν κριθέντα καὶ ἀπο-
δειχθέντα ἐνοχον ἀχαριστίας Ὀρόντην (1), καὶ πλεῖστα ἄλλα
παραδείγματα ἔχομεν παρ' ὧν διδασκόμεθα, ὅτι εἰ μὲν διὰ νό-
μου δὲν εἶναι γεγραμμένη, ἡ νομιμοποίησις τῆς ἀγνωμοσύνης καὶ

(1) Ἰδε Κύρου Ἀνάθ, καὶ Κύρου Παιδ. Ξεν.

ἀχαριστίας, ἀλλ' ὅμως διὰ παραδειγμάτων τοῦτο βεβαιούμεθα· ὅπερ ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας δι' ὠρισμένου νόμου ἀποσιωπᾶται, διότι τὸν ἄνθρωπον αὐτεξούσιον ὁ Θεὸς ἐποίησεν, οὐχ ἦντον ὅμως καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν προοίμῳ εἰπομεν ἔχομεν ἀρκετὰς ἀποδείξεις τοῦ χρησίμου τούτου καθήκοντος, εἶναι ὡς εἶδομεν τὴν θυσίαν τοῦ Νῶε, τὴν εὐχαριστίαν τοῦ Πατριάρχου Ἰακώβ, τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις οὐδὲν θαῦμα ἐποίησε πρὸ τοῦ νὰ ἀποδώσῃ τὴν πρὸς τὸν ὕψιστον εὐχαριστίαν, ὅτε λόγου χάριν ἐμελλε νὰ χορτάσῃ πέντε χιλιάδας λαὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, πρῶτον εὐχαρίστησε τὸν Θεόν, καὶ ἔπειτα κόψας τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας διὰ τῶν Ἀποστόλων διένειμεν αὐτὰ πρὸς τὸν λαόν, καθὼς καὶ ἅπαντα γενικῶς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, τύπος τῆς εὐεργεσίας εἶναι, διὰ τοῦτο ὡς ἀπέδωκεν εὐεργεσίαν, ζητεῖ σήμερον εὐχαριστίαν, ἀφ' οὗ πρότερον ἐζήτησαν μόνοι των οἱ πάσχοντες τὴν θεραπείαν τους, καὶ ἡξιώθησαν ταύτης διὰ μόνου τοῦ λόγου, ἀκόπως καὶ ἀμόχλως. Ἐν τῷ πρότερον διὰ πολλὰ ἔτη ὑπέφερον πόνους καὶ κόπους, καὶ διὰ μιᾶς ἀπλουστάτης αἰτίσεως ἀξιοῦνται καὶ λαμβάνουσι τὴν θεραπείαν τους.

« Πορευθέντες τοὺς εἶπεν ἑπιδείξατε τοῖς ἱερῶσι, καὶ ἰγάντω ἐν τῇ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν. »

Μόνον ἐν τῷ ὑπάγειν ἐθεραπεύθησαν, δέκα τὸν ἀριθμόν λε-
προί, ἀλλὰ μόλις ὁ εἶς βλέπων τὸν ἑαυτὸν τευ θεραπευθέντα ἐκ τῆς ἀνιάτου λέπρας, ἔτρεξεν ἐκουσίως πρὸς τὸν Ἰησοῦν μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων αὐτόν· εἰς μόνον ἐπιστρέφει καὶ πίπτει εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ αὐτὸς ἀλλόφυλος Σαμαρείτης.

Ἄλλ' ἐν τούτοις πόσοι ἄλλοι θενεῖς ἐκπληροῦσι τὸν νόμον καὶ φυλάσσουσι τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, διότι τὸν Ἥλιον καὶ πάντα τὰ ποιήματα βλέπουσι· καὶ ἡμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι οἱ τὸ φῶς τοῦ εὐαγγελίου ἔχοντες, οἱ ἐκ τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας λυτρωθέντες, καὶ ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου δουλείας ἐλευθερωθέντες, δὲν ἀποδίδομεν τὴν εὐχαριστίαν εἰς τὸν Θεόν· ἐν τῷ ὅ Θεὸς οὐκ ἔχει οὐδεμίαν ἀνάγκην τῆς εὐχαριστήσεως, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς αὐτοὺς τοὺς γονεῖς ἡμῶν καὶ εἰς τοὺς διδασκάλους, καὶ εἰς τοὺς εὐεργετήσαντας ἡμᾶς, οὔτε πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἐλευθερωτάς μας τοὺς ἀγωνισθέντας καὶ παθόντας ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἡμῶν, καὶ τὸ χεῖριστον, ὅτι τοὺς καταφρονοῦμεν

καὶ πῦρ κινῶμεν αὐτοῦ, καὶ διατὶ τοῦτο, ἐν ᾧ βλέπομεν ὅτι κακὸν τὸν ἀνταποδιδόναι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, ἐν ᾧ γνωρίζομεν, ὅτι ὁ Θεὸς οὐδέποτε ἐγέννησε καὶ ὕψωσε, καὶ αὐτοὶ αὐτὸν ἠθέτησαν διατὶ νὰ μὴν ἀποδίδωμεν τὰς παρακαταθήκας, ἡτὶς εἶναι ἡ εὐεργεσία πρὸς ἐπιστροφήν; "Ἄς μὴ φανῶμεν λοιπὸν ὅμοιοι τοῖς ἐννέα ἀχαρίστοις λεπρεῖς, ἀλλὰ ὡς ὁμοιάσωμεν τῷ ἀγαθῷ Σαμαρείτῃ, ἀποδώσωμεν ἐπιστρέφωμεν ἀπὸ τὴν σκληρὰν καὶ ἀνάρμοστον ἀγνωμοσύνην εἰς τὴν εὐεργετικὴν καὶ εὐαίσθητον εὐγνωμοσύνην, ἵνα καὶ ὁ Θεὸς ἀποδώσῃ ἡμῖν τὸν προκαταδόλῃς Κόσμου ποθοῦμενον ἡμῖν Παράδεισον, γένοιτο.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΓ΄. ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ.

"Τί μέ λέγεις ἀγαθόν, οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἰς ὁ Θεός."
(Λουκ. βεφ. ιη. στ'χ. 48—9)

Περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητος.

Τόσον ὁ ἄνθρωπος, ὅσον καὶ τὰ πονηρὰ αὐτὰ πνεύματα γνωρίζουσι, καὶ γνωρίζοντα ὁμολογοῦσι τὴν ἀγαθότητα καὶ τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Καὶ ἄλλοτε μὲν βλέπομεν τὰ δαιμόνια παρακαλοῦντα αὐτὸν, ὅπως μὴ ρίψῃ αὐτὰ εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τῆς Κολάσεως· ἄλλοτε δὲ τὸν ἄνθρωπον ἀποκαλοῦντα αὐτὸν ἀγαθόν, καθὼς ὁ σημερινὸς πλούσιος. Ἐν τούτοις ὁ ἀληθὴς ἀγαθὸς καὶ Θεὸς ἡμῶν, οὐ μόνον δὲν δέχεται τὴν τοιαύτην προσηγορίαν, ἀλλ' ἀποφεύγων ταύτην δείκνυει εἰς αὐτὸν τὸν ἑρῶμον τῆς ἀρετῆς· τοῦτου οὖν χάριν σήμερον θέλομεν ὁμιλήσει περὶ τοῦ πῶς ποιεῖν τὴν ἀρετὴν, καὶ ὅτι εἰς μάτην ἀποβαίνει ἡ ἐξηρὰ ὁμολογία ἡμῶν τῆς πίστεως ἢ τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ, δεόμενοι τὴν ἀγαθὴν τοῦ Θεοῦ στοργήν.

Φιλάγαθε Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ τὴν ἀγαθότητα ἔργῳ ἔχων, λόγῳ δὲ ἀποφεύγων, διδάξόν με, ὅπως διὰ τῆς σεῖς πάλιν ἀγαθότητος ἐδηγήσω πρὸς τὸ ἀγαθὸν τοῦ ὁμολογοῦντος μόνον, καὶ μὴ ποιοῦντας τὴν ἀρετὴν.

Ἑμεῖς δὲ ὅσοι ὁμολογεῖτε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς χριστιανούς, ἀκούσατέ μου μετὰ προσοχῆς, ὅπως εἰδῆτε, ὅτι πολλοὶ δικαίεροι τὸ ὁμολογεῖν μόνον τὸν Ἰησοῦν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ μὴ ποιεῖν τὸ ἀγαθόν.

α οὐδαὶ ἀγαθὰ, εἰμὴ εἰς ὁ Θεός, π

Ἵνα βεβαιώσῃ ὁ Θεός ὅτι τὸ λέγειν ἀγαθὸν, καὶ μὴ ποιεῖν ταῦτο εἶναι ἀνωφελές αὐδὲν ἀγαθὸν λέγει· ἐστὶ, χωρὶς νὰ πράξῃ τίς τοῦτο, διὰ τοῦτο ἐπαγγεῖλλάμενός ποτε εἰς τοὺς πρώτους πλάστους ἀνθρώπους, τὴν ἀγαθὴν πράξιν τῆς σωτηρίας τῶν, ἔρχεται καὶ ἐκπληροῖ αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸ ἀγαθόν. Ἐπαγγέλλεται ποτε τῷ πατριάρχῃ Ἀβραάμ τὴν αὐξήσειν τοῦ γένους αὐτοῦ, ὡς τὰ ἀστρά τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐκηρύξασεν, ἐκπληρώσας αὐτό, ἐπαγγέλλεται εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας καὶ ἐξέπληρωσε τὴν ἀγαθὴν ταύτην ὑποσχέσιν τοῦ, δοῦς ταύτην εἰς αὐτούς. Τὴν ἀγαθὴν λοιπὸν ἐπαγγελίαν λέγων ὁ Θεός, ὡς ἀγαθὴν ἐκπληροῖ, ἀλλὰ τοῦ σημερινοῦ Ἰεροῦ Εὐαγγελιστοῦ ὁ πλουσίως νομικὸς ὀνομάζει τὴν Ἀγαθὴν ἀγαθόν, «διδοῖσκατε ἀγαθὸν,» καὶ ζητεῖ παρ' αὐτοῦ μαθεῖν τί ἐστὶ ἀγαθόν, ὅπως ποιήσῃ αὐτό, μαυθάνει παρὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι ἡ ἐλεημοσύνη ἀγαθὴν ἐστίν· ἀλλ' ἀποστρέφεται αὐτὴν, μὴ ἐκπληρῶν αὐτὴν, ζητεῖ δὲ μόνον νὰ ὁμολογῇ αὐτὴν ὡς ἀγαθὴν, καὶ ἀποστρέφεται νὰ ἐκπληρῇ αὐτό. Θέλει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλὰ μόνον διὰ τοῦ λόγου, διότι δὲν γνωρίζει ὅτι οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι «Κύριε Κύριε εἰσελεύσῃται εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς,» ἀγνοεῖ, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν ἀγαθόν, ζητεῖ χάριν ἀγαθὴν, ζητεῖ τὴν οὐράνιον Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἐκζητεῖ τὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ ἀποφεύγει καὶ τὸ πανηράν· ζητεῖ ν' ἀφήσῃ ὁ Θεός τὰ ἀδικήματα αὐτοῦ, ἀλλ' οὐκ ἀφίησιν αὐτὸς ταῦτα τοῦ πλησίον του, ζητεῖ τὴν αἰώνιον δόξαν, τὴν οὐράνιον Βασιλείαν, καὶ τ' ἀγαθὰ αὐτῆς, ἀ βροχλημὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὗς οὐκ ἤκουσαν, ἀλλὰ δὲν μεταδίδει τὰ προσωρινὰ ἀγαθὰ εἰς τοὺς ἔχοντας χρεῖαν αὐτῶν, θέλει καὶ τὴν σάρκα νὰ ἐντρυφᾷ, καὶ τὴν ψυχὴν ν' ἀναπαύσῃ, ἀλλὰ δυσκόλως δύναται καὶ τοῖν δυοῖν ἀπολαῦσαι, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν ὅτι δυσκόλως εἰ τὰ χρήματα ἔχοντας εἰσελεύσονται εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, τὸ ὅποιον δύσκολον μὲν φαίνεται ὅτι εἶναι, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀκα-

τόρθωτον, δύσκολον μὲν, διότι παρασύρεται ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τῆς φιλαργυρίας, ὑπὸ τῆς πλεονεξίας καὶ τῆς ἀπάτης τοῦ ματαίου Κόσμου, δυνατόν δὲ ἀπαλλαγῆναι τούτων, καὶ ἀπαλλαγεῖς ὁ εὐσεβὴς χριστιανὸς τῆς οὐρανοῦ Βασιλείας γενήσεται κληρονόμος, ἐπεὶ δὴ ὁ ἄνθρωπος δύναται ἀνταλλάξαι τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα κερδίσῃ τὰ ἐν οὐρανοῖς, δύναται νὰ ἀφήσῃ τὴν φιλαργυρίαν, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τ' ἀγαθὰ τῆς οὐρανοῦ Βασιλείας, νὰ μὴ προσεῦχεται μόνον καὶ ἀποκαλεῖ τὸν Θεὸν ἀγαθόν, ἀλλὰ νὰ ἀποκαθιστᾷ αὐτὸς ἑαυτὸν διὰ τῆς ἀρετῆς ἀγαθόν, νὰ κηρύττῃ πανάγαθον τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ν' ἀποφεύγῃ πᾶν πονηρὸν ἔργον, καθὼς καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, δὲν ἠθέλησε νὰ ἀκούσῃ τὸν ξηρὸν τούτου ἔπαινον τοῦ νομικοῦ.

Ταυτοῦτος λοιπὸν εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς σημερινῆς διδαχῆς τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, καὶ αὕτη ἡ ἐκ ταύτης ὠφέλεια. Καὶ τὸ μὴ λέγεσθαι μόνον ἡμᾶς χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀποφεύγειν τὰς πονηρὰς πράξεις καὶ αὐτοὺς τοὺς πονηροὺς διαλογισμούς· τὸ μὴ ὁμολογεῖν μόνον τὸν Ἰησοῦν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐκπληρῶν τὸν νόμον αὐτοῦ, τὴν ἐλεημοσύνην, τὴν εὐσπλαχνίαν, τὴν ἀγαθότητα καὶ ἀπλότητα δι' ἔργων καὶ λόγων. Ταῦτα πάντα πρέπει νὰ τελέσωμεν καὶ ἐκτελέσωμεν, ἵνα τὴν ψυχὴν ἡμῶν σώσωμεν, καὶ τότε εἰσελευσόμεθα εὐκόλως εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Γένοιτο. (1)

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΔ΄ ΤΟΥ ΛΟΓΚΑ.

α Ἰησοῦ Υἱὸς Δαβὶδ ἐλέησόν με, καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ. αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν. »

(Λουκ. Κεφ. ιη. στίχ. 38—9).

Περὶ τῆς ἐν τῇ μετανοίᾳ ἐπιμονῆς.

Πολλὰ εἰσι τὰ περικυκλοῦντα καὶ περιβάλλοντα τὸν ἄνθρωπον, αὐτὸς δὲ ἐστὶ τὸ στάδιον ἐν ᾧ ταῦτα πάντα περιερχόμενα ἄγωνίζονται πρὸς ἀπόκτησιν αὐτοῦ, καὶ οἶνει ὁ ἄνθρωπος εἰ-

(1) Ἐρμηνεύθη ἡ ἱδία πραγματεία εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς, τῆς δεκάτης δευτέρας· περὶ ἧς ἴδε ἑκεῖ.

ναι τὸ ἄθλον τῶν ἀγωνισμάτων τούτων, καὶ τοιαῦτα παραδείγματα ἢ ἀρχαία ἱστορία παρουσιάζει ἡμῖν, εἶον τὸν Ἡρακλέα ἐκείνον ὑπὲρ οὗ ἡγωνίζετο ἡ κακία καὶ ἡ ἀρετὴ, καὶ ἡ νέα ἱστορία τοῦ Κόσμου ἐμπεριέχει τοιαῦτα, ἀλλὰ τὸ μὲν ἄθλον ὃ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος εἰς οὐχὶ ἀναίσθητον, ὥσπερ ἡ πόλις τῶν πολιορκητῶν καὶ πολιορκουμένων, ἔχει ἐηλονότι τὴν δύναμιν νὰ κλίνη ὑπὲρ τῶν κατ' ἀρετὴν ἀγωνιζομένων ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ν' ἀποφύγῃ τοὺς διὰ τὴν βλάβην του ἀγωνιστάς· ἀγωνίζεται δηλαδὴ ἡ ἀρετὴ διὰ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἡ κακία ἐπιτιμᾷ αὐτόν, ὥσπερ ὁ σημερινὸς τυφλὸς ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῆς ἀναβλέψεως αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιτιμώντων καὶ κατὰ τῶν ἐπιθυμούντων τὴν διαρκὴ αὐτοῦ τύφλωσιν, πλὴν οὗτος ἐπιμένοντας ἐγένετο ἄθλον τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ὁράσεώς του ἀξιοθελῆς, τῆς ἰδίας αὐτοῦ νίκης ἐγένετο θεατῆς, τοιαῦτα λοιπὸν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπιμονῆς, καὶ τοιοῦτον τὸ ἄθλον τοῦ μεθ' ἐπιμονῆς ἀγωνιζομένου, φέρε λοιπὸν ἴδωμεν σήμερον πῶς δεῖ ἡμεῖς ἐπιμένοντας εἰς τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀξιοθησόμεθα τῶν ἀθλῶν τῆς νίκης, ἐπικαλούμενοι τὴν ἄνωθεν ἀντίληψιν βοηθόν.

Σὺ νικητὰ τοῦ θανάτου, ὃ διὰ τοῦ θανάτου σου τὸν θάνατον νικήσας, καὶ τοὺς ἀγωνιζομένους διὰ τὴν ἀρετὴν συναντιλαμβάνων, φώτισόν με καὶ ἐνδυναμώσόν με, ὅπως νικήσω τοὺς ἐπιτιμώντάς με τὴν ἐπιμονήν μου, ἵνα παραστήσω τὸ λαμπρὸν τῆς νίκης ἐπαθλον.

Ἦμεῖς δὲ ὅσοι ἀγωνίζεσθε ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ πρὸς ἀποκτησιν μικροῦ τινος καὶ εὐτελεῶς ἐπιγείου κέρδους, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς, ὅπως ἴδῃτε τὰ μέγιστα ἀποτελέσματα τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ κατ' ἀρετὴν ἀγῶνός σας.

« Αὐτὸς δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν οὕτως λέγων με »

Ἀγῶνα μέγιστον ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ ἀφ' ἧς ἡμέρας γεννᾶται ἀναλαχμὴν δίνει, διπλοῦν ἀγῶνα, ἀγῶνα ἐγκόσμιον, καὶ ἄθλα πρόσκαιρα, καὶ ἀγῶνα πνευματικόν, καὶ ἄθλα αἰώνια καὶ σωτήριζ αὐτῷ. Τοιοῦτους ἀγῶνας ἐν ὅλῃ τῇ ζωῇ ἡμῶν ἔχομεν, ἡγωνίσθη φέρ' εἰπεῖν ἡ κακία καὶ ἡ ἀρετὴ περὶ τὸν Ἡρακλέα, ἀλλὰ δικαίως καὶ λογικῶς κρίνας παρεδόθη οὗτος εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα ἀπέλαυσεν ἄθλα, ὥστε μηδὲ τὸν ἅπαντα χρόνον λήθην ἐμποιῆσαι τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ. Διπλοῦν ἀγῶνα ὑπέστη ὁ Ἀβραάμ, ἀγῶνα μετὰ τριακισίων δέκα

ὁ αὐτὸς οἰκογενεῶν αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτῶν νικήσας ἡλευθέρωσε Ἀδὰμ
 τὸν ἀνέσιον τοῦ ἐκ τῶν Βασιλείων τοῦ Χορολλογόμορ, ἀγωνι-
 σθεὶς τὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως (1) ἐνίκησε καὶ ἔλκυσε τὴν
 τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίαν, ἡγωνίσθη καὶ ὁ διάβολος πρὸς τὸν
 πολυάθλον Ἰωῆ, ἐνίκησε τοὺς ἰδίους φίλους τοῦ Ἰωῆ καὶ αὐ-
 τὴν τὴν σύζυγον, ἐπαλέμησεν ἐν τούτῳ ὁ Ἰωῆ κατὰ συγ-
 γενῶν, κατὰ φίλων, κατ' αὐτῆς τῆς συζύγου καὶ κατ' αὐτῆς
 τῆς ἰδίας σαρκὸς του, λεπτωθεύσης καὶ ἀναγκαζούσης αὐτὸν,
 ἵνα ὑβρίζων τὸν Θεόν, ὡς ἄλλον παραδώσῃ αὐτὸν τῷ διαβόλῳ,
 πλὴν οὐχί! ἀντέστη καὶ ὡς ἄλλον εἰς τὸν Θεὸν αὐτὸς ἐδόθη,
 καὶ ὑγείας καὶ πλούτου καὶ κτημάτων καὶ παιδίων διπλασίως
 ὢν εἶχε πρότερον ἡξιώθη, ἡγωνίσθη ἅπασα ἡ χορεία τῶν Προ-
 φητῶν μεταξὺ τῆς ἀσεβείας καὶ εὐσεβείας, ἀλλ' ἐνθέρμως
 χερσὶ τε καὶ ποσὶ παραδίδοντα ὡς ἄλλον τῇ εὐσεβείᾳ, καὶ ἀ-
 θλοῦντες ἐδασάζοντα. Ἦλθεν ὁ προσδοκώμενος Ἰησοῦς Χρι-
 στός, τὸ κέντρον τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς ἀρετῆς, ἐκ κοιτίας ἐτι-
 μητὰς αὐτοῦ προσπαθεῖ ὁ διάβολος νὰ ἀρπάξῃ τὴν ἀγαθὴν
 διάνοιαν τοῦ δικαίου μνηστορος Ἰωσήφ, καὶ ἀποσπᾷ τῆς προ-
 στασίας τῆς Θεοτόκου Μαρίας, πειρίζεται Ἄγγελος Κυρίου
 καὶ συγχυτίζεται αὐτῷ, καὶ λέγει αὐτῷ, μὴ φοβοῦ· καὶ πει-
 σθεὶς ἐδόθη ὡς ἄλλον εἰς τὴν ἀρετὴν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄλλον
 ἔλαβε τῆς πίστεως του τὴν ἐπίκλησιν Πατὴρ τοῦ Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ νομιζόμενος, ἀγωνίζεται ὁ παιδονίκτορας Ἡρώδης ἀφ' ἐ-
 νός, καὶ ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου ἀφ' ἑτέρου, ἄλλον ὁ Ἰησοῦς
 προσπαθεῖ εἰς ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, νικᾷ αὐτὴ καὶ ἄλλον
 λαμβάνει τὴν σωτηρίαν της, ἀγωνίζεται ἡ ὑπερηφάνεια, ἡ λε-
 μαργία, ἡ ταπεινότης καὶ ὀλιγάρκεια· ὑπόσχεται ὁ διάβολος
 βασιλείας, τιμᾶς καὶ δόξης εἰς τὸν Χριστόν, ὡς περ ἡ κακία εἰς
 τὸν Φωκίωνα, καταφρονεῖ πάντα ταῦτα παραδίδεται ὁ Χριστός,
 εἰς τὴν ταπεινότητα καὶ τὴν πείναν, νικᾷ καὶ τὴν σωτηρίαν
 τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου τυραννίης λαμβάνει, ἐρ-
 χεται εἰς τὸν κόσμον, θεραπεύει, διδάσκει, νομοθετεῖ, ἐαυτὸν
 ἵπτον Θεοῦ ἐμπρόκτως καὶ τρανῶς ἀποδεικνύει, ἀκούουσι τὰ πλή-
 θη, τρέχουσιν περὶ αὐτὸν, καὶ βιάζονται μετ' αὐτοῦ εἰς Ἱερικώ,
 καὶ τυφλὸς τις ἀκούων τὸν ὄχλον ἀκολουθῶν αὐτόν, πλησιάζ-
 ει καὶ αὐτός καὶ ζητεῖ αὐτὸν, καὶ αὐτὸς εὐαγγελίζετο τὸν τυφλόν·

μῶν του, ἀλλ' ὁ νικητὴς ὁ διὰ τῶν ἀγώνων νικήσας, ἐπιθυμαί, ὥπως καὶ διὰ τοιούτων ἀγώνων δώσῃ τὰ ἄθλα τῆς νίκης αὐτῷ, διὸ ἀγωνίζεται ὁ τυφλὸς, ἐμποδίζεται, ἐπιτιμᾶται, ἵνα σιωπήσῃ, πλὴν ἐπιμένει ὁ ἀγωνιστὴς, « φωνάζει Υἱὲ Δαβὶδ ἐλέησόν με » καὶ πάλιν ἐπιτιμᾶται καὶ ἐμποδίζεται, ἀλλ' ἔτι περισσότερο φωνάζει, « Υἱὲ Δαβὶδ ἐλέησόν με » βλέπει τὸν ἀγῶνα τοῦτον ὁ ἀθλοθέτης Χριστὸς, ἐρχεται συνατιλήπτωρ αὐτῷ, κρατεῖ εἰς χεῖρας τὸ ἄθλον, πλὴν δὲν δίδει τοῦτο αὐτῷ, πρὶν οὗτος ὁ τυφλὸς δημοσίως ζητήσῃ αὐτὸ, δι' ὃ ἐρωτᾷ, τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπε, Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω καὶ τότε δίδωσιν αὐτῷ τὸ ἄθλον τῆς νίκης τῆς ὁράσεώς του, καὶ δεύτερον βραβεῖον τῆς πίστεώς του λαμβάνει, « ἡ πίστις σου σέσωκέ σοι », εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς.

Τοιοῦτος ὁ ἄνθρωπος ὁ περιβαλλόμενος τὴν ἁμαρτίαν ὑπὸ τῆς σαρκὸς καὶ τὴν δικαιοσύνην ὑπὸ τοῦ πνεύματος, τὸ πνεῦμα θέλει νὰ ἴδῃ τὸ φῶς τῆς δικαιοσύνης τῆς ἀληθείας, πλὴν ἐπιτιμᾶται ὑπὸ τῆς περιβαλλούσης αὐτὸ σαρκὸς, ὑπὸ τῆς πολυσαρκίας τῆς περικλειούσης τὸ πνεῦμα, ὑπὸ τῆς φιλοδοξίας τῆς περιβαλλούσης τὴν ταπεινότητα ὑπὸ τῆς ἡδυπαθείας τῆς ἐμποδιζούσης τὴν ἀρετὴν ὑπὸ τῆς δυσειδαιμονίας τῆς μολλυνούσης τὴν τοῦ Θεοῦ λατρείαν, ἀλλ' ἐν τούτοις τὸ πνεῦμα καίπερ σκοτιζόμενον ὁ φεῖται νὰ ἐπιμένῃ καὶ νὰ φωνάξῃ κατὰ τῆς ἀδίκου σαρκὸς, « Υἱὲ Δαβὶδ ἐλευθέρωσόν με, » ἵνα ἴδῃ τὸ φῶς τῆς σωτηρίας μου, ἵνα ἀξιωθῇ τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας καὶ ἀκολουθήσῃ αὐτὸν Θεόν, δοξάζων καὶ τὸ ὄνομά σου ἀνυμνῶν. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΕ' ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ.

« Ἰδοὺ τὰ ἡμῖν πᾶν ὑπαργόντων, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἰπὴν τί ἐσοκοφάνηται ἀποδίδωμι τετραπλοῦν »

(Λουκ. Κεφ. ιθ'. στίχ. 8)

Περὶ συναισθησεως ἢ καταγνώσεως τῆς

δημοσίας ἁμαρτίας. Βιβλιοθήκη Βερόνης

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, τὰ ἑξαισία

θυμάτα αὐτοῦ καὶ μεγάλους καρπούς εἰς τὰς ἀγαθὰς ψυχὰς τὰς δεξαμένας τὸν λόγον αὐτοῦ ἔφεραν, εἶδομεν εἰς τὴν προαγε-
νεστέραν προσλαλῆναι, ὅτι ὁ τυφλὸς ἰαθεὶς ἀπῆλθε καθ' ὅλην τὴν
χώραν κηρύττων τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἰδοὺ ὁ καρπὸς τοῦ
κηρύγματος. Τελώνης βαθύπλουτος ἐπεθύμησεν ἰδεῖν τὸν το-
σοῦτον θαυματουργὸν διδασκαλόν, ἀλλ' ἐκείνῳ μὲν ἐκώλυεν
τὰ πλήθη, τοῦτον δὲ καὶ τὰ πλήθη καὶ τὸ μικρὸν αὐτοῦ
ἀνάστημα, πλὴν ἀμφοτέρω καταβάλλει, ἀναβαίνει εἰς συ-
κομωρέαν καὶ τοῦ πλήθους τὸ ἐμπόδιον καταβάλλει, καὶ τοῦ
μικροῦ ἀναστήματός του τὴν φύσιν ὑπερβάλλει, ἀλλ' ἐν τού-
τοις, ὅπερ ἀλλαχοῦ εἶπεν, ὁ ἴδιος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν τῇ πα-
ραβολῇ δηλαδὴ τοῦ ἀσώτου Υἱοῦ, ὅτι μόλις μετενόησε καὶ ἔ-
τρεξεν ὁ Πατὴρ εἰς συνάντησιν αὐτοῦ, καὶ σήμερον μόλις ἀνα-
βαίνει εἰς τὸ δένδρον καὶ θεωρεῖ ὁ Ἰησοῦς τὴν καλὴν του
διάθεσιν προλαμβάνει, καὶ λέγει ὀνομαστικῶς πρὸς αὐτόν, Ζακ-
χαῖε σπεύσας κατὰθαι, σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖμα
μεῖναι, ἔνθα ὄντω τινὰ διδασκόμεθα τὴν ἐπίγνωσιν ὁδηλαδὴ τῶν
ἁμαρτωλῶν εἰς τε τὸν Ἀσωτόν καὶ εἰς τὸν Ζακχαῖον, καὶ
τὴν ταχεῖαν τοῦ Θεοῦ ἀντίληψιν τῶν μετανοούντων, διὸ εὐ-
καιρὸν σήμερον εἰπεῖν περὶ τῆς ἐπίγνωσεως τῆς ἁμαρτίας,
ἐπικαλούμενοι ἀρωγὸν αὐτῶν τὸν Θεόν.

Θεὸς τοῦ ἐλέους, ὁ τὴν μετάνοιαν τοῦ Δαβὶδ μετανοήσαντος
συγχωρήσας, τοῦ ἐν ἀγωνίᾳ εὕρισκομένου υἱοῦ σου τοῦ ζη-
τήσαντος τὴν παρέλευσιν τοῦ ποτηρίου τοῦ θανάτου αὐτοῦ πα-
ρελθεῖν, καὶ πάλιν ἐπίγνωσαντος καὶ εἰπόντος, γένοιτο ὡς σὺ
θέλεις, ἀνακάθηςας αὐτὸν πάλιν ἐκδεξιῶν σου, σὺ αὐτὸς φώ-
τισόν με, ἵνα ἀποδείξω ὁποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῶν συνειδό-
των τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἁμαρτίαν.

Ἔμεις δὲ εὐλογημένα τέκνα μου εὐμενῶς προσέξατε, ὅπως
ἴδῃτε τὰ ἐκ τῆς συναισθησεως μεγάλᾳ ἀποτελέσματα, ἀξιο-
ῴητε τῆς θείας ἀντιλήψεως.

* Ἰδοὺ τὰ χεῖμα τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχεῖς,
καὶ εἰπὸνός τι ἐτυχεσάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν *

Ὅσον ἡ ἁμαρτία ἐπέρχεται ἡμῖν ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν, τοσοῦ-
τον καὶ ἡ μετάνοια ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν; ἐπέρχεται πολλάκις
ὁ ἄνθρωπος περιδωλλόμενος ὑπὸ τοῦ Κόσμου, περιδωλλόμενος
ὑπὸ τῆς σαρκὸς, βιαζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, ἁμαρτάνει ἁμαρ-
τίας, μεγάλας καὶ πονηράς· εὕτως πάλιν περιφρουρούμενος

ὕπὸ τοῦ λογικοῦ, ὑπὸ τῆς ἀθανάτου ψυχῆς, καὶ συμβουθεύμενος ὑπὸ τοῦ ἀντιλήπτορος καὶ πλάστου ἡμῶν Θεοῦ· ἀνίσταται ἀδιακόπως ὑπὸ τῶν τριῶν τούτων δυνάμεων τοῦ Θεοῦ, τοῦ Πνεύματος, καὶ τῆς ψυχῆς, εἰς τὴν Σάρκα, Κόσμον, καὶ τὸν Διάβολον, καὶ ἡ μὲν Σὰρξ πολεμεῖ τὴν ψυχὴν διὰ τῆς ἀρπαγῆς τῶν ἁλλοτρίων πραγμάτων. Ὁ δὲ Κόσμος τὸ Πνεῦμα διὰ τῆς ὑπερηφανείας, ὁ δὲ Σατανᾶς τὸν Θεόν, ἀντιδιδάσκων τὴν ἀσέβειαν καὶ ἀπιστίαν, ταῦτα πάντα συσσωματούμενα ἐπολέμουν τὸν δυστυχῆ τυφλὸν τῆς προγενεστέρας Κυριακῆς τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἦ Σὰρξ, ὁ Διάβολος, καὶ ὁ Κόσμος πολεμοῦσι σήμερον τὴν προθυμίαν τοῦ Ζηκχαίου, ὃς διανοεῖται ὑπὸ τῆς ψυχῆς ἰδεῖν τὸν Θεόν, κωλύεται δ' ὑπὸ τῆς σαρκὸς, διανοεῖται διὰ τοῦ πνεύματος, κωλύεται ὑπὸ τῆς Σαρκὸς, ἀλλὰ, τὸ πνεῦμα πρόθυμον ἀναβαίνει ὑψηλὰ, καταφρονεῖ ἐν μιᾷ ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ τὰ ἐπίγεια, ἀναβαίνει ταχέως εἰς τὸ δένδρον τῆς συκομορέας, εἰς τὴν κορυφὴν τῆς συναισθήσεως, εἰς τὴν ἀρετὴν, εἰς τὸν πατέρα τῆς μετανόησης, ἀφίνει κάτω τὰ ἐπίγεια, τὴν ὑπερηφάνειαν, πλεονεξίαν, βλέπει τὰ προτερήματα ταῦτα τοῦ Ζηκχαίου ὁ Θεός, καὶ εὐθὺς σπεύδει ὁ ἴδιος βοηθός· διὸ λέγει αὐτῷ, «Ζηκχαῖε σπεῦσον κατέβαι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μέναι,» σήμερον μετανόησας, ἐγὼ σήμερον μετὰ σοῦ εἰμι, σήμερον ἐζήτησας ἰδεῖν με, καὶ ἐγὼ σήμερον βλέπω σέ, σήμερον σὺ ἀφῆκας πάντα τὰ ἐπίγεια, ὑπερέβαλλες τὰ τοῦ Κόσμου, ἐμνηδένισας διὰ τῆς θελήσεώς σου τὸ μικρὸν ἀνάστημά σου, καὶ ἀνέβης πρὸς τὰ ἄνω, διὸ ἐγὼ ἔρχομαι εἰς τὸ κάτω πρὸς συνάντησίν σου.

Ἄλλ' εἰς τὴν τοιαύτην τοῦ Θεοῦ προθυμίαν προθυμότερος πάλιν φαίνεται ὁ Ζηκχαῖος πρὸς τὴν μετάνοιαν, ἐσπευσεν ὁ Πατὴρ ἰδεῖν τὸν Ἀσώτον υἱόν, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀσώτος, λέγει, οὐκ εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου, ποίησόν με, ὥς ἓνα τῶν μισθίων σου.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ Ἀσώτου ἐταράχθη ὁ δίκαιος ὁ καὶ πρεσβύτερος υἱός, καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν εἰς τὸν πατρικὸν τοῦ οἴκου.

Ἀλλὰ καὶ σήμερον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Εὐσεβεῖς, μετὰ τοῦ πλήθους ἐταράχθησαν, λέγοντες, «ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι;» καλὴ μὲν, ἡ συναίσθησις, καλλίστη δὲ

καὶ ἡ ἐκτέλεσις, συνησθάνθη ὁ Ἄσωτος, πραγματοποιοῖ τὴν ἀγαθὴν αὐτοῦ βουλὴν, συναισθάνεται σήμερον ὁ Ζακχαῖος, καὶ εἰς πράξιν βίλλει τὴν ἑαυτοῦ συναισθησιν, ἀμέσως ἀφιερεῖ τὰ ἡμῖς τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ πρὸς τοὺς πτωχοὺς, τὰ ἡμῖς πραγματικῶς· διότι τὰ ἡμῖς εἰσι πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, οἷον τὸ πνεῦμα, ἡ ψυχὴ, καὶ ὁ Θεός, καὶ τὰ ἄλλα ἡμῖς εἶναι ἀλλότρια, ὁ Κόσμος, ἡ Σὰρξ, καὶ ὁ Διάβολος, ἀλλ' οὐχ ἔστι μέχρις ἐδῶ, καὶ εἴτι λέγει ἐσυκοφάντησεν ἀποδίδει τὸ τετραπλοῦν δηλ. τὸ παρὰ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου διατεταγμένον, δὲν λέγει μόνον τὴν κατάχρησιν τὴν προσερχομένην, ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ τὴν γενικῶς καὶ παρὰ πάντων ἐκτελουμένην!! περὶ συκοφαντίας λέγει, διότι αὕτη εἶναι πηγὴ πάσης ἀμαρτίας, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς συκοφαντίας γεννᾶται, ὁ φθόνος, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἡ ἄρπαγὴ, ἀλλοτρίως ὑπολήψεως, καὶ τιμῆς, ὅπερ κατὰ μέγιστον βαθμὸν ἤμαζε κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἐν Ἀθήναις, καὶ ὅπου κατὰ τοὺς χρόνους τούτους διεδόθη εἰς ἅπαντα τὸν Κόσμον τὸ νόσημον τοῦτο. Ταύτην λοιπὸν τὴν πηγὴν τῆς ἀμαρτίας συναισθανόμενος ὁ Ζακχαῖος, ἀποδίδει τὸ ὅ,τι ἠδίκησεν, εἴτε ἐν γνώσει, εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ, διὸ καὶ τὸν μισθὸν τῆς ἐπιγνώσεως τῆς ἀμαρτίας ἀξιοῦται. Ἐρχεται σὺν ἡ πρόθυμος τοῦ Θεοῦ ἀντίληψις, συνησθάνθη ὁ τυφλὸς νικήσας, τὰ ἐμπόδια, ἐθεραπεύθη παρὰ Θεοῦ, συναισθάνθη ὁ Ἄσωτος· ἦλθεν ὁ Πατὴρ αὐτοῦ πρόθυμος βοηθός, συναισθάνεται ὁ Ζακχαῖος κωλύεται ὑπὸ τοῦ ἀναστήματος τοῦ, κωλύεται ὑπὸ τοῦ Κόσμου, κωλύεται ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ! ἐνθαρρύνεται ὑπὸ τοῦ Πνεύματος, ἐνθαρρύνεται ὑπὸ τῆς ψυχῆς, συναντιλαμβάνει αὐτὸν ὁ Θεός. Ἐλθετε λοιπὸν καὶ ἡμεῖς πάντες μιμηθῶμεν τὸν τυφλόν, εὐγώμεν τὸν βόρβαρον τῆς ἀμαρτίας, καὶ ἀναδῶμεν εἰς τὴν ὑψηλὴν ἑδραν τῆς ἀρετῆς, περιφρονήσωμεν τὸν Κόσμον, ἀποδώσωμεν τὰ ἄλλα, ἐκκενώσωμεν τὴν ψυχὴν ἡμῶν· ἵνα ἐλθὼν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἀπαγγέλλῃ ὑμῖν, σήμερον σωτήρια ἐν τῇ ἐλληνικῇ χριστιανικῇ κοινωνίᾳ καὶ παντὶ μετανοοῦντι· γένοιτο.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ.

«Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. » (ΛΟΥΚ. ΚΕΦ. ΙΓ'. ΣΤ. 14)

Περὶ ὑπερηφανείας.

Πόλεμον ἀδιάκοπον ἐξ ἀρχῆς μέχρι τῆς τῶν αἰώνιων συντελείας βλέπομεν μεταξὺ τῆς φύσεως, καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ εἰσιν αὖτε τῆς φύσεως, καὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Πόλεμον τοιοῦτον ἐνιστάμενον! εἰς ὃν εὐρίσκει τις πρόμαχον μὲν τὴν ὑπερηφάνειαν ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς ὄγκου προεξάρχουσαν, νικῆτριν αὖτε ἀληθῶς τὴν ταπεινότητα παρακολουθοῦσαν, καὶ νικῶσαν διὰ τῆς φρονήσεως. Πολεμεῖ ἡ φύσις τὸν ἄνθρωπον διὰ τῶν σφοδρῶν αὐτῆς ἀνέμων! ἐκρίζοι δένδρα μικρά τε καὶ μεγάλα! Πολεμεῖ ὁ ἄνεμος τὰ ἀντιπλέοντα πλοῖα, ἅτινα πότε μὲν ῥίπτει εἰς τὰς ἀκτὰς, καὶ συντρίβει αὐτὰ μέχρι κεραμάτων, πότε δὲ βυθίζει αὐτὰ εἰς τὰ βύθη τῆς θαλάσσης! τοιοῦτος πόλεμος ὑφίσταται πάντοτε εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ὁ ὑπερήφανος Κροῖτος ἐκείνος λ. χ. ὁ ὑπερπλοῦτος ἀνέρχεται εἰς τὰς ἀνωτέρας βαθμίδας τῆς εὐτυχίας! καὶ περιφρονεῖ τὸν σοφὸν Σόλωνα ἐκμηδενίζων αὐτὸν, καθὼς καὶ ὁ ὑπερήφανος τοῦ Εὐαγγελίου Φαρισαῖος διὰ τῆς ὑπερηφανείας τῶν λόγων του, δι' ὧν καὶ φαίνεται νικητῆς, ἀλλ' ὁ τελῶνης ταπεινούμενος κατεδαίνει πράγματι νικητῆς. Τοιαύτη λοιπὸν ἐν συντόμῳ ἡ ὕψις τῆς ὑπερηφανείας, καὶ ταπεινότητος, ἥτις ἀνυψοῖ μὲν τὸν ταπεινόν, καταδαφίζει δὲ καὶ ἐκρίζοι δένδρα ὑψηλὰ διότι οὕτως ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἰσχυροκόμῃ. Διὸ περὶ τῆς ὑπερηφανείας, καὶ ταπεινότητος εὐκαιρον σήμερον εἰπεῖν, τέκνα μου ἀγαπητὰ, ἐπικαλούμενος τὸν ταπεινώσαντα ἑαυτὸν, καὶ μορφὴν δούλου λαβόντα Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς ἀντίληψιν ἡμῶν.

Ὡς τὰ πάντα Σὺ παραγαγὼν εἰς τὸ εἶναι Θεός, καὶ ὑπὸ τῆς τοῦ ἀνθρώπου μορφῆς, ὡς ἄνθρωπος κατελθὼν ἐξ Οὐρανοῦ, καὶ γεννηθεὶς ἐν πενιχρῷ σπηλαίῳ ὑπογραμμὸς δὲ τῆς ταπεινότητος γενόμενος, πολέμιος δὲ τῆς ὑπερηφανείας ἀναδειχθεὶς, φώτισόν με, ὅπως περὶ τῆς ἀντιθέτου τῆς ὑπερηφανείας ἀρετῆς τῆς ταπεινότητος δηλ. πραγματευθῶ.

Ἦμεῖς δὲ, ὅσοι εἴτε ὑπὸ τοῦ πλοῦτος, εἴτε τοῦ γένους ἐπαίρεσθε ἀλληλομονοῦντες τὴν πύλινον ἀρχικὴν καταγωγὴν σας,

ἀκεύσατέ μου, ἵνα ἴδῃτε, πόσον ζημιώσθε τὴν ψυχὴν διὰ τῆς ὑπερηφανείας.

Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἐξυψῶν ὑψωθήσεται.

Ὅτι ὁ Κόσμος γέγονεν ἐκ τοῦ μηδενὸς οὐδεὶς ἀμφιβάλλει, ὅτι δὲ ὁ Θεὸς εἶναι Ἄναρχος, αἰώνιος καὶ ἀτελεύτητος, οὐδεὶς πάλιν ἐνδοιοῦει· ἀφοῦ ὁ Κόσμος παρὰ Θεοῦ ἐγένετο ἐκ τοῦ μηδενὸς, αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς εἶναι Ἄναρχος καὶ αἰώνιος, ὡς προεῖπομεν, ἔπεται, ὅτι καὶ ὁ Κόσμος, ὡς πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀρχικόν, καὶ ὁ Θεὸς ὡς πρὸς τὸν Κόσμον Ἄναρχος. Ἐφ' ὧν λοιπὸν τῶν πλασμάτων ἐπέβλεψε νόμους· καὶ εἴτα διαθήκην· τὸ δὲ λογικὸν πλάσμα ἐξω γενόμενον τῶν ὀρίων, καὶ τοὺς νόμους παραβαίνει, καὶ τὸν Νομοθέτην περιῦθρίζει, αὐτὸς δὲ ὁ Θεός, ὡς φιλόστοργος Πατὴρ, περιφρουρεῖ αὐτὸν διὰ τοῦ λογικοῦ, καὶ τὸν περιορίζει διὰ τῆς συνειδήσεως· διὸ καὶ φέρει σήμερον παράδειγμα Φαρισαῖόν τινα σώφρονα μὲν καὶ δίκαιον, ὃς αὐτὸς ἐκαυχᾶτο· ἀλλ' ὑπερήφανον· καὶ τελώνην ταπεινούμενον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ζητούντα τὸ ἔλεος, καὶ τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν του. Εἰς τὰ δύο λοιπὸν ταῦτα Εὐαγγελικὰ παραδείγματα εὗρισκομεν τὴν μὲν ὑπερηφάνειαν πολεμοῦσαν τὴν ταπεινότητα, ἀλλ' ἡ ἀρετὴ αὕτη τῆς ταπεινότητος ἐξέρχεται, ὡς ἐκ πηγῆς θείας καταβιβάζουσα τὴν κακίαν τῆς ὑπερηφανείας, καὶ ὡς ἐκ τεύτου ὑψοῦται μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ, καθὼς ὁ Θεὸς προεῖπεν, « ὁ ταπεινῶν ὑψωθήσεται ».

« Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. »

Αὐτὸς δὲ ὁ ὑπερήφανος Φαρισαῖος ὑψηλοφρονῶν, καὶ καυχούμενος, ὡς πλούσιος ἀποδεκατεῖ μὲν πάντα, ὅσα κτᾶται. « (Ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμεν) » τὴν κατὰ νόμον δηλονότι προσφορὰν, καὶ οὐχὶ τὴν κατανάγκην καὶ κατὰ θέλησιν βοήθειαν, καὶ ὅτι ὑπερέχει καὶ κατὰ τοῦτο τοὺς ἄλλους, διὰ τοῦτο καὶ ἔχασε πᾶν, ὅτι ἐπραξεν ἕνεκεν τῆς ὑπερηφανείας του.

Ὁ δὲ τελώνης μακρόθεν τοῦ ἱεροῦ, δηλονότι τοῦ θυσιαστηρίου ἱστάμενος, νομίζων ἀνάξιον τὸν ἑαυτὸν του, ὡς ἁμαρτωλόν, κλίνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ τὰ κάτω, δὲν ἤθελε νὰ ὑψώσῃ αὐτὴν νὰ ἴδῃ τὸν οὐρανόν, ὅστις εἶναι θρόνος τοῦ Θεοῦ. ἀλλ' ἐτυπτε τὰ στήθος αὐτοῦ κηρύττων ἑαυτὸν ἁμαρτωλόν, καὶ ζητῶν τὸ τοῦ Θεοῦ ἔλεος. « Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ » ἔλεγεν. Οἱ λόγοι αὗτοι τοῦ τελώνου ἀρκετὰ φανερώσουσιν εἰς ἡμᾶς τὴν μεγίστην αὐτοῦ ταπεινώσιν, δι' ἧς ἡ

ξιώθη τῆς δικαιοσύνης, ὁ δὲ Φαρισαῖος, καὶ ἂν ἦτο ἐνέρετος διὰ τὴν ὑπερηφάνειάν του κατεκρίθη παρὰ Θεοῦ.

Λαμπρὸν λοιπὸν παράδειγμα, τέκνα μου ἀγαπητὰ, ἔχομεν τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς προερχομένης ὠφελείας καὶ δικαιοσύνης ἑνὸς ἐκαστοῦ ἡμῶν, ὅταν προτιμῶμεν τὴν ταπεινώσιν καὶ ἀποφεύγωμεν ἐωσφορικὴν ὑπερηφάνειαν! Ἐπειδὴ πᾶς ὑπερήφανος, λέγει ἡ Θεία Γραφή « βδέλυγμα παρὰ τῷ Θεῷ, ὁ δὲ ταπεινὸς δεκτὸς ἐστί, ἀποθαίνων εἰς τὸ μέλλον ἔδραϊος καὶ στερεὸς, καὶ οὐδεὶς ἄνθρωπος δύναται νὰ σωθῇ ἄνευ τῆς ταπεινώσεως, καὶ ὅταν μάλιστα γνωρίσῃ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν του, τότε ἀναχωρεῖ ἐξ αὐτοῦ ἡ κατηραμένη ὑπερηφάνεια. Ἡ ταπεινώσις εἶναι ἡ μεγαλητέρα ὅλων τῶν ἀρετῶν, Ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐταπεινώθη τόσο, ὥστε ἐγένετο ἄνθρωπος διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν· ἐξ ἐναντίας ὁ ὑπερήφανος νομίζων, ὅτι ἴσται ἐπάνω τῶν ἄλλων, καὶ τὸν σφοδρὸν ἀνεμὸν φοβεῖται, καὶ ὑπ' ὅλων τῶν περικυκλούντων αὐτὸν ἐξωθεῖται, τοσοῦτους δὲ κινδύνους ἔχει, ὥστε ἄετις εἰς πᾶν ὅ, τι ἤθελε τὸν ἀκολουθήσει, κινδυνεύει· ὁ δὲ ταπεινὸς οὐδέποτε φοβεῖται οὐδέν, ἀλλὰ καὶ παρὰ πάντων ἀγαπᾶται κεκοσμημένος ὑπάρχων ὑπὸ τῆς μεγάλης ἀρετῆς τῆς ταπεινότητος, ἥτις σκιαῖζει τὸν πεπτωκότα ὑπερήφανον.

Πίπτει λοιπὸν ὁ ὑπερήφανος, ἐγείρεται ὁ ταπεινός· διότι λέγει ἡ Θεία Γραφή « ὑπερηφάνοις ὁ Θεὸς ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν ». Ἐλθετε λοιπὸν πάντες, ὅσοι ὑπερηφανεύεσθε διὰ τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν σας, διὰ τὸν πλοῦτόν σας, διὰ τὴν εὐφυίαν σας, διὰ τὴν ὡραιότητά σας, καὶ ἐνθυμηθῆτε, πόσοι καὶ πόσοι τοιοῦτοι ὄντες καὶ ζήσαντες ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ δὲν ὑπάρχωσι πλέον! Ὅσοι δὲ καυχᾶσθε διὰ τὴν σωματικὴν ἀνδρείαν σας, λάβετε παράδειγμα, τοὺς νεωτέρους Ἀρχηγούς τῶν Ἑλλήνων. οἵτινες κατετρόπωσαν τοὺς ἀθέους τυράννους, καὶ ἡλευθέρωσαν τὴν φίλην Πατρίδα μας τὴν ἀπὸ τετρακρασίῳ περίπου ἐτῶν εἰς δουλείαν εὐρισκομένην· ἐξεναντίας δὲ, ὅσοι εἴθε ταπεινοὶ ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν πραιρετημένων, ἐνθυμηθῆτε, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ταπεινὸς ἄνθρωπος ἐγεννήθη καὶ ὡς τοιοῦτος ἔζησε μετ' ἡμῶν, καὶ ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ διὰ τὴν τοῦ Κόσμου σωτηρίαν, γίνεσθε οὖν ταπεινοὶ, μιμεῖσθαι τὸν Λυτρωτὴν τὸν τοῦ Κόσμου, καὶ αὐτὸς θέλει λυτρώσει ὑμᾶς ἀπὸ τῆς αἰώνιον Κόλασιν, καὶ ἀξιῶσαι τῆς εὐσυνίας αὐτοῦ Βασιλείας. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ.

« Ὁμοίωθη δὲ (ὁ πρεσβύτερος υἱός,) καὶ οὐκ ἠθέλην εἰσελθεῖν. »

(Λουκ. Κεφ. 16. στ. 28)

Περὶ παραλόγου ὀργῆς, καὶ θυμοῦ.

Ἀπορίας ἀξιὸν ἔστιν ἡ παράλογος ὀργὴ τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ, ἔπειδὴ εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ παρίστανται οἱ δίκαιοι, οἵτινες οὐ δικαιоῦνται νὰ ὀργίζωνται, καὶ νὰ μὴ θέλωσιν νὰ εἰσελθῶσιν εἰς τὸν νυμφῶνα τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, διότι ὁ Θεὸς ἐσυγχώρησε τὸν ἁμαρτωλόν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ στοχαζώμεθα εὐτὼς τὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁμιλίαν πρὸς τοὺς Γραμματεῖς, καὶ Φαρισαίους· ἀλλ' ὅτι ἔπειδὴ εὗτοι ὀργίζοντο, καὶ κατέκρινον αὐτὸν, διότι συναναστρέφετο καὶ συνέτρωγε μὲ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, διὰ τοῦτο εἶπε πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην τοῦ Ἀσώτου υἱοῦ, διὰ τῆς ὁποίας κατέπαυσε τοὺς γογγυσμοὺς, καὶ τὰς κατηγορίας των, φανερώσας πρὸς αὐτοὺς τὴν μεγίστην εὐσπλαγγνίαν τοῦ πρὸς τοὺς ἐπιστρέφοντας πρὸς αὐτὸν ἁμαρτωλοῦς· ὀνομάζει δὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ δικαίους, καὶ ἁμαρτωλοὺς· καὶ τοὺς μὲν δικαίους, λέγει, πρεσβύτερον υἱόν, διότι ὁ Πρωτοπλάστης Ἀδὰμ δίκαιος καὶ ἐνάρετος ὑπῆρχε πρὶν τῆς παραβάσεως, παραβάτης δὲ γενόμενος τῆς θείας ἐντολῆς ἐγένετο ἁμαρτωλός, ὥστε ἡ μὲν ἀρετὴ πρεσβύτερα ἔστι τῆς κακίας. Καὶ περὶ μὲν τῆς κακίας καὶ τῆς ἀσωτείας τὰ ἀποτελέσματα, ἄλλοτε ἐπραγματεύθημεν, περὶ δὲ τῆς ἀλόγου, καὶ ἀνωφελοῦς ὀργῆς σήμερον διαλεξώμεθα, ἐπὶ καλούμενοι τὴν ἀγαθότητα τοῦ Ἀμνησικακοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμνησικακε Ὑἱὲ τοῦ Θεοῦ! ὁ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ κρεμασθεὶς, καὶ ὑπὸ τῶν περὶ πόλεως ἐμπαίζόμενος, τοὺς δὲ ἐμπαίζοντας συγχωρῶν, καὶ παρακαλῶν τὸν Οὐράνιον Πατέρα ὑπὲρ τῶν σταυροτῶν σου, φώτισόν με, ὥπως δυνηθῶ, νὰ ἐξαρκάσω ἀπὸ τὰς ψυχὰς τοῦ λογικοῦ σου ποιμνίου τὴν βλαβεράν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ διὰ τῆς προσλαλιᾶς μου ταύτης.

Ὑμεῖς δὲ, ὅσοι λογικῶς, ἢ διὰ ἀλόγου ἀφορμῆς ὀργίζεσθε κατὰ τῶν ὁμοίων σας, κατὰ τῶν φίλων, γονέων καὶ συγγενῶν σας, καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ Πανκράτου Θεοῦ βλασφημοῦντες τὸ

ἅγιον αὐτοῦ ὄνομα, προσέξατε, νὰ ἀκούσητε, καὶ ὠρελῆθητε, ὅπως παύσητε τῆς παραλογίας ταύτης.

« Ὁρίσθη (δὲ ὁ πρεσβύτερος υἱός), καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. »

Ἐξ αὐτῆς τῆς ἀψύχου θαλάσσης καὶ τῶν ἀνέμων δυνάμεθαι νὰ ἐννοήσωμεν, ὅτι οἱ ἄνεμοι πνέοντες σφοδρῶς, ταραττοῦσι καὶ ἐξαγριοῦσι τὴν θάλασσαν, οὕτως καὶ ὁ παράλογος θυμὸς, τὸν λογικὸν ἄνθρωπον εἰς ἄλογον θηρίον ἀποκαθιστᾷ, μὴ ἔχοντα τὸ παρὰ τοῦ Πλάτου Θεοῦ δοθὲν πρὸς αὐτὸν λογικὸν ὁδηγόν, καὶ διευθυντὴν τῶν πράξεών του, διὰ τοῦτο καὶ γίνεται ἄγριος! ὡς ὁ λέων, μνησίκακος! ὡς ἡ κάμηλος! καὶ μάλιστα ἂν ἔχη τι συμφέρον. Ἀλλὰ ποῖον λόγον ἔχει τὸ μικρὸν ὑλικὸν συμφέρον, ὡς πρὸς τὴν λογικὴν, καὶ ἀγαθὴν, καὶ αὐλὸν τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴν; ἐπειδὴ τὸ μὲν συμφέρον εἶναι ὑλικὸν καὶ κοσμικόν, ἡ δὲ ψυχὴ εὐράνιος καὶ αὐλός. Πῶς δυνάμεθα λοιπὸν εἰς τὰ ὑλικά συμφέροντα ν' ἀναμιγνύωμεν τὴν ἐκ τῶν τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ δοθεῖσαν ἡμῖν αὐλὸν, καὶ καθαρὰν ψυχὴν ἡμῶν; ἀποκαθιστῶντες αὐτὴν μέτοχον τῆς ὕλης; ἀλλ' ἴσως λέγουσί τινες οὐχὶ τὸ ὑλικὸν συμφέρον, ἀλλ', ὅτι μᾶς ὕβρισαν καὶ ἠτίμασάν τινες, ὕβρισαν, ἡ διὰ χειρὸς ἐκτύπησαν, τί πρὸς τοῦτο; ἐὰν αὐτοὶ διὰ λόγων ὕβριστικῶν σᾶς ἠτίμασαν, εἰ μὲν εἶναι ἀληθεῖς αἱ ὕβρεις διορθώητε, μὴ πράττοντες τοῦ λοιποῦ τοιαῦτα ὠφελοῦμενοι ἀπὸ τὰς ὕβρεις τῶν ἐχθρῶν σας, τὰς ὁποίας οἱ φίλοι σας δὲν σᾶς τὰς λέγουσι, διότι, ὡς λέγουσιν ἀληθῶς οἱ ἀρχαῖοι ἀγαπᾷ ὁ φίλος τὸν φίλον κολακεύοντας, ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ σας καὶ χωρὶς νὰ θέλωσι σᾶς διδάσκουσι, διὸ ἀκούοντες τὰ τοιαῦτα ἀπομακρύνεσθε, εἰ δὲ καὶ ψευδεῖς αἱ ὕβρεις εἰσι, διατί ταραττεσθε; ἐὰν ὑμεῖς εἰσθε δίκαιοι, καὶ καθαροί, ὡς τὸ φῶς, ἐν τῷ φωτὶ κηλὶς οὐχ ὑφίσταται, λάβετε δὲ ὡς παράδειγμα τὸν ἀρχηγὸν καὶ θεμελιωτὴν τῆς ἀμωμότητος ἡμῶν Πιστεως, ὅστις οὐκ ἠγανάκτησε κατὰ τῶν ὕβριστῶν καὶ σταυροτῶν του, ἀλλὰ καὶ παρεκάλει τὸν Ἀναρχὸν Αὐτοῦ Πατέρα, ὅπως συγχωρήσῃ αὐτούς. « Πάτερ, ἔλεγεν, ἀφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδαςι, τί ποιοῦσιν. »

Πόσον μᾶλλον ἡμεῖς χρεωστούμεν ν' ἀγαπῶμεν τοὺς μισούντας, καὶ διώκοντας ἡμᾶς, καὶ ἐὰν πάλιν ἀντιδρίσωμεν τοὺς ὕβριζοντας ἡμᾶς, εἶναι τὸ ἴδιον, ὡς ἂν ἠθέλωμεν βίβη λιθὸν εἰς βόρβορον, ἐκ τοῦ ὁποίου αἱ ῥυτίδες τοῦ βορβοροῦ ἔρχονται ἐ-

πάνω ἡμῶν, ὥστε, ἐὰν ὀρθῶς συλλογισθῶμεν, ὅτι ὁ ὑδρίζων, ἐὰν ᾗται φρόνιμος, οὐδέποτε ἤθελε πράξει τοῦτο, εἰ δὲ ἀνόητος, καὶ κακὸς, ὡς τοιοῦτος φέρεται ἐναντίον ἡμῶν, καθὼς λέγει ἡ σημερινὴ εὐαγγελικὴ παραβολὴ· «ὤργισθησαν οἱ νομιζόμενοι δίκαιοι Φαρισαῖοι καὶ Γραμματεῖς, διότι ἐβλεπον τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, νὰ εἰσέρχεται εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἁμαρτολῶν, καὶ νὰ τοὺς παραδέχεται καὶ τοὺς συγχωρῇ. εἶχον δίκαιον; ὅχι βέβαια, διότι, ὡς Θεὸς καὶ Κύριος τοῦ Παντός, ἠθέλησε τοὺς μὲν ἀπολελυμένους νὰ σώσῃ, καὶ ἐλεήσῃ, ἐκείνους δὲ διὰ τῶν παραβολῶν του νὰ φυλάξῃ, ὥστε ὡς ἀσυλλόγιστοι δὲν ἐσχέπτοντο ὀρθῶς καὶ κατέκρινον τὸν Ἰησοῦν, τότε ὡς τοιοῦτοι συγχωρητέοι.

Ἄλλὰ μήπως καὶ μεταξύ ἡμῶν δὲν εὐρίσκωνται πολλοί, εἵτινες ὀργίζονται ἀλόγως ἐναντίον τῶν γονέων, ἀδελφῶν, συγγενῶν καὶ φίλων; μὴ δυνάμενοι νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ ζητήματά των; ἐν ᾧ πάντες παρὰ Θεοῦ ἐπλάσθημεν ἀόργητοι, ἀμνησίκαχοι, ἀθῶοι, καὶ ἡμεῖς μεταβάλλομεν τὴν ἀγαθὴν ταύτην φύσιν ἡμῶν εἰς ἀγρίαν καὶ θηριώδη; ᾧ τῆς ἀνοησίας καὶ ἀλογίας μας; ἐν ᾧ τὰ μὲν θηρία χειροῦθη καθίστανται, καὶ ἡ ἄβυσσος θάλασσα βατὴ ἀποβαίνει, καὶ τὰ ἄγρια δένδρα διὰ τῆς κεντρώσεως καρποὺς ἡμέρους παράγει. Ἡμεῖς ἔμωσ οἱ ἀγαθοὶ παρὰ τοῦ Ἵψίστου Θεοῦ πλασθέντες, ἀντὶ τῆς ἀγαθότητος τὰ ἐναντία ποιοῦμεν, καὶ θηριώδεις καθιστάμεθα ᾧ πόσον ἄτοπον εἶναι εἰς πάντα λογικὸν ἄνθρωπον καὶ ὀρθόδοξον. Ἐλθετε λοιπὸν πάντες, ἵνα τὴν ἡμερότητα τοῦ Θεοῦ μιμηθῶμεν, καθὼς λέγει ἐν Εὐαγγελίῳ· «Μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πρῶτος εἰμί καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ.» Φεύγωμεν τὴν θηριωδίαν, ἵνα μὴ πρὸς τὰ θηρία ἐξομοιωθῶμεν, καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ Βασιλείας τοῦ Θεοῦ στεριθῶμεν; ὦ! μὴ γένοιτο εἰς οὐδένα ἡμῶν τοῦτό ποτε, ἀλλ' ἅπαντες τῇ τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίᾳ ἀξιοῦμεν τῆς οὐρανίου ζωῆς καὶ χαρᾶς. Ἀμήν.»

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ.

« Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε, ἐνὶ τούτων
τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε »
(Ματθ. Κεφ. κέ. στίχ. 40.)

Περὶ ἐλεημοσύνης.

Ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἀγία Ἐκκλησία, ἡ κοινὴ ἡμῶν Μητήρ διδάσκει σήμερον ἡμᾶς, καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς κατοικοῦντας ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ τὸ ἔργον τῆς ἐλεημοσύνης, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ὁ Θεμελιωτὴς αὐτῆς, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδίδαξεν, εἰπὼν, « Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. »

Ποῖος ἀπὸ ὑμᾶς δανεῖζει ἄνευ ἀσφαλείας, καὶ ἐγγυήσεως ; ποῖος πάλιν ἐγγυᾶται, ἄνευ συμφέροντος, καὶ ὠφελείας ; αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγγιᾶται διὰ τοὺς πτωχοὺς καὶ εἰς πάντα ἐλάχιστον ἄνθρωπον, ἄνευ οὐδενὸς συμφέροντος, καὶ ὑπόσχεται ἀμοιβὴν μάλιστα περὶ τοῦ δανείου, βεβαίων τοῦτο ἔργῳ καὶ λόγῳ, ὡς προϊόντος τοῦ λόγου δηλωθῆσεται, ὡς αὐτὸς ἡμῖν ἐφάνερωσεν. Ἐλθετε λοιπὸν ἐξετάσωμεν πόσον ἐκ τῆς ἐλεημοσύνης εἴμεθα ἐξησφαλισμένοι. Ζητῶν δὲ τὴν θείαν ἀντίληψιν βοηθὸν ἐπικαλοῦμαι αὐτήν.

Εὐσπλαγνε καὶ Φιλάνθρωπε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ ἀφθορμήτως ἑαυτὸν τοῖς πτωχοῖς παρέχων, φώτισόν με, ἵνα δυνηθῶ νὰ περιγράψω τὸ ὕψος τῆς ἐλεημοσύνης, καὶ τὴν ἐκ ταύτης ὠφέλειαν. Ὑμεῖς δὲ ἀγαπητά μου τέκνα, οἵτινες διὰ τὴν πρὸς Θεὸν ἐγγύησιν τῆς ἐλεημοσύνης, ἀξιωθῆτε τῆς ψυχικῆς σας σωτηρίας, ἀκούσατέ μευ εὐμενῶς.

« Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε, ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. »

Γενικῶς ἅπασα ἡ ἀνθρώπινος ἱστορία, εἰκὼν εἶναι τῆς τοῦ ἀνθρώπου σωτηρίας, ἀνταμείβει ἅπαντας τοὺς τὴν ἐλεημοσύνην ἐργαζομένους, καὶ τιμωρεῖ τὴν πρᾶξιν τῆς ἀσυμπαθείας, καὶ πάντες ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου πληροφορεῖσθε, ὅτι ἡ χήρα ἐκείνη ἀπὸ τῆς Σαραφθᾶ, τῆς Σιδωνοῦς ἔθρεψε τὸν Προφήτην Ἠλίαν, ὅτε ἐγένετο μεγίστη πείνα καθ' ὅλην τὴν Ἰουδαίαν ἐπὶ τρία ἔτη καὶ μῆνας ὅς, μόλις ἔχουσα ἡμίσειαν ὀκτὼ ἄλευρον,

καὶ ὀλίγον ἔλαιον, ἀλλὰ πιστεύσασα εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ Προφήτου, οὐδέποτε ἐξέλειπε τὸ ἄλευρον, καὶ τὸ ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγολοῖς αὐτοῖς.

Ἀλλῇ δέ τις χήρα ἐν τῷ Ἱερῷ Εὐαγγελίῳ μόνον δύο ὄσουλους εἶχε, καὶ τούτους εἰς ἐλεημοσύνην ἐν τῷ Γαζοφυλακίῳ ἔρριψε, διὰ τοῦτο ἐμακαρίσθη παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποδείξαντος εἰς τοὺς παρόντας ἀνωτέραν τὴν ἐλεημοσύνην αὐτῆς.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πολιτικῇ ἱστορίᾳ βλέπομεν, ὅτι ὁ Ἀθηναῖος Κίμων τοὺς κήπους του εἶχεν ἐλευθέρους εἰς τοὺς διαβαίνοντας, ὡς γράφει ὁ Πλούταρχος, ὥστε τοῦ Κίμωνος ἡ φιλοξένια ὑπερέβη ἐκ τῶν παλαιῶν τὴν φιланθρωπίαν, διότι τὴν μὲν οἰκίαν του εἶχεν ἡγεωγμένην εἰς πάντα πτωχὸν πολίτην, τοὺς δὲ ἀγροὺς καὶ κήπους εἰς πάντα ἀνθρώπον διαβαίνοντα ἐκείθεν.

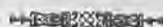
Πόσον λοιπὸν ἡμεῖς εἴμεθα κατακριτέοι, μὴ μιμούμενοι τὴν φιλοξενίαν τὴν ὅποιαν διατάττει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Ἱερὸν Εὐαγγέλιον (Κεφ. ε'. 7). Πορευθέντες μάθετε, «ἐλεσθὲν θέλω καὶ οὐ θυσιάν» καὶ τὴν τοῦ Ἀθηναίου Κίμωνος, καὶ ἄλλων μυρίων ἀρχαίων ἐναρέτων ἀνδρῶν μετὰ τῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θείας ἐντολῆς, τοῦ ὁποίου ἡ ζωὴ εἶναι τύπος τῆς ἐλεημοσύνης, θρέψας πέντε χιλιάδας ἀνδρας ἐν τῇ ἐρήμῳ χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων μὲ πέντε μόνον ἄρτους (Ματθ. κεφ. 7), καὶ εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶ Εὐαγγ. ἀλλοτε μὲ ἐπτὰ ἄρτους τέσσαρας χιλιάδας, καὶ ἀλλαχοῦ εἰς τὸν ἴδιον Εὐαγγελιστὴν (εἰς τὸ Κεφ. ιβ'. 33) λέγει «ποιήσατε ὑμεῖς βαλάντια οὐχὶ πλούτου, ἀλλὰ ἐλεημοσύνης, ἅτινα οὐ φθείρονται ἀλλ' ἐν οὐρανοῖς διασώζονται, κτλ.» Καὶ αὐτῶν τῶν θείων Ἀποστόλων ἅπαντα ἡ ζωὴ τύπος ἐλεημοσύνης ἐστὶ, καὶ εἰς τὴν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς τὴν παραβολὴν τὴν ἐλεημοσύνην καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίαν καὶ εὐσπλαγχνίαν διδάσκει τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

Ἀλλ', ὅτι μὲν ἡ ἐλεημοσύνη καὶ ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ νόμου ἐπιβάλλεται εἰς ἡμᾶς, καὶ ὑπὸ τοῦ Γραπτοῦ διδάσκεται, φανερόν ἐστι πρὸς ἅπαντας, πῶς ὁμως ταύτην ποιεῖν, εὐκαιρον σήμερον εἰπεῖν, ὡς διδάσκει ἡμᾶς ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἐν Κεφ. 5'. «Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς. Ἴδου λοιπὸν

πόσον ωφέλιμος εἶναι ἡ ἐλεημοσύνη, ὥστε καὶ ὁ Ἀρχηγὸς καὶ Θεμελιωτὴς τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Πίστεως παραγγέλλει πρὸς ἡμᾶς ποιεῖν, καὶ πῶς δεῖ ποιεῖν, ἐξ ἐναντίας, ὁ πλοῦτος καὶ ἡ φυλαργυρία φέρουσι τὴν μεγίστην ζημίαν καὶ τὸν ὄλεθρον τῆς ἀθανάτου ἡμῶν ψυχῆς, ἐπειδὴ ἡ μὲν ἐλεημοσύνη εἶναι ωφέλιμος, οὐχὶ μόνον εἰς τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν, ἀνωτέρα δὲ πάσης ἀρετῆς ἐστὶ διότι κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον, παρθενία, καὶ νηστεία, καὶ χαμευνία, περὶ τὸν ποιεῦντα ἔσται μόνον, ἕτερον δὲ ἔσωσαν οὐδέν, ἡ δὲ ἐλεημοσύνη εἰς πάντα ἐκτείνεται, καὶ τὰ μέλη περιπλέκεται τοῦ Χριστοῦ. Πολὺ δὲ τῶν εἰς τὸν ἕνα περισσομένων τὰ πρὸς πολλοὺς ἐκτεινόμενα κατορθώματα μεῖζονα, ὁ δὲ πλοῦτος πάντοτε εἶναι βλαβερὸς καὶ ἐπιζήμιος, διότι περικυκλοῦται ὁ πλούσιος ἀπὸ κόλακας, καὶ ματαίους ἀνθρώπους, καὶ πολλάκις ἐγένοντο πολλοὶ πλούσιοι πένητες, ἀλλ' ὁ ἐλεήμων ἄετιποτε μακαρίζεται, καὶ ἐπαινεῖται, διότι ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι εἰκὼν καὶ σφραγὶς τοῦ χριστιανοῦ, σφραγίζουσα καὶ βεβαιούσα ἀπάσας τὰς ἐπιλείπους ἀρετὰς, τὰς δὲ ἀμαρτίας ἐκαλείφει, καὶ συγχωρεῖ, καθὼς λέγει ἡ Θεία Γραφή παλαιά τε καὶ νέα.

Διὰ τοῦτο οὐδένα ἄλλον ἠμποροῦμεν νὰ ἔχωμεν ἐγγυητὴν, εἰς ὅσα δανείζομεν, καὶ δίδομεν ἐλεημοσύνην εἰς πτωχοὺς, εἰμὴ αὐτὸν τὸν ἴδιον Βασιλέα πάσης Κτίσεως, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καθὼς ὅσοι τῶν ἀνθρώπων πλούσιοι δανείζουσι τοὺς ἐπιγείους Βασιλεῖς, ἢ βᾶλλουσι τὰ πλούτη τῶν εἰς βασιλικὰς τραπέζας, πάντοτε εἶναι ἐξησφαλισμένοι καὶ οὐδένα φόβον ἔχουσι περὶ τῶν χρημάτων τῶν, πόσον δὲ περισσότερον, ὅταν δανείζωμεν τὸν βασιλέα τῶν βασιλευόντων, καθὼς γράφει εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, καὶ ἄλλα καὶ ὁ ἐλαίων πτωχὸν δανείζει Θεῷ, καὶ ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Ἀκούσατε οἱ ἀσυνπαθεῖς, οἱ φιλάργυροι, οἱ ἀνελεήμονες, οἱ σκληροὶ, οἱ ἐνδεδυμένοι ἐν τῷ ματαίῳ τούτῳ κόσμῳ λαμπρῶς! καὶ ἐντρυφῶντες, καθημερινῶς, οἱ καταφρονεῦντες τοὺς πτωχοὺς καὶ γυμνοὺς! ὅποια τιμωρία σᾶς ἀναμένει, ὅταν παρευρεθῆτε γυμνοὶ καὶ τραχηλισμένοι ἐμπροσθεν τοῦ δικαίου Κριτοῦ τῶν ἀδίκων τε καὶ δικαίων, ἵνα κριθῆτε κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ· ποῖος φόβος, ποῖος τρόμος, ὅποιαν ἀπολογίαν θέλετε δώσει τότε!

Φείσαι, φείσαι Σῶτερ· εὐσπλαγγχε καὶ λυτρωτὰ τοῦ ἀν-
θρωπίνου γένους διὰ τὸ ἀπειρόν σου ἔλεος, καὶ φώτισον ἐμέ
πρῶτον, καὶ τὸν περιούσιόν σου λαόν, ὅπως τοῦ λοιποῦ βεηθή-
σωμεν τοὺς πτωχοὺς, ἐνδύσωμεν τοὺς γυμνοὺς, διὰ νὰ συνε-
φρανθῶμεν, τότε μετὰ τῶν ἐλεημόνων· «Μακάριοι οἱ ἐλεήμο-
νες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.»

ΚΤΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΟΦΑΓΟΥ.

« Ἐάν δὲ μὴ ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐ-
τῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήτει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.»
(Ματθ. κεφ. 27'. στίχ. 18;.)

Περὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν.

Με πόσην μεγίστην ἀφέλειαν διδάσκει σήμερον ἡμᾶς τὸ
ἱερὸν εὐαγγέλιον τὴν τῶν παραπτωμάτων ἀφεσιν, δι' ὧν ἡ
ἀγάπη ἐξαπλοῦται, τὸ δὲ μῖσος ἀπομακρίνεται, καὶ ἅπανα
ἡ ἀνθρωπότης εἰς συγγένειαν ἀδελφικὴν ἀποκαθίσταται, καὶ
τοῦτο οὐχὶ διὰ νόμου ἢ διὰ βίας καὶ ἀνάγκης· ἀλλὰ δι' ἀ-
πλουστάτης εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, ἐάν ἀφήτε ὁ Ἰησοῦς
Χριστὸς παραγγέλει τοῖς ἀνθρώποις « τὰ παραπτώματα αὐ-
τῶν, ἀφήσει καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν τὰ παραπτώματα ὑμῶν.» Ἀν-
θρωπε, δὲν ζητεῖ ὁ Θεὸς νὰ σοὶ ἐπιβάλλῃ τὸ καθήκον τῆς
ἀγάπης, δὲν σὲ ὑποχρεοῖ νὰ συγχωρήσῃς τὸν ἐχθρόν, καὶ ἀδι-
κήσαντά σε, ἀλλ' ἐπιθυμεῖ, καὶ σὲ ὑπενθυμίζει, ὅτι ἡ ἀνθρώ-
πινος φύσις σὲ ὑποχρεοῖ, δηλονότι νὰ συγχωρήσῃς τὸν ὁμοίόν
σου ἄνθρωπον τὸν πταίσαντα πρὸς ἐσέ, διὸ χρεωσθεῖς νὰ ἀ-
ποδώσῃς, ὅ,τι ὀφείλεις, ὥστε, καὶ ἐάν ποτε παρηνομήσας, δὲν
θέλεις τότε τιμωρηθῇ παρὰ τοῦ νόμου τῆς πολιτείας καὶ τῆς
ἐκκλησίας.

Τὴν ἐξηγήσιν λοιπὸν τῶν τοιούτων νόμων, τῆς φύσεως, καὶ
τῆς πολιτείας καὶ ἐκκλησίας, σήμερον ἐρχόμεθα διδάξαι, διὸ
καὶ ἐπικαλούμεθα τὴν θεῖαν ἀντίληψιν.

Ἀμνησίκακε υἱὲ καὶ λόγε τοῦ Θεοῦ Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ ἐπὶ
τῶν ὤμων σου ἄρας τὴν τοῦ κόσμου ἁμαρτίαν, καὶ ἐπὶ ξύλου
κρεμασθεὶς, ἵνα ἐξιλεώσῃς τὸν ἀναρχον πατέρα σου καὶ συγ-

χωρήσῃ τὸ πλάσμα τῶν ἰδίων τοῦ χειρῶν, ἀξιώσόν με, ἵνα
δυνηθῶ νὰ παραστήσω εἰς τοὺς ἀκροατάς μου τὴν ὠφέλειαν
τὴν ἐκ τοῦ ἡθιλοῦ Σου νόμου προερχομένην. Ὑμεῖς δὲ πρὸς
οὓς ἄλλοι μὲν ἡμάρτον, καὶ ἐπιζητοῦσι τὴν συγχώρησιν, ἄλ-
λοι δὲ ἀμαρτήσαντες ἐπιζητοῦντες διὰ τῆς φιλανθρωπίας τοῦ
Θεοῦ τὴν συγχώρησιν, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς, ἵνα ἀξιωθῇτε
τῆς σωτηρίας σας·

Ἐάν ἀφῇτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὁ
πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος, τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

Οἱ νόμοι τῶν ἀνθρώπων, ὡς ἐκ τῆς τῶν ἀνθρώπων ἀνα-
πτύξεως ἔχουσι ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἀγαθότητα ἢ σκληρό-
τητα· καθὼς π. χ. ὁ Δράκων Ἀθηναῖος ὁ νομοθέτης ἔγραψε
σκληροὺς νόμους καὶ αἰμοχαρεῖς, ὡς ἔχοντας εἰς πᾶν ἐγ-
κλημα θανατικὴν ποινὴν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς τῆς Π. Γραφῆς
ὁ τοῦ Μωϋσέως τοιοῦτος σχεδὸν ἦτο· ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὁφθαλ-
μοῦ ἔλεγεν, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα Σόλων ὁ Ἀθηναῖος μετερρύθ-
μισε αὐτὸν τὸν νόμον τοῦ Δράκοντος καὶ τὴν ἰσότητα εἰς
πάντας ἐδίδαξεν, ὡς καὶ Λυκοῦργος ὁ Σπαρτιάτης τὸ αὐτὸ
ἔπραξε· γεννηθεὶς δὲ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς
εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐνομοποίησε, καὶ ἐδίδαξε τὴν τελειότητα
τοῦ νόμου, καὶ διὰ ταύτης τῆς τελειότητος προσείλκυσε τὰς
τῶν ἀνθρώπων καρδίας, ὡς αὐτὸς ἐκήρυττε λέγων οὐκ ἤλθον
καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας, ἀλλὰ πληρῶσαι· καὶ
πάλιν, ὅτε ἦλθε πρὸς αὐτὸν νομικὸς τις πειράζων αὐτὸν, καὶ
λέγων, διδάσκαλε τί ποιήσας ζῶνι αἰώνιον κληρονομήσω; ὁ
Ἰησοῦς Χριστὸς τότε ὑπενθυμίζει πρὸς αὐτὸν τὰς τοῦ νόμου
διατάξεις, τὰς ὁποίας, καθὼς αὐτὸς εἶπεν, ἐξεπλήρωσεν ἀπά-
σας· « Ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. » Τότε
ἐδίδαξεν αὐτὸν τὸν πληρέστατον τοῦ Θεοῦ νόμον εἰπὼν πρὸς
αὐτὸν, ἔτι ἔν σοι λείπει· « Πώλησον τὰ ὑπάρχοντά σου, καὶ
δός πτωχοῖς, καὶ ἐξεῖς θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολού-
θει μοι, » ὥστε ὁ πλούσιος οὗτος ἀνεχώρησε λυπούμενος ἀ-
κούσας ταῦτα. Ἡ ὁδὸς λοιπὸν τῆς σωτηρίας ἐνός ἐκάστου
ἡμῶν εἶναι ἀπλουστάτη, καὶ καθὼς ἕκαστος ἡμῶν δὲν θέλει
ἄλλως νὰ τὸν ἐνσκήψῃ, ἢ νὰ τὸν ἀδικήσῃ, οὕτως καὶ οἱ ἄλ-
λοι δὲν ἐπιθυμοῦσι νὰ πράξωμεν πρὸς αὐτοὺς τὸ τοιοῦτον.
Ἀκούσομεν τί διατάττει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς

τὴν κυριακὴν προσευχὴν, ἄφες, λέγει, τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν ὅς
καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς φειλέταις ἡμῶν, ἐπειδὴ δὲ παρὰ Θεοῦ
ἔλαβεν ἡ ἀνθρωπότης τὴν συγχώρησιν τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρ-
τήματος, ἐξ ἡμῶν τῶν ἰδίων ἐξαρτᾶται νὰ συγχωρηθῶσι τὰ
ἰδικὰ μας ἁμαρτήματα, καὶ ἀπὸ ἀλλοχθῶμεν τῆς τιμωρίας,
ἀρκεῖ νὰ συγχωρήσωμεν τὰ πταίσματα τῶν ἄλλων, ἀρκεῖ νὰ
διαρρήξωμεν τὰ γραμμάρια τῶν ὀφειλετῶν μας, ἀρκεῖ νὰ
ἐξαλείψωμεν ἐκ τῶν ἐνδομύχων τῆς καρδίας μας τὸ μῖσος,
τὸν φθόνον, τὴν μνησικακίαν κατὰ τῶν ἄλλων καὶ ὁ κοινὸς
ἡμῶν Πατὴρ, καὶ φιλόστοργος Θεὸς, εὐθὺς θέλει διαρρήξει τὸ
χειρόγραφον πῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῆς ἐχθρῆς, διαλύων προθύμως
αὐτὸ καὶ ἄνευ ἀναβολῆς, καὶ ἡ σωτηρία ἡμῶν ἔρχεται εἰς
ἡμᾶς, ἥτις συνοδευσμένη ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ ἀδελφῆς, τῆς
σωτηρίου ἡμῶν νηστείας, θέλει ὁδηγήσει ἡμᾶς καὶ εἰσαγά-
γει εἰς τὸν νυμφῶνα τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, εἶναι δὲ αὕτη το-
σοῦτον ἀνγκαίᾳ εἰς τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν μας, ὥς
ἡ τροφή εἰς τὸ σῶμα· διότι διὰ ταύτης τῆς νηστείας ἐν-
θυμούμεθα τὴν πεῖναν, τὴν δυστυχίαν, τὴν στέρησιν, καὶ τὰς
ἀνάγκας τῶν ἄλλων καὶ διὰ τοῦτο παρὰ Θεοῦ ἡ νηστεία διετάχθη
νὰ γίνηται πρὸς ἐξιλέωσιν τῶν ἁμαρτιῶν μας, δι' ἧς θέλομεν
ἀπαλλαχθῆ πάσης ἁμαρτίας, ἀπομακρυνθέντες τῆς πολυψα-
χίας καὶ πολυποσίας, διότι αὕτη ἐστὶν ἡ πηγὴ πάσης φιλο-
σοφίας. Διὸ νηστεύοντες, οὐχὶ ὥς οἱ ὑποκριταί, ἀλλ' ὥς ἀλη-
θεῖς χριστιανοί, ἀφίνοντες τὰ παραπτώματα τῶν ἄλλων καὶ
βοηθοῦντες πτωχοῖς, ἀφήτει τότε καὶ ὁ οὐράνιος Πατὴρ τὰ
παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἀξιῶται ἡμᾶς τῆς αἰωνίου χαρᾶς
καὶ βασιλείας αὐτοῦ. Γένοιτο.

—††††††††††—

ΚΥΡΙΑΚΗ Α' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

α "Ἰδε ὁ ἄλλοθεν Ἰσραὴλ ἵτης, ἡνὶ δόλος οὐκ ἔστι, *
(Ψαλμ., Κεφ. 4. στιχ. 48).

Περὶ τῆς ἀδόλου καρδίας τῶν πιστῶν.

Δημοσίον Κεντρικὴν Βιβλιοθηκὴν Θεσσαλονίκης
Σπουδαῖον παράδειγμα διδάσκει ἡμᾶς σήμερον τέκνα μου
ἐν Χριστῷ ἀγαπητά, τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὴν ἀ-

γαθότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν παραδειγματισμὸν αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς, ἐν ᾗ ὑποβάλλει πρὸς μίμησιν τὴν, ὡς μόνην εὐθεΐαν ὁδὸν διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς Οὐρανίου Βασιλείας, τὴν ἀδολον καρδίαν τοῦ Ναθαναήλ. Καὶ εἰς τοῦτο ἡμῖν ὁ λόγος σήμερον, δεόμενοι τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, ἀρωγὸν ἔχοντες τὴν βοήθειαν αὐτοῦ.

Σὺ οὖν υἱὲ καὶ λόγε τοῦ Θεοῦ, ὁ τὰ οὐράνια ἀπόκρυφα διδάσκας τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰ κεκρυμμένα τῶν ἀνθρώπων ἀνακαλύψας, Σὺ πεντογῶστα ἐδήγησόν με, ὅπως δυνηθῶ καὶ γὼ ν' ἀνακαλύψω ἐκ τῶν ἀκένωτων θησαυρῶν τοῦ Θεοῦ Εὐαγγελίου τὰ ἀνεξερεύνητα παραγγέλματά σου, καὶ ταῦτα διδάσκων τὸ λογικόν σου ποίμνιον δυνηθῶ, ἵνα καταστήσω νέους Ἰσραηλίτας, παρ' οἷς δόλος μὴ ὑπάρξει.

Ἑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ, ὅσοι ἐν γνῶσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ ὑποκρύπτετε τὸν δόλον οὐχὶ τὸν Ἰσραηλιτικόν, ἀλλὰ τὸν Φαρισαϊκόν, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς, ὅπως ἀξιωθῆτε τῆς αἰωνίου ζωῆς.

« Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐνῷ δόλος οὐκ ἔστι »

Τοσοῦτον λαοῦ πλῆθος ἐνεφανίζετο εἰς τὸν Βαπτιστὴν Ἰωάννην ἐπιζητοῦν βάπτισμα, οὐδένα ὅμως ἐκήρυξεν οὗτος υἱὸν Θεοῦ, βαπτιζόμενοι ὅθεν οἱ λαοὶ εἰς τὸ βάπτισμα τῆς μετανοίας ἀπέρχοντο, ὅτε ὅμως προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ « ὃν Μωϋσῆς ἐν τῷ Νόμῳ ἔγραψε, καὶ οἱ Προφῆται » (Ἰωάν. Κεφ. α. 4), ἵνα ὑπ' αὐτοῦ βαπτισθῇ, βαπτίσαι μὲν οὐκ ἤθελε αὐτὸν ὁ Ἰωάννης, λέγων « ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι », μετ' ἐπιμονῆς δὲ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιμένοντος βαπτίζει αὐτὸν, καὶ ὁμολογεῖ αὐτὸν, δεικνύων πρὸς τοὺς λαοὺς, καὶ λέγων « ἰδὲ ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ Κόσμου. » Ἀλλὰ καὶ σήμερον εἰς τοσοῦτον πλῆθος λαοῦ ἐμφανισθεῖς ἐκύπριον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Ναθαναὴλ οὐδένα πρότερον κηρύττει ἀδολον Ἰσραηλίτην, εἰμὴ μόνον τοῦτον τὸν Ναθαναὴλ, καὶ ἦν ἀγαθότητα ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ φέρει, ὁ Θεὸς, ὡς καρδιογνώστης γνωρίζει αὐτήν, καὶ γνωρίζων κηρύττει δημοσίως λέγων

« Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐνῷ δόλος οὐκ ἔστι »

Δυνάμεθα ἤδη ν' ἀνατρέξωμεν πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν, εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν ἀκένωτον πηγὴν τῆς ἱστορίας, ἵνα ἰδῶμεν, ὅτι

τὰ ἔθνη τὸσον ἥτο ἐξηχρειωμένα, καὶ δεδουλωμένα εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ὥστε, εἴαν που ἐφαίνετο τις ἀγαθός, τοῦτον ὁ Θεὸς ἐξήρπαζε, καὶ διέσωζεν ἀπὸ τοῦς πανηρούς, καὶ ὅτε ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς ἔπεσεν εἰς τὴν μεγίστην εἰδωλολατρείαν, ψευδολογίαν, καὶ ἀπάτην, τότε μόνος διεκρίνετο καθαρὸς καὶ ἁμωμος ὁ Ἀβραάμ, τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς, ὡς παιδαγωγὸς ἀπεμάκρυνε τῶν ἐπιλοίπων ἁμαρτωλῶν, ὅτε πάλιν τὸ ἀνθρώπινον γένος εἰς εἰδωλολατρείαν παρεδόθη, μόνος ὁ Νῶε εὗρέθη καθαρὸς, εὐτεβής, καὶ ἄδολος, Εἰς ταύτην δὲ τὴν πολυάνθρωπον Αἴγυπτον οὐδεὶς εὗρίσκετο καθαρὸς εἰμὴ ὁ ἀρχαιονοχὸς τοῦ Φαραῶ, (Γεν. Κεφ. 40 στιχ. 8) ὅστις διαβληθεὶς εἰς φυλακὰς μετὰ τοῦ Παγκάλου Ἰωσήφ ἐφυλακίσθη. Ἀλλὰ καὶ εἰς ταύτας τὰς κλεινὰς Ἀθήνας μόνος ὁ Ἀριστείδης ἐπινονμάσθη δίκκιος, καὶ ὁ πολυάθλος σοφὸς Σωκράτης, τοῦ ὁποίου ὁ βίος καὶ ἡ σύνθεσις, τύπος καὶ ὑπογραμμὸς παντὸς Ἑλλήνος ἦτο τότε.

Εἰς τσαύτην λοιπὸν διαφθορὰν ἐφθασε τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθνος, ὥστε, εἴαν που ἐφαίνετο τις ἀγνός καὶ καθαρὸς, ἔλαμπεν, ὡς ἀδάμας ἐν τῷ σκότει, καὶ οὕτως λοιπὸν ἔλαμψεν Ἰωάννης ὁ Προδρόμος, τὸν ὅποιον τὰ πλήθη ἰδόντα λάμποντα τῇ ἀρετῇ ἠκολούθουν, ὡς οἱ ἰχθῦς οἱ ἐν καίρῳ νυκτὸς τὸ φῶς ἀκολουθοῦσιν, οὕτω καὶ ὁ λαὸς ἀκολουθοῦντες αὐτὸν ἐβηπτίζοντο παρ' αὐτοῦ, ἐν τῇ Ἰορδάνῃ βάπτισμα μετανόιας, «Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλημα, καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία, καὶ ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδᾶου», (Κεφ. Γ'. 5) ὅτε δὲ πάλιν ὁ λαμπρότερος καὶ αὐτοῦ τοῦ ἡλίου ἐνεφανίσθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, εἶδον τὰ πλήθη τὴν λάμψιν αὐτοῦ, καθὼς πρῶτος ὁ Πέτρος, Ἰάκωβος, Ἀνδρέας καὶ Ἰωάννης, καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον αὐτὸν ἐν τῷ Θαβωρίῳ οἱ τρεῖς οὗτοι (Ματθ. Κεφ. 12'. στιχ. 1) ἀστράπτοντα τῇ Θεότητι, ὅτε πάλιν σήμερον εἶδεν ὁ ἐν τῷ διεφθαρμένῳ Ἰουδαϊκῷ λαῷ τὸν ὅποιον ὁ Ἀρχαιολόγος Ἰωσήπος ὁ Ἰουδαῖος περιγράφει ὡς λαὸν ἐξαχρειωμένον τότε καὶ θηριώδη γέμοντα Φαρισαϊκῆς ὑποκρισίας! ἀπάτης! δολιότητος καὶ σκληρότητος, μετὰ τοῦ τοιούτου λαοῦ βλέπει ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τὸν ἄδολον Ἰσραηλίτην Ναθαναήλ, διὸ καὶ λέγει πρὸς πάντας, αἰδοῦ ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐνῷ ἄλλος οὐκ ἔστι». (Ἰωάν. Α'). «Ὅλως εἰς τοῦτο παράδοξον φαίνεται μοι ἀγαπητὰ μου τέκνα, εἰς τσαῦτα πλήθη λαῶν νὰ μὴ εὗρί-

σκωνται οὕτε καὶ πᾶντες μόνον ἄδολοι καὶ δίκαιοι ἄνθρωποι, ἀλλὰ πάντες νὰ ζῶσιν ἐν τῇ πονηρίᾳ, δολιότητι καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, καὶ νὰ ὀνομαζῶνται τέκνα τοῦ σκοτεινοῦ, καὶ νὰ μὴ ἐπιθυμῶσι νὰ λάμπωσιν, ὡς φωστῆρες ἐν τῷ σκότει τῆς ἁμαρτίας, καὶ νὰ ὀνομασθῶσιν ἄδολοι καὶ καθαροὶ τὴν καρδίαν, ἀλλὰ νὰ μιμῶνται τὸ κερδαλεῖον καὶ τὸ ποικίλον τῆς ἀλώπεκος τοῦ Ἀρχελόγου, καὶ νὰ ἔχωσι κεκρυμμένον τὸν δόλον ἐν ταῖς καρδίαις, ἐπιλαθόμενοι, ὅτι δόλος ἐν τῇ καρδίᾳ τεκταινεται κακῶς, τὰς δὲ γλώσσας αὐτῶν δολιούτας ἔχοντας, κρίνει αὐτοὺς ὁ Θεός, κατὰ τὸν ψαλμὸν τοῦ Δαβὶδ (Ψαλμὸς 30). Ἀλλὰ πῶς νὰ διατρέχωμεν, καὶ παραβλέπωμεν τὸν νόμον, τὸν ἐπικατάρατον καθιστῶντα, τὸν τύπτοντα δολίως τὸν ἄλλον· οὐδὲν λοιπὸν τέκνα μου μισητὴν ἀπὸ τοῦ δολίου ἀνθρώπου· διότι τὸν μὲν ἄρπαγγ μισῶμεν, ὡς τοιοῦτον, τὸν δὲ ψεύστην, ὡς ζημιῶντα τὸν ἴδιον ἑαυτὸν τοῦ, τὸν δὲ δολίον, ὡς ἐπιδολεῶν οὐ μόνον τῶν ὑλικῶν συμφερόντων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἠθικῶν, προσποιούμενος εἶναι φίλος, ἀλλ' ἐχθρὸς ἐστὶ, προσποιούμενος, ὅτι ὠφελεῖ, βλέπτει καὶ ἀφανίζει, ἥ ὅτι φιλοδοξεῖ· ἀλλὰ φαρμακεύει ἐν τῷ ὄρωι αὐτοῦ, τῆς τοιαύτης δολιότητος πόσοι δὲν ἠπατήθησαν, ὡς ὁ Σαμψὼν ἐκεῖνος ὁ ἀνδρεῖας καὶ ἄλλοι μύριοι, αὐτὸς δὲ ὁ διάβολος διὰ τῆς δολιότητος ἐξηπάτησε τὴν Εὐάν καὶ τὸν Ἀδὰμ, διὰ τῆς δολιότητος πόλεις ἐξώλοθρεύθησαν, καὶ φρούρις δυνατὰ ἐπείσαν, αὕτη ἐστὶν ἀρχὴ καὶ πηγὴ παντὸς κακοῦ· διὰ τὸ λοιπὸν, ἐνῷ γνωρίζομεν, ὅτι τὸ σὺ λάμπει, καὶ τὸ σκότος σκοτίζει καὶ μισεῖται, καὶ ὅτι ἡ μὲν ἀγαθότης εἶναι ἀγαθὴ καὶ ποθητὴ, ἡ δὲ δολιότης ἐσκοτισμένη καὶ μισητὴ, καὶ ἐν τῷ σκότει τῶν καρδιῶν καθημένη βλέπτει πρῶτον ἡμᾶς αὐτοὺς, ἐξεργαζομένη δὲ ὡς φαρμακερὰ ἐχθρὰ, φαρμακεύει, καὶ ἀφανίζει πάντας. Μισήσωμεν λοιπὸν τὴν δολιότητα, καθαρίσωμεν τὰς καρδίας ἡμῶν ἐκ τῆς δολιότητος καὶ συνδιαλλαγῶμεν διὰ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον μας, ἀποβάλλοντες δὲ τὴν δολιότητα, θέλομεν εἶσθαι εἰλικρινεῖς καὶ οὐδ' αὐτὸς ὁ Θεός· μακκρίζει τοὺς τοιοῦτους, μακκριοὶ οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄφονται. Καὶ τότε θέλομεν ἀκούει τὸ εἶδος οἱ ἀγαθοὶ χριστιανοί, ἐνῷ δοκῶς σὺν ὑπάρχει ἐξ αὐτοῦ καὶ μὴ ἔχοντες τὸν δόλον, τότε ἀποκηρύττωμεν τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ Β' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

« Ἴνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφίεναι ἐπὶ τῆς ἁμαρτίας, λέγει, τῷ παραλυτικῷ ἔγειραι καὶ ἄρῃ τὸν κράββατόν σου κλπ. »

(Μάρκ. Κεφ. Ὶ', στίχ. 10.)

Περὶ τῆς ἰδίας τοῦ ἀνθρώπου προαιρέσεως.

Καθόπερ ὁ Θεὸς ἐξ ἰδίας αὐτοῦ προαιρέσεως ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἰδίας αὐτοῦ προαιρέσεως ἡμαρτε· διὰ τοῦτο καὶ ἡ πάνσοφος τοῦ Θεοῦ ἀγαθότης, ζητεῖ τὴν ἰδίαν τοῦ ἀνθρώπου ἀγαθὴν προαίρεσιν εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ, καὶ εἰς τοῦτο ὁδηγοῦσιν ἡμᾶς διάφορα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας παραδείγματα. Ἐκ κοιλίας μητρός του εἶχεν ὁ πατριάρχης Ἰακώβ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀγαθὴν προαίρεσιν, καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον « τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς τὸ ἀγαθόν », εἶχε λοιπὸν τοιαύτην ἀγαθὴν προαίρεσιν ὁ Ἰακώβ, καὶ πάντα αὐτῷ πρὸς ἀγαθὸν ἀπέβησαν, προαίρεσιν τοιαύτην ἀγαθὴν ἔδειξεν ὁ Βαπτιστὴς Ἰωάννης σκιρτήσας ἐν τῇ μητρικῇ κοιλίᾳ, ὅτε ἡ Παρθένος Μαριάμ ἦλθε πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, προαίρεσιν ἀγαθὴν καὶ πίστιν ἀκλόνητον δεικνύει τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου ὁ παράλυτος, καὶ ἰδοὺ σήμερον τὸν μισθὸν τῆς προαιρέσεώς του λαμβάνει· διὸ δίκαιον εἶναι σήμερον ὁμιλῆσαι περὶ τῆς ἀγαθῆς προαιρέσεως ἡμῶν. Ἐπικαλούμενοι τὸν ἐξ ἰδίας προαιρέσεως σταυρωθέντα Ἰησοῦν Χριστόν, ἵνα τὸν κατὰ προαίρεσιν ἁμαρτήσαντα ἄνθρωπον σώσῃ.

Σὺ δὲ φιλάνθρωπε υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ φιλανθρώπου πατρὸς, ὁ τὴν προαίρεσιν ἡμῶν ἐπιζητῶν, καὶ ἑκατονταπλασίως τὸν μισθὸν τῆς προαιρέσεως ἀποδίδων, φώτισόν με, ὅπως τὴν ἐκ τῆς προαιρέσεως μεγίστην ὠφέλειαν καταδείξω, Ἰμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητά, ὅσοι ἐξ ὑμῶν, ἄλλοι μὲν ἐν ἀγνοίᾳ, ἄλλοι δὲ ἐν προαιρέσει ἁμαρτάνετε, ἀκούσατέ μοι εὐμενῶς, ὅπως ἀναλόγως τῆς προαιρέσεώς σας καὶ τὸν μισθὸν παρὰ Θεοῦ λάβητε.

« Ἴνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφίεναι ἐπὶ τῆς ἁμαρτίας, λέγει, τῷ παραλυτικῷ ἔγειραι καὶ ἄρῃ τὸν κράββατόν σου καὶ ἔλαθες εἰς τὸν οἶκόν σου, »

Ἐξ ἰδίας προαιρέσεως ὁ Θεὸς ἐπλκσε τὸν ἄνθρωπον, καὶ διὰ ταύτην τὴν προαίρεσιν ἠθέλησεν, ὥπως καὶ ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ προαίρεσιν προβαίνει· καὶ ἀρκετὰ δείγματα ἔχομεν περὶ ταύτης, ἔζη ὁ Ἀδὰμ ἐλεύθερος ἐν τῷ Παραδείσῳ περιοδεύων, ὅπου ἠθέληεν, ἐπονομάζει καταλλήλως πάντα τὰ ζῶα, καὶ κατ' ἰδίαν αὐτοῦ προαίρεσιν· ἀλλὰ καὶ διὰ διαβολικῆς συνεργείας ἡμαρτε, διὰ τοῦτο καὶ διπλᾶ ἀπαιτοῦνται τὰ μέσα τὰ πρὸς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἰδία αὐτοῦ θέλησις, καὶ ἡ στερεὰ ἀπόφασίς του, καὶ αὐτὴ ἡ τοῦ ἱεροῦ κλήρου, φίλων, καὶ συγγενῶν Βοήθειαι, καὶ εἰς ταῦτα πάντα προσίθεται καὶ ἡ τοῦ ὑψίστου Θεοῦ ἀμεσος ἀντίληψις· καὶ τότε ἀνεμποδίστως ἐπέρχεται ἡ σωτηρία, καθάπερ ὁ Μέγας Βασίλειος, λέγει, ἐπικινοῦμεν τοὺς κατὰ προαίρεσιν ἀγαθοὺς, οὐ, τοὺς ὑπὸ τινος ἀνάγκης ἤκοντας· ὅπου γὰρ προαίρεσις ἐτοίμη τὸ κωλύον οὐδὲν, ἡ προθυμία εἰσέρχεται, καὶ τὸ ἐμποδίζον οὐκ ἔστι. Τοιαύτην βεβαίως πρόθεσιν, καὶ προαίρεσιν βλέπομεν εἰς τὸν πατριάρχην Ἀβραάμ, ὅστις ἐξ ἰδίας αὐτοῦ προαιρέσεως ἐξήρχετο εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ ρύμας, ἵνα τοὺς διαβάτας ξενίσῃ εἰς τὴν σκηνὴν του, ἀλλὰ καὶ Ἀγγέλους διὰ τοῦτο ἐφιλοξένησε. Κατὰ προαίρεσιν ἰδίαν ἠθέλησαν οἱ δύο ἀποστολοὶ Πέτρος καὶ Ἀνδρέας, ὥπως ἀφήσαντες πάντα, ὅσα εἶχον, ἀκολουθήσωσι τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἐγένοντο ἀξιοὶ τοῦ Ἀποστολικοῦ ἀξιώματος, ἐξ ἰδίας προαιρέσεως ἡ Ροὺθ ζητεῖ ν' ἀκολουθήσῃ τὴν πενθεράν της, μητέρα δὲ τοῦ Νοεμίν, διὸ καὶ λέγει, μὴ ἀπαντήσης ἐμοὶ τοῦ καταλιπεῖν σε, ἡ ἀποστρέψαι ὀπισθέν σου; ὅτι, ὅπου, ἂν πορευθῇς, οὐ, πορεύομαι, καὶ ἐὰν αὐλισθῇς, αὐλισθήσομαι, ὁ λαὸς σου λαὸς μου, καὶ ὁ Θεὸς σου Θεὸς μου, καὶ οὐ, ἐὰν ἀποθάνῃς, ἀποθανοῦμαι, καὶ ἐὰν ταφῇσομαι, τάδε ποιήσει ὁ Κύριός μου, καὶ τάδε προσθεῖη, ὅτι θάνατος διειστέλει ἀναμίσσον ἐμοῦ καὶ σοῦ.

Μέγα τὸ ὕψος τῶν λόγων τούτων!! ἀλλὰ ποῖος ὁ μισθὸς αὐτῶν; μέγιστος ἀγαπητὰ μου τέκνα· διότι ἐθνικοὶ οὐσα γυνή, συγγενὴς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ σάρκα ἡξιώθη γενέσθαι, οὕτως ὁ Θεὸς βούλεται ν' ἀποδίδῃ τὸν κατὰ προαίρεσιν μισθὸν εἰς τοὺς ἐπιζητοῦντας τὴν βοήθειαν αὐτοῦ. Τοιαύτη καὶ ἡ προαίρεσις τοῦ σημερινοῦ παραλύτου, κατὰ προαίρεσιν ἡμαρτεν, καὶ παράλυτος γέγονεν ἐξ ἁμαρτιῶν του, ἀλλὰ κατὰ προαίρεσιν σήμερον καὶ κατὰ συνδρομὴν πάλιν τῶν ἰδίων αὐ-

τοῦ φίλων καὶ συγγενῶν ἀναβιδάσαντες διὰ τοῦ κραββάτου εἰς τὴν στέγην, καὶ καταβιδάσαντες αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ δὲ συγγενεῖς ἡμῶν εἰσι τὰ πονηρὰ τοῦ ἀνθρώπου μέλη, αἱ πονηραὶ αὐτοῦ ἐπιθυμίαι, καὶ ὑπὸ τούτων πάλιν συμβαίνει πρὸς τὴν μετάνοιάν σου, δι' ἧς δύναται νὰ καταβάλλῃ τὴν περικυκλοῦσαν αὐτὸν ἁμαρτίαν, διὸ καὶ ἐπιμένει εἰς τὴν μετάνοιαν, καὶ χαλὰ τὴν στέγην τῆς ὑπερηφανείας σου, καὶ ἔρχεται εἰς τὰ ἐσωμέμια τῆς ταπεινότητος, ὅπου εὐρίσκει τὴν ἀρετὴν, τὴν σῶζουσαν αὐτὸν, τὴν μετάνοιαν αὐτὴν λέγω.

Με τοιαύτην λοιπὸν μετάνοιαν λαμβάνει τὴν θεραπείαν ἐκείνου, καρπὸς δὲ τῆς σωτηρίας, θέλει εἶσθαι οὕτως ὥστε, ὅταν ἀκούσῃ παρὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἄρον τὸν κραββάτόν σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου, λάβε δηλονότι τὴν ἀρχαίαν ἐλευθερίαν σου, καὶ πορεύου εἰς τὴν σωτήριον ὁδόν, δι' ἧς θέλεις ἔλθαι τότε εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν, τὴν ὁποῖαν εὐχομικαὶ καὶ εἰς ὑμᾶς, ἔχοντες πάντοτε τὴν ἀγαθὴν τιμήν σου προαιρεσιν, ὡς ὁ Ἀβραάμ τὴν ἀρετὴν τῆς φιλοφρονείας, καὶ ὡς ἡ Παῦλ' τὴν μεταβολὴν ἐκ τῆς ἀπιστίας πρὸς τὴν πίστιν, καὶ ὡς αὐτὸς ὁ παράλυτος τὴν ἐπιμονὴν καὶ ὑπομονὴν εἰς τὴν μετάνοιαν, ἀξιωθήσεθε τῆς οὐρανίου τοῦ Θεοῦ Βασιλείας. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

«Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;
(Ματθ. κ. γ. 13' στίχ. 36'.

**Περὶ προτιμήσεως τῶν μελλόντων ἀγαθῶν
ἀντὶ τῶν προσκαιρῶν.**

Σπουδασιότατην ἐρώτησιν προβάλλει σήμερον τὸ ἱερὸν ἡμῶν Εὐαγγέλιον τῆς ὠφελείας τοῦ Κόσμου τούτου, καὶ τῆς ζημίας τῆς ψυχῆς ἡμῶν, «Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον κλπ.» ὠφελείαν ἔχ' ὁ Κόσμος τούτος ἔχουσι καὶ ζημίαν καὶ ὠφελείαν καὶ ζημίαν, ἐν αὐτῷ μελλούσα ζωὴ διότι ἡ μὲν ὠφέλεια τοῦ Κόσμου τούτου εἰσὶ προσωρινὰ, ἐπιφύευστα ζημίαν αἰώνιον, ἡ δὲ ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ ὠφέλεια γίνεται ἐκ τῆς προσκίρου

ζημίας παρ' ἡμῶν λοιπὸν ἐξαρθῆται καὶ ἐκλῆξωμεν καὶ πραγ-
τιμήσωμεν ταύτην ἢ ἐκείνην, διὸ εὐκαιρον σήμερον εἶπεν,
ὅποιαν δεῖ ἡμᾶς ἀκολουθεῖν καὶ προτιμᾶν, προστρέχοντες
πρῶτον εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ βοήθειαν.

Σὺ δὲ Θεὲ τοῦ Παπῆος ὁ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου,
μὴ λυπηθῆς τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ σου, ἀλλὰ τὴν σωτηρίαν
τοῦ πλάσματός σου προτιμήσας, φώτισόν με, ὅπως καὶ γὰρ δυ-
νηθῶ νὰ ἀποδείξω τὴν ζημίαν τῆς ὠφελείας τοῦ Κόσμου τοῦ-
του, καὶ τὴν πραγματικὴν ὠφέλειαν τὴν ἐλπίζομένην εἰς τοὺς
οὐρανούς.

Ἑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ, ἀκούσατέ μοι, ὅπως εἰδῶτε
τὴν πραγματικὴν ὠφέλειαν τοῦ μέλλοντος Κόσμου, καὶ ἀπο-
φύγητε τὴν προσωρινὴν ἐπιζήμιον ὠφέλειαν.

«Τὴ γὰρ ὠφελῆται ἄνθρωπον. ἴδὼν κερδῆται τὸν Κόσμον
ἐλθόν, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.»

Ἄπας ὁ προσωρινὸς τοῦτος Κόσμος, καὶ ἅπαντα ἡ τούτου
ὠφέλεια, οὐδὲν ἐστὶν εἰρὴ ὄνειρον καὶ ἡμέρας γινομένης ἀφα-
νίζεται, ἔζησεν ὁ Μαθουσάλας χίλια ἔτη, ποῦ εἶναι σήμερον
αὐτός; ἔζησεν Τιθωνός καὶ Ἀργαθόνιος μυριάδας, ὡς λέγει ὁ
Μ. Βασιλείος ἔτη μόλις τὰ ὀνόματά των, ὡς μῦθοι ἀκούον-
ται, ἀνέβη εἰς τὰς ὑψηλοτάτας τοῦ πλοῦτου βαθμίδας Κροῖ-
σος ἐκεῖνος, ἀλλὰ τῆς πυρῆς γέγονεν ὕλη. Κοσμοκράτωρ ὁ
Κῦρος ὁ Μέγας ἐγένετο, καὶ τῷ νεύματι αὐτοῦ καὶ τὰ μὴ
ιδόντα οὐδὲ ἐλπίζοντα ἰδεῖν ἔθνη ἔθλον αὐτῷ ὑποτάσσασθαι.
ἀλλ' εἰς ἀσκὸν ἢ κεφαλὴ αὐτοῦ περιεφέρετο, ὑπὸ γυναικὸς !!
τὸν δὲ Μέγαν Κάρολον οὔτε καὶ τὸν ὑπαινίσταται, «27 δια-
δήματα βροικικὰ ἐφόρεσεν ὁ Τσικισχάνης ἐκεῖνος, ὁ φόβον καὶ
τρόμον ἐν ὅλῃ τῇ Ἀσίᾳ διασπείρης, ἀλλ' ἅπαντα ταῦτα, ὡς
σκοτεινὰ φάσματα ἠφανίσθησαν. Παρέρχομαι τὸν Μέγαν Ἀλέ-
ξανδρον, δὲν μνημονεύω ἄλλους, ἀποσωπῶ τὸν Φριδερίκον
τὸν τρίτον, ἐπανέρχομαι εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν.

Σολομὼν, πάντας τῇ σοφίᾳ καὶ πλούτῳ παρήλθεν, πλήν
τεταραχμένος ἐφώνασεν καὶ ἰδὼν οἶδα τὰ πάντα ματαιότης,
τὴν γῆν ἐπαίξε, τὴν γῆν ἀπόλεσε. Ναπολέον ὁ Μέγας, καὶ
ἐρημος ἐν τῇ ἐρήμῳ νήσω τῆς ἀγίας Ἑλένης ἀπέθανεν. Εἰς
τί ὠφελήθησαν οὗτοι! Καὶ ταῦτα καὶ ἑτέροις ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς

Ἔλθε λοιπὸν ἡδὴ Θεωρήσαντες τοὺς τοῦτος Κόσμου
οἷους περιφορονήσαντας καὶ τὰ αἰώνια ἀγαθὰ προτιμήσαντες.

ὡς ὁ Ἀδραμ, καταλιπὼν τὴν πατρικὴν του περιουσίαν, ἵνα κληρονομήσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ οὐράνιον ζωὴν, ὁ Ἰωδὲ δὲν ἐπροτίμησεν ἅπασαν τὴν ἀνάκτησιν τῆς περιουσίας του, ἵνα ὑπακούσῃ εἰς τὰς προτροπὰς τῆς συζύγου του καὶ τῶν φίλων του, ὅπως βλασφήμη τὸν Θεόν, ὁ Μωϋσῆς δὲν ἐπροτίμησε νὰ ὀνομάζεται υἱὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ Βασιλ. Φαραὼ, παρὰ τὴν πατριὸν ἐπίκλησιν, διὸ καὶ ἀφῆκε Βασιλικὰς τιμὰς, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος βόσκων τὰ πρόβατα τοῦ Ἰωθὺρ, ἅπας ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς, τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ἤθελεν, ἢ τὴν τοῦ Φαραὼ δουλείαν, καὶ πάντα ταῦτα, ὡς ἐν ἐνὶ λόγῳ, πᾶς τίς ἤθελεν προτιμήσει νὰ μὴ ἀνγκτήσῃ καὶ ἀπολέσῃ, ἵνα τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ κερδήσῃ.

Πλοῖα εἶχον, καὶ ταῦτα ἐγκατέλειπον οἱ θεοὶ Ἀπόστολοι καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἠκολούθησαν καὶ μόνος ὁ ἄφρων πλούσιος ἤθελε νὰ τρώγῃ, νὰ πίνῃ, νὰ ἐνδύεται λαμπρῶς καὶ νὰ χαίρῃται, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ νὰ μαραίνεται, καὶ νὰ κατακαίηται ἐν τῷ αἰωνίῳ πυρὶ, διὰ τὰ πρόκαιρα ταῦτα ἀγαθὰ, αὕτη ἡ ὠφέλεια εἶναι ἀπώλεια τῆς ψυχῆς· εἰς τί λοιπὸν ὠφελοῦνται οἱ τὰ τοιαῦτα προτιμῶντες; καὶ τὴν αὐτὴν αὐτῶν ψυχὴν ἀπολοῦντες; εἰς οὐδέν. Τί θέλουσι δώσῃ ἀντάλλαγμα τῆς ἰδίας αὐτῶν ψυχῆς, τὰ πλούτη των; ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἀνίσχυρα; ἀνδρεῖαν καὶ ὠραιότητα, ἀνωφελὲς καὶ ἀσήμικτος; παιδεῖαν καὶ σοφίαν; μωρία ἐστίν; Οἱ Ἀθηναῖοι ἐζήτουν διὰ τῆς σοφίας των τὸ πάλαι νὰ μάθωσι τὰ πάντα, ἀλλ' ἐμωράνθησαν, καὶ ὑπ' αὐτῆς ἀπωλείσθησαν.

Τί λοιπὸν δώσωμεν ἀντάλλαγμα; πῶς ἀποκτώνται τὰ αἰώνια ἀγαθὰ; μὴ μόνον διὰ τῆς ὁμολογίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ; καὶ οὐχὶ διὰ τῆς ταπεινότητος, καὶ διὰ τῆς ἀπωλείας τῶν ἡδονῶν τοῦ Κόσμου τούτου; ὡς προσωρινὰ καὶ μάταια. Μισήσωμεν λοιπὸν ταῦτα καὶ ὠφεληθῶμεν, καὶ οἱ μὲν ὑπερήφανοι ἀφήσωσι τὴν ὑπερηφάνειαν, καὶ ταπεινωθέντες κερδήσωσι τὴν ἀληθῆ καὶ βεβαίαν δόξαν, οἱ πολύσαρκοι τὴν πολυφαγίαν, οἱ ἡδυπαθεῖς τὴν ἡδυπάθειαν, ἀγαπήσωσι τὴν νηστείαν, ἥτις ἐστὶν μήτηρ πασῶν τῶν ἀρετῶν, καὶ τότε ἀφ' οὗ ἀφήσωμεν πᾶσαν κακίαν, καὶ ἀσπαρθῶμεν τὴν ἀρετὴν, καὶ ἐγκράτειαν κατ' αὐτάς· μάλιστα τὰς ἀγίας τεσσὰς ἡμέρας, καὶ ὡς ἐγκρατευόμενοι καὶ ποιοῦντες ἔργα ἐνάρετα καὶ ἀγαθὰ, εὐάρεστα τῷ Θεῷ, θέλωμεν ἀξιωθῆ τῆς ψυχικῆς ἡμῶν σωτηρίας, καὶ γενόμενοι μέ-

τοχοι τῆς αἰωνίου ἐκείνης ζωῆς, καὶ Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τῇ αἰετήτῳ δυνάμει τοῦ Ζωοποιοῦ σταυροῦ, τοῦ ὁποίου τὴν προσκύνησιν σήμερον τελοῦντες, ἀξιοθώμεν καὶ τῆς ἐκ νεκρῶν τοῦ Σωτήριος ἡμῶν τριημέρου Ἀναστάσεως. Ἀμήν.

—

ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

« Τὸ, εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατό τῷ πιστεύοντι. »
(Μάρκ. Κεφ. θ'. στίχ. 23).

Περὶ τῆς εἰς Θεὸν πίστεως.

Σημεῖα ἐν τῷ οὐρανῷ βλέποντες, καὶ τέρατα ἐν τῇ φύσει, καὶ θαύματα ἐν ἀνθρώποις, πιστεύοντες οὐ πιστεύομεν, καὶ θαύματα ζητοῦμεν, καὶ δικαίως ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν, λέγει, « Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, Ἰουδαῖοι δὲ σημεῖα ζητοῦσιν » οἱ δὲ ἐν πεποιθήσει πιστεύοντες, καὶ μὴ βλέποντες, πιστεύουσι καὶ τοιοῦτος ἦτο ὁ τοῦ δαιμονιζομένου πατῆρ, ὅστις, μὴ ἰδὼν ἐπίστευε, διότι ἡ πίστις αὐτοῦ κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ἐν τῷ μέλλοντι ἐστὶ, διὰ τοῦτο καὶ μείζων ὁ μισθὸς τῶν πιστευόντων ἐστὶ, διὸ καὶ ἡ πίστις διπλῇ, πίστις ἐν πεποιθήσει, καὶ πίστις ἐκ παρελθόντων, καὶ τοῦ μὲν πρώτου εἶδους πίστεως μᾶς διδάσκει τὸ σημερινὸν Ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Ὅθεν περὶ πίστεως ὁ λόγος σήμερον γένοιτο, ἐπικαλούμενοι τὸν Θεὸν ἀντιλήπτορα.

Σὺ λοιπὸν ὁ τὴν πίστιν τοῦ Ἀβραάμ οὐχὶ θέλων δοκιμάσαι, ἀλλὰ παραδειγματῖσαι αὐτὴν εἰς ἡμᾶς. Σὺ Θεὲ πάσης παρακλήσεως καὶ πάσης δυνάμεως ὁδήγησόν με, ἵνα πεποιθῶς καὶ γὰρ ὡς ἄλλος Ἰάειρος εἰς τὴν ἀκράδαντον δύναμιν σου δυνηθῶ νὰ ὑποδείξω εἰς τοὺς ἀκροατάς μου τὸ θεμέλιον πάσης ἀρετῆς, τῆς πρὸς σὲ πίστεως αὐτῶν.

Τὸ δὲ χριστεπώνυμον ἀκροατήριον δότε μοι εὐμενῇ ἀκρόασιν, πιστεύοντες τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ἰδῶσιν, ὅτι ἡ πίστις αὐτῶν ἔχει τὸ ἀληθὲς καὶ ἀλάνθαστον πρὸς τὴν σωτηρίαν τους.

« Εἰ, δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατό τῷ πιστεύοντι »

Ἐπίστευσεν Ἀβραάμ τῷ Θεῷ καὶ ἐλογίσθη εἰς δικαιοσύνην ἡ πίστις αὐτοῦ, ἐπίστευσε Νῶε καὶ περὶ ὑπὸ πάντων

ἐμπαιζόμενος, καὶ κατασκευάσας τὴν Κιβωτὸν ἐσόθη ἐν αὐτῇ. Ἐπίστευσαν Δανιὴλ ὁ προφήτης καὶ οἱ τρεῖς παῖδες μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Θεόν, καὶ κάμινον ἐσθυσαν, καὶ λεόντων στόματα ἐφράξαν, Ἡπίστιεν ὁ προφήτης Ζαχαρίας, καὶ τῆς ἀπιστίας τὴν τιμωρίαν ἔδωκεν. Ἡπίστις καὶ ὁ προφήτης Συμεὼν, ἀλλ' ὑπηρετῆς τῆς ἀπιστίας του γέγονεν. Ἐπίστευσεν ἡ ἀειπαρθένος Μαριάμ εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν, καὶ ἀμέσως εἶπεν, ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμα σου· διὸ καὶ Μήτηρ Θεοῦ γέγονε. Καὶ διατὶ νὰ ἐκτείνωμεν περαιτέρω μήπως προσπαθῶ νὰ πείσω τοὺς σοφοὺς τῶν Ἀθηνῶν, καὶ νὰ δώσω σημεῖα εἰς τοὺς ἀπίστους; οὐχὶ διότι βλέπω θαῦμα ἀνώτερον τῶν γεγεννημένων θαυμάτων, τὴν ἐν τῇ ὕφ' Ἡλίου διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ· τοῦτο εἶναι θαῦμα θαυμάτων, τοῦτο κόσμημα τῶν Βασιλείων, τὸ φερεῖν τὸ σημεῖον τοῦ σαυροῦ ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν, τοῦτο σάλπιξις σαλπίζουσα τὴν ἀλήθειαν τῶν Ἀποστόλων καὶ προφητῶν.

Δὲν εἶχεν ἰδεῖ τὸ ἐξάίσιον τοῦτο θαῦμα, οὔτε ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης, ἀλλ' οὔτε οἱ Ἀπόστολοι, καὶ αὐτὸς ὁ τοῦ δαιμονιζομένου Πατὴρ. Πλὴν ἐπίστευσεν ἐν πεποιθήσει, καὶ πιστεύων ἔλεγε, «βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ», ταῦτα καὶ ἄλλοι πολλοὶ εἶπον, καὶ ἔλαβον τὸν τῆς πίστεως τῶν στέφανον παρ' αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τοιαύτην πίστιν ἔλεγεν εὐχὴ εὐρὴν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ἀληθίστατον ὅλως, διότι, ἐὰν εἶχον καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀπόστολοι ἐξ ἀρχῆς τοιαύτην πίστιν, ἤθελόν θεραπεύειν καὶ τὸν σημερινὸν δαιμονιζόμενον. Τοιαύτην πίστιν ἑδραΐαν βλέπομεν καὶ εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας τῶν Ἀποστόλων τοὺς ἐβδόμηκοντα, οἵτινες ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τὸ κήρυγμα ἔλεγον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Κύριε καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσονται ἐν τῷ ὀνόματί σου.

Θεωρεῖτε λοιπὸν ἀγαπητὰ τέκνα μου τὸν ἀνώτερον βαθμὲν τῆς πίστεως· Ἐν τῇ πίστει ταύτῃ οἱ πατέρες ἡμῶν ἐμχαυρήθησαν, διότι ἡ πίστις εἶναι τὸ θεμέλιον πάσης ἀρετῆς, ἡ πίστις καὶ αὐτοὺς τοὺς Ἰουδαίους διεβίβασε διὰ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, διὰ τῆς ἀπιστίας του δὲ ὁ Φαραὼ καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ αὐτοῦ κατεποντίσθη, ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, διὰ τῆς ὀλιγοπιστίας του καὶ αὐτὸς ὁ Μέγας Μωϋσῆς δὲν εἰσῆλθεν εἰς τὴν Γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ μακρόθεν ἀπὸ τῶν ὄρων εἶδεν αὐτήν, διὰ αὐτῆς τῆς ἀπιστίας στερούμεθα καὶ τῆς οὐρανόου τοῦ Θεοῦ Βασιλείας.

Τοιαύτην πίστιν παραγγέλλει πρὸς πάντας ἡμᾶς ὁ Ἰησοῦς Χριστός, λέγων, ἐὰν ἔχητε πίστιν, ὡς κόκκον σινάπεως, θέλετε εἰπεῖ τῷ ὄρει τούτῳ μεταβῆθι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μεταδύσεται· διότι διὰ τῆς πίστεως τὰ πάντα κατορθοῦνται· μήπως διὰ τῆς πίστεως τὰ σκληρότερα καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὄρη, δηλαδὴ τὰ βάρβαρα ἔθνη δὲν ἐβάπτισαν; οἱ θεοὶ Ἀπόστολοι καὶ οἱ μεταγενέστεροι διάδοχοί των, οὐχὶ εἰς τὴν ἀλμυρὰν καὶ ἀπιστοὴν θάλασσαν, ἀλλὰ εἰς γλυκυτάτους καὶ κατωφερεῖς ποταμούς διὰ τῆς πίστεως. Οἱ δὲ ἱσαπόστολοι Βασιλεῖς Κωνσταντῖνος ὁ μέγας καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ Ἐλένη, δὲν μετεκίνησαν τὸν τιμὴν σταυρὸν ἐκ τοῦ Γολγοθᾶ μεταφέροντα αὐτὸν εἰς τὴν βασιλεύουσαν τότε πόλιν αὐτοῦ· εἰς αὐτὴν τῆς πίστεως δὲν ἔρρηξαν οὐχὶ τὰ ὄρη· ἀλλὰ τὰ πέτρινα ἀγάλματα τῆς εἰδωλολατρίας καὶ ἀπιστίας εἰς τὴν θάλασσαν, καταποντίζοντες αὐτὰ, καὶ συντρίβοντες τὰς κοφὰς τῶν νοητῶν λεόντων, τοῦ Διὸς καὶ Ἀπόλλωνος.

Πρὸς τί νὰ ζητῶμεν περισσότερα παραδείγματα, ὅτι δηλ. δυνάμεθα καὶ ἡμεῖς διὰ τῆς πρὸς Θεὸν πίστεως μας νὰ πράξωμεν τὰ ἴδια, ἐν ᾧ γνωρίζομεν, ὅτι οἱ πατέρες μας, ἐκ τῶν ὑποίων πολλοὶ ἀκόμη ἐπιβῶσι, καὶ ὁμολογοῦσι, μὴ ἔχοντες οὐδένα μίσον, οὔτε ὄπλα, οὔτε τραφῆς, εἰμὴ μόνον τὴν εἰς Θεὸν πίστιν των καὶ σπευδόντων των ἀνεπετάσαντες τὴν σημαίναν τοῦ τιμίου σταυροῦ, καθυπέταξαν τὴν ἡμιόλησαν σημαίναν τῶν ἀναριθμητῶν ἐχθρῶν μας.

Ταῦτά εἰσι τὰ μέγιστα κατορθώματα τῆς Θείας πίστεως, ἀλλὰ πίστις ἄνευ τῶν ἔργων νεκρὰ κατὰ τὸν Ἀπόστολον Ἰακώβον, πίστις ἄνευ ἀρετῆς ἀσέβεια, τοιαύτη ἀσεβὴς πίστις δὲν ὀνομάζεται πίστις, ἀλλὰ πίστιν ἐν ἀγάπῃ, ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἐλεημοσύνῃ, πίστις ἐκ τῶν ἔργων, καὶ οὐχὶ τῆς ἀνάγκης, ἡ τοῦ κινδύνου, πίστις ἐλπιζομένη καὶ βεβαιωμένη διὰ τῆς προσευχῆς, καὶ ἐσφραγιζομένη ὑπὸ τῆς εὐσεβοῦς διαγωγῆς, ὡς ἐπίστευσεν ὁ Ἀδριᾶν, ὁ Λῶτ, ὁ Ἰακώβ, καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ Π. Γραφῇ ἐπίστευσαν. Δεῦτε λοιπὸν πιστεύοντες ἐνδομύχως κηρύττωμεν διὰ λόγου. Πιστεύομεν Κύριε καὶ ὁμολογοῦμεν, ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ ἐλθὼν σῶσαι τὸ Κόσμον, βοήθησον ἡμῖν ἐν ἀληθείᾳ ἡμῶν, ἵνα ἀπελευθέρωμεν τὴν οὐρανίαν σου Βασιλείαν. Ἀμήν.

« Καὶ ὅς ἂν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος. » (Μαρκ. κεφ. Ι' στίχ. 41.)

Περὶ ἐξουσίας καὶ ἀρχῆς.

Ἀκαταμάχητος εἶναι ἡ ἀλήθεια καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ αὐτῆς ταπεινώσει πάντες ἐπίζητοῦμεν τὰς ἀρχάς, πάντες τὴν ἐξουσίαν, πάντες τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ τὴν ἱερωσύνην. Ἀλλ' οὐκέστι πάντων, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται, ἡτοίμασται δὲ, τοῖς ἐπιζητοῦσιν αὐτὰ διὰ τῆς ἀρετῆς, ἥτις ὅσον ὑψηλὰ καὶ ἂν καθηται, ὅσον τραχεῖα εἰναι, ἡ ὁδὸς ἡ φέρουσα πρὸς αὐτήν, τόσον ἐγγύτατα μόλα ταῦτα ἐστὶ, τόσον εὐκολώτατα πᾶς τις δύναται εἰσελθεῖν καὶ πλησιάσαι αὐτῇ.

Πῶς λοιπὸν δυνάμεθα εἰς ταύτην νὰ πλησιάσωμεν, εἰς τοῦτο ὁ λόγος ἡμῖν σήμερον, ἱκετεύοντες τὸν ἐν ὑψίστοις κατοικοῦντα Θεὸν, ὅπως συντελέσῃ ἡμῖν εἰς τοῦτο.

Φιλάνθρωπε ὁ ἐκουσίως χωρισθεὶς τῆς πατρικῆς δόξης, καὶ διὰ τῶν ἐμπαιγμῶν τοῦ θανάτου τῆς πατρικῆς πάλιν δόξης ἀξιωθεὶς, φώτισόν με, ὅπως ἀκολουθῶ καὶ ἐγὼ τὰ διαθήματα τῆς ἀρετῆς, ἀξιωθῶ τῆς ἐπουρανίου σου Βασιλείας.

Ἵμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητά, ὅσα ἀγωνίζεσθε ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ περὶ μικρῶν καὶ ἀνωφελῶν ζημιοῦντες οὐχὶ μόνον τὰ σώματά σας, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀνεκτίμητον θησαυρὸν τῆς ψυχῆς σας, ἀκούσατέ μοι εὐμενῶς.

« Καὶ ὅς ἂν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καὶ ὅς ἂν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος. »

Δοῦλοι ἦσαν καὶ ἐδούλευον δουλείαν αἰσχρὰν οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὸν Φαραῶ, Μέγας δὲ καὶ πολὺς ὁ Μαιῦσῆς καὶ ὁ Ἄραων, εἰς τὸν Φαραῶ. Πλὴν ὁ Θεὸς οὐκ ἠθέλησεν, ὅπως ὁ ἀγαπητὸς αὐτοῦ λαὸς δουλεύῃ τοιαύτην δουλείαν, διὰ τοῦτο τὸν Μωϋσῆν ἐκλέγει, καὶ ὅς ἐν ᾧ ἦτο μέγας καὶ πολὺς παρ' Αἰγυπτίοις, δοῦλον αὐτὸν εἰς τοὺς δούλους αὐτοῦ καθιστᾷ. Πλὴν καὶ διὰ ταύτης τῆς δουλείας ἀρχηγὸς τοῦ ἐλευθερωθέντος λαοῦ κατέστη, εἰς τὸ ὅρος τοῦ Σινᾶ ἀνέβη, καὶ νομοθέτης ἐγένετο, καὶ τὸν Θεὸν αὐτὸν εἶδε, καὶ τὴν Γῆν τῆς ἐπαγγελίας μακρὰν ἐώρακε, τούτων ὅλων ἡξιώθη, διότι τὴν ὑπεροχὴν

καὶ ὑπερηφάνειαν τὴν ὁποίαν εἶχε παρὰ τῷ Φαραῶ κατεφρόνησε, καὶ μεγίστων τιμῶν ἡξιώθη. Δαυὶδ ὁ προφῆτης, καὶ οἱ τρεῖς παῖδες καταφρονοῦσι τὰς τοῦ Ναβουχοδονόσωρος τιμὰς, δὲν θέλουσι νὰ φάγωσι τὰ κρέατα τῆς ἀκαθαρσίας καὶ ἀσεβείας, δὲν προτινοῦσι τὸ βασιλικὸν αὐτοῦ ἄγαλμα, πλὴν ἀπολέσαντες τὴν ἐπίγειον τοῦ Βασιλέως δόξαν, καὶ εἰς τὴν κάμινον, καὶ εἰς τὸν τῶν λεόντων λάκκον ῥιφθέντες, καὶ διὰ τοῦ πυρὸς δοκισθέντες, τῆς οὐρανῶν Βασιλείας ἡξιώθησαν.

Τὰ πλούτη τοῦ Κροίσου καταφρονεῖ ὁ πτωχὸς Ἀθηναῖος Σόλων, τὴν ταπεινότητα ἠγάπησε, τὴν πτωχείαν ἐζήλωσε, καὶ τὴν ἰσότητα ἐδίδαξεν, ἀλλὰ τοὺς Δρακοντίους νόμους, διὰ τῆς ταπεινότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης ἐκρέμνισεν, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς νόμους αὐτοῦ ἐζήλωσαν, διδάσκαλος τῆς νομοθεσίας λοιπὸν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων καὶ πολλῶν ἄλλων ἀνεφάνη. Τοιοῦτός ὁ Λυκοῦργος, τοιοῦτος ὁ Θεμιστοκλῆς ὁ Ἀθηναῖος, ἐν ᾧ πάντες ἐγκωμιάζουσι τὰς ἐαυτῶν πολεμικὰς τῶν ἀρετὰς καὶ ἀνδρείας διηγούμενοι, αὐτὸς μὴ ταῦτα ὁ ταπεινούμενος τοῦ πρώτου βραβεῖου ἡξιώθη.

Ἵνα τί χρονοτριβῶ διηγούμενος ξένα καὶ διάφορα παραδείγματα, ἐν ᾧ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον πληροῦται τοιούτων. Ἀφῆκεν τὸν Κόσμον Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς, τῶν θηρίων ἐγένετο σύντροφος, ἀλλὰ διὰ τῆς ταπεινότητός του τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐβάπτισε, καὶ Πρόδρομος αὐτοῦ ἐγένετο.

Ταῦτα λοιπὸν εἰσι τὰ μέσα δι' ὧν πᾶς ἄνθρωπος δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ εἰς αὐτὴν λέγω τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς ἀρχιερωσύνης, τῆς ἱερωσύνης, καὶ τῆς βασιλείας, καὶ πάσης ἄλλης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, ἀλλὰ καὶ ταῦτα τὰ μέσα πολλάκις παρίστανται δολερά! καὶ φαρμακερά!

Παρέστη λόγου χάριν ὁ δαίμων πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ὑπεδείκνυε αὐτῷ Βασιλείας, ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας, ζητῶν τὴν ταπείνωσίν του, ἀλλ' ὁποίαν ταπείνωσιν; νὰ ταπεινωθῇ δηλαδὴ εἰς τὸν Σατανᾶν, νὰ δουλεύῃ τὴν ἀδικίαν, τὴν ἀπάτην, τὴν ὑπερηφάνειαν, καὶ τὴν σάρκα.

Πολλάκις παρίστανται καὶ πρὸς ἡμᾶς τοιαῦτα, παρίστανται οἱ ἄρχοντες λέγοντες πρὸς ἡμᾶς νὰ ὑποταχθῶμεν εἰς αὐτοὺς γινόμενοι ἀσεβεῖς καὶ ἀδικοί, παρίσταται ὁ πατὴρ τοῦ ψεύδους, βιάζων ἡμᾶς νὰ γίνωμεν ψεῦσται, πολλάκις παρίσταται ἡ ἀλλαζωνεῖα καὶ ἡ ὑπερηφάνεια ζητοῦσαι παρ' ἡμῶν

ἀλλαζώνους καὶ ὑπερηφάνους πράξεις, πλὴν ἡμεῖς εἰς τὰ τοιαῦτα οὐχὶ μόνον δὲν πρέπει νὰ εἴμεθα οἱ τελευταῖοι, ἀλλ' ὑπακούοντες τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὡς εἰπώμεν, ὅτι εἶπεν καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Σατανᾶν πειράζων αὐτὸν «ὕπαγε ὀπίσω μου» ἀλλαζωνεῖα, ὑπερηφάνεια, ψεῦδος καὶ ἀπάτη καὶ γινόμενοι δίκαιοι, ταπεινοὶ ἀληθῶς, παρουσιαζόμενοι πολλάκις εἰς τοὺς ἄσεβεῖς, καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας, καὶ εἰς πάντα ἀρχιποιμένα καὶ ποιμενάρχην, μετὰ χαρᾶς ὡς πῖωμεν τὸ ποτήριον τῆς πικρίας τῶν διωκόντων ἡμᾶς ἀδίκως, βεπτιζόμενοι ἐν τῷ βαπτίσματι τῆς ἐξομολογήσεως. Ἐτοιμάζοντες ἡμεῖς οἱ ἴδιοι διὰ τῶν καλῶν καὶ ἐναρέτων ἔργων μας τὴν ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ κήθοδον, ὅπως ἀναβῶμεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, γνωρίζοντες, ὅτι ἐν τῇ ἀναβάσει θέλομεν ἀπαντήσῃ τοὺς διωγμούς, ὡς βράχους κωλίσοντας ἡμᾶς πρὸς τὰ πρόσω, καθὼς ἀκολουθεῖ τοὺς ἀναβαίνοντας τὰ πετρώδη ὄρη. Ἀλλ' ἔχοντες παραδείγματα τὴν ἀνάκτησιν τῆς Γῆς τῆς ἐπαγγελίας ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν, τὸ μεγαλεῖον τοῦ Μωϋσέως, καὶ τὴν ἀποστολικὴν ταπείνωσιν, τὴν λάμψιν τῶν τριῶν παιδῶν, τὴν ἐν Γολγοθᾷ σταύρωσιν τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τὰ παθήματα τῶν θείων Ἀποστόλων, μαρτύρων, καὶ ὁμολογητῶν, καὶ τὴν εἰς οὐρανούς αὐτῶν κήθοδον, ἐνθαρρυνθώμεν εἰς τὸν καλὸν ἀγῶνα, τῆς ὑπομονῆς καὶ ταπεινότητος, τῆς ὑπακοῆς, ὑπακούοντες τοὺς ἀνωτέρους μας, ἐκπληροῦντες ἐν συνειδήσει τὸ καθήκον μας, παραδίδωμεν εἰς Θεὸν τὴν ψυχὴν μας ἀντὶ λύτρων πολλῶν, ἵνα ἀντὶ ταύτης, τὴν ἐπουράνιον Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ τύχωμεν. Ἀμήν.

ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ.

«Ἐρχου καὶ ἴδε» (Ἰωάν. Εφ. ιδ' στίχ. 34).

Περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νεκροῦ σώματος εἰς τὴν
κατάστασιν τοῦ ἁμαρτωλοῦ.

Ἦ τοῦ νεκροῦ σώματος κατάστασις εἶναι ἡ νέκρωσις τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἐκ τοῦ νόμου τῆς χάριτος, ὡς πόσον βεβαίως ἦντε φρίξει, ἐάν ὁ προκείμενος νεκρὸς ἀναστηθῇ ποτε αὐτὸς, καὶ

ἰδῇ τὴν ἑαυτοῦ εἰκόνα δεδεμένην χεῖρας καὶ πόδας, καὶ εἰσ-
νεῖ πέτραν, μελανήν, ἄχρων, καὶ πελιδνὴν, ὀφθαλμοὺς ἀνευ
φωτὸς, καὶ ὦτα ἀνευ ἄκοῆς, καὶ χεῖρας ἀνευ ἀφῆς, γλῶτταν
ἀλαλον, καὶ πόδας ἀκινήτους· αὐτὴν ταύτην τὴν εἰκόνα, ἐν ᾧ
καθ' ἑκάστην ἡμεῖς ἐπιζῶντες βλέπομεν, οὐκ αἰσθανόμεθα. Διὰ
τούτης λοιπὸν τῆς εἰκότος ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία θέλου-
σα διδάξαι ἡμᾶς, προβάλλει πότε μὲν τὸν ἄσωτον υἱὸν ζῶντα
μετὰ ἀλόγων ζώων, πότε παραβολικῶς τὸν κωφὸν καὶ ἀλα-
λον, σήμερον δὲ τὸν τετραήμερον ὁδοδότα Λάζαρον δεδεμέ-
νον χεῖρας καὶ πόδας, ὥσπερ ἁμαρτωλὸς δεδεμένος ὑπὸ τῆς
ἁμαρτίας καὶ ἀναισθησίας. Τὴν τριούτην λοιπὸν κατάστασιν
προτίθεμαι σήμερον νὰ διδάξω, καὶ τὴν ταύτης ἀπαλλαγὴν νὰ
ὑποδείξω, τὸν Θεὸν ἐπικαλούμενοι βοηθόν.

Ὡς καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, ὦ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν ἐξ ἁ-
μαρτιῶν ἀναγείρας, καὶ διὰ τῶν θείων Προφητῶν σου νεκροὺς
ἀναστήσας, διὰ δὲ τοῦ Μονογενοῦς σου Υἱοῦ τὸν υἱὸν τῆς χήρας
καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ τὸν τετραήμερον σήμερον
Λάζαρον ἀναστήσας, φώτισόν με, ὅπως καὶ ἐγὼ τοὺς πεπτω-
κότας ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ποδηγετήσω πρὸς τὴν αὐτῶν σωτηρίαν.

Ἡμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ, ὅσοι διάγετε ὑπὸ τὸ σκό-
τος τῆς ἁμαρτίας, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς, ὅπως ἔλθῃτε εἰς τὸ
φῶς τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἀναστάσεως.

« Ἐρχου καὶ ἴδε. »

Πάντες γινώσκομεν, ὅτι ἡ ἀνθρώπινος πλάσις ἐτάφη ὑπὸ τὸ
βῆρος τῆς ἁμαρτίας· διότι ἡ ὑπερηφάνεια, ἥ τις ἀναδιβάλλει τὸν
ἄνθρωπον εἰς τὰ ὕψη, τὸν καταβιβάζει εἰς τὰ βῆθη τοῦ σκό-
τους, ἐνθα οὕτε συγγενεῖς, οὕτε φίλοι, οὕτε πατὴρ καὶ μη-
τήρ, σύζυγος καὶ τέκνα δύνανται ν' ἀναδιβάσωσιν αὐτόν, εἰμὴ
αὐτὴ μόνη πάλιν ἡ ἀνίθετος τῆς ὑπερηφανείας ταπεινότης,
ἀνέβῃ εἰς τὸ ὕψος τῆς ἁμαρτίας ὁ ἄσωτος υἱὸς, ἀνέβῃ εἰς τὸν
βαθμὸν τῆς νεότητος ὁ υἱὸς τῆς χήρας ἐν Νότιν τῇ πόλει, ἀνέ-
βῃ καὶ ὁ Λάζαρος διὰ τῆς ἀρετῆς εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ἀγάπης
τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὥστε ὀνομασθῆναι φίλος αὐτοῦ, καθὼς
ἠκούσατε σήμερον, Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν ἀπέθανε, καὶ διὰ
μὲν τῆς μετανοίας καὶ ταπεινότητος διεσώθησαν πάντες εἰ
οὐράνιοι ἄγγελοι, διὰ δὲ τῆς μετανοίας ὁ ἄσωτος σήμερον
δὲ ἐγείρεται ἐκ τοῦ τάφου ὁ τετραήμερος Λάζαρος, δεδεμένος
χειρίαις, εἰκόνα λαμπρὴν παριστάων ἡμῖν τῆς κατὰ σῴσεως τοῦ

ἁμαρτωλοῦ, ὁ Λάζαρος ἐγεννήθη ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ ἐπροικίθη παρὰ Θεοῦ μὲ πνεῦμα λογικόν, ἵνα εὕρῃ καὶ λατρεύῃ τὸν Θεόν μὲ γλῶσσαν εὐλαλον, ἵνα ὑμνῇ καὶ δοξάζῃ αὐτὸν τὸν Θεόν, χεῖρας, ἵνα δι' αὐτῶν τὴν ἐλεημοσύνην διανέμει τοῖς πτωχοῖς, ὀφθαλμοῦς, ἵνα τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ βλέπῃ, καὶ ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ τὸν ἥλιον δηλονότι, καὶ τὴν σελήνην, πόδας ταχέϊ· ἵνα πρέχῃ τῆς ἀρετῆς τὸ στάδιον, σῶμα, ἵνα δι' αὐτοῦ τὴν γῆν καλλιεργῇ. Τὰ τοιαῦτα δῶρα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, ἀλλὰ φεῦ! πῶς διαστράφησαν τώρα, καὶ διὰ μὲν τοῦ λογικοῦ ἐπιβουλεύομεθα φίλους, καὶ ἐχθροὺς, τὴν δὲ γλῶσσαν, ἵνα καταλαλῶμεν τοὺς γονεῖς καὶ ἀδελφοὺς, τὰς δὲ χεῖρας, ἵνα ἀρπαζόμεν πλεονεκτοῦντες καὶ λαφυραγωγοῦμεν πᾶν ἀλλότρου, τοὺς δὲ πόδας, ἵνα πατῶμεν τὸ δίκαιον τοῦ πληρίου διὰ τῆς ἀλόγου ἐπιμονῆς, καὶ κωλῶμεν ὥσπερ αἱ μυῖαι ἐν τῷ μέλιτι, τῷ δὲ σώματι εἰς πονηρίας καὶ φιληδονίας. Καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ζῶντες ζῶῃ, ἔρχεται ὥρα, ἥτις ἐστὶ καὶ τώρα, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐομὲν δεδεμένοι χεῖρας καὶ πόδας, κλείοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς δὲν βλέπομεν οὔτε ἡμᾶς αὐτοὺς, διότι εἰμεθα νεκροὶ καὶ ἀψῶνοι, τὸ δὲ κάλλος μεταστρέφεται εἰς ἀηδῖαν, ἡ δὲ εὐωδία εἰς βρωμερὰν δυσωδίαν. Ἀναλογίσθητε πάντες, ὡς εἰς νεκρὸν προκειμενον, ἀκούσατε πάντας τοὺς περικυκλοῦντας λέγοντας, ἔτι ἦτο κλέπτῃς, ἄστωτος, ἀπαταιῶν, ἐπίβουλος, ἀνελεήμων καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλ' ὅμως καὶ ἐν οὐρανῷ τοιαῦτα πάσχει ἡ τοῦ ἁμαρτωλοῦ ψυχὴ, καὶ τσαῦτα ἀκούει κατακρινομένη ὑπὸ τῶν διαβόλων καὶ ἐξελεγχομένη παρὰ Θεοῦ.

Πάντα ταῦτα συλλογιζόμενοι σείτ, ὅσοι εἰσθε δεδεμένοι ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας, προσέχετε, ὅπως μὴ φθάσητε τὴν φοδερὰν ἐκείνην ἡμέραν, καὶ μετανοοῦντες ζητήσατε τὴν σωτηρίαν σας διὰ τῆς ἐξομολογήσεως, διὰ τῆς μετανοίας, καὶ ἐγγὺς τότε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς αὐθόρμητος βοηθὸς τῆς σωτηρίας σας.

Τοιαύτης δὲ οὐσης τῆς καταστάσεως τοῦ ἁμαρτωλοῦ, διατινὰ μὴν ἐνθυμώμεθα τὴν κοινὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν, καὶ ἐγεροθέντες διὰ τῆς μετανοίας, διὰ δὲ τῆς ἐλεημοσύνης ἐλευθερωθῶμεν καὶ τότε ἀκούσομεν τὴν παντοδύναμον ἐκείνην φωνὴν, Λάζαρε δεῦρο ἔξω, καὶ οἱ μετανόησαντες ἁμαρτωλοὶ καὶ πρὸς ἐμὲ ἐπιστραφέντες, δεῦτε ἀξιώθητε τῆς Οὐρανίου μου Βασιλείας. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ Ὁ ΤΩΝ ΒΑΙΩΝ.

« Εἶπε δὲ τοῦτο οὐχ' ὅτι ἔμελλεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. »
(Ἰωάν. Κεφ. ΙΒ' στίχ. 6).

Περὶ καταλαλιᾶς.

Κατελάλουν κατὰ Μωϋσέως ὁ Ἀαρὼν καὶ ἡ Μαριάμ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὅτι μετὰ τῆς αἰθιοπείας ὁ Μωϋσῆς γάμον συν-
έδεσε, κατελάλουν οἱ διαβαίνοντες ἀπὸ τοῦ σταυροῦ τὸν ἐσταυ-
ρωμένον, λέγοντες αὐτῷ ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡ-
μέραις οἰκοδομῶν αὐτόν, σῶσον σεαυτὸν, ἐλκοιδώρουν ὁ Σαούλ,
ὁ Ἀβανὴρ καὶ ὁ Ἀχιτόφελ τὸν Δαυὶδ, καταλαλεῖ σήμερον καὶ
ὁ Ἰούδας Ἰσκαριώτης ὁ μέλλων τὸν Ἰησοῦν παραδιδόναι, λέ-
γων, διατὶ τοῦτο τὸ μῦρον οὐκ ἐπράβη τριακοσίων δηνარიῶν
καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; δι' οὗ δικαίαν ἀφορμὴν ἔχοντες διέλθομεν
τὴν ἐπιβλαβεστάτην ταύτην καταλαλιάν, ἐξ ἧς ἄλλους μὲν
ἀδίκως ἀφανίζομεν, ἡμᾶς δὲ αὐτοὺς ἀνεπαισθήτως τιμωροῦ-
μεν, διὸ πρὸς τοῦτο τὸν Θεὸν ἐπικαλεσθῶμεν βοηθόν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ μετὰ Τελωνιῶν τρώγων, καὶ μετ' ἁ-
μαρτωλῶν συνοδοιπορῶν, ἵνα καὶ τούτους σώσης καὶ διὰ τοῦτο
ὑπὸ τῶν καταλάλων ἀταράχως καταλαλούμενος, φώτισόν με,
ἵνα τὴν ἐκ τῆς καταλαλιᾶς προερχομένην ἡμῖν ζημίαν, ἀπο-
δείξω ἐπιδραβῇ ὅλως ἁμαρτίαν.

Ἵμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ, ὅσοι μὴ εἰδότες τὴν ἐκ ταύ-
της προερχομένην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ζημίαν, ἀκούσατέ μοι
εὐμενῶς, καὶ θέλετε ὠφελῆθῃ πραγματικῶς.

« Εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχ' ὅτι ἔμελλεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης
ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζε. »

Διπλαῖ εἰσι τέκνα μου οἱ λόγοι τῆς καταλαλιᾶς, ὁ φθόνος,
καὶ τὸ συμφέρον, καὶ ἐκ τῶν δύο τούτων γεννᾶται ἡ καταλα-
λιά, ἡ διαβολή, καὶ ἡ συκοφαντία, καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις,
ἐξ ὧν πατέρες κατὰ παίδων ἐκμαίνονται, οἰκοὶ ἀνάστατοι γί-
γνονται, καὶ ἔθνη ἐξ ὁλοκλήρου ἀφανίζονται, καὶ ὁ μὲν φθόνος
ἔχει ἀρχὴν προγεγονότα ἀποτελέσματα, εἶον τὴν δόξαν τοῦ
καταλαλουμένου, τὸν πλιῦτον τοῦ ὑβριζομένου· τὸ δὲ συμφέ-

ρον τὴν μέλλουσιν ἀπολαύειν, καὶ τοιοῦτον ἐστὶ τὸ συμφέρον τοῦ σημερινοῦ Ἰσκαριώτου Ἰούδα, ὅστις ἔχων ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τὸ συμφέρον, οὐχὶ τοῦτο ὑποδεικνύει, ἀλλ' ὑπὸ τὸ συμφέρον αὐτοῦ καλύπτει, τὴν γυναῖκα, τὴν ὁποίαν (ὡς ἠκούσατε) μέμφεται, λέγων, «διὰ τοῦτο τὸ μῦρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχεῖς;» ὡς καὶ ἄλλοτε οἱ Φαρισαῖοι καὶ ὁ Ἀρχιτυναγωγὸς εἶπον κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, «ἐξ ἡμέρας εἰσὶ, ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου», ὑπὸ τοιούτων καλύπτουσί τινες τὰ ὁλοσχερῆ βέλη τῆς καταλαλιάς των, ὑπὸ τοιούτων ἐκάλυπτεν ὁ Ἡρώδης τὸν μέλλοντα φόνον τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς Μάγους, «παραυθέντες ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου, ἐάν δὲ εὑρητε ἀπαγγεῖλάτε μοι, ὅπως καὶ γὰρ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτόν», ὑπὸ τοιούτων πάντες οἱ Ἰουδαῖοι καλύπτουσι τὰς κατὰ τῶν θείων Προφητῶν καὶ τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὰς ἐκ τὸν καταλαλίαν, οὕτω περιπλέκουσι τὸν Πιλάτον λέγοντες πρὸς αὐτόν, ὅτι οὐκ εἰ φίλος, τοῦ Καίσαρος, ἐάν τοῦτον ἀπολύγῃς μὴ ἀγαπῶντες ὡς ὁ Ἰούδας, οὕτω τὸν Καίσαρα, οὕτω τὸν Πιλάτον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν καταλαλοῦντες, τὸν Καίσαρα μετὰ τοῦ Πιλάτου συνδέουσι, καὶ ἀπειλοῦσι Πιλάτον, καὶ κατ' αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ Βαπτιστοῦ ἢ κατάλαλος Ἡρωδῆς δι' ἔρκου καὶ χαρᾶς ἐξαπατᾷ τὸν Βισιλέα, καὶ οὐχὶ διότι ἐξελέγχεται ὑπὸ τῆς ἀληθείας παρὰ τοῦ Προδρόμου, ἀλλὰ χάριν τοῦ συμφέροντος καταλαλοῦσι καὶ τὰ ψεύδη αὐτῶν φανεροῦσιν.

ὑπὸ τοιούτων λοιπὸν οἱ καταλαλοῦντες περιπλέκουσι τοὺς καταλαλομένους, ὑπὸ τοιούτων ἤθελον περιπλέξει τὸν Χρυσόστομον Ἰωάννην, ὅτε ὠμίλησέ ποτε ἐπὶ τοῦ βήματος ὑπὲρ τοῦ Εὐτροπίου, οὕτω κατὰ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου ἐξημένησεν, ὅτι ἀγαπᾷ πατριαρχεικὴν ἐδραν καὶ οὐκ ἠμελησέν ἱερατεῦσθαι ἐπὶ τῆς πατρίδος αὐτοῦ, οὕτω κατὰ τοῦ γηραιοῦ Ἰπποκράτους, οὕτω κατὰ τοῦ θεοῦ Σωκράτους ἢ Μελίτος καὶ Ἀντιστοῦ. οὕτως καὶ σήμερον ἐπιλέγω ὁ μέλλων αὐτὸν παραδοῦναι Ἰούδας, καταλαλεῖ κατὰ τῆς ἀμαρτωλοῦ καὶ ἐν μετανοίᾳ προσελθούσης γυναίκης, οὐχὶ ὅτι τοὺς πτωχεύς ἠγάπα ὁ Ἰούδας, οὐχὶ ὅτι ἀπέβλεπεν εἰς τὸ συμφέρον τῆς γυναίκος, ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτῆς διότι ἀγαπᾷ καὶ ἡ σωτηρία ἐν τῇ ἀμαρτωλοῦ ἐν τῇ Κόστῳ τοῦτο γὰρ γίνεται ἐν τῇ Οὐρανῷ, ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ χερσὶ διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ἀμαρτωλοῦ, ἀγνοεῖ

προσέτι καὶ αὐτὸν τὸν Μωσαϊκὸν νόμον ὡς λέγει ὁ Δαβὶδ ἐν ψαλμῷ (πλ'). «Τὸν καταλαλοῦντα λάθρα τὸ πλεῖστον αὐτοῦ.»

Ναὶ ἀληθῶς διὰ λόγου τῇ ἀρχῇ ἔχει ἡ καταλαλία, ἀλλὰ θάνατον αὐτῇ γεινᾷ, ἀρχὴν ἔχει τὸν φθόνον καὶ τὸ συμφέρον, ἀποτελέσματα δὲ οἶονεῖ εἰπεῖν τέκνα, τὴν ὀργὴν πατὴρ κατὰ τέκνων, τὴν καταστροφὴν οἰκιῶν, καὶ πόλεων, καὶ τὸν χωρισμὸν φίλων καὶ συγγενῶν· καὶ καθάπερ τὸ ὕδωρ ὑπὸ τὰ θεμέλια ῥέον, οἰκοδομήματα ἐρυμνά, πύργους βιβυλωνίους κρημνίζει, οὕτω καὶ ἡ καταλαλία ἀδελφοὺς, συγγενεῖς, φίλους χωρίζει, καὶ δικαίως ὁ Μέγας ἐκεῖνος Βασιλεὺς εἶπεν, «ὅστις ἂν εὗρεθῇ καταλαλῶν τις, ἢ ἀκούων καταλαλούντων τινά καὶ μὴ ἐπιτιμῶν αὐτῷ, σὺν αὐτῷ ἀφοριζέσθω.» καὶ δικαίως, διότι βλέπομεν τὰ ἐκ ταύτης ἀποτελέσματα· ἐπ' ἀγαθότητι ἡ μάλλον εἰπεῖν ἀπὸ ἀκρισίαν, ὡς εἶπεν ἡ Μάρθα τοῦ Ἰησοῦ, εἰπέ σὺν τῇ Μαρίᾳ, ἵνα μὴ συναντιλάβετε, «ὥσανεὶ ἔλεγε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, αἰεὶ αὐτὴ ἡ τὸν λόγον σου ἀκούουσα,» ἀλλ' ἀμέσως λαμβάνει τὸ ἐπιτίμιον· «Μάρθα, Μάρθα μεριμνᾷς κλπ.»

Βλέπομεν λοιπὸν τέκνα μου καθ' ὅλην τὴν ἐποχὴν, καθ' ὅλην τὴν ζωὴν ἡμῶν καταλαλοῦντας καὶ καταλαλούμενους, συκοφαντοῦντας καὶ συκοφαντούμενους, τοὺς μὲν ὑπὸ τοῦ συμφέροντος, τοὺς δὲ ὑπὸ τοῦ πάθους, καὶ πᾶσι μὲν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ καταλαλούμενου· ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ, ἀλλ' οὐκ λέγει ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἐρχεται. «Ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός· ἀλλὰ τῷ θανάτῳ τὸν θάνατον πατήσας, ἐδοξάσθη αὐτός, ὁ δὲ Ἰούδας ἐκρεμάσθη, καὶ ἀπώλετο σωματικῶς καὶ ψυχικῶς, κατεκρίθη ὁ Δαβὶδ, ἀλλ' ἐδοξάσθη, ὡς Προφήτης, Σαουλ ὅμως καὶ Ἀβισσαλώμ ἀπώλεσθησαν, Μαριάμ καὶ Ἀαρὼν κατέκρινον τὸν Μωϋσῆν, ἀλλ' ἐλεπρώθη ἡ Μαριάμ ὡς ἡ χιών, ὁ δὲ Μωϋσῆς, ὡς πιστὸς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ εἰδὼς, ἐθανάτωθη διὰ τοῦ κωνείου ὁ Σωκράτης, ἀλλ' ἀνδριάντος ἡξιώθη, καὶ οἱ κατήγοροί του, ὡς τὰ τῆς νυκτὸς φάσματα ἡφανίσθησαν.

Ἔλθετε λοιπὸν, καὶ ἡμεῖς εἶδομεν, ὅτι εἰ καταλαλούμενοι τιμωροῦνται μὲν προσκαιρῶς, οἱ δὲ καταλαλοῦντες αἰωνίως, διότι ἄ· ἀπέχωμεν τοῦ τοιοῦτου κακοῦ καὶ ἀντὶ τοῦ φθόνου, ὃς ἔχωμεν τὴν ἀγάπην, ἀντὶ δὲ τοῦ συμφέροντος τὴν δικαιοσύνην, ἀντὶ δὲ τῆς καταλαλίας τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὴν συμβουλήν· ὅπως φέρωμεν τοῦτο, ὡς σημεῖον τῆς πρὸς τὸν πλησίον μας ἀγά-

πης· καὶ τότε γινόμεθα φίλοι Χριστοῦ, ἕως ἀναστηθῶμεν ἐκ τῆς ἁμαρτίας, ὡς καὶ ὁ φίλος τοῦ Χριστοῦ τετραήμερος Λάζαρος. Ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ

Τῇ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛῃ ΠΕΜΠΤῃ.

« Καὶ ἤρξατο νύπτειν τοὺς πόδας τῶν Μαθητῶν, καὶ ἐκμάσσειν τῷ Λευτῷ, ὃ ἦν διεζωσμένος. » (Ἰωάν. Κεφ. κς'. σελ. 5).

Περὶ ταπεινώσεως.

Χοῦν λαβὼν ἐκ τῆς γῆς ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐποίησε, τὸ ἄψυχον εἰς ἐμψυχον μεταποιήσας, τὸ ἄμορφον καθωροΐσας, καὶ τὸ ὑπὸ τῶν νόμων τῆς φύσεως περιωριζόμενον, ἐλεύθερον καὶ Βασιλέα παντός τοῦ Κόσμου κατέστησε, καὶ δύναμιν εἰς αὐτὸν δούς, ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ ἐκάθθησεν, οὕτως ἠθέλησε διδάξαι ἡμᾶς τὴν ταπεινότητα, καὶ τὴν ἐκ τῆς ταπεινότητος ὑπεροχὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν θεότητα αὐτοῦ διὰ τοῦ ἐμφυσήματος αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνθρώπινον φύσιν ἐνέβαλλε, καὶ εἰς ἐπιγείους νόμους περιώρισεν, ἵνα τὸ θεῖον καὶ ἀνθρώπινον συζευγνόμενον τὸ ταπεινὸν ἀνυψῇ, καὶ τὸ ὑψηλὸν ταπεινῇ, ὅπερ βλέπομεν σήμερον ἐν τῷ θεανθρώπῳ Ἰησοῦ, ὅτι ἐταπεινώθη διὰ τῆς ἀνθρώπινου σαρκὸς μέχρις ἀνθρώπου ἀπλοῦ, ὁ δὲ ἀπλοὺς ἀνθρώπος θεΐας ἡξιώθη τιμῆς, καὶ εἰς τοῦτο ἄγει σήμερον ἡ τοῦ μυστικοῦ δείπνου, καὶ τοῦ νυπτήρος ἐορτῇ, ἐπικαλούμενοι τὴν θείαν ἀντίληψιν βοηθόν.

Θεὲ τοῦ παντός καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, ὁ ἐξ οὐρανοῦ καταβὰς εἰς τὴν γῆν καὶ λαβὼν χοῦν πρότερον εἰς χεῖρας, καὶ ἐξ αὐτοῦ τὸν ἄνθρωπον δημιουργήσας, καὶ τὸν μονογενῆ σου υἱὸν εἰς τὸ σταυρωθῆναι μετὰ ληυτῶν παραδούς, φώτισόν με, ὅπως δυνηθῶ σήμερον ἵνα παραστήσω πρὸς τὸν περιούσιόν σου λαόν τὴν μεγίστην ὠφελειαν τὴν ἐκ τῆς ταπεινώσεως προσερχομένην.

Ὑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητά, ὅσοι ἄλλοι μὲν διὰ τὴν παιδείαν, ἄλλοι δὲ διὰ τὸ γένος καὶ τὰ πλοῦτη ὑπερηφανεύεσθε, ἀκούσατέ μοι, ἵνα μάθητε· ὅτι πάντες ἐσμέν ὀνητοί, γῇ καὶ οὐρανῷ.

« Καὶ ἤρξατο νύπτειν τοὺς πόδας τῶν Μαθητῶν, καὶ ἐκμάσσειν τῷ Λευτῷ, ὃ ἦν διεζωσμένος. »

Θέλων ὁ παντὸς παραδείγματος προσάλλων ἑαυτὸν παράδειγμα, Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς διδάσκει ἡμᾶς διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος τοῦ σήμερον τὴν ταπεινότητα, καὶ ὁ μὲν ἐπουράνιος πατήρ· χοῦν λαβὼν τὸν ἄνθρωπον ἐπέειπεν, ὁ δὲ υἱὸς σήμερον τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν αὐτοῦ νύπτει· αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς καὶ πατήρ πάσης παρεκκλήσεως τὸν πατριάρχην Ἀβραάμ προσκαλεῖ εἰς συνομιλίαν, αὐτὸς δὲ ὁ μέγας ἐν ἀνθρώποις πατριάρχης Ἀβραάμ, εἶπε πρὸς τὸν Θεὸν ἀνὴρ ἠρξάμην λαλῆσαι πρὸς τὸν Κύριόν μου, ἐγὼ δὲ εἰμὶ γῆ καὶ σποδός,» ἀλλὰ τὸ παράδειγμα τῆς ταπεινότητος μιμεῖται ὁ Ἰησοῦς, καὶ προσκαλέσας αὐτὸν ὁ Ἰάκειρος πρὸς θεραπείαν τῆς κινδυνευούσης θυγατρὸς του, προθύμως ἐδέχθη, καὶ μετὰ ζήλου πορεύεται πρὸς τὴν θεραπείαν αὐτῆς, ἣν καὶ ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν, δεικνύων τὴν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἀγάπην καὶ τὴν μεγίστην αὐτοῦ ταπεινότητα.

Διὸ καὶ ταύτην συνιστᾷ πρὸς τοὺς ἰδίους αὐτοῦ μαθητὰς παραγγέλλων αὐτοῖς, ὁ ἐν οὐρανῷ τὴν ἔδραν αὐτοῦ ἔχων καὶ ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καθήμενος, ὁ τῷ νεύματι τοὺς οὐρανοὺς σείων, καὶ εἰς τὸ κύλον τῆς χειρὸς του ἐγκλείων, ὁ ἐν φουσῇματι τοῦ φανὸς τῶν ἀστέρων σβαίνων, ἐν δὲ τῷ Θεωρίῳ ὄρει μεταμορφωθείς, καὶ λάμπας πρὸς τοὺς ἰδίους αὐτοῦ Ἀποστόλους, αὐτοὶ καὶ ἐπὶ πύλου οὐνοῦ καθεζόμενος ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἱερουσαλὴμ ταπεινός. Αὐτὸς καὶ σήμερον πλύνει τοὺς πόδας, τίνων; τῶν ἀλυσίων, τίνων; τῶν υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίου ὡς τῆς μεγίστης ταπεινώσεως, διότι, καὶ αὐτοῦ τοῦ προσδότου Ἰούδα πλύνας τοὺς πόδας, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευσάντων, ὁ Κύριος πάσης κτίσεως, ἴδετε παράδειγμα, ἴδετε εἰ τύραννοι, εἰ δεσπόται, εἰ ἀρχιερεῖς καὶ λαῖκα καὶ πύσης τάξεως, ταπεινώθητε ἐνώπιον τοῦ Ἀληθεῦς ἐνδόξου, καὶ ὅσοι καὶ ἂν ᾔσθε μεγάλοι ταπεινώθητε ἐνώπιον αὐτοῦ.

Εἶναι δὲ ταπεινώσεις τοῦ νὰ λογίσγητε ἑαυτοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐνώπιον αὐτοῦ, αὐτὸ δὲ τὸ ἔργον τῆς ταπεινώσεως τοῦ μὴ μετρεῖν τὰς τυχοῦσας ἡμῶν ἀρετὰς, καὶ καυχᾶσθαι, ὡς ἡ ὑπερήφανος Φαρισαῖος, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ταπεινωθεῖτε, ὡς ἐκεῖνος ὁ Τελώνης, οὕτω λοιπὸν στηριζόμενοι εἰς τὸ μέγεθος τῆς ταπεινότητος καὶ εἰς τὴν ἐξ αὐτῆς προερχομένην ὠφέλειαν, ἀποφεύγεται τὴν ἐξ αὐτῆς ὑπερφανείαν ζητεῖν, καὶ ὡς καθ' ὅλον τὸ διαστημα τῆς ἀγίας τεσσαρακοστῆς περιορίσθητε ὑπὸ τῆς ἀλόγου ὑπερφανείας καὶ κατεργνησάτε τὴν ἑλλογον ταπεινότητα.

Ταπεινωθῶμεν σήμερον ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐξομολογηθέντες, ὅσοι ἄνθρωποι ἐπράξατε ἁμαρτίας, προσέλθετε ἐπὶ τῇ μεταλήψει τοῦ Θεοῦ μυστηρίου τῆς ἱερᾶς μεταλήψεως τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καυχώμενοι ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν· διότι πάντες οἱ ἄνθρωποι ὡς ἄνθος χόρτου παρελευσόμεθα καὶ ἐκλείπομεν, καὶ οὐδεὶς ποτε δύναται διαμένειν, καὶ ἐκν νομίση, ὅτι δύναται ζῆσαι ὡς τὰ ὄρη, ἀποθνήσκῃ, καὶ ὡς σκιά αὐτὸς παρελεύσεται, ὡς καὶ ἅπαντα ἡ κτίσις. Ταπεινωθῶμεν λοιπὸν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ἵνα ὑψωθῶμεν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ τῆς τοῦ Θεοῦ δικαίας Κρίσεως. Ἀμήν.

Λ Ο Γ Ο Σ

Τῇ ΑΓΙᾳ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛῃ ΠΑΡΑΣΚΕΥῃ.

« Οὐ γὰρ οἶδασιν, τί ποιῶσιν »
(Λουκ. κεφ. κγ'. στ'χ. 34.)

Περὶ ἀμνησικαχίας.

Πάσχων ὁ φιλάθρωπος Θεός, ἐμπαιζόμενος, ὀνειδιζόμενος, καὶ ὑβριζόμενος ἀδιακρίτως παρὰ τῶν Ἀρχιερέων, Γραμματέων, καὶ Φαρισαίων, καὶ παρὰ τῶν στρατιωτῶν κεντούμενος τὴν πλευράν, οὐκ ἐπικαλεῖται τὸν Πατέρα του πρὸς βοήθειάν του, ἀλλ' οὔτε τοὺς Ἀγγέλους πρὸς ἐκδίκησιν, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀπόστολον Πέτρον ἐπέπληξεν πρὸ ὀλίγου κόψαντα τὸ αὐτίον τοῦ Μάλχου. Λαμπρὸν ἡμῖν παράδειγμα δίδωσιν ὁ ἀμνησίκχος διὰ λόγου καὶ δι' ἔργου βεβαιούμενον. Εὐκαιρον λοιπὸν ἡμῖν εἰπεῖν σήμερον περὶ ἀμνησικαχίας, διαιρουντες τὸν Λόγον μας εἰς τὴν ὠφέλειαν, καὶ τὸν σκοπὸν, καθ' ὃ πρέπει νὰ γίνηται ἡ ἀμνησικαχία. Ἐπικαλούμενος βοήθον τὴν Θεὸν ἀντίλειψιν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ κρεμάμενος, καὶ τὴν ἀμνησικαχίαν διδάσκων, φάτισόν με, ὥπως δουληθῶ νὰ παραστήσω εἰς τοὺς ἀκροατάς μου, τὴν ἐκ τῆς ἀμνησικαχίας προερχομένην ὠφέλειαν.

Ἵμεϊ, δὲ ἀγαπητά μου τέκνα ἀκούσατέ μου εὐμενῶς εἰς τὴν παροῦσαν σπουδαίαν καὶ ἐπωφελῆ διδασκαλίαν.

« οὐ γὰρ οἶδασιν, τί ποιοῦσιν, »

Ὁ μέγας φωστὴρ τῆς Οἰκουμένης Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος τὴν διδασκαλίαν του ἀρχόμενος περὶ ἀμνησικακίας παριστᾷ ἡμῖν λόγον λέγων.

« Κακίαν ἐκάστω τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ μὴ μνησικακείτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, καὶ τὴν κακίαν τοῦ πλησίον Ὑμῶν μὴ λογιζέσθω ». Ὁ δὲ Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ παραδείγματος προετύπωσε τὴν χρυσοστομικὴν ταύτην παραγγελίαν « ὑπομείνας ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀλγεῖνά, ἀλλὰ σωτήρια πάθη, χωρὶς νὰ ἀρξισθῇ ἐναντίον ὅλων τῶν ἐχθρῶν, καὶ τῶν φονέων του. Πρῶτος λοιπὸν ἔδειξε τὴν ἀρετὴν τῆς ἀμνησικακίας ὁ Ἄνυχος Πατὴρ ἐξαποστείλας τὸν Μονογενῆ του υἱὸν εἰς τὸν Κόσμον, ἵνα δι' αὐτοῦ σωθῇ ὁ ἄνθρωπος, αὐτὸ δὲ τὸ ἀχάριστον αὐτοῦ πλάσμα οὐ προσδέχεται αὐτόν, ἀλλ' ἐξεναντίας κατηγορεῖ αὐτόν, ὡς Ἀντίθεον, καὶ τὸν συκοφαντεῖ ὡς δαιμονιώντα, λέγων « ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων, ἐκδύλλει τὰ δαιμόνια », μόνον ὅτι ἐθεράπευσε πολλοὺς δαιμονιζομένους, παραλύτους, τυφλοὺς, χολοὺς, ξηροὺς, ἀνέστησεν νεκροὺς, καὶ ἐχόρτασεν δις περίπου 40 χιλιάδας ἀνθρώπων, μὲ πέντε πρῶτον ἄρτους καὶ ἔπειτα μὲ ἑπτὰ, ἀνέστησε τὸν τετραήμερον Λάζαρον, καὶ ἦλθε μόνος του εἰς Ἱερουσόλυμα διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ, ὅσα οἱ προφῆται εἶπον, καὶ ἔγραψαν περὶ αὐτοῦ, φέρουσι τότε αὐτόν εἰς τὸν Ἡγεμόνα Πόντιον Πιλάτον, καὶ καταδικάζουσιν αὐτόν νὰ ἀποθάνῃ διὰ τοῦ σταυροῦ ὡς καὶ ἐγένετο, σταυρωθεὶς μεταξύ δύο κακούργων ληστῶν.

Ἄπαντα λοιπὸν ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι παράδειγμα ἀμνησικακίας, ἀλλὰ καὶ σήμερον ἐπὶ σταυροῦ γλυκύτατα ὁμιλεῖ περὶ καλῶν τὸν οὐράνιον αὐτοῦ Πατέρα, λέγων « Πάτερ ἄφες αὐτοῖς, αὐτοὶ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσιν », οὐδὲ τὸν Ἀποστόλον του Πέτρον ἐπιπλήττει, ὅστις τὸν ἠρνήθη τρεῖς, ἀλλὰ μετὰ τὴν Ἀνάστασιν του προσκαλεῖ πρῶτον ὀνομαστικῶς αὐτόν, εἶπατε λέγει τῷ Μιθιταῖς καὶ τῷ Πάτρει. Τίς λοιπὸν δὲν βλέπει τὴν μεγίστην ὠφέλειαν τὴν προερχομένην ἐκ τῆς ἀμνησικακίας; ὁ δὲ σκοπὸς αὐτῆς, εἶναι, ὅτι οἱ μνησικακοῦντες ἄνθρωποι ὁμοιάζουσιν τὰ ἄλογα ζῶα, καὶ τὰ θηρία, ἅτινα αὐτὰ, καὶ μόνον ἔχουσι τὸ νὰ θυμῶνουν καὶ νὰ μνηστικακῶσι, καὶ ὁ

μνησίκακος ἄνθρωπος κατανιᾷ θηριόδεστος πάντων τῶν θηρίων, δὲν θέλει δὲ ποτέ συγχωρηθῇ παρὰ Θεοῦ, καθὼς γράφει ὁ θεὸς Χρυσόστομος, «οὐ γὰρ δύναται Πατέρα ὀνομάζειν τὸν φιλόανθρωπον Θεόν, ὁ τὴν γνώμην θηριώδη καὶ ἀπάνθρωπον ἔχων» οὐδὲ γὰρ σώζει τοὺς χαρικτήρας τῆς ἐν τῷ ἐπουρανίῳ Πατρὶ ἀγαθότητος, «ἀλλ' εἰς τὸ θηριώδες εἶδος ἐκυτὸν μετεμόρφωσε, καὶ τῆς θεϊκῆς εὐγενείας ἐξέπεσεν, ὅταν γὰρ τίς σκιριᾷ μὲν ὡς ταῦρος, λακτιζει δὲ ὡς ὄνος, μνησικακεῖ ὡς κάμηλος, καὶ γαστριμαργεῖ ὡς πίθιξ, ἀρπάζει ὡς λύκος, πλήττει δὲ, ὡς σκορπιός, ὑπουλος δὲ ὡς ἀλώπηξ, χρεμετίζει δὲ ἐπὶ γυναιξίν, ὡς ἵππος θηλυμανῆς, πῶς δύναται ὁ τοιοῦτος τὴν υἱικὴν ἀναπέμψαι φωνήν; ἀφ' οὗ ἐξηγοράσθη διὰ τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ αἵματος ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ διαδόλου; »

Παρατηρήσετε τέκνα μου ἂν ἐν τῷ διαστήματι τόσων αἰώνων εὐρέθη ἄλλος τις εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος, εἰς τὸν ἔποιν νὰ ἐδείξεν αὐτῇ τόσῃ ἀχαρισίᾳ, ὅσην σήμερον δεικνύουσιν οἱ χριστιανοὶ οἱ ἐλευθερωθέντες ὑπ' αὐτοῦ ἐκ τῆς πολυχρονίου τυραννίας, καὶ τώρα ἐγένοντο ἐλεύθεροι μὲν τοῦ πολυχρονίου ζυγοῦ καὶ τῆς τυραννίας, ἀλλὰ αἰχμάλωτοι τοῦ διαδόλου καὶ τῆς ἁμαρτίας. Εἰς μάτην λοιπὸν ἐσταυρώθη διὰ ἡμᾶς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τὴν σωτηρίαν μας· εἰς μάτην τὸ Ἱερὸν αὐτοῦ Εὐαγγέλιον ἀναγινώσκεται καθ' ἡμέραν εἰς τὴν ἐκκλησίαν· εἰς μάτην ἔχυσεν τὸ πανάχραντον αὐτοῦ θεῖον αἷμα δι' ἀγάπην μας· εἰς μάτην πιρακαλεῖ νὰ συγχωρήσῃ ἡμᾶς ὁ Ἄναρχος αὐτοῦ Πατήρ.

« Οὐ γὰρ οἶδασι, τί ποιοῦσιν. »

Ἀφ' οὗ δὲ πάντα τὰ ἀναίσθητα κτίσματα ἐθρήνησαν τὸν θάνατον τοῦ γλυκυτάτου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πῶς δυνάμεθα ἡμεῖς νὰ μὴν θρηνησωμεν διὰ τὰς ἁμαρτίας μας; πῶς νὰ μὴν κλαύσωμεν θερμὰ δάκρυα, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας μας; πῶς νὰ μὴν ζητήσωμεν συγχώρησιν, ἀφ' οὗ ἐκεῖνος πιρακαλεῖ τὸν Ἄναρχον αὐτοῦ Πατέρα νὰ συγχωρήσῃ τοὺς σταυρωτάς του;

Συγχωρήσωμεν λοιπὸν, καὶ ἡμεῖς τοὺς ἐχθρούς μας, ὅπως συγχωρηθῶμεν παρὰ τοῦ σταυρωθέντος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν.

Ἀποστολικὴ Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βερολίνου

Λ Ο Γ Ο Σ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΡΙΗΜΕΡΟΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ
ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

«Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἔξουσίαν τέκνα
Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ.»
(Ἰωάν. κεφ. α. στίχ. 12).

Περὶ πιστῶν καὶ ἀπίστων.

Τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ἡ ὀρθότερον εἰπεῖν, εἰ ἑρμηνευταὶ
αὐτοῦ θεοὶ Πατέρες, εἰς δύο τάξεις διαιροῦσι τοὺς ἀνθρώπους,
εἰς τοὺς πιστεύοντας ἀληθῶς διδοχθέντας διὰ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγ-
γελίου τὴν ὀρθὴν καὶ ἀληθεῖ Πίστιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ
εἰς τοὺς μὴ πιστεύοντας αὐτόν καὶ στέρχθέντας τῆς θείας αὐτοῦ
χάριτος.

Ἐὰν λοιπὸν παραβάλλωμεν καὶ τὴν μίαν καὶ τὴν ἄλλην τά-
ξιν, εὐρίσκομεν, ὅτι ἡ πρώτη ἀκολουθεῖ καὶ εἶναι εἰς τὸ εὐαγ-
γελικὸν φῶς, καὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἡ δὲ δευτέρα περιπατεῖ εἰς
τὸ σκότος τῆς ἀπιστίας, εἰ πρῶτοι εἶναι τέκνα τοῦ ἀληθινοῦ
Θεοῦ, καὶ οἱ δεύτεροι τοῦ διαβόλου, ἵνα ἔμως ὀρθῶς καὶ ἀκιν-
δύνως προβῶμεν εἰς τὸν θεῖον τοῦτον σκοπὸν ἐπικαλούμεθα βοή-
θον τὸν Ἀναστάντα ἐκ τάφου Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Υἱὸς τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς, ὁ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ πλάσματός
σου καταβάς ἐξ οὐρανοῦ, καὶ γεννηθεὶς, ὡς ἄνθρωπος, ὅπως διὰ
τοῦ ὁμοίου καλέσης τὸν ὅμοιον, καὶ δι' αὐτὸν ὑπεμείνας μύ-
ρια δεινὰ καὶ παθήματα, σταυρωθεὶς, ταφείς «καὶ ἀναστὰς τριῆ-
μερος, ἵνα συναναστήσας τὸν νεκρωθέντα τῇ ἁμαρτίᾳ ἄνθρωπον
φωτίσόν με, ὅπως δυνηθῶ τοῦ ἐν τῷ σκότει τῆς ἁμαρτίας εὐρι-
σκομένου, καθοδηγήσω αὐτοῦ εἰς τὴν ἀληθεστάτην ὁδὸν» καὶ
ὁπαδοῦς τῆς Ἀναστάσεώς σου ἀναδείξω.

Ἵμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ ὑπερπηδήσαντες τῇ ἀειτήτῃ
θεῖᾳ δυνάμει τοῦ Τιμίου καὶ ζωοποιῦ σταυροῦ τὸν ἀγῶνα τῆς
τεσσαρακοθημέρου ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, ἀναλόγως πάντες
θέλωμεν λάβῃ καὶ τὸν ἀφθαρτον στέφανον τοῦ ἀγῶνος τούτου,
διὸ ἀκούσατέ μου εὐμενῶς, ὅπως δυνηθῆτε καὶ ἀξιωθῆτε τοῦ
ἀφθάρτου στεφάνου, καὶ γίνεσθε τέκνα τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ.

«Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἔξουσίαν τέκνα Θεοῦ
γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ.»

Εἰς δύο λοιπὸν ὡς προεῖπωμεν ἐν τῇ προσειμῳ τάξεις ἀνθρώπων διαιρουσιν αἱ ἐρμηνευταὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου εἰς τοὺς λαθόντας τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, καὶ δι' αὐτοῦ ἀξιωθέντες νὰ γίνωσι τέκνα Θεοῦ, καὶ μὴ λαθόντες καὶ μὴ πιστεύσαντες καὶ εἰς τοὺς διαμένοντας τέκνα τοῦ διαδόλου.

Καὶ οἱ μὲν πρῶτοι παρὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὀνομάζονται υἱοὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ τέκνα τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ, οἱ δὲ δευτέροι υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

Τέκνα λοιπὸν καὶ υἱοὶ Θεοῦ εἶναι οἱ βαπτισθέντες καὶ ἁγιοσθέντες διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, καθὼς λέγει ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ, «ὅτι ἐὰν τις μὴ γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ», εἰ τοιοῦτοι ὁδηγούμενοι διὰ τῆς ἀρετῆς καρποφοροῦσι καὶ φέρουσι τὴν ἀγάπην, τὴν εἰρήνην, τὴν μακροθυμίαν, τὴν χρηστότητα, τὴν ἀγαθότητα, πίστιν, πραότητα καὶ ἐγκράτειαν. Καὶ ἑορτάζουσι σήμερον τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἐν ζύμῃ εὐλκρινείας καὶ ἀληθείας, γινόμενοι ἅγιοι, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός! «γίνεσθε ἅγιοι, καθὼς ἐγὼ ἅγιος εἰμί». Οἱ τοιοῦτοι εὐ συμμετέχουσι μετὰ τοὺς ἐν τῇ παλαιᾷ ζύμῃ ζῶντες, ἐν κακίᾳ καὶ πονηρίᾳ, χριστιανοὶ τὸνομα, ἀλλὰ δὲν εἶναι εἰμὶ προδόται, ἀδόκιμοι εἰς πᾶν ἔργον ἐνάρετον, μηδὲ νομίσωσιν, ὅτι ἐβαπτίσθησαν καὶ ὠνομάσθησαν χριστιανοί, καὶ ὡς ἐκ τούτου θέλουσι λάβει τὴν σωτηρίαν, «εἰ γὰρ λέγει ὁ Θεὸς Χρυσόστομος ἐν πίστει σώζεται καὶ διὰ τοῦ ὀνόματος χριστιανός, πάντες ἤθελον σωθῆ, καὶ οὐδεὶς ἀπώλετο». ὁ δὲ πιστεύων εἰς Χριστὸν, εὐ τρυφᾷ ἐν μέθοις καὶ κήμοις, ἐν ἄσμασι καὶ ὀρχύσεσι πορνικαῖς, ἀλλ' ἔχει πάντοτε εἰς τὴν μνήμην τοῦ τὸν θάνατον, καὶ τὴν μέλλουσαν φοδερὰν καὶ δικαίαν Κρίσιν τοῦ Θεοῦ, ὁ πιστεύων εὐ μνησικακεῖ, εὐδὲ ἀποδίδει καλὸν ἀντὶ κακοῦ, ἀλλ' ἀγαπᾷ τοὺς μισοῦντας, εὐλογεῖ, ὡς λέγει τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον τοὺς καταρῶντας αὐτὸν, καὶ ἀνέχεται τοὺς διώκοντας, ὁ πιστεύων, εὐ ψεύδεται· ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν ἀγαπᾷ, λέγει, ὡς, πᾶς γὰρ ὁ ψευδόμενος υἱὸς τοῦ διαδόλου ἐστί, καὶ πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλος ἐστί τῆς ἁμαρτίας, δοῦλος δὲ ὢν τῆς ἁμαρτίας, καὶ τοῦ διαδόλου, οὐκ ἐστὶν υἱὸς Θεοῦ καὶ κληρονόμος τῆς οὐρανοῦ Βασιλείας αὐτοῦ.

Διὰ τοῦτο ἀγαπητά μου τέκνα ὡς προτιμήσωμεν τοῦ νὰ εἴμεθα υἱοὶ Θεοῦ, καὶ οὐχὶ τοῦ διαδόλου, αὐτὸς γὰρ πέπτωκεν,

ἀναστῆνός τοῦ Σωτῆρος καὶ Λυτρωτοῦ ἡμῶν, σπουδάζομεν ἀπὸ τὴν σήμερον καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ποιεῖν τὸ θέλημα τοῦ ἐκ νεκρῶν Ἀναστάντος Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ἀγάπῃ ἀνυπόκριτῳ, ἐν φιλοστοργίᾳ τῇ φιλαδελφίᾳ πρὸς ἀλλήλους, τῇ ἐλπίδι χαίροντες, τῇ θλίψει ὑπομένοντες, τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες. Ἴνα ὅταν ἔλθῃ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εὕρῃ πάντας ἐτοιμοὺς περιμένοντες τὴν ἐλευσίαν. Γένοιτο, γένοιτο.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ.

« Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μου τῷ ἁμαρτωλῷ ».
(Λουκ. κεφ. ιγ. στίχ. 13.)

Περὶ μετανοίχς.

Ὁ Θεὸς ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον ἐκουσίως, χωρὶς τινος δηλονότι ἀνάγκης ἢ χάριτος· ἄκακον, ἀγαθὸν, ἐλεύθερον, καὶ ὑπέταξεν εἰς τὴν ἄμεσον, καὶ ἔμμεσον αὐτοῦ ἐξουσίαν τὰ πάντα, συνδέσας τοσοῦτον τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὰ κτίσματα, ὥστε τὰ πάντα νὰ ἔχωσι τὴν ἀλληλενδετον αὐτῶν ἀνάγκην, τὰ πάντα δὲ ὑπεχρέωσε νὰ ὑπηρετῶσι τὸν ἄνθρωπον· διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἄνθρωπον βασιλέα αὐτῶν καθιστᾷ· τὰ δὲ κτίσματα κτήματα τοῦ ἀνθρώπου (1), πάντα δὲ ἔδωκε εἰς αὐτὸν, καὶ εἰς πάντα τὰ κτίσματα νόμους καὶ ἔρια ἔθηκεν, ὥσπερ ὁ Δαβὶδ λέγει ὁ ψαλμῶδς « ὅριον ἔθου, ὃ οὐ παρελεύσεται, οὐδὲ ἐπιστρέψεις καλύψαι τὴν Γῆν ». Καὶ εἰς μὲν τὴν Γῆν ἔθηκε τὴν περιστροφὴν τῆς περὶ τὸν ἥλιον, εἰς τὴν Σελήνην τὴν περὶ τὸν ἥλιον μετὰ τῆς γῆς, εἰς δὲ τὸν ἥλιον τὸ φωτίζειν καὶ ζωογονεῖν τὴν Γῆν, εἰς τὴν Γῆν τὸν ἀναφύειν καὶ ἀναδύειν τοὺς καρπούς· εἰς τὸν ἄνθρωπον ὁμῶς τὴν ἐλευθέραν παντός θέλησιν· ἀλλ' ὡς πατήρ προνοῶν, δίδει καὶ εἰς τοῦτον τὸν νόμον, δι' οὗ ἀπαγορεύει τὴν βρῶσιν τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ.

Διὸ ὁ μὲν ἥλιος, ἡ Σελήνη, ἡ Γῆ, καὶ τὸ Πᾶν φυλάττεισι πρὸ μυριάσι μυριάδων ἐτῶν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' ὁ ἐλεύθερος ἄνθρωπος κακῶς χρησάμενος τὴν ἐλευθερίαν του καὶ πέραν τῶν ὁρίων ἀναβῆναι θελήσας, οὐ μόνον ἐκ τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ τρώγει αὐτός, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ ἁμαρτήσας, οὗτος καὶ ἅπαντα ἡ πρωτόπλαστοι οἰκογένεια, ἀλλὰ

(1) Ψαλμ. 8.

καὶ τῷ Διαβόλῳ πειθεμένη θέλει ἀναδῆναι τὸν ἀέρα, καὶ ὁ-
μειωθῆναι τῷ Θεῷ καὶ Πλάσῃ· ἀλλ' ἀντὶ τῆς ἐμοιότητος
ταύτης, ἐπέρχεται ἡ κατάπτωσις αὐτῶν, καὶ εὐθὺς ἡ τοῦ
Καὶν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ διαδοχικῶς τὸ κακὸν αὐξάνει,
καὶ ἡ ἁμαρτία ὑπεραίρεται, τὸ δὲ κακὸν εἰς ἅπασαν τὴν ἀν-
θρωπότητα ἐξαπλοῦται, μέχρις οὗ ἐφ' ὅρα ἅπασα ἡ Γῆ κατὰ
τὴν θείαν Γραφὴν λέγουσαν ἀπάντες ἐξέκλιναν ἅμα ἡχρειώ-
θησαν, καὶ οὐκέστι παιῶν χρησιμότητα, οὐκέστι ἕως ἑνός», «καὶ
εἶδεν ὁ Θεὸς εἰ ἔστι ὁ Σουιὼν καὶ ὁ ἐκλήτων τὸν Θεόν, καὶ
οὐκ ἔστι ἕως ἑνός.» (1)

Διὰ τοῦτο θέλουσα ἡ θεία Πρόνοια, ὅπως συμφώνως πρὸς
τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου συνασθηνῶσι μόνοι των αἱ
ἄνθρωποι τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἁμαρτίαν συνέλθωσι καὶ μετανοή-
σωσι· δίδει εἰς αὐτοὺς προθεσμίαν ἑκατὸν εἰκοσιν ἐτῶν, ἀλλ'
ἀντὶ τῆς προσδοκουμένης Μετανοίας, ᾗξανεν ἡ Ἁμαρτία,
τότε πλέον ὁ Θεὸς μεταχειρίζεται τὸν κατακλυσμὸν.

Δι' οὗ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα ἀπώλεσθη ἐκτὸς τοῦ Δικαίου Νῶε,
καὶ τῶν υἱῶν καὶ τῶν γυναικῶν αὐτῶν, εἴτινες ἐξελθόντες πάν-
τες ὑγιεῖς μετὰ τὸν Κατακλυσμὸν εὐχαρίστησαν μὲν τὸν Θεόν
διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτῶν· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μόλις διασωθέντες
ἤρξαντο νὰ παρανομῶσι, καὶ νὰ ἁμαρτάνωσι. Καθότι οἱ ἀπό-
γονοὶ τοῦ Χάμ, διαδίδουσιν τὴν ἁμαρτίαν καὶ εἰς τοὺς ἱπο-
γόνους τοῦ Σὴμ, τοὺς ὁποίους ἡ ἁγία Γραφή ἀποκαλεῖ υἱοὺς
τοῦ Θεοῦ, τοὺς δὲ τοῦ Καὶν υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, εἴτινες
συναμαρτάνοντες ἐξηκολούθουν παραβαίνοντες τὰ θεῖα τῆς συ-
νειδήσεως καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ νόμον, καὶ οὕτως ἔζων ἐν τῇ ἁμαρ-
τίᾳ μέχρις οὗ πάλιν, ὁ Θεὸς ἐπέφερε τὴν καταστροφὴν τῶν
Σοδόμων καὶ Γομώρων, ἐξ ὧν μόλις ὡς ζῶπυρον τῆς ἀνθρω-
πίνης γεννεᾷς ἐσώθη ὁ δίκαιος Λώτ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ
πρὸς χάριν τοῦ δικαίου Ἀβραάμ τοῦ προπάτορος Δαβὶδ, ἐξ οὗ
κατέγεται ὁ Αὐτρωτὴς τοῦ Κόσμου.

Βλέπομεν λοιπὸν καθ' ὅλην τὴν σειρὰν τῆς ἱστορίας ἡ ἁμαρ-
τία, διεδέχεται τὴν ἁμαρτίαν, ὁ φόνος τὸν φόνον, ἡ διαφθορὰ
τὴν διαφθοράν, ῥέουσιν ὡς ὕδωρ εἰς τὰς πεδιάδας, καὶ ἐξα-
πλουμένην καθ' ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα. Ὡς ὅποια βλέπων ὁ
Θεὸς οὐκ ἠθέλησε πλέον ἀπολέσει τὸν ἀνθρώπον, ἀλλὰ σῶσαι αὐ-
τοὺς.

τοῦτον διὰ τῆς θυσίας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ θεία πρόνοια οὐκ ἤθελε νὰ φέρῃ ἔξωθεν τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου εἰμὴ δι' αὐτοῦ πάλιν τοῦ ἁμαρτήσαντος ἀνθρώπου, καὶ ὅπως δειξῇ, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι εὐσπλαχνος, καὶ δίκαιος, ἀρκεῖ μόνον ὁ ἄνθρωπος, νὰ δειξῇ τὴν προθυμίαν τῆς σωτηρίας του, διὰ τῆς ἀληθοῦς Μετανοίας, διὰ τοῦτο εἰκονίζει τὴν Φιλανθρωπίαν τοῦ ὁ Θεός. Διὰ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ τοῦ προνοηθέντος ἐν τῷ Ἱερῷ Εὐαγγελίῳ Τελώνου, τοῦ καταδεσυσμένου εἰς τὰ βάθη τῆς ἁμαρτίας, τῆς ἀπάτης, τῆς ἀρπαγῆς, τῆς ἀδικίας· ὅστις συναισθάνει ταῦτα πάντα. Μετανοεῖ, καὶ ἔρχεται εἰς μετάνοιαν, ἡ δὲ Ἐκκλησία ἐδέχθη αὐτὸν, ὡς μήτηρ φιλόστοργος εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς, αὐτὰς δὲ ἀναβαίνει εἰς τὸ Ἱερὸν, δέχεται ὁ Θεὸς τὴν προσευχὴν αὐτοῦ, οὗτος καίπερ βλέπων τὴν εὐμενῇ τῆς Ἐκκλησίας ὑποδοχὴν, ἐνῶ ἴσως αὐτὸς ἐφοδεῖτο καὶ διελογίζετο καθ' ἑαυτὸν μήπως πέσῃ κατ' αὐτοῦ πῦρ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ, τύπτει τὸ στήθος αὐτοῦ, καὶ δὲν σκυώνει τοὺς ὀφθαλμούς του ὑψηλὰ φοβούμενος μὴ προσιδεῖν τῷ Θεῷ, ἀλλὰ ταπεινῶς λέγει ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου ὁ ἐν τῇ ἀμετανοήσιᾳ Φαρισαῖος ἐπιμένων ὑπεραίρεται, λέγων, οὐκ εἰμι ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων. Εἰ καὶ ὡς ὁ Τελώνης οὗτος, κατεδικάσθη λοιπὸν ὁ Φαρισαῖος διότι οἱ λόγοι του ἔφερον ἀποστροφὴν εἰς τὸν Θεόν, διὰ τὴν μεγίστην αὐτοῦ ὑπερηφάνειαν, τὴν δὲ Μετάνοιαν ταύτην τὴν εἰλικρινῇ τοῦ Τελώνου προσδέχεται ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἀπολύει τὸν μετανοήσαντα Τελώνην, ἐνῶ ὁ Ἀδὰμ οὐ συναισθάνεται, οὐ μετανοεῖ διὰ τὴν ἁμαρτίαν του, ἀλλὰ ρίπτει ταύτην εἰς τὴν γυναῖκα, «ἡ γυνή, ἣν μοι ἔδωκας μετὰ θυμοῦ λέγει πρὸς τὸν Θεόν», αὕτη δὲ πάλιν ρίπτει τὴν αἰτίαν εἰς τὸν Διάβολον καὶ οὐ μετανοεῖ· ἄψαα ἡ ἀνθρωπότης ἐπέμενε ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, καὶ μὴ μετανοοῦσα, ἕως οὔτου ὁ Θεὸς ἠράντισεν αὐτήν. Ὁ εἰς δὲ τῶν συνεσταυρωθέντων ληστῶν μετανοεῖ, ὁ Χριστὸς δέχεται τὴν μετάνοιάν του καὶ σώζει αὐτὸν, ὁ παρὰ νόμος Ἰουδας οὐ μετανοεῖ, ὁ δὲ Πέτρος μετανοῶν διὰ τὴν ἄρνησιν συγχωρεῖται. Διὰ τοῦτο ὁ μὲν ἀπόλυται, ὁ δὲ σώζεται, καὶ Ἀποστόλος πάλιν γίγνεται.

Λαμπρὸν λοιπὸν ἀγαπητοί μου ἔχομεν τῆς μετανοίας καὶ πησίςχμος αὐτῆς παράδειγμα. Οὐ μόνον τὸν σημερινὸν Τελώνην, οὐ μόνον τὸν διττῶς ἁμαρτήσαντα Δαβὶδ, καὶ τοὺς Ἀποστόλους

τὸν Πέτρον καὶ τὸν Παῦλον τὸν διώκτην αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἀψευδῆ τοῦ Θεοῦ ὑπόσχεσιν τὴν λέγουσαν τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλλω ἐξω. Διὰ τοῦτο πάντες οἱ ὑποπέσαντες εἰς ἁμαρτίαν μεγάλην ἢ μικράν, ἐκούσιον ἢ ἀκούσιον, πάντες πάσης δὴποτε ἡλικίας καὶ τάξεως, ἔχομεν ἐγγυητὴν τὴν μετάνοιαν. Οἱ βασιλεῖς τὸν Δαβὶδ, εἰ λησται τὸν λητιτὴν, εἰ διδάσκαλοι καὶ ἱερεῖς τὸν Πέτρον καὶ Παῦλον, αἱ γυναῖκες τὴν Σαμαρεῖτιδα τὴν μετανοήσασα καὶ σωθεῖσαν. Μὴ ἀπελπισθῶμεν, λοιπὸν μὴ ὀλιγοροῦμεν διὰ τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας, ἀκούσωμεν τὸν προσκαλοῦντα καὶ λέγοντα, ὅτι αὐτὸς αἶρει τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. «Δεῦτε πάντες οἱ καπιόντες καὶ πεφορτισμένοι κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς». Μετανοήσαντες λοιπὸν, λέγωμεν, Κύριε ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, καὶ οὕτω ποιοῦντες θέλωμεν καταβῆ δεδικαιωμένοι ὡς ὁ Τελῶνης.

Κύριε ὁ Θεὸς Σὺ ὁ εἰς τὸν Κόσμον ἐλθὼν, ὅπως καλέσῃς μετανοοῦντας ἁμαρτωλοὺς καὶ οὐχὶ δικαίους. Δέξου ἡμᾶς μετανοοῦντας καὶ λέγοντας, ὁ Θεὸς ἰλάσθητι ὑμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ.

« Ἐτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ Πατὴρ αὐτοῦ, καὶ εὐσπλαχνίσθη, καὶ θραμῶν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν ἄσχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεβίβησεν αὐτόν. »

(Λουκ. ιε. στίχ. 20.)

Περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ ἀγάπης.

Λαμπρὸν ἡμῖν παράδειγμα δίδωσι τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον ὡς σημεῖον τῆς Ἀγάπης· λαμπρὸν διότι δὲν ἀγαπᾷ μόνον τὸν φίλον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐχθρόν· ἀρκεῖ νὰ δείξη ὁ ἄνθρωπος, ὅτι στέργεται τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, καὶ θέλει αὐτήν, ὡς καὶ ὁ σημερινὸς Ἀσωτος υἱός. Ἀλλ' ἵνα δεῖξωμεν τὸ κοινωφελὲς τοῦτο τῆς ἀγάπης καθῆκον, σαφέστερον ἐπικαλούμεθα τὸν Πατέρα τῆς ἀγάπης, συνεργὸν καὶ ἀρωγόν.

Ὁ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ἀνθρώπου Σταυρωθεὶς, καὶ ἐμπαίχθεις οὐ καὶ λόγε τοῦ Θεοῦ, οὐ ὁ διὰ τῆς ἀμέτρου σου ἀγάπης

ταφείς καὶ ἀναστὰς, σῶτισόν με, ὅπως δυνηθῶ, νὰ παραστήσω, καὶ ἀποδείξω τὰ ἐπωφελεῖ ἀποτελέσματα, οὐ μόνον εἰς τὸν ἀγαπώμενον, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸν ἀγαπῶντα.

Ὑμεῖς δὲ ἀγαπητὰ τέκνα μου, ἐπειδὴ κατὰ μέγα μέρος ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς ἀγάπης διὰ τοῦτο προσέξατε ἐν ἀγάπῃ.

« Ἦτι δὲ αὐτοῦ μακρὴν ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ εὐσπλαγχνισθὴ καὶ ὁραμάτων ἔπαυεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατερίλησεν αὐτόν. »

Εἰς δύο μέρη διαιρῶ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ χρέος τὸ ὁποῖον ἔχομεν νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς ἄλλους, καὶ β) εἰς τὴν ἐκ τῆς ἀγάπης ὠφέλειαν.

Ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ἀγαπᾷ τὸν ὁμοίον του ἄνθρωπον πάσης τάξεως, καὶ πάσης ἡλικίας, πάντες ἔθνους, καὶ θρησκείας, οὐ μόνον ἐμφυτιον ἐνυπάρχει καὶ εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶ, καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ ζῶα, καὶ οὐ μόνον τὸ λογικὸν καὶ εἰς τοῦτο ὁδηγεῖ πάντα ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ θεῖος ἡμῖν νόμος τὸ ἐπιβάλλει, καὶ μία τοῦ δεκαλόγου ἐντολὴ εἶναι ἡ τοῦ πλησίον ἀγάπη, « ἀγάπη τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν », ἅπαντα δὲ ἡ ἰσχυρία τῆς ἀγίας γραφῆς εἶναι παράδειγμα τῆς ἀγάπης, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς, καὶ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ θεμελιωτῆς τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας, ἔπασαν αὐτῇ τὴν θρησκείαν ἐθεμελίωσεν ἐπὶ τῆς ἀγάπης, καὶ διὰ τῆς ἀγάπης ἐπεσφράγισεν αὐτήν, καὶ γνώρισμα τῆς θρησκείας τὴν ἀγάπην « ὁ Θεὸς ἐθετο », ἐν τούτῳ γινώσκοντες, λέγει, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ, « ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις » (Ἰωάν. ιγ'. 35), ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ κρεμάμενος ἔργω τὴν ἀγάπην ἐπέδειξε συγχωρῶν τοὺς σταυρωτάς αὐτοῦ « Πάτερ ἄφες (λέγει) αὐτοὺς οὐ γὰρ οἶδασιν τι ποιοῦσιν », (Λουκ. κγ'. 34) καὶ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἱκανὸν παράδειγμα τῆς ἀγάπης παρέχει πᾶσιν ἡμῖν, σήμερον χωρίζεται λ. χ. ὁ υἱὸς τοῦ Πατρὸς, ἐγκαταλείπει τὸν Πατέρα, ἀφίκει τὰς ἀρετάς, καταφρονεῖ τὰς πατρικὰς συμβουλὰς, ἀπέρχεται μακρὴν τῆς πατρικῆς ἀγάπης, οὐκ αἰσθάνεται τὸ πατρικὸν αὐτοῦ χρέος, λησμονεῖ τοῦτο, καταφρονεῖ τὴν ἀγάπην, καὶ ἀσπάζεται τὴν Ἰουδαίαν, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ Ἰωσὴφ ἐπὶ τῇ πλοῦτον τῆς ἀγάπης ἰλασινῶς, ὅθεν κατέστη δούλος τοῦ Διαβόλου γενέ-

μενος, καθότι ὁ μισῶν τὸν πατέρα ἢ μητέρα, φίλον, συγγενῆ, καὶ τὸν πλησίον του, φίλος τοῦ Διαβόλου γίγνεται, καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ ποιεῖ, καὶ τὰς ὁρέξεις αὐτῶν ὑπηρετεῖ· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καθ' ἣν συναισθάνεται τὸ πατρικὸν καὶ μητρικὸν αὐτοῦ χρέος, τὴν ἀρετὴν, καὶ τὴν ἀγάπην, ὡς περ ὁ σημερινὸς τοῦ Εὐαγγελίου Ἀσωτος υἱός. Ὁ Ἀσωτος διάγων ἐν ἀσωτείᾳ, ἀλλὰ συναισθανθεὶς τὰ τοῦ Πατρὸς του ἀγαθὰ, συναισθάνθη τὴν διαφορὰν τῆς ἀγάπης ἀπὸ τοῦ μίσους, συναισθάνθη, ὅτι, ὁ ἐν τῇ ἀγάπῃ διάγων καὶ ζῶν, ζῇ ἐν τῷ Θεῷ, ἐνόησεν, ὅτι διὰ τοῦ μίσους ζῶν, ζῇ μισούμενος καὶ ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ διαβόλου, ἔρχεται λοιπὸν ποτὲ εἰς συναισθάνειν ἐπιστρέφει εὐτος πρὸς τὸν Πατέρα τῆς ἀγάπης, ὁ Πατὴρ δὲ καθορᾷ τὸν υἱὸν ἐπιθυμοῦντα τὴν πατρικὴν του ἀρετὴν καὶ ἀγάπην, οὐκ ἀναμείνει, τρέχει εἰς προὔπαντησίν του, θαρρύνει αὐτὸν ὁ Πατὴρ, ἀληθὴς ἀγάπης καὶ ἐλεός, διότι « τοσοῦτον δὲ ὁ Θεὸς ἠγάπησεν τὸν ἄνθρωπον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν Μονογενῆ ἔδωκε εἰς τὸ σταυρωθῆναι », ἀγαπᾷ τὸν Ἀσωτον ὁ Θεός, καὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ αὐτὸς τῆς ἀσωτείας ἀφήσας δεικνύει μεγίστην μετανοίαν διὰ λόγου « πᾶτερ ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκ εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου » ὁ δὲ πατὴρ δι' ἔργου ἀσπάζεται αὐτὸν, ἐνδύει αὐτὸν τὴν στολὴν τὴν προτέραν, τὴν στολὴν τῆς ἀγάπης, θυσιάζει τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν, προσφέρει ὁ Θεὸς θυσίαν τὸν υἱὸν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου. Λαμπρὸν λοιπὸν παράδειγμα τῆς ἀγάπης ἔχομεν, καὶ διὰ τοῦ παραδείγματος τούτου, ἔχομεν καὶ ἡμεῖς χρέος νὰ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεὸς ἐδάνεισεν ἡμῖν διὰ τὴν σωτηρίαν μας τὸν υἱὸν του, εἰμεθα λοιπὸν ὀφειλέται τοῦ δανείου, ἀποδίδομεν ὅθεν τὸ δάνειον ταῦτο ἀγαπῶντες ἀλλήλους.

Βλέπομεν εὖν, ὅτι ἔχομεν χρέος νὰ ἀγαπῶμεν τὸν πλησίον μας, ἀποδίδοντες ὅμως τὸ χρέος ὡς πιστοὶ ὀφειλέται, ὠφελούμεθα πάλιν ἀπὸ τὸν δανειστήν. Ὅθεν ἐξετάσωμεν ἤδη τὸ δεύτερον μέρος τὴν ἐκ τῆς ἀγάπης προσερχομένην ἡμῖν ὠφέλειαν.

Πολλὰ καὶ μεγάλα αἶ ἐκ τῆς ἀγάπης ὠφέλειαι, πρῶτον καὶ κύριον γινόμεθα μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· « ἐν τούτῳ γνώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστί, ἐὰν ἀγαπᾷτε ἀλλήλους »· δεύτερον, ἀγαπῶντες τοὺς ἄλλους ἀνταγαπώμεθα παρ' αὐτῶν, τρίτον, ἔχοντες τὴν ἀγάπην, μισοῦμεν τὸν διαβόλον, ἀγαπῶντες τοὺς ἄλλους ἀπολαμβάνομεν παρὰ πάντων κα-

λὴν ὑπόληψιν, οὐδενὸς σπερούμεθα, εἰς τὰς ἀνάγκας μας ἔχο-
 μεν φίλους, προστάτας καὶ τὸν Θεὸν αὐτὸν προστάτην καὶ κη-
 δεμόνα, κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ, ὅ ἁγαπῶν ὑμᾶς, ἐμὲ
 ἁγαπᾷ, ὃ δὲ ἐμὲ ἁγαπῶν ἁγαπᾷ τὸν πέμψατά με, τὰ πάντα
 διὰ τῆς ἀγάπης προστίθενται ἡμῖν. Βλέπομεν λοιπὸν τὰς ἐκ
 τῆς ἀγάπης ὠφελείας, διὰ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης ἐν-
 θαρρυνόμεθα εἰς τὰς θλίψεις, καὶ ἐρχόμεθα εἰς μίαν καὶ τὴν
 αὐτὴν μετὰ Θεὸν συνάφειαν, καὶ ἐνούμενοι διὰ τοῦ δεσμοῦ
 τῆς ἀγάπης ἀποβαίνομεν ἰσχυρότατοι κατὰ τῶν προσβολῶν τοῦ
 Δικδόλου, καὶ ὥς εἰς φρούριον ὄντες οὐ φοδοῦμεθα, ἀλλ' ὄν-
 τεσ συνδεδεμένοι γινώμεθα μία οἰκογένεια, εἰς πατὴρ, μία
 ποιμνὴ, εἷς ποιμὴν; ἔχοντες φύλακας τοὺς Ἀγγέλους, καὶ
 ποιμένα τὸν Χριστόν. Ταῦτα καὶ μεῖζονα τῆς ἀγάπης τὰ ἀπο-
 τελέσματα, ἁγαπήσωμεν λοιπὸν ἀλλήλους ἀγαπητὰ μου τέκνα.
 Ὁ δὲ πατὴρ ὁ οὐράνιος βλέπων ὑμᾶς ἀνωθεν ἀγαπῶντας
 καὶ ἀγαπωμένους, ὅχι μόνον τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν συγχωρήσει,
 ἀλλὰ καὶ τῆς οὐρανίου Βασιλείας τοῦ μετόχους ἡμᾶς ποιήσει.
 Ἀμήν.

✠

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ.

« Γόττε ἔρεϊ καὶ τῆς ἐξ εὐωνύμων πορεύεσθε
 ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον
 τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις
 αὐτοῦ. (Ματθ. κεφ. κά. στ' γ, 41.)

Περὶ τῆς Δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ.

Μεγάλη ἀληθῶς ἡ τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ ἀγαθότης, με-
 γάλη ἡ φιλανθρωπία, ὥς ὑπερβαίνουσα πάντα βιωτὸν, ὥστε
 καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ οὐκ ἐφείσατο πρὸς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώ-
 που, διὰ τοῦτο καὶ πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ Ἀσώτου υἱοῦ ἐξέρχεται
 μακράν· ἀλλ' ὁ τόσον φιλόανθρωπος, εἶναι καὶ τόσον δίκαιος,
 καὶ τοῦτο βεβαιῶς ἡμᾶς τὸ ἱερὸν σημερινὸν Εὐαγγέλιον. «Τότε
 ἔρεϊ τοῖς ἐξ εὐωνύμων, πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς
 τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον». Διότι δίκαιος ὁ Θεός, καὶ Δικαιοσύνην
 ἡγάπησεν ἐν εὐθύτητι εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, λέγει ὁ φιλ-

μωδός Λαβίδ. Διὸ περὶ τῆς Δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ εὐκαιρὸν διδάξαι ἡμᾶς σήμερον.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, Σὺ ὁ Θεὸς τῶν Θεῶν, καὶ Κύριος τῶν Κυρίων, Σὺ ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ἰσχυρὸς, καὶ φοδερὸς, Σὺ, ὅστις οὐ θαυμάζεις πρόσωπον οὐδὲ λαμβάνεις δῶρον. Κατάπεμψόν μοι τὴν ἀνωθεν σοφίαν σου, διὰ δὲ τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, φώτισόν με, ὅπως δυνηθῶ νὰ παραστήσω τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀμέτρου σου Δικαιοσύνης, ἵνα ταύτην ἔχοντες ὁδηγόν, καὶ Βασιλεῖς, καὶ λαὸς, καὶ κριταί, καὶ κρινόμενοι, πορεύονται καὶ ὁδηγοῦνται δι' αὐτῆς.

Ἑμεῖς δὲ ἀγαπητὰ μου τέκνα ἀκούσατέ μου εὐμενῶς, ἰσχύσατε, καὶ μὴ φοβεῖσθε, ἰδοὺ ὁ Θεὸς κρίσιν ἀνταποδίδωσιν ἡμῖν.

* Τότε ἔρε' καὶ τοῖς ἐξ εὐαγγέλιων πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ, οἱ κατακριμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον».

Ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἀνθρωπότητος ἅπανα ἡ θεία Γραφή καὶ ἡ ἱστορία αὐτὴ δύο τινὰ διδάσκει ἡμᾶς, τὴν ἀμοιβὴν τῶν Δικαίων, καὶ τὴν τιμωρίαν τῶν κακῶν. Ὁ Θεὸς ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον ἀναμάρτητον καὶ ἄκακον, πάντα λίαν καλὰ ἐποίησεν, ἤθελεν ἐπομένως, ὅπως διάγῃ ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀναμάρτητος, καὶ διὰ νὰ διατηρήσῃ αὐτὸν ἀναμάρτητον ἐπέβαλε νόμον, καὶ προώρισε τὴν τιμωρίαν διὰ τὴν τυχοῦσαν παρανομίαν. Διὸ καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, «Θανάτῳ ἀποθάνεισθε ἢ δ' ἂν ἡμέραν φάγητε ἀπὸ τοῦ καρποῦ.» Ὅθεν μετὰ τὴν παράβασιν τοῦ Ἀδὰμ εὐθὺς ἔρχεται ἡ δικαία τιμωρία, καὶ ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὕα, ἐκ τοῦ Παραδείσου ἀποδιλλοῦνται, καὶ εἰς πόνους καὶ κόπους ὑποβάλλονται. Φοβεύει ὁ Καῖν τὸν Δίκαιον Ἀβελ, τιμωρεῖται ἀμέσως, καὶ πλάγος γίνεσθαι, ἀμαρτάνει ὁ λαὸς, καὶ Κατακλυσμὸν στέλλει ὁ Θεός, πᾶσαν ψυχὴν ζῶσιν ἀφανίζει, καὶ μόνον τὸν Δίκαιον Νῶε καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ μετὰ τῶν εἰκογενειῶν αὐτῶν σώζει; ἀμαρτάνουσι τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορα, ἀφανίζει τοὺς κατοίκους, ἀλλὰ τὸν Δίκαιον Λῶτ σώζει, τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ στραφεῖσα ὅπισθον νὰ ἴδῃ τὴν ἀμαρτίαν, ἀμέσως τιμωρεῖ; Ἀμαρτάνουσιν οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ, πωλῆσαντες αὐτὸν εἰς τοὺς ἐμπόρους τῆς Αἰγύπτου, ἀλλ' αὐτὸν ὁ Θεὸς ὡς Δίκαιον στεφανεῖ, τοὺς δὲ ἀδελφούς του δούλους αὐτῷ παραδίδωσιν ὅθεν καὶ ὡς δίκαιος τιμωρεῖ, καὶ ὡς φιλελευθέρως συγχωρεῖ. Παρανομεῖ ὁ Φαραὼ πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ἀφανίζει αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ; παρενομῶσιν οἱ Ἰσραηλῖται κατὰ

τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Μωϋσέως γογγύζοντες, ἀλλ' ἅπντες ἐκτός τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, καὶ αὐτός ὁ Μωϋσῆς ἐν τῇ ὁδῷ ἀποθνήσκουσιν, ὅθεν οὐ μόνον εἰς τοὺς μικροὺς εἶναι ὁ Θεὸς δίκαιος, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς βασιλεῖς, καὶ εἰς τὸν Μωϋσῆν αὐτὸν, διότι καὶ αὐτὸς παρήκουσε καὶ παρέβη τὴν πρώτην του προσταγὴν; ἀληθῶς Δίκαιος ὁ Θεὸς καὶ εὖ λαμβάνη δῶρον. «Δίκαιος κύριος καὶ δικαιοσύνην ἠγάπησεν, εὐθύτητα εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ». Παντοῦ, λοιπὸν καὶ πάντοτε βλέπομεν καθ' ὅλην τὴν ἱστορίαν τὴν τιμωρίαν τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ τὴν Μεγαλήν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην. Διὰ τοῦτο καὶ δευτέραν παρουσίαν προετοιμάζει ὁ Θεός, ὅπως κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς. Δεῦρο ἤδη θεωρήσωμεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀπεναντίας οὐχὶ αὐτὸς μόνον ἐστὶ Δίκαιος, ἀλλὰ καὶ τοὺς δικαίους ἀγαπῶν, καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐλεῶν, «ὥς λέγει ἡ Ἁγία Γραφή», ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν Ἠσαΐαν ἐν εἰρήνῃ ἔσται ἡ ταφὴ τοῦ Δικαίου. «Ἀπὸ προσώπου Ἀδικίας ἤρται ὁ δίκαιος, καὶ ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ταφὴ αὐτοῦ» καὶ τοὺς μὲν τιμωρεῖ ὡς ἀδίκους ἀπ' ἐτέρου δὲ καὶ διασώζει τοὺς δικαίους, ὡς βεβαίει ἡμᾶς ἐψαλμῶδὸς Δαβίδ. «Σωτηρία τῶν δικαίων παρὰ Κυρίου, καὶ ὑποστηρίζει τοὺς δικαίους ὁ Κύριος». Ἐνῷ μάλιστα παρ' ἀνθρώποις εἰ δίκαιοι περιφρονοῦνται καὶ διαδύρονται καὶ χλευάζονται, κατὰ τὸν πολυάθλον Ἰώβ. «Δικαίως καταγελῶνται, παραδίδονται εἰς χεῖρας ἀσεβῶν», καὶ ἀλλαχοῦ λέγει· «Δίκαιος ἀνὴρ καὶ ἀμεμπτος, ἐγεννήθη εἰς χλευασμόν», ὁ δὲ Θεὸς εἰσακούει τὴν δέησιν τοῦ δικαίου. Ἐνέκραξαν οἱ δίκαιοι, λέγει ὁ ψαλμῶδὸς καὶ ὁ Κύριος εἰσῆκουσεν αὐτῶν, πολλὰ αἰ θλίψεις τῶν δικαίων, καὶ ἐκ πασῶν αὐτοὺς ῥύσεται. Ὁ Κύριος, φυλάσσει Κύριος πάντα τὰ ἰσχυρὰ αὐτῶν, ἐν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται».

Ἐξ ὧν λοιπὸν τούτων καθυρῶμεν ἡλίου φαινότερον τὴν ἄκραν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν τιμωρίαν τῶν ἀδικούντων, διὰ τοῦτο καὶ κρίσιν ἔχει, καὶ κριτὴς ἐστὶ, καὶ βίβλοι τῶν πράξεων ἀνεωχθήσονται, καὶ μάρτυρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ φέρει, καὶ δικηγόροι τότε οὐκ ἰσχύουσι, φοβερόν ἐπομένως καθίσταται τὸ ἐμπεσὼν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος; εἰς τὴν μεγάλην δὲ τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνης μόλις ὁ δίκαιος σώζεται, ὁ δὲ ἁμαρτωλὸς περὶ φανῆται, καὶ εἰς τὴν βάθυσσιν τῆς θαλάσσης ἐὰν κρυθῇ, ἡ χεὶρ τοῦ Θεοῦ ἐκεῖ, εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἂν ἀναστῇ, ἐκεῖ ὁ Θεὸς κατοικεῖ, προσεξόμενος λοιπὸν τέκνα μου ἕως οὗ καιρὸν μετανοίας

ἔχωμεν, μετανοήσωμεν, ἀποδόσωμεν τὸ ἐφειλόμενον, μὴ παρανομήσωμεν, μὴ ἀδικήσωμεν δίκην ἄδικον, μὴ κρίνωμεν κρίσιν ἄκριτον, ἵνα μὴ κριθέντες κατακριθῶμεν, διότι μὲ οἶον μέτρον μετρήσωμεν, μὲ τὸ αὐτὸ μέτρον ἀντιμετριθῶμεν, ἐξιλεάσωμεν τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ κρίνοντας δικαίως, ζῶντες δικαίως, ἀποδίδοντες τὰ δίκαια τῶν ἄλλων, ὡς ἀλλότρια ἡμῶν, ὅπως τῇ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς κρίσεως παρασταθῶμεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, ὃ ἡ δόξα καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἀτελεύτητος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΟΦΑΓΟΥ.

« Ἀπὸ παντὸς ἐύλου τοῦ ἐν τῇ παραδείσῳ βρώσει φαγῶν, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐύλου τοῦ γινώσκειν καλὴν καὶ πονηρὴν, οὐ μὴ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ. »
(Γεν. Κεφ. β'. στίχ. 17).

Περὶ Ὑπακοῆς.

Πρῶτον νόμον, τὸν ὁπίον ὁ νομοθέτης Θεὸς δίδει εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶναι ὁ νόμος τῆς ὑπακοῆς, δηλαδὴ δι' αὐτῆς τῆς σαρκὸς, καὶ τῆς τοῦ Θείου μυστηρίου ἀπολαύσεως, δι' ἧς προεἰκονίζεται ἡ ἀπολαυσις, οὐχὶ τραπέζης βρωμάτων καὶ παντοδαπῶν ποτῶν, ἀλλὰ τράπεζα οὐρανίου ἀπολαύσεως καὶ ἀπληστοῦ χαρᾶς. Διὰ τοῦτο πάντα ὁ Θεὸς παραδίδει τῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίας, ἀπαγορεύει ὅμως ἀπὸ αὐτὸν τὴν βρωσίαν τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ. Ποῖος λοιπὸν ὁ ἀπηγορευμένος εὗτος καρπός; ποῖος ὁ σκοπὸς τῆς ἀπαγορεύσεως; εἰς τοῦτο ὁ λόγος ἡμῖν σήμερον.

Καρδιογνώστα Θεέ, καὶ ὁ τὰ διανοήματα ἡμῶν προβλέπων, τὰ βουλευμάτων καὶ τὰς πράξεις προαίνων καὶ προαισθόμενος, κατάπεμψόν μοι τὴν σὴν θείαν δύναμιν, ὅπως δι' αὐτῆς δυνηθῶ νὰ περιγράψω τὴν ἀπειρόν σου πρὸς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου σοφίαν.

Ἦμεῖς δὲ ἀγαπητά μου τέκνα χριστιανοί, ὅσοι ἐνταῦθα συνηλθετε ἵνα ἀκούσητε τὸν θεῖον λόγον, καὶ δι' αὐτοῦ ἐδῇγηθέντες ζήσετε ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ, κατὰ τοὺς νόμους, καὶ τὰς

τρίβους τοῦ Κυρίου μας, δόσατέ μοι ὀλίγην ἀκρόασιν εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

« Ἀπὸ παντός ἐξου τοῦ ἐν τῇ παραδείσῳ βρώσει φάγῃ, ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκαι καλὸν καὶ πονηρὸν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ ».

Ποῖος ὁ ἀπηγορευμένος καρπὸς; ἡ θεία Γραφή λέγει καὶ τοῦτο, ὁ καρπὸς τοῦ γινώσκαι καλὸν καὶ πονηρὸν. Πάντα τοῦ Θεοῦ τὰ ἔργα μυστηριώδη καὶ βλῶς ἀκατάληπτα, διὰ τοῦτο καὶ ἀνερμήνευτα, ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἀπειρῳ αὐτοῦ σοφίᾳ καὶ προγνώσει προεῖδεν, ὅτι ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου κακῶς μεταχειριζομένη, ἐμελλε νὰ ρίψῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὰ βάθη τῆς ἁμαρτίας; Διὸ καὶ προαναχαιτίζει τοῦτον διὰ νόμου, ὁ τοιοῦτος νόμος δὲν ἀντίκειται εἰς τὸν τῆς ἐλευθερίας, πάντα δίδει εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀνθρώπου, νοῦν ἀπερίγραπτον, ἐλευθερίαν πνεύματος, ὁρασιν ἀπεριόριστον, γῆν καὶ θάλασσαν βατὰ, ὧα, κτήνη καὶ πτηνὰ, καὶ ἐλευθέραν τράπεζαν, καὶ τὸν ἀπεριόριστον καὶ κατὰφυτον παράδεισον, καὶ αὐτὴν τὴν γυναῖκα ὑπήκουον αὐτοῦ, καίπερ ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυλάματος ταύτην προαχθεῖσαν, ψυχὴν δὲ θείαν διευθυνομένην ὑπὸ ἐλευθέρου λογικοῦ. Μεγάλᾳ ἀληθῶς τὰ θεία ταῦτα δῶρα, ἀλλὰ τίς ποτε πατήρ ἐξ ἡμῶν παραχωρῶν τῷ υἱῷ περιουσίαν ἑαυτοῦ, οὐχ ὑποδεικνύει αὐτῷ καὶ τὸν τρόπον τῆς διχειρίσεως ταύτης. Τοῦτ' αὐτὸ λοιπὸν ἔπραξε καὶ ὁ οὐράνιος ἑκεί-ος πατήρ, πάντα παραδίδει τῷ ἀνθρώπῳ, κωλύει ἡμῶς αὐτὸν καὶ εὐ παραδίδει αὐτῷ τὴν παρεκτροπὴν, τὴν παρακλήν, καὶ τὴν ἑπαρεν, διὰ τοῦτο θέτει νόμον εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ὑπακοήν, τὸ μὴ ἔρευνᾶν τὰ ἀλλότρια τῆς ἰδίας αὐτοῦ δυνάμεως καὶ ἐξουσίας, ἅτινα ὁ Θεὸς ἐκράτησε δι' αὐτοῦ, ἐν τοῦτοις καὶ εἰς τοῦτο εἰσχωρεῖ ὁ ἄνθρωπος οὐχὶ ὅμοιος ὑπ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Διαβόλου διὰ τῆς γυναίκας τοῦ Ἑὐας, ἀλλὰ καὶ οὗτος οὐκ ἔρχεται ἀπ' εὐθείας ὡς ὁ γενναῖος στρατιώτης, ἀλλ' ὡς κατὰσκοπος διὰ τῶν ἀδυνάτων μερῶν τοῦ φρουρίου, μεταμορφοῦται εἰς τὸν φρόνιμον ὄφιν, καὶ πρῶτον μὲν ἐξαπατᾷ τὴν ἀπλουστάτην Εὐάν, παριστῶν εἰς αὐτὴν τὸ ὕψος τῆς καλλονῆς τῆς ἁμαρτίας, τὴν ὠφέλειαν ἐκ τῆς παραδόσεως, καὶ τὴν βλαβεράν εἰς πάντα ἄνθρωπον ἰδέαν τῆς ἐπάρσεως τοῦ γενέσθαι ὅμοιοι τῷ Θεῷ καὶ ἀνώτεροι τῶν ἁλλῶν, ἡ φρικαλέα ἰδέα τῆς ἐπάρσεως τὴν ὁπείαν ἀγαπᾷ πᾶς ἄνθρωπος καὶ ἀσπαζεται αὐτὴν καὶ πειθεται τῷ Διαβόλῳ, ἢ τῷ Θεῷ μᾶλλον καὶ ἀνώτερος αὐτοῦ θέλει νὰ γένη, ἢ αὐτὴ ἰδέα

εἰς πάντας ἡμᾶς ἐξακολουθεῖ νὰ ἐξοπατᾷ, ἀλλὰ τὸ κακὸν οὐ
 περιορίζεται εἰς τὴν Εὐαν μόνον, ἀλλὰ δι' αὐτῆς ἐξαπλοῦται
 καὶ εἰς τὸν ἄνδρα εἰς τὸν ἐλεύθερον τοῦτον Ἀδὰμ, πείθεται
 εὖτος, ἐπιλαμβάνεται τῆς προαγγελθείσης τιμωρίας, καὶ συλ-
 λαμβάνει εὖτος τὴν αὐτὴν ἰδέαν τοῦ μεγαλείου, ἐπιθυμεῖ τὴν
 τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ πανηροῦ γνώσιν, καὶ ἰδοὺ ἀμέσως μετέχει,
 ἀλλ' ἐκ τῆς μετοχῆς ταύτης Θεὸς οὐ γίγνεται, τὰ ἴδια τῶν
 ἄλλων οὐ γινώσκει, γινώσκων δὲ αἰσθάνεται ἀμέσως τὴν
 συνείδησιν αὐτοῦ πικρῶς ἐλέγχουσιν αὐτόν, καὶ βλέπων γι-
 γνώσκει τὴν γυμνότητα τῆς ἀρετῆς, τὴν ἀπομάχρισιν τοῦ Θεοῦ
 ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀκούει τὴν συνείδησιν τοῦ συνδιαλεγομένην μετ'
 αὐτοῦ, καὶ κρύπτεται τότε ὑπὸ δένδρων, ἀλλὰ ποῦ νὰ κρυφθῇ,
 παντοῦ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ κατακεῖ (ἢ ἐκ τοῦ φροῦματος τοῦ
 Θεοῦ δοθεῖσα αὐτῷ ψυχὴ), Ἀδὰμ, λέγει, ὁ Θεός, ποῦ εἶ;
 ποῦ ἡ ἀρετὴ σου; ποῦ ἡ ὑπακοή σου; ποῦ ἡ καθαρότης; ἐ-
 μολύνθης ὑπὸ τῆς ἐπάρεσως, ἡμαυρώθης, ὑπὸ τῆς παραδόσεως.
 Αὐτὸς δὲ ῥίπτει τὸ αἴτιον εἰς τὴν γυναῖκα, εἰς τὴν ἁμαρτίαν
 προσθεῖται νέαν ἁμαρτίαν, μέμμεται τὸν Θεόν, οἷα αὐτὸς ἐστὶν
 ὁ αἴτιος, διότι ἔδωκε πρὸς αὐτόν τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ
 πάλιν τῷ Διαβόλῳ ῥίπτει τὸ αἴτιον, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀμφοτέ-
 ροι ἁμαρτάνουσιν ἁμαρτίαν τῆς παρακοῆς, ἁμαρτίαν υπερη-
 φανείας, ἐξ ὧν γεννᾶται ἡ ἀδικαιολόγητος παρακοή, οὗτος
 λοιπὸν ἐστὶν ὁ ἀπηγορευμένος καρπός, ὁπλαδὴ ἡ ὑπερηφάνεια, ἡ
 ἔρευνα τῶν ἄλλοτρίων ἔργων, ἀλλὰ πάντα ταῦτα πόθεν ἔχουσι
 τὴν ἀρχὴν των, ἐκ τῆς ἀδωφραγίας, σπατάλης, καὶ τῆς μέθης,
 ἣτις ἀνυψεῖ τὸν νοῦν τοῦ ταπεινοῦ, καὶ τὸ μὲν ταπεινὸν μέγα
 καθιστᾷ, τὸν δὲ σπάταλον ἄρπαγα τῶν ἄλλοτρίων πρὸς κόρε-
 σιν τῶν ὀρέξεών του. Διὰ τοῦτο θέλων ὁ Θεὸς νὰ περιστείλῃ τὴν
 ἐπαρσιν, καὶ τὴν ἀρπαγὴν, ἀπαγορεύει πρῶτον τὴν πολυφαγίαν,
 καὶ τὴν οἰνοποσίαν. Βλέπομεν λοιπὸν πόθεν ἔχει τὴν ἀρχὴν ἡ
 παρὰ τῆς Ἐκκλησίαις νενομοθετημένη καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ
 ἔχουσα τὴν ἀρχὴν, ἡ νηστεία, ἐννοεῖτε ταῦτα οὐ περιφρονοῦ-
 ντες αὐτήν; καὶ τοὺς νομοθετήσαντας καὶ τοὺς νηστεύοντας ἐμ-
 παίζεται, νηστεύοντες δὲ καὶ οἰκονομοῦντες τὸ περιπλέον, ὁρτε
 τοῦτο τοῖς μὴ ἔχουσι φαγεῖν, καὶ εὖτω ποιοῦντες οὐ παρεκ-
 τρέπεσθε, οὐκ ἀποβάλλετε τὴν περιουσίαν σας, δὲν φθάνετε εἰς
 τὴν ἀνάγκην νὰ ἐνδύθητε ἀντὶ πολλὰ συκῆς, ἐνδύματα κρε-
 πάλης καὶ μέθης, καὶ ἐπὶ τέλους ῥάκη. Καὶ εὖτος ὁ σκοπὸς

τῆς ἀπαγορεύσεως, ἡ ταπεινότης, καὶ ὑπακοὴ εἰς τοὺς θείους ἀνθρωπίνους νόμους, εἰς τοὺς γονεῖς, εἰς τοὺς διδασκάλους κτλ.

Δεῦτε λοιπὸν πάντες εὐχαριστήσομεν τὸν Θεόν, καὶ πατέρα ἡμῶν τὸν προαισθότα τὰ ἐκ τῆς παρακοῆς ἀποτελέσματα πρὸς προφύλαξιν ἡμῶν διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ νόμου, εὖ ποιῶντες καὶ τηροῦντες τὰς θείας αὐτοῦ ἐντολάς, ἐνδυθῶμεν οὐχὶ φύλλα συκῆς, ἀλλὰ φύλλα τῆς ἀρετῆς, καὶ μὴ κρυπτόμενοι ἀπὸ τῆς τοῦ Θεοῦ παρουσίας, ἀξιωθῶμεν τῆς Οὐρανίου Βασιλείας καὶ παρουσίας αὐτοῦ. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ Α΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

Τῇ ἐκαβήτῳ ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ εὗρίσκει Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ ἀκολουθεῖ μοι.

* Ὅτι θεῖ πάντα ἀκούειν τῇ Εὐαγγελικῇ
Φωνῇ καὶ ἀκολουθεῖν αὐτῇ *.
(Ἰωάν. κεφ α. στίχ 44.)

Ὁ ἄνθρωπος οὐ μόνος δύναται ἰδεῖν τὸ φῶς, τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν Σωτηρίαν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθῆσαι αὐτήν, ἥ παρ' ἄλλου ἀκούειν ταύτην, καὶ πιστεύων ἀκολουθήσει καὶ τοῦ μὲν πρώτου εἶδους δαίγματα ἔχομεν τὸν συσταυρωθέντα τῷ Ἰησοῦ, καὶ ὁμολογήσαντα καὶ σωθέντα ληστήν, τὸν Ζακχαῖον, τὸν Παράλυτον, καὶ τὴν πόρνην, τὴν ἀλειψασαν τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ; τὸν δὲ δεύτερον τὸν Παῦλον, καὶ τοὺς Ἀποστόλους, ἐν οἷς συναριθμεῖται καὶ ὁ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου σήμερον Φίλιππος «καὶ λέγει αὐτῷ ἀκολουθεῖ μοι», καὶ ἠκολούθησεν αὐτόν; Εἰς δύο λοιπὸν μέρη διαιροῦμεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ἐμφυτον τοῦ ἀνθρώπου δοθεῖσαν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀρετήν, καὶ δεύτερον εἰς τοὺς ὑποπεσόντας εἰς ἁμαρτίαν καὶ μετανόησαντες καὶ σωθέντας.

Σὺ δὲ ὁ διὰ τῆς οὐρανίου διδασκαλίας τοὺς Ἀποστόλους διδάξας, καὶ δι' αὐτῶν τὸν κόσμον εἰς τὴν ἀλήθειαν ὁδηγήσας, φώτισόν με, ὅπως διὰ τῆς τοῦ Παναγίου σου Πνεύματος Σοφίας, δυνηθῶ καὶ γὼ ὁδηγήσω εἰς τὴν σωτηρίαν, τὸν περιουσίόν σου λαὸν, τὸν διὰ τοῦ ἰδίου σου αἵματος ἐξαγορασθέντα.

Τὸ δὲ φιλήκοον ἀκροατήριον εὐμενῇ, ἅς μὴ δώσῃ ἀκρόασιν, παρέχοντες γαλήνην τῷ λόγῳ τῇ σιωπῇ, καὶ ἵσως ἔχω τι ὠφέλιμον, καὶ χρήσιμον.

« Τῇ ἑπαύριον ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ εὐρίσκει Φίλιππον καὶ λέγει αὐτοῦ ἀκολουθεῖ μοι »

Ὁ Θεὸς, ἀγαπητὰ τέκνα, τὰ πάντα λίαν καλὰ ἐποίησε, καὶ τὸν ἄνθρωπον ἀναμάρτητον ἐπλασεν, ἀκακον, καὶ μὴ εἰδότα τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τοῦτο βεβαιοῦται καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν, εἰπόντος πρὸς τὸν Ναθαναὴλ. « Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐνῷ δόλος οὐκ ἔστι, » ἐκ δὲ τῆς πρὸς τὴν Εὐχὴν, καὶ δι' αὐτῆς πρὸς Ἀδὰμ διὰ τοῦ Διαβόλου ὑποβληθείσης ἰδέας τῆς ἁμαρτίας, ἐμφαίνεται πάλιν, ὅτι ἡ ἁμαρτία ἐξωθεν τῷ ἄνθρωπῳ εἰσῆλθεν, καὶ τῆς τοιαύτης ἐξ ἀρχῆς ἀναμαρτήτου πλάσεως ἀναφαίνονται καθ' ὅλην τὴν ἱστορίαν, παραδείγματα, ὁ ὑπὸ τοῦ Καὶν φονευθεὶς λ. χ. δίκαιος Ἀβελ, ὁ ἐν τῷ μέσῳ ἀσεδῶν αὐλιζόμενος Νῶε, ὁ Δίκαιος Λώτ, καὶ ὁ ἐν τῇ εἰδωλολατρείᾳ τοῦ πατρικοῦ εἰσέτι οἴκου ζῶν Ἀβραάμ, ὁ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν μόνος προσκυνῶν, ὁ Πάγκαλος αὐτὸς Ἰωσήφ ἐμφυτον εἶχεν τὴν ἀγαθὴν διάθεσιν καὶ πίστιν, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα ζώπυρα καὶ τῆς ἀρετῆς παραδείγματα εὐρίσκομεν οὐ μόνον ἐν τῇ Ἰουδαϊκῇ ἀρχαιογραφίᾳ, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἐθνικοῖς ἀναφερόμενα ὑπὸ τῆς Γραφῆς. Εἰδωλολάτριάς ἦν ἡ Γούθ ἐκουσίως ἀκολουθεῖ τὴν ἑαυτῆς πενθεράν Νοεμίν, ἐκουσίως καὶ ἀνευ διδαχῆς ὁμολογεῖ τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ὡς Θεὸς σου Θεός μου.

Οἱ Μάγοι αὐτοί, ὡς ἐξ ἀνατολῶν ἐλθόντες εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μόνον ἐκ τῆς ἐπιστήμης αὐτῶν ὀδηγηθέντες, ἐξ ἀνατολῶν ἦλθον προσκυνῆσαι τὸν Ἰησοῦν, ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τῆς φύσεως διδάσκεται ὁ Ἀρεοπαγίτης ὁμολογήσας, εἰ Θεὸς πάσχει, ἢ τὸ πᾶν ἀπόλλυται. Ἀρκετὰ λοιπὸν ἔχομεν παραδείγματα τῆς ἀναμαρτήτου ἀνθρωπίνης πλάσεως, καὶ ἐξ ὁμολογίας παραδοχῆς τῆς ἀληθοῦς θεότητος, ἥτις ἀφ' αὐτῆς τὸ καλὸν ἔχει, τὴν ἀλήθειαν κατέχει, καὶ τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν κηρύττει, καὶ τὴν ἀρετὴν ὁμολογουμένως τῇ φύσει πράττει, καὶ τὸν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἀγῆρῳ καὶ ἀφθάρτῳ ἰὸν σῆφανον λαμβάνουσιν. Ἐπελυσύσης λοιπὸν ἐξωθεν τῆς ἁμαρτίας ὡς κεραυνὸς ἐπὶ οἴκου ἐστεγασμένου, καὶ ὡς χειμαρρὸς κατὰ πεφυτευμένου κήπου, ἀφανίζει πᾶν τὸ πρῶτον. ἄλλὰ καὶ ἡ ἐξωθεν εἰσελθοῦσα δύναμις τῆς ἁμαρτίας,

πᾶν ζῶπυρὸν ἀρετῆς ἐξαλείφει, καὶ ὡς περ εἰς τὰς ἀμπέλους καὶ κήπους ἀκάνθαι καὶ τριβόλοι φύονται μετὰ τὴν βίαν ὑπὸ τοῦ χειμάρρου ἐκχέρῳσιν, οὕτω καὶ ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ἀμαρτίαν ἠφανίσθη ἡ ἀρετὴ, δὲν φύονται μὲν ἀκάνθαι καὶ τριβόλοι, ἀλλ' ἀδικίαι, ἀρπαγαί, καὶ ἡγορίαί, ουκοφαντίαι, ψευδορκίαι, καὶ τὰ παρόμοια τούτους, ἅτινα οὐκ ἄλλως αἴρονται, εἰμὴ διὰ νέκρας σπορᾶς, ὡς καὶ ἐν τοῖς κήποις. Καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι τὸν σπόρον αὐτοῦ, λέγει ἀλλαχοῦ τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον, σπείρας τὴν διδασκαλίαν εἰς τὴν ἀγαθὴν γῆν τοῦ Φιλίππου ψυχῆν, καὶ ἀκολουθεῖ τοῦτον αὐτὸς, τὸ δεύτερον λοιπὸν τῆς προσκλήσεως εἰς τὴν σωτηρίαν ἡμῶν εἰσὶ τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον, τὸ ὅποιον ἀενάως διδάσκει, καὶ σπείρει ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τὸν σπόρον τῆς ἀληθείας, ἃς παρακολουθήσωμεν λοιπὸν τοῦτον ἀκούοντες τὴν σωτηριώδη ἡμῶν διδασκαλίαν, καὶ τὰς ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πεφυτευμένας ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀποβάλλομεν παντὶ σθένει, καὶ ἀντὶ τῆς ἀκάνθου ἀδικίας, ἃς ἐμφυτεύσωμεν τρυφρὰν δικαιοσύνην, ἀντὶ τῆς ἀσέμου ουκοφαντίας, ἃς ἐμφυτεύσωμεν τὴν εὐσμον ἀλήθειαν, ἀντὶ τῆς μισαρᾶς δολιότητος, ἃς ἐμφυτεύσωμεν τὴν ποθητὴν ἀγάπην, τὴν εἰλικρίνειαν, ἀντὶ τοῦ βλαβεροῦ μίσους, τὴν ὠφέλιμον ἀγάπην, ἀντὶ τοῦ διαβολικοῦ ψεύδους, τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν, ἀντὶ τῆς μανιώδους μέθης τοῦ ἀκράτου οἴνου, τὴν σώφρονα καὶ γλυκυτάτην οὔνησιν, τοιαῦτα λοιπὸν φυτεύοντες ἔξομεν πηγὴν ἀκένωτον πάσης ἀρετῆς, ὅπως ἀρδεύοντες τὴν ἀγαθὴν ἡμῶν καρδίαν ἀπολαύσωμεν πάντοτε τῶν καρπῶν τούτων, ἀκούοντες λοιπὸν τὴν φωνὴν τοῦ Εὐαγγελίου ἀκολουθήσομεν, ὡς περ ὁ Φίλιππος τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὴν ἀκένωτον τῆς ἀληθείας πηγὴν πασῶν τῶν ἀρετῶν, ἐξ ὧν πίνοντες οὐ μὴ διψήσωμεν εἰς τὸν αἰῶνα. Ἐπειδὴ λοιπὸν μὴ δυνάμενοι ἤδη νὰ εὕρωμεν μόνοι τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεως, ἃς θεωρηθῶμεν εἰς τὴν δευτέραν τάξιν τὴν Ἀποστολικὴν, διότι καὶ αὕτη ἐστὶ, εὐάρεστος παρὰ τῷ Θεῷ καὶ οὐδύλως κατωτέρα τῆς πρώτης τάξεως, ἀξιοθῶμεν οὕτω τῆς γλυκυτάτης Οὐρανίου Βασιλείας. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ Β'. ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

« Καὶ εὐθὺς συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μὴ κέτι χωρεῖν
μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. »
(Μάρκ. κεφ. Β'. στίχ. 2.)

Περὶ διδασχῆς.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καταβάς ἐξ οὐρανοῦ εἰς τὸν Κόσμον, πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἐξετέλεσεν αὐτὴν, οὐχὶ διὰ τῆς βίας, οὐχὶ διὰ τῆς τῶν πολλῶν θαυμάτων ἐκπλήξεως, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τῆς τοῦ λόγου πειθοῦς· διότι τὸν ἀνθρώπον ἐπροίκισεν ἐκτὸς τῆς ἐλευθερίας, καὶ διὰ τοῦ λογικοῦ· ἐπρεπεν ἐπομένως αὐτὸν μόνον διὰ θαυμάτων νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀνωθεν εἰς αὐτὸν ἀποστολήν, ἀλλὰ καὶ τὸ λογικὸν αὐτοῦ διὰ τοῦ λόγου νὰ πείσῃ, ἵνα ὁ ἀνθρώπος ἀφ' ἑαυτοῦ διακρίνῃ τὴν ἀλήθειαν, καὶ κατανοήσῃ αὐτήν· καὶ ἰδοὺ, πολλοὶ συνήχθησαν λέγει ὁ Ἀπόστολος Μάρκος, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον ὁ Ἰησοῦς. Δύω λοιπὸν διδάσκει ἡμᾶς ἐνταῦθα, τὸ πλῆθος τῶν ἀκροαζομένων, α) καὶ τὸν ἓνα καὶ μόνον Διδασκάλου ἡμῶν. β') Πολλοὶ συνήχθησαν, λέγει, ἀφ' ἑνός, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον λέγει ἀφ' ἑτέρου. Πολλοὶ ἤδη καὶ οἱ ἀκροαταὶ μου, εἰς δὲ καὶ μόνος ἐγὼ· ἀλλὰ τὴν θείαν ἐπικαλούμενος ἀρωγὴν, τολμῶ οὐχὶ νὰ διδάξω ὑμᾶς, ἀλλὰ τὸν τρόπον τοῦ διδάσκειν ὑπαμνήσω.

Τίνες λοιπὸν ἦσαν οὗτοι οἱ συναχθέντες πολλοί; βεβαίως Ἰουδαῖοι; ἐκ τῆς πόλεως Καπερναούμ· ὡς δὲ ἐν τῷ αὐτῷ ἐδαφίῳ τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου τοῦ Εὐαγγελίου βλέπομεν, ἦσαν καὶ πολλοὶ τῶν Γραμματέων, οἵτινες, ἐνῷ ὁ Χριστὸς ἐλάλει, αὐτοὶ διελογίζοντο ἐναντίᾳ κατ' αὐτοῦ. Βλέπομεν λοιπὸν, ὅτι ἐν μέρει μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν ἦσαν καὶ οἱ φιλοκατήγοροι Γραμματεῖς, οἵτινες ἀφορμὴν ἐζήτουν, ὅπως παγιδεύσωσιν αὐτόν· ὅπερ ἐννοήσας ὁ Ἰησοῦς, λέγει. Τί ταῦτα διελογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Διότι ἐγὼ διδάσκω, καὶ οὐ σεπύω τὸν παράλυτον; διὰ μόνης τῆς προσταγῆς μου; ἀλλ' αὐτοὶ θέλουσιν ἀποθῶπι μαθηταὶ μαΐζωνες τοῦ Διδασκάλου, καὶ Δουλοὶ ἀνώτεροι τοῦ Κυρίου; ἐνῷ ἀρκέτον εἶναι, ὅτι καὶ ὁ μαθητὴς γείνηται ἴσως τῷ Διδασκάλῳ, καὶ ὁ Δούλος ἴσως τῷ Κυρίῳ;

* Ἀλλὰ πόσοι καὶ μεταξύ ἡμῶν τῶν ἀκρατῶν τοῦ ὀρθοῦ λόγου καταφρονοῦσι, πρὸς δὲ τὸ πρόσωπον τοῦ λέγοντος ἀποθλέπουσι, καὶ τὴν μὲν ἐκ τοῦ λόγου ὠφέλειαν ἀπορρίπτουσι, τοὺς δὲ τρόπους τοῦ λέγοντος παρατηροῦσι, καὶ ὥς οἱ γραμματεῖς διχλογίζονται καὶ λέγουσι, τί οὗτος λαλεῖ; οὐκ ἔστι οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ τέκτονος; πῶς οὗτος γνωρίζει διδάσκειν μὴ μεμαθηκώς; Ταῦτα καὶ πλεῖστα ἄλλα λέγουσι, καὶ οὐκ αἰσθάνονται ὅτι τὸ μὲν σῶμα δεῖται τῆς αἰσθητῆς τροφῆς, ἡ δὲ ψυχὴ δεῖται καθημερινῆς ὑπομνήσεως καὶ πνευματικῆς τροφῆς, κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον. Ἄλλ' εἰς βεβαίως καὶ ὀλίγοι ἀγαθοὶ, οἵτινες εἰσῆλθον ὅπως ἀκούσωσι τὸν λόγον, καὶ ἐξελθόντες κηρύξωσιν αὐτὸν, καὶ ἑκατονταπλάσιον εἰς ἑαυτούς καὶ τοὺς ἄλλους καρπὸν φέρωσιν. Ἄλλ' ἡμεῖς καὶ πρὸς ταύτους καὶ πρὸς ἐκείνους ἀδιαφόρως τὸν λόγον ποιοῦμεν, ὥσπερ ὁ Θεὸς εἰς δικαίους καὶ ἀδίκους βρέχει, ἡ δὲ γῆ κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῆς γονιμότητα ἀνθεῖ καὶ καρποφορεῖ σῖτον, ἢ ἀκάνθας ἢ καὶ τριδόλους. Ὅπως λοιπὸν τέκνα μου καὶ ἡμεῖς μὴ ὁμοιάσῃτε τὴν ἀκαρπον καὶ ξηρὰν γῆν, ἢ τὴν ἀκαρπον συκῆν, προσέχοντες εἰς τοὺς λόγους τῶν διδασκόντων, λάβετε ἐξ αὐτῶν, ὥσπερ ἡ μέλισσα τὸ γλυκὺ μέλι, ὅπερ ἐλθόντες εἰς τοὺς οἴκους σας μεταδώσῃτε εἰς τὰ τέκνα σας, εἰς τὴν σύζυγόν σας, εἰς τοὺς γονεῖς σας, οἵτινες εἴτε ἐκ τῆς ἀσθενείας, εἴτε ἄλλως πως, οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν καὶ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν δημοσίως κηρυττόμενον. Τοιούτους ἐπιθυμεῖ ἡ ἐκκλησία τοὺς ἑαυτοῖς εἶναι μύστας, καὶ εἰς τοιούτους πᾶσα διδασκαλία καρποφορεῖ. Τοιοῦτοι βεβαίως ὑπάρχουσι πολλοὶ παρόντες καὶ ἐνώπιον τοῦ λαλοῦντος Ἰησοῦ Χριστοῦ, διότι, λέγει, ὅτι ἦσαν καὶ πολλοὶ Γραμματεῖς, ἐξ οὗ φαίνεται, ὅτι ἦσαν καὶ πολλοὶ προθύμως ἀκούοντες τὸν λόγον, καὶ πρὸς οὓς ἐλάλει ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Ἐνταῦθα ἐξετάζοντες βλέπομεν, ὡς ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἀκουόντων, καὶ ἐκ τοῦ διαλογισμοῦ τῶν γραμματέων, καὶ ὡς ἐκ τῆς ἰάσεως τοῦ παραλυτικοῦ, χωρὶς παρακλήσεως τοῦ πάσχοντος, ὅτι ὁ λαλῶν, μέγας ἀληθῶς Προφήτης ἐθεωρεῖτο, ὅποιος, οὐδέποτε ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐφάνη καὶ οὐ μόνον Προφήτης Μέγας ἦν, ἀλλὰ καὶ καρδιογνώστης μέγιστος, προγνώριζων τοὺς διαλογισμούς τῶν Γραμματέων, καὶ φιλάνθρωπος ἀκόμη ἰατρός, μὴ περιοριζόμενος εἰς ἀπλὴν διδασχὴν, ἀλλὰ

καὶ εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ προσφερθέντος παραλυτικοῦ προσφέρει τὴν ἰασιν ἀληθῶς ὁ μέγας διδάσκαλος Ἰησοῦς Χριστὸς, κηρύττων ἀλήθειαν, καὶ σωτηρίαν τοῖς εὐμενῶς ἀκούουσι αὐτόν, καὶ τοσοῦτον μέγας εἰς τὸ διδάσκειν, ὥστε διὰ τῆς ἀξιοπιστίας τοῦ λόγου αὐτοῦ, τὸν λόγον εὐπρόσδεκτον ἐποίει, προσεκτικιοτέρους δὲ τοὺς μαθητευομένους παρεσκεύαζε, δεικνύων καὶ βεβαιῶν διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος τὰ διδασκόμενα. Τοιοῦτος λοιπὸν ἦτον ὁ λαλῶν, καὶ τοιαῦτα ἐλάλει, ἃ οὐδεὶς ἄλλος τῶν προφητῶν ἐλάλησεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ οἱ ἀκούοντες ἐξεπλήττοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. Τοιαῦτα οὖν ἐδίδασκε, καὶ τοιοῦτος ἄμωμος καὶ ἀκακος διδάσκαλος προσεφέρετο ὅπως καὶ τὸν τρόπον τοῦ διδάσκειν ἡμᾶς διδάξαι, καὶ τὸν τρόπον τοῦ ἀκούειν εἰς τοὺς ἀκούοντας ὑποδείξει. Διὰ τοῦτο ἅς λάδωσιν ἤδη παράδειγμα ἐκ τῆς ἀκενώτου ταύτης πηγῆς τοῦ διδασκαλικοῦ στόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· πρῶτον ὅσοι ἐξ ἡμῶν ἤλθετε, ἵνα ἀκούσητε τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, μὴ ἀποβλέποντες εἰς τὰ ἰδιαίτερα καὶ τὰς ἀτομικὰς τοῦ διδάσκοντος ἐλλείψεις· διότι, ὡς ἄνθρωπος καὶ αὐτὸς ἔχει τὰς ἐλλείψεις του· μήτε ἀποβλέποντες εἰς τὸ κομψὸν καὶ ἄτεχνον τοῦ λόγου, διότι οὐκ ἤλθετε ἵνα μιμηθῆτε τὴν τέχνην τῆς καλλιτείας τῶν ρητόρων· ἀλλὰ τὸν μὲν λόγον ἀκούσητε μὴ διαλογιζόμενοι, ὥσπερ οἱ γραμματεῖς, λέγοντες, πῶς οὗτος συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας· ἀλλ' ὅτι ἔχει τὴν ἰσχύν τοῦ συγχωρεῖν αὐτάς; ἐὰν ἡμεῖς δεῖξητε σταθεράν μετάνοιαν. Δεύτερον δὲ ἅς φωτισθῶμεν, καὶ ἡμεῖς καὶ παράδειγμα ἅς λάδωσιν, ὅσοι τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν εἴτε ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, εἴτε ἐν ταῖς συναναστροφαῖς, καὶ ὅπου ἂν εὕρεθῶσιν κηρύττοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκοντες, ὅπως μὴ εἰσαγάγῃσι νέας διδασκαλίας, εὐαρεστούσας τὰ ὦτα, καὶ διαφθειρούσας τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ τὸν ἁγνὸν τοῦ Θεοῦ λόγον ἅς κηρύττωσι, τὴν ἀρετὴν, τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἐλεημοσύνην, καὶ πρὸ πάντων νὰ βεβαιῶσι ταῦτα πάντα διὰ τοῦ ἰδίου αὐτῶν παραδείγματος, καὶ μεῖζονα καὶ αὐτοὶ τὸν μισθὸν τῆς διδαχῆς ἔχουσι παρὰ τοῦ ἀληθοῦς διδασκάλου ἡμῶν· οὕτω λοιπὸν τέκνα μου, πάντες ὅσοι ἐνταῦθα συνήλθετε, ἵνα ἀκούσητε τὸν λόγον, καὶ πάντες οἱ τὸν λόγον κηρύττοντες ἐνδυναμωθῶμεν ὑπὸ τῆς καθαρᾶς καὶ ἀδιαφθόρου τοῦ Χριστοῦ Διδασκαλίας· καὶ οἱ προθύμως ἐκτελοῦντες τὰ διδασκόμενα εἰσὶν ἀρχιτοί,

ὅπως ἀποβῶσιν ὅμοιοι τῷ διδασκάλῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, ὃ
ἦ Δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ Γ΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

* Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει
αὐτήν * Ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ
καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν *

(Μάρκ. καφ. ἡ στίχ. 35).

Περὶ τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ὠφειλομένου ἡμῶν ἀγῶνος.

Ἀγῶνα μέγιστον ἀληθῶς προβάλλει ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰη-
σοῦς Χριστός, τὸν ὅποιον πᾶς τις ἔχων πεπορωμένους τοὺς
ὀφθαλμούς του κατὰ φρον. ἢ, τοῦ δι' οὗ στεφικνωθῆται ἀγῶνος·
διότι ὁ νοῦς αὐτοῦ ἐσκοτισμένος ὢν, οὐ δύναται λαβεῖν οὐ-
δεμίαν ὀρθὴν ἰδέαν, ἡ δὲ θέλησις αὐτοῦ νεκρὰ οὔσα, οὐ δύνα-
ται ἀντιτείνει εἰς τὰς ὀρμητικὰς ὁρμὰς τῶν παθῶν, ἀλλὰ
περιπλανωμένη ἔνθεν ἀκείθεν δίκην πλοίου, ρίπτεται ἀπροό-
πτως εἰς τὸ βράθρον μυρίων ἀμαρτημάτων, καὶ ἀποθαίνει·
ἐλκεινότερος τῶν ἰδίων αὐτῆς παθῶν, μὴ δυνάμενος ἐννοῆσαι,
τὴν ἀθανασίαν αὐτῆς, καὶ τὸν προορισμὸν πρὸς τὴν ἀληθῆ πί-
στιν, δι' οὗ ἐπλάσθη.

Εἰς μάτην λοιπὸν διδάσκει ὁ Ἰησοῦς Χριστός σήμερον, ὅτι
ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς οὐκ ἄλλως ἀνακτᾶται, ἢ διὰ τῆς ἀρνή-
σεως τῶν παθῶν αὐτῆς, καὶ τῆς ὑποταγῆς εἰς τὰ ἀψευδῆ λόγ-
ματα τοῦ Ἰεροῦ Εὐαγγελίου.

* Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν. *

Τοιαύτην Διδασκαλίαν οὐ δύναται μόνῃ ἡ ψυχὴ ἐννοῆσαι
περικυκλωμένη πανταχόθεν ὑπὸ τῶν παθῶν. Ἐπεταὶ λοιπὸν
ὅτι ἐμελλεν νὰ ἀναλάβῃ τὸν ἀγῶνα, δι' οὗ καταβαλοῦσα τὰ
περικυκλοῦντα πάθει, ἀνικτήσῃ τὸν τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας
στέφανον. Διὰ ἐπειδὴ ὁ ἀγὼν αὗτος εἶναι ἰσχυρὸς, δυνατώτε-
ρον χρειάζεται καὶ τὸν λόγον τοῦτον. Διὰ τοῦτο ἐπικαλούμεθα
τὴν θεῖαν ἀντίλευσιν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ ἐκουσίως ἀνακλαδίων ἀγῶνα πασῶν τῶν ἀγῶνων τὸν μέγιστον, καὶ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἐκρεμάσθης, οὕτως καὶ τὴν προκύνῃσιν ἐορτάζομεν σήμερον, ὅπως νικήσῃς τὸν Διάβολον, καὶ τὴν ψυχὴν ἡμῶν σώσῃς, σὺ αὐτὸς φώτισόν με, ὅπως καὶ γὰρ δυνηθῶ νὰ παριστήσω εἰς τὸν περιούσιον τοῦτον λαόν σου τὰ μέσα, δι' ὧν νικήσαντες τὰ πάθη αὐτῶν λάξωσι τὸν μισθὸν τοῦ ἀγῶνος, ὅστις ἐστὶ ἡ Σωτηρία τῆς ψυχῆς των.

Σεῖς δέ, οἱ ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ τοῦ Κόσμου ἀγωνιζόμενοι, ἀκούσατέ μου εὐμένως, ἵνα φανῇτε νικηταὶ ἀληθῶς.

«Ὅς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν, ὅς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, αὐτὸς σώσει αὐτήν».

Ἐγὼ οὐ δύναμαι ἀρνηθῆναι τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ἀπατάται ὑπὸ τῆς ματαιότητος τοῦ Κόσμου τούτου, ἐχούσης τοσαύτην δύναμιν ἐν ὑμῖν, ὥστε ἐπιτειδεύει νὰ ταράττῃ τὸν νοῦν ἡμῶν, καὶ νὰ ἐξαπατᾷ τὰς αἰσθήσεις, παριστῶν τὰ πάντα ἕν, καὶ τὸ ἐν μηδέν, τὸ πνεῦμα ὕλην, καὶ τὴν ὕλην πνεῦμα, τὴν ἀλήθειαν σκότως, καὶ τὰνάπαλιν ἄλλ' ὅμως τὸ τοιοῦτον οὐδέστι τοῦ παρόντος μόνον αἰῶνος, ἀλλ' ἦτον, καὶ εἶναι, καὶ ἔσται μέχρις τῆς συντελείας αὐτοῦ, ἐὰν ὅμως θελήσωμεν, δυνάμεθα νὰ νικήσωμεν τὰ πάντα. Διὰ τῆς μεγίστης Δυνάμεως τῶν θείων Μυστηρίων τῆς ἀμωμότητος θείας ἡμῶν πίστεως; Αὐτὴ δὲ ἡ θεία χάρις, ἡ τὰ πάντα ἐνδυναμοῦσα διὰ τῆς θείας πίστεως, ἐνδυναμεῖ τοὺς θέλοντας ἀγωνισθῆναι, κατὰ τῆς ἰσχυρᾶς Δυνάμεως τοῦ Τυράννου τῆς ψυχῆς ἡμῶν, καὶ ἂν νομίζετε, ὅτι εἶναι δυσκολοκατόρθωτον τοῦτο λύωμεν τὴν ἀπορίαν διὰ τῶν ἐξῆς ἀποδείξεων. Ἀνάγκη ἐστὶ πρῶτον ὅπως ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ν' ἀγαπήσῃ τὸν Θεὸν περισσότερο παντὸς ἄλλου κοσμικοῦ συμφέροντος, καθὼς αὐτὸς λέγει «ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης ψυχῆς, ἰσχύος καὶ διανοίας σου, ἀλλ' ἡμεῖς ἀγαπῶμεν περισσότερο τὰ τοῦ Κόσμου, καὶ ἀγαπῶμεν αὐτὸν περισσότερο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὐδὲ τὸν πλησίον ἡμῶν ἠγαπήσαμεν, ὡς ὁ Θεὸς προσάξει, τοὺς δὲ ἐχθροὺς ἡμῶν εἰ δυνατόν περισσότερο νὰ καταδιώξωμεν καὶ ἐξολοθρεύσωμεν αὐτούς». Καὶ ὅπως μὴ μακρολογῶ, ἅπαντες εὐχαριστοῦμεθα νὰ εἴμεθα φίλοι τοῦ Κόσμου, καὶ ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ, καθὼς γράφει ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης

εἰς τὴν Καθολικὴν ἐπιστολὴν του, (στίχ. 15—17). Μὴ ἀγαπάτε τὸν Κόσμον, μηδὲ τὸν ἐν τῷ Κόσμῳ. Καὶ ὁ Κόσμος παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

« Ὁ θέλων σῶσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν ».

Καὶ ἀληθῶς, ὑπακούοντες εἰς τὰ τοῦ Κόσμου γενόμεθα παρὰβᾶται, μὴ δυνάμενοι κερδίσαι τὴν ἀθλίαν ἡμῶν ψυχὴν, καὶ τὸ χεῖριστον πάντων, ὅτι εὐρίσκομεν μυρίας προφάσεις ὅπως κρύψωμεν καὶ σκεπάσωμεν τὰς ἀσεθεῖς πράξεις τῆς ἀθλίας ἡμῶν ψυχῆς, καθὼς ὁ πάντι γυμνὸς φέρων μόνον ἐπικυφόριον, σπουδάζει δι' αὐτοῦ νὰ καλύψῃ τὴν ἐσωτερικὴν γυμνότητα, τοιουτοτρόπως καὶ οἱ σημερινοὶ χριστιανοὶ μυρίας εὐρίσκουσι προφάσεις, ὥστε νὰ ὑποκρύψωσι τὴν ἀσέθειαν καὶ ἀπιστίαν αὐτῶν. Π. χ. λέγουσιν οἱ τινες ὅτι εἰμεθα νέοι, καὶ δὲν ἡμποροῦμεν εἰμὴ νὰ παραδιδόμεθα εἰς τὰς ἡδονὰς τοῦ Κόσμου, καὶ νὰ εὐχαριστήσωμεν τὰς σωματικὰς ἡμῶν ὀρέξεις, ὅταν δὲ γηράσωμεν μετανοοῦμεν, οὕτω καὶ οἱ ὑπερήφανοι ὑπερηφανεύονται εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν δύναμιν καὶ ἰκανότητα, λέγοντες, ὅτι οὐ δύνανται πράττειν ταῦτα· διότι εἰσὶ μεγαλοπρεπεῖς καὶ φυλάττουσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀξίαν, οἱ δὲ φιλόργυροι καὶ πλεονέχται, ὅτι φροντίζουσιν διὰ τὰς ἰδίαις ἀνάγκαις των, καὶ διὰ τὰ τῶν τέκνων του, τοιουτοτρόπως οἱ φθονεῖς καὶ μνησικαχοί; οἱ δόλιοι καὶ προδοταί, οἱ ὑδρισταὶ καὶ βλάσφημοι. Καὶ πάντες σχεδὸν ὑπόσχονται καὶ βεβαιοῦσιν, ὅτι ἅμα γηράσωσιν θέλουσι ἐκτελεῖ ἀκολούτως τὰς τοῦ Θεοῦ παραγγελίας, τότε θέλουσιν ἀφήσει τὰ τῆς νεότητος πάθη; Ἀλλ' ὅμως σκεφθῆτε χριστιανοὶ ὑπὸ τοιούτων στοχασμῶν φερόμενοι, καὶ ὅτι αἱ τοιαῦται ὑποσχέσεις δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ φέρωσι τὴν σωτηρίαν ἡμῶν. Ἐνῷ οὐκ ἀκούωμεν τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, καὶ ὅλην τὴν ἁγίαν Γραφήν, ὅτι διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς πρῶτον τοὺς Προφῆτας νὰ κηρύξωσι τὸν ἐρχόμενον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ μετὰ ταῦτα ἔλθων ὁ Μονογενὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ Ἰησοῦς Χριστὸς, ἐδεσπίασεν διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ παραδείγματος τὸν τρόπον τοῦ ζῆν καὶ νέος ὢν ἐξετέλεσε τὴν θείαν αὐτοῦ ἀποστολὴν, μὴ ἀναμείνας οὐδὲ τὸ τεσσαρακοστὸν τῆς ηλικίας του χρόνον, ὁρθὸς εἶχεν ἐκπληρώσει τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ δοθείσαν αὐτῷ ἀποστολὴν. Οὕτως λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν τέκνα

μου ἀγαπητά, νέοι εἰτέτι ὄντες καὶ μὴ εἰδότες οὐδὲ τὸν χρόνον, οὐδὲ τὸν τόπον, ὀφείλομεν νὰ πολεμήσωμεν ἐναντίον τῶν περιβαλλόντων ἡμῶν κακῶν, καὶ ἀντὶ τῶν προφάσεων δεικνύωμεν ἐμπράκτως ἀρετὴν, διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πλησίου, καὶ τοῦ μίσους, τῆς κακίας, ὑπερνικήσωμεν τὴν περιβάλλουσαν ἡμῶν σάρκα, ἐλευθερώσωμεν τὴν ψυχὴν, καὶ οὕτω σώσωμεν αὐτήν, ἀφοῦ προηγουμένως διὰ τῆς τῶν θλίψεων ὑπομονῆς ἀπωλέσαμεν αὐτήν. Καὶ σώσοντες αὐτήν, οὕτω κερδίσωμεν τὴν αἰώνιον τοῦ Θεοῦ βασιλείαν, ἣν ὁ Θεὸς προετοίμασε τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ Δ΄. ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

* Ὁ Γενεὴ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως ποτε πρὸς ὡμὰς ἔσται, ἕως ποτε ἀνέξομαι ὡμὰς.

(Κεφ. θ', στιχ. 19).

Λόγος περὶ τῆς ἀλόγου ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ἐπιμονῆς.

Ὁ ἀμνηστικός Θεὸς παραδόξως πῶς ὀργίζεται ἤδη ἐναντίον τῶν ἀνθρώπων, χάριν τῶν ὁποίων ἀφίνει τὸν πατέρα αὐτοῦ, τὴν ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρὸς ἀπολαμβανομένην Δόξαν, ἵνα σώσῃ αὐτοὺς, τοὺς διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑπὸ τοῦ διαδόλου κατεχομένους. Διὸ ἤδη παραδόξως ὀργίζεται.

* Ὁ Γενεὴ ἄπιστος, (λέγει) καὶ διεστραμμένη, ἕως ποτε ἔσται μεθ' ὡμῶν, ἕως ποτε ἀνέξομαι ὡμῶν *.

Δικαίως ἄρα ὀργίζεται, ἢ ὅχι; Διπλῶν ἐνταῦθα παράδειγμα λαμβάνομεν, τὴν μεγάλην τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς ἀχαριστίας Ἀπιστίαν, καὶ τὴν μεγάλην τοῦ Θεοῦ ὑπομονὴν, καὶ τὴν τιμωρίαν τῶν ἁμαρτωλῶν. Ἀνάγκη οὖν, ἵνα ἐξετάσωμεν, πῶς οἱ ἄνθρωποι κατήντησαν εἰς τοσαύτην ἀπιστίαν, ὥστε καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀκάκου Θεοῦ νὰ διαγείρωσιν καθ' ἑαυτῶν, καὶ πῶς νὰ ἐξιλεώσωνται τοῦτον.

Αἶροντες λοιπὸν χεῖρας οἰκέτιδας πρὸς τὸν φιλόανθρωπον, καὶ ἀμνηστικὸν Θεόν, ὅπως δεηθῶμεν αὐτοῦ, διὰ τὴν ἀπειρον αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν ἀνεχόμενος ἡμᾶς, ἐμὲ μὲν ἐνδυναμώσει εἰς τὸ θεῖον τοῦτο ἔργον, ἡμᾶς δὲ φωτίσῃ εἰς τὴν κατα-

νόησιν τοῦ Θεοῦ λόγου, καὶ ἀλλοτρίαν τοῦ βίου, ὅπως δυνηθώμεν, οὕτως νὰ καταπραυνώμεν τὴν καθ' ἡμῶν αὐτοῦ ὀργήν.

Ἑμεῖς δὲ ἀδελφοί μου προσέξατε εὐμενῶς, ὅπως μὴ τιμωρηθώμεν ἐλεεινῶς, διὰ τῆς ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ ἐπιμονῆς μας.

« Ὁ Γενεὶ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως ποτὲ ἔσομαι μεθ' ὑμῶν. »

Ἀλλοθὺς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν οὐράνιον καὶ θείαν αὐτοῦ ἐλευσίαν, διὰ προφητῶν προανήγγειλε, διὰ τοῦ Ἰωάννου τὴν ἐμαρτύρησε, διὰ τῆς καταβάσεως τοῦ ἁγίου ἐπὶ τῆς βαπτίσεως Πνεύματος τὴν ἐβεβαίωσε. Διὰ δὲ τῶν πολλῶν αὐτοῦ θαυμάτων τὴν ἐπεσφράγισε, καὶ οὐδεμίαν πλέον ἀφῆκεν ἀμφιβολίαν ἥρκει μόνον πίστιν νὰ ἐδείκνυον ὡς κόκκον σιάνπως, καὶ τὰ ὅρη τῆς ἀπιστίας καὶ ἀσεβείας εἰς τὸν χριστιανισμόν ἠδύναντο νὰ ἐπιστρέψωσι πίστιν ἀκράδαντον καὶ βεβαίαν νὰ εἶχον, καὶ μετὰ αὐτοῦ θαύματα ἠδύναντο νὰ ἐκτελέσωσιν, ἀλλὰ πίστιν οὐδόλως εἶχον βεβαίαν, καθ' ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἐνθερμος τῆς πίστεως Ἀπόστολος Πέτρος ὀλιγοπιστίας ἀρνεῖται τρεῖς τὸν Χριστόν, οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον λέγει, οἱ δὲ ἄλλοι φοβηθῆντες ἔφυγον, καὶ εἰς αὐτοὺς λοιπὸν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ μαθητὰς ἦτο κεκρυμμένη ἡ μεγάλη ἀπιστία καὶ ἀμφιβολία, μέχρις οὗ συναισθανθέντες, καὶ ἐνώπιον βασιλέων, καὶ τυράννων, καὶ βασάνων ἀπειρών, ἐμολογῆσαντες τὴν πίστιν αὐτῶν, ἤξιώθησαν τοῦ στεφάνου τῆς ἐπουρακίου βασιλείας; Διὸ καθήμενοι, ἤδη εἰς τοὺς δώδεκα θρόνους κρίνουνσι τὰς δώδεκα τοῦ Ἰσραὴλ φυλάς, ἀλλὰ πόσοι μετὰ ἡμῶν ἀκούοντες, τὰς Εὐαγγελικὰς ῥήσεις κηρυττομένας, τὰς προφητείας ἀναγιγνωσκομένας ὑπὸ τοῦ ἀκαταγούτου θαύματος τῆς ἐξαπλώσεως τοῦ χριστιανισμοῦ ἐπιβεβαιωμένας, ἀπιστοῦσι καὶ καταφρονοῦσι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀρετῆς, πρὸς οὓς μετὰ θυμοῦ ἀντι ἀγάπης λέγει ἐξ οὐρανοῦ ὁ Θεός.

« Ὁ Γενεὶ ἄπιστος, ἕως ποτὲ πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι, »

ἕως ποτὲ ἀνίσταμαι ὑπὸς ὑ.

Ὅθεν ὅπως μὴ ἐκ τῆς μεγάλης ἡμῶν ἀδιαφορίας κατακριθώμεν, ὥς προσέξωμεν ἤδη, ὅπως ἐξελιγώσωμεν τὸν Θεόν.

Τὰ μέλη δὲ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς ἐξαρτᾶται, καὶ ἀπλούστατα, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἀποφασίσωμεν, νὰ ἀλλάξωμεν βίον καὶ διαγωγὴν. Διότι αὐτὸς ὁ Χριστὸς, λέγει « ὁ γὰρ ζυγὸς μου

χρηστός, καὶ τὸ φορτίον μου ἔλαφρόν ἐστί», τοῦτο δηλ. ἡ τήρησις τῶν θείων αὐτοῦ ἐντολῶν, αἵτινες, οὐ μόνον ὑπὸ τῆς φύσεως ὑποδεικνύονται ὡς ὠφέλικοι, καὶ μὴ βλαβεραί, ἀλλὰ καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς ἀρεσαὶ καὶ ἐπωφελεῖς εἰσὶ. Τίς παρδειγματος χάριν μεταξύ ἡμῶν ἀγαπᾷ τὸν ἀδικον, ἀπὸ τὸν δίκαιον, τίς τὸν σκληρόν, ἀπὸ τὸν ἐλεήμονα, τίς τὸν ἄρπαγα, ἀπὸ τὸν μὴ ἀνεχόμενον τὴν ἀδικίαν, τίς τὸν δόλιον, ἀπὸ τὸν ἀγαθόν; πάντες ἀποστρεφόμεθα βεβαίως τοὺς τοιοῦτους. Διὸ καὶ νόμους ἔχομεν πρὸς τιμωρίαν τῶν κακοποιῶν, ὅθεν ἐὰν ἀκολουθῶμεν τὰς θείας τοῦ Θεοῦ ἐντολάς, καὶ φυλάττωμεν καὶ ἐκπληρῶμεν αὐτάς, ἐξίλοῦμεν τὴν καθ' ἡμῶν δικαίαν τοῦ παναγάθου Θεοῦ ὀργήν, καὶ ἀντὶ προσδοκωμένης ἀπειλῆς, ἀκούσωμεν τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀγαθῆς ἐκείνης ἐπαγγελίας, μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ Νόμου. Δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς ἐν κόλποις Ἀβραάμ. Γένοιτο.

ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

«Οὐκ ἔστι ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται.»
(Μαρκ. Κεφ. ι. στίχ. 40).

Τίνες εἰσὶν οἱ μεθέξαντες τῆς αἰωνίου δόξης.

Α) Ὅριστικὴν ὁλως καὶ ἀναμφίβολον ἀπάντησιν δίδωσι τὸ σπῶμα τῆς ἀληθείας εἰς τοὺς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς οὐρανίου δόξης ἐπιζητοῦντας μαθητάς αὐτοῦ, «οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι (λέγει) ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται»· ἐνθα ὁμως οὐ λέγει τίσις ἡτοίμασται, τοῖς πλουσίοις, τοῖς βαιοῖς καὶ τυράννοις; τοῖς εὐτυχεῦσιν ἢ τοῖς ἀτυχεῦσιν; οἷς ἡτοίμασται. Φέρε σὺν ἐξετάσωμεν καὶ εὐρωμεν τοὺς ἀληθεῖς, τούτους εὐτυχεῖς, εἰς οὓς ὁ Θεὸς ἡτοίμασε τὴν οὐράνιον αὐτοῦ βασιλείαν.

Β) Σὺ δέ, ὁ παντὸς ἀγαθοῦ Δωτὴρ καὶ Βασιλεῦς, οὐ μόνον τῶν ἐπιγείων, ἀλλὰ καὶ τῶν οὐρανίων, ὁ ἀθλεθέτης τῆς οὐρανίου Βασιλείας. Σὺ μόνος αὐτὸς ἐδῆχησόν με, ἕπως ἀκολουθῶν τὰς θείας σου ἐντολάς, δυνήσῃ καὶ ὑποδύω εἰς τὸν περισσόν λαόν σου ἐκείνους, πρὸς οὓς ἡτοίμασας τὴν οὐράνιον σου

Γ) Ὑμεῖς δὲ ἀγαπητοὶ χριστιανοί, οἱ σήμερον καυχώμενοι, οἱ μὲν τῷ πλούτῳ, οἱ δὲ ἐπὶ τῇ ματαίᾳ δόξῃ, προσέχετε ἵνα ἴδῃτε, ἐὰν καὶ εἰς ἡμᾶς ἡτοιμάσθῃ ἡ οὐράνιος αὕτη βασιλεία καὶ δόξα.

• Οὐκ ἐστὶ ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' αἷς ἡτοίμασται. •

Τὸ πάλαι καθὼς καὶ τὴν σήμερον, οἱ βασιλεῖς, αἱ πόλεις, προέθεντο ἄθλα, τὰ ὅποια ἡδύναντο ἕκαστος νὰ τὰ λάβῃ ἐὰν ἡδύνατο τρέχων, ἢ ξιφμαχῶν, ἀγωνιζόμενος ἐνῖκα τοὺς συν-αγωνιστάς αὐτοῦ, δι' ὧν ἡδύνατο ἐλευθερῶς νὰ λάβῃ ταῦτα τὰ ἄθλα, ἅτινα, οὔτε ὁ πλούσιος ἡδύνατο νὰ λάβῃ, οὔτε ἄλλος τις παρὰ μόνος ὁ νικητής. Τοῦτ' αὐτὸ ἐπραξὲ καὶ ὁ ἀθλοθέτης τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας Θεὸς, ἐφύτευσε παράδεισον, ἐποίησε κατοικίαν τῶν ἐφραϊνομένων, ἡτοίμασαν ἀγγέλους ὑπηρέτας, ἡτοίμασε στέφανον δόξης, ἀφθαρτον δόξαν, χαρὰν ἀνεκλάλητον, τὴν ὧντως ἀνάπαισιν, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἣς οἱ τυχόντες ἀναπαύονται ἀληθῶς τῶν κόπων καὶ τῶν μόχθων. Τὰ ἄθλα ταῦτα ἔχει ἐλεύθερα, δύναται νὰ λάβῃ ταῦτα καὶ ὁ πλούσιος καὶ ὁ πτωχός, καὶ ἐνῷ τὰ τῶν ἀνθρώπων μόνοι οἱ ῥωμαλέοι δύνανται νὰ λάβωσι, τὰ θεῖα ὅμως, καὶ οἱ ἀνίσχυροι, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἀγωνισθῇ, πᾶς ὅστις λοιπὸν ἀγωνισθῇ τὸν καλὸν ἀγῶνα λαμβάνει ταῦτα. Διὰ τοὺς πάντας λοιπὸν ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς ταῦτα, καὶ ἐλεύθερον τὸ στάδιον ἀφῆκεν, ὅπως ὁ βουλόμενος ἀγωνισθῇ ἀγωνισθῇ, καὶ ἀγωνισθεὶς ἀξιωθῇ τοιούτων ἄθλων, πᾶσι λοιπὸν ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τὰ ἄθλα ταῦτα, ἀλλὰ λαμβάνωσι ταῦτα μόνον οἱ καλῶς ἀγωνισθέντες.

Δ) Καὶ οἱ μὲν ἀθληταὶ τῶν προσκαιρῶν τοῦ Κόσμου ἄθλων μυρία πάσχουσι ἐπὶ μυρίοις, καὶ πολλαχόθεν τὴν Ῥώμην αὐτῶν αὐξάνουσι, καὶ διὰ πολλῶν ἰδρωτικῶν κόπων ἐνιδρεύουσι, πολλὰς δὲ πληγὰς ἀπὸ τοῦς γυμναστάς λαμβάνουσι, καὶ δίαιταν σκληρὰν ὑποφέρουσι, καὶ ἐφ' ὅλης σχεδὸν τῆς ζωῆς των ἀγωνιζόμενοι, καὶ τότε παρουσιάζονται εἰς τὸ στάδιον, ὅπως ἀγωνισθῶσι, καὶ στεφάνου μικροῦ ἀξιωθῶσι, καὶ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἐπαινεθῶσιν. Εἰς ἡμᾶς ὅμως ὁ ἀθλοθέτης ἐθηκεν ἄθλα τοῦ βίου τόσοις θαυμαστὰ κατὰ τὸ πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος, ὥς εἶναι ἀδύνατον διὰ λόγου νὰ τὰ περιγράψω, ὃ δὲ ἀγὼν ἐλαφρὸς καὶ χρηστός. Διότι δὲν ἐθηκεν ἀγὼνα τοῦ σώματος, δὲν ἐθηκεν ἀγὼνα τῆς πύλης, ἀλλὰ ἀγὼνα τῆς ἀρετῆς, ἀγὼνα τῆς δικαιοσύνης ἀγὼνα τῆς ἐλευθερίας ἀγὼνα καλὸν τὸν

ὅποιον οἱ θέλοντες νὰ ἀγωνιοθῶσιν εὐρίσκουσιν ἀπλοῦν καὶ ἐλευθερον, καὶ προγυμναστὴν ἔχουσι δωρεάν, καὶ αὐτὸν τὸν ἀθλοθέτην Θεὸν, αὐτὸς ἀοράτως τοῖς ἀγωνιζομένοις βοηθεῖ, καὶ ἡ ἐνοικοῦσα ἐν ἡμῖν θεία ψυχὴ τὸ ἀγωνιζόμενον σῶμα ἐν-
θαρρύνει. Δια τοὺς τοιοῦτους λοιπὸν ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τὴν οὐράνιον αὐτοῦ βασιλείαν.

Ε) Τοιοῦτον ἀγῶνα ἡγωνίσθη ὁ πολυάθλος Ἰωδ, τοιοῦτον ἀγῶνα ὁ Πάγκαλος Ἰωσήφ, τοιοῦτον Μωϋσῆς καὶ Πίλις, Ἰε-
ρεμίας καὶ Ζαχαρίας, τοιοῦτον οἱ θεοὶ ἀποστόλοι, οἱ πατέρες
ἄνθρωποι καὶ μάρτυρες, τοιοῦτον τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς ὁ Θεοπέσιος
Παῦλος, τὸν δρόμον τετέλεκεν, τὴν πίστιν ἐτήρησε, τὸν καλὸν
ἡγώνισται ἀγῶνα, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐπουράνιον στέφανον ἔλαβεν.

Ζ) Βλέπομεν λοιπὸν ἀδελφοί, διὰ ποίους ὁ Θεὸς τὴν οὐ-
ράνιον Βασιλείαν ἡτοίμασε, διὰ πάντας ἀνεξαιρέτως ὁ Θεὸς
αὐτὴν ἡτοίμασεν, οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς Ἀποστόλους, οὐχὶ εἰς
τοὺς πλουσίους, οὐχὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους αὐτοῦ,
ἀλλὰ εἰς πάντα θέλοντα καὶ βουλόμενον νὰ ζῇ τὸν κατ' ἀρετὴν
βίον, διὰ πάντα κινδυνεύοντα ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, ὑπὲρ τῆς πί-
στεως, ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης, διὰ τὸν πλοῦσιον, ἐὰν ἔλεθ' τὸν
πτωχόν, διὰ τὸν πτωχόν, ἐὰν ἀγαπᾷ τὸν πλούσιον, διὰ τὸν
βασιλέα, ἐὰν ἀγαπᾷ τὸν λαόν, διὰ τὸν λαόν, ἐὰν ἀγαπᾷ καὶ
τὸν σέβεται τὸν βασιλέα, διὰ τοὺς πάντας τὴν οὐράνιον βασι-
λείαν, τὸν στέφανον τῆς ἐπουρανίου καὶ ἀφθάρτου δόξης. Διὰ
πάντα λοιπὸν ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τὰ οὐράνια ἀγαθά. Δεῦρο λοι-
πὸν καὶ ἡμεῖς ἤδη ἀγωνιοθῶμεν καθ' ὃς μάλιστα ἡμέρας ἐγ-
γίξει νὰ ἀγωνισθῇ, καὶ αὐτὸς ὁ ἀθλοθέτης Θεὸς ὁ Ἰῶς τοῦ
Θεοῦ, λέγω, ὅπως φέρῃ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐλευθε-
ρῶν αὐτὴν ἀπὸ τὰς χειρὰς τοῦ Διαβόλου, ἔχομεν λοιπὸν ἀρ-
χηγὸν τοῦ ἀγῶνος ἡμῶν, αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τοὺς κο-
πιῶντας καὶ πεφορτισμένους ἐγὼ ἀναπαύσω, λέγει, μὴ δειλιάζω-
μεν νὰ ἀγωνιοθῶμεν, ὅπως τῶν θείων μυστηρίων ἀξιωθῶμεν, δι'
ὧν οἱ ὑφ' ὅπλων πνευματικῶν ὀπλισθέντες, πολεμοῦσιν ἐναν-
τίον τῆς ὑπερηφανεῖας, ἐναντίον τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ἐναντίον
τοῦ κόσμου τούτου, ἐναντίον τοῦ ἀοράτως πολεμοῦντος ἡμᾶς
Διαβόλου, τοῦ ὑποσχομένου ἡμῖν βασιλείας, δόξης καὶ τιμᾶς,
καὶ προσχαίρους ἡδονᾶς, νικῶμεν ταῦτα καὶ νικῶσάντες, ἀξιο-
θῶμεν τοῖς ἰγχοῖς ἀθλοῖς, εἰς ὃν Θεὸς ἡτοίμασε πᾶσιν ἡμῖν.
'Αμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΙΩΝ.

« Ἐρχεται τῇ θυγατρὶ Σιών, ἰδοὺ ὁ Βασιλεὺς σου ἔρχεται πρὸς. »
(Ματθ. κα. στιχ. 8).

Περὶ κοινωνίας τοῦ θείου μυστηρίου.

Οἱ Προφῆται προείπον τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος τοῦ Κόσμου πολλὰ χρόνους καὶ πολυτρόπως, καὶ διὰ σημείων καὶ θαυμάτων ἀπαντα τὰ ἐπὶ τῆς ἐλεύσεως διεσέφισαν, ἔθεν ὡς ὁ Ζαχαρίας ἐδόησεν, ἰδοὺ ἔρχεται εἰς Ἱερουσαλὴμ δίκαιος καὶ πρᾶς· ἀλλ' ἐνῷ αὐτὸς ἔρχεται πρᾶς, οὐχί, ὡς πορθητὴς πορθήσων τὴν πόλιν, οὐχί, ὡς κατὰσκοπος ἀρπάσων αὐτήν· ὅπως πρᾶς, ἀλλ' ἡ πόλις συνεταράχθη ἅπασα, ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα, τίς ἐστὶν οὗτος; οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμματεῖς ταρασσονται, βλέποντες τὸν λαὸν προαισθόμενον τὴν ἔλευσιν τοῦ οὐρανοῦ Βασιλέως, στρωννύοντα τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, ἐν ᾗ ἔμελλε νὰ διαβῇ, τοὺς δὲ κόπτοντας κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ μὲ τούτους στολιζοντας τὴν ὁδὸν τοῦ οὐρανοῦ Βασιλέως, τοὺς δὲ προκαλοῦθοντας καὶ προπερευομένους κρίζοντας, « ὡσανὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ », ἐξηγγιώθησαν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ὥσπερ εἰ ἤρχετο πορθητὴς τὴν πόλιν πορθήσων, μὴ βλέποντες ὅτι ἐπὶ πώλου ὄνου ἤρχετο πρᾶς καὶ ἀπλοὺς.

Ἀλλὰ καὶ ἐν ταύταις ταῖς ἀγίαις ἡμέραις, καθ' ἃς ἡ ἀμίμητος τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἰδίως διώρισεν εἰς τὴν μετάληψιν τῶν θείων μυστηρίων, εἰς ταύτας τὰς ἡμέρας κηρύττει διὰ τοῦ Εὐαγγελίου ὁ ἱεροδιάκονος πρὸς πάντα χριστιανικὸν λαόν, ἰδοὺ ὁ Βασιλεὺς σου ἔρχεται πρᾶς, ἰδοὺ ἔρχεται ὁ οὐράνιος ἡμῶν Βασιλεὺς, ὁ λυτρώσας ἡμᾶς ἀπὸ τῆς προπατορικῆς κατάρας, διὰ τοῦ ἐκχυθέντος παναγίου αὐτοῦ αἵματος, ὁ ἐλευθερώσας ἡμᾶς τῆς τοῦ πονηροῦ δουλείας, ὁ ἐπὶ τοῦ ὕμνου ἡμᾶς ἀναλαβὼν, ὁ τὴν ζωὴν ἡμῶν προτιμήσας, καὶ τὸν ἴδιον αὐτοῦ θάνατον ὑπομείνας.

Προσέρχεσθε λέγει πάντες φέροντες μετάνοιαν βαιῶν, καὶ κλαδίων τῆς ἀληθοῦς ἐξομολογήσεως, διὰ νὰ ὑποδεχθῆτε τὸν λυτρωτὴν ἡμῶν, ἀλλ' εἰς τὴν γλυκυτάτην ταύτην πρόσκλησιν ταρασσονται πολλοὶ ἐξ ἡμῶν, ἄλλοι μὲν καταδεδουλωμένοι καὶ ἀπονενοσυμένοι διὰ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν, ἄλλοι δὲ διὰ τὴν ἀπιστίαν, ὡς ἐκεῖνοι οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι λέγοντες,

τίς ἐστὶν οὗτος; καὶ οἱ περισσότεροι κακῶς προετοιμασμένοι, καλύπτοντες τὴν μεμολυσμένην καὶ αἰσχρὰν αὐτῶν συνείδησιν, ὑπὸ ψευδῆ καὶ αἰσχρὰν μετάνοιαν; Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη, ὅπως μὴ κατακριθῶμεν, ὅπως καὶ ἡ χάρις τοῦ ἐκείνη πόλις ἡ Ἱερουσαλὴμ καταστραφῶμεν, ἀνάγκη νὰ μάθωμεν τὰς ἀπαιτουμένας πρὸς τὴν θείαν μετέληψιν προετοιμασίας, διὰ νὰ ἀξιωθῶμεν τοῦ τιμίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Αἱ προετοιμασίαι αὗται εἰσὶ τρεῖς, τῆς μεταβολῆς, τῆς μετανόας, καὶ τοῦ ζήλου.

Ἀρχόμενοι οὖν τούτων δέσμαι τοῦ Ὑψίστου, ὅπως φωτίσῃ, ἐμὲ πρῶτον διὰ τῆς θείας αὐτοῦ δυνάμεως, καὶ ἀναπληρώσῃ τὴν ἐμὴν ἀδυναμίαν, εἰτα ἐνθαρρύνει καὶ ἡμᾶς, εἰς προϋπάντησιν καὶ ὑποδοχὴν τοῦ θείου αὐτοῦ σώματος καὶ αἵματος, στρωνύοντες τὴν καρδίαν ἡμῶν, ὡς οἱ ἄλλοι παῖδες τοὺς κλάδους τῶν βετίων.

Ὅσοι δὲ συνήλθετε σήμερον εἰς εὐμενῆ ὑποδοχὴν τῆς μετελήψεως τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀκούσατε εὐμενῶς καὶ ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ δούλου τοῦ Κυρίου μας.

* Εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών, ἰδοὺ ὁ Βασιλεὺς ἐργάζεται πρὸς αὐτὴν *

Ἡ μεταβολή.

Ἐὰν ἀδελφοί μου δὲν ἀναλίσκωμεν δι' εἰλικρινοῦς μετανόας, τὴν τῆς ἀγιότητος καὶ δικαιοσύνης χάριν, ἣν διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ὑστερήθημεν, ἐμποδιζόμεθα τῆς πλουσίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τραπέζης, ὅθεν ὅπως φανῶμεν ἄξιοι τοιαύτης τραπέζης, ἐν ἣ κεῖται ὁ ἐπουράνιος ἄρτος, πρέπει νὰ προσέλθωμεν ἔχοντες ζῶσαν καὶ οὐχὶ νεκρὰν διάθεσιν, ἧς ἐξετάσωμεν λοιπὸν ταῦτα εἰς ἑαυτὸν, καὶ ἂν δὲν εἴμεθα ἕτοιμοι, ἧς προσέλθωμεν τότε εἰς πνευματικὸν παριστῶντας εἰς αὐτὸν εἰλικρινῶς τὰς ἐσωτερικὰς τῆς ψυχῆς ἡμῶν πληγὰς, ἀποφασίζοντες ἀμετακλήτως νὰ δεχθῶμεν τὸ φάρμακον τὸ ὁποῖον ὁ πνευματικὸς πατήρ δώσῃ ἡμῖν, λαμβάνοντες τοῦτο ἀγωγγίστως, καθὼς μᾶς διατάζει, καὶ ἐὰν ἀκόμη εἶναι βεβῆ, νὰ τὸ δεχθῶμεν ὡς περ γλυκύτατα παρὰ ἀγαθοῦ πατρὸς, καὶ ἀγαθοῦ ἱατροῦ διδόμενα θεραπευτικὰ φάρμακα.

Ἡ μετάνοια.

Ἐρωτῶ ὑμᾶς ἀδελφοί χριστιανοί, μὲ τὴν αὐτὴν καρδίαν, μὲ τὸ αὐτὸ στόμα μὲ τὸ ὅποιον ὑπάγομεν νὰ ἐξομολογηθῶμεν, μὲ τὸ αὐτὸ θὰ πλησιάσωμεν καὶ εἰς τὸ θεῖον μυστήριον, φέροντες τὰς παρανομίας καὶ ἀνομίας, τὰς κακίας, τὸ μῖσος καὶ τὴν ἐχθρὰν, λούσωμεν τὴν ψυχὴν ὑπὸ μετανοίας θαλάσσης, καθαρίζων δὲ αὐτὴν ἀπὸ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῆς, ἐξέτασον τὴν διαγωγὴν σου μόνος, γενοῦ ἑαυτοῦ κριτῆς, δοκιμαζέτω δὲ (λέγει ὁ θεὸς Παῦλος) ἄνθρωπος ἑαυτὸν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. (1)

Προετοιμασία ζήλου.

Ἡ μετάληψις τῶν θείων μυστηρίων, εἶναι ἁγιασμός ὁ μὲ γίαιος πάντων τῆς ψυχῆς τοῦ χριστιανοῦ, εἶναι ἡ ἐνωσις τοῦ Χριστοῦ μὲ τὸν χριστιανόν, δι' αὐτοῦ ὁ ἐπίγειος γίνεται οὐράνιος, ὁ πρόσκαιρος αἰώνιος, ὁ θνητὸς ἀθάνατος, ὁ δοῦλος τῶν παθῶν, Κύριος ἑαυτοῦ καὶ τῶν Ἀγγέλων, καὶ φίλος καὶ τοῦ Χριστοῦ, ὁ πρὸ τῆς μεταλήψεως τῷ διαβόλῳ συνοικῶν, μετὰ τὴν μετάληψιν μένει ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ ὁ Χριστὸς ἐν αὐτῷ. «Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ.» (2) Ἄρα μὲ ποῖον ζῆλον, μὲ ποῖαν χαρὰν πρέπει νὰ ἐρχώμεθα εἰς τὴν θείαν ταύτην κοινωνίαν, μὲ ζῆλον τῆς ἀρετῆς, μὲ χαρὰν τῆς μετανοίας, μὲ προθυμίαν τῆς μεταβολῆς. Μὲ τοιοῦτον ζῆλον πρέπει νὰ προσερχώμεθα, ἐνθυμούμενοι τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δωρεὰν αὐτοῦ. Συλλογιζόμενοι ἐν τούτῳ καὶ τὴν φοβερὰν καταδίκην, ἐὰν ἐρχώμεθα νὰ μεθέξωμεν ἀναξίως τῶν θείων μυστηρίων, τὴν ὅποιαν ὁ θεὸς Παῦλος λέγει· «ὁ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως, κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου» (αὐτόθι Παῦλοι). Ἐρχεται λοιπὸν ἀδελφοί μου ὁ Σωτὴρ πρᾶς, εὐχὴ ἤδη ἐπὶ ὄνου, ἀλλὰ καθήμενος ἐν δόξῃ τοῦ Πατρὸς, ἀοράτως καλεῖ ἡμᾶς, ἵνα μεθέξωμεν τῶν θείων αὐτοῦ μυστηρίων, ἃς ἀλλοξώμεν λοιπὸν βίον, ἃς μεταβάλλωμεν ζωὴν, ἃς μετανοήσωμεν ἀγογγίστως, ἃς ὑπακούσωμεν εἰς τὴν ποινὴν τοῦ πνευματικοῦ, ἃς ζηλώσωμεν τὴν

ἀρετὴν καὶ μισήσωμεν τὴν κακίαν, ὁ Θεὸς εἶπεν ἔρχεται πρῶτος, εἰάν καὶ ἡμεῖς διαλλαγῶμεν καὶ μὲ τοὺς ἐχθρούς μας, φοβερός δὲ εἰάν ἀναξίως προσεγγίσωμεν τῶν θείων μυστηρίων, ὡς εὐσπλαγχνός ὅμως θέλει δεχθῇ τὴν μετάνοιάν μας, ὥς μεθέξωμεν τῶν θείων μυστηρίων, λέγοντες· «πιστεύω Κύριε, καὶ ὁμολογῶ, ὅτι σὺ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν Κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὃν πρῶτος εἰμι ἐγώ» μετανοοῦντες λοιπὸν καὶ μεταλαμβάνοντες καὶ τὴν ἀρετὴν ζηλοῦντες, τύχομεν τῆς οὐρανοῦ βασιλείας. Ἀμήν.

ΕΙΣ ΤΑ ΑΓΙΑ ΠΑΘΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

«Τετέλεσται.» (Ἰωάν. 19' στιχ. 30).

Περὶ τῆς ταπεινώσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἐκπνέων ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ὁ ἀνιχνὸς καὶ ἀθάνατος, τελευταῖον εἶπεν· «τετέλεσται». Τετέλεσται ἀληθῶς, αἱ προφητεῖαι ἐξεπληρώθησαν, τὸ θέλημα τοῦ οὐρανοῦ πατὴρ ὁ εὐπειθὴς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ προθύμως ἐξετέλεσε, τὸν προσφερθέντα ἄκακον Ἰσαὰκ ἀντικατέστησε, καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ κόσμου θυσίαν ἐτελείωσε. Τετέλεσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ πάντα ἐπεσφραγίσθησαν. Τὴν ἡμέραν ταύτην ἐννόουν προφητικῶς καὶ ὁ Σιμεὼν, ὅτε ἐδέχθη εἰς τὰς ἀγκάλας του βρέφος ὄντα τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, εἶπε πρὸς τὴν Παναγίαν αὐτοῦ μητέρα, καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία. (Λουκ. 8'. 33).

Διαιρέσεις. Πλὴν καὶ αὐτὸς ὁ Χριστὸς Θεὸς ἀληθὴς καὶ ἀλάτρωτος, διότι ἐρχόμενος ἐπὶ τὸ ἐκούσιον πάθος προεῖπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· «ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλημα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι, καὶ γραμματεῦσι, καὶ κατακρίνουσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μάστιγῶσαι. (Ματθ. Κεφ. 18—9).

Τὰ φρικτὰ τοῦ Χριστοῦ πάθη, τρία τινα δεικνύουσιν ἡμῖν, α') τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς θείας Δικαιοσύνης, β') τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς κακίας τοῦ ἀνθρώπου, καὶ γ') τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς εἰς τὸν ἀνθρώπον ἀγάπης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὅσον ὁ Θεὸς ἐστὶ τέλειος, τοσούτον αἱ θεῖαι αὐτοῦ τελειότητες ἀπαιτοῦσι τὴν ποινὴν τῆς ἁμαρτίας. Ἀλλ' ἡ θεία δικαιοσύνη ἢ τὸν ἁμαρτωλὸν τιμωροῦσα, οὐχ εὕρισκε ἐἰς αὐτὸν τὴ δύναμενον ἱκανοποιηθῆαι αὐτὴν· διότι ἐνῶ ὁ ἄνθρωπος ἠδυνήθη ὑ' ἁμαρτήσιν εἰς τὸν Θεόν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο ὁμῶς μόνος νὰ διορθώσῃ τὴν ἁμαρτίαν· ἔπρεπε λοιπὸν εἰς τοιαύτην περίστασιν πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς Δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ, ἣτις εἶναι μία τελειότης, νὰ προέλθῃ τοιαύτη τις θυσία δυναμένη αὐτὴ μόνη νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν τελειότητα τῆς Δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ περισσότερον διὰ τῆς ταπεινότητος αὐτοῦ, παρ' ὅσον ἡ παρακοὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀπέβη ὕbris εἰς τὴν θεότητα αὐτοῦ.

Τοιοῦτος εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς Σοφίας καὶ ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ, ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ θυσίᾳ τὴν ὁποίαν ὁ μονογενὴς αὐτοῦ υἱὸς σήμερον προσφέρει ὑπὲρ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ εὐτὼς ἐξιλέωσε τὸν ὕβρισθέντα Θεὸν καὶ πατέρα αὐτοῦ. Ἐν τῇ προπατορικῇ ταύτῃ ἁμαρτίᾳ, τρεῖς ἐγένοντο παραβιάσεις, πρώτη ἀταξία ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ἁμαρτήσαντος, διότι συνέλαβε ψευδῇ ιδέαν περὶ τῆς ἀπηγορευμένης ἁμαρτίας· δευτέρα ἁμαρτία ἐν τῇ καρδίᾳ, ἣτις ἐπαναστατεῖ κατὰ τοῦ Νόμου, μὴ θέλουσα ὑποταγῆναι πλέον τῷ Θεῷ, καὶ τρίτη ἀταξία ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν, αἵτινες ἐκβαίνουσιν ἀπὸ τῆς φυσικῆς χρήσεως καὶ οὐροῦσι κατόπιν αὐτῶν τὸ λογικόν, τὸ ἔπειον ἔπρεπε νὰ ἀκολουθῶσιν.

Τὰς τρεῖς ταύτας ἀταξίας καὶ παραβιάσεις ὁ κρεμύμενος Σωτὴρ ἡμῶν ἐξήλειψεν ἀντικαταστήσας ταύτας πρὸς τὴν Δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ παθημάτων.

α.) Ὡς πρὸς τὴν Δικαιοσύνην. Ἡ θεία Δικαιοσύνη καταθλίβει τὸ πνεῦμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ περιστάνουσα ἐἰς αὐτὸ τὴν φρικτῶδη τῆς ἁμαρτίας εἰκόνα· ἡ καταθλίψις αὕτη ἐξαλείφει τὴν ἀταξίαν, τὴν ὁποίαν ἡ ἁμαρτία προσενεῖ ἐἰς τὸ πνεῦμα, ἐκείνο τὸ ὁποῖον συνήθως ομικρύνει ἐἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ φρικτῶδες τῆς ἁμαρτίας, εἶναι πρῶτον τὸ σκότος τοῦ νοῦ· ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ ἡμῶν βυθισθεῖσα ἐντὸς τῶν αἰσθήσεων, οὐδὲν ἄλλο αἰσθάνεται, εἰμὴ τὰ προσβάλλοντα ἐἰς αὐτήν. Ἀλλ' ἡ πλήρης χάριτος ἀναμάρτητος ψυχὴ τοῦ Σωτῆρος, πλήρης ἀληθείας, καὶ καθαρῶτατος φωτὸς, βλέπει τὴν ἁμαρτίαν καθ' ὅλην τὴν φρικτῶδη αὐτῆς μορφήν, βλέπει τὴν ἀταξίαν αὐτῆς, τὴν ἀδικίαν, καὶ πάσας τὰς ἀξιοθρηνήτους συνεπείας αὐτῆς. Ἀπὸ τοῦ

αἵματος τοῦ Ἀδελ μέχρι τῆς ἐσχάτης ἐκχύσεως τοῦ αἵματος
 Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, βλέπει ἀδιάκοπον διαδοχὴν ἁμαρτη-
 μάτων ἐπὶ τῆς γῆς. Διατρέγει τὴν φρικώδη τοῦ κόσμου ἱστο-
 ρίαν, δὲν διαφεύγει αὐτὴν οὐδὲν μάλιστα, καὶ κατὰ μέρος ἀνα-
 πολεῖ εἰς ἑαυτὴν ἑκάστης ἁμαρτίας τὴν ἱστορίαν. Ἰδοὺ τὰ φρι-
 κώδη εἰς τὴν παναγίαν αὐτοῦ ψυχὴν καταθλίβουσι ἐνώπιον τοῦ
 Πατρὸς αὐτοῦ. Δεύτερον ἡ ἔλλειψις τοῦ ζήλου εἶναι ὁμοίως
 αἰτία, ἡ σμικρύνουσα ἡμῖν τὴν φρικώδη ἁμαρτίαν, ἀλλ' ἡμᾶς
 ὀλίγον λυποῦσαι αἱ πρὸς Θεὸν παρ' ἡμῶν ἀποδιδόμεναι ὕδρεις,
 ὀλίγον αὐτὸν ἀγαπῶντες, ἀλλ' ἡ τοῦ Χριστοῦ ψυχὴ, ἡ τὴν
 δόξαν τοῦ πατρὸς αἰτουσα, ὁ ἀγαπῶν αὐτὸν ἀμέτρως περισσό-
 τερον καὶ τῶν Χερουδεῖμ. Ἡ τοιαύτη λοιπὸν ψυχὴ συναισθά-
 νεται τὰς κατὰ τοῦ πατρὸς γενομένας ὕδρεις· τρίτον ἡ τελευ-
 ταία αἰτία εἶναι, ἡ ἔλλειψις τῆς ἀγιότητος. Γεννηθέντες ἁμαρ-
 τωλοὶ συνοικειούμεθα ἐξ ἀρχῆς τῇ ἰδίᾳ ἁμαρτίᾳ, καὶ τὸ κακὸν
 ἔλαττον ἡμῖν φαίνεται μὴ ἐκπληττόμενοι, ἐπειδὴ ὁμιλοῦμεν
 αὐτῇ. Ἀλλ' ἡ ψυχὴ τοῦ ἐσταυρωμένου, οὐδὲν εὗρίσκει δυνά-
 μενον νὰ περιστείλῃ τὸ τῆς ἁμαρτίας φρικῶδες, καὶ διὰ τῶν
 τῆς ἀρετῆς ὀφθαλμῶν βλέπει αὐτὴν μολυνομένην ὑπὸ τῆς μάρ-
 τίας, μὴ δυνάμενη νὰ ἀποστρέψῃ τὰ ὄμματα τῆς τοῦ φρικώδους
 θαύματος. Διότι ἀπαιτεῖ τοῦτο ἡ τοῦ πατρὸς δικαιοσύνη, ἣν
 καὶ οὕτω λέγει «πάτερ εἰ δυνατόν παρελθέτω τὸ ποτήριον ἀπ'
 ἐμοῦ».

β.) Διὰ νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν δευτέραν ἀταξίαν τῆς καρδίας,
 περιβάλλει ὁ πατὴρ τὸν υἱὸν πᾶσαν τὴν τῆς ἁμαρτίας αἰσχύ-
 νην· διὸ πρῶτον ταπεινοῦται ὁ υἱὸς εἰς τὰ βλέμματα τῶν μα-
 θητῶν, βλεπόντων τὴν φρόνησιν καὶ τὴν βαρυθυμίαν, διότι ἡ
 καθαρὰ αὐτοῦ ψυχὴ φαίνεται ἐνώπιόν του ἀπεδειλῶσα εἰς τὸν
 προκείμενον θάνατον. Δεύτερον ἐταπεινώθη ἐν τῇ βοηθείᾳ ἣν
 ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀγγέλου, διότι ἐκ ταύτης ἐφάνη κατώτερος
 τῶν μακαρίων πνευμάτων, τὰ ὅποια πρότερον δὲν ἐπλησίαζον
 εἰς αὐτόν, εἰμὴ διὰ νὰ ὑπηρετῶσι καὶ διὰ νὰ προσκυνῶσιν αὐ-
 τόν. Τρίτον ἐταπεινώθη καὶ διὰ τοῦ ὕπνου καὶ τῆς φυγῆς αὐτῶν
 τῶν μαθητῶν, ὥστε δὲν ἐταράχθησαν βλέποντες τὴν ἀγω-
 νίαν αὐτοῦ. Ἰδοὺ αἱ ταπεινώσεις τὰς ὁποίας ὁ Κύριος τοῦ Κό-
 σμου ὑπέφερεν εἰς ταύτην τὴν ἀγωνίαν.

γ.) Ἐξαλείφει τὴν τρίτην ἀταξίαν τῆς ἁμαρτίας διὰ τῆς
 σφοδρᾶς λύπης, τὴν ὅποιαν ἡ πανάγιος αὐτοῦ ψυχὴ πάσχει

εἰς τὴν θέαν τῆς βασάνου, τὴν ὁποίαν ὁ οὐράνιος πατὴρ ἔτοιμάζει εἰς αὐτόν. Ἡ δικαιοσύνη τοῦ πατρὸς ἐκθέτει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Σωτῆρος ὅλην ὁμοῦ τὴν ὄψιν τοῦ σταυρικοῦ θανάτου, τὴν νύκτα τοῦ πραιτωρίου, τοὺς ἐμπυτυσμούς, τὰ ῥαπίσματα, τὰς μαστιγιώσεις, τοὺς ἐμπαιγμούς, τὸ σταυρικὸν ξύλον. Αἱ φρικώδεις αὗται εἰκόνες, Σταυροῦσιν αὐτὸν πρὸ τῆς σταυρώσεως. Ὁ ἱδρὸς τοῦ αἵματος καταρρέων ἐπὶ τὴν γῆν παριστάνει, ὅποιον καὶ πόσον βάρος αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. Διὸ καὶ ἔλεγε πρὸς τοὺς ἰδίους αὐτοῦ μαθητάς, περίλυπός ἐστι ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου κτλ. (1)

Ἰδοὺ μέχρι τίνος ἐκδικᾶται ὁ Θεὸς, καίτοι ἀγαθὸς ὢν τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου. «Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται, ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ μεμλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν». (2)

«Ἐλθωμεν ἤδη εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς κακίας τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἀνθρωπίνη κακία ἐπροχώρησεν εἰς τὸν ὑψηλότερον αὐτῆς βαθμὸν, ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, οἱ μαθηταὶ προδίδουσιν αὐτόν» ἢ ἐγκαταλείπουσιν, ἢ ἀρνοῦνται αὐτόν.

Οἱ ἱερεῖς οἱ γραμματεῖς κρίνουσι καὶ καταδικάζουσιν αὐτόν, καὶ δὲν ἔφερον αὐτοῦ εἰς συναίσθησιν οὔτε ἡ μεταμέλεια τοῦ Ἰούδα, ἥτις ἦτο ἡ πλέον ἀνύποπτος μαρτυρία, οὔτε ἡ ὑπὲρ φυσικὴ σιωπὴ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς πάσας τὰς κατηγορίας, ἀλλ' ὁ ἄσματος λαὸς κραυγάζει ζητῶν τὸν θάνατον αὐτοῦ «ἄρον ἄρον σταύρωσον αὐτόν», εἰς ποῖον βαθμὸν κακίας δις ἐφθασεν ἡ κρυφότης τοῦ λαοῦ ἐκείνου; ποίας ἀνομίας δὲν ἐπραξεν; ἐν μιᾷ μόνῃ ἡμέρᾳ πρῶτην ἀνομίαν φρικώδη προτιμήσας ἕνα Βαραβᾶν περιδόητον ληστὴν, μᾶλλον παρὰ τὸν Σωτῆρα τῶν ἀνθρώπων, δεύτερον ἔδειξε μανιώδη τύφλωσιν. Ὁ Πιλάτος ἀνθρώπος ἐθνικὸς δὲν τολμᾷ νὰ καταδικάσῃ τὸν Ἰησοῦν, καὶ αὐτοὶ οἱ μανιώδεις ζητοῦσι τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ κράζοντες, «τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν». (3) τρίτον ἀχαριστίαν φρικτὴν, πρότερον μὲν διὰ τῆς εὐεργεσίας αὐτοῦ ἠθέληον νὰ χύμωσιν αὐτόν βασιλέα, τὴν δὲ ἀποβρίπτουσι τὸν υἱὸν τοῦ Δαβὶδ, λέγοντες αὐτὸν ἔχομεν βροχίλειά ἐμὴν Καίσαρα».

Μεγίστη ἐστάθη καὶ τοῦ Πιλάτου ἡ κακία· διότι συνειδὼς

(1) Ματθ. β' 20 στιχ. 38.

(2) Ἰεζ. 53 στιχ. 3—5.

(3) Ματθ. κε' 25, στιχ. 25.

τὴν ἀθωότητα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ὅτι διὰ φθόνου παρέδωκαν αὐτόν, δὲν τοῖμα νὰ κηρύξῃ αὐτὸν ἀθῶον. Ἐν τῇ διαγωγῇ τοῦ διεσθαρμένου τούτου κριτοῦ βλέπομεν πάντες τοὺς τρόπους τῆς πλέον βδελυρᾶς δειλίας· πρῶτον ὁμολογεῖ, ὅτι δὲν ἔχει οὔτε τὴν ἀναγκαίαν γνώσιν διὰ νὰ κρίνῃ τὸν Ἰησοῦν, ἀγνοῶν τὸν νόμον, καθ' ὃν γίγνεται ἡ κατ' αὐτοῦ κατηγορία, αὐτε τὴν ἐξουσίαν, διότι δὲν ἦτο εἰς αὐτὸν ἐδωμένον νὰ κρίνῃ περὶ τῶν θρησκευτικῶν πραγμάτων. (1) καὶ ὅμως διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἀρχοντας τῶν Ἰουδαίων, ἐπιχειρεῖ νὰ κρίνῃ τὸν Ἰησοῦν, δεύτερον δὲν φοβεῖται ὁ διεσθαρμένος αὗτος δικαστὴς νὰ πράξῃ ἀδικίαν, ἀλλὰ φοβεῖται, μήπως δυσαρπαστήσῃ τὸν Καίσαρα, τρίτον ὁ Πιλάτος μαυρίζει παρὰ τῶν Ἀρχιερέων, καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ τοῦ διεσθαρμένου λαοῦ τῶν κεκρυγμένων ἐχθρῶν τοῦ Ἰησοῦ, τί ἦτο τὸ ἀμάρτημα διὰ τὸ ὁποῖον κατηγοροῦν τὸν Ἰησοῦν, ὅτι ἐζήτηε νὰ στασιάζῃ τὸν λαὸν καὶ νὰ γείνῃ βασιλεὺς. (2) τέταρτον ἐρωτᾷ περὶ τῆς κατηγορίας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ θαυμάζει διὰ τὴν σιωπὴν αὐτοῦ, καὶ λέγει πρὸς τοὺς κατηγοροὺς, ὅτι ἀνακρίνας αὐτόν, δὲν εὐρίσκει ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν κατηγορίαν. Ἐπεὶ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας οὐδὲν εὔρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, ὡς κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ, (3) καὶ ὅμως δὲν ἀπολύει, ἀλλὰ παραδίδει αὐτὸν εἰς αὐτούς. Πέμτον τέλος πάντων πεφοβισμένος ἐκ τῶν ἐνυπνίων τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἀποφασίζει νὰ πέμψῃ τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν Ἡρώδη, ἐπὶ λόγῳ δέησεν, ὅτι ὁ Ἰησοὺς ἦτο Γαλιλαῖος, καὶ ἀφῆκεν εἰς τὸν Ἡρώδη νὰ κρίνῃ αὐτὸν ἐνῷ ἔπρεπε νὰ στοχασθῇ ὅτι καὶ ἐκεῖ ἦσαν καὶ κατήγοροι τοῦ κατηγορουμένου. (Λουκᾶς αὐτόθι).

Τῆς ἀνθρωπίνης κακίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἶναι καὶ ἡ βαρβαρότης τῶν στρατιωτῶν, ἐνδύουσιν αὐτὸν ἐμπαίζοντες πορφυροῦν ἱμάτιον, καὶ εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐνεχείρισαν κάλαμον, περιθέτουσιν εἰς τὴν ἀγίαν αὐτοῦ κεφαλὴν ἀκάνθινον στέφανον, προσαγορεύουσιν αὐτὸν χλευαστικῶς Βασιλέα τῶν Ἰουδαίων, τύπτουσι μὲ κάλαμον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἐμπτύουσιν εἰς αὐτόν, καὶ ἀφοῦ ἐχόρτασαν τὴν φρικώδη αὐτῶν βαρβαρότητα, ἐξεδύσαντες αὐτὸν τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον, ἐνεδύσαντο

(1) Λουκ. Κεφ. κγ'. στιχ. 14—15 καὶ αὐτόθι.

(2) Λουκ. κεφ. κγ'. στιχ. 23—23,

αὐτὸν τὰ ἴδια ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ φέρουσιν εἰς τὸν σταυρικὸν θάνατον.

Ἐν τῇ καρδίᾳ ὅμως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρέπει νὰ ζητήσωμεν τοὺς λόγους καὶ τὰ αἷτια τῆς σταυρώσεως αὐτοῦ. Δὲν εἶναι οὔτε ἡ ἀπιστία τοῦ Μαθητοῦ, οὔτε ὁ φόβος τῶν ἱερέων, οὔτε ἡ ἀστασία τοῦ λαοῦ, οὔτε ἡ κακία τοῦ Πιλάτου, οὔτε ἡ βαρβαρότης τῶν ὀημίων, ἀλλ' εἶναι ἡ πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀγάπη, τοῦ Θεοῦ, ἡ θεία αὕτη ἀγάπη ἡ φλέγουσα τὴν καρδίαν αὐτοῦ, εἶναι τὸ μόνον αἷτιον δι' οὗ ὑπάγει νὰ θανατωθῇ, ἀγάπη διὰ τὴν ὁποῖαν καὶ μετὰ θάνατον θυσιάζεται πάντοτε μυστηριωδῶς.

Ἀγάπη τοσοῦτον ἀφιλοκερδῆς, ὥστε θέλει νὰ προσφέρῃ ἐαυτὸν μόνον, καὶ ζητεῖ νὰ σώσῃ τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, «ἢ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄρετε τούτους ὑπάγειν» (1) λυπεῖται μᾶλλον διὰ τὰς συμφοράς, τὰς ὁποίας μέλλει νὰ πάθῃ ἡ ἀπιστος Ἱερουσαλήμ, παρὰ διὰ τὸν φρικτὸν θάνατον τὸν ὁποῖον ἐτοιμάζουσιν εἰς αὐτόν. (2)

Ἡ ἀγάπη τοσοῦτον γενναία, ὥστε προσηλωμένος ἐπὶ τοῦ σταυροῦ παρακαλεῖ ὑπὲρ τῶν σταυρωτῶν τὸν οὐράνιον αὐτοῦ πατέρα».

* Πέτερ ἄρες αὐτοῖς, οὐ γὰρ εἴδασι, τί ποιῶσιν». (Λουκ. αὐτόθι).

Ἀγάπη τοσοῦτον θριαμβευτικὴ, ὥστε καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ στιγμῇ τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐπιδαφιλεῖ τὴν χάριν αὐτοῦ εἰς τὸν μετανοοῦντα ληστήν, καὶ ἐπαγγέλλεται εἰς αὐτὸν τὴν αἰώνιον Βασιλείαν σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ Παραδείσῳ. (3)

Ἀγάπη τοσοῦτον προσεκτικὴ καὶ φιλόστοργος μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς, ὥστε τελευταῖον συνιστᾷ τὴν κατατεθλιμμένην μητέρα εἰς τὸν ἀγκυπητὸν αὐτοῦ μαθητὴν καὶ τὸν ἀγαπητὸν μαθητὴν εἰς τὴν μητέρα «Γύναι ἰδοὺ, ὁ υἱός σου, εἶτα, λέγει τῷ μαθητῇ, ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. (4)

Τέλος πάντων ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐκπληρώσας ἐπὶ τῆς γῆς τὰ πάντα ὑπὲρ ἡμῶν ἐκπνέει κηρύττων ὅτι τετελέσται, ἔγεινεν ἡ ἐκπλήρωσις τῆς Δικαιοσύνης τοῦ οὐρανοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Ἐγεινεν ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ἀνθρωπίνης κακίας, ἔγεινεν ἡ

(1) Ἰωάν. Κεφ. ιθ' στίχ. 8. Εκκλησιαστικὴ Βιβλιοθήκη - ΒΕΡΟΛΙΝ

(2) Λουκ. Κεφ. κγ', στίχ. 28—29.

(3) Λουκ. Κεφ. κγ', στίχ. 43.

(4) Ἰωάν. Κεφ. ιθ' στίχ. 26.

ἐκπλήρωσις τῆς εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀγάπης αὐτοῦ, ἐπληρώθησαν ὅσα προεῖπε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ τῶν προφητῶν περὶ αὐτοῦ, (1) Γετέλειται, διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῖν ἐγιναν πάντα. Διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν ἐγείνεν ἡ φρικτὴ αὕτη θυσία.

Ἄλλ' ἀδελφοὶ θέλομεν φανῇ ποτε ἀνάξιοι τῆς τοιαύτης ἀγάπης, ἀνάξιοι τῆς διαλλαγῆς, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν δια τῆς φρικτῆς ταύτης θυσίας πρὸς τὸν οὐράνιον πατέρα.

Σὺ δὲ ἐσταυρωμένε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ τελευτήσας ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Σταυροῦ, ὁ ἐξαλείψας τὴν προπατορικὴν ἡμῶν ἁμαρτίαν, ἵνα διδάξῃς ἡμᾶς τὴν ἀγάπην, ἐνίσχυσόν μας ἤδη εἰς τὴν ἀγάπην, εἰς τὴν ὑπομονὴν, εἰς τὴν ἀμνησικακίαν, εἰς τὴν μετάνοιαν, συγχώρησόν μας καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἐνδεκάτῃ ταύτῃ ὥρᾳ μετανοοῦντας ὡς ὁ ληστής, κατέστησόν μας ἱκανοὺς, ὅπως μεθεξώμεν τῶν ἀχράντων μυστηρίων, ἐν πίστει ἀγνῇ, ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ, ἵνα ἀπολαύσωμεν καὶ τῶν οὐράνιων Μυστηρίων. Ἀμήν.

ΕΤΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ.

« Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· αἴτιον γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἔσπον ἔπραξε ».

(Λουκ. κεφ. κγ' στίχ. 41.)

Περὶ μετανόιας.

Οὔτε εἰς θρήνους μὲ φέρει ἡ παραδειγματικὴ σταύρωσις τοῦ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὔτε εἰς παραχρῆν σώματος, καὶ ψυχῆς, ἀλλ' οὔτε εἰς χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν· διότι μεγάλα καὶ ἀνερμήνευτα παριστᾷ ἡμῖν ἡ τοῦ Λυτρωτοῦ ἡμῶν Σταύρωσις. Μεγάλα μὲν, διότι σταυροῦται μεταξύ δύο ἀνθρώπων, παριστόντων τὰ δύο τοῦ Θεοῦ πλάσματα, ὑποπεσόντα εἰς ἁμαρτίαν, καὶ δι' ὧν τὴν σωτηρίαν ἐσταυρώθη, ἀνερμήνευτα δὲ, διότι τὸ ἐν μετὰ τὴν ἁμαρτίαν μετανοοῦν σώζεται τὸ ἕτερον ἐπιμένον, ἀπόλλυται· ὅθεν ἐκ τοῦ σωτηριώδους τούτου πάθος, ὡς ὁδηγηθῶμεν καὶ ἡμεῖς τὸν ἐπωφελεῖ τῆς Μετανοίας τῆς

πον, ὅπως ἀκούσωμεν τὸν γλυκύτατον Ἰησοῦν λέγοντα «σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ Παραδείσῳ».

Ἀμνησίκακε Ἰησοῦ, ὁ ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ Πατρὸς χωρισθείς, ὁ παρὰ τῶν Ἀγγέλων ὑπηρετούμενος καὶ εἰς φάντην γεννηθείς, ὁ ἐπὶ πώλου ὄνου καθήσας, ὁ πρὸ ἡμερῶν τὸν Λάζαρον ἀναστήσας, ὁ τὰς ψυχὰς πολλῶν σώσας, καὶ τὰ σώματα αὐτῶν θεραπεύσας, σήμερον δὲ διὰ τὴν σωτηρίαν τούτων σταυρούμενος καὶ παρὰ κακούργων βλασφημούμενος, ἐνδυνάμωσόν με ἀμνησίκακε Ἰησοῦ, ὅπως δυνηθῶ νὰ παραστήσω τὴν μεγάλην ἐκ τοῦ Σοῦ ἀμνησικάκου παραδείγματος προσερχομένην Σωτηριώδη καὶ ὠφέλιμον Μετάνοιαν.

Ἑμεῖς δὲ τέκνα μου, ἃς ὁδηγηθῶμεν ἐκ τοῦ παθήματος τοῦ ἀμνησικάκου Ἰησοῦ, ὡς ἐκ τῆς Μετανοίας τοῦ ληστοῦ, καὶ μιτοῦντες τὴν ὕδριν τοῦ ἀμετανοήτου ληστοῦ ἃς εἶπομεν, τὸ Μνήσθητί μου Κύριε ἐν τῇ Βασιλείᾳ σου. (Α. κερ. κγ' 42).

Πολλὰ καὶ ἐξαίσια παριστᾷ καὶ ἐρμηνεύει ἡ ἀδικος τοῦ Σωτῆρος Σταύρωσις, καὶ ταφή, εἰς δύο ὅμως ἡμεῖς περιοριζόμεθα, εἰς τὴν ἐπιμονὴν τῶν ἀμετανοούντων, καὶ κατάκρισιν αὐτῶν, καὶ εἰς τὴν Μετάνοιαν τῶν μετανοούντων καὶ τὴν σωτηρίαν αὐτῶν. Δύο εἰσὶ τὰ ἐξαιρέτα καὶ λογικὰ τοῦ Θεοῦ πλάσματα οἱ Ἀγγελοι λέγω, καὶ οἱ ἄνθρωποι, τῶν ὁποίων οἱ ἀρχηγοὶ τούτων ἡμαρτον, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἀγγέλων Ἐωσφόρος, καὶ ὁ Πρωτόπλαστος Ἀδάμ, διὰ τοῦτο καὶ μεταξὺ δύο ἀμαρτωλῶν κακούργων σταυροῦται, ὅπως καὶ τοὺς δύο σώσῃ, τοὺς Ἀγγέλους, καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ δύο εἶχεν ιδιότητας, θεῖαν δηλ. καὶ ἀνθρώπινον. Ὅθεν ὅτε ἤλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, καὶ τὸ κακὸν ἀφ' ἐνὸς μὲ ἠῤῥαγεν, ἀφ' ἐτέρου δὲ, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἤθελε τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ἐκ τοῦ κακοῦ ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀνθρώπου· προαναγγεῖλει τοῖς ἀνθρώποις ὡς βασιλεὺς τὴν ἀπ' οὐρανοῦ καταβασίαν του διὰ τῶν προφητῶν ἀναγγέλλαντες τὴν γέννησίν του καὶ τὴν ἐλευσιν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς καὶ τοὺς ἀγγέλους μεταχειρίζομενος, ὅπως δι' αὐτῶν μάθωσιν καὶ προετοιμασθῶσιν πάντες εἰς τὴν ὑποδοχὴν καὶ μετάνοιαν, καταβαίνει ἤδη καὶ πρῶτον ἄρχεται νὰ περιστείλῃ τὴν πηγὴν τῆς ἀμαρτίας, τὴν ὑπερηφάνειαν, ἣν ἐν πρώτοις συνέλαθεν ὁ Ἐωσφόρος, «Ἐπὶ τῶν ἁστρον τοῦ οὐρανοῦ στήσω εἶπεν τὸν θρόνον μου, καὶ ἔσομαι ὅμοιος τῷ Ὑψίστῳ, τοιαῦτα εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἀγ-

γέλων τῆς ἀμαρτίας, ἀλλ' ἐν φάνη γεννᾶται ὁ ἀνώτερος πάντων, καὶ τῇ ταπεινώσει τὴν ὑπερηφάνειαν ἐξαγοράζει, ἐξαίσιον θαῦμα, ὅπερ σὺ μόνον διὰ τοῦ παραδείγματος βεβαιοῖ, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς ταύτην διδάσκει, ὅστις λέγει θέλει πρῶτος εἶναι, ἔστω πάντων ἑσχατος, κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν Μάρκον, (1) διέβαλεν ὁ Διάβολος τὸν ἄνθρωπον εἰπόντος οὐκ ἀποθνεῖτε, ἀλλ' ὅμοιοι ἔσεσθε τῷ Θεῷ, ἀλλὰ διηλλάξε τοῦτον ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, διηλλάγηνμεν λέγοντος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, (2) ἡμαρτεν ὁ ἄνθρωπος παραδὼς τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ, ὥφειλε νὰ τιμωρηθῇ κατὰ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ, ἱστάμενος αὐτοῦ, καὶ ἀπολογούμενος ἐκουσίως καὶ ἐλευθέρως, ἀλλ' ἡ μεγίστη ἀμαρτία τὸν καθιστᾷ ἀνίκανον νὰ παρασταθῇ ἐνώπιον τοῦ Δικαιοτάτου Θεοῦ, διὰ τοῦτο οὔτε ἄγγελοι ἱκαναί· διότι καὶ αὐτοὶ ἀμαρτωλοὶ, οὔτε ἄνθρωπος, ἐπρεπε λοιπὸν νὰ παρασταθῇ εἰς τὸ μέσον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, ἀνωτέρα τοῦ ἀνθρώπου Δύναμις; καὶ τοιοῦτος ἦτον ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἀνταλλάττον τὴν ὑπερηφάνειαν, διὰ τῆς ταπεινώσεως, τὴν διαβολὴν, διὰ τῆς διαλλαγῆς, τὴν Δικαιοσύνην, διὰ τῆς φιλάνθρωπίας, τὴν Μετάνοιαν, διὰ τῆς ἀμαρτίας, παρεστάθη λαβὼν τὴν τιμωρίαν τῆς Μετανοούσης ἀνθρωπότητος καὶ ἀπαλλάξῃ αὐτήν. Καὶ ἰδοὺ σήμερον τοιοῦτος παρίσταται ὁ σταυρούμενος Ἰησοῦς Χριστὸς, ἀνυψοῦται ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, καὶ ἐκεῖθεν καταβιβάζει τὴν ὑπερηφάνειαν τοῦ διαδόλου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἐμπαίζόμενος, περιστέλλει αὐτήν, ὑβρίζόμενος, σιωπᾷ τὴν αὐθάδειαν τοῦ Ἀδὰμ, (ἡ γυνὴ ἦν μοι ἑδωκεν) ποτίζεται ὄξος, καὶ ἐξαγοράζει τὸν καρπὸν τῆς ἀμαρτίας, ὀνομάζεται ψευδὴς Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, περιστέλλει τὴν ψευδῆ τοῦ Διαδόλου διαβολὴν, (οἱ ἔσονται ὅμοιοι τῷ Θεῷ), διμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, τὰ φύλα τὰ ὅποια ἐνεδύθησαν τῆς συκῆς, σταυροῦνται μεταξύ δύο ληστῶν, τοῦ διαδόλου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὁ μὲν πρῶτος ἀντιπροσωπεύων τὸν διάβολον ἐπιμένει εἰς αἰετὴν τὴν ἀμαρτίαν, καὶ ἀμαρτίαν τῇ ἀμαρτίᾳ προσθέτει· εἰς δὲ τῶν συσταυρωθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτὸν λέγων, «Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς»· (3) λέγων ταῦ-

(1) Κεφ. ι' στίχ. 44.

(2) Πρὸς ρωμαίους ἐπιστ., κεφ. δ'.

(3) Λουκ. ε' στίχ. 30.

τα ὅπως ἐπιφέρει τὴν κατάβασιν τοῦ Χριστοῦ ἐκ τοῦ ξύλου, ὅπως κατορθώσῃ ἵνα μὴ καὶ τὸν ἕτερον ἄνθρωπον σώσῃ, ἀλλ' ὁ καρδιογνώστης Θεὸς γνωρίζει τὴν διάθεσιν τοῦ δαίμονος, καὶ οὐ μόνον δὲν καταβαίνει, ἀλλὰ διὰ τῆς τῶν παθημάτων ὑπόμονῆς του τὸν ἄνθρωπον σώζει, καὶ ἰδοὺ ἀμέσως εἰς τῶν κακούργων παριστῶν ἀνθρωπότητα, κακούργους τὸ πρότερον καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ἐπιμένονσα μετανοεῖ ἤδη, ὅστις καθ' ὅλα ἀντιπροσωπεύων τὴν ἀνθρωπότητα ὀνειδίξε καὶ οὗτος, ἀλλ' εἴτα μετаноῶν λέγει, καὶ τὸν διὰβολον παριστῶντα κακούργον, καὶ τὸν ἄνθρωπον εἰς ἁμαρτίαν ὀδηγήσας ἐπιτιμᾷ ἤδη λέγων αὐτῷ· «Οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν Θεὸν ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ;» (1) Παρέδοξον ὅλως θαῦμα, ὁ Διάβολος διαβάλλει τὸν Θεὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἡ μετανοήσασα σήμερον ἀνθρωπότης ἐξελέγχει αὐτόν, «οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν Θεὸν ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ τῆς ἁμαρτίας κρίματι εἶ; καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως πάσχομεν», πόσον ἀγαθὴ καὶ εἰλικρινὴς μετάνοια ἐνταῦθα παρατηρεῖται, ὅποσον ἀλογος καὶ ἀσυγχώρητος ἐπιμονή, ὁ μὲν ἐπιμένων ὑβρίζει, ὁ δὲ μετаноῶν, τῆς οὐρανίου βασιλείας ἀξιοῦται. Ὁ δὲ δίκαιος Χριστὸς ἐν τῷ μέσῳ σταυρούμενος τῆς ἁμαρτίας, καὶ τῆς μετаноίας. Δικαίως δικίαν δίκην, ὁ δίκαιος ἀπόφασιν τοιαύτην ἐκδίδει (2) «σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ Παράδεισῳ», ὁ δὲ ἀκούει μένων τὴν τῆς ἐπιμονῆς του ἀπόφασιν παρ' αὐτοῦ, ὅτι λοιδωρῶν δὲν ἀντιλοιδωρεῖ.

Δεῦτε λοιπὸν εἶδομεν σήμερον τὸ τῆς μετаноίας κεφάλαιον, ἡμῃς τὸν κακούργον, ἐκλεῖψεν, ἤρπασεν, ἱεροσύλησεν, ἐφόνευσεν, συναισθάνθη ταῦτα, εἶδεν ὅτι δικαίως πάσχει, δὲν κατηγορεῖ τὸν δικαστὴν, δὲν μέμνεται τοὺς μάρτυρας, δὲν ῥίπτει τὴν αἰτίαν εἰς ἄλλους, δικαίως πάσχει, ἀξία ὦν ἐπραξά λέγει, ἀπολαμβάνει, γνωρίζει ὅτι ὁ Χριστὸς διὰ τὴν σωτηρίαν του, ἀδίκως πάσχει, μετаноεῖ καὶ κλαίει λέγων «Μνήσθητί μοι Κύριε ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, ἐν τῇ φιλανθρωπίᾳ σου, ἐν τῇ ἀγαθότητί σου, ἐν τοῖς παθήμασί σου, πάσχω ὡς καὶ σὺ, ὁ μηδὲν ἄτοπον πράξεις, ἀλλ' ἐγὼ δικαίως, σὺ ἀδίκως, μνήσθητί μου Κύριε ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, βλέπεις τοὺς δρυμεῖς πόνοους, βλέπεις τὰ δάκρυά μου, σήμερον μὲν δικαίως πάσχω, δὲν ἐπιμένω εἰς τὴν ἁμαρτίαν, εὐεπλαγχτίσθητί μοι καὶ σώ-

σόν με». Λαμπρὰ βλέπομεν, ἀλλὰ λαμπρότερα τὰάποτε λεί-
σματα, ἐπέρχεται ἀμέσως ἡ σωτηρία. Ἰκανὸν λοιπὸν καὶ
ἡμεῖς τέκνα μου, ἔχομεν παράδειγμα τὸν συσταυρωθέντα τῷ
Χριστῷ ληστήν, ἐκλέψαμεν, ἐκακουργήσαμεν, ἠπατήσαμεν,
ἐρραδιουργήσαμεν, πᾶν ἄτοπον ἐπράξαμεν, ἀλλὰ βλέποντες
σήμερον τὸν Χριστὸν σταυρούμενον, μὴ ἐπιμένομεν ὡς τὸν
ληστήν εἰς τὴν ἀμαρτίαν, μετανοήσομεν, εἰπομεν, μὲ τοὺς
συναμαρτήσαντας μὲ ἡμᾶς. Δικαίως ἡμεῖς ταλαιπορούμεθα,
ὡς φοβηθῶμεν ἤδη τὸν Θεόν, ὡς λυπηθῶμεν ἐπὶ τῷ ἀδίκῳ
παθήματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐνώπιον
τοῦ πνευματικοῦ μας Πατρὸς, εἰπομεν «Μνήσθητί μου Κύριε
ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, ὅπως ἀκούσωμεν καὶ ἡμεῖς. Ἀμήν λέγω
ἡμῖν, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῇ παραδείτῳ». Ἀμήν.

Λ Ο Γ Ο Σ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΝΔΟΞΟΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

« Καὶ ἰδεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μο-
νογενοῦς παρὰ Πατρὸς »

(Ἰωάν. Καρ. α. στίχ. 14).

Ὁ τὸ ἐκούσιον σταυρικὸν πάθος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἰδὼν,
ὁ τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν δόξαν τῆς μεταμορφώσεως τοῦ
Ἰησοῦ Χριστοῦ πρότερον θεασάμενος, ἐθεάσατο καὶ τὴν δόξαν
τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, δόξαν ὡς Μονογενοῦς παρὰ
πατρὸς πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας, ὁ εὐαγγελιστὴς λοιπὸν
Ἰωάννης παριστᾷ ἤδη τὴν λαμπρὰν τῆς ἀναστάσεως ἑορτὴν,
εἰς ἧς οἱ μὲν Ἀγγελοι οὐρανόθεν χαίρουσιν, οἱ δὲ δαίμονες
πίπτουσιν, οἱ δὲ ἄνθρωποι σώζονται, ψάλλοντες τὴν δόξαν
ταύτην, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. Ποία λοιπὸν αὕτη ἡ
χάρις, καὶ ποία ἡ ἀλήθεια, εἰς τοῦτο ἡμῖν ὁ λόγος σήμερον.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ τῇ σῇ ἀναστάσει τοὺς νόμους τῆς
φύσεως ἀναπληρώσας, καὶ τῆς αἰωνίου κολάσεως τὸν ἄνθρω-
πον ἐλευθερώσας, καὶ τῇ σῇ λαμπροφύρῳ ἑορτῇ τῆς ἀναστα-
σεως, τὴν τῶν εἰδώλων πλάνην ἀμαυρώσας, λάμπρυνόν μοι

τὴν ψυχὴν, ὅπως δυνηθῶ τὴν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους θεῖαν χάριν καὶ ἀλήθειαν διδάξω καὶ περιγράψω.

Σεῖς δὲ φιλέορτοι ἀκροχταί μου, ὅσοι ἐνταῦθα συνεδράμετε, ἵνα μεθ' ἡμῶν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ ἐορτάσωμεν τὴν λαμπρὰν τῆς χάριτος καὶ ἀληθείας ἀνάστασιν, μετὰ χαρᾶς ἀκούσατέ μου εὐμενῶς.

« Καὶ θεωσάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, ὅσων ὡς μονογενοῦς παρὰ Πατρὸς. »

Καὶ πρῶτον μὲν περὶ τῆς χάριτος, χάρις εἶναι τὸ ἐναντίον τῆς ἀποδόσεως, ἀπόδοσις δέ ἐστι, ὅταν ἀποδίδωμεν τὴν εὐεργεσίαν, ἣν ἄλλως ἄλλοτε μᾶς ἔκαμέ τις, χάρις ὅμως ὅταν ἡμεῖς δὲν εὐεργετήσαμεν, ἢ καὶ παρωργησάμεν τινα, αὐτὸς ὅμως ὅχι μόνον δὲν μνησικακεῖ, ἀλλ' ἀπεναντίας συγχωρῶν ἡμᾶς, ὠφελεῖ καὶ εὐεργετεῖ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας, ἐπειδὴ οὐδὲ ὡς οἱ ἅγιοι, οὐδὲ ὡς οἱ Ἄγγελοι παρὰ Θεοῦ λαμβάνουσι τὴν χάριν, ἀλλ' ἔχει αὐτὴν ἀφ' ἑαυτοῦ κατὰ φύσιν ὡς Θεὸς πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας, διότι αὐτὸς ἐστὶν ἡ αὐτοαλήθεια, παύσας τὴν σκιὰν τοῦ νόμου, καὶ διδάξας τὴν ἀλήθειαν τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλ' ἡμεῖς οὐ μόνον δὲν ἐπράξαμεν καλὰ, ἀλλ' ἀπεναντίας παραβάντες τὸν Νόμον ἐξυθρίσαμεν τὸν νομοθέτην, διὰ τὸ ὅποσον οὐ μόνον δὲν ἐτιμωρήθημεν παρὰ τοῦ ὑβρίζοντος, ἀλλ' ἀπεναντίας φιλχνθρώπως τῷ θανάτῳ αὐτοῦ διασώθημεν, καὶ τῇ ἀναστάσει αὐτοῦ ἄξιωθέντες, ἡξιώθημεν τῆς πλήρους ταύτης χάριτος, τῆς υἱοθεσίας, δηλονότι τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ χάρις, δι' ἧς καταλλαγισθέντες μετὰ τοῦ ὑβρισθέντος παρ' ἡμῶν Θεοῦ, ἡξιώθημεν, ἄψασθαι τῶν θείων μυστηρίων, ἐορτάζοντες καὶ λαμπροφοροῦντες σήμερον ἐορτὴν ἣν ἐπεθύμησαν μὲν οἱ πατέρες ἡμῶν, οὐκ ἡξιώθησαν ὅμως, καὶ μόνην εἰκονικῶς αὐτὴν ἐβλεπον καὶ ἐθεώρουν. Ἡμεῖς ὅμως βλέπομεν καὶ εὐφραινόμεθα εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου μας, καὶ τῆς σωτηρίου χάριτος ἀπολαμβάνομεν, καὶ τοῦ μυστικοῦ δείπνου μέτοχοι γινόμεθα, καὶ αὕτη λοιπὸν ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡ λαμπρά καὶ ἁγία, ἣν Ἄγγελοι ὕμνουσιν ἐν Οὐρανοῖς, καὶ ἡμεῖς ἀπολαμβάνομεν ἐπὶ τῆς γῆς.

Δεῦρο ἤδη θεωροῦμεν καὶ τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἀληθείας, τῆς ὁποίας οὐδεμία ἄλλη ἐορτὴ θεωρεῖται ἀνωτέρω αὐτῆς, ὡς πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας, ὁ Θεὸς ἐπηγγέλ-

λατο τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἰς τὸν πρωτό-
πλαστον ἄνθρωπον, ὁ Θεὸς ἐπηγγείλατο καὶ τὸ Ἀβραάμ, κα-
θὼς λέγει ὁ Κύριος τοῖς Ἰουδαίοις· «Ἀβραάμ ὁ Πατὴρ ἡμῶν
ἠγαλλίασατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμὴν, καὶ ἴδῃ καὶ ἐχά-
ρη». Διὰ τοῦτο καὶ οἱ πιστεύοντες τῷ Θεῷ τέκνα Ἀβραάμ ὀνο-
μάζονται, οἱ δὲ ἄλλοι υἱοὶ ἀνθρώπων. Τέκνα ἐπομένως εἰσὶ
καὶ οἱ βαπτισθέντες καὶ ἀγισθέντες διὰ τοῦ βαπτίσματος
τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ διὰ τῶν ἀρετῶν ὁδηγούμενοι καὶ καρ-
πὸν τοῦ βαπτίσματος φέροντες, τὴν χαρὰν, τὴν εἰρήνην, τὴν
μακροθυμίαν, τὴν χρηστότητα, τὴν ἀγαθότητα, τὴν πίστιν,
τὴν πραότητα, τὴν ἐγκράτειαν, οἱ τοιοῦτοι ἐορτάζουσιν ἐν εἰ-
λικρινείᾳ καὶ ἀληθείᾳ. Διότι ἅγιος ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ ἅγια
αἱ ἐορταὶ αὐτοῦ, παύοντες τὰ ἐργόχειρ, παύοντες τὰς κακίας,
καὶ πονηρίας, ὡς λέγει ὁ Θεοπέσιος Παῦλος. Ὡ, ἐν ἡμέρᾳ
ἐορτῆς, εὐσχημῶς περιπατοῦντες, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς
σοφοὶ ἐξαγοραζόμενοι τὴν καιρὸν, μὴ κόμῃς καὶ μέθαις, μὴ
κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἐριδί καὶ ζήλῳ. (1)

Οἱ ταύτας τὰς ἐνδείξεις φέροντες οὐ μόνον εἰσὶν υἱοὶ τοῦ
Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐξουσίαν ἔχουσι νὰ φέρωσι μεγάλους στεφά-
νους καὶ λαμπρὰ τρόπαια, ἃς ἐξετάσωμεν ἤδη καὶ τὰ σημεῖα
τῶν υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, οὗτοι ὡς μὴ ὄντες τέκνα Θεοῦ, εἰσὶ
τέκνα τοῦ Διαβόλου καὶ τοῖς Ἀγγέλοις αὐτοῦ, οὗτοι εἰσὶ οἱ
μὴ ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, οἱ
ἐορτάζοντες τὰς ἐορτάς ἐκείνας ἃς κατὰ προφήτην Ἠσαΐαν
ὁ Θεὸς μισεῖ, αὐτὰς ἐορτάς ἡμῶν μισεῖ ἡ ψυχὴ μου, διὰ δὲ
τοῦ προφήτου Ἀμμώϊς κηρύττει ὁ Θεὸς λέγων· ἀμετίτηκα
τὰς ἐορτάς ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ θυσίας ἐν ταῖς πενη-
γυρέσιν ὑμῶν, οἱ ἐορτάζοντες ἐν ἀσελγείᾳ καὶ ἀκολασίᾳ ὡς
ἦσαν τὸ πάλαι αἱ ορταὶ τῆς Ἀφροδίτης ἐν κρεπάλῃ καὶ μέθῃ,
ἡ ἐορτὴ τοῦ Διονύσου ἐν πολυφαγίᾳ καὶ φωναῖς ἀτάκτους, ἡ
ἐορτὴ τοῦ Κρόνου, πονηροὶ οἱ ἐορταζόμενοι, πονηρότεροι αἱ
ἐορταὶ αὐτῶν, πονηρότατοι οἱ ὀπαδοὶ αὐτῶν, ὡς τέκνα οὐχὶ
Θεοῦ, ἀλλὰ τέκνα τοῦ Κρόνου, τῆς ἀσελγοῦς Ἀφροδίτης, τέ-
κνα τοῦ Διαβόλου, τέκνα τοῦ ἀκότους, τέκνα τῆς ἀμαρτίας,
πλανῶντες καὶ πλανώμενοι.

Μισήσωμεν ταῦτα ἀδελφοί μου καὶ ἐορτάσωμεν ἐορτὴν ἐν

ἀγάπῃ, πάντα συγχωρήσωμεν τῇ ἀναστάσει, τὸ μῖσος, τὸν φθόνον, τὴν κακίαν, καὶ ἀσπασθῶμεν τὴν ἀγάπην, τὴν ἀγαθότητα, καὶ μεταβῶμεν ἐκ τοῦ σκότους εἰς τὸ φῶς, ἐκ τῆς ἀμαρτίας εἰς τὴν σωτηρίαν, ἐκ τοῦ τάφου τῆς δούλης ἀμαρτίας, εἰς τὴν ζωὴν τῆς ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας, καὶ οὕτω ἀξιωθῶμεν καὶ τῆς Οὐρανίου Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, οἷς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν τῇ χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΕ΄

ΤΟΥ ΔΟΥΚΑ.

ΕΤΕΡΑ ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ.

« Κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος, ἢ ἐκεῖνος. »

(Δουκ κεφ ιη. στιχ. 12).

Περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνης.

Δίκαιος ὁ Θεὸς καὶ δικαιοσύνην ἡγάπησε, καὶ τῆς δικαιοσύνης οὐκ ἔστιν ὅριον, (ψαλμωδὸς) καὶ πολλὰς ἀποδείξεις ἔχομεν, οὐχ ἥττον δὲ καὶ διὰ τῆς σημερινῆς τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου παραβολῆς ἐπιβεβαιούμεθα τοῦτο, κατέβη λέγει οὗτος δεδικαιωμένος ἢ ἐκεῖνος.

Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὴν γινώσκῃ ὁ Θεὸς ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν τὰς ἰδίας ἀμαρτίας, ὥστε καὶ τοῦ Τελώνου ν' ἀγνοεῖ, καὶ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὴν καταδικάσῃ τὸν Φαρισαῖον τὸν ἐπαιρόμενον ταῖς τοῦ ἰδίου βίου ἀρεταῖς, διὸ καὶ περὶ ταύτης θέλομεν ὁμιλήσῃ σήμερον καταλλήλως. Ἐπικαλούμενοι τὴν θείαν ἀντίληψιν βοηθόν.

Θεὸς δημιουργεῖ τοῦ Παντός, καὶ Κριτὰ ἀπροσωπόληπτε, ὁ

μὴ λαμβάνων πρόσωπον, καὶ δυναστὰς οὐ φοβούμενος, ἐνδυναμώσόν με, ὥστε διὰ τῆς Σῆς δυνάμεως, δυνηθῶ νὰ λαλήσω περὶ τῆς δικαιοσύνης σου.

Ἵμεῖς δὲ ἀγαπητὰ τέκνα μου, ὅσοι μάλιστα διατελεῖτε δικασταί, δικάζοντες τοὺς δικαίους, ἢ ἀδίκως δικάζομένους, ἀκούσατέ μου ἀταράχως.

« Κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος, ἢ ἐκεῖνος »

Ἀναβάντες εἰς τὸ Ἱερὸν δύο ἄνθρωποι, ἵνα προσευχηθῶσιν, ὁ μὲν Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος Τελώνης, ὁ Φαρισαῖος, οὕτινος τὸ πρόσωπον παριστᾷ τοὺς ὑπερήφανους καὶ καταφρονούντας ὅλους τοὺς ἄλλους, καὶ αὐτὴν προσέτι τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, τοὺς παραβαίνοντας χάριν μικρῶν συμφερόντων τὰ πρὸς Θεὸν καθήκοντα, καὶ ἀδικούντες τὸν πλησίον, καθὼς ὁ Φαρισαῖος προσευχόμενος ἔλεγεν, «ὁ Θεὸς εὐχαριστῶσι, ὅτι οὐκ εἰμὴ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἀδικοὶ, μοιχοὶ, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ Τελώνης, νηστεύω δις τοῦ Σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα, ὅσα κτῶμαι», καὶ οὕτω προσευχόμενος διενόητο ν' ἀπατήσῃ τὸν Παντογνώστην Θεόν, προσευχόμενος καὶ καυχώμενος ὡς φυλάττων τὰς θείας ἐντολάς. Ὁ δὲ Τελώνης παριστᾷ εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τὴν ἀληθινήν μετανοίαν, τὴν ταπεινώσιν τὴν ἐκ τῆς μετανοίας προερχομένην, καὶ τὴν ἀληθῆ δικαιοσύνην, ἣν καὶ μόνην ὁ Θεὸς ζητεῖ καθὼς λέγει διὰ τοῦ Εὐαγγελίου Ματθαίου. (Κεφ. ἑ. 33) «ζητεῖτε πρῶτον τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν». Δικαιοσύνην ἀληθῶς βλέπομεν ἐνταῦθα ἐν τῇ εὐθύτητι, διότι ἐλεγχόμενος ὑπὸ τῆς ἰδίας συνειδήσεως ὁμολόγησεν ὁ Τελώνης, ὅτι ἔζη ἁμαρτάνων, καὶ ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ, καὶ ὡς μὴ γνωρίζων τὸν νόμον, καθὼς οἱ Φαρισαῖοι ἐκείνοι, νομομαθῆς ὢν ἐδύνατο ἐν γνώσει ν' ἀπέχῃ πάσης ἀδικίας. Ἀλλ' ὁ Τελώνης καὶ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀγνοίᾳ ἁμαρτήσας μέχρις οὗ συναισθανθεὶς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ συνείδησιν τὴν τύπτουσαν πάντα ἄνθρωπον μὴ ἔχοντα τὴν καρδίαν αὐτοῦ πεπηρωμένην.

Ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν ἀνέβη τότε εἰς τὸ Ἱερὸν προσευξασθαι, δηλονότι ὑψώσας τὸν νοῦν αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν ἠύχετο, οὐχὶ ὅμως καθὼς ὁ ὑπερήφανος νομομαθὴς Φαρισαῖος, ὅστις προσευχόμενος ἀντὶ νὰ ἐλεγξῇ ἑαυτὸν βεβαρυμένον ὄντα ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ νὰ καταδικάσῃ αὐτὸς ἑαυτὸν,

ἀπ' ἐναντίας ὑπερῆφανεύόμενος ἀποκαλεῖ ἄλλους ἀδίκους, ἄρπαγας, ἑαυτὸν δὲ ἐπαινεῖ ἐπαιρόμενος ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ὁ Τελώνης οὕτως, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων. Ἄλλ' ἐν τούτοις ὁ γινώσκων τὰ κρυπτὰ τῶν καρδιῶν ἡμῶν Θεός, καὶ τὴν ἀληθῆ μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφὴν τοῦ ἁμαρτωλοῦ, δικαιοῖ τὸν Τελώνην ἐπιστρέψαντα ἀπὸ τῆς προτέρας αὐτοῦ διαγωγῆς, ἀναγινωρίζων τὴν καθαρὰν αὐτοῦ μετάνοιαν· διότι βλέπει ὡς καρδιογνώστης τὴν εἰλικρινῆ παντὸς ἀνθρώπου ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν. Ἄν καὶ ὁ Φαρισαῖος ἦτον ἀληθῶς δίκαιος ὡς ἑκαυχᾶτο προσευχόμενος, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἦναι καὶ τοιοῦτος, ὡς διδάσκαλος τοῦ ἑβραϊκοῦ λαοῦ, ἀναγινώσκων καὶ ἐρμηνεύων καθεκάστην τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ὥφειλε λοιπὸν νὰ ἦναι καὶ τὸ παράδειγμα τῆς ἀρετῆς εἰς τοὺς ἄλλους. Ὁ δὲ Τελώνης καὶ ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του, καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀμαθείας του ἠδύνατο ἐν ἀγνοίᾳ, ἢ καὶ ἐν γνώσει νὰ ἁμαρτάνῃ· ἀλλ' ὅμως ὅτε συνησθάνθη τὸ βάρος τῶν ἁμαρτιῶν του, τότε τὸν ἑαυτὸν του ἐλέγχει, καὶ οὐδὲνα ἄλλον κατακρίνει, διὰ τοῦτο καὶ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ ἐκπληροῖ τὸν λέγοντα «μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθήτε» καὶ ἑαυτὸν δικαιοῖ διὰ τῆς ὁμολογίας του.

Ὁ σκοπὸς λοιπὸν τῆς εὐαγγελικῆς ταύτης παρὰβολῆς εἶναι, ὅπως δώσῃ παράδειγμα εἰς πάντας τοὺς τε δικάζοντας, καὶ τοὺς καταδικαζομένους, τοὺς ἄρχοντας καὶ ἀρχομένους, τοὺς κατακρίνοντας ἄλλους καὶ κατακρινομένους, τοὺς συκοφαντούντας καὶ συκοφαντούμενους, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ εἰς πᾶσαν τάξιν ἀνθρώπων, ὅπως ἕκαστος αὐτὸς πρὸς τὸν ἑαυτοῦ βίον ἀποθλέπων, μὴ κρίνῃ τὰ τοῦ ἄλλου, καὶ μὴ βλέπῃ τὸ κάρφος τὸ εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἀδελφοῦ του, ἀλλὰ τὴν δοκὴν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ ὀφθαλμῷ. (Λουκ. κεφ. ιε. στίχ. 41.) Καὶ ἐάν τις ἐξ ὑμῶν ἔχει ἀρετὰς ἀληθεῖς, ἃς προσπαθήσῃ ὅπως ἀυξήσῃ αὐτάς διὰ τῆς ταπεινώσεως· ἐάν δὲ ὁ ἄλλος ἔχῃ ἁμαρτίας, ἃς συμβουλευσῇ αὐτὸν, ἐάν ἔχῃ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν ἐν τῷ κρυπτῷ κατ' ἰδίαν καὶ ἀδελφικῶς. Καὶ οὕτω πάντες γινόμενοι ἀληθεῖς δίκαιοι, δυνάμεθα εἰσελθεῖν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τοιούτης δὲ δικαιοσύνης εὐχόμεθα πάντες ἀξιοῦσθαι. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΛΣΩΓΟΥ.

« Εἶπεν ὁ νεώτερος τῷ πατρὶ αὐτοῦ, πᾶτερ δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας ». (Λουκ. ιβ'. στίχ. 12).

Περὶ τῆς Θείας εὐσπλαγχνίας.

Ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς ἠγάπησεν ἐξ ἀρχῆς τὸ ἴδιον αὐτοῦ πλάσμα, καὶ διὰ τῆς σημερινῆς παραβολῆς γίνεται τοῦτο δῆλον. Διδάξας δὲ διὰ τοῦ υἱοῦ καὶ λόγου αὐτοῦ ταύτην τὴν παραβολὴν, οὐχὶ διὰ νόμου αὐστηροῦ ἐπιβάλλει τοῖς ἀνθρώποις τὴν μετάνοιαν, ἀλλὰ τὴν πατρικὴν του ἀγάπην ὑποδεικνύει πρὸς ἡμᾶς, μεταχειριζόμενος πολλάκις διαφόρους τρόπους, καὶ παραστάσεις, καὶ παραβολὰς, ὡς καὶ διὰ συνθήκης καὶ ἄλλοτε λέγων « Καθὼς θέλετε, ἵνα ποιῶσιν ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἡμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως ». (1) Καὶ διὰ μὲν τῆς παραβολῆς τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου γίνεται φανερὰ ἡ θεία αὐτοῦ εὐσπλαγχνία· ἄλλοτε δὲ ἄλλως πῶς διδάσκει κατὰ τὴν ἄπειρον αὐτοῦ ἐπιείκειαν καὶ φιλοανθρωπίαν καὶ σοφίαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς σήμερον ταύτην ἀσπάζόμενοι προτιθέμεθα νὰ ὑποδείξωμεν τὴν μεγίστην ὠφελείαν, δι' ἧς δυνάμεθα οὐ μόνον νὰ ἐπισύρωμεν τὴν θείαν αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν, ἀλλὰ καὶ ἄξιοι αὐτῆς νὰ γείνωμεν, διὸ καὶ περὶ εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ ὁ λόγος σήμερον.

Εἰς δύο δὲ μέρη διαιροῦμεν τὸν σημερινὸν λόγον μας, πρῶτον εἰς τὴν περὶ τῆς μεγίστης ὠφελείας τῆς προσγινομένης εἰς ἔλους τοὺς ἐπικαλουμένους τὴν τοῦ Θεοῦ εὐσπλαγχνίαν, καὶ δεύτερον, ὅτι ὀφείλομεν πάντες νὰ εὐγνωμονῶμεν πρὸς τὸν Θεὸν, ὡς ἀπολαμβάνοντες τῆς παρ' αὐτοῦ εὐσπλαγχνίας, ἐπικαλοῦμαι λοιπὸν τοῦ φιλοανθρώπου Θεοῦ τὴν ἄπειρον σοφίαν, ὅπως εἰς ἐμὲ μὲν δώσῃ δύναμιν διδασκαλίας, εἰς ὑμᾶς δὲ προθυμίαν ἀκροάσεως.

Εὐσπλαγχνικώτατε Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ τοῦ φιλοανθρώπου Πατρὸς, ὃ τοσοῦτον τὸν ἄνθρωπον ἀγαπήσας καὶ διὰ τὴν ἄπειρόν σου φιλοανθρωπίαν καὶ τὸν ἄσωτον υἱὸν ἐλεήσας κινδυνεύσαντα νὰ ἀπολεσθῇ ὑπὸ τῆς μεγάλης ζηλοτυπίας τοῦ Διαβόλου, ἐν-

δυνάμειον καὶ φώτισόν με ὥπως ἐπαξίως τοῦ μεγίστου τούτου καθήκοντος δυνήθω νὰ ἀποδείξω τὴν ἐκ τῆς εὐσπλαχνίας σου μεγίστην ὠφέλειαν τὴν ὁποίαν παρέχεις εἰς τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ὅχι μόνον βοηθῶν καὶ ἐλεῶν αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ καταξιῶν αὐτοὺς τῆς προτέρας υἱοθεσίας σου.

Σεῖς δὲ, ἀγαπητὰ μου τέκνα, δέξασθε προθύμως τὴν διδασκαλίαν, καὶ δι' ἔργων τῆς ἐπιστροφῆς καὶ μετανοίας καταδείξατε, ὅτι εἰσθε μαθηταὶ καὶ ὁπαδοὶ τοῦ εὐσπλάγγνου Θεοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

« Ἦκε δ' ὁ νεώτερος τῷ πατρὶ, δὸς μοι τὸ ἀπιθάλλον μέρος τῆς οὐσίας. »

« Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς. » (1) Οἱ δύο οὗτοι υἱοὶ εἰκονίζουσιν ὁ μὲν πρεσβύτερος τοὺς δικαίους, οἵτινες οὐδέποτε παρέδωκαν τὰς τοῦ Θεοῦ ἐντολάς, οὐδὲ ἀπεμακρύνθησαν ἀπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ νεώτερος τοὺς ἁμαρτωλοὺς, οἵτινες παραβαίνοντας τὰ νενομοθετημένα ἀπεμακρύνθησαν τοῦ Θεοῦ.

Πᾶς ὅστις ἀγαπᾷ τὸν πλησίον του καὶ συναισθάνεται τὸ πρὸς αὐτὸν χρέος του, ὀφείλει ὡς τοιοῦτος νὰ διάγῃ καθ' ὅλον τὸν βίον αὐτοῦ. Καθὼς δὲ ὁ ἱατρός προθύμως πορεύεται εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ ἀσθενοῦντος καὶ διὰ τῶν φαρμάκων αὐτοῦ φέρει θεραπείαν τῶν πληγῶν καὶ ἵσιν ἀπὸ τῆς ἀσθενείας, αὐτοῦ δὲ ἱαθέντος ὁ ἱατρός ἀπεκδέχεται οὐ μόνον τὴν ἀμοιβὴν παρὰ τοῦ ἀναρρώθεντος, ἀλλὰ καὶ τὴν διάδοσιν τῆς καλῆς αὐτοῦ φήμης διὰ τὴν διάγνωσιν καὶ τὴν θεραπείαν τῆς νέσου, οὕτω καὶ ἡμεῖς φιλανθρωπῶς φερομένους πρὸς τοὺς πάσχοντας χριστιανοὺς, ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς ὑποκειμένους εἰς τὰς ἀνάγκας οὐ μόνον τὰς σωματικὰς, τῆς τροφῆς δηλονότι καὶ ἐνδυμασίας καὶ οἰκήματος, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης προστασίας, καὶ τῆς καλῆς οὐστάσεως αὐτῶν πρὸς τὴν κοινωνίαν, παρέχομεν πρὸς αὐτοὺς τὰ μέσα τῆς ἐξοικονομήσεως καὶ περιθάλψεως αὐτῶν, δι' ὧν δύνανται πολλάκις νὰ σωθῶσιν ἐκ πολλῶν κινδύνων· καὶ ἐκ τῆς φιλανθρωπῶς ταύτης πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης μεῖζονα τὸν μισθὸν ἀπολαμβάνουσιν, ὅσοι καὶ μετὰ μεῖζονος ἐλευθερίας πράττουσι τὰ φιλανθρωπικὰ ταῦτα ἔργα. Τοῦτο μᾶς διδάσκει ἡμᾶς καὶ ἡ σημερινὴ εὐαγγελικὴ παραβολή, καθ' ἣν ὁ Ἄσωτος υἱὸς φαίνεται ἀξιούμενος τῆς προτέρας φιλοστοργίας τοῦ φιλανθρώπου πατρὸς του, ἀπὸ τοῦ

ὅποιον οὐδεμιᾶς συμπαθείας ἐδικαιοῦτο νὰ ἀξιώσῃ, ἀφοῦ ἀγαπίστους εἶχεν ἀποχωρισθῇ ἀπ' αὐτοῦ, λαβὼν τὸ ἀναλογοῦν μέρος τῆς πατρικῆς περιουσίας, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τόπον μακρὸν. Κατεφρόνησε δὲ τὴν τοῦ πατρὸς ἀγάπην καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ γλυκεῖαν καὶ εὐδαίμονα συμβίωσιν, μὴ συλλογιζόμενος ὅτι ἐγκαταλείπει τοιοῦτον πατέρα φιλόστοργον, καὶ ἀπέρχεται μακρὰν αὐτοῦ εἰς χώραν μακρὰν τῆς βοηθείας τοῦ πατρὸς. Καταδαπανήσας δὲ τῆς ὀρετῆς τὸν πλεῖστον εἰς ἄσωτον καὶ ἀκόλαστον βίον, καὶ ἀπολαύσεις χαμερπῶν ἡδονῶν, καὶ καταναλώσας πάντα, κατήντησεν εἰς ἐσχάτην ἑοδειαν.

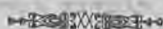
Οὕτω πάσχει πᾶς ἁμαρτωλὸς, ὅστις ὑπεδούλωσε τὴν καρδίαν του εἰς τὰς ἡδονάς· εἰς αὐτὸν εἶναι δυσκόλον καὶ δυσάρεστον νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον του χρέη, μισῶν καὶ ἀποφεύγων πᾶν ὅ,τι οἱ φρόνιμοι τιμῶσι καὶ ἀγαπῶσιν. Ἀλλ' ἐν τούτοις ὁ πατήρ τοῦ ἐκ τῆς ἐσχάτης δυστυχίας μεταμεληθέντος τοῦ υἱοῦ δεικνύει τὴν πρὸς αὐτὸν μεγίστην εὐσπλαχνίαν, καὶ θεωρήσας αὐτὸν ἐπιστρέφοντα καὶ μετανοοῦντα ἀληθῶς, δὲν ἐνθυμεῖται τὴν ἄκραν σκληροκαρδίαν τοῦ υἱοῦ του, ἀλλ' εὐσπλαγχνίζεται αὐτόν, καὶ φιλανθρωπῶς τὸν ὑποδέχεται, οὐχὶ μόνον εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἀγκάλας, περὶ πρῶτον ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, διατάττει νὰ ἐκβάλῃσιν τὴν στείλῃν τὴν πρώτην, καὶ νὰ θοσιάσῃσιν χάριν τῆς ἐπιστροφῆς του τὸν μάσχον τὸν σιτευτόν. Ὁ πρεσβύτερος παραπονεῖται ἐν τούτῳ κατὰ τοῦ πατρὸς ὀργιζόμενος, ὁ δὲ πατήρ δεικνύων τὴν φιλοστοργίαν του, καὶ τὸν δίκαιον καταπραΰνει, καὶ τὸν ἁμαρτωλὸν εὐσπλαγχνίζεται, οὐδενὸς φειδόμενος, ἀλλὰ πάντα παραβλέπων χαίρει εἰς τὴν ἐπιστροφήν τοῦ ἀποπλανηθέντος καὶ ἤδη ἐπιστρέψαντος, καὶ ὡς φιλόστοργος πατήρ δέχεται τοῦτον φιλανθρωπῶς μεγίστην ἀποδεικνύων. Τοσαύτη καὶ τελικαύτη εἶναι ἡ φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ, ὅστις οὐδέποτε θέλει τὴν ἀπώλειαν, τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἀλλὰ χαίρει εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἐπιστρέφοντος καὶ μετανοοῦντος πλάσματός του. Καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν δὲ, λέγει ὁ αὐτὸς Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, πᾶσα γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι» (Λουκ. ιε'. 10) Καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ ἀρέσκεια ἡ ἐκ τῆς μετανοίας τῶν ἐν δυστυχίαις ἐπικαλουμένων τὴν εὐσπλαχνίαν τοῦ Θεοῦ.

Ἄς ἐξετάσωμεν δὲ τώρα ὅποιαν εὐγνωμοσύνην χρειώται

ἕκαστος ἡμῶν εὐεργετούμενος, καὶ ὁ ἀπολαμβάνων τὴν τοῦ Θεοῦ φιlanθρωπίαν καὶ εὐσπλαχνίαν. Τοιοῦτος πρέπει νὰ ᾖ καὶ ὁ παρ' ἄλλου εὐεργετηθεὶς, ὅστις χρεωστέϊ νὰ κάμῃ τοῦτο εἰς τὸν ὁμοίον του ἄνθρωπον. Αὐτὸς δὲ ὁ φιlanθρωπος Θεὸς, ὡς ἐγγυητὴς ὑπόσχεται νὰ ἀποδώσῃ εἰς ἕνα ἕκαστον ἡμῶν ἀναλόγως τῆς τοιαύτης εὐεργεσίας του· λέγει δὲ καὶ εἰς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ Εὐαγγέλιον, «ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται» (Ματθ. ι. 40). Οἱ δὲ βοηθούμενοι καὶ ἀπολαύοντες τὴν εὐεργεσίαν οὐ μόνον ὀφείλουσι νὰ σέβωνται καὶ ἀγαπῶσι τὸν εὐεργέτην, ἀλλὰ καὶ τὰ ἴδια αὐτοῦ τέχνα καὶ τὴν σύζυγόν του νὰ συμβουλευῇ, καὶ νὰ παραγγέλλῃ εἰς αὐτοὺς νὰ ᾖ εὐγνώμονες πρὸς τὸν εὐεργετήσαντα, καὶ ὅπου ἤθελον εὑρεθῇ, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ ἐν τοῖς εἰκοῖς, νὰ κηρύττωσι τὴν εὐεργεσίαν τοῦ εὐεργετήσαντος αὐτοῦ, ἐξ οὗ μεγάλας ὠφελοῦνται αὐτοὶ τε καὶ ὁ εὐεργετῶν αὐτόν· ἂν καὶ ὁ εὐεργετῶν δὲν πρέπει νὰ ἀπαιτῇ τὸ τοιοῦτον, διότι καὶ ὁ Κ. Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν εἰς τὸν πατέρα τῆς παρ' αὐτοῦ ἀνασταθείσης θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου, μηδενὶ τοῦτο εἶπατε. Καὶ εἰ μὲν εἶναι ἱατρός, ὁ θεραπεύων τοὺς πτωχοὺς ἀσθενεῖς δωρεάν, καθίσταται σεβαστὸς καὶ ἐπιζήτητος, εἰ δὲ ἱερεὺς ἢ διδάσκαλος τοσοῦτω περισσότερον, εἰ δὲ ἐπιστῇ μὴν καὶ συνήγορος, δικαστικὸς, πολὺ περισσότερον, διότι ἂν ἐν ἄλλοις οὐ δύναται ἀπολαμβάνειν, ἐκ τοῦ εὐεργετηθέντος ὁμῶς ἔχει τὴν ὠφέλειαν, ὅτε καὶ παρὰ Θεῷ καὶ παρὰ ἀνθρώποις εὐρίσκει χάριν καὶ ἔπαινον, καὶ ἀκούει ὅτε ἑκατονταπλασίως παρὰ Θεοῦ λήψεται, καὶ παρὰ πάντων μακαρίζεται, ὅτε εὐεργέτησεν ἐκεῖνος τὸν δεῖνα ἢ τὸν ἄλλον πένητα καὶ ἀσθενῆ. Διὰ τοῦτο πάντοτε ὁ εὐεργετούμενος, ἐν μάλιστα ὀφείλει τὴν ζωὴν του, τὴν ὑπαρξίν του, μὴ δυνάμενος ἄλλως νὰ φανῇ εὐγνώμων πρὸς τὸν εὐεργετήσαντα, τότε ὀφείλει νὰ κηρύττῃ πρὸς πάντας τὴν εὐεργεσίαν τὴν ὁποῖαν ἔλαβε· διὰ δὲ τὴν μετὰ θάνατον ἀπολαυσιν τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν, αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς θέλει ἀποδώσῃ πρὸς αὐτὸν χίλιοπλασίως ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἀψευδῆ αὐτοῦ ἐπαγγελίαν.

Βλέπομεν λοιπὸν, τέχνα μου, τὴν μεγάλην ὠφέλειαν τὴν προερχομένην ἐκ τοῦ εὐεργετεῖν, καὶ ὡς ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ γενόμεθα καὶ ἡμεῖς εὐσπλαχνοὶ καὶ φιlanθρωποι, ὅπως ἀξιωθῶμεν ὥσπερ ὁ ἄσωτος υἱὸς τῆς εὐσπλαχνίας τοῦ Θεοῦ, ὅστις γενόμενος Ἰλεος πρὸς ἡμᾶς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ἐνδύσθῃ

ἡμᾶς τὴν πρώτην στολὴν τῆς υἰοθεσίας, τὴν ὁποίαν δυστυχῶς ἐμολύναμεν μὲ τὰς καθημερινὰς ἁμαρτίας μας.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΣ'

ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ.

« Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἑλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε ».

(Ματθ. κεφ. κτ', στίχ. 40.)

Περὶ τῆς ὑπὲρ τοῦ πλησίου ἐγγυήσεως.

Τοῦ ἀνθρώπου ἁμαρτήσαντος, καὶ ὡς ἐκ τούτου καταδικασθέντος, οὐδεὶς ἐδύνατο νὰ ἀπαλλάξῃ τοῦτον ἐκ τῆς καταδίκης, διότι πάντες ἅπαξ παραμελήσαντες τὴν στιγμήν τῆς ἀρετῆς ἀπώλεσαν αὐτήν, διότι προτιθέμενοι ἵνα ἐκπληρώσουν ταύτην, εἰς ἄλλην στιγμήν παραμέλισαν τὴν ἀγαθοεργίαν τῆς ὥρας ἐκείνης καὶ οὕτως ἐφεξῆς προσθέσαντες λοιπὸν βάρος ἐπὶ τοῦ βάρους καὶ ἁμαρτίαν ἐπὶ τῆς ἁμαρτίας, οὐκ ἠδύνατο οὐ μόνον τὰ τῶν ἄλλων ν' ἀναλάβωσιν ἐπάνω αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἴδια αὐτῶν ἁμαρτήματα, διότι ἅπαξ κατεφρόνησαν τὴν ἐπωφελεῖ ἐκείνην τῆς ἀρετῆς στιγμήν ἣτον λοιπὸν ἀνάγκη ὅπως ἔλθῃ, ὁ μὴ ἔχων ἐφ' ἑαυτοῦ βάρος νὰ σηκώσῃ τὰ τῶν ἄλλων, ὅστις καὶ διδάξει ἡμᾶς τοῦτο ποιεῖν. Πῶς λοιπὸν ταῦτο θέλωμεν πράξῃ, τοῦτο σήμερον ὑμᾶς θέλωμεν διδάξῃ, ἐπικαλούμενοι τὴν Θεῖαν βοήθειαν.

Ὡ τῆς δεξιᾶ σου τοῦ Πέτρου τὴν δειλίαν ἀφαιρέσας καὶ δύναμιν πίστεως καὶ ἀρετῆς πρὸς αὐτὸν ἐμβαλὼν, καὶ τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας τοῦ Κόσμου ἐπ' ὤμων σου ἄραι. Σὺ οἶδάξόν με ὅπως ἀγῶ δυνηθῶ τὸν τρόπον τοῦ βαστάζειν τὰ τῶν ἄλλων βάρυτα πραγματευθῶ.

Ὑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ, ὃν τινων τὸ βάρος τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος ὁ Θεὸς ἀφῆρσεν, ἀκούσατέ μοι προσεκτικῶς.

« Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἑλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε ».

Πιεζόμενος ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τοῦ βάρους τῆς παροχοῆς καὶ τῆς ἁμαρτίας, διετέλει προσθέτων ἁμαρτίαν ἐπὶ ἁμαρτίας,

ἄτε ἅπαξ παραβὰς τὸν νόμον τῆς ὑπακοῆς, οὐδεὶς ἐδύνατο νὰ ἀφαιρέσῃ καὶ νὰ ἐκπλύνῃ τὰ τῆς ἁμαρτίας βάρος, τοῦτο ὁ δημιουργὸς ἰδὼν καὶ τὸ πλάσμα λυπηθεὶς, καταβαίνει αὐτὸς ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ τὴν ἁμαρτίαν λαμβάνει, καὶ τὸν ἁμαρτήσαντα ἐλευθερεῖ, καὶ τὸν τρόπον τοῦτον διδάσκει εἰς πάντας, ὡς καὶ τὸ σημερινὸν Ἱερὸν Εὐαγγέλιον διδάσκει ἡμᾶς, λέγων.

« Ἐφ' ὅσον ποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, ἔμοι ἐποιήσατε ».

Ἀλλὰ τίς ἐξ ὧν ποιεῖ οὕτως; ἐν ᾧ πάντες κατακρίνωμεν τὸν ἄλλον, καὶ οὐδεὶς βοηθεῖ τὸν πλησίον του, ἀλλ' οὐδὲ συγχωρεῖ αὐτὸν ἐν γνώσει, ἢ ἐν ἀγνοίᾳ πράξαντες, ἀλλ' οὐδὲ συμπαθοῦμεν ὑπὲρ αὐτῶν, οὐδὲ ἀναλαμβάνομεν τὸ χρέος δυστυχῶν οἰκογενειῶν, οὐδὲ ἐνδύομεν ποτὲ τοὺς γυμνοὺς, ἢ τρέφομεν τοὺς πεινῶντας, καὶ σώζομεν κινδυνεύοντας, οὐδὲ ἐγγυώμεθα ὑπὲρ τῶν δυστυχούντων, ἄροντας τὸν σταυρὸν ὑπὲρ τῶν δυστυχούντων, ἀληθῶς μακρὰν ὑπάρχομεν τῶν τοιούτων ἀρετῶν, ἀλλὰ καὶ κατακρίνομεν τοὺς ἁμαρτήσαντας, καταπιέζοντες τοὺς ὀφειλέτας μας, καὶ οὐδεμίαν στιγμὴν παύομεν ἁμαρτάνοντες.

Πρὸς ποῖον σκοπὸν λοιπὸν τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον σήμερον διδάσκει λέγει, ὅτι ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων ἔμοι ἐποιήσατε, ἡμεῖς διαστρέφωμεν πρὸς τὸ πονηρὸν τὸν ἀγαθὸν τοῦτον σκοπὸν, ὃ μὴ γένοιτο, ὃ μὴ μεταποιήσωμεν τὸ γλυκὺ καὶ πικρὸν, τὸ εὐάρεστον, εἰς δυσάρεστον, τὸ ὠφέλιμον εἰς ἐπιζήμιον. Ἐλθετε πάντες ἐν ἀγάπῃ ὑπὲρ ἀλλήλων φροντίζοντες τὰ βάρη ἀλλήλων βαστάζοντες, ἵνα καὶ ὁ Θεὸς βαστάσῃ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ οὕτως βαστάσῃ ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ τὸ βάρος τῶν ἁσომῶν ἡμῶν, καὶ προσαγάγῃ ἡμᾶς ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἀπαλλαχθέντες τῶν ἁμαρτιῶν μας, τότε ἀξιωθησόμεθα καὶ τῆς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ παραστάσεως, καὶ ἀκούσωμεν τὴν δικαίαν αὐτοῦ ἀπόφασιν λέγων. Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν Βασιλείαν. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΟΦΑΓΟΥ.

α "Όταν δὲ νηστεύητε μὴ γίνεσθε, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί, ἀφανίζονσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ἡμῖν, ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. »

(Ματθ. ἡ. σιγ. 16).

Περὶ νηστείας.

Διαυγὲς ἡμῖν παράδειγμα τῆς νηστείας φέρει δὲ ὁ διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ παραδείγματος τὸ ὕψος καὶ τὴν ἀνάγκην αὐτῆς, καὶ τὴν ἐκ ταύτης ὠφέλειν καταδείξας· « μὴ νηστεύετε, λέγει, ὡς ὑποκριταί. » Μεγαλοπρεπὴς λέγομεν καὶ ἐπωφελὴς ὁ λόγος εὗτος· καὶ ἵνα τοῦτο σαφέστερον δηλωθῇ, διαιροῦμεν τὸν λόγον εἰς δύο μέρη, εἰς τὴν ἀρετὴν τῆς νηστείας, καὶ εἰς τὸν ἐκ ταύτης προερχόμενον μισθόν· παρακαλοῦντες πρῶτον αὐτὸν τὸν παντὸς καλοῦ δοτῆρα, καὶ εὐεργέτην Χριστὸν, ὅπως πέμψῃ ἡμῖν τὴν ἀνωθεν αὐτοῦ βοήθειαν ἐπὶ τὸ μέγα τοῦτο καὶ ὅλως ἀποστολικὸν ἔργον.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ τεσσαράκοντα ἡμέρας νηστεύσας ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀνάγκης ἢ ἁμαρτίας, ἀλλ' ὡς παράδειγμα τοῖς εἰς σὲ πιστεύουσιν τοῦτο πράξας, φώτισόν με, ὅπως διδάξω πρὸς τοὺς ἀκροατάς μου τὴν ὠφέλειαν τὴν ἐκ τῆς νηστείας προερχομένην, καὶ ταύτην μετὰ προθυμίας τοῦ λοιποῦ πράττωσιν ὡς ὁπαδοί σου.

Ἕμεῖς δὲ ἀγαπητὰ τέκνα, εὐσεβεῖς χριστιανοὶ οἱ μέλλοντες εἰσελθεῖν εἰς τὸν νέον τοῦτον τῆς ἀρετῆς ἀγῶνα, τοῦ ὁποῦ αἶθρον κεῖται ὁ μισθὸς τῆς ἀνταποδόσεως, προσέξατε εὐμενῶς ὅπως ἀκούσητε πρὸς τὰ μέσα τὰ ὁποῖα μεταχειρίζεται ὁ Διάβολος ἵνα ἀποστερήσῃ ἡμᾶς τοῦ μισθοῦ τούτου, καὶ ἀπ' ἐναντίας ποῖα τὰ θεῖα ὅπλα δι' ὧν θέλετε καταβάλλει αὐτόν.

α "Όταν νηστεύητε μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί, ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτὰ, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες. »

"Ότι τὴν νηστείαν, ἀγαπητὰ τέκνα, ὑπέδειξεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἀνθρώπον, τοῦτο πάντες γινώσκομεν, διότι αὐτὸς ὁ Θεὸς ὅστις ἐδημιούργησε τὰ πάντα, καὶ τοῦ παντὸς νομοθετὴς ὑπάρχει, τὸ ἐβεβαίωσε διὰ τῆς πρὸς τὸν Ἀδὰμ ἐντολῆς· « ἐκ τῶν πάντων ἐξ-

λου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ φάγεσθε, ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν οὐ φάγεσθε, ἥ δ' ἂν ἡμέρα φάγηται θανάτῳ ἀποθανεῖσθε » (Γεν. β'. 17). Νηστεῖαν προσέτι ἐπιβάλλει εἰς τοὺς ἐξ Αἰγύπτου μέλλοντας ἐξελεῖν Ἰουδαίους. Νηστεύει ὁ Μωϋσῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας, διὰ τοῦτο λαμβάνει τὸν θεῖον νόμον. Νηστεύει ὁ Ἡλίας νηστεῖαν δι' ἧς ἀπέκλεισε τοὺς οὐρανοὺς τρία καὶ ἡμισυ ἔτη μὴ βρέχων ἐπὶ τῆς γῆς. Νηστεύει Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς, τελευταῖον καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ἔδωκεν ἡμῖν λαμπρὸν παράδειγμα τῆς νηστείας, νηστεύσας τεσσαράκοντα ἡμέρας. Ἡ νηστεία, λέγει ὁ μέγας Βασίλειος, εἶναι ὁ στολισμὸς τῆς πολιτείας, « ἡ νηστεία σώματα ῥώννυσι, καὶ ἀσθενεῖς ὑγιαίνει, ἡ νηστεία τιμιωτέρα ἐστὶ τῆς κραιπλῆς ». Ἀλλὰ νηστεῖαν πάντες ὡς μὴ λογιζόμεθα τὸ μὴ τρώγειν ποικίλα ἐδέσματα, ἢ τὴν ἀπομάκρυνσιν διαφόρων συσσιτίων, ἀλλὰ πάντων τῶν παθῶν τὴν καταφρόνησιν. Νηστεῖαν λοιπὸν οὐχὶ διαβολικὴν, οὐχὶ Φαρισαϊκὴν, καθὼς ὁ Φαρισαῖος ὅστις ἔκαυχᾶτο ὅτι νηστεύει δις τῆς ἑβδομάδος, καὶ ἔπειτα κατέκρινε τὸν Τελώνην καὶ πάντα ἄλλον· οὐχὶ νηστεῖαν ὑποκριτικὴν καὶ πρὸς τὸ θεαθῆναι, ἀλλὰ νηστεῖαν τῆς ἐλεημοσύνης, ἐξ ἧς ἐκ τῶν ἐνόντων δίδομεν πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς καὶ χρεῖαν ἔχοντας.

Καὶ τότε βλέπων ἡμᾶς ὁ ἀνθρωποκτόνος διάβολος ἐκπληροῦντα τὸν τῆς νηστείας νόμον, φθονεῖ καὶ λυπεῖται διὰ τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς τὴν ὁποίαν πιστευόμεθα, καὶ διὰ τοῦτο θέλων νὰ σύρῃ ἡμᾶς εἰς τὴν ἀπώλειαν, ποτὲ μὲν εἰς ὑπερηφάνειαν μᾶς ἐπαίρει, ὅτι νηστεύομεν, πολλάκις δὲ εἰς βλασφημίαν παρακινεῖ ὡς μὴ εὐρίσκοντες ἀρμόδια εἰς τὴν ὄρεξιν ἡμῶν βρώματα νηστῆσιμα, ἄλλοτε πάλιν εἰς πολυφαγίαν νηστησίμων φαγητῶν, ἅτινα τρώγοντες μεθύομεν, καὶ εἰς κραιπλήν παραδιδόμεθα, ἄλλοτε εἰς ἀρπιαγὰς καὶ κλοπὰς, δι' ὧν καὶ τῆς νηστείας τὸν μισθὸν ἀφανίζομεν, καὶ τὸν Θεὸν ἐμπαίζομεν· καὶ ἄλλοτε καταφρονοῦμεν τοὺς μὴ νηστεύοντας καὶ κατηγοροῦμεν αὐτοὺς ὡς ἁμαρτάνοντας, ὡς παραβάτας τῶν κανόνων, μὴ συλλογιζόμενοι τὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου Θεῶν λόγων· « Ζὺ τίς εἰ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην » ; (1).

Ἡ νηστεία δὲν εἶναι ἔργον τῶν θείων Πατέρων, ἀλλ' αὐ-

τοῦ τοῦ δημιουργοῦ Θεοῦ, ὅστις ἀμέσως διέταξε τοὺς πρωτοπλάστους νὰ μὴ φάγωσιν ἀπὸ τὸν καρπὸν τοῦ ἀπηγορευμένου δένδρου: Ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ Παραδείσῳ βρώσει φαγῇ, ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ». (1) Διὰ τοῦτο καὶ ὁ πρῶτος προφήτης τοῦ Ἰσραὴλ ὁ Μωϋσῆς διέταξεν αὐτὴν, καθὼς καὶ ὅλοι οἱ προφῆται ἐπέβαλον αὐτὴν εἰς τὸν ἑβραϊκὸν λαόν, καὶ αὐτὸς ὁ θεάνθρωπος κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τὸ βάπτισμα ἐλθὼν εἰς τὴν ἔρημον ἐνήστευσεν (ἀνευ τινὸς ἀνάγκης, οὐδὲ δι' ἁμαρτίας ἐξιλέωσιν) τεσσαράκοντα ἡμερονύκτια· καὶ μετ' αὐτὸν οἱ θεοὶ Μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Ἀπόστολοι ἐκανόνισαν καὶ ἐθέσπισαν τὰ περὶ νηστείας, καὶ μετ' αὐτοὺς αἱ ἱεραὶ καὶ σεπταὶ σύνοδοι, καὶ πάντες οἱ θεοὶ πατέρες τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας. Πάντες λοιπὸν οἱ καταφρονοῦντες τὴν νηστείαν ἀρνοῦνται αὐτὸν τὸν Θεόν. Ὅσοι δὲ πάλιν νηστεύουσιν καθ' ὑπόκρισιν κολάζονται, διότι ἀληθῆς νηστεία εἶναι ἡ ἀπονέκρωσις πάντων τῶν παθῶν μας, καὶ οὐ μόνον δὲν ὠφελοῦνται, ἀλλὰ καὶ θέλουσι κατακριθῇ. Διὸ ὅταν νηστεύωμεν οἰκόμεν νὰ τηρῶμεν τοὺς τύπους καὶ τὰς παραδόσεις τῆς ἀληθινῆς ἱερᾶς νηστείας, καὶ νὰ προσέχωμεν μήπως ὁ διάβολος περιπλέξῃ ἡμᾶς εἰς τὸν κρημνὸν τῆς υπερηφανείας, καὶ οὐχὶ μετὰ ὑπομονῆς καὶ ταπεινότητος, μέχρις οὗ νικήσωμεν τὰ πάντα.

Ἐὰν δὲ ἐξ ἐναντίας δὲν πράξωμεν εὐτος, ἀλλὰ διὰ τῆς κατακρίσεως καὶ διὰ τῆς συκοφαντίας, καὶ δι' αὐτῆς τῆς πολυφαγίας ἀλλαγὴν βρωμάτων ἀντὶ νηστείας μετέλθωμεν, δὲν θέλομεν λάβει παρὰ Θεοῦ τὸν εἰς τοὺς πραγματικῶς νηστεύοντας ἀποδιδόμενον μισθόν.

Ταῦτα λοιπὸν, ἀδελφοί, εἶναι τὰ ὅπλα κατὰ τοῦ διαβόλου· ταῦτα εἶναι τὰ ὅπλα ἡμῶν τὰ ὅπερ μεταχειριζόμενοι εἰς τὸ ἐνδοξον τοῦτο στάδιον τῆς τεσσαρακονθήμερου νηστείας θέλομεν νικήσει καὶ θέλομεν γευθῇ μετὰ χαρᾶς τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Τίς δὲ οὗτος ὁ σιτευτὸς μόσχος; εὐτὸς ἐστὶν ὁ μισθός, τὸν ὅποιον ἀποστεροῦνται οἱ ὑποκριταί, οἱ ἀπέχοντες τὸν μισθὸν αὐτῶν. Ἄς προσέχωμεν λοιπὸν τέκνα καὶ ἀδελφοί, ἄς προσέχωμεν ὅπως μὴ εἰς μάτην ἀγωνισάμενοι ἀποδειχθῶμεν ἀνάξιτοι τοῦ μισθοῦ, λέγοντες διὰ τῆς ἀπαλαύσεως τοῦ θεοῦ μυ-

στηρίου τῆς μεταλήψεως, τοῦ μισθοῦ τῆς ἐκ δεξιῶν τοῦ μισθοποδοῦτου κριτοῦ κατατάξεως, διότι εὐτός ἐστιν ὁ ἀληθὴς καὶ ἀνεκτίμητος μισθός. Τούτου θέλομεν ἀπολαύσει ἀγωνισθέντες τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς νηστείας, καὶ θέλομεν ἀξιωθῆ καὶ τῆς οὐρανίου τοῦ Θεοῦ Βασιλείας. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ.

α' Ο Θεὸς εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμι ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων.
(Λουκ. Εἰρ. 14. σελ. 13).

Περὶ ὑπερηφανείας καὶ ὑψηλοφροσύνης.

Θέλων ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὡς καρδιογνώστης γινώσκων ὅτι ἡ ὑψηλοφροσύνη ἀντίκειται εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου. Παραβολικῶς διδάσκει σήμερον ἡμᾶς τοῦ ὑψηλόφρονος νομοδιδασκάλου Φαρισαίου τὴν παραβολὴν ὑποκρινομένου τὸν ἐνάρετον καὶ δίκαιον, διὸ καὶ καυχώμενος προσευχόμενος ἔλεγεν, « ὁ Θεὸς εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμι ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων κλπ. » τοῦ δὲ Τελώνου τὴν ταπεινοφροσύνην, δι' ἧς παρὰ Θεοῦ ἐδικαιώθη, διὸ εὐκαίρον σήμερον διδάξει ὑμᾶς περὶ τῆς κατηραμένης ὑψηλοφροσύνης, δι' ἧς ὁ πρῶτος τῶν οὐρανίων Ἀγγέλων κατεδικάσθη καὶ ἐγένετο Διάβολος.

Φιλάνθρωπε Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος σου τὴν ταπείνωσιν ἔργῳ καὶ λόγῳ διδάξας, φώτισόν με ὅπως καγὼ διδάξω τοὺς ἀκροατάς μου τὴν ἐπωφελεῖ ἀρετὴν τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ τὴν ἐκ ταύτης ὠφέλειαν.

Καρδιογνώστα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ ἐξ οὐρανοῦ καταβὰς διὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου σωτηρίαν, καὶ μορφήν δούλου λαβὼν, φώτισον καὶ ἐμὲ τὸν ὑπηρέτην τοῦ θεοῦ λόγου σου, ὅπως σήμερον διδάξω εἰς τοὺς εὐσεβεῖς ἀκροατάς μου τὴν σωτήριον ἀρετὴν τῆς ταπεινώσεως δι' ἧς ὁ Τελώνης ἐδικαιώθη.

Ἑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητά, χαρίσατέ μοι εὐμενῇ ἀκρόασιν.

α' Ο Θεὸς εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμι ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ ὑψηλόφρων αὕτη προσευχὴ ἀνόητος καὶ ἀπερίσκεπτος μᾶλ-

λον φαίνεται, διότι πᾶσα μεγαλοφροσύνη, ὄνειδος ἐστὶ, καὶ ἐὰν ἐκάστη ἀπενενοημένη λέξις θελήσωμεν ἐξετάσαι, οὐδὲν ἄλλο τίς βλέπει, εἰμὶ ἀνοήτου καὶ ὑπερηφάνου ἀλαζωνείαν, διό καὶ ὁ Φαρισαῖος ὡς ἄφρων καὶ ἀλαζών, κατεδικάσθη παρὰ Θεοῦ ἐπαινέσας τὸν ἑαυτὸν του ὡς ἐνάρητον καὶ δίκαιον, καὶ καταδικάζει ὅλους τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὡς ἁμαρτωλοὺς, καθὼς καὶ αὐτὸν τὸν Τελώνην «ἡ καὶ ὡς οὗτος ὁ Τελώνης».

Ὁ δὲ Τελώνης ταπεινούμενος, εἰς γῆν τὴν κεφαλὴν τοῦ κύπτων, καὶ τὸ στήθος του τύπτον, ὡς γέμων ἀνομίας, καὶ ὡς ἄξιος καταδίκης, μεγαλοφώνως ἔλεγεν· «ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ».

Οὐδὲν λοιπὸν κακὸν ἴσον ὑψηλοφροσύνης, διότι διάβολον τὸν ἄνθρωπον ἐργάζεται, ὑβριστὴν, καὶ βλάβημον, ἐπίσκοπον καὶ φθονερὸν, καὶ οὐδὲν κοσμικὸν ἀγαθὸν δύναται εὐχαριστήσαι αὐτὸν, ὅσων γὰρ ἀγαθῶν δύναται ἀπολαῦσαι, τοσούτῳ πλείονων ἐπιθυμεῖ, πάθος γάρ ἐστι, πάθος δὲ ὅρον οὐκ ἔχοντα, τότε δὲ μόνον, ἵσταται ὅταν ὁ θάνατος ἔλθῃ πρὸς αὐτὸν, ἀκρινώνητος γάρ ἐστι καὶ ἄφιλος, ἐν ᾧ ἡ φύσις κατεσκεύασεν αὐτὸν, οὐχ ὡς τὰ μονωτικὰ θηρία, ἀλλ' ὡς ἀγελαῖα συνέμα καὶ κοινωνικά, ἵνα μὴ ἑαυτῷ ζῇ μόνω, ἀλλὰ καὶ πατρὶ καὶ μητρὶ, καὶ ἀδελφοῖς, καὶ γυναικὶ, καὶ τέκνοις, καὶ συγγενεῦσι, καὶ φίλοις, καὶ δημόταις, καὶ πατρίδι, καὶ ὁμαφύλοις καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις, εἰ δὲ πολὺ πρότερον τῷ Θεῷ καὶ ποιητῇ. Ἄλλ' οὐκ ἀρκέσει μοι ὁ χρόνος διηγούμενος τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα παραδείγματα, αἵτινα καὶ ὁ σημερινὸς τοῦ Εὐαγγελίου Τελώνης συλλογιζόμενος, καὶ ἀναγνωρίζων ἑαυτὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀνάξιον ἀτενίσαι καὶ ἰδεῖν εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν νεφελῶν παλιν ἐρχόμενον, γνωρίσας δὲ ὅτι ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ταπεινοὺς δίδωσι χάριν, εἰς δὲ τοὺς ὑπερηφάνους ἀντιτίσσεται, προσπίπτει καὶ ζητεῖ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, μεγαλοφώνως κράζων· «ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ».

Μόνῃ λοιπὸν ἡ ἀρετὴ τῆς ταπεινοφροσύνης, ἡμπορεῖ νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὰ αἰώνια δεσμὰ τῆς αἰωνίου καταδίκης, συνενωμένη οὖσα μὲτας τὰς ἄλλας ἀρετὰς τῶν καλῶν ἔργων, ἡ δὲ ὑψηλοφροσύνη, ἡ καταδικάσασα οὐχὶ μόνον τὸν σημερινόν τοῦ Εὐαγγελίου Φαρισαῖον, ἀλλὰ πολλοὺς ἄλλους ἀναριθμήτους, ἂν καὶ ἔχωσι καὶ τινὰς ἀρετὰς, καθὼς πραγματικῶς καὶ

ὁ Φαρισαῖος ἐδύνατο νὰ ἔχῃ καὶ ἀρετὰς τινάς, διότι ἦτο νομο-
διδάσκαλος διδάσκων εἰς τὸν Ἑβραϊκὸν λαὸν τὸν νόμον τοῦ
Θεοῦ, ἀλλ' ἡ ὑψηλοφροσύνη του ἐγένετο πρόξενος τῆς αἰωνίου
αὐτοῦ καταδίκης.

Καὶ ὑμεῖς τέκνα προσέξατε μὴ πάθῃτε τὸ ἴδιον, ἂν καὶ πολ-
λάκις κάμνετε ἔργα ἀγαθὰ, ἂν καὶ καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ἐρ-
χεσθε εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον ναὸν εἰς προσευχὴν, καὶ ἀκρόασιν
τοῦ Θεοῦ λόγου. Ἀλλ' ὅμως προσέξατε μήπως ποτὲ εἶπητε
ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ τῷ νῷ, μήπως διὰ τῆς γλώσσης καὶ τῶν χει-
λέων σας, ἢ διὰ τοῦ νοῦς, ἢ τοῦ στόματος, κατακρίνεται τοὺς
ἄλλους ὡς ἁμαρτωλοὺς, καὶ τὸν ἐξυτόν σας νομίσητε δίκαιον
καὶ ἐνάρετον, ἐνῷ αἰέποτε ὀφείλομεν ἐν μεγίστῃ ταπεινότητι,
παρακαλεῖν τὸν ὑψίστον διὰ τὰς ἁμαρτίας μας, ἐνῷ πρέπει νὰ
ἀγαπῶμεν καὶ συμβοηθῶμεν τὸν πλησίον μας, τοὺς δυστυχου-
ντας ἀδελφούς μας, οὐδέποτε μισοῦντες ἢ φθονοῦντες, οὐδ' αὐ-
τοὺς τοὺς ἐχθρούς μας, ἀλλὰ καὶ συγχωροῦντες αὐτοὺς, ὅπως
καὶ αὐτὸς ἐσυγχώρησεν ἐπὶ σταυροῦ τοὺς σταυρωτάς του, καὶ
παρακάλει τὸν ἀναρχον αὐτοῦ πατέρα, λέγων· « Πάτερ, ἄφε-
ς αὐτοῖς. » (1)

Ἐὰν οὕτως ζήσωμεν καὶ φυλάξωμεν τὰς τοῦ Θεοῦ ἐντολάς,
ἐὰν μιμηθῶμεν τὴν ἐπιστροφὴν, τὴν μετάνοιαν, τοὺς στεναγ-
μοὺς καὶ τὰ δάκρυα τοῦ Τελώνου, ἐὰν συλλογισθῶμεν ὅτι τὸ
περισσότερον μέρος τῆς προσκαίρου ζωῆς ἡμῶν παρῆλθεν ἐπὶ
ματαίῳ οὐδὲν καλὸν ἔργον πράξαντες, ἀλλὰ καταφρονήσαμεν
τὸν Θεὸν διὰ τῶν παρανομιῶν καὶ ἀδικιῶν ἡμῶν, δι' ὧν θέλο-
μεν δώσῃ ἀκριθεὶ λογαρισμὸν ἐν ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς
δικαίας τοῦ Θεοῦ Κρίσεως, ἐὰν λέγω μετανοήσωμεν καὶ ἐπι-
στραφῶμεν πρὸς τὸν οὐράνιον ἡμῶν πατέρα καὶ Θεὸν ἡμῶν,
τότε θέλομεν βεβαίως ἀξιωθῇ καὶ τῆς ἀνεκλαλήτου αἰωνίου
χαρᾶς, τῆς οὐρανίου τοῦ Θεοῦ Βασιλείας, εἰς γέναιτο πάντας
ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν τῇ χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ αὐτοῦ. Ἀμήν.

Προεβέβη ἡ ὁμιλία αὕτη τοῦ Φαρισαίου, ὅπως μὴ ἐγκαταλειφθῇ ἐπὶ ματαίῳ.

(1) Λουκ. κεφ. κγ'.

ΚΥΡΙΑΚΗ Α. ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

α Ἰδε ἀληθῶς Ἰσραηλῆτης, ἐν ᾧ ὁδὸς οὐκ ἔστι οὐ.
(Ἰωάν. κεφ. α. στίχ. 48.)

Περὶ πίστεως.

Ὁ καρδιογνώστης Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, γνωρίσας τὸ ἄδολον καὶ καθαρὸν τῆς καρδίας τοῦ Ναθαναὴλ, θεωρῶν αὐτὸν ἐρχόμενον, λέγει πρὸς τοὺς παρόντας. Ἰδε ἀληθῶς Ἰσραηλῆτης, κτλ. (1)

Ἐκπλαγεῖς δὲ ὁ Ναθαναὴλ διὰ τὴν παντογνωσίαν τοῦ Ἰησοῦ, κηρύττει αὐτὸν ἀμέσως υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ Βασιλέα τοῦ Ἰσραὴλ. (2) Διὰ τοῦτο καὶ λαμβάνει εἰς ἀντιμισθίαν παρὰ τοῦ Θεοῦ τὸ μέγα ἀποστολικὸν ἀξίωμα, καὶ συγκαταριθμεῖται μετὰ τῶν δώδεκα, καὶ πρρχολουθεῖ τὸν θεῖον διδάσκαλον καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς εἰς τὸν κόσμον αὐτοῦ διαμονῆς. Μετὰ δὲ τὴν ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ ἀνάστασιν, ἐξέρχεται διαπρύσιος κήρυξ τῶν θαυμάτων, καὶ τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δοὺς ἡμῖν παράδειγμα πίστεως καὶ ὁμολογίας, ὅπως καὶ ἡμεῖς κηρύττωμεν τὴν ἀλήθειαν ἀφόδως. Ὅθεν προτιθέμενοι καὶ ἡμεῖς τὴν ταύτης κήρυξιν, ἐπικαλούμεθα αὐτοῦ τοῦ θεοῦ Ἀποστόλου τὴν πρὸς Θεὸν πρεσβεΐαν, ἵνα ἐνδυναμωθῶμεν νὰ ἀπαγγείλωμεν τὸ μέγα τοῦτο τῆς χριστιανικῆς πίστεως θαῦμα.

Οἱ τῶν πρώτων αἰώνων χριστιανοὶ τοιαύτην πίστιν εἶχον, καὶ καθαρὰν ψυχὴν, καὶ ἄδολον καρδίαν, ὅποιαν καὶ ὁ σημερινὸς Ἀπόστολος Ναθαναὴλ δι' ἧς καὶ ἡξιώθησαν ἰδεῖν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπολαύειν τὰς γλυκείας καὶ λαμπρὰς θέας τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ὄντες ἀπηλλαγμένοι τῆς ψευδοδιδασκαλίας τοῦ σκοτεινοῦ αἰῶνος τούτου, ἔχοντες ἀληθῆ εὐσέβειαν, καὶ ἀνυπόκριτον πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, διακρινόμενοι παρὰ πάντων διὰ τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς εἰλικρινοῦς αὐτῶν πίστεως, ἀδελφοὶ καὶ συμπολίται ὄντες, εὐπειθεῖς ὑπήκοοι τῶν ἡγεμόνων τῆς χώρας αὐτῶν, φιλόθεοι ἐργάται, μετερχόμενοι ἕκαστος τὸ ἴδιον πρὸς τὸ ζῆν ἐπάγγελμα, καίπερ οὐκ ἡμέλουν τῆς διδασκαλίας, ὡς αὐτὸς ὁ Παῦλος λέγει ὅτι ἐργαζόμενος τὸ ἴδιον ἐπάγγελμα ἐκήρυττε, καὶ τὴν σωτηριώδη ἀλήθειαν.

(1) Ἰωάν. κεφ. α. στίχ. 48.

(2) Αὐτόθι στίχ. 40.

Καὶ οὕτω μὲν οὗτοι ἐφέροντο. Ἡμεῖς δὲ μετὰ παρέλευσιν αἰώνων τινῶν ἐπιλαθόμενοι καὶ τοῦ ἔργου εἰς ὃπερ ἐπλάσθημεν, καὶ ὅτι ὑπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Θεοῦ ἐπλάσθημεν, καταφρονοῦντες τὰ χριστιανικὰ χρῆμα περιπατοῦμεν εἰς τὴν ὁδὸν ταύτην τῆς ἀπωλείας, εἰς ἣν περιπατοῦσιν οἱ δοῦλοι τῶν ἰδίων παθῶν καὶ ἁμαρτιῶν, ὡς γράφει ὁ προφῆτης Ἡσαΐας, οὐαὶ οἱ λέγοντες τὸ πονηρὸν καλόν, καὶ τὸ καλὸν πονηρὸν, οἱ νομίζοντες τὸ γλυκὺ πικρὸν, καὶ τὸ πικρὸν γλυκὺ, οἱ ἐν κρυφῇ βουλῇ ποιοῦντες, καὶ ἐν τῷ σκότειν τὰ ἔργα αὐτῶν, νομίζοντες ὅτι οὐδεὶς γνωρίζει αὐτὰ οὐδὲ ὁ Θεός· ὁ δὲ Ἀπόστολος Πέτρος λέγει· «ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς, παυσάσθω τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ καὶ χεῖλη αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον». (1) ὥσπερ ὁ ἄδολος Ναθαναὴλ (2) εἶπεν.

Οὕτως ἐπομένως ζῶντες καὶ πράττοντες ἐξομεν τὸν Θεὸν μεθ' ἡμῶν, καὶ οὐδένα καθ' ἡμῶν. Ἐάν δὲ περιφρονοῦντες ταῦτα, μιμηθῶμεν τοὺς ἀνθρώπους τοῦ αἰῶνος τούτου ἔχοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν τὴν πανουργίαν, διὰ δὲ τοῦ στόματος τὴν κολακείαν, ὁμνῶντες φιλίαν καὶ οὐδένα ἄλλον ἀγαπῶντες, εἰμὴ τὸν ἑαυτὸν μας, τότε ἅπασα ἡ χριστιανικὴ κοινωνία φιλονεικεῖ καὶ στασιάζει, καὶ μὴ γνωρίζουσα καὶ κηρύττουσα ὥσπερ ὁ ἄδολος Ναθαναὴλ τὸν χριστιανισμόν, ὑπὸ τοῦ ἐγωΐσμου τῆς ψευδοπαιδείας καὶ ψευδοδιδασκαλίας, εἰσάγει τὰ ὀλέθρια σκάνδαλα. Διὰ τοῦτο ζῶντες ἐν τῷ σκότειν, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι, μὴ εὐχαριστοῦντες τὸν οὐράνιον Πατέρα καὶ Θεόν, ἀντὶ νὰ κηρύττωσι τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ ὡς ὁ Ναθαναὴλ, (3) προσκυνοῦσι καὶ θύουσιν εἰς τὰς ἐπιθυμίας σαρκός. Οὐδεμία λοιπὸν ὁμοιότης ὑπάρχει μεταξὺ τῶν χριστιανῶν τῶν πρώτων αἰώνων καὶ τῶν σημερινῶν, καθ' ὅτι οἱ ἀληθεῖς τῆς πίστεως ὁπαδοί, καὶ λατρευταὶ ὑπέμενον ἀγογγύστως τὰς ὕβρεις, τοὺς διωγμούς, καὶ αὐτὸν τὸν ὑπερὸν θάνατον.

Ἄς προσέξωμεν λοιπὸν, ἀδελφοί, ἃς προσέξωμεν μὴ ἀνεπαισθήτως γεννῶμεν εἰδωλολάτραι, καὶ ἀντὶ λίθων καὶ ξύλων, χρυσοῦ καὶ ἀργύρου τῶν παλαιῶν εἰδωλολατρῶν, ἃν καὶ πολλοὶ σήμερον προσκυνοῦσι μᾶλλον τὸν χρυσόν, ἢ τὸν Χριστόν, πλανηθῶμεν προσκυνεῦντες τὰ ἴδια ἡμῶν πάθη, καὶ ἀντὶ

(1) Πέτρ. ἐπιστ. 2. κεφ. γ'. στίχ. 10.

(2) Ἰωάν. κεφ. 4 στίχ. 49 Ἦθεν μὴ γινώσκετε;

(3) Ἰωάν. κεφ. 4 εἰς τὰ αὐτὰ. Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ κλπ.

τῆς εἰλικρινείας καὶ ἀθωότητος, προτιμήσωμεν, καὶ παραδεχθῶμεν τὴν δολιότητα καὶ ἀπάτην, καὶ ἀντὶ τῆς χριστιανικῆς ταπεινώσεως, τὰς τιμὰς τοῦ κόσμου τούτου, τὰς προσκαίρους δόξας, τὰς ἀνωφελεῖς διασκεδάσεις, καὶ καταντήσωμεν νὰ προσκυνῶμεν οὐχὶ πλέον λίθους, ἀλλ' ἡδυπάθειαν, καὶ μῖσος, καὶ ἔχθραν, ἐνῶ διὰ νὰ ἀπολαύσωμεν τῆς οὐρανίου Βασιλείας πρέπει νὰ ἔχωμεν τὴν ἀδολον τοῦ Ναθαναὴλ καρδίαν. Γένοιτο.

ΕΤΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

« Εὐρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ, ὃν ἔγραψε Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ Προφῆται, εὐρίσκομεν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ, τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. »

(Ἰωάν. Κεφ. 4, στιχ. 46).

Περὶ ζήλου θρησκευτικοῦ.

Μόνῃ ἡ χριστιανικὴ θρησκεία εἶναι ἐκείνη ἣτις τὸν ταπεινὸν καθιστᾷ ὑπερήφανον, καὶ τὸν ὑπερήφανον ταπεινὸν, διὰ τῆς πίστεως θαλάσσας πλέομεν, νέον κόσμον ἀνακαλύπτομεν, ὄρη μετακινούμεν, καὶ τέλος νέαν ὅλην μορφήν δίδωμεν, καὶ τοιαῦτα παραδείγματα ἀρκετὰ ἡ ἱερὰ ἱστορία ἡμᾶς διδάσκει, διὰ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν πίστεως, ὃ Ἀπόστολος Πέτρος ὡς εἰς ξηρὰν γῆν τὴν θάλασσαν περιεπάτησεν, οἱ δὲ λοιποὶ καθ' ὅλον τὸν κόσμον τὸν χριστιανισμόν καθύδρισαν, καὶ εἰ ἅλιεις τῶν ἰχθύων, ἀνθρώπους ἀγρεύουσιν, καθὼς προσῆκε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἅλιεις ἀνθρώπων. (1)

Ἐλθετε λοιπὸν πάντες ζηλώσαντες αὐτοὺς, ἀκολουθήσωμεν τισεύοντες ὅτι καὶ ἡμεῖς τοιαῦτα καὶ μείζονα ἔργα ποιήσωμεν. Πῶς ὅμως εἰς τὸ τοιοῦτον τέλος θέλομεν φθάσει, τοῦτο θέλομεν σήμερον διδάξαι ὑμᾶς, τὴν θείαν ἐπικαλούμενος ἀντίληψιν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς, ὁ τῷ Πατρὶ ὑπακούσας διὰ τῆς πίστεως, καὶ χάριν αὐτῆς ἀναρτηθεὶς εἰς τὸν Σταυρὸν, ἵνα τὸ μεγαλεῖον τῆς πίστεως καταδείξῃς, καὶ πᾶσαν ἀμφιβολίαν ἀρῇς,

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βεροῖου

φώτισόν με, ὅπως καὶ γὼ ἔχων τὴν αὐτὴν πίστιν, καταδείξω τὴν ἐκ ταύτης μεγίστην ὠφέλειαν.

Ἑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ, ὅσοι ἐκ τῶν γονέων σας ἐδιδάχθητε τὴν πατρίαν πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῶν πίστιν, καὶ καλεῖσθε ὁ-θι-δοῦχοι χριστιανοί, ἀκούσατέ μου εἰς τὸ σπουδαῖον τοῦτο τῆς πίστεως κεφάλαιον.

«Ὁν ἔγραψε Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ Προφῆται.»

Ὡς ἄνθρωπος γεννηθεὶς ἐν τῷ κόσμῳ, ὡς ἄνθρωπος μὴ μαθὼν τὴν τοῦ κόσμου σοφίαν, ὡς ἄνθρωπος περιβεβλημένος σάρκα, ὡς ἄνθρωπος ἔχων τὸν τέκτονα Ἰωσήφ νομιζόμενον πατέρα, καὶ εἰς τὴν ἰδίαν τοῦ ἀνθρώπου δύναμιν ἀμφιβάλλων, εἰς δὲ τὴν θεῖαν δύναμιν ἔχων πάσας τὰς ἐλπίδας, καὶ εὐχαρίστως θέλων γίγνεσθαι τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς Του, ὅπως τοῖς ἀνθρώποις καταδείξῃ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν, διὰ τοῦτο καὶ τοὺς πλέον ἀπλουστερεύς ὡς μαθητὰς παραλαμβάνεις, τοὺς ἀποστόλους λέγων Πέτρον, Ἀνδρέαν, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ τοὺς λοιποὺς, θέλων νὰ φέρῃ εἰς τὴν πρὸς τὴν ἀληθῆ γνῶσιν τοῦ Θεοῦ ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα, ὡς καὶ ἀληθῶς τοῦτο ἐγένετο, καθὼς σήμερον ἠκούσαμεν τὴν ἀληθῆ πίστιν τοῦ Φιλίππου καὶ τοῦ Ναθαναὴλ. Καὶ ἰδοὺ ὁ μὲν διδάσκει, ὁ δὲ πιστεύει, ὁ δὲ ἐνθερμος Ἀπόστολος Πέτρος καὶ ζηλωτής, πιστεύων περιπατεῖ ὡς εἰς ξηρὰν εἰς τὴν θάλασσαν, ἐνῶ ὁ Μωϋσῆς ἀπισήσας ποτὲ, δὲν ἠξιώθη εἰσελθεῖν εἰς τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, ἀλλ' εἶδεν αὐτὴν μακρόθεν, καὶ ὁ Ἰωνᾶς ἀπιστήσας εἰς θαρσεῖς κατέφευγεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τρεῖς παῖδες, καὶ ὁ Δανιὴλ ὁ Προφήτης πιστεύοντες, εἰ μὲν ἐσθυσαν τὴν δύναμιν τοῦ πυρὸς τῆς καμίνου, ὁ δὲ Δανιὴλ στόματα φράττει τῶν λεόντων. Ἀλλὰ πρὸς τί τὰ τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς φέρω εἰς μαρτυρίαν, ἐνῶ σήμερον μαρτυρεῖ ἡ ἄδολος καρδιά τοῦ Ἰσραηλίτου Ναθαναὴλ, πιστεύσας καὶ ἀκούσας ὅτι εἶδεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὄντα ὑπὸ τὴν συκὴν προτοῦ αὐτὸν φωνῆσαι ὁ Φιλίππος, ἀλλὰ τίς δὲν γνωρίζει ὅτι ἐπεσφραγίσθη τὸ θεῖον λόγιον, τὸ, «ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σιάνεως, θέλετε εἶπαι τῷ ὄρει τοῦτῳ, ἄρθῃτι καὶ μεταβῇτι ἐκεῖ, καὶ γενήσεται ὡς τῷ».

Καὶ οἱ θεοὶ Ἀπόστολοι διὰ μόνης τῆς πρὸς τὸν Θεὸν πίστεως, καὶ ζήλου αὐτῶν δὲν ἐνέκρεμνον τὰ εἰδωλὰ τῶν ἐθνῶν, ἄτινα συνίσταντο εἰς προσκύνησιν λίθων κατασκευαζομένων ἐκ τοῦ ὄρους, μήπως οἱ Βασιλεῖς οἱ πιστεύσαντες τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, δὲν

ἐκρέμισαν ἀπὸ τὰς καθέδρας τῶν τὴν εἰδωλολατρείαν, καὶ ἀναβίβαντες εἰς αὐτὰς τὴν προσκύνησιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, καὶ ἰδοὺ ἀπόδειξις, Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας, ἔχων πίστιν εἰς τὸν Θεόν, κρεμνίζει τὰ εἰδωλα καὶ ἀναβιβάζει εἰς τὴν σημαίαν τὸ σημεῖον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, μήπως ἡ Ἰσαπόστολος ἀγία Ἐλένη δὲν μετεκόμισεν ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸ Βυζάντιον τὸν Τιμιόν Σταυρὸν, μήπως εἰ μεταγενέστεροι Βασιλεῖς καὶ Αὐτοκράτορες δὲν ἠράνισαν διὰ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν πίστεως, τοὺς ἀντιπάλους αὐτῶν, ὑψώσαντες τὸν Σταυρὸν, μήπως εἰ πατέρες ἡμῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων πολλοὶ ἐπιζῶσι, δὲν ἐρρίψαν τὸν βαρὺν ζυγὸν τῆς βαρβαρότητος, ἀλλὰ τι τὰ πολλὰ παραδείγματα, ἐν καὶ μόνον θέλει σὰς εἰπῶ, δι' οὗ θέλετε ἐννοήσει ὅτι μόνῃ ἡ πίστις τὰ πάντα κατορθώνει, καὶ τὰ μεγαλῆτερα φέρει ἀποτελέσματα, καθὼς καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν· «ἐν ἔχῃτε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε ἐν τῇ καρδίᾳ μείζονα ἔργα ποιήσατε». Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι ἐν τῷ διαστήματι δέκα ἐννέα ἡδὴ αἰῶνας πολεμεῖτε ἡ ἀλήθεια τοῦ χριστιανισμοῦ, πρῶτον ὑπὸ Ἰουδαίων, δεῦτερον ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρους, καὶ τρίτον ἀπὸ τοὺς αἵρετικούς, ἀλλ' ὅσον αὐτὴ πολέμουμένη τοσοῦτον αὐξάνει, καὶ καταδιωκομένη ἐξηπλοῦται, ἐμπαιζομένη θριαμβεῖ.

Ἀλλὰ πῶς τέκνα μου ἀγαπητά, καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα τοιαῦτα ἀγαθὰ ἔργα νὰ πράξωμεν; καὶ νὰ μεταδώσωμεν τὸν χριστιανισμόν καθ' ὅλον τὸν ἀσεβῆ Κόσμον, καὶ νὰ ἐλευθερώσωμεν τοὺς δούλους ἡμῶν ἀδελφούς, καὶ ἐπὶ τέλους νὰ ἐξιωθῶμεν τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας τοῦ Θεοῦ; Πῶς ἀκούσατέ μου, ἐάν πιστεύσωμεν ὡς ὁ ἄδολος Ναθαναὴλ, ὡς ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, ἐάν ἀφήσωμεν τὸν Κόσμον καὶ τὰ τοῦ Κόσμου, ὡς εἰ θεοὶ Ἀπόστολοι τὰ δίκτυα, ἐάν πιστεύσωμεν ὡς οἱ ἅγιοι Μάρτυρες, οἵτινες διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν καὶ τὴν στερῆσιν αὐτῆς, ὑπέμειναν μύρια μαρτύρια καὶ τὸν θάνατον, πιστεύοντες εἰς Χριστὸν ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ καὶ οὐχὶ μὲ ἐπιδειξιν. Ἐάν νηστεύσωμεν νηστείαν καθαρὰν καὶ εὐάραστον τῷ Θεῷ, καὶ πράττομεν τὰ χριστιανικὰ ἡμῶν καθήκοντα, καὶ ἐάν ἀγαπῶμεν καὶ αὐτοὺς τοὺς μισοῦντας ἡμᾶς, καὶ ἐλεῶμεν τοὺς δυστυχεῖς καὶ πτωχοὺς, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐλεηθῶμεν παρὰ Θεοῦ καὶ συγχωρησώμεν τοὺς ἀδικούντας ἡμᾶς, ὅπως συγχωρηθῶμεν παρὰ Θεοῦ, καὶ οὐδέποτε ταραττοντες καὶ κακοποιῶντες οὐδένα, οὐδὲ πο-

οὕτως ἀμφιβάλλοντες εἰς τὰ τῆς πίστεως ἡμῶν, τότε βεβαίως ὡς ὁ Πέτρος θέλομεν περιπατήσῃ ἐπάνω τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης τοῦ ματαίου τούτου κόσμου, καὶ διαφύγομεν τὰς τρικυμίας, τῆς ἀπάτης, καὶ τῆς ἀπιστίας, καὶ αὐτῆς τῆς δολιότητος, ἀντιτάττοντες διὰ τῆς ταπεινότητος τὴν ἀγάπην, τὴν εὐλικρίνειαν, διὰ τῆς ἐλεημοσύνης, καὶ τὰ παρόμοια. Τοιαῦτα ποιοῦντες τότε θέλομεν ἀξιωθῆ τῆς αἰωνίου ζωῆς, καὶ τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἀμήν.

ΕΤΕΡΑ ΚΥΡΙΑΚΗ Α' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. (1)

* Ἐκ Ναζαρέτ δύναται τί ἄγαθόν εἶναι ο.
(Ἰωάν. κεφ. κβ' στίχ. 16.)

Περὶ ταπεινότητος.

Πάντοτε ὁ Θεὸς τὸν ταπεινὸν ἠγάπησεν, τὴν ταπεινότητα ἐδίδασκεν, τὴν ὑπερηφάνειαν διὰ τῆς ταπεινώσεως περιέστειλεν, καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς Γῆς ἐπλασεν καὶ εἰς Παράδεισον ἔθεσεν αὐτὸν, καὶ ταπεινὴν ἐντολὴν αὐτῷ δίδωσιν, (τὴν ὑπακοὴν δελοῦν). Πλὴν ταῦτα πάντα, ἡ ἀνθρωπότης καταφρονήσασα τὰ μεγάλα ἐκ μεγάλων ἐπιζητεῖ, καὶ τὰ ὑπερῆφανα ἐκ τῶν ὑπερηφάνων ἐπιθυμεῖ, ἀγνοοῦσα ὅμως ὅτι καὶ ἡ πολύκορμος ἐλαία μικρὸν καρποῦ κόκκον φέρει, καὶ ἡ ταπεινοτάτη κολόκυνθος ὀγκωδέστατον παράγει καρπὸν, οὕτως ὁ Θεὸς διδάσκει ἡμᾶς, ἵνα ἐκ ταπεινοῦ ἐλπίζωμεν μέγα, (2) καὶ ἐξ ὑπερηφάνου ταπεινὸν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα Ὅθεν ἐκ τῆς Ναζαρέτ τὸν μέγαν Λουτρωτὴν καὶ Μεσσίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν φανερώνει, κέλθετε λοιπὸν πάντες ἵνα μάθωμεν, πῶς Θεὸς τὰ πάντα καταλλήλως ὠκονόμησεν, ἵνα ὁ ταπεινὸς μὴ λυπεῖται διὰ τὴν ταπεινότητά του, ὁ δὲ ὑπερήφανος μὴ ἐπαίρεται ἐν τῷ ὕψει τῆς ὑπερηφανείας αὐτοῦ διὸ πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου τὴν θείαν ἀντίληψιν ἐπιζητοῦμεν.

Ὁ ἐν Ναζαρέτ ἀνατραφεὶς, καὶ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς, καὶ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἀναρτηθεὶς, ἵνα τὴν ταπεινότητα ὑψώσῃ καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν διὰ τοῦ θανάτου σου ταπεινώσῃς φώτισόν με,

(1) Προσεύχου καὶ οἱ πρὸς αὐτὰν ὁμιλοῦντες κατὰ οὐρανόν, καθὼς καὶ ἀλλοτε ἄλλοι τινὲς, ὅπως μὴ ἐπὶ ματαίῳ καταλειφθῶσιν.

(2) Ὡς τὸν τῆς βίβλου συντάκτην καὶ ἐκδότην.

ὅπως τὴν ἐκ τῆς ταπεινώσεως προερχομένης ὠφελείας διδάξω, καὶ τῆς ἐκ τῆς ὑπερηφανείας προερχομένης ζημίας παραστήσω. Ὑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητά, οἵτινες οἱ μὲν διὰ τὸν πλοῦτον κομπάξετε, οἱ δὲ διὰ τὴν πτωχείαν λυπείσθε, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς, ὅπως ὠφεληθῆτε πραγματικῶς.

« Ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι ;

Πάσης ὑποθέσεως τὴν ἀληθῆ αὐτῆς ἀφορμὴν εὐρίσκωμεν ἐν τῷ Ἱερῷ ἡμῶν Εὐαγγελίῳ, οὐχ ἥτιον ὅμως καὶ ἰδίως εὐρίσκωμεν τὴν ἐκ τῆς ταπεινώσεως προερχομένην ὠφέλειαν, καὶ τὴν ἐκ τῆς ὑπερηφανείας ζημίαν.

Περιφρονοῦντο οἱ κάτοικοι τῆς Ναζαρέτ ὑπὸ τῶν λοιπῶν ὁμοφυλῶν Ἑβραίων διὰ τὴν εὐτέλειαν αὐτῶν, πλὴν ὁ τὴν ἀληθῆ σημασίαν ἔχων Χριστὸς, ἐν τῇ ἀσήμεν ταύτῃ χώρᾳ τρέφεται, καὶ Ναζοραῖος ἐπικαλεῖται, μὴ θεωρήσας τοῦτο αἰσχύνην, ἀλλὰ τιμὴν καὶ δόξαν· ἀλλὰ καὶ ὁ Ἰωσήφ αὐτὸς ὁ σύμβουλος καὶ βουλευτὴς τῶν Ἑβραίων, δὲν ἐπαίρεται διὰ τὸ ἐπάγγελμά του, οὔτε καυχᾶται διὰ τὴν θέσιν του, ἀλλ' οὐδὲ πάλιν δὲν προβλέπει τὸν κίνδυνον τῆς περιουσίας καὶ τῆς θέσεώς του, ἀλλὰ πάντα ταῦτα θεωρεῖ μὴδὲν ἐνώπιον τῆς ταπεινώσεως, διὰ τοῦτο ἔρχεται καὶ ταπεινοῦται ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος Πιλάτου, καὶ ζητεῖ, ποῖον δὲ ζητεῖ; ζητεῖ τὸν ἐσταυρωμένον κατὰ δίκον, ζητεῖ τὸν συσταυρωθέντα μετὰ δύο ληστῶν; τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν δηλονότι ἐζήτησεν αὐτὸν, διότι καὶ αὐτὸς ἐζήτησεν τὴν ταπεινότητα, κατεβίβασεν αὐτὸν ἐκ τοῦ σταυροῦ, διότι καὶ αὐτὸς κατεβίβασεν ἐκ ταύτης τῆς ὑπερηφανείας τὸν διάβολον, καὶ τὸν ἄνθρωπον, θάπτει αὐτὸν ἐν μνήματι καινῷ, ἐνθα δὲν ὑπῆρχεν ἁμαρτία, θάπτει τὸν τὴν ἁμαρτίαν ἐπ' ὁμῶν φέροντα Χριστόν. Τοιοῦτος ὁ βαθμὸς τῆς ταπεινότητος, καὶ τοιαῦτα τὰ ἀποτελέσματα τῆς σωτηρίας.

Ἐπαίροντο καὶ ἐκαυχῶντο ποτὲ αἱ Φαρισαῖοι ὅτι ἐκ τοῦ Ἀβραάμ κατήγοντο, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὸν μετανοήσαντα Τελώνην ἡγάγησεν, τὸν δὲ ὑπερήφανον Φαρισαῖον ἐμίσησεν· ἐκαυχᾶτο δὲ καὶ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, καὶ ἄλλοι Ἕλληνες, ὅτι ἀπὸ Διὸς κατήγοντο, ἀλλ' εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ἐλθόντα εἰς Ἀθήνας, ταπεινωθέντες ἐπίστευσαν, οὐχὶ διὰ τῆς ὑπερηφανείας καταπλήξας τοὺς ὑπερηφάνους, Ἀθηναίους, οὐχὶ διὰ τῆς σοφίας, τοὺς ἰδίους σοφοὺς αὐτοὺς, ἀλλὰ διὰ τῆς

ἀληθοῦς ταπεινότητος, καὶ τῆς ἀληθοῦς οὐρανίου σοφίας, τοὺς παραδιδόμενους τῇ ὑπερηφανεῖᾳ, καὶ ψευδοπαιδεῖᾳ, κατέπεισεν ὁ Ἀπόστολος ὅλα τὰ ἔθνη, οὐχὶ διὰ τοῦ πλούτου, ἢ δυνάμεως, καθὼς καὶ ἅπαντας οἱ ταπεινοὶ Ἀπόστολοι προσελήκασιν αὐτοὺς διὰ τῆς ἀγάπης, καὶ ταπεινότητος, διὰ τῆς ὑπακοῆς, καὶ πτωχείας, κηρύττοντες τὸν Ναζοραῖον Ἰησοῦν Χριστὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο ὁ ἐν τῇ γεννήτει τοῦ ὑπὸ Βασιλείων καταδιωχθεὶς, ὑπὸ Βασιλείως τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου εἰς βασιλικὴν ἔδραν, ἢ οὐράνιος θρησκεία αὐτοῦ ἀνηγορεύθη ὑπερηφανεύθη καὶ ὁ διέδουλος παρουσιασθεὶς τῷ Θεῷ, καὶ λέγων κατὰ τοῦ δικαίου Ἰωβ, «ὅτι δωρεὰν αὐτὸν σέβεται», εἶδ' καὶ δίδει πρὸς αὐτὸν ὁ Θεὸς τὴν ἐξουσίαν κατὰ τοῦ Ἰωβ, (1) καὶ ἐταπεινώσεν αὐτὸν μέχρι ἐσχάτης πτωχείας καὶ θανάτου, ἀλλὰ ταπεινωθεὶς καὶ ὑπομείνας, τῆς πραιτέρου δόξης καὶ πλούτου ἠξιώθη.

Ἦγνόουν πάντα ταῦτα οἱ Ἰουδαῖοι, ἠγνόουν οἱ ἔθνηκοι, ἠγνόουν πάντες ἄνθρωποι, καὶ ἀληθῶς, ἡ ὑπερηφάνεια φέρει εἰς λήθην τὴν ἀληθεῖαν, διὸ καὶ ἔλεγον, ἐκ Ναζαρέτ δύναται τί ἀγαθὸν εἶναι; ἀλλ' ἐπελάνθοντο, ὅτι καὶ ὁ τῶν ἀπάντων Θεός, τὸ εὐγενέστερον πλάσμα τῆς Γῆς· οὐχὶ ἐκ τῆς Ναζαρέτ μόνον ἐπλάσεν, ἀλλ' ἐκ τοῦ χοροῦ τῆς Γῆς, τοῦτο ἐπλάσεν, καὶ τοῦτο ἀληθῶς ἐπρεπεὶ νὰ εἰπωσιν αὐτοὶ, ὅπως θέλοντες εἰ μὴ θέλοντες τὴν προφητικὴν ῥῆσιν ἐκπληρώσωσιν «ὅτι καὶ Ναζοραῖος λέγει κληθήσεται» καὶ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον προετοιμάσωσιν ἵνα εἰς προφητείαν αὐτὸν ὁδηγήσωσιν, ὥστε εἰπεῖν καὶ γράψαι πρὸς αὐτοὺς «ὅτι τὰ μωρὰ τοῦ Κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα τοὺς σοφοὺς κατεσχύνη» τὰ μωρὰ ἀληθῶς κατὰ τοὺς μωροὺς, ἀλλὰ σοφὰ κατὰ τὸν Πάνσοφον Θεόν. Ναί, ἀδύνατο τί καλὸν εἶναι ἐκ Ναζαρέτ ἀλλ' ἐδυνήθη ἀνατραφεῖναι ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἢ μήπως καὶ σήμερον δὲν λέγωμεν ὑπάρχει σοφία ἀπὸ παλαιὸν ἱμάτιον, ἀλλὰ βλέπωμεν καὶ ἀπὸ ταπεινὸν μέγαν, καὶ ἀπὸ μωρὸν σοφόν, καὶ ἀπὸ ἀπαίδευτον παιδίαν, καὶ ἀπὸ ἀσήμαντον σημασίαν.

Ταῦτα λοιπὸν ἃς λάβωμεν ὑπὸ τὴν ὄψιν μας τέκνα μου ἀγαπητά, καὶ ἃς μὴν ὑπερηφανευώμεθα διὰ τὸν πλοῦτον, διότι τὸν πλοῦτον τὸν χάνομεν ἐν ἀκαρεῖ, ἃς μὴν ἐπαιρώμεθα διὰ τὴν σοφίαν, διότι δυνάμεθα νὰ μωρανθῶμεν, ἃς ἐλπίζωμεν ἐν τῇ ταπεινότητι, καὶ δι' αὐτῆς ὑψωθῶμεν, ἃς ἐλπίζωμεν ἐν τῇ

(1) Ἰωβ, μὴ δωρεὰν σέβεται Ἰωβ τὸν Θεόν, εἶπεν ὁ Διέδουλος.

δικαιοσύνη μᾶλλον, ὅτι διὰ ταύτης δικαιωθσόμεθα, ἐν τῇ ἀληθείᾳ δ' ἐμμένοντες, τῆς ἀληθοῦς τοῦ Θεοῦ Βασιλείας ἀξιοθώμεν· ὅθεν οὐδεὶς ἄς μὴν λέγει, δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι ἐκ Ναζαρέτ· μὴ κατακρίνωμεν ἵνα μὴ κατακριθώμεν· ἀλλ' ἀγαπῶντες ἀνταγαπηθώμεν, καὶ ζηλώσαντες τὴν οὐράνιον Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, αὐτῆς ἀξιοθσώμεθα. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ Β' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

« Τέκνον, ἀφένται σοι αἱ ἁμαρτίαι. »
(Μάρκ. Κεφ. 6'. στιχ. 5).

Περὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν.

Ἡ τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ φιланθρωπία εἰς πᾶσαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐνέργειαν ἐμφαίνεται καὶ καταδηλοῦται, καὶ δεῖγματα οὐχὶ μικρὰ ἔχομεν ταύτης ὡς ἡ τῶν Ἀγγέλων ἐμφάνις πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀβραάμ, καὶ ἡ συνδιάλεξις αὐτῶν μετ' αὐτοῦ, οὐδὲν ἄλλο ἀπέδλεπεν, εἰμὶ τὴν πρὸς τὸν ἄνθρωπον φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ διὰ τοῦτο οὐχὶ μόνον κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ Ἀβραάμ περὶ ἑπτὰ δικαίων ἀνθρώπων, ἐὰν ἤθελον εὑρεθῇ εἰς τὰ Σόδωμα καὶ Γόμαρα ἤθελον σωθῇ πάντες οἱ κάτοικοι χάριν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ πέντε μόνον διὰ τῆς τελευταίας αἰτήσεώς του ἐὰν ἤθελον εὑρεθῇ δίκαιοι, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὰς δύο ταύτας πόλεις ἐμελλον νὰ σωθῶσιν. Ἐξ αὐτῶν λοιπὸν φανεροῦται ὅτι ὁ Θεὸς παραβλέπει εἰς πολλοὺς, χάριν τῶν ὀλίγων εὐρισκομένων δικαίων ἐκεῖ, αὐτὴ δὲ ἡ ἀμνησικακία τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ ἴδιον αὐτοῦ πλάσμα, γίνεται τοῖς πᾶσιν γνωστὴ εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν, καὶ εἰς τὰ πάθη καὶ τὴν σταύρωσιν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διότι δὲν ἐμνησιμάκησε δι' ὅλα ὅσα ἐπραξεν κατ' αὐτοῦ οἱ σταυρώσαντες αὐτόν, ἀλλ' ἐπαρεκάλει τὸν ἀναρχόν αὐτοῦ Πατέρα ἵνα συγχωρήσῃ αὐτοὺς, « Πάτερ ἔλεγεν ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδαςι τί ποιοῦσαι. » (1) διὸ σήμερον προτιθέμεθα νὰ ἐμιλήσωμεν ὁδηγούμενοι εἰς τοῦτο παρὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου λέγοντος πρὸς τὸν παράλυτον ἅμα ἐγνώρισε τὴν μετάνοιάν του, καὶ τὴν ὀρθὴν πίστιν αὐτοῦ, « τέκνον, ἀφένται σοι αἱ ἁμαρ-

πται σου· διὸ ὅπως ἐλθώμεν εἰς αἴσιον πέρας, ἐπικαλούμεθα βοηθὸν τὴν θεῖαν ἀντίληψιν.

Πάτερ Παντοκράτωρ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν τοῦ Ἀβραάμ, Ἰσαάκ καὶ Ἰακώβ. Σὺ ὁ τὴν προθυμίαν μόνον ἐπιζητῶν, καὶ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας διὰ τῆς παντοδυναμίας σου προθύμως ἀναπληρῶν, φώτισόν με, ὅπως ἐγὼ μὲν διὰ τοῦ λόγου ὑποδείξω τὸ θάρρος καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ προερχομένην ἀρεσιν τῶν ἀμαρτιῶν διὰ τῆς μετανοίας. Σὺ δὲ φιλόανθρωπε Ἰησοῦ Χριστέ ταχέως προσφάνων τὸν ἐπικαλούμενόν σε, γενοῦμαι βοηθός, καταπέμπον μοι τὴν ἐξ ὕψους βοήθειάν σου.

Ὑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητά, προσέξατε ὅπως λάβη ἕκαστος ὑμῶν τὸ ἀνάλογον φάρμακον τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀσθενείας, καὶ ἀπαλλαγὴ ταύτης, ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ μέγιστον καὶ κατὰλληλον φαρμακεῖον τῆς θεραπείας τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καθὼς γράφει ὁ θεὸς πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. (1)

« Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. »

Ἡ τοῦ Θεοῦ μέγιστη φιланθρωπία οὐ μόνον τὰς ἀσθενείας τὰς σωματικὰς θεραπεύει, ἀλλὰ καὶ τὴν πηγὴν ξηραίνει, ἐξ ἧς αὗται πηγάζουσι, καὶ πᾶν κακὸν περιστέλλει· διὸ καὶ τὸν παράλυτον οὐχὶ μόνον σωματικῶς ἰατρεῖαι ἐκ τῆς παραλυσίας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ψυχὴν, « τέκνον, ἀφέωνταί σοι (λέγει) αἱ ἁμαρτίαι σου »· τοὔτέστιν ἐξαλείφονται αἱ ἁμαρτίαι σου, ἐξ ὧν ἐδόθη ἡ ἀφορμὴ τῆς σωματικῆς παραλυσίας σου, καὶ ἀληθῶς πασχούσης τῆς συνειδήσεώς μας ταραττεται τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ λογικὸν χαλαροῦται σὺν τοῖς τοῦ σώματος μέλεσιν ἐξ ἀσθενουμένων αὐτοῖς, ἐξ ὧν παραλύει τὸ σῶμα, διὸ καὶ ὁ ἀληθὴς τῶν ψυχῶν καὶ σωμάτων ἰατρός, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς προγνωρίσας ταῦτα, πρῶτον θεραπεύει τὴν πάσχουσαν ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ψυχὴν του, μετὰ τὸ, « τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου », καὶ ὕστερον ἰατρεῖαι τὸ παράλυτον τοῦ παραλύτου σώμα.

Δύω λοιπὸν ἐνταῦθα βλέπομεν ἐνεργείας, δηλ. τὴν πατρικὴν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον στοργήν, διότι ὀνομάζει αὐτὸν ἰδίον αὐτοῦ τέκνον, ὡς πλασθέντα ὑπὸ τῆς ἰδίας αὐτοῦ χειρός, ἐκ δὲ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ παράλυτον γενόμενον, οὐκ

αἰσχύνεται ὁ ἀναμάρτητος Θεὸς ὀνομάσει αὐτὸν τέκνον, μετανοήσαντα, (1) διὰ τοῦτο καὶ συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ. Δεύτερον βλέπομεν ὅτι θεραπεύει καὶ σωματικῶς αὐτὸν, διατάττον, ἄραι τὸν κράσθατόν σου καὶ ὑπαγε εἰς τὴν οἰκίαν σου.

Μεγάλα λοιπὸν καὶ ἐξαισία τὰ κατορθώματα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μεγαλητέρα ἢ ἐξ αὐτῶν προερχομένη ὠφέλεια, καθὼς σήμερον ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου πληροφορούμεθα. «Τέκνον εἶπεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὸν παραλυτικὸν ἀφένονται σοι αἱ ἁμαρτίαι σου»· τέκνον ὀνομάζει τὸν ἐκδοτὸν εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ καθ' ὃ Πατὴρ τῶν ἀνθρώπων φανερώνει διὰ τῆς ὀνομασίας ταύτης τὴν γενικὴν τῶν ἀνθρώπων ἀδελφότητα. Συγχωρεῖ δὲ αὐτὸν μετανοήσαντα, ἵνα ἔωσῃ πρὸς ἡμᾶς ἱκανὸν παράδειγμα τῆς ἀμνησικαχίας του, καὶ ἱατρεύει δωρεὰν τὸν παραβάντα τοὺς θεῖους αὐτοῦ νόμους, (2) ὥσπερ τὸν ψαλμῶδὸν Δαβὶδ μετανοήσαντα (3) ἔνεκεν τῆς παραβάσεώς του ὁ παραλυτικὸς κατέστη τοιοῦτος, δίδει δὲ πρὸς αὐτὸν δύναμιν, καὶ θάρρος παρέχων διὰ τὸ ἄρον, ἄρον τὸν κράσθατόν σου καὶ ὑπαγε εἰς τὴν οἰκὴν σου, δηλονότι, ἀνύψωσον τὸ πνεῦμά σου πρὸς τὸν σῶζοντά σε Θεόν, καὶ πράττε εἰς τὸ ἐξῆς τὸ καλόν.

Βλέπομεν δὲ ὅτι οὐ προσέφερε πρὸς τὸν παραλυτικὸν φάρμακα ὑλικά ὡς οἱ ἱατροί, ἀλλὰ προσέφερε καθὼς καὶ εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ πεσόντος εἰς τοὺς ληστές, τὸν ὁποῖον ἔφερεν εἰς Πανδοχεῖον, καὶ διὰ τῆς σωτηρίας τοῦ ὁποῖου ἔδωκεν δύο δηνάρια τῷ Πανδοχεῖ, δηλονότι τὰς δύο ἀγίας Γραφάς, παλαιὰς τε καὶ νέας. Εἰς τὰς ὁποίας εὐρίσκομεν τὰ γλυκέα φάρμακα, δηλ. τὰ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης, καθὼς λέγει ἐν τῷ ἱερῷ Εὐαγγελίῳ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, «ὁ ἀγαπῶν ἡμᾶς, ἐμὲ ἀγαπᾷ». Τὰ τῆς δικαιοσύνης φάρμακα, δίκαιος εἰ Κύριε, καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαι με (Ψαλμὸς 70 στιχ. 1), καὶ τελευταῖον τὸ φάρμακον τῆς ὑπομονῆς, ὑπεμένον ὑπέμεινα τὸν Κύριον καὶ σωθήσομαι (Ψαλμὸς τοῦ Δαβίδ.)

Πάντες λοιπὸν χρεωστοῦμεν νὰ λάβωμεν τὰ τοιαῦτα φάρμακα καταλλήλως καὶ ἀναλόγως τῆς ψυχικῆς ἡμῶν ἀσθενείας, ὥστε ταχέως καὶ ἀνεξόδως ἰαθησόμεθα, ἀπὸ τῆς ἐχθρας καὶ τοῦ μίσους, ἀπὸ τῆς ἀπάτης καὶ δολιότητος, ἀλαλα γενηθήτω

(1) Ἰδε λόγον Χριστοῦ πρὸς ἑστῶτον πρὸς τὸν ἐκδοτὸν.

(2) Ἰδε Βασίλειον Β'. Κεφ. ιβ'. παράγραφον 5.

(3) Ἰδε Ψαλμὸν γ'. 38.

τὰ χεῖλη τὰ δόλια τὰ λαλοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου, λέγει ὁ Δαβὶδ, (Ψαλ. 30 στιχ. 19) ἀπὸ ἀνομίας, ἀρπαγῆς καὶ ἀδικίας, καὶ τελευταῖον ἀπὸ τοῦ φθόνου ἐκ τοῦ ὁποῖου περισσότερον πάσχει ὁ φθονερός παρὰ ὁ φθονούμενος, διότι ὁ φθονῶν γίνεται κατὰ τὸ μα παράλυτος, καθὼς ὁ σημερινός τοῦ Εὐαγγελίου παραλυτικός.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐδιδάχθημεν σήμερον ἀρκετὰ παρὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ὅτι πάντα ὅσα ὑποφέρωμεν ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ, ὅλα εἰσὶν ἐξ ἁμαρτιῶν μας, ἃς παύσωμεν τοῦ λοιποῦ κακῶς ζῆν, καὶ μετανοοῦντες ποιήσωμεν ἔργα ἐνάρετα, οἱ ὧν ἀξιωθησόμεθα τῆς οὐράνιου τοῦ Θεοῦ Βασιλείας. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

« Οὐ γὰρ ἔχομεν Ἀρχιερεῖς μὴ θανάμενον συμπαθεῖσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειραμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. »

• (Παύλου πρὸς Ἑβρ. ἱπιστ. Κεφ. 8'. στιχ. 18).

Περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ πνιτοδύναμος δημιουργὸς Θεὸς διπλαῶν τὸν ἄνθρωπον ἐπλασε, καθ' ὁμοιότητα καὶ καθ' ὕλην καθ' ὕλην μὲν, διότι χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπλασε τὸ τοῦ ἀνθρώπου σῶμα, καθ' ὁμοιότητα δὲ, διότι ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν· διὸ καὶ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ διπλᾶ εἰσὶ, θεῖα καὶ ὑλικά. Ποῖα λοιπὸν εἰσὶ τὰ θεῖα, καὶ ποῖα τὰ ὑλικά, εἰς τοῦτο ἡμῖν σήμερον ὁ λόγος, ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τούτων, τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής, δεόμεθα τοῦ ὑψίστου Θεοῦ ὅπως ἐνδυναμώσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν τοῦ πνεύματος ὑπακοήν, ἵνα εὐτὺς δυνηθῶ νὰ ὑποδείξω ποῖα τῆς αὐτοῦ ἡμῶν ψυχῆς τὰ καθήκοντα, καὶ ποῖα τὰ τοῦ φθαρτοῦ σώματος.

Ὑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς, ὅπως λάβετε ἕκαστος τὸν ἀνάλογον κανόνα καὶ τῶν δύο, καὶ ὁδηγηθῆτε εἰς ἑκάτερα πρὸς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν τῆς σωτηρίας σας.

« Οὐ γὰρ ἔχομεν Ἀρχιερεῖς μὴ θανάμενον συμπαθεῖσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειραμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. »

Μυστηριώδης ἔλως ἐστὶν ἡ τοῦ ἀνθρώπου πλάσις, καὶ οὐ μόνον τὸ μεγαλεῖον τοῦ Πλάστου ἐμφαίνει, ἀλλὰ καὶ τὸν τοῦ ἀνθρώπου προορισμόν· μέγιστον δὲ καὶ μυστηριωδέστερον τοῦτο ἀποδεικνύεται, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν διήγησιν μεγίστης σκέψεως ἔχει ἀνάγκην καὶ ἀναλόγου κυβερνήσεως, τὸ ὁποῖον προειδώς καὶ αὐτός ὁ Πλάστης τρίτην δίδωσιν ἡμῖν δύναμιν «τὸ λογικόν», τὸ καθ' ὁμοιότητα τῆς τριστοιχοῦς θεότητος Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος. «Τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;»

Ἡ σωτηρία λοιπὸν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ἓν καὶ τὸν αὐτὸν ἀποβλέπει σκοπὸν, εἶναι δὲ, τοῦ διότι ὅλη ἡ προσωρινὴ ζωὴ ἡμῶν ἐξαρτᾶται καὶ ὑπὸ τοῦ σώματος καὶ ὑπὸ τῆς ψυχῆς, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἐργασίαν συντελοῦντα ἐκάτερα ἀναλόγως τῆς δυνάμεώς των. Καὶ ἡ μὲν ψυχὴ ὡς ἐκ τοῦ εἶδους αὐτῆς προσπαθεῖ ὅπως μεθ' ἑαυτῆς φέρῃ τὸ σῶμα καὶ ἀναστῇ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν οὐράνιον ὁλως ἀποκατάστασιν, ἀποθεοῦσα οὕτως τὸ σῶμα καὶ εἰς ψυχικὴν ὕλην αὐτὸ μεταποιῶσα, καὶ οὕτως σώζεται τὸ σῶμα. Ἡ δὲ σὰρξ (τὸ σῶμα) τὸ ὑπὸ τῶν ἰδίων χειρῶν τοῦ Θεοῦ πλασθὲν ἀποβλέπει πρὸς τὸ τῆς ὕλης, οὐρούσα πάντοτε καὶ καταβιβάζων τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον, θέλων νὰ μηδενίσῃ τὴν ἐνέργειαν τῆς ψυχῆς, καὶ ἀπολυθὲν τὸ σῶμα, προσφέρει πρὸς τὴν ψυχὴν πᾶσαν ἰδικὴν τρυφὴν καὶ ἀσωτίαν. Πόλεμος λοιπὸν, καὶ πόλεμος μέγας μεταξὺ των ὑπάρχει παντοτεινός, καὶ ὅτε μὲν ἡ ψυχὴ νικά, οὐρεῖ πρὸς τὰ οὐράνια τὸ σῶμα, ὅτε δὲ τὸ σῶμα, καταβάλλει αὐτήν, καὶ ῥίπτει αὐτήν πρὸς τὸν βόρβορον τῆς ἁμαρτίας.

Εἰς τοιαύτην λοιπὸν ἀμφίρροπον μάχην ἐπέρχεται τὸ λογικόν ὁ Πρεσβευτὴς τῶν δύο, (τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος δηλαδὴ), ὑποδεικνύων τὰ καθήκοντα αὐτῶν, εἰς μὲν τὴν ψυχὴν τὴν προσευχὴν, τὴν ἐλεημοσύνην, τὴν μετάνοιαν, τὴν ἀμνησικακίαν· ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸ σῶμα, τὴν πείναν, τὴν δίψαν, τὴν χαρὰν, τὸν θυμόν, τὴν δικαίαν τῆς παρανόμου ὀργῆς, κατὰ τὸν Προφητὰν· «ὠργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνεσθαι» καὶ τὸν ἀγῶνα τοῦτον βλέπωμεν εἰς τὸν πεπειραμένον ἄρχοντα καὶ θεμελιωτὴν τῆς ὁδοῦ ἡμῶν Ἐκκλησιαστής, ὅστις ὡς ἄνθρωπος ἐπείνα, ἐδίψα, ὠργίζετο, ἐλυπείτο, ἀπέφυγεν τὸν θάνατον, ἀλλ' ὡς Θεὸς ἔλεγεν· «οὐ τὸ ἐμὸν θέλη-

μα, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός». Ἐπέρχεται λοιπὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ σωτηρία· καὶ οὔτε τὸν θάνατον, οὔτε Βασιλείας, οὔτε τὰς τιμὰς τῆς σαρκὸς προτιμᾷ, τὰ πάντα καταφρονεῖ διὰ τὴν σωτηρίαν του.

Ἰκανὰ λοιπὸν παραδείγματα ἔχουμεν ἅτινα ἀκολουθοῦντες ἡμεῖς ζήσωμεν πεινῶντες διὰ τὴν ἀρετὴν, ὑψόμεθα καὶ ἐκτελοῦντες αὐτήν. Ὡς λαβόμεν λοιπὸν ὁδηγὸν κατὰ τῆς ἐπαρσεως τῆς σαρκός, ἥτις ἐδόθη ἡμῖν ὅπως περιστέλλει ταύτην ὁ λόγος, ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἐδόθη μοι σκόλωψ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατανᾶ ἵνα μὲ κολαφίξῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, οὕτως λοιπὸν ἀφ' ἑνὸς ἔχωντες τὴν σάρκα ὁδηγοῦσαν ἡμᾶς ἐναντίον τῆς ἰδίας αὐτῆς ἐπιθυμίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ψυχὴν ἀνυψοῦσαν πρὸς τὰ οὐράνια, ἀκολουθήσωμεν τὸν νόμον τοῦ λογικοῦ, καὶ κατασταθῶμεν κύριοι τῆς ψυχῆς, καὶ τοῦ σώματος τρέχωντες τὸν προκειμένον ἡμῖν ἀγῶνα, μέχρις οὗ φθάσωμεν τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, εἰδόμεν τὸ καθαρὸν τοῦτο φῶς, ὃ δὲ ἀρχηγὸς καὶ θεμελιωτὴς τῆς ὁρησκείας ἡμῶν, δεχθήσετε ἡμᾶς οὐχὶ ἀσυμπαθῶς, διότι «λέγει ὁ Παῦλος» οὐκ ἔχομεν Ἀρχιερεῖα μὴ δυνάμενον συμπαθεῖν ἡμῖν, πεπειραμένον κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. (1) Καὶ οὕτως ἀξιοθῶμεν λαβόντες ὡς ἄθλον τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν, τοῦ ὁποίου τὴν προσκύνησιν σήμερον τελοῦμεν, καὶ τὸν ἐνδυναμοῦντα πάντα, καὶ τὸν κατὰ τῆς σαρκός ἡμῶν πολεμοῦντα. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ Δ'
ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

• Δι' ἁσκαλε ἵνεγκα τὸν υἱόν μου ἔχοντα •.
(Μάρκ. κεφ. θ', στίχ. 17.)

Πνεῦμα ἄλλαν.

Ὁ Πατήρ φέρει πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ πάσχοντα, καὶ λέγει, ἔφερον τὸν υἱόν μου πρὸς ἐσέ διδάσκαλε, καὶ παραδίδω τοῦτον εἰς τὴν ἐξουσίαν σου, ἔχει δακμόνιον (ἢ Πνεῦμα πονηρὸν) τὸ ἄποισεν τὸν καλύτερὸν ἀνταγωνιστήν μου.

(1) Παύλου πρὸς Ἑβραίους ἐπιστ. αὐτόθι.

ὥστε μὴ δύναται λαλῆσαι ὡς ἄνθρωπος φρόνιμος καὶ ἡτουχός, ἀλλ' ἀρρίξει καὶ παράσσεται καθιστάμενος ἤδη ἄλαλος. Ἄλλως ἀληθῶς ἀποβαίνει ὁ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ἐκδοτός, καὶ οὐδόλως συναισθανόμενος τὸ πάθημα, ὥστε παρ' ἄλλων φερόμενος καὶ κινεῖται, δια τοῦτο καὶ ἡ φέρουσα αὐτὸν καὶ πρὸς σωτηρίαν τοῦ ὁδηγοῦσα, ὡς ὁ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου Πατὴρ τὸν υἱόν του, ἡ σωτηριώδης μετάνοια, ἡ εἰς ἐντελῆ καταστροφὴν τῆς ἐντελοῦς διαφθορᾶς. Ὅταν οἱ ὁδηγοῦντες τὸν ἁμαρτωλὸν εἶναι ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ ἀκολασία· ὅθεν ὁ λόγος ἡμῖν σήμερον εἰς τοῦτο, ποῖοι εἰσὶν οἱ φέροντες ἡμᾶς πρὸς σωτηρίαν, καὶ ποῖοι εἰς ἀπώλειαν, καὶ ποίους δεῖ ἡμᾶς ἀκολουθεῖν, ἐκζητοῦντες τὴν θεῖαν ἀντίληψιν.

Σὺ δὲ Πάνσοφε διδάσκαλε τῆς ἀρετῆς διδάξόν με τὰς τριβους τῆς σωτηρίας, καὶ τὴν ἠληθῆ διδασκαλίαν αὐτῶν, ἵνα ἀκολουθοῦντες αὐτάς φθάσωμεν εἰς τὴν ἠληθῆ τῆς σωτηρίας ὁδόν.

Ἑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ προσφέρετέ μοι φιληκοον ἀκρόασιν κατὰ τὴν νοῦν καὶ τὴν διάνοιαν, εἰς τὸν ἠληθῆ τοῦ Θεοῦ λόγον, ἵνα διδασκόμενοι τὴν γνησίαν καὶ διαυγῆ οὐράνιον διδασκαλίαν, ὁδηγηθῇτε παρὰ ταύτης πρὸς τὴν ἰδίαν σας Σωτηρίαν.

« Διδάσκαλε ἡγεγεκα τὸν υἱόν μου πρὸς ἔχοντα πνεῦμα ἄλλοθεν ».

Διὰ τοῦ πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν φερόμενον ἄλαλον δαιμονιζόμενον, διδασκώμεθα οὐχὶ μόνον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν δύναμιν καὶ θεότητα, ἀλλὰ πρὸ πάντων τὸν τρόπον τοῦ ζῆν ἡμᾶς, ἀκολουθοῦντες τὴν ἀγαθὴν ὁδόν, δι' ἧς φθάνομεν εἰς τὴν ἀρετῆς, ἡ τὸ ἐναντίον εἰς τὴν σκολίαν ὁδόν, δι' ἧς ἐρχόμεθα εἰς τὴν ἀπώλειαν. Καὶ τοῦτο μὲν καὶ ἐξ ἄλλων τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἐμφαίνεται, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐρωτήσεως καὶ ἀπαντήσεως βεβαιούται. Πόσον καιρὸν ἔχει καὶ ὁ πᾶσχει ὁ υἱὸς σου εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπαντᾷ παιδιόθεν, ὁ ἐστὶ ἡ ἁμαρτία καὶ ἀκολασία ἦτο πρὸς αὐτὸν παιδιόθεν, καὶ εἰς τοσοῦτον μάλιστα εἶχεν φθάσει βαθμὸν, ὥστε ἔρριπτεν αὐτὸν ἡ ἁμαρτία, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἁμαρτωλὸς παραδίδεται παιδιόθεν, καὶ ρίπτει αὐτὸν οὐ μόνον εἰς τὸ πῦρ, οὐ μόνον εἰς τὰ ὕδατα, ἀλλὰ καὶ εἰς κραιμεγὺς ἀναβιβάζει αὐτὸν, καὶ ρίπτει αὐτὸν εἰς τὰ βάραθρα τῆς ἀπωλείας· βεβαίως τοιαῦτα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἁμαρτίας τῶν ὁδηγουμένων ὑπὸ τεικυτῶν ὁδηγῶν, ὁδηγῶν

ὁδηγούντων πρὸς ἀπώλειαν, καὶ εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἀκολασίαν, καὶ εἰς τὴν μέθην τοῦ βίου, εἰς τὴν μέθην λέγω καὶ τὸν θάνατον, οὐ μόνον τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀνεκτιμήτου ψυχῆς.

Τοιαῦτα λοιπὸν τραγικὰ πάσχουσιν, ὅσοι ἔχουσι ὁδηγούς τοὺς δαίμονας, οἵτινες παρίστανται μὲ διαφόρους μορφάς, ἥτοι μὲ μορφήν λύπης, μὲ μορφήν ἀκολασίας, μὲ σχῆμα θηριώδους, μὲ σχῆμα δαιμονιζομένου, μὲ πρόσωπον διπροσωπίας, καὶ ἀπάτης, μὲ πρόσωπον δολιότητος καὶ ψεύδους, καὶ δι' ἑνὸς τῶν τοιούτων στεφάνων, στεφανοῦσι τοὺς ὁπαδούς αὐτῶν «ὅνπερ ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ τὸν γνήσιον στέφανον καὶ ἀκήρατον δικαίως ἐφύλαξεν μόνον, διὰ τοὺς νικήσαντας τὰ τοιαῦτα πάθη» διότι οὐδέποτε βεβηλώσῃ οἱ κακοὶ οὗτοι ὁδηγοὶ δύνανται νὰ ὁδηγήσωσιν τοὺς ἑαυτῶν ὁπαδούς πρὸς σωτηρίαν, ἀλλ' εἰς τὴν ἀπώλειαν, διὰ τοῦτο, οὔτε ἱατρός πνευματικὸς ἰσχύει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἀλλ' οὔτε διδασκαλός, οὔτε ἄλλος τις, παρὰ ὁ ἀληθὴς τῆς ψυχῆς Λυτρωτὴς ὁ Πατὴρ λέγω, κατὰ φύσιν καὶ Πνεῦμα, ἡ ἡ Μητήρ ἡ ἐνάρετος αὐτὴ, ἡ τῆς μετανοίας συναίσθησις, καὶ τέλος αὐτῇ ἡ ἀνάγκη, ἥτις φθάνει εἰς τὸ ἔπακρον τῆς κακίας, τότε συναντᾷ τοὺς τοιούτους ἢ μετάνοιαν, τὴν ὁποίαν ἐὰν ἀκόλουθήσῃσι, καὶ εἰς πρᾶξιν βάλλῃσιν, τὴν ἰδίαν τους σωτηρίαν ἡμποροῦν νὰ ἐκλέξουσιν, δηλαδὴ εἰς πνευματικούς Πατέρας μετανοῶντες προστρεξοῦσι, καὶ ἐξ ἀρχῆς τῆς παιδικῆς τῶν ἁμαρτίας ἐξαπολογηθῶσιν τὰς κακίας δηλ. αἱ ὑπὸ τοῦ διαβόλου ἀναγκαζόμενοι ἐπραξαν, καὶ τὴν θείαν τοῦ Θεοῦ χάριν πρὸς ἐνδυναμῶσιν τῆς μετανοίας τῶν ἐπικαλεσθῶσι, καὶ διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας τὰ τῆς σαρκὸς περιστείλῃουσιν, καὶ τὴν μὲν προσευχὴν ὡς φύλακα κατὰ τῶν δαιμόνων ἔχουσι, τὴν δὲ νηστείαν εἰς περιστολὴν τῆς σαρκὸς τῶν. Εἰς δὲ τὴν ἀδυναμίαν τῆς πίστεώς τῶν, τὴν εὐχὴν τοῦ πνευματικοῦ τῶν Πατρὸς αἰτησάμενοι, οὔζοντες καὶ οὐ μόνον τοῦ σωματικοῦ κινδύνου ἀπαλλύσσονται, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν αὐτῶν εἰς χεῖρας Θεοῦ παραδίδουσιν, καὶ τῶν βλασάνων οὐ βλέπουσι, κατὰ τὸν Σολομώντα λέγοντα ἀδικαίων ψυχὰς ἐν χεῖρὶ Θεοῦ καὶ οὐ μὴ ἀφῆτε αὐτῶν».

Τοιαῦτα εἶναι τὰ μέσα εἴνεκα ἡμῶν ἀκολουθοῦντες, δυνάμεθα νὰ ἐλευθερωθῶμεν τῶν τοιούτων δαιμονίων, ἀκολουθοῦντες τὴν μετάνοιαν, τὴν ὑπομονήν, τὴν δὲ συνειδήσιν ἔχοντες καθάραν,

τὴν ἔπαρσιν καὶ ἀλαζωνείαν καταφρονοῦντες, τὴν δὲ νηστείαν ἀκολουθοῦντες, εἰς τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς μας θεαρέσιως διάγοντες, θέλομεν ἀξιώσθαι τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν τοιοῦτων παθῶν, καὶ τέλος θέλομεν τύχει τὴν ἀπόλαυσιν τῆς Οὐρανίου Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Γένοιτο, γένοιτο.

ΚΥΡΙΑΚΗ Ε' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

« Ἰδοὺ ἀνοβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλημα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς Ἀρχιερεῦσι καὶ Γραμματεῦσι, καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν. »

(Μάρκ. Κεφ. Ι. στίχ. 33).

Περὶ τῆς ἀφόβου καὶ ἀληθοῦς ἐμολογίας.

Συκοφαντηθεὶς ἐνώπιον τοῦ Φαραῶ καὶ τοῦ Πεντεφρῆ ὁ δίκαιος Ἰωσήφ, ὁ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν προεικονίζων ἐβλήθη εἰς φυλακὴν, καὶ ἔμενεν ἐκεῖ φυλαττόμενος, ἕως οὗ ἡ τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνη ἐδικαίωσεν αὐτὸν, ἐκρίθησαν καὶ κατεκρίθησαν εἰς τρεῖς παῖδες ὡς παραβάντες τὸ διάταγμα τοῦ Ναβουχοδονόσορος, μὴ προσκυνήσαντες τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, ἐκρίθη δὲ καὶ ὁ προφυτάνης Δαβὶδ ὑπὸ τοῦ προφήτου Νάθαν, ἀλλ' ὡς συνειδὼς τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ, αὐτὸς ἑαυτὸν κατέκρινε καὶ μετανοήσας, ἡξιώθη γενέσθαι πρόγονος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τσιαῦτα παραδείγματα διδάσκει ἡμᾶς ἡ παλαιὰ Γραφή, τῆς τε κρίσεως καὶ κατακρίσεως, καὶ ταῦτα προεικονίζον καὶ προστύπουσιν τὴν πικράδωσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς, καὶ τὴν διὰ τοῦ θανάτου καταδίχην αὐτοῦ, καὶ τοῦτο ὑμᾶς σήμερον διδάξω, ἐπικαλούμενοι τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν βοηθόν.

Ὁ ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος Πιλάτου κρινόμενος, καὶ πρὸς ἀπολογία βιαζόμενος. ἵνα τὴν ἐνανθρώπησίν σου βεβαιώσῃς, ὦν αὐτὸς, φώτισόν με ὅπως καὶ γὰρ σήμερον παρὰ τοῦ ἀκροατηρίου τούτου ἀκροόμενος, μὴ φανῶ ἀνάξιός τῆς ἡς ἀποστολικῆς ὑπηρεσίης ὠρίσθαι.

ὑμεῖς δὲ τέκνα ἀγαπητὰ, εἴτινες συνηθροίσθητε σήμερον

ἐν τῷ ἁγίῳ τοῦτο Ναὺ οὐχὶ ἵνα ἀνακρίνεται τὸν διδάσκοντα, ἀλλ' ἵνα ἀκούσητε τὴν ἐκ τούτου προερχομένην θείαν διδασκαλίαν, μὴ ἀποβλέποντες εἰς τὴν πηγὴν ἐξ ἧς αὕτη ρέει, ἀλλὰ τῆς δροσιᾶς αὐτῆς μετέχοντες, ἀξιοθῆτε τῆς οὐρανίου τοῦ Θεοῦ Βασιλείας.

* Ἰδοὺ ἀναβαίνουεν εἰς Ἱερουσόλυμα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς Ἀρχιερεῦσι, καὶ τοῖς Γραμματέυσι, καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσωσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν. *

Καταβὰς ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Κόσμον, ἀναβαίνει εἰς Ἱερουσόλυμα συναθροίζων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοὺς δώδεκα μαθητὰς του, τοὺς εἰκονίζοντας τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅπως δι' αὐτῶν συναθροίσῃ καὶ ἅπαν τὸ Ἰσραηλιτικὸν γένος, δι' οὗ ἐμελλεν νὰ ἀναθροίσῃ ἀκολούθως ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα, ἀλλ' ἡ τάναντία φρονούσα Ἱερουσαλήμ, δὲν παρακολουθεῖ αὕτη αὐτόν, ἀλλὰ μάλιστα τὸν παραδίδει εἰς χεῖρας δικαστῶν Ἀρχιερέων καὶ Γραμματέων, ὅπως κρίνωσιν καὶ κατακρίνωσιν αὐτόν, καὶ ἐμπαίξωσι καὶ μαστιγώσωσι, καὶ ἐμπτύσωσι, καὶ ἀποκτήνωσιν αὐτόν, ὦ! πόσον παραδειγματικὸν σήμερον τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὦ! πόσας εἶδομεν διδασκάλους, ἱεροκλήρυκας, γονεῖς, φίλους καὶ συγγενεῖς, ἀναβαίνοντας διὰ τοῦ Πνεύματος εἰς τὸν βῆθρον τῆς Μετανοίας, καὶ ἐπὶ ταύτης ὡς ἐπὶ δέφνου τινὲς καθήμενοι προσκαλοῦσιν, καὶ ὑποδεικνύουσιν καὶ εἰς ἄλλους ὅπως μιμηθῶσιν τὸ παράδειγμα αὐτῶν, ἀλλ' ὅλως παρ' ἐλπίδα κατακρίνουσι αὐτὸν, κτυπῶσιν τὸν ἀναδάντα διὰ τῶν βελῶν τοῦ φθόνου, καὶ παραδίδωσιν αὐτόν εἰς τὸν λαόν, καὶ λιθοβολοῦσιν αὐτόν, μιστηρίζοντες καὶ ἐμπαίζοντες μὴ μιμούμενοι τὸν Προφητάνакτε Δαβὶδ, τὸν συνειδὸτα τὰ ἴδια αὐτοῦ ἁμαρτήματα, καὶ μετανοήσαντα καὶ ἀξιωθέντα τῆς ἰδίας αὐτοῦ σωτηρίας. Πόσον τοῦτο ἐστὶν ἄτοπον, καὶ πόσον ἀδίκον, καὶ πόσῃ ἀχαριστίᾳ ἐπιδεικνύουσιν εἰς τοὺς εὐεργέτας καὶ διδασκάλους, οἵτινες ἔρχονται μακρὰν πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δύσιν, ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην πρὸς τὴν ἀδικίαν, ὑπομένοντες πάντα, ἵνα ἀπὸ ἀπὸ ἀπὸ ἡμᾶς ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ οἱ μὲν Νινευῖται ἐσώθησαν ὅτε εἶδον τὸν Προφήτην Ἰωάνν, ἐλθόντα καὶ κηρύττοντα πρὸς αὐτοὺς τὴν μετάνοιαν. Ἀλλ' ὅμως τὰ Σόδωμ καὶ Γόμορρα ἐπιμένοντα εἰς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τοὺς ἰδίους ἀγ-

γέλους ἐλθόντας πρὸς αὐτοὺς ἵνα ἀποδείξωσιν τὴν μετάνοιαν των, παρεβίασαν εἰς ἁμαρτίαν, φθάσαντες εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀναισθησίας καὶ ἀσελγείας· δεῖξωμεν λοιπὸν ἡμεῖς τὸ παράδειγμα τῶν συνακολουθούντων παιδῶν, μὴ ἐπιμείνωμεν ὡς ὁ Φαραὼ, ἵνα ἴδωμεν καὶ τὴν τελευταίαν πληγὴν, μὴ μωρανθῶμεν καὶ ἀπολεσθῶμεν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑπομένοντες, μήπως ἔλθῃ ἡ δικαία ὀργὴ τούτων καθ' ἡμῶν· διότι τοιαύτην ἐπιμονὴν δεικνύουσα ἡ Ἱερουσαλὴμ ἀπωλέσθη ὑπὸ τῶν ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων καὶ ἠρανίσθη, τοιαύτην ἐπιμονὴν καὶ ἡ περικλεὴς αὕτη χώρα τῶν Ἀθηνῶν, ἐμπαίζουσα τὸν πολιορκητὴν Σὺ λ λ α ν, τοιαύτην ἐπιμονὴν (ἐὰν μοὶ ᾗ συγχωρημένον νὰ τρέξω μακρότερον εἰς τὴν ἱστορίαν) ἐδείκνυον οἱ παραδιδόμενοι εἰς τὴν ἁμαρτίαν Θηδαῖτι, καὶ διεσκορπίσθησαν ἀφανισθέντες ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ἐλθετε λοιπὸν τέκνα μοὶ ἔχοντες τὴν ἐπιμονὴν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα μὴ πάθωμεν ὡς οἱ Σοδομίται, οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Ἱεροσολυμίται Ἰουδαῖοι ὑπὸ τοῦ Τίτου Αὐτοκράτορος τοῦ ἀγαθοῦ, οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Θηδαῖτι ὑπὸ τοῦ Σύλλα καὶ Ἀλεξάνδρου, οἵτινες εἶχον παραδοθῇ εἰς τὴν διαφθοράν, μὴ ὑπακούοντες, οὔτε εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ θεοῦ Σωκράτους, καὶ τοῦ γηραιοῦ Ἰσοκράτους, τοῦ ἀγαθοῦ Φωκίωνος, οὓς τινες παρέδωκαν εἰς κρίσιν ἀδίκως, καὶ ἐξανάτωσαν αὐτοὺς. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἐν παρόδῳ, ὅπως ἴδωμεν ὅπου ἡ διαφθορὰ ἐκεῖ ταχίστη καταστροφὴ, ὅπου δὲ ἡ μετάνοια ἐκεῖ ἡ σωτηρία. Μὴ λοιπὸν φαινόμεθα ἄδικοι προδότες τῶν εὐεργετῶν ἡμῶν, ἵνα μὴ φανῶμεν ἀχάριστοι πρὸς τοὺς εὐεργέτας ἡμῶν, ἀλλὰ ὡς συναναδῶμεν μετ' αὐτοὺς εἰς τὴν ἀνω Ἱερουσαλὴμ, ὃ ἐστὶ εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ἀλωότητος τῆς προτέρας ἡμῶν σχέσεως, εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ἀρετῆς, ὅπου ἡ ἀγάπη, ἡ φιλαδελφία, ἡ φιλοξενία, ἡ συμπάθεια, καὶ φιλοστοργία μετὰ τῆς ἐλεημοσύνης, καὶ καθήμενοι ἐπὶ πάντων τούτων βλέπομεν ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν τὸ σκοτινὸν μῖσος, τὸν βλαβερόν φθόνον, τὴν τυφλὴν ἀδικίαν, τὸ ἀσυμπαθὲς τῆς φιλαργυρίας, τὸ μισαρὸν τῆς ἐχθρας, καὶ τὸ ἰδιαίτερον κακὸν τῆς κατακρίσεως καὶ συκοφαντίας, μὴ παραδίδομεν τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς εἰς ἀδίκους χεῖρας τῶν Φαρισαίων καὶ Γραμματείων, καὶ αὐτοὶ μὲν κρίνονται καὶ κατακρίνονται, ἀλλὰ εἰς ἡμᾶς, ἀλλοθιμένους, ὡς γινόμενοι αἰτίαι τῆς ἀπωλείας των. Κρίνοντες δὲ δικαίως μετὰ τῶν καλῶν καὶ κακῶν γινόμεθα μὲν ὁπαδοὶ τῶν καλῶν,

τῶν δὲ κακῶν φυγάδες, τότε ἀξιοθησώμεθα τὴν τοῦ Θεοῦ Βασιλείαν. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ Γ.

ΤΩΝ ΒΑΙΩΝ.

« Ὡσανὲ εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ ».

(Ἰωάν. κεφ' ιβ', στίχ. 13.)

Περὶ ἀπογνώσεως ἡμῶν αὐτῶν.

Ἀπογνώσαντα τὰ ἔθνη τὴν πρώτην αὐτῶν ἀρχικὴν καταγωγὴν ἐπλανῶντο εἰς μυθολογίας καὶ ψευδολογίας, ἀπωλέσαντα δὲ τὴν ἀληθεῖ καταγωγὴν αὐτῶν, περιεπλανῶντο ἐν τῷ σκότει τῆς ἀπάτης, ὡς ἐν καιρῷ σκοτούς τῆς νυκτὸς ὁ Περιπλανώμενος ἄνθρωπος, καὶ ἐὰν ποῦ ἐν τῷ σκότει ἐβλεπεν φῶς τρέχει πρὸς τὴν ἐστίαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκ τῆς μεγίστης ἀποστάσεως ἀπέκαμιν. Καὶ ἰδοὺ αὐτὸ τὸ φαινόμενον τοῦ ἀντεΐλαντος Ἡλίου, βλέπει καὶ χαίρει καὶ τὸν Θεὸν δοξάζει· ὁ δὲ ἐν τῷ σκότει τῆς ἀμαρτίας περιπλανώμενος ἄνθρωπος, βλέπει ἑαυτὸν περιπλανώμενον εἰς τὰ ἄγρια πάθη τῆς ἀσελγείας, βλέπει τοὺς ὀφθαλμοὺς του μὴ ἀποβλέποντας εἰς ἄλλο τι, παρὰ εἰς τὰς αἰσχροὺς ἡδονάς, βλέπει, ὅτι καὶ τὴν ἀκοὴν αὐτοῦ μὴ ἀκούουσαν τὴν εὐαγγελικὴν ῥῆσιν τῆς εἰσελεύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς Ἱερουσόλυμα, οὐδόλως ἀκούει αὐτὴν, ἀλλ' ἀκούει ἄσματα αἰσchrῶν Σειρύνων καὶ μύθων, βλέπει τὴν ἀφὴν τῶν ἰδίων χειρῶν αὐτοῦ ἐφαπτομένων, οὐχὶ ἐπὶ τῆς συνειδήσεώς του, ἀλλ' ἐπὶ αἰσchrῶν γυναικείων ἀσμάτων, βλέπει τὴν ὀσφρῆσιν αὐτοῦ μὴ ἐσφραγισμένην τοῦ Θεοῦ θυμιάματος ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῆς σωτηρίας του, βλέπει τὴν γεῦσιν του, μὴ μετέχουσαν τὸ Θεῖον αἷμα καὶ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τρώγουσα ἀπληστα κρέατα βρωμερὰ βεβαμμένα εἰς παντοδοπῇ καρικεύματα καὶ ἐμβάσματα.

Φεῦ! εἰς ποῖον σκότος εὐρίσκεται ὁ ἀμαρτανῶς ἄνθρωπος, ἀπωλέσας τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ καταγωγὴν; ἐὰν συναισθάνετο ἐν τῇ ἀνάγκῃ αὐτοῦ τὴν ἐν τῷ σκότει πλάνην αὐτοῦ, ἐβλε-

πεν ποί, Προφήτας φωτίζοντας αὐτὸν καὶ διδασκάλους ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ προσέτρεχεν, ἀλλ' ἀπώλετο ὡς ἐκ τῶν μεγίστων αὐτοῦ ἐν τῇ ἀπωλείᾳ ἁμαρτιῶν. Πλὴν ταύτην τὴν προθυμίαν ἄνωθεν ὁ Θεὸς καθορῶν, ἦλθεν ὁ ἴδιος ἐξ οὐρανοῦ, καὶ Ἀνέτειλεν ὡς ἄλλος ἥλιος ἐν τῷ Κόσμῳ, ἀλλ' οὐχὶ μακρὰν ὥς οἱ Προφῆται, οὐχὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὡς ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης, οὐχὶ ἐν ταῖς ὄρεσι καὶ ποταμοῖς, ὡς ὁ Προφήτης Ἠλίας. Ἀλλ' ἐν τῇ Μεγάλῃ Πόλει τῆς Ἰουδαίας, ὡς Βασιλεὺς πότῃς, οὐχὶ ἐπὶ Ἀραβικῶν χρυσοχαλίνων ἵππων, οὐχὶ ἐν ἄρματι ὡς ὁ Φαριῶ, οὐχὶ παντοκρατὴς ὡς ὁ Ναυοχοδόνοτωρ, καὶ ὁ Μέγας Κύριος, οὐχὶ πορθίζων καὶ αἰχμαλωτίζων, ἀλλὰ σώζον ἔρχεται λοιπὸν ὁ Βασιλεὺς τῶν Βασιλευόντων, καθήμενος ἐπὶ πόλου ὄνου.

« Ὡσαννά εὐλογημένοι ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου,
ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, φωνάζουν οἱ Παῖδες ».

Διὸ οἱ βλέποντες μετὰ τὸ σκότος τὸν ἥλιον, πρέχουσι πρὸς αὐτὸν καὶ ἐαυτοὺς θεραπεύουσι, καὶ ζωογονιῶσιν παρ' αὐτοῦ. Ἐν τούτῳ ὁ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν εἰσερχόμενος Ἰησοῦς Χριστός, ὁ λαμπρότατος τῆς δικαιοσύνης ἥλιος, ὁ μέλλων ἄραι τὸ σκότος ἀφ' ἡμῶν τῆς ἀδικίας, ὁ μέλλων ἀφαιρέσαι ἀφ' ἡμῶν τὸ σκότος τῆς ἡδυπαθείας, ὁ μέλλων θεραπεύσαι τὸ βλαβερόν πάθος τοῦ φθόνου ἐκ τῶν καρδιῶν ἡμῶν, καὶ ἀντικαταστήσαι τὴν πρόσκαιρον ταύτην τροφήν, διὰ τῆς αἰωνίου τροφῆς, δὲν εὐρίσκει, ὡ τί λέγω, δὲν εὐρίσκει ὑποδοχὴν εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, ἀλλὰ εἶπη τις, μὴ λέγε ταῦτα, ἰδοὺ παῖδες οὗτοι βοῶσι καὶ λέγουσι, Ὡσαννά τῷ υἱῷ Δαβὶδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Ναὶ ἀληθῶς, οἱ Παῖδες βοῶσι, καὶ τὴν Προφητικὴν ῥῆσιν ἐκπληροῦσι, τὴν λέγουσαν ἐκ νηπίων ἀκάκων καὶ ὀηλαζόντων καταρτήσω αἶνον. Ἀλλ' ἡμεῖς οἱ γεγενηκότες ἐν τῇ ἡλικίᾳ καὶ τῇ ἁμαρτίᾳ, οὐ μόνον ἐπιμένωμεν ἐν τῇ ἀσυνειδησίᾳ, ἀλλὰ καὶ προσθέτομεν πάντοτε ἁμαρτίαν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, διαλογιζόμεθα κακὰ, προετοιμάζομεν καταγγελίας, σκοπεύομεθα μηχανοραφίας, ἐτοιμαζόμεν καὶ φροντίζομεν τί νὰ φάγωμεν, καὶ νὰ πῶμεν, πλὴν ποσῶς λέγω δὲν φιλοτιμούμεθα ὡς οἱ ἀκάκοι οὗτοι παῖδες, δὲν στρονύομεν τὰ ἐνδύματα τῆς ὑπερηφανείας, ἵνα πατήσῃ καὶ διέλθῃ ἐπ' αὐτῶν ἡ ταπεινότης, δὲν

κόπτομεν κλάδους δένδρων, τοὺς κλάδους λέγω τῆς ραδιουργίας καὶ τῆς ἀπάτης, τοὺς περιβάλλοντας τὰς ψυχὰς ἡμῶν, δὲν κόπτομεν τοὺς κλάδους τῶν Βαβυῶν, ἥτοι τὴν περιστολὴν τῆς σαρκὸς ἡμῶν, καὶ νὰ βαστάσωμεν τοὺς κλάδους τῆς νίκης, ὡς πόσον καταχριταῖοι εἴμεθα ἐνώπιον ἐκείνων τῶν ἀπειροκάκων παιδῶν, οἵτινες γίνονται διδάσκαλοι ἡμῶν εἰς τὴν μετάνοιαν, καὶ τὴν ὑποδοχὴν τῆς σωτηρίας. Ἀλλὰ φεῦ ἡμεῖς παρ' ἐλπίδα ἐμμένομεν εἰς τὰ πάθη ἡμῶν.

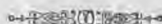
Ἐλθετε λοιπὸν πάντες καὶ ἡμεῖς συναισθανθέντες ἱερεῖς τε καὶ λαῖκοι, βλέποντες τὰ σύμβολα ταῦτα, ἃς μὴ μιμηθῶμεν, οὐχὶ τοὺς Φαρισαίους ἐκείνους καὶ Γραμματεῖς, οἵτινες κατὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐμελέτουν κενά, οὐχὶ μόνον νὰ εὐχαριστήσωσιν τὸν Θεόν, διότι ἐπεσκέψατο ἡμᾶς καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ νὰ σωθῶμεν δια τῆς μετάνοίας, διότι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔρχεται διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ πρῶτον περὶ ταύτης εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἔθνος ὠκονόμησεν ἀλλὰ φεῦ παρ' ἐλπίδα οὗτοι μελετῶσιν τὸν θάνατον τοῦ εὐεργέτου αὐτῶν, τὴν συλλυψίν τοῦ ἐπισκευθέντος αὐτούς· θεωροῦντες αὐτὸν ὅτι ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν οὐχὶ ὡς ὁ μέγας Πορθητὴς ἐκεῖνος Ἀττίλας, ἡ ὡς νὰ ἤθελεν ἔρχεσθαι κατ' αὐτῶν ἀρματοφόρος Γαλιᾶθ, ἡ ὁ τρομερὸς πολιορκητὴς Μέγας Κύρος, ἡ ὁ καταστρεπτικὸς Ναυουχοδονόσωρ, ἡ ὡς ὁ πυρπολιτὴς Νέρων.

Μελετῶσι κατ' αὐτοῦ θάνατον, ζητοῦσι μαρτυρίαν, ἐφευρίσκουν συκοφαντίας, καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια, ὡς μὴ φανῶμεν ὅμοιοι τούτοις; ἀλλὰ μᾶλλον ἐξωμοιοθῶμεν τοῖς ἀκάκοις παισίν, ὡς μὴ πλανηθῶμεν ὡς οἱ Ἰουδαῖοι εἰς ἀδίκον φόνον, ὡς μὴ εἰς ψευδεῖς μαρτυρίας προετοιμασθῶμεν, ὡς μὴ εἰς κατηγορίας καὶ φιλικὰς σχέσεις, λέγοντες πρὸς τὸν Ἠγεμόνα, πρὸς τοὺς ἀνωτέρους ἀρχοντας ἡμῶν, εἰς τὸν ἀθωώτης οὐκ εἰ φίλος ἡμῶν ἀλλὰ φεῦ ἅπαξ ταῦτα οἱ Ἰουδαῖοι ἐποίησαν, ἀλλὰ μεγίστην διδασκαλίαν ἡμῖν ἐγκατέλειπον, ὥσπερ λέγει ὁ θεὸς Χρυσόστομος διὰ τὸν Εὐτρόπιον. Καὶ ὁ μὲν δίκαιος Ἰησοῦς κατακρίθη, ἵνα τοὺς ἄλλους σώτῃ ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα ὁ δίκαιος ἐσταυρώθη, καὶ ὁ τοὺς οὐρανοὺς κρεμάσας κρεμασθῇσεται ἐπὶ τοῦ ξύλου. Ἀλλ' ὅμως τοὺς σημερινοὺς Ἕλληνας καὶ Ἰουδαίους ὁδηγεῖ πρὸς σωτηρίαν, καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς τοὺς χριστιανοὺς τὰ αὐτὰ διδάσκει. Ἐρχεται κατὰ τὰς ἀνάγκας ταύ-

ἀδίκως κατακρίνομεν αὐτόν, ἄρχεται ὁ Ἱεροκῆρυξ μεθ' ὅλης τῆς ἀπλότητος, ὡς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπὶ τοῦ ὄνου, ἀλλ' ἡμεῖς τούναντίον καθήμενοι ἐπάνω πάσης διαβολικῆς φαντασίας, περιφρονητικῶς καταδικάζομεν αὐτόν, οὕτως διὰ τοῦ Θεοῦ λόγου ζητεῖ νὰ ἀπομακρύνῃ ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ σκότος τῆς ἀγυρτίας, καὶ φέρει ἡμᾶς εἰς ἑδὸν σωτηρίας, καὶ φανῶμεν δίκαιοι, ἄκακοι, ἐλεήμονες, καὶ ἀνέλθωμεν ἀπὸ τοῦ τάφου τῆς ἁμαρτίας ὡς ὁ τετραήμερος Λάζαρος ἐκ τοῦ ᾄδου, καὶ ζήσωμεν τοῦ λοιποῦ ἐν ἀπλότητι καὶ δικαιοσύνῃ. Μὴ ὑμεῖς πρὸς Θεοῦ ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ συμβούλιον ποιοῦμεν μετὰ τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς σαρκὸς, καὶ ἀποφασίσωμεν ἐξελθόντες σήμερον ἐκ τοῦ Ἱεροῦ τούτου Ναοῦ, νὰ παγιδεύσωμεν τοὺς ὀφειλέτας ἡμῶν, καὶ τοὺς ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀγνοίᾳ ἁμαρτικότητας εἰς ὑμᾶς ἀδελφούς, φυλακίσωμεν καὶ δεσμεύσωμεν αὐτούς, καὶ εἴτα καταφύγωμεν πρὸς τοὺς δικαστὰς, καὶ εἴπωμεν δὲν εἰσθε φίλοι τοῦ Προστάτου ἡμῶν, ἐὰν αὐτὸν δὲν ἐξολοθρεύσῃται, μὴ ποιήσωμεν ταῦτα, ἵνα μὴ πάθωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ αὐτά.

Ἀκρεφνέστατα λοιπὸν παραδείγματα προετύπωσεν ἡμῖν πρὸ δύο χιλ. ἐτῶν σχεδὸν τὴν σημερινὴν διαγωγὴν μας ὁ φιλόσοφος Ἰησοῦς Χριστὸς, καὶ ἡμεῖς διὰ τῆς διαβολικῆς ἐνεργείας ἐπιφραγίζομεν διὰ τοῦ τρόπου τὴν ἱερὰν ἱστορίαν. Μὴ φερώμεθα ὅπως κακῶν παραδειγμάτων, ἵνα μὴ ἀπολαύσωμεν μετὰ θάνατον τὴν ἀρμόζουσαν τιμωρίαν, ὃ μὴ γένοιτο εἰς αὐδένα ἐξ ἡμῶν, οἵτινες μὴ βλέπομεν τώρα τὴν σκότισιν τοῦ Ἥλιου, ἀλλὰ τὴν σκότισιν τοῦ λογικοῦ μας, ὑπὸ τῆς σκοτινῆς ἁμαρτίας. Ἀς ἀποσύρωμεν λοιπὸν τὸ τοιοῦτον σκότος ἐλθούσης τῆς σωτηρίας. Ἀς δώσωμεν φῶς εἰς τὸ λογικόν μας, διορίζοντες αὐτὸν κύριον τῆς σαρκὸς. Συνέλθωμεν οὐχὶ ὡς οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ἵνα παγιδεύσαντες τοὺς πτέσαντας πρὸς ἡμᾶς, καὶ τοὺς ὀφειλέτας ἡμῶν, ἀλλ' ὡς οἱ ἄκακοι παῖδες βοήσωμεν μετ' αὐτῶν, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Εὐλογημένη ἡ ἡμέρα καὶ ἡν θέλωμεν συναίσθανθῃ τὴν μετάνοιάν μας, εὐλογημένη ἡ ὥρα καὶ ἡν θέλωμεν ἀποφασίσαι τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ αἰωνίου θανάτου, εὐλογημένη ἡ ἡμέρα καὶ ἡν ἐπιθυμίσωμεν τὴν σωτηρίαν μας, εὐλογημένα πάντα τὰ νικηφόρα ἡμῶν ὅπλα, ἅτινα τὰς πέντε ἀντιθέτους ἡδονὰς ἐνίκησεν. Εὐλογημένη ἡ ὥρα καὶ ἡν ἐμι-

τὴν ἀλήθειαν, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἐλεημοσύνην. Εὐλογη-
μένος ὁ ἐρχόμενος, ὅτι ἐπισκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ
λαῷ αὐτοῦ. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ
Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. Ἀμήν.

Λ Ο Γ Ο Σ

Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ.

« Εἰ τοῦτον ἀπολύσης οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος. »
(Ἰωάν. Κεφ. ἡ. στίχ. 19.)

Περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς φιλίας.

Δικαζομένου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ κατακρινομένου ὑπὸ
τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων, καὶ ὑπὸ μόνῃς τῆς ἀθωό-
τητός του, καὶ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ δικαιούμενος, καθ' ἃ
καὶ αὐτὸς ὁ Κριτὴς Πιλάτος λέγει « ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὐ-
ρίσκω ἐν αὐτῷ » (1) ἐμφανίζεται ἡ προσπεποιημένη καὶ δολερὰ
φιλία, ἡ τοῦ Σατανᾶ μάλλον φιλία, τὴν συνδιάλεξιν μετὰ τῆς
προμήτορος Εὐκας εἰκονίζουσα, ἥτις λέγει « οὐκ εἶ φίλος τοῦ
Καίσαρος, ἐὰν τοῦτον ἀπολύσης » ὡς εἰ ἔλεγε τοὺς διαβολι-
κοὺς λόγους, διὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἥτοι διὰ
τῆς παραβάσεως τῆς ἐντολῆς, τῆς δικαιοσύνης, θέλει γείνη
φίλος τοῦ Καίσαρος ὁ Πιλάτος, ὡς ὁ διάβολος εἶχεν εἰπῇ τῆς
Εὐκας « ὅμοιοι τῷ Θεῷ ἔσεσθε ! » ὦ, τὸ εὐγενὲς τοῦτο σύνθημα
τῆς ἀνθρωπότητος, τῆς ἀγάπης καὶ εἰλικρινείας, πόσοι με-
ταξὺ ἡμῶν τὸ μεταχειρίζονται, καὶ τοῦτο πρὸς τοὺς φίλους των
καὶ κατὰ τῶν ἄλλων, ὅταν ἔχουσι νὰ λάβωσι καὶ δώσωσιν δι-
καιόν τι λέγοντες δὲν εἶσαι φίλος τοῦ ἀρχοντος τοῦτου ἢ ἐκεί-
νου, ἀν τοῦτο ἢ ἐκείνο τὸ πρᾶγμα δὲν πράξης ὅθεν ἵνα μὴ
τοῦτο καὶ ἡμεῖς πάθοιμεν, καὶ ἵνα μὴ τοὺς δικαίους ἀπολέ-
σωμεν, ἵνα μὴ καὶ τοὺς φίλους ἡμῶν ἐξομοιώσωμεν, ἀνάγκη
πᾶσα κρίνομεν σήμερον, ἵνα περὶ φιλίας ἐμιλήσωμεν.

Σὺ δὲ Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ τοῦ ζῶντος Θεοῦ, ὁ ἀληθὴς φίλος
τοῦ τετραχημέρου Λαζάρου, ὁ γνήσιος φίλος τοῦ ἐπισήβου μα-
θητοῦ σου, καὶ Ἀποστόλου Ἰωάννου, ἡ τὴν εἰλικρινῆ φιλίαν
φιλίαν ἐν τῷ Ἀποστόλῳ Πέτρῳ εὐρίων, καὶ εἰς τοῦτον τὸ λα-

γικὸν ποιμνίόν σου παραδούς· φώτισόν με, ὅπως καὶ γὼ γένο-
μενος πιστὸς τῆς δικαιοσύνης φίλος, ὑποδείξω εἰς τὸν περιού-
σιόν σου λαόν, τὴν προερχομένην μεγίστην ὠφέλειαν ἐκ τῆς
φιλίας, ἵνα καὶ διὰ ταύτης ἀποκτήσωμεν τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ
Βασιλείαν.

Ἑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ πρόβατα τοῦ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ ποθητὰ, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς, ὅπως μάθετε καὶ τὴν
ἐκ ταύτης προερχομένην ὠφέλειαν.

« Ἐάν τοῦτον ἀπολύσῃς οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος ».

Ἵνα εἴδωμεν ποία εἶναι ἡ ὠφέλεια τῆς φιλίας, ἀνάγκη
πᾶσα νὰ μάθωμεν τί ἐστὶ φιλία, καὶ εἰς πόσα μέρη διαιρεῖται
ἡ φιλία. Καὶ φιλία μὲν ἐστὶ σύνδεσμος μιᾶς πνευματικῆς φυ-
χῆς κατοικῶν εἰς διάφορα σώματα, καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἐνεργοῦντα
πρὸς ἄλληλα, ὥσπερ αἱ τοῦ Ἥλιου ἀκτῖνες ἐκ μιᾶς ἐστίας
ἐξερχόμεναι, ἅπασαι πρὸς ὠφέλειαν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπο-
θλέπουσαι, παρέχουν εἰς ἕκαστον τὴν ἀναλογοῦσαν δύναμιν,
πρὸς καταρτισμὸν τῆς ὅλης θεραπείας, ὥσπερ τὰ διάφορα τῆς
φύσεως στοιχεῖα συγκροτοῦσιν ἓνα καὶ μόνον Κόσμον, καὶ
τοῦτο μὲν ἐστὶ φιλία.

Τρία δὲ εἰσὶν τὰ εἶδη τῆς φιλίας, καὶ ἐκ τούτων μὲν εἶναι
τὸ πρῶτον ἀριστον, τὸ κατ' ἀρετὴν δηλονότι, διότι στερεὰ
ἡ ἐκ λόγου ἀγάπη ἐστὶ· τὸ δὲ δεύτερον καὶ μέσον τὸ κατ' ἀ-
μοιβὴν, ὅπερ εἶναι τὸ κοινωνικόν, μεταδοτικόν καὶ ἐπωφελές,
διότι καὶ εἰς τοῦτο ἡ φιλία εἶναι εὐχάριστος.

Τὸ δὲ τελευταῖον ἡ κατὰ συνήθειαν λεγομένη φιλία, ἐπὶ
πάντων δὲ τούτων ἐξετάσωμεν ἤδη τὴν κατ' ἀρετὴν φιλίαν,
καὶ τὰ ἐκ ταύτης ἀποτελέσματα· καὶ ἡ μὲν κατ' ἀρετὴν
φιλίαν κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον. Ὁμοιάζει μὲ ἀνθρωπον
πολλοὺς φίλους ἔχοντα, καὶ ἀκυριεῦτον ὑπὸ πάντων ἀποβαί-
νοντα, καὶ ἰσχυρότατον ὄντα παντὸς τυράννου, διότι ὅχι τόσον
ἀσφαλῶς τὸν τυράννον οἱ ἐκρυφόροι φυλάττουσιν καθὼς οἱ φί-
λοι τὸν φίλον αὐτῶν, καὶ ὁ μὲν φίλος ἀσφαλέστερος ἀποβαίνει
τοῦ τυράννου, διότι ὁ μὲν τυράννος ὑπὸ τῶν ἐσθλῶν φυλάττε-
ται, ὁ δὲ φίλος ὑπὸ τῶν ἐμωτίμων φίλων του, καὶ ὡς λέγει
καὶ Κύριος ὁ Μέγας εἰς τὰ ἱεῖα αὐτοῦ τέκνα Ὁμήρου καὶ τοῖς
στοῖ φίλοι Βασιλεῦσιν ἀσφαλέστατον καὶ ἀληθέστατον φρού-
ριον».

Καὶ ὁ μὲν τύραννος φυλάττεται ἀπὸ στρατιώτας ἄκοντας καὶ φοβουμένους αὐτόν, ὁ δὲ φίλος ὑπὸ ἐκασίῳν στρατιωτῶν φίλων, καὶ μὴ φοβουμένων αὐτόν. Καὶ δύναται τις νὰ ἴδῃ τοῦτο εἰς πολλοὺς καὶ εἰς ἓνα καθὼς παραδείγματος χάριν, εἰς κιθάραν τινὰ διαφόρους χορδὰς ἐχούσης μίαν δὲ φωνὴν ἐκβάλλουσιν καὶ μίαν συμφωνίαν, εἶναι δὲ εἰς ὁ μουσικὸς ὁ τὴν κιθάραν παίζειν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα κιθάρα μὲν εἶναι ἡ φιλία ἡ καθαρὰ ἀγάπη δηλονότι, φθόγγοι δὲ οἱ ἀντηχοῦντες τᾶς διὰ τῆς ἀγάπης ἐκφερόμενα φιλικὰ λόγια, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐκβάλλοντες ἁρμονίαν καὶ συμφωνίαν, ὁ δὲ μουσικὸς, ἡ τῆς ἀγάπης δύναμις ὁ κρούων τὸ εὐχάριστον μέλος.

Τοιαύτη λοιπὸν ἡ εἰκὼν τῆς φιλίας, ποῖος ὅμως ὁ σκοπὸς αὐτῆς κατὰ τὸν Θεῖον Χρυσόστομον; ὥς ἐκ τῆς εἰκόνης διδασκώμεθα, ἡ ἀγάπη, καὶ καθὼς ἐπὶ τῶν ὀργάνων, τότε ἀποτελεῖται ἡ ὠραία ἁρμονία, ὅταν ἐκάστη χορδὴ φυλάττει τὴν ἰδίαν αὐτῆς φωνήν, οὕτω καὶ εἰς τὴν φιλίαν ἐξασφαλίζεται καὶ διατηρεῖται εἰς τὸ ἔπακρον, ὅποταν ἕκαστος τῶν φίλων φυλάττει τοὺς ὅρους τῆς εἰλικρινοῦς ἐν Χριστῷ φιλίας, δηλονότι τὴν ἀγάπην, ἐν ᾗ ἐκάστη μὲν οἰκογένεια διασώζεται, καὶ διατηρεῖται, ὅποταν μάλιστα ἕκαστον μέλος φυλάττει τοὺς ἠθικοὺς καὶ φυσικοὺς νόμους, οὕτω καὶ ἕκαστον ἔθνος, καὶ ἐκάστη πολιτεία καὶ κοινωνία, διὸ καὶ σήμερον βλέπομεν φιλίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν τοῦ τετραήμερου Λαζάρου, δι' ἧς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς βασιζόμενος εἰς τὴν τοῦ Λαζάρου εἰλικρινῆ φιλίαν κλαίει διὰ τὸν θάνατόν του, καὶ ἔρχεται ἐγείραι αὐτὸς αὐτόν ἐκ τοῦ μνημείου, ὅθεν καὶ τὸν νόμον τῆς φιλίας ἐκπληροῖ, ἀλλ' οὐδὲ τὸν νόμον τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ βιάζει· ὁ δὲ Πιλάτος, ὡς φίλος καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ Καίσαρος, τὴν μὲν φιλίαν δὲν θέλει νὰ διαλύσῃ διὰ τῆς παρανομίας, διὰ τοῦτο ἐν ᾧ κατηγοροῦν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς τὸν Ἰησοῦν ὡς ἐπαναστάτην κατὰ τοῦ Καίσαρος, (1) εὗρέθη αὐτὸς ἐν τῷ μέσῳ τῆς φιλίας καὶ τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ.

Καὶ διὰ μὲν τῆς δικαιοσύνης εὐρών αὐτόν μὴ ἔχοντα οὐδεμίαν αἰτίαν θανάτου αἰθῶν τὸν κατακρινόμενον ἐκήρυξεν αἶδε, ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε, ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὕρισκω» (Ἰω. κεφ. 18^η στίχ. 3), χωρὶς ποσῶς νὰ προσ-

κρούση εἰς τὴν φιλίαν τοῦ Καίσαρος, (1) καὶ μέχρι ταύτης τῆς ὥρας διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐπαινείται, διότι ἐφάνη μὲν φίλος τοῦ Καίσαρος, ἀλλὰ καὶ φύλαξ τῆς δικαιοσύνης. Ἀλλ' ὅτε οἱ παράνομοι Ἰουδαῖοι οἱ μισαροί, τῆς εἰλικρινοῦς φιλίας Ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς μετεχειρίσθησαν ὡς ὁ Σατανᾶς ποτε τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς πρωτοπλάστas, μετεχειρίσθησαν καὶ οὗτοι τὸ ὄνομα τοῦ Καίσαρος πρὸς τὸν Πιλάτον, διὸ καὶ προτείνουσι τὸ «οὐκ εἰ φίλος τοῦ Καίσαρος ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς» ὡς τανεὶ νὰ ἔλεγον αὐτῷ «θὰ γίνῃς Καῖσαρ; παραβαίνων τὸν νόμον τῆς δικαιοσύνης».

Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐπειδὴ ὡς οἱ πρωτόπλαστοι ἐκείνοι τὴν φιλίαν ἐπεθύμησαν, καὶ τὴν ἐντολὴν κατεφρόνησαν, καὶ αὐτὸς μὲν ἀπολαμβάνει τὴν φιλίαν τοῦ Καίσαρος, καὶ ὥσπερ ἡ Εὐα προσέφεραν τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν τῷ ἰδίῳ αὐτῆς ἀνδρὶ, οὕτω καὶ ὁ Πιλάτος τοῖς Γραμματεῦσιν καὶ Ἀρχιερεῦσιν παραδίδει τὸν ἴδιον αὐτοῦ εὐεργέτην, ἵνα σταυρώσωσιν αὐτὸν «λάβετε (λέγει) αὐτοῖς ὑμεῖς αὐτὸν καὶ σταυρώσατε» (2) καὶ χάριν μὲν τῆς φιλίας ἐσταυρώθη ὁ δίκαιος. Χάριν δὲ τῆς προσκαίρου βασιλικῆς φιλίας ἐστερήθη τῆς αἰωνίου Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ὁ Πιλάτος, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὅλον γέγονεν, ἵνα παράδειγμα ὑμῖν παρὰ Θεοῦ δοθῇ τῆς φιλίας, καὶ τῆς ἐκλογῆς αὐτῆς, ὅπως συλλογιζόμενος ἕκαστος ἡμῶν τὴν ἑνεκεν φιλίας κατὰ κρῖσιν τοῦ δικαίου, ἀποφεύγωμεν πάντοτε τὰ τοιαῦτα, καὶ φιλίαν μὲν θεωροῦμεν τὴν ἀληθῆ φιλίαν, καὶ ἀποφεύγωμεν τὴν ἑνεκα μισοιτικῆς καταστροφῆς τῆς δικαιοσύνης, τὴν ἑνεκεν φιλοδοξίας διαβολικὴν κατὰ τοῦ δικαίου, θεωροῦμεν δὲ ἀληθῆ φιλίαν τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον, φιλίαν τὴν φέρουσιν τὴν κατὰ νόμον ἀμοιβὴν τοῦ δικαίου, τὴν ἐξάπλωσιν μᾶλλον τῆς δικαιοσύνης, φιλίαν ἀποδίδουσα τὰ τοῦ Καίσαρος Κῖσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ, φιλίαν μὴ ζητοῦντες διὰ ταύτης νὰ σταυρώσωμεν τοὺς φίλους μας; ὥσπερ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς σταυρωθεὶς κρέμαται ἐπὶ τοῦ ξύλου, φιλίαν μὴ ζητοῦντες τῶν πρὸς ἡμᾶς ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ δυσμενῶς διακειμένων; Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀληθὴς φιλία τοῦ ἀγαπᾶν τοὺς ἄλλους, τοῦ ἀγαπᾶν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, σταυρούμενοι ἡμεῖς ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς, καὶ τῆς δικαιοσύνης ὅταν σταυρούμεθ' ὑπὲρ ἀληθείας, ὡς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὑπὸ τῶν παρ' ἡμῶν ἐσταυρώθη, ἐμπαίζόμε-

(1) Λουκ., αὐτοῦθι στιχ. 14—22. — (2) Ἰωάν., κεφ. 19', στιχ. 6.

νας χολήν καὶ ὄρεσ ποτιζόμενος. Ἐλπίζοντες παρ' αὐτοῦ τὴν αἰώνιον ἀμοιβήν, διὰ τῆς εὐλκρινοῦς φιλίας, τῆς ταπεινώσεως, ὑπομονῆς καὶ δικαιοσύνης. Ἀμήν.

—✠—

Λ Ο Γ Ο Σ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ.

« Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδ' ἓν, ὃ γέγονεν. » (Ἰωάν. κεφ. α. στίχ. 3.)

Περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ παντοδυναμίας.

Ἐπὶ πάντων ἐμφανίζεται ἡ τοῦ Θεοῦ Παντοδυναμία καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ, καὶ ἐν μὲν τῷ οὐρανῷ εἰκονίζεται αὐτός, ἐν τῇ γῇ δὲ αὐτός πάλιν ἔχει αὐτὴν ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ἐν δὲ τῷ ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ τὸ παντέφορον αὐτοῦ ὄμμα, ἐν δὲ ταῖς τῶν ἀνέμων πνοαῖς, τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτός του, καὶ τυχόν τῆς ὀργῆς του, ἐν δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ὅλος αὐτός εἰκονίζεται, διὰ τοῦτο νεύων ἐπὶ τῆς γῆς, σείει τοὺς οὐρανοὺς, πατῶν δὲ τὴν γῆν, τὰ τέρταρα αὐτῆς βυθίζει, πνέον δὲ, τοὺς φανοὺς τῶν ἀστέρων σθαίνει, διότι ὅλα ταῦτα ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ εἰσὶν, καὶ διευνόει οὕτως ὥσπερ ὁ κεραμεὺς τὰς κεράμους, τὸν δὲ Κόσμον καὶ γῆν, ὥσπερ μοχλὸς τὴν πλάστιγγα. Τοιαύτη ἡ τοῦ Θεοῦ παντοδυναμία, ἐν πάσῃ τῇ μεγαλειότητι αὐτῆς ἐμφαίνεται, καὶ περὶ τούτου σήμερον ὁ λόγος ἡμῶν, ἐπικαλούμενος τὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα Θεὸν βοηθόν.

Ὡ τῷ θανάτῳ τὸν θάνατον καταπατήσας καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα τὴν παντοδυναμίαν σου ἡμᾶς διδάξας, ὡ εἰς ἄδου κατελθὼν, καὶ ἀνελθὼν πάλιν ἐν οὐρανῷ, ὡ τὸ πανταχοῦ παρὼν ἡμᾶς διδάξας. ὦ τοὺς ἐκ τοῦ Ἄδου τοὺς δεσμίους ἐλευθέρωσας, φώτισόν με, ἵνα σήμερον περὶ τῆς σῆς παντοδυναμίας τοὺς ἀκροατάς μου διδάξω.

Τρεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ οἵτινες εἰκονίζεται τὴν μεγαλίστην τοῦ Θεοῦ παντοδυναμίαν καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις καὶ αὐτὴν περιορίζεται, διότι πρὸς τὸ ὁμοιωθῆναι αὐτῷ ἐπλάσθητε, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς.

« Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδ' ἓν ὃ γέγονεν. »

Ἐλπίστε διὰ τὸ Θεὸς γενεῖν ὑμᾶς ἐκ νεκρῶν ὅτι ὁμοιωθῆναι αὐτῷ, συνειθίζετε δὲ νὰ γίνεσθαι τὸ ποίημα ὁμοίον τῷ ποιητῇ, διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη ὁμοίος τῷ ποιήσαντι Θεῷ,

ὅστις ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ αὐτοῦ, καὶ τὰς πρὸ τοῦ ἀνθρώπου
 ἀγγελικὰς δυνάμεις ἐλευθέρας ἐποίησεν. Ἄλλ' αὕτη κατα-
 χρασθεῖσα τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν, ἐβουλεύσατο ὑποτάξας καὶ
 τὸν πλάσαντα αὐτάς. Ἄλλ' ἡ Παντοδύναμος τοῦ Θεοῦ δύναμις,
 τῷ νεύματι μόνον αὐτοῦ, τὴν αὐθάδειαν καταβάλλει, καὶ εἰς
 Ἄδην τὸν ἐπικρατῆτην ρίπτει, μέχρις οὗ ἡττηθεὶς, συνηθάν-
 θησαν αἱ ἐπίλοιποι δυνάμεις καὶ βῶσιν, τὸ ἀσιτῶμεν κα-
 λῶς, σιτῶμεν μετὰ φόβου Θεοῦ, ὃ ἐστὶ ὑποταχθῶμεν εἰς
 τὴν τοῦ Θεοῦ παντοδυναμίαν. Ἄλλ' ἐν τούτῳ, καὶ τοι ἡττη-
 θεὶς ἐρχεται πάλιν ὅπως διὰ τοῦ ἀνθρώπου παλαίσῃ κατὰ τοῦ
 Θεοῦ, καὶ τὸν ἄνθρωπον λέγει ἐξομῶσι τῷ Θεῷ, καὶ οὕτως τῷ
 διαβόλῳ πεισθεὶς, καὶ εἰς τὸν τοῦ Θεοῦ νόμον ἀντισταθεὶς, ἐ-
 γυμνώθη τῆς θείας χάριτος, καὶ γυμνωθεὶς ἐφάνη μὲν αὐτοῦ
 ἡ ἀδυναμία, τοῦ δὲ Θεοῦ ἡ παντοδυναμία, καὶ ἐὰν διὰ τοι-
 οῦτων ἱστορικῶν διατρέξωμεν θελομεν εὑρεῖ, ὡς εἰς καθρέ-
 πτην εἰκονίζομένην τὴν τοῦ Θεοῦ παντοδυναμίαν, καὶ τὴν
 τοῦ κόσμου καὶ τὴν τῶν στοιχείων, καὶ τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀ-
 δυναμίαν, διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὸν νόμον αὐτὸν τῆς φύσεως κα-
 θορῶμεν σταυρούμενον τὸν Παντοδύναμον τοῦ Παντοδυνάμου
 Υἱόν. Ἀλλὰ καὶ οὗτος ἐν τῇ παντοδυναμίᾳ τῆς χάριτός του, τὴν
 Παντοδυναμίαν τῆς κακίας καταβάλλει καὶ διὰ τῶν ἀσθε-
 νῶν καὶ ἀγενῶν καὶ ἐξουθενημένων, τοὺς ἰσχυροὺς τῶν ἐθνῶν,
 καὶ διὰ τῶν ἀσφόρων τοὺς πανσόφους μωροὺς ἀναδεικνύει,
 καὶ διὰ τοῦ Δαβὶδ τὸν Γολιάθ καταβάλλει, καὶ διὰ Μωϋσέως
 τὸν Φαραὼ πανστρατιᾷ καταποντίζει, καὶ διὰ τοῦ Προφήτου
 Ἡλιοῦ ἀπαντᾷ τοὺς ἱερεῖς τῆς αἰσχύνῃς κατασφάζει, καὶ διὰ
 τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τὰς ὁρμὰς τῶν βαρβάρων ἀναχατίζει,
 καὶ στέμματα αυτοκρατορικὰ ρίπτει, τὸν δὲ τίμιον αὐτοῦ σταυ-
 ρὸν ἐπ' αὐτῶν στηρίζει, καὶ μόλα ταῦτα, ὦ! πόσον παράδο-
 ξον; ἡ Παντοδυναμία αὕτη τοῦ Θεοῦ, δι' ἧς τὰ πάντα γί-
 γνωνται, καὶ χωρὶς αὐτῆς οὐδ' ἐν γίγνεται» περιορίζεται (λέ-
 γω), καὶ ἀληθῶς περιορίζεται ὑπὸ τῆς τοῦ ἀνθρώπου μετα-
 νοίας· ἡμαρτεν ὁ ἄνθρωπος, κατέβη ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς
 γῆς, καὶ ἐσώθησαν οἱ μετανοήσαντες, περιώρισεν διὰ τῆς με-
 τανοίας τὴν μεγίστην τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, ἐξ ἧς ἡλιπίετο
 ἡ μεγάλη τοῦ Θεοῦ τιμωρία, ἡμαρτον οἱ δυνάμει ἀπεφα-
 είσθη καταστροφή τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ πέμπεται ὁ Ἰωάννης καὶ ἡ
 τοῦ Θεοῦ Παντοδύναμος ἀπόρασις ἀντρέπη!! ὦ πόσον ἀλη-

Ὡς τοῦτο εἶναι εἰς ἡμᾶς καύχημα τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Ποσοὶ καὶ ἐν ὅλῳ τῷ χρονικῷ διαστήματι ἡμάρτομεν. Ποσοὶ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ μικρῷ διαστήματι τῆς ἀγίας τεσσαρακοστῆς τῷ θεῷ θέλημα κατὰφρονήσαμεν, καὶ διὰ τῆς ἐπιμονῆς ἡμῶν κατὰ τοῦ Παντοδυναμοῦ Θεοῦ παλαίωμεν, ἀλλὰ δεῦτε νικῶμεν αὐτὴν τοῦ Θεοῦ παντοδυναμίαν διὰ τῆς σημερινῆς ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ ἀναστάσεως, καὶ διὰ τῆς μετανοίας ἡμῶν καὶ ἐξ ὁμοιοθῶμεν μὲ τοὺς ἐν τῇ ἐνδεκάτῃ ὥρᾳ ἐργάτας. Ἵνα καὶ ἡμεῖς τοῦ ἰδιοῦ μισθοῦ ἀξιοθῶμεν. Δεῦτε μετὰ τῶν θείων Ἀγγέλων τὴν τρίήμερον Ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν κηρύξωμεν, καὶ διὰ τῆς μετανοίας, ἡμῶν τὴν αἰώνιον τοῦ Θεοῦ Βασιλείαν ἀποκτείσωμεν, μετὰ τῶν Ἀγγέλων συγχορεύσωμεν, μετὰ τῶν Ἀποστόλων τὸν μυστικὸν δεῖπνον συνδειπνήσωμεν, μετὰ τῶν θείων μαρτύρων τὴν ἀγίαν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν στερεώσωμεν, μετὰ τῶν Ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης τὸν Τίμιον Σταυρὸν ἄρωμεν, καὶ ὡς οἱ παῖδες τοὺς κλάδους τῆς μετανοίας φέροντες, τὸν Σταυρὸν καὶ τὴν Ἀνάστασιν κηρύττοντες, καὶ ὁμοθημαδὸν πάντες βοήσωμεν, Ἀρατε Πύλας οἱ ἄρχοντες ἡμῶν καὶ ἐπάρθητε πύλαι αἰῶνιοι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ Βασιλεὺς τῆς Δόξης!.. διότι Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θάνατον πατίσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι, ζῶν ἡμῶν χαρισάμενος.

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΤΟΥ ΘΩΜΑ.

«Εἰρήνη ὑμῖν.» (Ἰωάν. κεφ. x'. στιχ. 26).

Περὶ εἰρήνης.

Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ τὸ ἑσπέρας, ἦλθε κεκληρισμένων τῶν θυρῶν εἰς τοὺς Μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους αὐτοῦ, καὶ στὰς ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν λέγει πρὸς αὐτοὺς, «εἰρήνη ὑμῖν»· ὅθεν ἀγῶ πρὸς ὑμᾶς σήμερον λέγων· «εἰρήνη ὑμῖν», τὴν θεῖαν ἀντίληψιν ἐπικαλούμενος ἵνα περὶ εἰρήνης λαλήσω.

Ὡς ἐ τῆς εἰρήνης, ὁ τῇ χειρὶ σου τοὺς διχόφρους νόμους τῆς

φύσεως διευθύνων, καὶ διάφορος φύσις πανσόφως ἐν εἰρήνῃ οἰκονομῶν. Σὺ αὐτὸς φώτισόν με ὅπως καὶ αὐτοὶ τοὺς διὰ μικρὰς διαφοροὺς αἰτίας ἀνθρώπους φιλονεικοῦντας δυνηθῶ νὰ παραστήσω εἰς αὐτοὺς τὸ μέγεθος τῆς εἰρήνης.

Ἑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητά, ὅσα οὐχὶ πρὸς πίστωση τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας πολεμεῖται, εὐδὲ πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας σας, ἀκούσατέ μοι εὐμανῶς, ὅπως κατανοήσετε τὴν ὠφέλειαν τὴν ἐκ τῆς εἰρήνης προερχομένην.

= Εἰρήνη ὑμῖν =

Ὁ τῶν στοιχείων πόλεμος εἶναι εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὁρατός, ὁ δὲ τοῦ ἀνθρώπου ἀόρατος ἐστὶν ὑπὸ τεύτων, καὶ αἰσθητός πρὸς ἑαυτὸν, ὁ δὲ πάλιν τῶν ἀνθρώπων πόλεμος τοῦ σώματος κατὰ τῆς ψυχῆς, ὁρατός μὲν οὐκ ἐπαίσθητός δὲ, καὶ τοῦτο ἔννοεῖ τὸ οκεῦος τῆς ἐκλογῆς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγων (πρὸς Ῥωμ. ἐπιστ. κεφ. Ζ'. στιχ. 23). «Βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατεύμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοῦς μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας, τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου» καὶ ἀληθῶς ὁ νόμος οὗτος εἶναι τόσον ἐπαίσθητός, ὅσον καθίσταται καὶ ὁρατός. Ὁ πόλεμος λοιπὸν οὗτος εἶναι ἐναντίον τῆς εἰρήνης, πόλεμος κατὰ τῆς ἀγάπης, ἐναντίον τῆς ψυχῆς, προσβολὴ τοῦ λογικοῦ, τὰ μέλη δὲ τοῦ σώματος πολεμοῦσι τὴν ψυχὴν, καὶ ἐπιθυμοῦσι καταδύλλουσιν αὐτήν, ἵνα ὁ ἐγκέφαλος τῆς ὑπερηφανείας πολεμῇ τὸ πνεῦμα τῆς ταπεινότητος ψυχῆς ἡμῶν, ἡ ὑπερήφανος σὰρξ τὴν κεκρυμμένην καὶ ζῶσαν ψυχὴν, ἡ ἡδυπάθεια τοῦ σώματος τὴν εὐσαν σώφρονα ψυχὴν, ὁ πόλεμος οὗτος εἶναι ἔσχαλ μεταξὺ τοῦ λογικοῦ καὶ τοῦ σώματος, καὶ ἂν μὲν ἐν τοιαύτῃ ταραχῇ ἐμφανισθῇ ἡ συνείδησις, καὶ ὁ ἀνθρώπος συναισθανθῇ τὸν πόλεμον τοῦτον, παρυσιάζεται ὡς περ παιδίον τις καὶ ἐπιφέρει εἰς τὰς ἀτακτοῦσας θεραπευίδας τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ὁμόνοιαν διὰ μόνης τῆς παρουσίας της. Ἐὰν πάλιν μένη ἀναίσθητος ὁ ἀνθρώπος ὅστις εἶναι τὸ οἰκητήριον τοῦ πολέμου, τότε δὴ τότε ἐξαπλοῦται ὁ πόλεμος καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ, τότε βλέπων τὸν ἕτερον ὁμίον του περιφρονεῖ αὐτόν, βλέπων τὸν πλησίον του ἐδολιεύεται αὐτόν, βλέπων τὸν πτωχὸν, παραγκωνίζει αὐτόν, βλέπει τὸν δίκαιον, διαβάλλει αὐτόν. Πολεμεῖ λοιπὸν τὴν ἀρετὴν, ἀλλὰ καὶ πολεμεῖται ὑπ' αὐτῆς, μισεῖ καὶ μισεῖται, διώκει καὶ διώκεται, πάν-

τα δὲ σύμβουλόν του θεωρεῖ ὡς ἐχθρόν του, πάντα ἀγαθὸν δι-
 δάσκαλον ἐνοχλοῦντα αὐτόν. Πόλεμον λαιπὸν ἀδιάκοπον ἔχει,
 καὶ αἰσθανόμενος τὴν παρὰ τῶν φίλων του ἀλήθειαν, ἐπιμένει,
 ἐξετάζει, φιλονεικεῖ, ἐξίσταται, ταραττεται, κινεῖται καὶ ἀδη-
 μονεῖ ἐπὶ τέλους, καὶ ἀσεβῶς ὑβρίζει, βλασφημεῖ τὸν Θεὸν καὶ
 ἀνθρώπους. Ταῦτα εἰσὶ πῖθη τῆς ἀσεβείας, καὶ ἀσκαψίς τοῦ
 ἀνθρώπου, ἐν ταύτοις βλέπων τὴν ἀλήθειαν ἐργαζομένην παύεται
 ὁ τοιοῦτος, ὥσπερ ὁ Ἀπόστολος Θιμᾶς· πολλοῦ γε καὶ δεῖ,
 ἔρχεται πρὸς αὐτόν ἡ εἰρήνη, καὶ θέλει ν' ἀναπαυθῇ ἐπὶ ταύτης·
 οὐχὶ ὡς τὸν σοφὸν Σολομῶντα λέγοντα ἐν παροιμίαις· σοὶ βου-
 λόμενοι εἰρήνην, εὐφρανθήσονται», θέλει ἄρ' γε διὰ τῆς εἰρή-
 νης νὰ στολίσῃ τὴν παιδικὰ τῆς ψυχῆς του, τὴν πλήρη εὐσαν
 αἱμάτων καὶ τετραυματισμένων σωματίων· θέλει λέγων νὰ στο-
 λίσῃ τὴν ψυχὴν του διὰ τριῶν ὥραϊων θεραπειῶν, τῆς εἰρή-
 νης, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐμονοίας κατὰ τὸν σοφὸν Συράχ λέ-
 γων· «ἐν τρισὶν καθωραίσθην καὶ ἀνέστην ὥραϊα ἐναντι Κυ-
 ρίου καὶ ἀνθρώπων, ὁμόνοια ἀδελφῶν, καὶ εἰρήνη πᾶν πλησίον,
 καὶ γυνὴ καὶ ἀνὴρ ἑαυτοῖς συμπεριφερόμενοι». Οἱ ἔχοντες λοι-
 πὸν τὴν εἰρήνην εἰσὶ μακάριοι, κατὰ τὸ ἀψευδέστατον ῥῶμα τοῦ
 Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· «Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, καὶ
 δικαίως, διότι οἱ τὴν εἰρήνην ἔχοντες μεταξύ των ἔχουσι τὸν
 Θεόν, οἱ δὲ τὴν γυναικίαν φιλίαν ἔχοντες, ὁπαδοὶ εἰσὶ τοῦ Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, καθὼς λέγει ὁ ἴδιος, ἀέγώ ὑμᾶς εἶρηκα φίλους κλ.» (1)
 οἱ δὲ συμπεριφερόμενοι ἀνὴρ καὶ γυνὴ, οἱ ἐν ἀποτελοῦντες σῶ-
 μα εἰσὶν ὁ νυμφίος τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Αὕτη ἡ ὠφέ-
 λεια, εἶναι ἡ τῆς Ἐκκλησίας μεγίστη ὠφέλεια, αὕτη ἡ συμ-
 περιφορὰ τῶν συζύγων, εἶναι ὁ ἀγνὸς σύνδεσμος τῆς κοινωνίας,
 πάναντία δὲ τῶν πολεμίων, ἀφανισμὸς ψυχῆς τε καὶ σώματος,
 ἐριδές, μάχαι, τάσεις, ἀποστασίαι, ταραχαί, ἐκπλήξεις, θάνατοι,
 πτώματα νεκρῶ, πόλεμοι γονέων κατὰ τέκνων, καὶ τέκνων κατὰ
 γονέων, ραδιουργίαι ἀδελφῶν πρὸς ἀδελφούς, ὅπερ περιγράφει
 ὁ Ξενοφῶν· «Γῆν μὲν αἵματι πεφυρμένην, νεκρούς δὲ κειμένους
 φίλους καὶ πολεμίους μετ' ἀλλήλων, ἐγχειρίδια γυμνὰ κου-
 λεῶν (φικάρια), τὰ μὲν χαμαὶ, τὰ δὲ ἐν σώματι, τὰ δὲ εἶτι καὶ
 μετὰ χειρός. Ἐπὶ δὲ πάντων τούτων τῆς ραδιουργίας κορευνο-
 μένης, τὰ πάθη ἐξημιμένα, τὴν ἐχθραν, τὸ μῖσος, τὴν ἀντιζη-
 λίαν ἀνθίζοντα, τὴν μικροφιλοτιμίαν μειδιδῶσαν.

(1) Ἰωάν. κεφ. ιγ'.

ὦ φιλάνθρωπε καὶ Θεέ τῆς εἰρήνης, πρὸς τί κατῆλθες ἀνωθεν ἵνα εἰρηνοποιήσῃς τὰ ἐπίγεια μὲ τὰ οὐράνια, ἀλλ' ἐγὼ βλέπω σήμερον καὶ τὴν Ἐκκλησίαν σου διηρημένην, τοὺς δὲ σοὺς διακόνους φιλονεικοῦντας, τοὺς ἱερεῖς φθονοῦντας πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἀντιζηλοῦντας τοὺς παρθενεύοντας, καὶ τὸ θεῖον αἷμά σου δωρεὰν χύνοντας, ὅπως εὐχρεοτήσωσι τοὺς ὀπαδοὺς των καὶ φίλους τοῦ Διαδόλου, πρὸς τί εἶπες, Θεέ τῆς εἰρήνης, «εἰρήνη ὑμῖν», ἐνῷ σήμερον γίνεται πόλεμος ἐν ἡμῖν ταῖς ἰερευσίαι, μισοῦμεν, διαβάλλομεν, καὶ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Σατανᾶ, μεταξύ ἡμῶν παρεμβάλλομεν. Στήτε ἀγαπητοί, στήτε, ἀγαπήσομεν τὴν εἰρήνην, τὴν ὁμόνοιαν, τὴν ἀγάπην, ὅπως ἔχωμεν μεταξύ ἡμῶν Σὲ τὸν Θεόν, λέγοντας «εἰρήνη ὑμῖν», ὅπως θαρίσωμεν τοὺς καρποὺς αὐτῆς, κατὰ τὸν λέγοντα ἀδελφόθεον Ἰάκωβον, «καρπὸς δικαιοσύνης σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην», καὶ ἀλλαχοῦ λέγοντα, «οὐδὲν πρᾶγμα ἐστὶ καλλήτερον τῆς εἰρήνης, δι' ἧς ὁ μὲν πόλεμος καταστρέφεται, ἡ δὲ ἀγάπη ὑψοῦται». Ταύτην τὴν εἰρήνην προσετάξατο καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ταῖς Μαθηταῖς καὶ Ἀποστόλοις αὐτοῦ εἰπὼν, «εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν εἰσέρχεσθαι πρῶτον λέγετε, εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ, καὶ ἐὰν μὲν ᾗ ἐκεῖ, ὁ υἱὸς τῆς εἰρήνης ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν, εἰ δὲ μὴ γὰρ ἐφ' ὑμᾶς ἀνγκάμψῃ» (1).

Ἀλλὰ πόσον περὶ πόσον ἐν ἡμῖν θέλει φανῇ, ἐὰν τὰ μὲν πολεμοῦμενα καὶ πολεμοῦντα στοιχεῖα εἰρηνοποιεῖνται τοῦ ἡλίου παρευσιάζομένου, καὶ ἐὰν οἱ ἀσεβεῖς καὶ εἰδωλυλάτραι παρουσιάξουσιν τὸ κηρύκion τῆς εἰρήνης καταπαύσουσι τὸν πόλεμον, ἡμεῖς δὲ οἱ Ἀπόστολοι, ἡμεῖς οἱ χριστιανοί, ἡμεῖς τὰ τέκνα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ τὰ ἴδια ἡμῶν μέλη πολεμοῦντες, καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα καταφρονοῦντες διὰ τῆς ἡδυπαθείας, διὰ τῆς πλεονεξίας, καὶ ἀπάτης, ἐμφανιζομένου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐρχομένων καὶ ἀπερχομένων τῶν ἁγίων αὐτοῦ παθῶν, καταφρονοῦμεν οὕτως, ἐξακολουθοῦντες νὰ παλαίωμεν καὶ διχοστατοῦμεν ὡς καρδία στέναζον, ὡς ὀφθαλμοί μου πληγὰς ὀκρυῶν ρεύσατε, ἕως ποτὲ ὁ Προφήτης Ἰερεμίας νὰ βεῖται πρὸς τὴν λοιπὴν ἐχούλην, δωρεὰν τροσῶτον καὶ τοιοῦτον αἷμα, ὑπὸ τῶν βαίων Ἀποστόλων, πατέρων, ὁμολογητῶν καὶ μαρτύρων; πρὸς τί; εἰ μὴ μόνον διὰ τὴν εἰρήνην.

Εὐαγγ. Βιβλ. Θεοῦ Βέροιο

Δεῖτε λοιπὸν ἀδελφοί μου χριστιανοί, καὶ ὑμεῖς συνάδελφοι

ἱερεῖς, μὴ φανῶμεν κακοὶ διαχειρισταὶ τούτων, διαλλάξωμεν χάριν τῶν τοιούτων αἱμάτων τὴν μεταξύ μας διχόνοιαν, ζήσωμεν ἐν εἰρήνῃ καὶ τελειωθῶμεθα ἐν εἰρήνῃ, μιμηθῶμεν τοὺς πατέρας ἡμῶν, οἵτινες διὰ τῆς εἰρήνης, τῆς ὁμονοίας καὶ ἀγάπης ἡλευθέρωσαν τὴν γλυκυτάτην ἡμῶν πατρίδα ἀπὸ αἰσχροῦν τεσσάρων αἰώνων δουλείαν ὑποδεδουλωμένην, καὶ διὰ ταύτης προητοίμασαν ἡμῖν τὰ ἐπὶ γῆς ἀγαθὰ καὶ ἐπὶ τέλους τὴν εὐράνιον Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, εἰς ἣν ἀξιωθείμεν ἐν εἰρήνῃ. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΕΡΩΝ.

« Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς μὴ ἐκθαμβεῖσθε ».
(Μάρκ. κεφ. ιε'. στίχ. θ.)

Περὶ ἀποδόσεως τῆς εὐεργεσίας.

Καθὼς εἰς τὸν Προφῆτην Ζαχαρίαν ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἀρχαγγέλου ἔφερεν πρὸς αὐτὸν φόβον καὶ ἐκθάμβωσιν, οὕτως καὶ εἰς τὰς Μυροφόρους γυναῖκας ἐλθούσας λίαν πρὸς τῆς μιᾶς Σαββάτου ὁρθροῦ βαθέως εἰς τὸ μνημα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, φέρουσai μῦρα ἵνα ἀλγίσψωσιν τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ εὐροῦσαι τὸν Ἀρχάγγελον Γαβριὴλ καθήμενον ἐπὶ τοῦ τάφου, καὶ λέγωντα πρὸς αὐτάς «μὴ ἐκθαμβεῖσθε» διασκεδάζων τὸ θάμβος αὐτῶν, ὡς ἐκ τῆς μεγίστης μεταβολῆς ἐκ τοῦ θανάτου πρὸς τὴν ζωὴν, οὕτω καὶ ἡμεῖς σήμερον, θέλων διδάξαι περὶ τῆς ὀφειλομένης ἀποδόσεως τῆς εὐεργεσίας, ἐπικαλοῦμαι τὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα Ἰησοῦν Χριστὸν βοηθόν.

Σὺ δὲ ὁ ἀναστὰς ἐκ τοῦ τάφου Ἰησοῦ Χριστέ, φώτισον τοὺς ἀκροατάς μου καὶ ἐμέ, ὥπως μὴ ἐκθαμβούμενος εἰς τὰς τοῦ ματαίῳ Κόσμου ἡδονὰς καὶ ἀπάτην, ζήσωμεν τοῦ λοιποῦ θεαρέστως ποιοῦντες τὰς ἐντολάς σου.

Ὑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ, οἱ σήμερον ἐν τῷ ἱερῷ τοῦτο Ναῷ ἐλθόντες, οὐχὶ μῦρα ὕλικά φέροντες, ἀλλὰ τὸ φθαρτὸν καὶ ἐπίκηρον σῶμα ὑμῶν, εἰς τὸ ὅποιον κατοικεῖ ἡ παρὰ Θεοῦ δοθεῖσα αὐλὸς ψυχὴ, ἡ ὁδηγοῦσα αὐτῷ ποιεῖν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, μετὰ προσοχῆς ἀκούσατε τὴν θείαν ταύτην διδασχὴν, ἵνα

μὴ ἐκθαμβεῖσθε τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τῆς ματαιότητος τοῦ Κόσμου τούτου, ὅπως φθάσητε εἰς τὸν τῆς εὐσεβείας αἰώνιον καὶ φωτεινὸν Κόσμον.

ε' Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς μὴ ἐκθαμβεῖσθε ο.

Τοῦ ἐξ Ἀριμαθείας Ἰωσήφ ἀνδρὸς Εὐσχήμου Βουλευτοῦ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ἐλθόντος δὴ ὥρας πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου τὴν Παρασκευὴν, καὶ ζητήσαντος τὸ ἄχραντον Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, παρὰ τοῦ Πιλάτου, καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ἀπέθανεν, ἐδώριστο πρὸς αὐτὸν τῷ θεῖν Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ μετὰ τοῦ γηραιοῦ Νικοδήμου καταδιδάσαντες αὐτὸ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἐβίψαν αὐτὸ εἰς τὸ κενοῦριον μνημεῖον τοῦ Ἰωσήφ, τὸ ὁποῖον εἶχεν φθιάσῃ ἀπὸ πέτραν δι' ἰδίαν του χρῆσιν ὁ Ἰωσήφ, ἀποκυλίσαντες μέγαν λίθον ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ μνημείου, εἰ δὲ Ἰουδαῖοι σφραγίσαντες αὐτὸ, ἐφύλαττον.

Μετὰ δὲ τὸ Μεσονύκτιον ὄρθου βιθέως ἐρχονται αἱ ἅγαι Μυροφόραι γυναῖκες μύρα φέρουσαι, ἵνα ἀλγίσωσιν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, ἐρχόμεναι δὲ μεταξύ των ἔλεγον, τίς ἀποκυλίσει ὑμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; καὶ φθάσασαι ἐκεῖ, εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐπὶ τοῦ τάφου καὶ λέγει αὐταῖς μὴ ἐκθαμβεῖσθε Ἰησοῦν, ζητεῖτε τὸν Ναζαρινόν; ἡγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε, ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἐθήκαν αὐτόν.

Ὡς τῆς ἀνδραίας καὶ γεναίχες ψυχῆς τῶν Μυροφόρων ἁγίων γυναικῶν, ἐν ᾧ πρὸ ὀλίγων μόνον ὥρων πάντες εἶχον ἀναχωρήσῃ καὶ μεμονωμένον ἐγκατέλειπον τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ κρεμάμενον, ἐφυγεν ὁ ἐνθερμος Ἀπόστολός του Πέτρος, ὁ ὑποσχόμενος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆραι ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ὄχι μόνον ἐφυγεν, ἀλλὰ καὶ τρεῖς τὸν ἡννήθη μεθ' ὅρκου, ἐφυγον καὶ πάντες εἰ ἄλλοι Μαθηταὶ του διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐκρύβησαν εἰς οἶκον τινά, μὴ γνωρίζοντες τί τὸ πρακταῖον. Ἀλλ' ὅμως αἱ γεναίχαι αὐταὶ Μυροφόραι λαδοῦσαι ἄρρενα ἀνδρεῖαν διὰ νυκτὸς ἐρχονται εἰς τὸ μνημεῖον φέρουσαι μύρα; ὦ τῆς γεναιότητος! ὦ τῆς ἀνδρείας καὶ καρτερείας αὐτῶν! μὴ φοβηθέντες, οὔτε τοὺς φύλακας τοῦ μνημείου, οὔτε τὴν ἐξουσίαν, οὔτε τὸν Ἰουδαϊκὸν φρόνον. Ἀλλ' ἰδωμεν τίνας ἦσαν αὐταὶ;

Μαρία λέγει ἡ τοῦ Ἰακώβου, καὶ ἡ Μαγδαλινὴ Μαρία, καὶ ἡ Σαλώμη μεθ' ἄλλων τινῶν, Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου ἡ τοῦ

Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Μήτηρ καὶ Παρθένος, ὡς καὶ ἡ Μαχδαλὴ Μαρία, ἣτις ἐθεραπεύθη παρὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐλευθερωθεῖσα τῶν ἐπὶ τὰ θαιμονίων, καὶ ἄλλαι αἱ συνακολουθοῦσαι αὐτῷ, ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, αἵτινες ἔρχονται ν' ἀποδώσωσιν τὸ ἀντίτιμον τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν· ἔρχονται σήμερον ἐπὶ τοῦ Παναγίου τάφου καὶ διδάξωσιν πάντας ἡμᾶς, ὅτι ἡ εὐγνωμοσύνη διαμένει καὶ πέραν τοῦ τάφου, καὶ μετὰ θάνατον ζῇ; Ἐρχονται ἵνα διδάξωσιν τὰς ἐμοὺς αὐτῶν γυναῖκας, ὅτι εἰς πᾶσαν τάξιν ἀνήκει ἡ ἀπόδοσις τῆς εὐγνωμοσύνης, εἰς γέροντας, καὶ νέας, εἰς τέκνα ἄρρενα καὶ θῆλυ. Ἀλλ' ἐν τούτῳ δεῖ μένειν πάλιν ἡ εὐγνωμοσύνη ἀνευ ἀνταμοιβῆς, καὶ τοῦτο δηλεῖ ἡ ἀνταπόδοσις αὐτῆς.

α) Ἐδοκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὕψαν ν' ἀποδίδωμεν καὶ ἡμεῖς τῷ Θεῷ τὸ χρέος τῆς τοιαύτης χάριτος, καὶ τῆς ὑπάρξεώς μας ἀγαπῶντες, ἐλεῶντες, κηρύττοντες, ὅπως λάδωμεν παρὰ Θεοῦ τὴν ἀνταμοιβήν· λέγω ἀνταποδόσω ἡμῖν λέγει Κύριος ὁ Θεός ὁ Τούτου χάριν; εἶχον τὴν διαθέσιν τῆς ἀνταποδόσεως τοῦ καλοῦ, αἱ θεῖαι αὐταὶ Μυροφόροι γυναῖκες, καὶ μόλις ἐδαλλον κατὰ νοῦν τὴν βουλήν αὐτῶν τὴν ἀγαθὴν, καὶ ὁ Θεὸς ἀνωθεν ἐπιβουλεύει τὴν ἀγαθὴν πράξιν αὐτῶν.

β) Μόλις ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθείας διανοεῖται νὰ ἀποδώσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τεληθεύσας ἔρχεται πρὸς τὸν Πιλάτον ζητῶν τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἰδοὺ ὁ Ἠγεμὼν θεία ἐμπνεύσει ἐδωρήσατο αὐτῷ τῷ Ἰωσήφ, καὶ σήμερον ὁ Ἄγγελος ἐνθαρρύνει τὰς τεληθεύσας Μυροφόρους γυναῖκας, λέγων πρὸς αὐτάς. Μὴ ἐκθαμβεῖσθε; ἀρκετὰ δηλονότι ἐκοπιᾶσατε ὅπως ἀποδώσῃτε τὸ χρέος τῆς εὐγνωμοσύνης σας, εἶπεν γὰρ ὁ Θεὸς τὴν προθυμίαν σας, καὶ μὴ ἔχων τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας σας, ἀνέστη τὴν ἐκ τῶν νεκρῶν θείαν αὐτοῦ ἀνάστασιν, κηρύξατε εἰς πάντας, τὸ χρέος τῆς εὐγνωμοσύνης, διδοῦναι πάντας καὶ ἀπανταχοῦ.

Τούτο αὐτὸ καὶ ἡμᾶς διδάσκει τὸ σημερινὸν Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸ χρέος εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνταποδόσεως, τῆς εὐγνωμοσύνης· ἀλλὰ πρὸς ποῖον πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην; πρὸς τὸν Θεόν; αὐτὸς εἶναι τέλειος καὶ οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχει χρεῖων; ἀλλὰ πρὸς ποῖους; πρὸς ἡμᾶς πάλιν αὐτοὺς; καὶ πρὸς τοὺς Ἀποστόλους αὐτοῦ; Ἀλλὰ ποῦ εἰ Ἀποστολοὶ σήμερον; εἰσὶν εἰ διὰδοχοὶ αὐτῶν; οἱ κηρύττοντες τὸν

θεῖον λόγον, εἰ παθόντες καὶ πάσχοντες ὑπὲρ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀγίας Ἐκκλησίας, ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἡμῶν, καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ἀλλ' ἡμεῖς φεῦ! οὔτε ὡς ὁ γηραιὸς Νικόδημος ὁ διὰ νυκτὸς ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ἐρχόμεθα ν' ἀποδώσωμεν τοικοῦτον χρέος, οὔτε ὡς ὁ Ἰωσήφ τολμῶμεν νὰ ζητήσωμεν δι' αὐτοῦ τὴν ἀνταμοιβήν, τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγωνισαμένων, καὶ εἰσέτι ἀγωνιζομένων ἀδελφῶν ἡμῶν, ἱκανοποιούντες αὐτοὺς· ἢ ἀλλ' ἀπεναντίας ὡς ὁ τύραννος ἐκεῖνος τῶν Θεβαίων Νικοκρέων, καὶ ὁ Ἀδραστος τύραννος τῶν Ἀργείων, καὶ τὰ νεκρὰ ἀκόμη σώματα τῶν εὐεργετησάντων ἡμᾶς ἀγωνιστῶν ἐκδικοῦμεθα, κατακρίνοντας ἐναντίαν ἐκείνης τῆς Ἀποστολικῆς, ῥήσεως, τῆς παρρησίαν λεγούσης, «ὁ ἀποθανὼν δεδικαίωται».

Ἀλλ' ὦ ἀμνησικακε Χριστέ ὁ Θεός, ἔχωντες ὡς παράδειγμα τὴν ἀμνησικαλίαν σου, καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην σου, δὲν ἀδημονοῦμεν, δὲν μνησικακοῦμεν πρὸς τοὺς ἀχαριστοῦντας ἡμᾶς, ἀλλ' ἀποδίδωμεν τὸ χρέος πρὸς τοὺς εὐεργέτας μας, ἀναγνωρίζομεν τὰ κατήκοντά μας πρὸς τοὺς ἐλευθερωτάς τῆς ἀγαπητῆς ἡμῶν πατρίδος, ὥσπερ καὶ εἰς τοὺς ἰδίους γονεῖς ἡμῶν καὶ διδασκάλους, γνωρίζομεν ὅτι, ὅσα ἂν πράξωμεν εἰς εἷα τούτων, εἰς ἐσὲ τὸν ἴδιον πράττωμεν τοῦτο, παρ' οὗ καὶ τὸν μισθὸν ἑκατονταπλασίονα ἀπολαύσωμεν, διὸ καὶ φώτισον ἡμᾶς ἀποδοῦναι τὸ πρὸς τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν χρέος, διότι σὺ εἰ, τὸ ἀκραιφνέστατον παράδειγμα τῆς εὐγνωμοσύνης.

Ἀποδώσωμεν λοιπὸν τέκνα μου ἀγαπητά, τὸ πρὸς τοὺς Ἱερεῖς ἡμῶν θρησκευτικὸν ἡμῶν χρέος, γνωρίζοντες τὸ τῆς ἀγίας Γραφῆς, «Μὴ φιμώσης βοῦν ἀλσῶντα» τὸ πρὸς τοὺς διδασκάλους ἡμῶν χρέος, εἰδότες ὅτι εἰ διδάσκαλοι εἰσὶν παρ' ὑμῖν κατὰ πνεῦμα πατέρες, τὸ πρὸς τοὺς ζῶντας καὶ ἀποθανόντας γηραιούς ἀγωνιστάς, ὡς ἐλευθερωτάς ἡμῶν, ἐκπληροῦντες πρὸς τοὺς γονεῖς φυσικόν τε καὶ πνευματικὸν ἡμῶν καθήκον, τὸ πρὸς τοὺς Βασιλεῖς ἡμῶν καθήκον, τῆς ὑποταγῆς καὶ ἀγάπης, καὶ πρὸς πάντας, τὰ χρεῖα τῆς εὐγνωμοσύνης ἡμῶν. Ἵνα οὕτως καὶ ἡμεῖς ἀπολαύσωμεν παρὰ Θεοῦ, τὸ βραβεῖον τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τῆς ἀρετῆς, κατὰ τὸ λόγιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε, καὶ οὕτω ἀπολαύσωμεν τὴν οὐράνιον αὐτοῦ Βασιλείαν. Ἀμήν.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ.

« Κύριε ἄνθρωπον οὐκ ἔχω ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ βάλῃ με εἰς τὴν Κολυμβήθραν. Ἐν ᾧ δὲ ἔγω ἔρχομαι, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει ».

(Ἰωάν. κεφ. ι. στίχ. 7.)

Περὶ τῶν προφασιζομένων ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ.

Τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη κλινήρης καὶ κατάκειτος ὁ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου σήμερον παράλυτος, οὐκ ἠδύνατο οὔτε παρ' ἑαυτοῦ, οὔτε παρ' ἄλλου ἴαθῆναι, ἤθελεν μὲν, δὲν ἐδύνατο δὲ, ἐπεθύμει, ἀλλ' ἄλλοι αὐτ' αὐτοῦ ἐθεραπεύοντο, μέχρις οὗ ἐλθὼν ὁ Λυτρωτῆς τοῦ Κόσμου ἐρωτᾷ αὐτόν, θέλεις ὑγιᾶς γενέσθαι; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ βάλῃ με εἰς τὴν Κολυμβήθραν. Πρόφασιν μὲν ἀληθῆ εὔρεν ὁ παράλυτος, ἀλλὰ καὶ πρόθεσιν εἶχεν ἀγαθὴν, διό ὅτε εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἄρον τὸν κράδιστόν σου καὶ περιπάτει, εὐθὺς τοῦτον ἄραι, ἀπῆλθεν, εὐκαιρὸν λοιπὸν σήμερον εἰπεῖν περὶ πᾶν ἀδικαιολογήτων προφάσεων προφασιζομένων, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ἐπιμενόντων, ἐπικαλούμενοι τὴν θείαν τοῦ Θεοῦ ταχεῖαν ἀντίληψιν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ θέλων πάντας σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, καὶ τοὺς ἐν προφάσει ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ οἰζῶν, φώτισόν με ὥπως ὑποδείξω, ὅτι αἱ μὲν προφάσεις αὐτῶν εἰσὶν ἀνωφελεῖς, ἡ δὲ σωτηρία αὐτῶν ἐπωφελής.

Ἕμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ εἵνεκεν, ὅσοι μὲν προτείνεται λόγους, εἰ μὲν τῆς ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ἐπιμονῆς σας προφασίζομενοι τὴν νεότητά, εἰ δὲ τὴν ἀδυναμίαν, εἰ δὲ τὸ γένος, τὰ πλούτη, καὶ τὴν δόξαν, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς, ὥπως ἀπαλλαγείτε τοῦ πολυχρονίου τούτου λογικοῦ νοσήματος.

« Κύριε ἄνθρωπον οὐκ ἔχω ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ βάλῃ με εἰς τὴν Κολυμβήθραν. Ἐν ᾧ δὲ ἔγω ἔρχομαι, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει ».

Τοῦ πρωτοπλάστου ἀνθρώπου ἁμαρτήσαντος, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ἐμμέναντος, οὐχ οὕτως ἐτιμώρῃσεν αὐτόν ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλ' ὅσον διὰ τὴν παράλογον αὐτοῦ πρόφασιν, οὐχ οὕτως τὴν Εὐάν καὶ τὸν ὄφιν, οὐχ οὕτως τὸν Φαραὼ ἐτιμώ-

ρισεν, ὅσον ἐτιμωρίθησαν διὰ τῶν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ προφάσεων τῶν, διὰ τοῦτο καὶ ὁ μὲν ἡ ἁμαρτία, κακίστον δὲ ἡ πρόφασις τῆς ἁμαρτίας, διὸ καὶ ὁ Προφητὰς Δαβὶδ, καὶ εἰς ἐκυτὸν, καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, ἔργῳ καὶ λόγῳ διδάξας τοῦ μὴ προφασίζεσθε, λέγει. Μὴ ἐκκλίνης τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας, τοῦ προφασίζεσθε προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις· (1) ἡμαρταν οἱ Ἀπόστολοι, Πέτρος καὶ Θωμᾶς, καὶ ὁ θεὸς Παῦλος, ἀλλὰ καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι Ἀπόστολοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μὴ προφασισθέντες διὰ τὴν ἁμαρτίαν τοὺς, ἐν οὐρανῷ ζῶσιν, καὶ δοξάζονται, ἡ πόλις τῆς Ἰερουσαλὴμ ἐτιμωρίθη, οὐχὶ διότι τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐσταύρωσαν, οὐχὶ διότι τοὺς θεοὺς προσήτης ἐφάνευσαν, ἀλλὰ διότι προφασίζόμενοι ἔλεγον, εἰ εἴμεθα ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ὑμῶν οὐκ ἂν τοὺς προφῆτας ἀπεκτείνωμεν; Καὶ ἐν τῷ ἐπροφασίζοντο τοιαῦτα, τὸν Ζαχαρίαν, καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν οἱ ἴδιοι οὗτοι φονεύουσιν αὐτούς. Τοῦτο ἐστὶ τὸ προφασίζεσθαι προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις; τοῦτο ἐδίδυξεν ἡμᾶς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ προσειπὼν νομικός τις τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἐρωτῶν αὐτὸν, τί ποιήσω ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; (2) Προφασίζεται μὲν ὅτι οὐ γινώσκει τὸν νόμον, ἀλλὰ μαθὼν τὰ τοῦ νόμου παρὰ τοῦ Ἰησοῦ, τὸ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, καὶ πωλήσεις τὰ ὑπάρχοντά σου καὶ δὸς τοῖς πτωχοῖς, εἰς τὸ ὅποιον συνίσταται ἡ τοῦ πλησίον ἀγάπη, λυπηθεὶς εὗρεν πρόφασιν καὶ ἀνεχώρησεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ εἰπὼν εἰς τὸν Ἰ. Χριστόν, ἄφες πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου, προφασίζόμενος ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ νὰ μένῃ, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰούδας κατεκρίθη, οὐχὶ διότι τὸν Ἰ. Χριστόν ἐπρόδωκεν, ἀλλὰ διότι ἐπροφασίσθη, ὅτι δὲν ἐπρογνώρισεν τὸν ἐλευσόμενον θάνατον τοῦ διδασκάλου του, διὸ καὶ ὅταν μετενόησεν δὲν συναισθάνθη τὴν δύναμιν τῆς μετανοίας του, ἀλλ' ἐσταχάσθη ἰσχυροτέραν τὴν δύναμιν τῆς προφάσεώς του.

Ταῦτα πάντα προαιστούμενος ὁ τοῦ Ἰεροῦ Εὐαγγελίου παραλυτικός, ἦλθεν αὐτοελητίως εἰς τὴν Κολυμβήθραν τῆς Βηθεσδα, ἥτις προετύπου τὸ ἱερὸν Βάπτισμα ἡμῶν θέλων ἔκυσσιν καὶ ζητῶν τὴν σωτηρίαν του, ἀλλ' οὐκ ἠδύνατο σωθῆναι. Καὶ ἀληθῶς οὐ δύναται πᾶς ἄνθρωπος μένων ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ μόνος ἐλθεῖν εἰς τὴν σωτηρίαν, διότι καὶ ὁ Κόσμος, καὶ ἡ σὰρξ,

(1) Παῦλος ῥωμ. 140

(2) Ματθ. 23· 17· 19·

καὶ ὁ διάβολος, καὶ ἡ ἀδικία καὶ πλεονεξία, καὶ ἡ ἀπάτη ἀκόμη καταβαρύνουσιν αὐτόν· ἡ δὲ ἡδυπάθεια, καὶ τὰ τῆς σαρκὸς ὄμοια πάθη, κωλύουσιν αὐτὸν καὶ παραλυτικὸν καθιστῶσιν αὐτόν, καὶ τότε ἀδυνατεῖ ἡ ψυχὴ του, ὥστε τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ σωθῆναι, τότε καὶ ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ πνευματικὸς, τρέχουσι πρὸς αὐτόν, ἐν συλλαχαῖς καὶ ἐν νοσοκομείοις κρατοῦντες τὸν θεῖον λόγον ὡς λαμπράδα φωτινὴν, ἐρωτῶντες τοὺς ἐν τοιαύτῃ καταστάσει κεκλιμένους, θέλεται σωθῆναι; λέγουσιν, ὅτι ἱατρὸν τοῦ σώματος, καὶ τῆς ψυχῆς οὐκ ἔχουμεν, καθὼς περ γράφει ὁ θεὸς Παῦλος, (πρὸς Ῥωμαί. ἐπιστ. κεφ. Ζ'. στιχ. 15—24). «Ὁ γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω, οὐ γὰρ ὁ θέλω, τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὃ μισῶ, τοῦτο ποιῶ, εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλὸς, νυνὶ δὲ οὐκ ἔτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία· οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἶκει ἐν ἐμοὶ (τουτέστιν ἐν τῇ σαρὶ μου) ἀγαθόν, τὸ γὰρ θέλω παράκειται μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι οὐχ εὐρίσκω κλπ. ἕως 24 στιχ.» δηλ. ἡ θέλησις τοῦ καλοῦ εἶναι εἰς ἐμέ, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τοῦ καλοῦ δὲν τὸ εὐρίσκω· διότι δὲν κάμνω τὸ καλὸν τὸ ὁπίον θέλω, ἀλλ' ὅτι καλὸν θέλω, ἐπειδὴ τοῦτο κάμνω ὅπως ἐκεῖνο, τὸ ὁπίον ἐγὼ δὲν θέλω, τοῦτο κάμνω, διότι ἐγὼ δὲν κάμνω τὸ κακόν, ἀλλ' ἡ κατοικοῦσα εἰς ἐμέ ἁμαρτία, οὗτοι λοιπὸν αἱ ἐπικαλούμενοι τὸ ὄνομα Κυρίου σωζονται. «Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται». ὡς καὶ ὁ σημερινὸς παραλυτικὸς, ἠθέλησε σωθῆναι καὶ ἐθεραπεύθη· οἱ δὲ ἐπιμένοντες ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, παραλυτικοὶ ἀποβάνουσιν, διότι οὐκ ἔστι κακόν, τὰ ποιῆται τὸ κακόν, ὅσον τὸ ἐπιμένειν καὶ προσποιεῖσθαι διὰ τὸ κακόν· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς τὸν Παγκόσμιον Κατακλυσμὸν ἔδωκεν, δι' αὐτὸ τὰ Σόδιμα καὶ Γέμαρα κατεπόντισε, πῆν Ἱερουσαλὴμ κατέστρεψεν, τὴν Ἑλληνικὴν Βυζαντινὴν αὐτοκρατορίαν ἡμάλωτισεν καὶ ἠράνισεν, ἔθνη πολλὰ καὶ λαοὺς ἐξηφάνισεν. Μὴ λοιπὸν τέκνα μου ἀγαπητά, προσαιζόμεθα καὶ ἡμεῖς ἐκμένεσθαι ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, νομίζωντες ὅτι δι' αὐτῶν τῶν προφάσεων ἀπατῶμεν τὸν Θεόν, γνωρίζοντες δὲ ὅτι αὐτὸς ἐστὶν καρδιογνώστης ὡς ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρούς.

Μετανοήσωμεν καὶ μὴ ἐπιμένωμεν ἵνα ὡς ὁ παράλυτος θεραπεύσῃ τὸ παρακλυμένον ἡμῶν ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας σῶμα, καὶ τότε ἀκούσωμεν παρὰ Θεοῦ, ἴδε ὑγιὲς γέγονας μηκέτι ἁμάρτανε, καὶ ὡς ἐκεῖνος ὁ ἰαθεὶς παράλυτος ἄνθρωπος, πρὸς ἡμᾶς τὴν

μεγίστην αὐτοῦ εὐεργεσίαν θέλει πέμψει καὶ τὰς ἁμαρτίας μας
θεραπεύσει. Ἀμήν.

Λ Ο Γ Ο Σ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΜΠΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΙΤΙΔΟΣ.

« Δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον, ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. »
(Ἰωάν. Καρ. β', στίχ. 29).

Περὶ συναισθήσεως.

Αἰχμαλωτισθέντων καὶ εἰς δουλείαν ἐπαχθέντων τῶν Ἰσραη-
λιτῶν ὑπὸ Ναβουχοδονόσορος καὶ μετὰ ἑκατὸν περίπου ἔτη
ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Κύρου ἐπανελθόντων εἰς τὰ Ἱεροσόλημα,
ἐγεννήθη τὸ ἐξ Ἰουδαίων, Ἀσυρίων καὶ Βαβυλωνίων γένος τῶν
Σαμαριτῶν, ἐξ οὗ καὶ κατήγοντο πάντες οἱ Σαμαρίται, οὗτοι
λοιπὸν ἀλλάξαντες ἥθη, ἐθίμα καὶ θρησκείαν, ἐφθασαν εἰς τὸν
βριθμὸν ὥστε νὰ μὴν ἔχωσιν οὐδεμίαν σχέσιν πρὸς τὰς φυλάς
Ἰούδα καὶ Ῥοβοᾶμ, καὶ τὸ σχῆμα τοῦτο ἐγέννησε τὸ μῖσος δι'
οὗ συνεινέοντο οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς Σαμαρίτας, καὶ οὐδὲ ὕδωρ
μεταξύ των ἐδίδον πρὸς ἀλλήλας αἱ φυλαὶ αὗται, καὶ αἱ
μὲν τῶν δύο φυλῶν ἐστηρίζοντο εἰς τὸν Μωσαϊκὸν νό-
μον, αἱ δὲ ἄλλαι εἰς τὰ ἄλλα μεμιγμένα ἦθη τῶν Ἀσυρίων,
Βαβυλωνίων καὶ τοῦ Μωυσέως, ἡ διαίρεσις αὕτη ἐφαίνετο μέ-
χρι τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διότι δὲν συνηθάνοντο
τὸ ἴδιον αὐτῶν πταίσμα, ἀλλ' οἱ μὲν Ἰουδαῖοι ἐπαίρυνται εἰς
τὴν τήρησιν τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, οἱ δὲ εἰς τὴν τήρησιν τῶν
μεμιγμένων τούτων ἡθῶν καὶ ἐθίμων, μέχρις οὗ ἐλθὼν ὁ κα-
τὰ τὴν φύσιν τῶν δύο τούτων διαιτητὴς, ὑπέδειξεν οὐχὶ πρὸς αὐ-
τοὺς μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς πάντας τοὺς λαοὺς τὸ καθήκον
τῆς ἰδίας συνεισθήσεως. Καὶ ἰδοὺ πρώτη ἡ Σαμαρίτις καὶ οἱ
συμπατριῶται αὐτῆς συναισθάνονται τοῦτο, καὶ ἔρχονται κη-
ρύττοντες τὴν ἰδίαν ἐκ τῆς συναισθήσεως αὐτῶν μεταβολὴν, καὶ
εἰς τοῦτο ὁ λόγος ἡμῶν σήμερον, τὸν αἴτιον δὲ τῆς ἡμετέρας
συναισθήσεως ἐπικαλεσθῆναι βοήθον! Ὁ δὲ ὁ λὴν ἀνθρώπινον συν-
αισθανθεὶς ἁμαρτίαν, καὶ ταύτην διὰ τοῦ παραδείγματός σου δι-
δάσκας, δὸς καὶ ἡμῖν τὴν ἀρμόζουσαν ἐκ τῆς συναισθήσεως κα-

τάναξιν, ὅπως καὶ γὰρ διὰ τῆς παντοδυναμίας σου, δυνηθῶ νὰ κατανύξω τὰ λογικὰς αἰσθήσεις τοῦ περιουσίου τούτου ἀκρατηρίου, ὅσοι δὲ καθεύδεται τὸν ὕπνον τῆς ἀναισθησίας καὶ τῆς σαρκικῆς ἀμαρτίας, καταφρονοῦντες ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ τὴν συναισθησίν σου, ἀτενίσατε πρὸς με μὲ τὰς βεβασυμένους ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας αἰσθήσεις σου, ὅπως δυνηθῶ νὰ σωῶμαι τὸ καλύπτον βῆρος τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ δοθείσης λογικῆς αἰσθήσεώς σου.

«Δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα κλπ.»

Ἐνῶ τὰ ἔθνη ἀπὸ τὰς μεγάλας καὶ τρομερὰς ἐκείνας πρὸς ἀλλήλα σφαγὰς, ἐν ᾧ ἡ Κερχιδὼν ἔπασσε, ἡ Ἀσία τῇ Ἑλλάδι ὑπετάγη, ἡ Ἑλλάς τῇ Ῥώμῃ τὸν αὐχένα ἐκλινε, καὶ ἅπαντα ἡ ἀνθρωπότης ὑπὸ ἐνὸς Μονάρχου Αὐγούστου ἐχαλιναγωγεῖτο, καὶ αἱ ψυχαὶ καὶ τὰ σώματα ὡς πρόβατα ὑπ' αὐτοῦ ἀριθμοῦντο καὶ κατεγράφοντο, ἐμελλε τότε νὰ γεννηθῇ ἐν ταπεινότητι ὁ μέλλων ὑψωθῆναι καὶ δάσῃ ἐνὸς ἐκάστου ἔθνους, καὶ πολιτείας, καὶ ἐνὸς ἐκάστου ἀνθρώπου τὴν ἀρμόζουσαν αἰσθησιν, καὶ ἰδοὺ, εἰς τὴν γέννησίν του ἀστὴρ μὴνύει, μάγοι ἐκ Περσίδος ἐρχονται, Βασιλεῖς ἐγείρονται, βίβλοι ἀνοίγονται, Προφῆται ἐρμηνεύονται, ἐν δὲ τῇ σταυρώσει καὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, γῆ σείεται, οἱ νεκροὶ ἐκ τοῦ θανάτου τῆς ἀμαρτίας ἐγείρονται, εἰς τὴν ἀνάστασιν τῆς συναισθήσεως αἰσθάνονται, αὐτοὶ δὲ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀναστὰς οὐ μόνον τοῖς ἐν Ἀθῇ συνανέστησεν μετ' οὗτοῦ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ ζῶντας ἐν τῇ ἀπονενεκρομένη ἀμαρτίᾳ, συγκινεῖ, καὶ τοὺς τετυφωμένους ἐπὶ τῷ πλούτῳ, καὶ τοὺς καθεύδοντας ἐπὶ τῇ ἡδυπαθείᾳ ἐγείρη, τοὺς κεκοιμημένους καὶ ἀχρήστους νόμους ἐνδυναμεῖ καὶ συμπληροῖ, καὶ ἰδοὺ σήμερον Σιμαρίτις γυνὴ παρκενόμεως ζῶσα, πέντε ἄνδρες ἔχων, καὶ τὸ πνεῦμα νεκρωθεῖσα, ἔζη ζωὴν ἄλυσαν, αἰσχρὰν καὶ νεκρὰν, καὶ οὐ μόνον αὐτὴ ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ συμπολῖται αὐτῆς. Ἐπειδὴ ἂν μία μόνη γυνὴ πέντε ἄνδρες ἔσχεν, πόσον δὲ μᾶλλον οἱ ἄνδρες εἶχον πλῆθος αἰσχροῶν γυναικῶν, ζῶντας πάντες εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἀμαρτίας, οὐδὲν ἄλλο συλλογιζόμενος εἰμὴ τί φάγωσιν καὶ τί πίνωσιν, καὶ πανηγυρίζωσιν. Ἐρχεστε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὸ Φρέαρ τοῦ Ἰακώβ, εἰς τὴν πόλιν Βυβάρ, δὲν εὕρισκεν τὸν Ἰακώβ, ἀλλ' αὐτὴν τὴν Σιμαρίτιδα γυναῖκα, ζητεῖ παρ' αὐτῆς ὕδωρ, ζητεῖ τὴν μετάνοιάν της, ζητεῖ τὰ δάκρυά της, ἀλλ' αὐτὴ οὔτε συνησθάνθη ἐκυτὴν

ἐνοχόν, εἰμὶ ὅτι, αὐτοὶ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρίται, λέγει· ἐπειδὴ εἰς εἰσδηπότε βεβηλὸν τῆς ἁμαρτίας εὐρισκόμενος τις ἐγρηγορεῖ, καὶ τὴν ἁμαρτίαν ὁμολογεῖ, δὲν θέλει νὰ δώσῃ ὕδωρ πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ἀλλὰ ζητεῖ νὰ μάθῃ τὸν τρόπον καὶ τὸν τόπον τῆς προσευχῆς, ζητεῖ τὸν Μεσίαν, ἀλλὰ δὲν ἔδωκε αὐτὸν καλυπτομένης τῆς συνειδήσεώς της ὑπὸ τοῦ βίβρου τῆς ἁμαρτίας, ἐν ᾧ ὁ Χριστὸς εὐρίσκεται πάντοτε πανταχοῦ παρών. Ἀλλὰ τέλος ἐλέγχων αὐτήν, συναισθάνεται αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, συναισθάνετο ὅτι ἔχει νόμον τὸν ὁποῖον δὲν ἐκπληρεῖ, συναισθάνεται ὅτι ἔχει πέντε αἰσθήσεις, ἀλλ' ἀπώλεσεν αὐτάς, ἐκάστη χρῆσις, ἔχει τὸ λογικόν, ἀλλ' ἐν ὧσιν μετεχειρίζετο αὐτὸ πρὸς τὸ πονηρὸν, δὲν ἦτο πλέον αὐτῆς, ἀλλ' ὄργανον τοῦ Διαβόλου, ἀλλ' ὁ ἀκοίμητος κύριος φύλαξ παρίσταται ζωηρῶς (ὁ Χριστὸς) ἐλέγχει καὶ ἐξελέγχει, διδάσκει, ἐδηγεῖ εἰς μετάνοιαν, καὶ ἐγείρει τὸ κεκοιμημένον λογικόν της, συναισθάνεται καὶ ἡ Σαμαρίτις, καὶ πᾶσα ἄλλη ὁμοία αὐτῆς, κηρύττει ἡ ψυχὴ της εἰς τὰ ἴδια αὐτῆς μέλη τὴν μετάνοιαν, διότι ἡ ψυχὴ βλέπει τὰ νεκρωμένα μέλη τοῦ σώματος, συναισθάνεται ὡς ὁ Δαβὶδ, τὴν μετάνοιαν, ὡς ὁ Φαραὼ τὸν θάνατον τῶν Ἑβραϊκῶν ἐβρένων νηπίων, ἐγείρονται ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ κηρύττωσιν ταύτην εἰς πάντα ἄνθρωπον κοιμώμενον ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἀπάντων, καὶ πρὸς ἡμᾶς διδουσι τὸ παράδειγμα σήμερον κοιμώμενους εἰς τὰ πάθη τῆς ἀσελγείας καὶ ἡδυπαθείας, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν φιλαργυρίαν καὶ σκληρότητα, καὶ εἰς τὰ τοῦτοις παρὰ πλῆσια.

Ἐλθετε ἤδη συναισθανθῶμεν καὶ ἡμεῖς, μιμηθέντες τὸν Δαβὶδ, καὶ μὴ ἐμμένωμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ὡς ὁ Φαραὼ, κλαύσωμεν διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ χρόνου τοῦ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, προσέλθωμεν προσπέσωμεν, καὶ εἰς τὸ λογικόν ἡμῶν ὑπακούσωμεν καὶ συναισθανθῶμεν ἑαυτοὺς ὅτι ἐνομίσασμεν, ἡδίκησασμεν, παρηκτύσασμεν τὴν γνώσιν, καὶ πεποιθότες ἐπράξαμεν, εἰς τὰς θύρας λοιπὸν ἦλθεν ὁ λυτρωτὴς ἡμῶν, πλησιάσωμεν αὐτόν, ζητῶν παρ' ἡμῶν ὕδωρ, δόσωμεν αὐτὸ δάκρυα μετανοίας, ζητῶν ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, ἥτοι τὴν καθαριότητα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ἵνα ἀπηλαγμῶμεν τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἀξιωθῶμεν τῆς αἰωνίου σωτηρίας. Ἀμήν, ῥικὴ Βιβλιοθήκη Βερολίνου

ΛΟΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΜΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ.

α Οἶδαμεν ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἂν τις θεοσεβῇς εἰ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τοῦτο αὐτοῦ ἀκούει. (Ἰωάν. μέρ. θ'. στίχ. 31.)

Περὶ τοῦ ὅτι ὁ Θεὸς ἀκούει τὴν δέησιν τῶν Θεοσεβῶν.

Διὰ ν' ἀποφύγῃ ποτὲ τὸ ὄνειδος τῆς ἀτεκνίας ἡ Θεοσεβὴς Ἐλισάβετ, ἐδέετο τοῦ Θεοῦ, ὅπως τεκνογονή-ῃ, ὥπερ καὶ ἡ Ἄννα τοῦ δικαίου Ἰωκεὶμ, καὶ ἡ Σάρρα τοῦ Πατριάρχου Ἀβραάμ. Ἀλλὰ καὶ σήμερον ἐρωτῶντες τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν οἱ Ἀπόστολοι, ἵνα μάθωσιν παρ' αὐτοῦ τὸ αἷτιον τῆς τυφλώσεώς του τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ, λύει τὴν ἀπορίαν τούτους, λέγων πρὸς αὐτούς, ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

Διόπερ ἱκανὴν ἀφορμὴν νομιζομεν ἔχομεν, ἵνα σήμερον εἰπωμεν περὶ τοῦ ὅτι ὁ Θεὸς ἀκούει τοὺς εὐσεβεῖς, παρακαλοῦντας αὐτὸν, τοῦ ὑψίστου δεόμενοι.

Ὁ ἐν οὐρανῷ οἰκῶν καὶ τὰς δεήσεις πάντων ἀκούων, Σὺ αὐτὸς καὶ εἰς τὴν ταπεινὴν ἡμῶν δέησιν ἐπάκουσόν μου, καὶ κατὰ ἐμψόν μοι μίαν ἀκτίνα τῆς σῆς ἀπείρου Πανσόφου Δυναμείας, ὅπως δι' αὐτῆς καὶ μόνης δουληθῶ ἐπαξίως νὰ παραστήσω εἰς τὸ εὐσεβὲς ἀκροατήριόν μου, ὅτι τῆς δεήσεως αὐτῶν ἀκούεις.

Ὑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητὰ, οἵτινες πάντοτε ἐνταῦθα προσερχόμενοι προσεύχεσθε, καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ ἡμῶν εἰκῷ μένοντες διάγεται προσευχώμενοι, ἀγαθόν τι ζητοῦντες παρὰ Θεοῦ, ἀκούσατέ μοι εὐμενῶς.

α Οἶδαμεν ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἂν Θεοσεβῇς ᾤ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ τοῦτο αὐτοῦ ἀκούει α.

Ἀκαταμάχητος εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀνταπόδαικτος ἡ ἀλήθεια τῶν ἐπαγγελιῶν αὐτοῦ, καὶ τοῦτο οὐχὶ μόνον διὰ τοῦ σημερινοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἐδεδείχθη ἡμῶς ἡ ἀμολογία τοῦ ἐκ γενετῆς λαθέντος τυφλοῦ, εἰπόντος πρὸς τοὺς Φαρισαίους, ὅτι τῶν θεοσεβῶν ἀκούει ὁ Θεός, καὶ τὰ θελήματα

αὐτῶν ἐκπληροῖ, καὶ εἰς τοῦτο ἅπανα ἡ ἀνθρωπίνη ἱστορία, καὶ ἡ ἐκπλήρωσις τῶν Προφητειῶν, καὶ ὅλη ἐν γένει ἡ ἀγία Γραφή διδάσκει ἡμᾶς.

Ζητοῦσιν ὡς προείπωμεν οἱ Ἀπόστολοι νὰ μάθωσι τὸ αἷτιον τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ, εἰ ἀνθρώποι θεοσεβεῖς καὶ μὴ ἐκ τοῦ Κόσμου τούτου ὄντες, εἰσακούει ὁ Θεὸς τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ λέγει τὸ αἷτιον τῆς τυφλώσεως τοῦ τυφλοῦ. Ζητεῖ, ὁ Νῶε τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, εἰσακούων ὁ Θεὸς τῆς δεήσεώς του, παρεκτείνει αὐτὴν ἐπὶ ἑκατὸν εἰκοσι ἔτη μέχρις οὗ μετανοήσωσιν. Ζητεῖ ὁ Ἰακώβ νὰ εὕρῃ τὸν ἀπολωθέντα υἱὸν του Ἰωσήφ, ἰεξιούται ὡς θεοσεβὴς τῆς τοιαύτης χάριτος, εἰσακούσαντος τῆς δεήσεώς του καὶ βλέπει αὐτὸν Ἀντιόχῃσι λέα τῆς Αἰγύπτου· ἐπιθυμεῖ ὁ ἐβραϊκὸς λαὸς νὰ ἀπολαύσῃ τὴν Γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἀκούει ὁ Θεὸς τὴν δέσιν τῶν θεοσεβῶν, Μωϋσέως, Ἀαρὼν, καὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καὶ δίδωσιν αὐτοῖς τὴν ἐξουσίαν ἵνα ἐξαγάγωσι τὸν λαὸν ἐκ τῆς Αἰγύπτου, καὶ φέρωσιν αὐτὸν εἰς τὴν Γῆν τῆς ἐπαγγελίας· ἐζητεῖ ὁ δίκαιος Συμεὼν, μὴ ἰδεῖν θάνατον, πρὶν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἰδῇ, καὶ ἀληθῶς ἤξιώθη ἰδεῖν αὐτὸν καὶ ἐναγγαλίσατο αὐτὸν, διότι εἰσήκουσεν ὁ Θεὸς τῆς δεήσεως αὐτοῦ. Ἐπεθύμει ὁ Θωμᾶς ἵνα ἰδῇ καὶ ψηλαφίσῃ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν, ὡς μὴ πατερούς εἰς τὴν πρώτην ἐμφάνισιν αὐτοῦ, ἀγνῇ ἢ αἰτησίς, ἄδολος ἢ ἐναντίωσις πρὸς τοὺς συμμαθητάς του, διὸ ταχεῖα καὶ ἐπωφελῆς ἡ ἐμφάνις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, πρὸς αὐτὸν καὶ τοῖς συμμαθηταῖς του γίνεται. Ἐζητεῖ ἅπανα ἡ ἀνθρωπότης τὴν σωτηρίαν τῆς, καὶ ἐπέρχεται ταχέως, καίπερ κατ' ἀνθρώπον ἐφαίνετο αὕτη βροδείως. Καὶ ἵνα τί περαιτέρω παρεκτείνωμαι, ἀκούει ὁ Θεὸς τὴν δικαίαν οἷτησιν τῶν εὐσεβῶν καὶ δικαίων ἀνδρῶν.

« Εἶδμεν λέγει, ὅτι ἀμαρτωλῶν οὐκ ἀκούει ὁ Θεὸς ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ τοῦτο ἀκούει ».

Ἄλλ' ἂν ἑτέρου μισεῖ τὰς αἰτήσεις τῶν παρανομοῦντων, καὶ τὰς βλαβεράς τῶν βλαβερῶν καὶ ἐπιζημιῶν· ἐζητεῖ λ. χ. ὁ πλούσιος ἵνα ὁ πτωχὸς Λάζαρος πεμφθῇ καὶ δροσίῃ τὰς παρανομίας του, καὶ ἐκείνας τῶν συγγενῶν αὐτοῦ· ἐζητήσαν καὶ οἱ θεοὶ Ἀπόστολοι ἵνα ὁ Θεὸς καταδιόσῃ πῦρ ἐξ οὐρανοῦ καὶ κατακαύσῃ τοὺς παρανομοῦντας, ἀλλ' οὐκ εἰσήκουσεν αὐτοὺς ὁ ἁ-

ὥς πρὸς τὰ λοιπὰ κτίσματα, ἐπειδὴ εἰς αὐτὸ μόνον ἐδόθη καὶ ἡ προθυμία τοῦ ἐξομοιωθῆναι τῷ ἰδίῳ πλάστῃ, τουτέστι τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ἐμοίωσιν γενέσθαι, ἀλλὰ τὴν δύναμιν ταύτην παραμερσώσας ὁ ἄνθρωπος, τὴν μὲν πρὸς τελειοποίησιν τοῦ Θεοῦ βουλήν ἀτελῇ ἀφῆκε, πρὸς δὲ τὴν παρὰ φύσιν ἐξομοίωσιν τοῖς κτήνεσι παρ' ἐλπίδα ἐξομοιάθη, διὸ τὴν ἀρχικὴν τελειότητα τοῦ ἀνθρώπου θέλων ὁ Θεὸς τελειοποιῆσαι, ἐξαποστέλλει τὸν Μονογενῆ αὐτοῦ Υἱόν, ἵνα ἀναχαίτισθαι τὴν πρὸς τὴν ἀμαρτίαν ὁρμὴν αὐτοῦ, τὴν δὲ ἀτελῇ φυσικὴν ὁρμὴν νὰ καλλιεργήσῃ, καὶ περὶ τούτου ἡμῖν ὁ λόγος σήμερον, τὴν ἀντίληψιν τοῦ Θεοῦ σύμμαχον ἐπικαλούμενοι.

Σὺ λοιπὸν Πανάγαθε Θεέ, ὁ μηδὲν ἀτελὲς πλάσμα πλάσας, ἀλλὰ πρὸς ἐξομοίωσιν καὶ τελειοποίησιν πρὸς τὴν σὴν θειοτάτην δύναμιν δοῦς, φώτισόν με, ὅπως καὶ γὰρ διὰ τῆς σῆς παντοδυναμίας τοῦ ὀνομαζομένου κατ' ὀνόματί σου χριστιανοῦς, καὶ μὴ ἐν τοῖς ἔργοις τελείους, καὶ ἔργῳ ἀναδείξω.

Ἑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητά, ὅσοι παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἐλάβετε θεϊκὴν δύναμιν, παρὰ δὲ τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ αὐτοῦ, διὰ τοῦ θείου βαπτίσματος τὴν πληρεστέραν πρὸς τοῦτο δύναμιν πατρικῶς λαβόντες, ἵνα ἀξιωθῆτε τῆς ἐπουρανίου αὐτοῦ Βασιλείας.

« Ἐγὼ σὲ ἐπέσασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον ἐτελείωσα, ὃ δέδωκάς μοι, ἵνα ποιήσω. »

Τὸ μέγα ἔργον τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἐξιλεώσεως, τὸ ὅποιον μόνος ὁ Μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἠδύνατο νὰ τελειώσῃ, καὶ οὐδεὶς ἄλλος, οὔτε Ἀγγελος, οὔτε ἄνθρωπος, τοῦτο τὸ ἔργον ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀτελείωσεν, ἰδοὺ λέγει πρὸς Πατέρας καὶ Θεόν, τὸ ἔργον ὃ δέδωκάς μοι, ἐτελείωσα. Δημιουργήσας ὁ Θεὸς οἰκέτα βουλήσῃ πάντα τὰ ὁρατὰ καὶ ἀόρατα, καὶ δύναμιν δοῦς πρὸς τὸ ἐξομοιωθῆναι, πάντες τοῦτο γιγνώσκομεν ἀλλὰ καὶ μαρτυρίας καὶ γνώμας καὶ ἐρμηνείας ἁγίων Πατέρων ἔχομεν, καὶ αὐτὰς τὰς ἁγίας Γραφὰς βεβαιούσας ἀπέποιήσεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ δύναμιν ἔδωκεν αὐτῷ τοῦ ἐξομοιωθῆναι αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ βιθμεύς καὶ τάξεις διαφορὰς πρὸς κατόρθωσιν καὶ προσέγγισιν τῆς ἀρετῆς ἔδωκε, δηλονότι τὰ κτίσματα ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον, τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῶν κτισμάτων, τὸν ἄνθρωπον ὑπὸ τὸν Ἀγγελον, καὶ τὸν Ἀγγελον τῷ ἄνθρωπῳ, καὶ τὸν Ἀγγελον ὑπὲρ αὐτοῦ (τοῦ Θεοῦ).

Πλὴν εἰς τὰς διαφόρους ταύτας τάξεις, δύναμιν μὲν ἔδωκεν ἀποφεύγειν τὴν πρὸς τὰς κατωτέρας βαθμίδας ἐξομοίωσιν, δύναμιν δὲ καὶ ἤλalon, τὴν κατ' ἀρετὴν πρὸς τὰς ἀνωτέρας. Ἀλλὰ τὴν δύναμιν ταύτην τῆς ἀρετῆς, εἰς ὑπερηφανείας δύναμιν παραμορφώνει ὁ Ἀγγελος, καὶ πρῶτος Διάβολος γίγνεται, καὶ ταύτην τὴν παραμόρφωσιν διὰ τὸν αὐτὸν τῆς ὑπερηφανείας λόγον τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀνθρώπων εἰς τὴν κακίαν μᾶλλον ἢ εἰς τὴν ἀρετὴν διδάσκει, διό καὶ οὗτος οὐ μόνον οὐκ ἐξομοιώθη τῷ Θεῷ, ἵνα γένη τέλειος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ κατώτερα κτίσματα ἐαυτὸν ἐξομοίωσε. Διὰ τοῦτο καὶ πρὸς τὸν νόμον τῆς τελειότητος ἀτελής ἐγένετο, καὶ πρὸς τὰ κτήνη μᾶλλον ἐξωμοιώθη, ἢ πρὸς τὸν Θεὸν ἐξισώθη. Τούτου χάριν τὸ ἔλλειπές τοῦτο τῆς τοῦ ἀνθρώπου τελειότητος, ὁ Θεὸς θέλων τελειοποιήσας, τὸν Μονογενῆ υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἐξαποστέλλει, τὸν ἀνώτερον ὄντι τῶν Ἀγγέλων, λόγῳ ταπεινότητος καὶ παραδειγματισμοῦ, κατώτερος τῶν ἀνθρώπων γίγνεται, ὅπως τελειώσῃ τὸν τέλειον τοῦ Νόμου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦτο εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τοῦ Θεοῦ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ ἔργου, ἔρχεται ὁ πειρασμός, ὁ διάβολος, πειράζων αὐτὸν, καὶ ἀναθίσκει τὸν ταπεινὸν καὶ ἐν σπηλαίῳ γεννηθέντα εἰς ὑψηλὸν ὄρος, καὶ ὑπερῆφάνως δεικνύει ἀπὸ τῶν ἀρχῶν καὶ βασιλείας, καὶ τὴν ὑπερῆφάνειαν τὸν ταπεινὸν διδάσκει, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς πρὸς τὴν κατ' ἀρετὴν ἀληθῆ ὑπεριφάνειαν ἀποβλέπων, τὴν ψευδῆ καὶ ἀπατηλῇ διαβολικῇ ὑπερηφάνειαν περιφρονεῖ, καὶ τὸν ἀληθῆ προσρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τοῦ παραδείγματός του πρὸς εἰσαγωγὴν καὶ τελειοποίησιν προάγει. Διὸ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς τελειώσεως τοῦ τοιοῦτου ἔργου, ποσάκις ὁ κόσμος, ποσάκις ἡ σὰρξ, ποσάκις ὁ διάβολος ποτατίζεται ἐμπόδιον, παρεμβάλλει νόμους βλαβερούς, ἔχεις κακὰς, πείναν, διωγμούς, ἐμπαιγμούς καὶ πολλὰ ἄλλα. Ἀλλ' αὐτὸς, ἀποβλέπων τὴν ἀποπεράτωσιν, οὐτινος ἀνέλαβον ἔργου, ἵνα ἔλευθέρως καυχώμενος εἴπῃ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πατέρα αὐτοῦ, «τὸ ἔργον ὃ δέδωκάς μοι ποιεῖν ἐποίησα ;» ἀφήσῃ δὲ καὶ ὑπόδειγμα εἰς τοὺς μεταγενεστέρους κατὰ τῆς ὑπερηφανείας, τῶν θλίψεων καὶ τῶν διωγμῶν, καὶ αὕτως εἰπὲν, καὶ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, «τετέλεσται» δηλονότι ἐεργάσθην καὶ ἐτελείωσα τὴν τοῦ ἀνθρώπου Σωτηρίαν, διδάξας τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ προσρισμὸν, πολεμήσας τὸν ψευδῆ καὶ μάταιον, τὴν πρὸς τὰ κτήνη ἐξομοίω-

σὶν τοῦ οὐδένα ἀπολέσας, εἰμὶ τὸν υἱὸν τῆς ἀπολείας, διδίδας διὰ λόγου καὶ βεβαιώσας διὰ ἔργου, ἐλευθερώσας καὶ λύσας τὰ δεσμὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφήκα φύλακας κατὰ τῆς παραβάσεως τοῦ μαθητᾶς καὶ Ἀποστόλου, σιτηλιτεύσας τὴν κακίαν, τιμωρήσας τὸν διάβολον, καὶ περιορίσας τὴν πρὸς τὰ πρόσω κακίαν τῆς ἁμαρτίας. «Πάτερ τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι.»

«Ἐλθετε λοιπὸν τέκνα μου καὶ ἡμεῖς, ἵνα τελειοποιηθῶμεν διὰ τῶν καλῶν ἔργων, ἔχοντες τὴν δύναμιν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ βαπτίσματος, διὰ δὲ τῶν παραδειγμάτων τελειοποιηθῶμεν καὶ δι' αὐτῶν τῶν καλῶν ἔργων, ἐξομοιωθῶμεν καὶ ἡμεῖς τῷ Θεῷ, διὰ τῆς ἀγάπης, διὰ τῆς φιλαδελφίας, διὰ τῆς δικαιοσύνης, διὰ τῆς ταπεινότητος, καὶ δι' αὐτῆς τῆς ἐν ταῖς θλίψεσι, διωγμοῦ καὶ πειρασμοῦ, διότι εἰς τὴν θέλησιν μας εἶναι καὶ ἐναπόκειται νὰ γείνωμεν ὅμοιοι τῷ Θεῷ κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀγιότητα, καθὼς λέγει ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ἅγιον γίγνεσθε, καὶ γὰρ ἅγιος εἰμὶ, τοῦτ' αὐτὸ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς Κορινθίους (Κεφ. ΙΑ΄.) λέγει, μιμητέ μου γίγνεσθε, καὶ γὰρ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀλλαχοῦ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς λέγει, γίγνεσθε τέλειοι, καθὼς ὁ οὐράνιος ἡμῶν Πατὴρ τέλειος ἐστίν, εἴθε λοιπὸν πάντες γινώμεθα τέλειοι, ἵνα τὴν οὐράνιον βασιλείαν ἀπολαύσωμεν. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ Η΄.

ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ.

« Μὴ ὁ νόμος ὑμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐν μὴ ἀκούτῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον καὶ γινῶ τί ποιᾷ, »
(Ἰωάννης Κεφ. Ζ΄. στίχ. 51.)

Περὶ τοῦ πῶς δεῖ ποιεῖν κρίσιν δικαίαν.

Ὁ Θεὸς νόμον ἐπέβαλεν ταῖς ἀνθρώποις, νόμον φυσικόν, καὶ νόμον γραπτὸν, ἤπετο ἐπομένως λοιπὸν καὶ κρίσιν νὰ διορίσῃ, δι' ἧς ἐξετάζων, εἴαν τὸ πλάσμα ἐφ' οὗ τὸν νόμον ἔδωκεν, φυλάττῃ αὐτόν, καὶ τὸν μὲν, νὰ ἀνταμείψῃ ὡς φύλακα τοῦ νόμου, τὸν δὲ νὰ τιμωρήσῃ ὡς παραβάτην, καὶ ἰδοὺ τὸν Ἀδὰμ,

ἀμεκρήσαντα, καὶ τὸν νόμον παραβάντα προσκαλεῖ αὐτὸν καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐνώπιόν του εἰς ἀπολογία, ἡ δὲ ἀπολογούμενος τῇ γυναικὶ αὐτοῦ τὴν αἰτίαν ἐπιτίπτει, ἡ δὲ γυνὴ τῷ Διαβόλῳ, καὶ τούτων εὐτως ἀπολογηθέντων, ὁ δίκαιος κριτὴς, τούτους μὲν τιμωρεῖ, τὸν δὲ διάβολον δεσμοῖς αἰωνίοις παραδίδωσι. Τὸν φυσικὸν τοῦτον καὶ παρὰ Θεοῦ δοθέντα νόμον γραπτὸν δίδωσιν τῷ Μωϋσῇ ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, ὄντινα σήμερον μνημονεύων ὁ γηραιὸς Νικόδημος ἐν τῷ ἱερῷ Εὐαγγελίῳ λέγει, τοῖς Ἀρχιερεῦσι καὶ λοιποῖς Φαρισαίοις, «μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ πρότερον ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ καὶ γνῶ τί ποιεῖ», καὶ εὐτως διδάσκει τὸν τρόπον πῶς δεῖ κρίνειν καὶ κρίνεσθαι τὸν δίκαιον Θεὸν λοιπὸν ἐπικαλοῦμεθα βοηθὸν λέγω εὐτως περὶ τούτου.

Σὺ λοιπὸν Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ, ὁ κρινόμενος καὶ κατακρινόμενος καὶ μηδὲν ἀπολογούμενος, ἀλλ' ἐπὶ τέλους τὸν νόμον ἐκπληρῶν ἐπικαλούμενος βοηθὸν, εἰπὼν πρὸς αὐτὸν τὸν ραπίσαντά σε εἰ, κακῶς ἐλάλησα μαρτύρισον περὶ τοῦ κακοῦ, εἰ δὲ καλῶς τί μὲ δέρεις; φώτισόν με ὅπως περὶ τοῦ πῶς δεῖ κρίνειν, σήμερον ἀγῶνι δυνηθῶ διδάξαι.

Ἑμεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητά, ὅτινες κρίνοντας καὶ κρινόμενοι, κατηγοροῦντες καὶ κατηγορούμενοι διάγετε, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς, ἵνα εἰδετε πόσοι ἡ ὑφέλεια ἐκ τῆς δικαίας κρίσεως, καὶ πόση ἡ ζημία τῆς ἀδίκου κρίσεως.

« Μὴ ὁ νόμος κρίνει τὸν ἄνθρωπον εἰ μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον καὶ γνῶ τί ποιεῖ ; »

Ἐγκεχαρᾶγμένου τοῦ φυσικοῦ νόμου ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ὄντος καὶ κρινόντος τὰς πράξεις τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς σαρκὸς ἡμῶν, καθὼς λέγει τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς τοῦ Χριστοῦ, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος « γραπτὸν ἔχομεν τὸν νόμον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν » καὶ ὑποκείμενοι εἰς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν καταδίκην, ἀλλὰ τοῦ νόμου πληρεστέραν ἐλάβομεν ἐννοίαν παρὰ τοῦ Μωϋσέως τοῦ ἐν τῷ ὄρει τῷ Σινᾶ, καὶ τὸν νόμον τοῦτον Δράκων καὶ Σόλων ἐνταῦθα ἐπεξεργάσθησαν, Λυκούργος ἐν Σπάρτῃ μετέφερε, Μίνως δὲ καὶ Ῥαδίκμανθος ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ μεταφύτευσε, καὶ πάσαι ψυχὴ ζωοῦσιν ὑπὸ τὸν νόμον ὑπέκειντο, καὶ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἀποθνήσκουσιν ἢ κατεδικάζοντο, ἀλλ' ὅπου ἡ ψυχὴ σκληρότερος τοῦ

νόμου ἐφαίνεται, ἐκεῖ ὁ φυσικὸς νόμος κατεφρονήτω, ὁ δὲ γραπτός ἐσχίζετο, καὶ νόμους ἀνόμους ἔθετεν, διὸ ὅτε ὁ Πάγκαλος κατηγγέλθη καὶ συκοφαντήθῃ ὑπὸ τῆς αἰσχροῦς γυναικὸς τοῦ Πεντεφρῆ, εὐχὴ ἐδικάσθῃ κατὰ τὸν νόμον, εὐχὴ ἀπολογήθῃ, κατὰ τὴν τάξιν, ἀλλ' ἄμέσως εἰς φυλακὴν ἐρρίφθη, ὅτε ἐκ αὐτοῦ ὁ Ἰωσήφ ἀπέθανε, νόμον παράνομον ὁ Βασιλεὺς Φαραὼ ἔθετο, νόμον νενομισμένον μὲν, ἀδικον δὲ, ἵνα τ' ἄρρενα τέκνα τῶν Ἑβραίων εἰς τὸν ποταμὸν Νεῖλον πνίγονται!! καὶ θαντοῦνται χωρὶς τινος ἀπολογίας!! Ἀλλὰ καὶ παρ' Ἑβραίων, νόμος ἦτον τότε λαμβάνει ὁ ἀδελφὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ, ὅταν ὁ πρῶτος ἀποθάνῃ ἀτεκνος, ὁ δὲ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος τὴν παράθεσιν ἐλέγχων τοῦ Ἰρῶδου εἰς τὰς φυλακάς ἐρρίφθη, καὶ ἀδίκως ἐφονεύθη.

Ταῦτα γινώσκοντες εἰ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι, νόμον ἔθηκαν τελειότερον μὴ κρίνειν οὐδένα πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσει, ὅπερ καὶ ὁ Μωϋσῆς τελειότερον κατέστησεν, καθὼς φαίνεται ἐκ τῶν λόγων τοῦ Νικοδόμου «Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐάν μὴ πρότερον αὐτοῦ ἀκρίσῃ καὶ γνῶ τί ποιεῖ;» ὅς τις ὥς ἂν ἤ προκρίσθῃ μά τι εἶχεν τῆς μελλούσης ἀδικίης κατὰ τοῦ Χριστοῦ κατακρίσεως τῶν Φαρισαίων, διὸ λέγει καὶ ὑποδεικνύει πρὸς αὐτοὺς πῶς δεῖ κρίνειν, ὥς ἂν ἡ ἔλεγεν αὐτοῖς, «μὴ κρίνετε καθὼς ἀκούεται, μήτε μὲ πάθος, μήτε μὲ συμφέρον, μήτε μὲ συκοφαντίας καὶ ψευδοκατηγορίας, ἀλλὰ φέρετε τὸν κατηγορούμενον ἐνώπιόν σας, ἐξετάσατε τοῦτον εὐλοκρινῶς καὶ ἀπλοῶς, φέρετε μάρτυρας εὐσυνειδήτους, καὶ ἀληθῶς ἐξετάσατε τὸν βίον, τὴν διαγωγὴν, τὴν συμπεριφορὰν καὶ τὴν διδασκαλίαν, βάλ्लετε τὴν χεῖράν σας εἰς τὴν καρδίαν σας, ἐρωτήσατε τὴν συνειδήσιν σας, οὐδέποτε ἀκούοντες ἢ χαριζόμενοι πρὸς τοὺς φίλους σας, καὶ τότε ρίψατε τὸν ψήφόν σας εἰς τὸν κρινόμενον, καὶ μὴ καθὼς τὸν Πάγκαλον ἀδίκως εἰς φυλακὴν ρίψατε καὶ θανατώσατε αὐτὸν, ἀδίκως ὡς τὸν Βιπτιστὴν Ἰωάννην, μὴ παρανόμως ἀλλὰ κατὰ τὸν νόμον κρίνετε, μὴ πειθώμενοι εἰς τὰς ψευδεῖς κατηγορίας τῶν ψευδομαρτύρων, ἀλλ' ἐμβλέψατε εἰς τὰ μαρτυροῦντα ἀληθῆ πράγματα, οὕτως λοιπὸν διδάσκει ὁ γηραιὸς Νικοδόμος ἐν τῷ Ἱερῷ Εὐαγγελίῳ σήμερον, τὸν τρόπον τοῦ κρίνειν, ἀλλὰ καὶ ἀπασάν τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν ἀνατρέξαντες, μύρια θέλωμεν εὑρεῖ παραδείγματα παρανόμων κρίσεων καὶ κατακρίσεων, καὶ ἐπὶ τέλους

ἀνωφελοὺς μετανοίας, κατέκρινον ποτὲ καὶ κατεδίκασαν οἱ Ἑλλη-
 ληνες τὸν δίκαιον Ἀριστείδην, τὸν ἀγαθὸν γηραιὸν Φωκίωνα,
 τὸν θεῖον Σωκράτην, καὶ πλείστοις ὅσους ἄλλους ὑπὸ παθῶν
 καὶ συμπερόντων, ὑπὸ ψεύδους καὶ συκοφαντίας ἐλκόμενοι, καὶ
 εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τὸν ἀθῶον ἐκεῖνον Κρίσπην, ὅ-
 στις ψευδῶς συκοφαντήθεις ὑπὸ τῆς μητριᾶς αὐτοῦ, κατεδικά-
 σθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ βροχιλέως εἰς θάνατον. Ταῦτα ἡ ἱστο-
 ρία μᾶς διδάσκει παραδειγματικῶς, ἀλλὰ καὶ φιλοσοφικῶς ἐν
 ταύτῃ, καὶ παραδειγματικῶς μὲν, ἵνα μάθωμεν καὶ πεισθῶμεν
 ὅτι γίνονται παράνομοι κρίσεις καὶ καταδίκαι, γίνονται ἀδικίαι
 παραγκωνίσεις χάριν τινῶν προσώπων, χάριν συμφέροντος· φι-
 λοσοφικῶς δὲ, ἵνα διδαχθέντες παρὰ τούτων ἐν φιλοσοφίᾳ ὀδη-
 γηθῶμεν, ὥστε οἱ μὲν ἄλλους ἡμεῖς καταγγέλλομεν σκεπτό-
 μενοι, μήπως ὡς οἱ Φαρισαῖοι καὶ Ἀρχιερεῖς κατήγγειλον καὶ
 κατέκρινον τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, (μήπως ὡς ὁ Ἄνιττος καὶ Μή-
 λιτος τὸν δίκαιον Σωκράτην), κρίνοντας δὲ μὴ κρίνωμεν, καὶ
 ἀποφασίζομεν ὡς ὁ Πιλάτος χαριζόμενοι, καὶ ὡς αὐτὸς ὁ λαὸς
 τῶν Ἰουδαίων λέγοντες, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ
 τέκνα ἡμῶν.

Ἐλθετε λοιπὸν, ἔλθετε μὴ πάθωμεν ὡς οἱ Ἰουδαῖοι, οἵτινες
 ἐθανάτωσαν τοὺς Προφῆτας καὶ πάντα δίκαιον, ἧ ὡς ὁ Ἀθη-
 ναῖος χωρικός, ἐκεῖνος ὅστις οὐδὲ κἂν τὸν κρινόμενον ἐγνώρι-
 ζεν, ἀλλ' ἐπέφερεν τὴν ψῆφόν του ἄκριτον καὶ ἄλογον διὰ τοῦ
 ὀστράκου, τὸν Ἀριστείδην. Κατακρίνοντας δὲ ὡς οἱ κρίνοντας δι-
 κασταὶ καὶ ἰσχύιοι, ἃς κρίνωμεν εὐσυνειδότως, καὶ δικάζοντες δι-
 κάσεται τότε ἐν ἀληθείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ, ἵνα μήπωτε ἀποκτείνω-
 μεν δίκαιον μετ' ἀσεβοῦς, καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής,
 καθότι ὁ κρίνων πᾶσαν τὴν γῆν, θέλει ποιήσῃ κρίσιν δικαίαν
 εἰς ἕκαστον, ποιήσωμεν λοιπὸν κρίσιν ἐλέους, κρίσιν ἀγάπης,
 δικαιοσύνης καὶ εὐσπλαγχνίας, καὶ οὕτως ἀξιωθεῖται τῆς σὺ-
 ρανίου τοῦ Θεοῦ Βασιλείας. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ.

« Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς δίκαιος ἦν, καὶ μὴ θέλων αὐτὴν
παραδειγματίσαι, ἐδουλήθη λάθρα ἀπολέσαι αὐτήν ».

(Ματθ. κεφ. α. στίχ. 19.)

Περὶ ἀκριβοῦς ἐξετάσεως τῶν συζύγων.

Ὁ δίκαιος καὶ τρισμακάριος Ἰωσήφ ὁ μνήστωρ τῆς Θεοτόκου. Περιφανὲς σήμερον παράδειγμα διδάσκει εἰς τοὺς συζύγους, διότι ὁ Θεὸς οὕτως προώρισε τὰ πάντα, καὶ οὐδὲν ἐμφανίζεται ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ χωρὶς παραδείγματος, αἶρον τὴν τῆς ἐντελοῦς ἐκπληρώσεως δυσκολίαν. Καθὼς δὲ οἱ Θεοὶ Προφῆται ἐδίδαξαν καὶ ὑπέμειναν καὶ πείναν, καὶ διψαν, καὶ πόνους, καὶ βασανιστήρια, καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον πρὸς παραδειγματισμὸν ἡμῶν, οὕτως καὶ ὁ Θεὸς καθυπέβηκεν εἰς τὸν Ἀδάμ τὸν νόμον τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν σύζυγον αὐτοῦ Εὕην, καὶ ἡγάπησεν αὐτήν ὡς ἑαυτόν του σάρκα, καθὼς ἐμολόγησεν ὁ ἴδιος ἅμα εἶδε καὶ ἐγνώρισεν τὴν Εὕην, εἰπὼν « τοῦτο νῦν ὅσπου ἐκ τῶν ὀστέων μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς μου, αὕτη κληθήσεται γυνή, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς ἐλήφθη αὕτη », οὕτως εὐδόκησεν ὁ ὕψιστος ὅπως καὶ ὁ δίκαιος Ἰωσήφ μνηστευθῇ τὴν ἀειπαρθένον Μαρίαν καὶ ἀποφύγῃ τοῦ θανάτου τὸν κίνδυνον. Λαμπρὸν λειπὸν παράδειγμα ἔχομεν σήμερον ὑπὲρ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς πίστεως τῶν συζύγων τοῦ Ἰωσήφ ὑποπτευομένου μὲν, ἀλλ' ὅμως μετὰ πραότητος, καὶ ἀνεξικακίας ὑπομένει τὸ ὑποπτευώμενον ὄνειδος διό ὁ λόγος εἰς τοῦτο ἡμῖν σήμερον, ἐπικαλούμενος τὸν ἐκ τῆς ἀειπαρθένου γεννηθέντα Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν βοηθόν.

Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐκ τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας γεννηθεὶς ὡς ἄνθρωπος, πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, θέλων ἀπαλλάξαι αὐτοὺς ὅπως μὴ πράττουσι οὐδὲν ἄνευ λόγου, διδάξόν με ὅπως καὶ γὼ δυνηθῶ διδάξαι σήμερον τὰ καθήκοντα τῶν συζύγων, καὶ τοῦ μὴ ποιεῖν καὶ ἀποφασίζειν οὐδὲν, ἄνευ λόγου καὶ συμφωνίας μεταξὺ των.

Ἕμεῖς δὲ ἀγαπητὰ μου τέκνα ὅσοι εἰσθε ἑγγαμοί, καὶ ὅσοι ἀκόμη μέλλετε νὰ ἐλθῃτε εἰς γάμου κοινωνίαν, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς, ὥστε μὴ ἀναγκάζεσθε νὰ περιφρονῇτε μετὰ τὸν γάμον τὴν σύζυγόν σας.

Πάσης τάξεως, καὶ παντὸς βιθμοῦ ἄνθρωπος ὁ δίκαιος Ἰωσήφ δέδωκεν παράδειγμα τῆς ἀγάπης ὑπὲρ τῆς σύζυγου αὐτοῦ, γνωρίσας ἀκριβῶς τὸν νόμον, καὶ ἰδίως προσέτι τὰ καθήκοντα ἅτινα ἔχει πᾶς τις, πρὸς τὴν μνηστὴν, ἣ σύζυγον αὐτοῦ. Ἐγνώριζεν καὶ τὴν κατάκρισιν καὶ φιλοκατηγορίαν τοῦ Κόσμου, ὁ Ἰωσήφ καὶ ὅτι ὁ Μωσαϊκὸς νόμος ἐσυγχώρουσεν εἰς τοὺς συζύγους νὰ παραδειγματίζουσιν καὶ θεατριζουσιν τὰς μοιχευομένας αὐτῶν γυναῖκας, πλὴν ὡς δίκαιος καὶ θεοσεβὴς ἐγίνωσκεν καὶ τὸν φυσικὸν νόμον, τὸν ἐγκεχαραγμένον εἰς τὰς τῶν ἀνθρώπων καρδίας ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς τοῦ πλησίον ἀγάπης· καὶ πρὸς σαφεστέραν φανέρωσιν τῆς ἀγάπης τῶν συζύγων, τοῦ μὴ ποιεῖν ἕκαστος ἀκρίτως τὰ τυχαίως συμβαίνοντα, δυνάμεθα νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν ἀκένωτον πηγὴν τῆς Ἱερᾶς, ἥ καὶ πολιτικῆς ἱστορίας, αἵτινες εἶναι ὁ καθρέπτης καὶ ὁδηγὸς τῶν παρελθόντων, καὶ τῶν μελλόντων, καὶ ὅτι δὲν πρέπει ὁ σύζυγος νὰ νομίζη τὴν γυναῖκα του ὡς ὑποπόδιον τῶν ποδῶν του, καὶ αἰχμάλωτον, διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἔλαθεν μίαν τῶν πλευρῶν τοῦ Ἀδάμ καὶ ἐπλασεν τὴν Εὐαν, ὅπως ἀείποτε ὁ ἀνὴρ τιμᾷ καὶ σέβεται τὴν γυναῖκα, ὡς σὰρκα ἐκ τῆς σαρκὸς του, καὶ μέλος τίμιον ἐκ τῶν μελῶν του, καὶ προφυλάττων αὐτὴν ἀπὸ παντὸς κακοῦ καὶ προσβολῆς, ὡς ἐπιστάτης τῆς ἀδυνατοῦ αὐτῆς φύσεως καὶ μέλος ἰδίον αὐτοῦ, ὥσπερ ὁ Ἀδάμ μετεχειρίζετο τὴν Εὐαν, διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐκκλησία λέγει· (1) «Ἔνεκα τούτου καταλείψει ὁ ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται τῇ ἰδίᾳ γυναικί, καὶ ἑσονται εἰς ἓν ὡς σὰρκα ἓν, καὶ ὡς ὁ Θεὸς συνέθεξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέσθω» καὶ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος εἰς τὴν καθολικὴν πρώτην ἐπιστολὴν γράφει (2) «οἱ ἄνδρες εἰ συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν, ὡς ἀσθενεστέρω σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς καὶ συγχληρονόμοι χάριτος ζωῆς».

Διὸ ὀφείλομεν ἀγαπᾶν καὶ μὴ ζητῶμεν ἐκ τῶν γυναικῶν χρήματα καὶ περιουσίαν, ἀλλὰ ψυχὴν ἀνδρείαν καὶ καθάραν, καὶ ἀδολον καρδίαν, εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι οὐδὲ ἀδελφοί, οὐδὲ γονεῖς τὴν ψυχὴν αὐτῶν θύουσιν, ὡς ἡ καλὴ σύζυγος. Τοιαῦτα πολλὰ παράδειγματα ἔχουμεν, καὶ ἐν τῇ II. Γραφῇ, ὅτι ὁ

(1) Παῦλος πρὸς Ἑβραίους ἐπιστ.

(2) Πέτρος καθολικὴ ἐπιστ.

Θεὸς διέταξε τὸν Νῶε εἰς τὸν Παγκόσμιον Κατακλυσμὸν νὰ συμπαράλθῃ εἰς τὴν Κυβωτὸν τοὺς υἱοὺς του, καὶ τὰς γυναῖ-
 κας τῶν υἱῶν του· ὁ δὲ Μωσαϊκὸς νόμος ἐπιβάλλει τὸ χρέος
 ὅπως τὴν χήρα σύζυγον τοῦ πρώτου ἀδελφοῦ λαμβάνει ὁ δεύ-
 τερος ἀδελφός, ὅπως μὴ μείνῃ ἐγκαταλειμμένη. Βλέπουμεν
 δὲ καὶ τὴν ἀλήψιστα πόρνην διὰ μύρου τοῦς πόδας τοῦ Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, ἀλλ' ὡς ἁμαρμος οὐκ ἐμολύνθη ὁ Ἰησοῦς, ἀλλὰ καθι-
 ράν καὶ αὐτὴν ἀπειργάσατο, οὕτως οὐδὲ ὁ τίμιος ἄνδρας δὲν
 μολύνεται ὅταν ἁμαρτάνῃ ἐν γνώσει ἢ ἐν ἁγνοίᾳ του ἢ σύζυ-
 γός του, ἀλλ' αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἀτιμάζεται, αὐτὸς δὲ ὡς ἔμ-
 φρων, τὴν μὲν ἁμαρτίαν της ἀποσιωπᾷ καὶ καλύπτει, προσπα-
 θῶν διὰ συμβουλῶν τοῦ πνευματικοῦ αὐτῆς πατρὸς καὶ τῆς εἰ-
 δικῆς του, ὅπως σώσῃ αὐτὴν, καὶ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν ἀπομα-
 κρύνῃ, καὶ οὐχὶ νὰ ἐκθέσῃ καὶ ἐγκαταλείψῃ αὐτὴν, λάβωμεν
 παράδειγμα τὴν Σαμαρίτιδα, πέντε λέγει ἄνδρας ἔσχε, καὶ ἓνα
 προσέει κρυφίως, ἀλλ' ὁ λυτρωτὴς τοῦ Κόσμου καὶ ἀμνηστια-
 κὸς Ἰησοῦς Χριστὸς ἔσωσεν αὐτὴν διὰ τῆς μετανοίας, καὶ ὡς
 παράδειγμα κατέστησεν αὐτὴν πρὸς ἡμᾶς, ἡ γυνὴ ἀείποτε κα-
 τευνάζει τὰ τοῦ ἀνδρὸς πάθη, προφυλάττει αὐτὸν παντὸς κιν-
 δύνου, διαλάττει πολεμίους, οἰκονομεῖ ὡς ἔμφρων τὰ τοῦ ἀνδρὸς
 της, διότι καὶ οἱ δύο εἰσὶ μία ψυχὴ εἰς σώματα δύο, εἶναι ταῖ-
 χος ἄρρηχτές, οὔτε τῷ διαδόλῳ ἐλώσιμοι, κρύπτων ὁ εἰς τὰ τοῦ
 ἄλλου πταίσματα, μὴ πειθόμεθα λοιπὸν ταῖς συκοφαντίαις, ταῖς
 διαβολαῖς, ἀλλ' ἔχοντες εἰς τὸν νοῦν μας τὰ τοιαῦτα, ἐξετά-
 ζομεν ὅπως μάθωμεν, ἵνα μὴ ἀναστατώσωμεν τοὺς οἴκους ἡ-
 μῶν, καὶ γινόμεθα παίγνιον τοῦ διαδόλου καὶ τῶν ἐχθρῶν μας,
 πειθόμενοι εἰς τὰς διαβολὰς καὶ περιπλοκάς ἐκείνων τῶν ἐχ-
 θρῶν μας, καὶ παραδειγματίζωμεν τὰ ἴδια ὑμῶν μέλη τοῦς συ-
 ζύγους μὲ τὰς ὑποίας συνεζήσατε καὶ ἐτεκνοποιήσατε, ἀλλ'
 ἀναμεινάτε, συμβουλευσατε, γινόμενοι οἱ ἴδιοι παράδειγμα σω-
 φροσύνης πρὸς αὐτάς, καθότι ἡ σωτηρία αὐτῶν εἶναι μέγας μι-
 σθός ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν βλάβη φοδερὰ καὶ
 περιφρόνησις, καὶ ἀτιμία.

Ἔστέ λοιπὸν ὑμεῖς πρῶτον σώφρονες, ὡς ὁ Πάγκαλος Ἰω-
 σὴφ, ὅπως καὶ αὐταὶ γίνωσιν ὡς ἡ Σάρρα τοῦ Πατριάρχου Ἀ-
 βραάμ, καὶ ἡ Ἐλισάβετ τοῦ Ἡρατῆ τοῦ Ζαχαρίου, καὶ αὐταὶ
 ὄντες ἐν ἁμαρτίᾳ καὶ ἀγάπῃ ἀξιωθήσονται καὶ τῆς Οὐρανίου
 Βασιλείας τοῦ Θεοῦ Ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ.

« Τότε Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν
μάγων ἐθυμώθη λίαν ».

(Ματθ. κβ'. στίχ. 16.)

Περὶ θυμοῦ.

Μετὰ τὴν παράβασιν τοῦ Ἀδάμ ἐρωτᾷ αὐτὸν ὁ Θεὸς ἅ Ἀ-
δάμ ποῦ εἶσαι, μὴ ἐκ τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ ἔφαγες; ὁ
δὲ πρωτόπλαστος τὴν αἰτίαν τῷ Θεῷ ἐρρίψεν, εἰπὼν, ἡ γυνὴ
ἦν μοι ἔδωκας αὐτὴ μοι ἠπάτισεν, καὶ αὐτὴ πάλιν τῷ δια-
βόλῳ τὴν αἰτίαν ρίπτει, ὥς ἂν ἡ κατὰ τοῦ Θεοῦ ὀργίζοντο
καὶ οἱ δύο.

Ὁ Θεὸς τὰ πάντα λίαν καλὰ ἐποίησεν, ὁ θυμὸς ἐστὶ κά-
κιστος, ἄρα ὁ Θεὸς τὸν θυμὸν οὐκ ἐποίησεν, ὁ ἁμαρτήσας λοι-
πὸν ἄνθρωπος ἐφεῦρεν τὴν ἀρχὴν τοῦ πάθους τοῦ θυμοῦ, ἡ
ἀμυχρία, ἡ ὑπερηφάνεια, ἡ φιλαρχία, καὶ ἐφεξῆς εἶναι ἀποτε-
λέσματα τοῦ θυμοῦ καὶ τοῦ θανάτου, καὶ ὅλων τῶν ἄλλων τι-
μωρία, ὅπερ καὶ ἐμφαίνεται ἐν τῷ προαναγνωθέν Εὐαγγέλιον
σήμερον, δηλονότι ὁ ἀδίκος τῶν παίδων φόνος ὑπὸ τοῦ θυμο-
θέντος παιδοκτόνου Ἡρώδου ἐγένετο. Διὸ σήμερον προτίθε-
μαι τοῦτο διδάξαι ὑμᾶς περὶ θυμοῦ ἐπικαλούμενος τὴν ἀντί-
ληψιν τοῦ Θεοῦ βοηθόν.

Πανάγαθε Θεὲ τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς ὑπομονῆς, ὁ τοὺς ἁμαρ-
τάνοντας συγχωρῶν, καὶ τὴν ἁμαρτίαν παραβλέπων, ἵνα τὴν
ὑπομονὴν καὶ τὴν ἀμνησικαχίαν ἡμᾶς διδάξης, φώτισόν με,
καθ' ὃ πρὸς καὶ ἀόργητος Θεός, ὅπως περὶ τοῦ ἐξωθεν ἐμ-
βαλόντος εἰς τὸν ἄνθρωπον θυμοῦ πραγματευθῶ.

Σεῖς δὲ τέκνα μου ἀγαπητά, ὅσοι διὰ λόγου μόνον μνησι-
κακεῖτε καὶ ὀργίζεσθε ἐναντίον Πατέρων, Μητέρων, ἀδελ-
φῶν, καὶ συγγενῶν, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς, ὅπως ὠφεληθῆται.

« Τότε Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν
μάγων ἐθυμώθη λίαν ».

Ὁ πρὸς ἄνθρωπος ὁ ἐκ τοῦ Θεοῦ κατ' εἰκόνα πλασθεὶς,
καὶ πρὸς τῷ ὁμοιωθῆναι αὐτῷ προορισθεὶς, θυμῶναι λίαν, διότι
δὲν ἐγένετο τὸ θέλημά του, ἡ πρόταξις του, καὶ ἐν γένει ἡ

αἰτησίς του, ποία ἀντίφασις εἰς τοῦτο λογικῶς ἐξετάζοντες; ὄντως ἀκαταλόγιστος, θυμῶναι λίαν ὁ Ἡρώδης ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας, ἡ κορυφή τοῦ λαοῦ, ὁ ἀντιπρόσωπος ἐπὶ τῆς Γῆς τοῦ Θεοῦ Βασιλεῖας, διότι αἱ μάχοι προαϊσθόμενοι τὸν ἐπιβλαβὴ αὐτοῦ σκοπὸν δὲν ἐπέστρεψαν πρὸς αὐτὸν, ὅπως εἰπῶσιν εἰς αὐτὸν τὸν τόπον τῆς γεννήσεως τοῦ Ἐπουρανίου Βασιλέως, καὶ διὰ τοῦτο ταράσσεται, ἐξάπτεται, θυμῶναι, ἀργίζεται καὶ ἐξεμάνη. γενόμενος ὅλως θηρίον, σφάζει τὰ ἀθώα βρέφη, ἀρπάζει ἐκ τῶν μητρικῶν μαστῶν καὶ ἀγγαλῶν αὐτὰ καὶ φονεύει ἀδιακρίτως ὅλα τὰ ἐν τῇ Βηθλεὲμ καὶ τὰ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτοῖς βρέφη, καὶ διεγείρει τοὺς δικαίους θρήνους Μητέρων, Πατέρων, καὶ ἀδελφῶν, στερηθέντων αὐτῶν; Ἀληθῶς φρίκη, ἵνα μὴ εἰπῶ μεγίστη μανία θυμωθεὶς λίαν λέγει ὁ Εὐαγγελιστής· «ὁ Ἡρώδης, γίνεται παιδοκτόνος», καὶ φάρμακον λαμβάνει τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ τὸν θάνατον τῶν ἀκάκων νηπίων, τρανώτατον παράδειγμα διδάσκει ἡμᾶς σήμερον, κακῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ἀλογίστου θυμοῦ.

Ἐθυμώτε ποτε Ἀγαμέμνων κατὰ ἥρωος Ἀχιλλέως καὶ θυμωθεὶς ἔφερε φρικαλέα ἀποτελέσματα, καὶ θανατηφόρον πόλεμον τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, χάριν μιᾶς αἰσχρᾶς γυναίκος. Ἐθυμώθη λίαν ὁ Δαρεῖος ἐφόνευσεν τὸν φιλαλήθη ἄνδρα Χαρίδημον Ἕλληνα, εἰπόντα πρὸς αὐτὸν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι οἱ Ἕλληνες οὐ νικῶνται ὑπὸ τῶν Περσῶν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἰδίων Ἑλλήνων, καὶ θυμωθεὶς ἐθανάτωσε τὸν σωτῆρα αὐτοῦ, ἀλλὰ δικαίως ἀντεμείσθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου; καὶ ταχέως συναισθάνθη τὸ ἀνόητόν του ἴδιον θυμὸν του, διότι ὀργὴ ἄνδρός δικαιοσύνη Θεοῦ οὐ κατεργάζεται, «ἐθύμωσεν ὁ Κροῖσος κατὰ τοῦ φιλαληθεστάτου Σόλωνος, ἐμπαίξας αὐτὸν ὡς ἀχρεῖον, ἀλλ' ἐπὶ τῆς πυρᾶς συναισθάνθη τὴν ἀλήθειαν, καὶ τοῦ Σόλωνος ἐμνήσθη, καὶ τὸν θυμὸν εἰς πρῶτητα μετέβαλεν. Ἐθύμωσεν ὁ Αὐτοκράτωρ Θεοδόσιος κατὰ τῶν Θεσσαλονικέων, διότι οὗτοι ἐφόνευσαν τὸν ἑπαρχον, καὶ θυμωθεὶς ἐπτά χιλιάδας ἄνδρας, γυναῖκας καὶ βρέφη πάσης ἡλικίας ἐφόνευσεν, καὶ κατέσφαξεν· ἀλλὰ συναισθάνθη ταχέως τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ θυμοῦ, ὅτε ὁ Ἱεράρχης Ἀμβρόσιος Μεδιολάνων εἶπεν πρὸς αὐτὸν, αἱ χεῖρες σου στάζουν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἀδίκως φονευθέντων», καὶ ἐπὶ ὀκτῶ μῆνας ἐκ τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιᾶς ἀπεχώρισεν τὸν Βασιλέα. Ἐθυμώθη ὁ Πτολεμαῖος

κατὰ τοῦ δυσυχοῦς ζωγράφου Ἀπελλοῦς, διότι ἐμαθε ψευδῶς ὅτι συμμετέσχε μετὰ τοῦ Ἀντιφίλου, καὶ εὐθὺς ἐκδίκισιν ἐζήτει κατ' αὐτοῦ καὶ ἐβόα, καὶ φωνὰς ἀνεπίμπλατο (ἐγέμισεν) τὰ βρασίλεια; τὸν ἀχάριστον ἐφώναζεν, τὸν ἐπίβουλον, καὶ τὸν συνομώτην, καὶ ἐάν τις ἐκ τῶν συλληφθέντων δὲν ἔλεγε πρὸς αὐτὸν τὴν ἀθωότητα αὐτοῦ, ἔκοππε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, διὰ τὸν ἀλόγιστον αὐτοῦ θυμὸν, καὶ τὸν φίλον αὐτοῦ ὁ Πτολεμαῖος ἑσπερεῖτο. Τοιαῦτα λοιπὸν, ἐν συντόμῳ εἰσὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ θυμοῦ, φόνοι ἄδικοι, κραυγαὶ φοβεραὶ, ἀσθένειαι, στέρησις φίλων, στέρησις περιουσίας, ἀπώλεια βασιλείας· καὶ τέλος μανία γεννᾶται ἐκ τοῦ θυμοῦ, διότι ὁ θυμὸς μικρὰ μανία ἐστί. Φέρε οὖν ἐξετάσωμεν πόθεν γεννᾶται ὁ θυμὸς, καὶ ὅποια τὰ θεραπευτικὰ μέσα διὰ τὰ μεταχειρισθῶμεν. Ἐκ τῶν ἀνωτέρων εἶδομεν τέκνα μου ἀγαπητὰ, ὅτι ὁ Ἡρώδης ἐθύμωτε, διότι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ὁ Ἀγαμέμνων διότι τοῦ ἀφῆρεσεν ὁ Ἀχιλλεὺς τὴν κόρην τοῦ Ἰφιδάμαντος, ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὐα, διότι ἐξηλέχθη ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας, ὁ Κροῖσος, καὶ ὁ Δαρείος, διὰ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Σόλωνος καὶ τοῦ Χαριδήμου, ὁ δὲ Πτολεμαῖος διὰ τὴν διαβολὴν τοῦ Ἀντιφίλου, καὶ ἐφεξῆς· λοιπὸν ὁ θυμὸς γεννᾶται ὑπὸ τοῦ ἐμπαιγμοῦ, ὑπὸ τῆς ἐξελέγξεως τῆς ἁμαρτίας, ὑπὸ τῆς ἐλευθέρας ἀληθείας, καὶ ἐφεξῆς· αὗται λοιπὸν εἰσὶν αἱ ἀρχαὶ τοῦ θυμοῦ, ἀποτελέσματα δὲ ὁ θάνατος, ἡ ἀσθένεια, καὶ ἡ μανία· ἀλλ' ἐξετάσωμεν ἤδη καὶ τὰ μέσα τῆς θεραπείας. Ὁ ἄνθρωπος θυμώνει διότι ἐμπαίζεται, ἀλλὰ νομίζω ὅτι διὰ τοῦ θυμοῦ ἐμπαίζεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἰδίου λογικοῦ αὐτοῦ, οἱ δὲ μετριάζοντες τὸν ἐμπαιγμὸν διὰ τοῦ ἰδίου λογικοῦ, διὰ τῆς σκέψεως, γνωρίζοντες ὅτι ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ τὰ κακὰ εἰσὶ σχετικὰ, καθὼς καὶ τὰ καλὰ, ἢ ὅτι, οὐδὲν ἀπολύτως κακὸν, ἢ ἀπολύτως καλόν· ὁ ἄνθρωπος θυμώνει διότι ἐξελέγχεται διὰ τὴν ἁμαρτίαν, διὰ τοῦτο μᾶλλον πρέπει νὰ χαίρῃ, διότι διορθοῦται, καὶ διορθούμενος, μὲ τὸν Θεὸν ἐξομοιοῦται, θυμώνει δὲ διότι τοῦ λέγει τις ἐλευθέρως τὴν ἀλήθειαν, διὰ τοῦτο ὥς ὀφείλει χάριν πρὸς αὐτὸν ἀπαληπτόμενον αὐτὸν ἐκ τῆς ἀπάτης; καὶ προλαμβάνειν τὸν κίνδυνον, θυμώνει διότι τοῦ ἀφαιρεῖται τί δικαίωμα, ἢ ἄδίκωμα, ἀντὶ τὰ θυμώσῃ ὥς συνέλθῃ καὶ ὥς σκεφθῇ πῶς νὰ τὸ ἀναπληρώσῃ, θυμώνει διότι τοῦ εἶπον κατὰ τινος ἀληθῶς, ἢ ψευδῶς; ὥς σκεφθῇ, ὥς ἐξετάσῃ, ὥς

συνδιαλλάξῃ, χωρὶς τὴν ψυχὴν τοῦ νῦν κατατράξῃ· ταῦτα λοιπὸν εἰσὶ τὰ μέσα τῆς ἀποφυγῆς τοῦ θυμοῦ; δηλ. ἡ ὑπομονή, ἡ ἐξέτασις, ἡ ἔρευνα, ἡ συζήτησις, ἡ πεποίθησις εἰς τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν, καὶ εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ δυνάμεις; τοιαύτας, καὶ ὅσας ἕκαστος ἔχει ἀκριβῶς, νὰ ζητῇ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ θυμοῦ, ὅστις εὐκόλως εἰς τινὰς κράσεις τοῦλάχιστον καταπαύεται, καὶ οὐχὶ ἀδιόρθωτος ν' ἀνκαίεται. Διότι ὥσπερ χαράδραι πρὸς τὰ κοῖλα συρρέουσιν, τὸ προστυχὸν παρασύρουνται, οὕτως εἰς τὸν ὀργιζόμενον ὁρμᾷ βιαίως καὶ ἀνάθεκτος θυμός. Διὰ τοῦτο ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ ἔχοντες τοσοῦτο περιεχόμενον νέφος μαρτύρων ἀποστολῆν, καὶ ἀθλητῶν, ὅγκον θυμοῦ ἀποθέμενοι, δι' ὑπομονῆς τρέχομεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειοτὴν Ἰησοῦν, ὅπως διὰ τῆς ὑπομονῆς, ἀντὶ τοῦ θυμοῦ, ἀξιωθῶμεν τῆς αἰωνίου ἐπουρανίου Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἀμήν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ.

« Καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῇ Ἰορδάνῃ
ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρ-
τίας αὐτῶν »· (Μάρκ. κεφ. α', στίχ. 10)

Περὶ ἐξομολογήσεως.

Ἐν τῶν ἐπτὰ Μυστηρίων τῶν ἀποβλεπόντων τὴν σωτηρίαν παντὸς πιστοῦ, καὶ τοῦ ἀληθοῦς χριστιανοῦ, εἶναι καὶ τὸ Μυστήριον τῆς ἐξομολογήσεως, τὸ ὅποιον οὐχὶ μόνον ἐν τῷ Ἀποστολικῷ κώδικι εὐρίσκωμεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Παλαιάν Γραφήν, ἐὰν ἀκριβῶς σκεφθῶμεν, τὸ τοιοῦτον ἐξάγομεν, ὅτι παρὰ τοῦ Θεοῦ τοῖς ἀνθρώποις ἐπιβαλλόμενον, διότι ἐγνώριζεν βεβαίως ὁ Θεὸς, ὡς παντογνώστης τὴν ἁμαρτίαν τῶν πρωτοπλάστων, πλὴν καὶ ἐρωτᾷ αὐτοὺς « μὴ ἐκ τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ ἔφαγον », ὅπως ἀμφοτέροι ἐξομολογούμενοι εἰπῶσιν τὴν ἁμαρτίαν τοῦς καὶ συγχωρηθῶσιν· ὅθεν βλέπομεν τοῦτο ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πλάσεως τοῦ ἀνθρώπου, ὅπερ καὶ σήμερον ὁ Ἰωάννης ἐν τῷ βαπτίσματι τῆς μετάνοιας πράττει, ἐξομολο-

γῶν τοὺς προσερχομένους πρῶτον, καὶ ἔπαιτα βαπτίζοναυτοὺς, «καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν», διὸ εὐκαιρον σήμερον περὶ τούτου εἰπὼν, ἐπικαλούμενοι τὴν θείαν ἀντίληψιν ἀρωγόν.

Ἀναμάρτητε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ Κόσμου ἄρας καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐλευθερώσας ἐπὶ τοῦ σταυρικοῦ ξύλου κρεμασθεὶς ὡς κακοῦργος, φώτισόν με, ὅπως ὑποδείξω εἰς τὸν περιούσιόν σου λαὸν τὸ μέγα τῆς ἐξομολογήσεως Μυστήριον.

Ὅσοι δὲ ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ ὑποπέσατε εἰς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἁμαρτίαν, ἐν γνώτει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ, ἀκούσατέ μοι εὐμενῶς ὅπως μᾶθητε, ὅτι διὰ τῆς ἐξομολογήσεως ἀπαλλάττεσθε τοῦ τοιούτου βάρους τῶν ἁμαρτιῶν σας.

« Καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῇ Ἰορδάνῃ ποταμῇ, ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ».

Καθάπερ ὁ Θεὸς τὴν προέλευσιν αὐτοῦ ἐν τῷ Κόσμῳ προκνήγγειλεν τοῖς ἀνθρώποις διὰ τοῦ Προδρόμου Ἰωάννου, αὐτοὺς πάλιν αὐτοὺς προετοιμάζει διὰ τῆς ἐξομολογήσεως καὶ τοῦ βαπτίσματος τῆς μετανοίας; Καὶ τοιουτοτρόπως ὁ υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, εἰσερχόμενος εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν ἀπαιτεῖ καὶ θέλει ὅπως προετοιμαζόμεθα διὰ τῆς ἐξομολογήσεως, καὶ τοῦτο εἰς τοὺς ἀποστολικοὺς χρόνους εὐρίσκομεν, καὶ ἰδίως εἰς τὸν Ἀδελφόν Θεον Ἰάκωβον λέγοντα, ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῇτε. Καὶ ἀληθῶς, ἀγαπητοί μου, εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ χριστιανισμοῦ ἡ ἐξομολόγησις ἐγένετο δημοσίως, ἐπειδὴ ὁμοῦ ἐκ τοῦ τοιούτου τρόπου ἐγίνετο παρ' ἐλπίδα διπλῇ ἢ ζημίᾳ τῶν ἐξομολογουμένων, διότι ὅσοι μὲν ἐπραττον ἀτοπήματα ἄγνωστα, ταῦτα διζδίδοντο διὰ τῆς ἐξομολογήσεως εἰς τοὺς ἀπλουστέρους, μὴ γνωρίζοντες ταῦτα; καὶ δεύτερον, διότι πολλάκις οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι περιέπιπτον ἐν ἀγνοίᾳ, ἢ διὰ τῆς διαβολικῆς ἐνεργείας εἰς ἀγνώστους ἀτοπίας, καὶ ὡς ἐκ τῆς δημοσίου ἐξομολογήσεως ἔχον· τὴν τε ὑπόληψιν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ συμφέροντά των, διὰ τοῦτο σήμερον γίνεσθαι ἤδη ἐν τῷ κρυπτῷ ἡ ἐξομολόγησις. Βλέπωμεν λοιπὸν τὴν ἀρχὴν τῆς ἐξομολογήσεως ἀκόμη καὶ εἰς αὐτὰς τὰς βασιλικὰς τῶν ἐβραίων ἐποχὰς· ἡμικτήσαντος τοῦ Δαβὶδ, ἐρχεται

πρὸς αὐτὸν παρὰ Θεοῦ ὁ Προφήτης Ἰωνᾶθ, καὶ παραβολικῶς τρόπον τινὰ ἐξομολογεῖ καὶ ἐξελέγχει τὸν ἁμαρτήσαντα Βασιλέα Δαβὶδ, ὅστις συνειδὼς τὰς μεγάλας αὐτοῦ ἁμαρτίας, ἀνεβόησεν πρὸς τὸν Θεὸν λέγων «ἐξομολόγησιν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐνεδώτω, καὶ ἐξομολογήσωμὲ σοι Κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου. (Ψαλμ. ρμ'), διὰ τῆς ἐξομολογήσεως λοιπὸν ὁ μὲν Δαβὶδ ἐσώθη οἱ δὲ Πρωτόπλαστοι καὶ ὁ Καὶν διὰ τῆς ἐπιμονῆς των κατεκρίθησαν; τοῦτο ἔκπλην καθ' ἑκάστην καὶ ὁ πολυάθλος Ἰωβ, καὶ πρὸ τῆς τοῦ Θεοῦ δοκιμασίας, καὶ μετὰ τὴν δοκιμασίαν, ἐξ ὧν τούτων ἐξάγεται, ὅτι ἡ ἐξομολόγησις οὐ μόνον παρὰ Θεοῦ διετάχθη, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαίᾳ καὶ ὀφελιμος εἰς τὴν σωτηρίαν παντός χριστιανοῦ εἶναι, διότι καθὼς τὸ πάσχον σῶμα ἀπὸ ἀσθενείαν τινὰ τότε θεραπεύεται, ὅταν ὁ πάσχων περιγράψῃ εἰς τὸν ἰατρὸν καὶ τὸν χρόνον καὶ τὸ πάθος καὶ τὴν ἀφορμὴν τῆς ἀσθενείας, οὕτω καὶ ἡ ἀσθενεία τῆς ψυχῆς εἰς τὸν ἰατρὸν αὐτῆς φανερωθεῖσα, εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ὅστις εἶναι ὁ Πνευματικὸς δηλονότι Πατήρ, θεραπεύεται, ἡ δὲ παραμέλησις μικρᾶς τινὸς ἀσθενείας, ἐπιφέρει πολλάκις θανατηφόρα ἀποτελέσματα, τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡ παραμέλησις τῆς ἐξομολογήσεως μικρᾶς ἁμαρτίας συνεπιφέρει τὴν ἑξίν, ἡ δὲ ἑξὶς ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ τὴν ἐπιμονήν, καὶ ἡ ἐπιμονὴ τέλος πάντων ἡ τὴν αὐτοκτονίαν, ἡ τὸ τέλος τῆς μεγίστης ἐλευθερίας ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἐξ ἧς γεννᾶται ἡ ἀσέβεια, ἡ ἀθεία, ὃ μὴ γένοιτο εἰς οὐδένα τῶν τοῦ Χριστοῦ λογικῶν προβάτων καὶ ποιμνίων τῶν ἐξαγορασθέντων διὰ τοῦ Θεοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Διὰ τῆς ἐξομολογήσεως περιτέμνομεν τὴν πρόσδον τῆς ἁμαρτίας, ἀπαλλασσόμεθα ἀπὸ τὸν τοῦ κινδύνου τῆς αὐτοκτονίας, καθαρίζόμεθα ὡς διὰ καθαρτικοῦ τινὸς φαρμάκου, καὶ τότε λαμβάνομεν τὰ φάρμακα τῆς ὑγιαίνουσας πορείας τοῦ βίου, συμμετέσχωμεν τῆς χορείας τῶν Ἀγγέλων, ἐξομολογούμεθα τῷ Θεῷ ἀλλὰ διὰ νὰ τύχωμεν τοιούτων δωρεῶν, μακροχρόνιον ψυχικὴν ὑγίειαν, ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν καὶ ταύτην συνεχῶς κατὰ τὸν λόγον τῆς τέχνης· δηλονότι νὰ ἐξομολογούμεθα ἀνυποκρίτως, νὰ ἀνακηνησκόμεθα τὰς ἁμαρτίας μας, νὰ στοχαζόμεθα τὸ βίβλος αὐτῶν, τὴν ἐκ κακῆς καὶ ἰδίας ἡμῶν προαιρέσεως γεννηθεῖσαν ἁμαρτίαν, ἐν λόγῳ ἐν ἔργῳ ἐν διανοίᾳ; νὰ κατακρίνωμεν ἡμεῖς αὐτοὺς ὡς προαι-

τίους συμμετασχόντες τῷ πονηρῷ δαίμονι τῆς φαντασίας, τῆς αἰσχροτήτος, τῆς ἀπάτης, τῆς ἡδονῆς, τοῦ ψεύδους, τῆς πλεονεξίας, τοῦ φθόνου, τοῦ ζήλου, καὶ τῆς ὑπερηφανείας, νὰ ἀντιτάσσωμεν τὴν ταπεινότητα, εἰς τὸ ψεῦδος, τὴν ἀλήθειαν, εἰς τὴν κλοπὴν, τὴν ἀπόδοσιν, εἰς τὴν ἀσέβειαν, τὴν εἰσέβειαν, εἰς τὸν φθόνον, τὴν μίμησιν τοῦ καλοῦ, καὶ τῆς ἀγάπης εἰς τὸ μῖσος. Καὶ οὕτως λοιπὸν ἐξομολογούμενοι ἐν εἰλικρινεῖ καρδίᾳ, ἐν γνώσει τῆς ἁμαρτίας, ἐνώπιον τοῦ πνευματικοῦ μας πατρὸς νὰ δεχώμεθα εὐχαρίστως, ὡς περ ὁ ἀσθενὴς τὰ φάρμακα, τὰς πατρικὰς τούτου συμβουλὰς, μὴ παρατηροῦντες τὸν βίον τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς, ἀλλὰ δεχόμενοι τὰς συμβουλὰς του γνωρίζοντες ὅτι ἀγαθὸν τὸ ἀκοῦσαι τὸ ἐπιτίμιον σοφοῦ, ὡς Χριστοῦ ἀνδρὸς ἀνδρα, παρὰ ἀκούειν τὰ ἄσματα ἀφρόνων.

Οὕτω λοιπὸν τέκνα μου ἀγαπητὰ, βλέπομεν ἐξ ἀρχῆς τὸ μυστήριον τοῦτο παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐπιβαλλόμενον, ὠφέλιμον δὲ, ἐὰν ἀποδεχθῶμεν αὐτὸ πρὸς θυμῳ, βέλος δὲ κατὰ τοῦ Διαβόλου ὁξὺ καὶ ἄρμα ἀνίκητον τῆς μετανοίας καὶ τῆς ἐξομολογήσεως, καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ Βαπτιστοῦ ἤρχοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ καὶ ἐβαπτίζοντο, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, οὕτω καὶ σήμερον σπεύσομεν εὐσυνειδότης ἕκαστος τὰ ἴδια πταισμάτα ἐξομολογήσωμεν, καὶ ἐξομολογηθέντες προσέξωμεν, ὅπως μὴ πάλιν ὑποπέσωμεν εἰς τὴν αὐτὴν ἀσθενεῖαν τῆς ἁμαρτίας, δι' ἧς τὸ σῶμα ἀδυνατεῖ καὶ φθείρεται, ἡ δὲ ψυχὴ τιμωρεῖται καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐκεῖ, ἵνα οὕτως ἑτοιμοὶ ὄντες ἐν μετανοίᾳ καὶ ἐξομολογήτῃ εἰσεέλθωμεν μετὰ τοῦ νυμφίου εἰς τοὺς γάμους καὶ ἀπολαύσωμεν τὴν εὐράνιον δόξαν, Ἀμήν.

Λ Ο Γ Ο Σ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ.

« Καὶ καταλείπων τὴν Ναζαρέτ, ἐλθὼν κατέκειτο εἰς Καπερναούμ »
(Ματθ. Κεφ. 2'. στιχ. 13).

Περὶ προετοιμασίας ἐν τῇ κρισίμῳ ὥρᾳ

Δημόσια Κενοθυσία τοῦ Θανάτου.

Καθὼς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς οὐχὶ διὰ φόβον ἀνθρώπου ἢ ἀλ-

λου τινὸς κινδύνου, κατέλειπε τὴν Ναζαρέτ εἰς τὴν ὁποίαν παιδιοῦθεν κατοικοῦσεν ἄχρι τῆς ὥρας ἐκείνης, οὕτω πως καὶ ἡμεῖς οἱ θνητοὶ θέλομεν βεβαίως ἐγκαταλείψει τὸν μάταιον τοῦτον Κόσμον εἰς τὸν ὅποιον ἐγεννήθημεν καὶ ἀνετράφημεν, καὶ ἐζήσαμεν ἀρκετὰ ἔτη, ἐπὶ ματαίῳ διελθόντες τὴν προσωρινὴν ζωὴν ἡμῶν, ἄνευ οὐδεμιᾶς καλῆς καὶ ἐναρέτου πράξεως, ἥτις θέλει γίνεαι χρήσιμος καὶ ἐν τῇ φορικτῇ ἐκείνῃ ὥρᾳ τοῦ θανάτου μας, καὶ ἐν τῇ αἰωνίῳ ζωῇ καὶ μακαριότητι, ὅθεν ἡ ὥρα τοῦ θανάτου μας εἶναι ἀδύνατος, ἀλλ' ἐρχεται μετὰ θετικότητος καὶ ὅμως καταφρονοῦμεν ταύτην, καὶ οὐδεμίαν φροντίδα ἔχομεν περὶ αὐτῆς, διὰ τὴν προσωρινὴν καὶ ἐπισημασμένην ζωὴν μας ἀείποτε φροντίζομεν, καὶ περὶ αὐτῆς μεριμνῶμεν, διὰ τὰς ἐορτάς, διὰ τὰς πνευματικὰς σκεπτόμεθα πῶς καὶ τί νὰ λάβωμεν μεθ' ἡμῶν, τί νὰ φάγωμεν, τί νὰ πῶμεν, καὶ μὲ ποίους θὰ συνεφρανωμεν. μὴ προσέχοντες ὅτι καὶ ἡ ταλαίπωρος καὶ παναθλίᾳ ζωὴ ἡμῶν, παρέρχεται καὶ ὡς ἐορτὴ διαβαίνει, καθὼς λέγει ὁ σοφὸς Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, «πανήγυριν ἐνόμιζε τὸν ἑαυτὸν βίον κλπ.» διὸ καὶ περὶ τούτου ἡμῖν ὁ λόγος σήμερον, ἐπικαλούμενοι τὸν Θεὸν βοηθόν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καιρὸς καὶ χρόνος ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ θέμενος, ὁ τὸν πρωτόπλαστον ἄνθρωπον ἀθάνατον πλάσας, διὰ δὲ τῆς παρακοῆς εἰς θνητὸν αὐτὸν μεταποιήσας παραβάσαντα τὴν θεῖαν σου ἐντολὴν, καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ κατελθὼν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ γεννηθεὶς ὡς ἄνθρωπος, ἐσωσας αὐτόν, ἀλλ' ὅμως ὡς Θεάνθρωπος ἔπρεπε καὶ νὰ ὑποστῇ τὸν θάνατον, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου σου καταργήσῃς τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, καὶ ἀναστήσῃς τὸν Ἀδὰμ καὶ τοὺς ἐξ Ἀδὰμ, διὸ καὶ πρὸ τοῦ θανάτου σου εἶπας πρὸς τοὺς Μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους σου· «Περίλυπος ἐστὶν ἡ ψυχὴ ἕως θανάτου», δέομαί σου λοιπὸν ὅπως φωτίσῃς πρῶτον ἐμὲ τὸν ταπεινὸν ὑπηρέτην τοῦ θεοῦ λόγου σου, καὶ τὸν περιούσιον λαόν σου, ἐμὲ μὲν ὅπως διδάξῃς καὶ ἀποδείξῃς πῇν κρίσιμον καὶ φοβεράν ὥραν τοῦ θανάτου, εἰς τὸν λαόν σου δὲ ὅπως σκεπτόμενοι καλῶς μὴ περιφρονοῦσι τὴν τελευταίαν ὥραν τοῦ θανάτου αὐτῶν.

Ἑμεῖς δὲ ἀγαπητὰ μου τέκνα, ὁσάτε μοι εὐμενῇ ἀκρόασι, ὅπως φωτισθῇτε περὶ τῆς κρίσιμου ταύτης ὥρας.

«Καὶ κατέλειπον τὴν Ναζαρέτ, ἰδὼν καταρχὴν εἰς Καπερναούμ, καὶ

Πᾶσα ὥρα καὶ στιγμή τῆς προσκίρου ταύτης ζωῆς ἡμῶν εἶναι χρήσιμος διὰ τὴν ψυχὴν μας, καὶ ὁ περιφρονῶν αὐτὴν κινδυνεύει τὴν σωτηρίαν του· καὶ διατί; διότι αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς μας οὔτινες παρήλθον εἰς οὐδὲν ὠφελήθημεν, ὅπως κατορθώσωμεν ἔργα ἐνάρετα, αἱ δὲ ἐρχόμεναι καὶ μέλλουσαι οὐχ ὑπάρχουσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν μας, μὴ γνωρίζοντες ἐὰν ἡθέλामεν ζῆσθαι ἕως τὸ ἐσπέρας, ἢ καὶ ἕως τὴν αὐριον, καθὼς βλέπομεν ἀκαταπαύστως πολλοὺς καὶ μετ' ὀλίγην ὥραν ἀποθνήσκοντας, τούτου χάριν δὲν εἶναι δίκαιον ν' ἀφίνωμεν οὐδὲ μίαν ὥραν νὰ παρέρχηται χωρὶς νὰ σκεπτόμεθα ὅτι θὰ ἀποθάνωμεν, διότι ὀλίγοι εἰσὶν αἱ ἡμέραι καὶ ὥραι τῆς ζωῆς ἡμῶν, καὶ αὗται μάλιστα εἰσὶν ἀπατηλαί, διότι πλανῶσιν ἡμᾶς καὶ δὲν ἀφίνωσι νὰ ἐργαζώμεθα διὰ τὴν ψυχὴν μας, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸ φθαρτὸν σῶμά μας. Ἀλλ' ἵνα μὴ πάθῃμεν ὅτι ἐπαθον αἱ μωραὶ ἐκεῖνοι παρθένοι, αἱ μὴ ἀγινώσκασαι ἐγκαίρως τὸ ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις διὰ τὰς λαμπάδας αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς ἠκούσθη ἡ φωνὴ λέγουσα· «ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἐρχεται, ἐξέρχεσθαι εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ»· τότε αἱ φρόνιμοι ἔχουσαι ἑτοιμον τὸ ἔλαιον εὐτρέπισαν τὰς λαμπάδας, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου, καὶ εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους· αἱ δὲ μωραὶ ἔτρεχον πρὸς τοὺς πωλοῦντας ἀγοράσαι ἔλαιον, ἀλλ' ἡ θύρα τοῦ νυμφῶνος κλειθεῖσα καὶ ἐλθοῦσαι μετ' ὀλίγον ἐφώναζον· «Κύριε, Κύριε, ἀνοιξὸν ἡμῖν», (1) ἀλλὰ ματαιῶς· διότι ὁ Κύριος οὐ γνωρίζει αὐτάς, «ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς».

Βλέπετε λοιπὸν τέκνα μου ὅτι καὶ αἱ δέκα παρθένοι ἦσαν καθοραὶ, ἀλλ' ὅμως μόνον αἱ πέντε γνωρίσασαι τὴν ὥραν τοῦ θανάτου, ὅτι δηλαδὴ ἦσαν ἄνθρωποι θνητοὶ προετοιμάσθησαν, ἐγκαταλείψασαι τὴν Ναζαρέτ, δηλαδὴ τὴν ματαιότητα τοῦ Κόσμου, προετοίμασαν τὴν ἐξοδὸν αὐτῶν καὶ τὸν ἐρχομὸν των εἰς τὴν Καπερναοὺμ τὴν οὐράνιον Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ὅπου δὲν εἶχον κινδύνους καὶ φόβους, ἀλλ' ἡσυχίαν καὶ δόξαν αἰώνιον. Γρηγορίσωμεν λοιπὸν διὰ παντός καὶ μὴ ἐλπίζωμεν εἰς τὴν νεότητα, εἰς τὴν ἀνδρείαν, εἰς τὰ πλούτη, εἰς τὴν εὐγένειαν τῆς οἰκογενείας μας, διότι τὰ πάντα ματαιότης, τὰ πάντα σκιά καὶ ὕαυ, τὰ πάντα κανιορτός, καὶ

φυοήσας ὁ ἄνεμος τοῦ θανάτου σκορπίζει καὶ διαλύει αὐτά.
 *Ἀθλοὶ λοιπὸν οἱ πλανόμενοι καὶ οἱ ἐξοδεύοντες τὰς ὥρας
 τῆς ζωῆς των, ἀπὸ νεότητος ἕως γήρατος, ἐνῷ πᾶσα ὥρα καὶ
 κάθε ἡμέρα, καὶ διὰ τὸν νέον εἶναι ἐπιτηδεῖα διὰ τὰ ἔργα τῆς
 ἀρετῆς καὶ διὰ τοὺς γέροντας, διότι παρέρχεται ματαίως τὸ
 πλεῖστον μέρος τῆς ζωῆς των. Ἀλλὰ φεῦ, πῶς οἱ περισσότεροι
 τρέχουσιν ἡμερονυκτίως εἰς τὰς κακὰς συναναστροφάς, εἰς
 τὰς σαρκικὰς ὀρέξεις, καὶ εἰς τὴν κρεπάλην καὶ ἀσωτίαν, οὐ
 δὲν συλλογιζόμενοι ὅτι μέλλουσι ν' ἀποθάνωσιν, ὅσοι δὲ ἐγῆ-
 ρασαν καὶ περιμένουσιν ἀφεύκτως τὸν θάνατον ἀπὸ ὥραν εἰς
 ὥραν μὴ αἰσθανόμενοι αὐτόν, καὶ ὅτι εἶναι ὀλίγον ἀκόμη τὸ
 διάστημα τῆς ζωῆς των, ἀντὶ νὰ ἐγκρατεύωνται καὶ νὰ κλαίου-
 νται διὰ τὰς ἀμαρτίας των, καὶ νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν Ναζαρέτ,
 τὴν δουλείαν τῆς ἀμαρτίας, καὶ πᾶσαν τὴν ματαιότητα καὶ
 πλάνην τοῦ Κόσμου, φοβούμενοι τὸν θάνατον περισσότερο ἀπὸ
 τοὺς νέους, μ' ὅλον ὅτι ὁ θάνατος ἐπίσης θερίζει καὶ νέους,
 καὶ γέροντας, καὶ παιδιὰ προσέτι.

*Ἐλθετε λοιπὸν πάντες νὰ σκεφθῶμεν περὶ τῆς ἀδήλου
 ὥρας τοῦ θανάτου, καὶ ὅτι δὲν δυνάμεθα αἰωνίως νὰ εὕρισκώ-
 μεθα ἐν τῷ ματαίῳ τούτῳ Κόσμῳ, ἀλλ' ὅτι μέλλομεν νὰ ἐγ-
 καταλείψωμεν αὐτόν καὶ μὴ θέλοντες, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς θέλει πάν-
 των ἡμῶν τὴν σωτηρίαν, θέλει ὅμως ἵνα πληρωθῇ πρῶτον ἡ
 δικαιοσύνη αὐτοῦ, ἔπειτα καὶ νὰ ἐκχέῃ τὸ ἄπειρον ἔλεος αὐτοῦ,
 οὐ μόνον οὐκ ἔλεει ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ παιδεύει παίδευσιν αἰώ-
 νιον, λοιπὸν τί καρτεροῦμεν, ἀφοῦ μάλιστα δὲν γνωρίζομεν
 τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, καθ' ἣν ὁ Θεὸς χωρίζει ἡμᾶς τὴν
 ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος, καὶ ὅτι μετὰ τὸν τοιοῦτον χωρισμὸν
 οὐδεμία ἐλπίς διορθώσεως ἢ μετανοίας εἶναι, μέχρι τίνος
 λοιπὸν εὕρισκόμεθα εἰς τὴν ἀμαρτίαν; μέχρι τίνος ὑπηρετῶ-
 μεν τὴν δουλείαν τῆς αἰωνίου καταδίκης μας; ἔλθετε, τρέ-
 ξατε, ἵνα μετὰ τοῦ νυμφίου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰσεέλθωμεν εἰς
 τὴν χαρὰν καὶ αἰωνιότητα ἣν ἡτοίμασεν ὁ Πατὴρ ὁ Θεὸς
 δι' ἡμᾶς. Ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ

Εν τὴν ἐβδόμην Οἰκουμένην Χρόνον τῶν ἁγίων Πατέρων τῶν ἐν Νίκαιᾳ τὸ δεύτερον ἐπὶ τῆς Βασιλείας Κωνσταντίνου καὶ Εὐδόκειας, ἐπὶ καθαιρέσει καὶ ἀνατροπῇ τῶν ἀθέων δογμάτων τῶν μισοχρίστων εἰκονομάχων τοῦ τε Κοπρονόμου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ συνηγουμένων, ἐορτάζητε δὲ ἀπὸ τῆς 11 Οκτωβρίου μηνὸς μέχρι τῆς 19 τῇ πρώτῃ Κυριακῇ

ἀπὸ τῆς 11—19 τοῦ ἰδίου μηνός.

« Ἡμεῖς ἐσμεν τὸ φῶς τοῦ Κόσμου ».

(Ματθ. κεφ 1 στίχ 13.)

Περὶ τοῦ φωτός τῆς ἀληθείας.

Φῶς τοῦ Κόσμου· ὁ φωτοδότης τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς τῶν φωτῶν ὀνομάζει τοὺς ἑαυτοῦ Μθητάς καὶ Ἀποστόλους « ὑμεῖς ἐσμεν τὸ φῶς τοῦ Κόσμου » καὶ δικαίως, διότι δι' αὐτῶν ἅπαντες οἱ ἐσκοτισμένοι λαοὶ τοῦ Κόσμου, ὅλα τὰ ἔθνη ἐφωτίσθησαν καὶ ἔλαμψαν εἰς τὰ καλὰ ἔργα, ὡς τὸ λαμπρὸν φῶς τοῦ Ἡλίου, δι' ὧν καὶ αὐτὸς ὁ οὐράνιος Πατὴρ ἐδόξασθη ἡ πηγὴ τοῦ καθαροῦ φωτός, « οὕτω λαμψάτω εἶπεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὸ αὐτὸ πέμπτον Κεφάλαιον τοῦ Εὐαγγελίου ». Τὸ φῶς ἡμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὅπως ἴδωσιν ἡμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Πλὴν ἅς ἴδωμεν διατὶ ὀνομάζει τοὺς Ἀποστόλους τὸ φῶς τοῦ Κόσμου; καὶ μὲ ποῖον τρόπον καὶ ἡμεῖς θέλομεν δυνηθῆ καὶ ἀξιωθῆ τῆς τοιαύτης προσηγορίας, ἂν καὶ τινες τὴν σήμερον ἀναξίως λέγουσιν πρὸς αὐτοὺς τοῦτο, ἐξετάσωμεν λοιπὸν τοῦτο, ἄφ' οὗ ἐπικαλεσθῶμεν τὸν Θεὸν βοηθόν.

Φωτοδότα Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ φωτίζων πάντα πιστὸν ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν Κόσμον, φωτίσόν με καὶ διδάξον τῷ φωτὶ τῆς Σῆς φωτοδόλου δόξης, ἵνα δυνηθῶ νὰ παραστήσω τὰς αἰτίας τῆς τοιαύτης φωτοδόλου τῶν σῶν Μαθητῶν προσηγορίας.

Ἵμεῖς δὲ ἐν Χριστῷ τέκνα μου ἀγαπητά, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς ὅπως ἐποκατασταθῇτε ἄξιοι τῆς τοιαύτης ὀνομασίας.

« Ἡμεῖς ἐσμεν τὸ φῶς τοῦ Κόσμου. »

Ἀπολύτατοι ἄνθρωποι ἄλλοις ὑποτάκτοι ἵστοι, ἐγένοντο

φῶς τοῦ Κόσμου; Πῶς, ὡς ἥλιος; ὡς Σελήνη καὶ ἀστέρες ἀνατέλλοντες καὶ δύοντες; Ὁχι; ἀλλὰ φῶς οὐράνιον, ἐξομοίωσις Θεοῦ, ἐξομοίωσις τοῦ ἀνεσπέρου φωτός, ὅστις λέγει «ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ Κόσμου, ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδός, ἐγὼ ἡ ἀλήθεια, ὅπερ, πατῶν ἐν τῷ φωτὶ οὐ προσκόπτει, ὁ δὲ ἐν τῷ σκότειν προσκόπτει ὅτι φῶς οὐκ ἐστὶ, ὁ ἀκολουθῶν ἐμὶ ἔξει τὸ φῶς, τῆς ζωῆς.

Φῶτα δεύτερα ἐπλάσθησαν παρὰ τοῦ Δημιουργοῦ οἱ θεῖοι Ἄγγελοι· τὰ αἶλα καὶ οὐράνια πλάσματα ἐκεῖνα, καὶ ὁ Ἀρχηγὸς αὐτῶν ὀνομάσθη Ἀνατολή, Ἑωσφόρος, φέρων τὸ ἀνέσπερον φῶς, ὅπου κελίς δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' οὔτε ἁμαρτία, διότι κατακαίεται καὶ ἀφανίζεται, ἀλλ' ὅμως ἁμαρτήσαντος διὰ τῆς ὑπερηφανείας τοῦ Ἑωσφόρου, διὰ τοῦτο μετονομάσθη Σατάν (Σατανᾶς), τοῦτο προῖδώς ὁ Δημιουργὸς ἐπλάσεν τὸν Ἀδὰμ τὸν πρῶτον ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθομοίωσιν αὐτοῦ, καθὼς λέγει ἡ θεία Γραφή.

«Δεῦτε ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν, ὁ ἐστὶν φῶς ὁ Θεὸς, φῶς καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐπλάσεν, ἀλλὰ καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀπατηθεὶς φθόνῳ τοῦ διαβόλου ἐσκοτίσθη καὶ ἀπώλεσεν τὸ φῶς, καὶ ἐκ τοῦ φωτεινοῦ Παραδείσου ἐξωσθεὶς εἰς τὸν σκοτεινὸν τῆς ἁμαρτίας Κόσμον ἐρρίφθη, ἀπολέσας τὸν φωτινὸν λύχνον τῆς ἀρετῆς.

Τὸ τοιοῦτον λοιπὸν φῶς ἐπαναγαγεῖν θέλων ὁ Θεὸς νέον πλάσμα ἀναγεννᾷ ὅπερ κατὰ φύσιν καὶ ἀρετὴν ἐκ τοῦ Κόσμου τούτου, ἐκ τοῦ φωτός τῶν φώτων φέρει, ὡς τοὺς θεῖους Προφῆτας, τοὺς Πατριάρχας Ἀβραάμ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, καὶ τελευταῖον τὸν Πρόδρομον Ἰωάννην τὸν μείζονα πάντων τῶν ἐκ γεννητῆς γυναικῶν γεννηθέντα, καθὼς καὶ διὰ τοὺς ἰδίους Μαθητάς καὶ Ἀποστόλους αὐτοῦ, λέγει ὁ ὕμνωδός, οἱ φωτίσαντες ἅπασαν τὴν οἰκουμένην τῷ φωτὶ τῆς θεογνωσίας.

Ἰδῶμεν δὲ τὸ τοιοῦτον φῶς μόνον εἰς τοὺς προειρημένους ἐπροσδιώρισεν ὁ Θεὸς καὶ οὐχὶ εἰς ἄλλους; ὅχι· ἀλλ' εἰς πάντας τοὺς θέλοντας λαμβάνειν τὸ λαμπρὸν τοῦτο θεῖον φῶς, ὅπως μὴ προσκόπτουσιν οἱ πόδες των εἰς τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἐπὶ τέλους πέσωσιν εἰς ἐκεῖνο τὸ αἰώνιον σκότος τῆς ἀτελευτήτου Κολάσεως.

Διὰ τοῦτο καὶ οἱ σήμερον ἅγιοι Πατέρες τῆς οἰκουμένης

τοῦ Χριστοῦ ἁγίας Ἐκκλησίας λάμπουσιν διὰ τοῦ ἰδίου φωτός, καὶ φωτίζουν ἀπαντα τὸν Κόσμον, καθὼς διὰ τῶν ἱερῶν αὐτῶν διδασκαλιῶν ἐφώτισαν καὶ ἐδίδαξαν πάντα ἄνθρωπον θελήσαντα νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀληθινὴν καὶ ὀρθόδοξον ἁγίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ Πίστιν, καθελῶντες ἀπαντας τοὺς αἵρεσιάρχας, τὸν Ἄρειον, τὸν Νεστώριον, τὸν Εὐτυχεᾶ Σεβήρον καὶ Ὀνώριον, καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν, στηρίζαντες καὶ βεβαιώσαντες τὴν ἁγίαν Πίστιν διὰ τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως, καὶ διὰ τῶν θείων Κανόνων τοὺς ὁποίους ἐθέσπισαν καὶ ὁμολόγησαν.

Τούτους λοιπὸν μιμηθέντες τέκνα μου ἀγαπητὰ κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ ἀγιότητα τοῦ βίου, καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ γίνωμεν φῶς τῆς ἀληθείας, φῶς καὶ ὁδηγοὶ εἰς τοὺς περιπατοῦντας εἰς τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας, καὶ πλανωμένους ἐνθεν κακεῖθεν ἀπὸ τῆς ἀσεβείας. Ἀκολουθήσωμεν λοιπὸν βιβλίζοντες τὴν φωτοφόρον ὁδὸν τῆς ἀληθείας, καὶ θέλωμεν φθάσει εἰς τὸν προορισμὸν εἰς τὴν ὑπαίον παρὰ Θεοῦ ἐπλάσθημεν, καὶ ἀξιωθώμεθα τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἀμήν.

Λ Ο Γ Ο Σ

Τῆς τετάρτης Οἰκουμένητικῆς Συνόδου, τῶν ἁγίων Πατέρων τῶν κατὰ τὸν Ἰούλιον μῆνα κατὰ τὴν 11 τοῦ ἰδίου μηνὸς μέχρι τῆς 19 ἑορταζομένων.

«Ὁς δ' ἂν ποιῇ καὶ διδάξῃ οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.»

(Ματθ. Κεφ. 23, στίχ. 12).

Περὶ τοῦ ἀληθοῦς μεγαλείου.

Πάντες ἐκ τοῦ μηδενὸς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐπλάσθημεν καὶ πάντες πρὸς τὰ μέγала ἀποβλέπομεν διότι ἀληθῶς τοιοῦτος τοῦ ἀνθρώπου ὁ προσωρισμὸς, ὅπως σπεύδῃ πρὸς τὸ ἐξομωθῆναι τῷ πλάσαντι ἡμᾶς Θεῷ, πῶς ὅμως πραγματικῶς δυνησώμεθα ἐξομωθῆναι αὐτῷ, τὸν τρόπον τοῦτον διδάσκει ἡμᾶς σήμερον τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ πρὸς ἀνάπτυξιν τούτου ἐπικαλούμεθα τὴν ἁνωθεν ἀντίληψιν.

Ὁ τὸ ἀληθὲς τῆς ἀληθοῦς Θεότητός Σου φιλόνθρωπε Ἰησοῦ Χριστέ ὑποκρύψας μεγαλεῖα τῇ ἀνθρωπίνῃ σαρκὶ διὰ ταύ-

της, τοῦτο πάλιν ἀναλαβὼν, φώτισόν με, ὅπως καὶ γὼ τὸν τρόπον τοῦτον διδάξω.

Ἑμεῖς δὲ ἐν Χριστῷ τέκνα μου ἀγαπητὰ ὅσα ἐπιδιώκετε οὐχὶ τὸ ἀληθὲς μεγαλεῖον, ἀλλὰ τὸ πρόσκαιρον καὶ φθαρτὸν, ἀκούσατέ μου εὐμενῶς ὅπως μάνητε ποῖον μεγαλεῖον πρέπει νὰ ἀγαπᾶτε.

Ὅς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν. *

Ὁ ἐκ τοῦ χοῦς πλασθεὶς ἄνθρωπος καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας τῷ θανάτῳ πάλιν παραδοθεὶς, ἀξιοῦται κατὰ τὸν ἀψευδῆ λόγον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας, διὰ τῆς διδαχῆς καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀρετῆς καὶ ἀληθῶς ὁ τοῦ ἀνθρώπου προσορισμὸς εἶναι ἡ ἐξομοίωσις αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεόν, κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν αὐτοῦ τὸν ἄνθρωπον πλάσας, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἀληθὲς μεγαλεῖον τοῦ ἀνθρώπου, πλὴν ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ὑπερηφανείας καὶ τῆς ψευδοπαιδείας, τὸ μὲν ἀληθὲς μεγαλεῖον καταφρονεῖ, τὸ δὲ πρόσκαιρον καὶ ἀσήμενον ἐπιδιώκει, καὶ τοιοῦτον πρόσκαιρον μεγαλεῖον ἐπεθύμησεν ὁ Κάϊν, ὁ Ἰσαὰκ, ὁ Σαδὺλ, καὶ αὐτὸς ὁ παιδοκτόνος Ἡρώδης μετὰ τῆς Ἡρωδιάδος, οἵτινες διὰ τοῦ φόνου, διὰ τῆς ὑπερηφανείας, τῆς ἀλλαζωνείας, τῆς φιλαρχίας, καὶ τῆς κενοδοξίας, ἐπέτυχον τοῦ προσκαίρου τούτου καὶ ἀνωφελοῦς μεγαλείου, καὶ ἐζημιώθησαν τοῦ ἀληθοῦς καὶ πραγματικοῦ. Τοιοῦτον πρόσκαιρον, καὶ ἐπιζήμιον μεγαλεῖον τῆς κενοδοξίας, καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς σημερινῆς αἵρέσεως Εὐτύχιος, καθὼς καὶ οἱ ὁμόφρονες τούτου, Σευῆρος, Ὀνώριος, ὁ Ἰάκωβος καὶ Πύρρος, οἵτινες χάριν τῆς ἐπιγεῖου δόξης περιέκοιψαν ἐκ τοῦ ἁγίου Συμβόλου τῆς Πίστεως πλὴν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, ὅπως τύχωσι Μεγαλείου τοῦ Κόσμου τούτου, τῆς μεγαλοφυΐας καὶ παιδείας των· ἀλλ' ὁ Ἀβελ ὁ Νῶε καὶ πάντες οἱ Προφῆται, οἱ Ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἑξακόσιοι Πατέρες τῆς Οἰκουμένης ταύτης ἁγίας Συνόδου τὸ ἀληθὲς ἐπιθυμήσαντες μεγαλεῖον, διὰ μὲν τοῦ λόγου ἐδίδασκαν, διὰ δὲ τοῦ ἔργου ἔπραξαν ὅθεν διδάξαντες τὴν ἀρετὴν ἐταπεινώθησαν, διδάξαντες τὴν εἰς τὴν ἁγίαν Τριάδα πίστιν, ἐβεβαίωσαν διὰ τῆς πράξεώς των ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς κατήλθεν

ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐσαρκόθη ἐκ Πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐγεν-
νήθη ἀπὸ τὴν ἀειπάρθενον Μαρίαν. Διὸ καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν
καὶ κηρύττοντες ὁμολοῦμεν τὰ αὐτά.

Τὰ αὐτὰ ὅσα ἡ ἁγία αὕτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐθέσπισεν
καὶ ἐδεδαίωσε, τοὺς τοιούτους δὲ αἵρεσιάρχας τοὺς τολμήσαν-
τας τὰς τοιαύτας κακοδοξίας κηρύξαι, παραδίδομεν τῷ αἰωνίῳ
ἀναθέματι, καθὼς καὶ ἡ ἁγία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐπραξε
πρὸς αὐτοὺς, καὶ εὖτω πιστεύοντες, καὶ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ
φυλάττοντες ἀζήωθησόμεθα τῆς Οὐρανίου τοῦ Θεοῦ Βασιλείας.
Ἀμήν.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΟΜΙΛΙΩΝ ΕΝ Τῷ ΠΑΡΟΝΤΙ ΤΟΜῳ.

Ἀρχομένων ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τῆς τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ Ἀναστάσεως, καὶ τελευτῶν μέχρι
τῆς Μ. Παρασκευῆς τοῦ ἐρχομένου ἔτους.

Ὁμιλία τῆς Α'. Κυριακῆς τοῦ Πάσχα.	Σελ. 1
Περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ κηρύγματος.	
Ὁμιλία δευτέρα τῆς Κυριακῆς τοῦ ἀντιπάσχα ἡτοι τοῦ Θωμᾶ.	4
Περὶ Μακαριότητος.	
Ὁμιλία τρίτη τῆς Κυριακῆς τῆς τῶν Μυροφόρων.	6
Περὶ τοῦ κατ' οἰκονομίαν Θείου κηρύγματος.	
Ὁμιλία τετάρτη, Κυριακὴ Δ', τοῦ Παραλύτου.	9
Περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ Φιλανθρωπίας.	
Ὁμιλία πέμπτη τῆς Ε'. Κυριακῆς τῆς Σαμαρίτιδος.	11
Περὶ Σωφροσύνης.	
Ὁμιλία ἕκτη τῆς Σ'. Κυριακῆς τοῦ τυφλοῦ.	14
Περὶ Πονηρίας.	
Ὁμιλία ἑβδόμη τῆς Ζ'. Κυριακῆς τῶν ἁγίων 318 Θεοφορ. Πατέ- ρων τῆς Α'. οἰκουμενικῆς Συνόδου.	17
Περὶ θείας φύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.	
Ὁμιλία ὄγδοη τῆς Η'. Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς.	21
Περὶ τοῦ πῶς δυνάμεθα φθάσαι πρὸς τὴν ἀρετὴν.	
Ὁμιλία ἐνάτη τῆς Α' Κυριακῆς τοῦ Ματθαίου τῶν ἁγ. Πάντων.	24
Περὶ τοῦ ὅτι οὐ μόνον δεῖ πιστεῦειν τῷ Θεῷ, ἀλλὰ καὶ ὁμολογεῖν	

Ὁμιλία τῆς Β'. Κυριακῆς τοῦ κατὰ Ματθαίου Εὐαγγέλιον.	27
Περὶ πνευματικῆς ἀλιεύσεως.	
Ὁμιλία δευτέρᾳ εἰς τὴν ἰδίαν Β'. Κυριακὴν τοῦ κατὰ Ματθαίου.	30
Περὶ τοῦ αὐτεξουσίου τοῦ ἀνθρώπου.	
Ὁμιλία τρίτῃ εἰς τὴν Γ'. Κυριακὴν τοῦ κατὰ Ματθαίου.	33
Περὶ τῆς ἀνωφελοῦς ἐπασχολήσεως.	
Ὁμιλία τετάρτῃ εἰς τὴν Δ'. Κυριακὴν τοῦ κατὰ Ματθαίου.	35
Περὶ ταπεινότητος.	
Ὁμιλία πέμπτῃ εἰς τὴν Ε'. Κυριακὴν τοῦ κατὰ Ματθαίου.	38
Περὶ ἐπιμονῆς καὶ ἀμετανοησίας.	
Ὁμιλία ἕκτῃ εἰς τὴν ς'. Κυριακὴν τοῦ κατ. . . .	41
Περὶ κατακρίσεως.	
Ὁμιλία ἑβδόμῃ τῇ Κυριακῇ Ζ'. τοῦ κατὰ Ματθαίου.	44
Περὶ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ.	
Ὁμιλία ὀγδόῃ τῇ Κυριακῇ Η'. τοῦ κατὰ Ματθαίου.	48
Περὶ τῆς Προνοίας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις.	
Ὁμιλία ἐννιάτῃ τῇ Θ'. Κυριακῇ τοῦ κατὰ Ματθαίου.	51
Περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ εὐσπλαχνίας.	
Ὁμιλία ἐτέρα εἰς τὴν ἐνάτην Κυριακὴν τοῦ κατὰ Ματθαίου.	55
Περὶ ὑπομονῆς.	
Ὁμιλία τῇ δεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ κατὰ Ματθαίου.	58
Περὶ προσευχῆς καὶ νηστείας.	
Ὁμιλία τῇ ἐνδεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ κατὰ Ματθαίου.	62
Περὶ σκληρότητος τῶν ἀνθρώπων.	
Ὁμιλία τῇ δωδεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ κατὰ Ματθαίου.	65
Περὶ ὅτι καὶ οἱ πλοῦσοι δύνανται νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.	
Ὁμιλία δεκάτῃ τρίτῃ τοῦ κατὰ Ματθαίου.	68
Περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ Μακροθυμίας.	
Ὁμιλία δεκάτῃ τετάρτῃ τοῦ κατὰ Ματθαίου.	70
Περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.	
Ὁμιλία δεκάτῃ πέμπτῃ τοῦ κατὰ Ματθαίου.	73
Περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ Ἀγάπης.	
Ὁμιλία δεκάτῃ ἕκτῃ τοῦ κατὰ Ματθαίου.	76
Περὶ ἐλεημοσύνης καὶ μεταδόσεως τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν.	

Ὁμιλία δεκάτη ἐβδόμη τοῦ κατὰ Ματθαίου.

Περὶ τῆς τῶν ἀνθρώπων σκληροκαρδίας.

Ὁμιλία τῇ Κυριακῇ πρὸ τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ. 81

Περὶ τοῦ ποῖοι οἱ ἀξιώθησόντες τῆς οὐραν. Βασιλείας.

Ὁμιλία τῇ Κυριακῇ μετὰ τὴν ὑψωσιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ. 83

Τίνες εἰσὶν οἱ Στρατευόμενοι τῷ Θεῷ.

Ὁμιλία εἰς τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ κατὰ Λουκᾶ. 86

Περὶ ὑπακοῆς.

Ὁμιλία εἰς τὴν δευτέραν Κυριακὴν τοῦ κατὰ Λουκᾶ. 89

Περὶ Καθηκόντων.

Ὁμιλία εἰς τὴν τρίτην Κυριακὴν τοῦ κατὰ Λουκᾶ. 92

Περὶ θανάτου καὶ τῆς μελλούσης κοινῆς Ἀναστάσεως.

Ὁμιλία εἰς τὴν τετάρτην Κυριακὴν τοῦ κατὰ Λουκᾶ. 95

Περὶ καρποφόρου ἀρετῆς.

Ὁμιλία εἰς τὴν πέμπτην Κυριακὴν τοῦ κατὰ Λουκᾶ. 97

Περὶ φιλαυτίας τῶν πλουσίων.

Ὁμιλία εἰς τὴν ἕκτην Κυριακὴν τοῦ κατὰ Λουκᾶ. 101

Περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ εὐεργεσίας.

Ὁμιλία εἰς τὴν ἐβδόμην Κυριακὴν τοῦ Λουκᾶ. 105

Περὶ τῶν περιβαλλόντων ἡμᾶς κινδύνων.

Ὁμιλία εἰς τὴν ὀγδόην Κυριακὴν τοῦ κατὰ Λουκᾶ. 108

Περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ Ἀγάπης, δευτέρα ὁμιλία.

Ὁμιλία εἰς τὴν ἐνάτην Κυριακὴν τοῦ κατὰ Λουκᾶ. 112

Περὶ πλεονατμοῦ ἁμαρτίας.

Ὁμιλία εἰς τὴν δεκάτην Κυριακὴν τοῦ κατὰ Λουκᾶ. 114

Περὶ συγχωρήσεως ἁμαρτιῶν.

Ὁμιλία εἰς τὴν δεκάτην πρώτην Κυριακὴν τοῦ κατὰ Λουκᾶ. 117

Περὶ Μετοχῆς τοῦ καλοῦ.

Ὁμιλία εἰς τὴν δεκάτην δευτέρα Κυριακὴν τοῦ κατὰ Λουκᾶ. 119

Περὶ ἀγνωμοσύνης.

Ὁμιλία εἰς τὴν δεκάτην τρίτην Κυριακὴν τοῦ κατὰ Λουκᾶ. 122

Περὶ Ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ.

Ὁμιλία εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην Κυριακὴν τοῦ κατὰ Λουκᾶ. 124

Περὶ ἐπιμονῆς τῆς ἐν τῇ μετανοίᾳ.

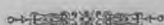
Ὁμιλία εἰς τὴν δεκάτην πέμπτῃ Κυριακῇ τοῦ κατὰ Λουκᾶ.	σελ. 127
Περὶ συναισθήσεως ἢ καταγνώσεως τῆς ἁμαρτίας.	
Ὁμιλία εἰς τὴν δεκάτην ἕκτη Κυριακῇ τοῦ κατὰ Λουκᾶ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου.	131
Περὶ ὑπερηφανείας.	
Ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶ Εὐαγγέλιον τῆς Παραβολῆς τοῦ Ἀσώτου.	134
Περὶ παραλόγου ὀργῆς.	
Ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ Ματθαίου Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τῆς 'Αποκρέου.	137
Περὶ ἐλεημοσύνης.	
Ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τῆς τυ- ρινῆς.	140
Περὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν.	
Ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον τῆς πρώτης Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν.	142
Περὶ ἀδόλου καρδίας τῶν Πιστῶν.	
Ὁμιλία τῆς δευτέρας Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν τοῦ κατὰ Μάρκου.	146
Περὶ ἰδίας προαιρέσεως τοῦ ἀνθρώπου.	
Ὁμιλία τῆς τρίτης Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν τοῦ κατὰ Μάρκου.	148
Περὶ τοῦ ὅτι δεῖ προτιμᾶν τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ ἀντὶ τῶν προσκαίρων.	
Ὁμιλία τῆς τετάρτης Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν τοῦ κατὰ Μάρκου.	151
Περὶ τῆς εἰς Θεὸν Πίστεως.	
Ὁμιλία τῆς πέμπτης Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν τοῦ κατὰ Μάρκου.	154
Περὶ ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας.	
Ὁμιλία εἰς τὴν ἑγερσιν τοῦ Λαζάρου τοῦ κατὰ Ἰωάννου.	156
Περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νεκροῦ σώματος εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ ἁμαρτωλοῦ.	
Ὁμιλία τῆς ἕκτης Κυριακῆς τῶν Βαΐων τοῦ κατὰ Ἰωάννου.	159
Περὶ καταλαλιᾶς.	
Ὁμιλία τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ Εὐαγγέλιον τοῦ κατὰ Ἰωάννου.	162

Ὁμιλία τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ εἰς τὸ κατὰ Λου- κᾶ. Κεφ. Γ'.	164
--	-----

Περὶ ἀμνηστικακίας τοῦ Θεοῦ,

Ὁμιλία εἰς τὴν τριήμερον Ἀνάστασιν τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν.	167
--	-----

Περὶ πιστῶν καὶ ἀπίστων.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ὁμιλία εἰς τὴν Κυριακὴν τοῦ Τελώνου, καὶ Φαρισαίου.	170
---	-----

Περὶ μετανοίας.

Ὁμιλία εἰς τὴν Κυριακὴν τῆς παραβολῆς τοῦ Ἀσώτου.	173
---	-----

Περὶ τοῦ ὅτι ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὸ πλάσμα του.

Ὁμιλία εἰς τὴν Κυριακὴν τῆς Ἀποκρῆς	176
-------------------------------------	-----

Περὶ δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ.

Ὁμιλία εἰς τὴν Κυριακὴν τῆς Τυρινῆς.	179
--------------------------------------	-----

Περὶ παρακοῆς.

Ὁμιλία τῆς Κυριακῆς Α'. τῶν Νηστειῶν τῆς Β'. περιόδου	182
---	-----

Περὶ τῆς δοθείσης ἐμφύτου ἀρετῆς εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Ὁμιλία τῆς Β'. Κυριακῆς τῶν νηστειῶν.	
---------------------------------------	--

Περὶ δικαχῆς.

Ὁμιλία τῆς Γ'. Κυριακῆς τῶν νηστειῶν τῆς Β'. περιόδου.	188
--	-----

Περὶ τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ὀφειλομένου ἡμῶν ἀγώνου.

Ὁμιλία τῆς Δ'. Κυριακῆς τῶν νηστειῶν.	191
---------------------------------------	-----

Περὶ τῆς ἀλόγου ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ἡμῶν ἐπιμονῆς.

Ὁμιλία τῆς Ε'. Κυριακῆς τῶν νηστειῶν.	193
---------------------------------------	-----

Τίνες εἰσὶν οἱ μεθεξάντες τῆς αἰωνίου ζωῆς.

Ὁμιλία τῆς Ἑκτῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων τῆς Β'. περιόδου.	196
---	-----

Περὶ κοινωνίας τοῦ θεοῦ μυστηρίου.

Ὁμιλία εἰς τ' ἁγία Πάθη τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.	199
--	-----

Περὶ ταπεινώσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁμιλία δευτέρα τῆς ἁγίας καὶ Μεγάλης Παρασκευῆς· Περὶ μετανοίας.	Σελ. 205
Ὁμιλία εἰς τὴν ἑνδοξὸν Ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.	209
Περὶ αἰωνίου δόξης.	

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

Κυριακὴ Λουκᾶ ΙΕ'. τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου.	212
Περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνης.	
Ὁμιλία εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ Ἀσώτου τῆς τρίτης περιόδου.	215
Περὶ τῆς θείας εὐσπλαγχνίας.	
Ὁμιλία εἰς τὴν Κυριακὴν τῆς Ἀποκρέω τῆς τρίτης περιόδου.	219
Περὶ τῆς ὑπὲρ τοῦ πλησίον ἐγγυήσεως.	
Ὁμιλία εἰς τὴν Κυριακὴν τῆς Τυροφάγου.	221
Περὶ νηστείας.	
Ὁμιλία ἑτέρα εἰς τὴν Κυριακὴν τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου.	224
Περὶ ὑπερηφανείας καὶ ὑψηλοφροσύνης.	
Ὁμιλία εἰς τὴν πρώτην Κυριακὴν τῶν νηστειῶν τῆς τρίτης περιόδου.	227
Περὶ πίστεως.	
Ὁμιλία δευτέρα τῆς πρώτης Κυριακῆς τῶν νηστειῶν Γ'. περιόδου.	229
Περὶ ζήλου θρησκευτικοῦ.	
Ὁμιλία τρίτη τῆς πρώτης Κυριακῆς τῶν νηστειῶν, τρεῖς ἄλλεπάλληλοι ὁμιλίας.	232
Περὶ ταπεινότητος.	
Ὁμιλία τῆς Β'. Κυριακῆς τῶν νηστειῶν τῆς Γ'. περιόδου.	235
Περὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν.	
Ὁμιλία τῆς Γ'. Κυριακῆς τῶν νηστειῶν τῆς τρίτης περιόδου.	238
Περὶ τῶν τοῦ ἀνθρώπου καθηκόντων.	

Ὁμιλία τῆς τετάρτης Κυριακῆς τῶν νηστειῶν τῆς Γ'. περιόδου.	240
Περὶ πνεύματος ἀλάλου.	
Ὁμιλία εἰς τὴν πέμπτην Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν τῆς Γ'. περιόδου	243
Περὶ τῆς ἀφόβου καὶ ἀληθοῦς ὁμολογίας.	
Ὁμιλία εἰς τὴν ἕκτην Κυριακὴν τῶν Βαΐων τῆς Γ'. περιόδου.	246
Περὶ ἀπογνώσεως ἡμῶν αὐτῶν.	
Ὁμιλία τῇ ἀγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ τῆς Γ'. περιόδου.	250
Περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς φιλίας.	
Ὁμιλία εἰς τὴν ἑνδοξὸν Ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.	254
Περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ Παντοδυναμίας.	
Ὁμιλία εἰς τὴν νέαν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ τῆς Γ'. περιόδου.	256
Περὶ εἰρήνης.	
Ὁμιλία τῆς Κυριακῆς τῶν Μυροφόρων τῆς Γ'. περιόδου.	260
Περὶ ἀποδόσεως τῆς εὐεργεσίας.	
Ὁμιλία τῆς Κυριακῆς τοῦ Παραλύτου τῆς Γ'. περιόδου.	264
Περὶ τῶν προφασιζομένων ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ.	
Ὁμιλία τῆς Κυριακῆς τῆς Σαμαρείτιδος τῆς Γ'. περιόδου.	267
Περὶ συναισθήσεως.	
Ὁμιλία τῆς Κυριακῆς τοῦ τυφλοῦ τῆς Γ'. περιόδου.	270
Περὶ τοῦ ὅτι ὁ Θεὸς ἀκούει τῆς δεήσεως τῶν Θεοσεβῶν.	
Ὁμιλία τῆς Κυριακῆς τῶν 318 Θεοφόρων Πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ πρώτης οἰκουμενικῆς Συνόδου.	272
Περὶ τῆς ἐντελοῦς Σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου.	
Ὁμιλία εἰς τὴν Πεντηκοστήν.	273
Περὶ τοῦ πῶς δεῖ ποιεῖν κρίσιν δικαίαν.	
Ὁμιλία εἰς τὴν Κυριακὴν πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως.	279
Περὶ ἀκριβοῦς ἐξετάσεως τῶν συζόγων.	
Ὁμιλία εἰς τὴν Κυριακὴν μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν.	282
Περὶ θυμοῦ.	
Ὁμιλία τῆς Κυριακῆς πρὸ τῶν Φώτων.	285
Δημόσιον Περὶ ἑξομολογήσεως.	
Ὁμιλία τῆς Κυριακῆς μετὰ τὰ Φῶτα.	288
Περὶ προετοιμασίας ἐν τῇ κρίσει ἡμῶν τοῦ θανάτου.	

Ὁμιλία τῆς Κυριακῆς τῆς Β', Γ'. Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἥτις
συμπίπτει κατὰ τὸν 86ριον μῆνα.

292

Περὶ τοῦ φωτὸς τῆς ἀληθείας.

Ὁμιλία τῆς Κυριακῆς τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς
Συνόδου, ἥτις συμπίπτει τὸν Ἰούλιον μῆνα μετὰ τὴν 11
τοῦ μηνός.

294

Περὶ τοῦ ἀληθοῦς μεγαλείου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

KINH TH BIBLIOΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

No 3

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

200

ΡΩ

Ρωμανίδης, Νικηφορος

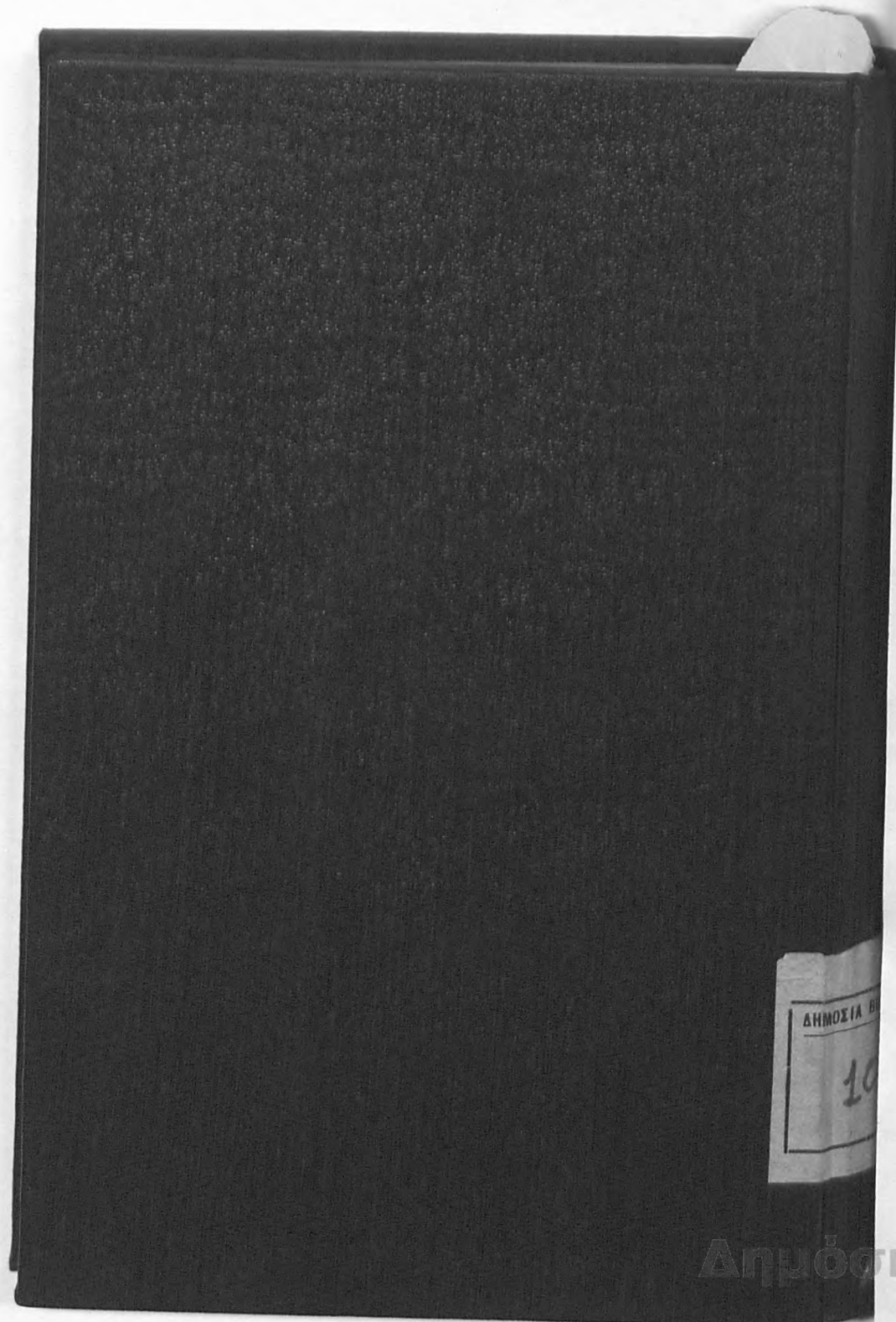
ΛΟΓΟΙ ΕΚΦΩΝΗΘΕΝΤΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΙ.

ἀριθ. χρ. 10761

Ἡμερομηνία
πιστοφῆς

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας